Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	sammendragne og oversatte, med Bemærkninger af Oehlenschläger.
Titel | Title:	Eventyr af forskiellige Digtere
Udgavebetegnelse | Edition Statement:	2. Udg.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Christiania : Johan Dahls Forlag, 1847-48
Fysiske størrelse | Physical extent:	1-2 i 1 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

F. - 24

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 57 8°

1 1 57 0 8 0082 1 9

+REX

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Oehlenschlägers

samlede Værker.

Første Supplement Bind.

Eventyr.

Første Deel:

Den stumme Kiærlighed.
Den blonde Ekbert.
Rübezahl og Gieldsbrevet.
Enebærtræet og Fiskeren og hans Kone.
Om den stiaalne Tøfilling.
Undine.
Det stille Folk.
Galgemanden.
Velents Saga.

Christiania.

Johan Dahls Forlag

1847.

Eventyr

af

forskiellige Digtere;

sammendragne og oversatte, med Bemærkninger,

af

Oehlenschläger.

Anden Udgave.

Første Deel.

Christiania.

Johan Dahls Forlag.

1847.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Fortale.

Jeg meddeler her mine Læsere endeel oversatte Eventyr, hvis Originaler meget adspredte, og, paa Faae nær, meget vidtløftigere, findes i større Værker. Da jeg nu har beflittet mig paa at udsøge nogle af de Bedste, haaber jeg, Samlingen i flere Henseender vil være velkommen.

Mine Tanker om ethvert af disse Eventyr, har jeg sagt i Indholdsregisteret; men dette ræsonnerte Catalog ønsker jeg, man ikke vil læse før man har læst Fortællingerne. Derimod finder jeg en Fortale nødvendig, med Hensyn til den eventyrlige Digtarts Forklaring i Almindelighed. Mange Læsere elske slige Forestillinger, uden endnu at have tydeliggiort sig deres Forhold til Forstanden og Virkeligheden. Dem ville nogle æsthetiske Betragtninger ikke være uvelkomne.

Ethvert Menneske, hvis Hierte er aabent for det Skiønne, henrykkes af den overnaturlige Poesie, længe før han er istand til at forklare sig denne Nydelse. Først naar han kommer i Strid med den kolde Sophist, ængster Utydeligheden ham. Hin forvirrer ham ved sine Skingrunde, for det Urimelige

i slige Opfindelser; og han maa finde sig i, at de udskiældes for Overtroe eller Barnestræger.

De ere ingen af Delene. Enhver menneskelig Evne har sin særdeles Virkning, som ikke frembringes uden ved den. Forstanden forstaaer. Den sammensætter sine Begreber; disse findes ikke udenfor i Naturen, men kun i Tanken; de ere altsaa kun Midler til at erkiende Gienstandene med uden for os.

Phantasien forestiller sig ikke Objekterne, for at indsee deres Aarsager og Bestanddele, men for at føle deres Sammensætning og Væsen. Her virker ikke Menneskет paa Gienstanden ved Abstractionen; Gienstanden virker ved Synets eller Hørelsens ædle Sandser paa ham. Ligesom nu Forstanden kan sammensætte sine Begreber, saa kan Indbildningskraften sammensætte sine Forestillinger. Disse sammensatte Forestillinger ere da, ligesom Begreberne, kun til i den menneskelige Hierne; men de bidrage, ligesom hine, til at bringe det enkelte Menneske i Forbindelse med den hele Natur.

Fornuften samler de adspredte Tanker til Hovedtanker, (Ideer) for at faae en Overskuelighed der letter Erkiendelsesevnen, med Hensyn til Sandheden. Phantasien sammendrager de smaa adspredte Billeder til store fuldendte Billeder (Idealer) for saaledes at hæve til en Overskuelighed, der letter Indbildningskraften, og rører paa en stærkere Maade vor Skiønhedsfølelse.

Skiønhed bestaaer i Gienstandenes og Handlingernes fuldkomne Skikkelse eller Yttring, at de vise sig saaledes som de efter deres Natur bør, uden Forvirring, Umodenhed eller Halvhed. Vi kalde alt det skiønt, som er fuldkomment i sit Slags.

Det er kun Phantasien som formaaer at fatte Skiønhed. Naar dens Forestilling rører og begeistrer os, kalde vi det Hiertets Følelser. I det øiebliklige Liv henriver oftest Skiønheden og dens Modsætning Hæsligheden lidenskabeligt til Kiærlighed eller Afskye. Det ere disse vigtige menneskelige Lidenskaber, som kun Digtekunsten formaaer at luttre, ved at forbinde Billederne deraf med Fornuften, ved at giøre den personlige Hæftighed til en roligere Betragtning; saa at vi vel føle det Lidenskabelige, men uden at miste Aandens Frihed og Fornuftens Brug.

Skiønhed (med Hensyn til Skikkelsen) viser sig enten i en Forbindelse af Aand og Legem, eller som blot Form i Naturen, et Udtryk af den Eviges Aand og Væsen, der virker paa Vort.

Alt hvad der er skiønt, virker altsaa ved Forbindelse af det Aandelige med det Sandselige.

Ogsaa den skiønne Handling bestaaer i en Forbindelse af den moralske Villie, og den physiske Evne.

Det Skiønne i den menneskelige Natur naar Villien forbinder sig med Handlingen kalde vi Godt; det modsatte Slet eller Ondt. Villien og Bevæggrunden giver Mennesket tilkiende ved Tanken, og Tanken ved Ordet.

De dannende Kunster udtrykke Tanken ved Legemet; Poesien gaaer den modsatte Vei, og udtrykker det Legemlige ved Tanken.

Da nu Tankens Middel er Ordet, og da de menneskelige Lidenskaber, Handlinger og Charakterer yttre sig ved Ord, indsee vi let, at slige Skildringer maa blive Digterens Hovedsag, siden hans Værktøi netop er Ordet. Han kan ikke male som Maleren, ikke lade sit Sprog klinge som Musikeren; ved at

fordybe sig altfor meget i abstrakte Ideer vilde det enkelte Billed, der er nødvendigt for at røre Phantasien og Følelsen, forsvinde. Men ved at tegne menneskelige Handlinger og Lidenskaber kan han bringe sin Kunst i Forbindelse med Malerkunsten, Musiken og Philosophien, og derved endnu frembringe middelbare Virkninger.

Men er nu Menneskets Aand den fornemste Gienstand for Digteren saavel som for Mennesket selv, og er den især det, som hans Kunst bedst formaaer at fremstille; saa see vi, at jo mere han er istand til at menneskeliggiøre sig det Ikkemenneskelige, desmere udvider han Gienstanden for sin Kunst. Og da Mennesket selv er Naturens Skiønneste, saa forskiønner og forædler han ogsaa hine Forestillinger ved at menneskeliggiøre dem.

Herved opstaaer de allegoriske, mythologiske Forestillinger. Det er ved dem, vi menneskeliggiøre os Naturen, for saameget stærkere at føle dens Skiønheder, i det vi sammenligne dens Charakteer og Virkninger, med Charakteren og Virkningerne i vor egen Aand.

I de meest forskiellige Naturer findes Ligheder. Det er dem der bringe Enhed og Sammenhæng i Mangfoldigheden. Ved at opdage disse opstaaer Lignelsen, som henrykker ved det Frændskab hvori vi føle det Bekiendte staaer til det Fremmede. Det er kiære Ansigtstræk i de meest forskiellige Physiognomier, som vidne om, at Alt er af samme Skabers Haand og af een Familie.

Man sammenligner sielden det Aandelige med det Aandelige; det vilde ingen Sammenligning være; men det Aandelige med Naturen. Eller omvendt. Saaledes Pigens Kinder med Roser; Vredens Hef-

tighed med Stormen, Sorgen med Mørket, Haabet med Morgenrøden o. s. v.

Har man først Lignelsen, saa falder mān let paa at fremstille den uden sin Forklaring. Det Skiønne undgaaer Vidtløftighed og unødvendig Hielp. Har Lignelsen selv talt poetisk tydeligt, behøver den ingen philosophisk Fortolkning. Saaledes opstaaer Fabelen; Begyndelsen til al Mythologie.

Disse mythologiske Forestillinger bringe os ikke blot til at føle Naturen mere levende, men de give ogsaa Anledning til at skildre utallige Menneskeforhold skiønnere, end det ellers vilde være muligt.

Thi al Handling og Lidenskab af Mennesket forudsætter et Forhold til en Anden, end sig selv. Men nu er denne Anden ofte i Virkeligheden ingen enkelt Person. Hvormeget bestemmes Mennesket ikke ved Tilfælde, Omstændigheder, Samvittighedens Paamindelse, Eftertanke, Begeistring, Ahnelser, Drømme, Indbildninger? Istedet for nu at sætte ham i et monotont, monologisk og philosophisk Forhold til disse, giøres den døde Omgivning ved de mythologiske Forestillinger levende poetisk; Reflexionen bliver Samtale, Gemytsbevægelsen, Handling, — Tilstanden eller Omstændighederne personificeres som Aander, som Alfer, der sige os alt hvad Fornuften eller Frygten eller Modet kunde sige, men kun mere levende, mere skiøndt, mere individuelt. Saaledes faaer da Digteren Leilighed til at skildre Mennesket fra flere Sider, og i originalere og frapantere Situationer, end det vilde være poetisk muligt paa den blot naturlige Maade. Det er det Overnaturlige selv, som giver Midler i Hænde, til ret træffende at skildre den sande Natur.

For at disse Forestillinger skulle være skiønne,

maae de illudere, det vil sige: vorde sandsynlige. De maae ikke modstride Fornuftens Ideer. Fornuften selv maa billige deres Tilværelse i Forestillingen, og tilstaae dem, at de ikke savnede Viisdom i Planen, hvis man var istand til at udføre dem i Virkeligheden. Men Naturens Indskrænkning kan ikke være nogen Grund til at forkaste Phantasiens Rigdom. Og da Phantasien selv er en Naturevne, saa kunne vi ogsaa sige, at disse Forestillinger have Realitet, nemlig i Menneskets Forestillingsevne. Finde vi dem ikke andensteds, saa skulle de efter Skaberens Viisdom heller ikke være der. Men finde vi dem i Phantasien, saa skulle de efter Skaberens Viisdom være der, siden han har givet os dem. Vi bør altsaa forædle, dyrke og uddanne vor Phantasie som enhver anden Siæleevne. At underkue dens naturlige Tilbøielighed, der skiænker os alle ædlere Glæder i Livet, vilde være den høieste Daarlighed, ja et partielt Selvmord.

Langtfra, som Sværmeren, at opløse den kraftige Forening af Aand og Legem hvoraf Livet bestaaer, for i Egoismens Luftmaskiner at svingle og dreie sig om i ubestemte, kolde Taager — sammendrage Digterne meget mere Taagerne til betydningsfulde Skikkelser; give Aanderne Legem, og Legemerne atter Aand; saa at hele Naturen bliver Kiød af vort Kiød, og Siæl som sympathiserer med vor Siæl.

Den Illusion som opstaaer herved er ligesaa langt fra skadelig Overtro, som Tragødiens Virkninger, Frygt og Medlidenhed, ere det, fra Selvlivets Sorger og Smerter; og som Comødiens, Latter og Spot over Daarligheder, ere det, fra den Ærgrelse og Kiedsommelighed de foraarsage os i det daglige Liv. Vi ere os de vilkaarlige Forestillinger bevidst,

men dette forhindrer ikke de skiønne Virkninger deraf.

Jo længer visse mythologiske Forestillinger have beskiæftiget Digterne, og jo flere Autoriteter Historien nævner, der have agtet disse Forestillinger, jo mere agtes de af den store Hob. Den græske Mythologie har længe havt Borgerret i Poesien; endelig lykkedes det ogsaa den Nordiske. Hvorfor da ikke Middelalderens Folketro og Eventyr, der indeholde langt rigere Stof, end den nordiske Mythologie, og som staae os langt nærmere, end den græske? Men just fordi de staae os nærmere, og virker stærkere paa vor Følelse, just derfor skulle vi ikke bruge dem? — En egen Grund! — Det var ligesom man vilde sige til en Billedhugger: Tag ikke den Steen til dit Værk, thi det er den begvemmeste. — Men det forleder til Overtro, til Tro paa Spøgerie! I denne Anledning være det mig tilladt at udskrive nogle Tanker af Lessing:

„Vi troe ikke mere paa Spøgelser — siger han — altsaa? Altsaa er det aldeles ikke tilladt at bringe Spøgelser og Aabenbaringer paa Skuepladsen? Følgelig er denne det Skrækkeliges og Pathetiskes Kilde udtørret for os? Nei dette Tab var for stort for Poesien. Og har man ikke Exempler paa at Geniet, trods vor Philosophie, har vidst at frygteliggiøre Ideer, der ellers forekom den kolde Fornuft latterlige? Forudsætningen maa vel altsaa være falsk. "Vi troe ikke paa Spøgelser meer!" Hvem siger det? Eller rettere talt, hvad vil det sige? Vil det sige saameget som: Vi ere endelig ved vore Indsigter komne saa vidt, at vi kunne bevise Umuligheden deraf? Visse uomstødelige Sandheder, som modstride Troen paa Spøgelser, ere blevne saa almindelig bekiendte, ere nu saa indlysende selv for menig Mand,

at alt hvad ſtrider derimod maae forekomme ham latterligt og ſmagløſt? Det kan det ikke ſige. Vi troe ikke meer paa Spøgelſer, kan altſaa kun ſige ſaameget: I denne Sag, om hvilken der omtrent lader ſig ſige ligeſaa meget for, ſom imod, ſom ikke er afgiort og aldrig kan vorde afgiort, har den nærværende herſkende Tænkemaade givet Grundene, ſom erklære ſig derimod, Fortrinnet. Nogle Faae have denne Tænkemaade; Mange ſynes at have den; diſſe ſkraale og give Tonen. Den ſtore Hob tier og forholder ſig ligegyldig; tænker ſnart ſaa, ſnart ſaa; hører ved høi lys Dag med Fornøielſe paa, at man ſpotter Spøgelſerne, og gyſer om Natten, naar man fortæller dem derom. — Men ikke at troe Spøgelſer paa denne Maade, kan aldeles ingen Grund være for den dramatiſke Digter til at holde ſig fra deres Brug. Sædekornet til at troe derpaa, ligger i os alle. Det kommer kun an paa hans Kunſt, at faae dette Sædekorn til at ſpire. Staaer det i hans Magt, ſaa kan vi i det aimindelige Liv troe hvad vi ville, paa Skuepladſen maae vi troe hvad han vil."

Saalænge altſaa Grændſen mellem det Virkelige og Indbildte ikke er trukket paa det beſtemteſte, ſaalænge har ogſaa Digteren Ret til at bevæge ſig i diſſe Regioner, uden Frygt for at viſes tilbage til blot Allegorie; naar han virker Begeiſtring, og naar denne Begeiſtring forbinder ſig med vore ædleſte Følelſer.

Hvad det nu angaaer, at det kunde være ſkadeligt at bringe Overtro igien blandt menig Mand, ſaa ſvarer jeg derpaa: Ikke al Overtro er ſkadelig. Det er kun den, ſom modſtrider Religionens og Sædelærens Lærdomme. Den Overtro ſom bidrager til at beſtyrke diſſe er endogſaa gavnlig. Thi

hvis menig Mand ikke indseer det Vilkaarlige i den moralske Allegorie, saa føler han maaskee saa meget stærkere den moralske Virkning. Hvad skadelig Overtro skulde det for Exempel udbrede, at fremstille en Fabel om en Forbryderske, der ikke fandt Ro i sin Grav før en ung Pige af hendes Slægt, ved huld Uskyldighed forsonede hendes Synd, og rørte den evige Retfærdighed til Barmhiertighed?

Gid menig Mand havde mange slige Ideer. At bringe ham til at frygte det Onde er vist ingen skadelig Frygt; at bestyrke ham i sine Forestillinger om den evige Retfærd, om Uskyldighedens himmelske Virkning og Forsoningen, er vist ingen skadelig Forestilling.

Men jeg gientager: I alt hvad Digteren skildrer, være sig allegoriskt eller ei, maa det menneskelige Hierte og Menneskets Charakter spille Hovedrollen. Og det, vil man see, skeer i disse Oversættelser saavel som i mine egne Eventyr. Thi uden dette bliver enhver saadan Digtning koldt Fantasterie, en Feberdrøm uden Sammenhæng, og fortiener virkelig den foragtelige Benævnelse: Giøgleværk. Om den end er nok saa overstrøget med Versifikationens Firnis, nok saa udstafferet med Bitingenes forgyldte Ramme — Billedet bliver dog mat, og vidner om en Fusker. Det er ikke Kiolen i Poesien der giør Manden; og en godhiertig prosaisk Fortælling har tidt mere Nærd, end opskruede svulstige Sange, hvor blot Elegans er Hovedsagen.

Forbinde sig derimod slige Digtninger i Troskab og Eenfold med Naturen, saa see vi tydeligt at de besidde een Skiønhed, een Rigdom meer, end det blot naturlige Digt; nemlig Phantasiens Selvskabning: Fabelen, der existerer kun der, og altsaa saameget mere maa agtes der. Thi det vilde være

ligesaa daarligt, at forkaste Phantasiens Frembringelser i et Digt, fordi de kun blomstre i Digterens Hierne, som det vilde være at forkaste Tokaiervinen, fordi der kun er et eneste lille Viinbierg, der frembringer dens herlige Drue.

Indhold.

Den stumme Kiærlighed.

Af Musæus. Hans „Volksmärchen" anses med Rette i Tyskland for noget af det Bedste, Literaturen ejer i dette Slags. Musæus forbinder en frugtbar Indbildningskraft med et sieldent elskværdigt Lune, med sund Philosophie; og man erkiender i alle hans Eventyr den modne Humorist med det varmeste Hierte. Kun kunde han vel beskyldes for nogen Vidtløftighed og for en Slags studentikos Spas, der imellem forstyrrer Eventyrets naive Tone. Dengang Musæus skrev sine Folkesagn var endnu slige Digtningers Værd og Betydning ikke paaskionnet. Man holdt dog altid det Overnaturlige meer eller mindre for Urimelighed; af de Franske og af Wieland var man vant til at see slige Emner behandlede med comisk Ironie; som et blot Vehikel for Vittighed eller Satire. Derfra skriver sig vel endnu dette Uvedkommende i Musæus's Fortællinger. Men denne varme mandige Digter var een af de Første som følte at de ædle Folkesagn fortiente Hsiagtelse, og at deres Billeder gave de skionneste Motiver for Begeistring og Følelse, og ikke blot for lunkent Plaisanterie. Han har selv bedst viist, hvad der kunde virkes dermed. Det Overnaturlige brugte han med Oeconomie; han er meget original; og med sit muntre Lune, der breder sig over det Tragiskhemmelighedsfulde, som Solskinnet over en gammel mosbegroet Gravsteen, hæver han ofte Siælen og rører Hiertet. Hvor yndigt er ikke den stille Kiærlighed her skildret mellem de Elskende? Frands's Overgang fra Lapserie til Orden og Dygtighed, i det hans Hierte forbedres af en ædel Lidenskab. De første rolige Skildringer afbrydes med god

ligesaa daarligt, at forkaste Phantasiens Frembringelser i et Digt, fordi de kun blomstre i Digterens Hierne, som det vilde være at forkaste Tokaiervinen, fordi der kun er et eneste lille Vinbierg, der frembringer dens herlige Drue.

Indhold.

Den stumme Kiærlighed.

Af Musæus. Hans „Volksmärchen" anſees med Rette i Tyſkland for noget af det Bedſte, Literaturen ejer i dette Slags. Musæus forbinder en frugtbar Indbildningskraft med et ſieldent elſkværdigt Lune, med ſund Philoſophie; og man erkiender i alle hans Eventyr den modne Humoriſt med det varmeſte Hierte. Kun kunde han vel beſkyldes for nogen Vidtløftighed og for en Slags ſtudentikos Spas, der imellem forſtyrrer Eventyrets naive Tone. Dengang Musæus ſkrev ſine Folkeſagn var endnu ſlige Digtningers Værd og Betydning ikke paaſkiønnet. Man holdt dog altid det Overnaturlige meer eller mindre for Urimelighed; af de Franſke og af Wieland var man vant til at ſee ſlige Emner behandlede med comiſk Ironie; ſom et blot Vehikel for Vittighed eller Satire. Derfra ſkriver ſig vel endnu dette Uvedkommende i Musæus's Fortællinger. Men denne varme mandige Digter var een af de Første ſom følte at de ædle Folkeſagn fortiente Hsiagtelſe, og at deres Billeder gave de ſkiønneſte Motiver for Begeiſtring og Følelſe, og ikke blot for lunkent Plaiſanterie. Han har ſelv bedſt viiſt, hvad der kunde virkes dermed. Det Overnaturlige brugte han med Oeconomie; han er meget original; og med ſit muntre Lune, der breder ſig over det Tragiſkhemmelighedsfulde, ſom Solſkinnet over en gammel mosbegroet Gravſteen, hæver han ofte Siælen og rører Hiertet. Hvor yndigt er ikke den ſtille Kiærlighed her ſkildret mellem de Elſkende? Frands's Overgang fra Lapſerie til Orden og Dygtighed, i det hans Hierte forbedres af en ædel Lidenſkab. De første rolige Skildringer afbrydes med god

Effekt af de tvende morsomme Eventyr paa Reisen. Overgangen fra det Sædvanlige til det Forunderlige skeer naturligt uden at forstyrre Tonen og Enheden af det Hele. Episoden om Barberen vækker Medlidenhed og Gysen uagtet sit lystige Foredrag. Og hvor skiøn er ikke Scenen paa Weserbroen? Kunde den ængstelige Forventning, den urolige Svæven mellem Haab og Frygt, skiønnere allegoriseres? Charaktererne ere alle tegnede med Mesterhaand: Frands i sin Overgang fra Gadestryger til elskværdig Yngling; den sædelige blide Meta, Birgitte som Moder og Svigermoder; Ridder Brokhorsts brutale Godmodighed, det tragicomiske Barbeerspøgelse, og den herlige gamle Invalid.

I Originalen er denne Fortælling dobbelt saa stor. Jeg har bortskaaret det Eneste der ikke var efter min Smag: det Vidtløftige og det Plaisante; og overlader til Sammenligneren at bedømme, om Fortællingen har tabt eller vundet derved.

Den blonde Ekbert. Pag. 44.

Af Ludvig Tieck. Denne genialske Digter har udmærket sig i sine Værker paa to Maader: ved at satirisere over det Upoetiske i sin Tidsalder, og ved med kraftig Haand at fremdrage Middelalderens Poesie af Mørket. Han besidder Vittighed og Phantasie i høi Grad, og har især i sin Sternbalds Wanderungen ; ogsaa viist, at han ikke mangler dyb Følelse. Det Eneste man vel med Billighed kan bebreide ham er en vis Ensidighed. For det meeste seer han kun det Gode i den forbigangne, og det Slette i den nærværende Tid, hvilket undertiden giver hans Skildringer en Skiævhed, som svækker deres Skiønheder. Ofte driver ogsaa den altfor store Kiækhed, hvormed han spotter alle Vedtægter, ham til at forvilde sig. Han er bedst i sine dramatiske Satirer og i sine Eventyr. I sine alvorlige Skuespil, saa meget Skiønt de end indeholde, blander han vel meget Tilfældigt og Vidtløftigt, og den Forkiærlighed han har for den catholske Religion og for det spanske Drama, bringer ham undertiden til at være mystisk istedet for naturlig, og lyrisk istedetfor dramatisk. Hans Stiil i Eventyret er meget skiøn. Her lægger han for det meeste Vind paa at giøre stærk Effekt med det Rædselsfulde, og det lykkes ham. Det Diævelske spiller derfor gierne Hovedrollen, og hvad der er det Værste, seirer næsten altid. Dog kommer dette ikke af personligt Hypochondrie; Digteren yttrer sig meget mere sund og naiv; men af

et Hang til at lege med de barokkeste Forestillinger. Dette er ogsaa Tilfældet i dette Eventyr, hvoraf han aldeles er Opfinder, og med hvis Udfald man ikke kan være tilfreds. Derimod viser Foredraget, Naturskildringerne, Berthas stille Ophold hos Heren i Hytten, og det Besynderlige i Situationen, den sande originale Digter.

Rübezahl og Gieldsbrevet. Pag. 67 og 80.

Ogsaa af Musæus. Han har skrevet fem Legender om Rübezahl, hvoraf jeg her har uddraget de to, som forekom mig smukkest, og forbundet dem med Indledningen. Man lærer i den Første at kiende Biergaanden fra den barokfrygtelige, i den Sidste fra den elskværdigere Side. Hvad der er sagt i Anledning af den stumme Kiærlighed, gielder ogsaa her. Fablerne ere interessante og Charaktererne fortræffeligt udførte, saavel den frygtelige Rübezahls som den ærlige Veits. En mere skiøn og rørende Skildring end den, hvor han med sin Kone og sine smaae pyntede Børn kiører ud i Skoven, for at betale sin Gield, gives der neppe. Dette hulde Billed opløser Dissonanzen af den foregaaende Henrettelsesscene i mild Harmonie.

Enebærtræet, og Fiskeren og hans Kone. Pag. 89 og 99.

Disse to Fortællinger ere virkelige Folkeeventyr, skrevne paa Plattydsk af den afdøde Maler Runge i Hamburg, og findes i Haus- und Kindermärchen, udgivne af Brødrene Grimm. Skiøndt det danske Sprog nærmer sig mere det Plattydske i Udtalen end det Høitydske, har det dog ikke været muligt i Oversættelsen at give disse Fortællinger saa aldeles naiv en Colorit, som de eje i Originalen. Selv det skrevne Plattydske staaer tilbage for den mundtlige Meddelelse. Jeg har hørt disse Eventyr af Runges egen Mund, foredraget med al mulig Følelse og Begeistring. Den der kun seer en barnagtig Phantasie i disse Sagn, uden Smag, er at beklage. Dersom vi med Rette beundre det Poetiske i den græske Oldtid, som, endnu uden Kunst, blot ledet af en stærk sund Følelse sang det Høieste, paa en nationalrørende Maade, saa maae vi ogsaa beundre disse Fortællinger, hvori de stærkere Motiver der bevæge Menneskene, de vildeste Lidenskaber og blideste Følelser ere iklædte Barnlighedens Dragt. Den Frugtsommeliges phantastiske Grublen og Ahnelser, faderlige, søsterlige Kiærlighed, stedmoderligt Had, Uskyldighedens Seier og La-

stens Fortvivlelse, ere i Enebærtræet herligt skildrede. Vi ahne strax at en overnaturlig Magt vil redde den stakkels lille Dreng; og skiøndt Faderens Maaltid bringer os til at gyse, saa ligger der selv i dette Træk en høi dristig Idee, frembragt af inderlig Følelse, som den lunkne Ængstelighed, der kun bygger sin Smag paa udenadlærte Floskler, vist vil korse sig over, men som den naturlige sunde Læser ikke blot undskylder, men beundrer. Det er Kiød af Faderens Kiød og Blod af hans Blod, der i Mellemrummet af Fortryllelsestiden gaaer til Den igien, hvorfra det kom. Faderen ahner denne Forbindelse, det glæder ham — trøster ham for Savnet, og vækker Haab om en bedre Fremtid. Høist rørende er den lille Piges Forhold til hendes Broder. Hendes bedste Stads, hendes Silketørklæde tager hun af sin Kommode og helliger hans Been. Derpaa stiger Drengens udødelige Siæl som en Fugl af Flammen, under Moderens kiære Træ, hvor hun, med ham under Hiertet, tilbragte saa mangen eenlig Time. Meget skiønt ledes vi ved den barokke Munterhed i Scenen med Guldsmedden, Skomageren og Møllersvendene, fra at tænke paa Katastrophen, indtil den selv pludselig viser sig. Den ærbare Middelalderens Borger begaves med en smuk Guldkiæde, saaledes som vi ofte see ærværdige Øvrighedspersoner malede af en Holbein, eller en Cranach. Den lille Pige faaer det, smaae Piger allerhelst ville have: et Par nye røde Skoe. Det gyselige Slag gienglides paa Stedmoderen — og Ulykken og Afskummets afskyelige Tilværelse er nu, som om det havde været en Drøm, og Familien sætter sig rolig tilbords. Dette Eventyr er ligesaa pathetisk som romantisk, ligesaa rørende som naivt, og er vist noget af det Bedste, som Folkepoesie har frembragt til nogen Tid og i noget Land. Fiskeren og hans Kone fremstiller ikke en saa henrivende Forbindelse af det Græsselige med det Yndigtrørende, men det har, uagtet sin burleske Tone, noget mere Grandiost. Ja man kunde vel sige, at det Burleske deri var Virkningen af et stolt Lune hos Forfatteren, der ligesom dermed vilde vise, at den kolde umættelige Ærgierrigheds og den godmodige eftergivende Svagheds Forhold til hinanden, der frembringer Jordens største Ulykker, ikke trænge til nogen prægtig Indklædning, for at vise sig i sit rette Lys. Hertil kommer endnu, at hin lumpne Ærgierrighed, der grunder sig paa Gudsbespottelse og kold Egoisme, og ikke et Haar bedre end Pengegierrigheden, kan skildres med al den Foragt, som dens Usselhed fortiener. Overgangen fra den grændseløse Forfængelighed til Ugudeligheden er al-

deles grundet paa Jagttagelse af Naturen, og giør her en stor Virkning. Den hele skiønne Fabel fremstiller et tro Billed af den ephemeriske Rolle, som enhver umættelig Ærgierrig spiller i Historien, og som dog altid letsindigen glemmes, fra den ene Tidsalder til den anden.

Om den stiaalne Toskilling. P. 105.

Denne lille Fabel er ligesaa original og rørende, som kort. Den findes ogsaa i Grimms Haus- und Kindermärchen; en Samling der indeholder, foruden disse anførte, adskillige gode Fabler, mellem meget af mindre Værd, der kun fortiener poesiehistorisk Opmærksomhed.

Undine. Pag. 106.

Af Friedrik de la Motte Fouqué, og efter Alles Dom denne genialske Digters bedste Eventyr. Hvilken yndig Skabning er ikke Undine? Hvor rørende er den Idee at en ung skiøn Havfrue, ved menneskelig Omgang og Kiærlighed, faaer en Siæl. Alt i Naturen lever og bevæger sig, men vi tillægge kun det en Siæl, der formaaer fornuftigt og tydeligt at yttre sig for os. Hvo har ikke tit følt sig rørt, ved at betragte den ærlige følsomme Pudel i hans brune Øine naar han kiærligt stirrede paa sin Herre? Og naar han nu døde af Troskab paa Husbondens Grav, opstod da ikke den Tanke lettelig, at menneskelig Omgang og Kiærlighed havde oppustet den lille aandelige Funke i den dyriske Natur, til en større Flamme? Og beskiæmmer denne Troskab ikke tidt Menneskets? — En saadan skiøn Digtning vækker utallige Forestillinger. Saaledes giver den hulde Undine os ogsaa et Billed af den uskyldige Pige, der skiøndt opdraget i en hovmodig Familie og fordærvet Kreds, ledet af sin dunkle Følelse for Naturen og det Gode, søger et simplere, blidere Selskab, og modnes der til Fuldkommenhed. Ligesom der ofte i en god Slægt findes et Udskud, saaledes frembringes der ofte, ved god Pleie, en ædel Frugt af et slet Træ. Og dette er Undine. Hvilket Billed først af det yndige vilde Barn, siden af den trofaste, kiærlige Qvinde. I hvilken skiøn Modsætning staaer hun med den rene Charakteer, som hun har erhvervet ved sin Villie til det Gode, til den kolde forfængelige Bertalda. Og naar hun, som et Redskab i Skiæbnens Haand, grusomt maa straffe sin Elskede med Døden, skeer det saa sødt og herligt, at vi misunde den Ulykkelige sin Død, og føle den meest rørende Medlidenhed med

hans Morderske. Det er ikke hvad der skeer i Verden, men hvordan det skeer, der give Handlingerne deres Charakteer og Værd. I Exempler at vise de store Modsætninger hvori ofte Motivet staaer til Handlingen, kan kun Digteren; og hvor herligt har Fouqué ikke giort dette her? Opholdet paa Landtungen, Gisgleriet i Skoven, Modsætningen af Vandets Aander og Jordens Alfer, Reisen paa Donaustrømmen, Springvandets Standsning og Løsladelse paa Borgen, og endelig Dødsscenerne, ere digtede med sandt Genie, og vidne om ligesaa skabende en Indbildningskraft, som Charaktererne vidne om Kundskab til det menneskelige Hierte. Det Eneste jeg har troet at finde i denne Fortælling, som kunde taale Forandring, er nogen Vidtløftighed. Denne Oversættelse er forkortet til meer end det Halve af Originalen, og jeg troer ikke man vil kunne bevise at den derved har tabt noget Ejendommeligt. Dens sentimental sværmerske Tone giver en smuk Modsætning til det muntre Lunefulde, som findes hos Musæus; ligesom en melankolsk dunkel Cypres, ved Siden af en frodig vild Rosenbusk i sin bedste Flor.

Det stille Folk. Pag. 154.

Findes i „Neue Volksmärchen der Deutschen" hvis Forfatter eller — som man siger — Forfatterinde, er mig ubekiendt. Hvis et Fruentimmer har skrevet disse Fortællinger giver det dem vist nok en Mærkværdighed mere, thi de yttre hyppige Beviis paa sandt Digtergenie. Tonen hos Musæus er her lykkelig beholdt; det er ikke Affektation, det er Aands Lighed og Slægtskab, der vedligeholder denne Tone. Man finder ikke i disse Eventyr saameget Plaisanterie, som hos Musæus, de have uagtet det sunde Lune noget mere Alvorligt, selv noget mere Ærbødigt for det Forunderlige, derimod er Coloriten ikke nær saa kraftig og stærk; de indeholde langt flere Vidtløftigheder, og forbinde ofte forvirret og tvungent forskiellige Folkesagn. For at forbinde den skiønne Begyndelse af denne Fortælling med sin Slutning, uden at meddele den vidtløftige Midte, der er langt større end hele Eventyret her i Oversættelsen, var jeg nødt til at giøre nogle Smaaforandringer, og at give Begivenheden en anden Retning mod Slutningen. Selv i Slutningen har jeg forandret noget, med Hensyn til Personernes Skiæbne; alt hvad derimod angaaer det stille Folk selv, er beholdt. Det forekom mig at giøre en bedre Virkning, hvis denne Fortælling fik et

lykkeligt, end et ulykkeligt Udfald. I Originalen dør Helene, og overleves af den slette Moder; her skeer det omvendt. — Hvad nu dette Eventyr selv angaaer, saaledes som det er udtaget og renset for alle Uvedkommenheder, da maae det udentvivl tillægges megen Værd. Hvilken skiøn Allegorie af de huuslige Penater, der hævne sig, naar vi fotlade deres Alterarne. Menneskет er vel skabt til at bevæge sig fra et Sted til et andet; men skeer det altfor stærkt, og kiæmper han altfor voldsomt mod det rodfæstende vegetabile Princip i sin Natur, saa hævner det sig. Dyret, som man bringer i et aldeles fremmed Klima, taaler det ikke, men dør; Menneskет giør det mindre, men dog ofte meget meer, end man lægger Mærke til. Italien var i Middelalderen Tydskлands Grav; ikke blot ved Bradsøden i Krigen; men ved Straadøden af den forandrede Levemaade. Men holder ogsaa Legemet det ud, Siælen faaer ved en saadan Forandring for det meeste et Knæk. Man bliver, som Tydsken kalder det, hverken Fisk eller Kiød; hverken nordlig eller sydlig. Man giver Slip paa hvad man havde, uden at faae hvad man attraaer. Jeg taler naturligviis ikke her om enkelte Undtagelser. Saaledes fødes der undertiden sydlige Naturer i Norden, og omvendt. Saaledes kan ogsaa Embedsførelse eller sand Kunstnerbeskiæftigelse lidt efter lidt omclimatisere de fremmede Naturer. Det er især paa den forfængelige ørkesløse Flakken det hævner sig, som her paa Fru Beate von Meerfeld. Den forskiellige Colorit af Italien og Tydskland er med faae Træk i denne Fortælling vel skildret. Den Jagttagelse: at Leflerie, der bilder sig ind at være Skiønhedsfølelse, foragter og overseer enfoldig Ulstyld, er meget vel indklædt. Hvo var opdraget i en gammel Bygning, med Fortidens Mindesmærker, og følte ikke en hellig Ærefrygt for dens Hvælvinger og Kroge; fandt det ikke fræk og syndigt at udslette disse Erindringer af kaad Nyfigenhed? At den Aand, der stille svæver over vort Hiem, bidrager til at danne Menneskets Hierte, skiænker ham Fred og Roe, naar han overlader sig til den, og hævner sig paa Sindet med ængstelig Uro, naar det altfor flygtigt og vildt overlader sig til fremmede Indtryk, er vist. Det gaaer Menneskет i det fremmede Land, som Pebersvenden, han er uden Familie. Han har det morsomt i sin Ungdom paa sin Alderdoms Bekostning; han maa lade sine Øine tiltrykke af fremmed Haand, ingen barnlig Taare flyder ved hans Grav, og han lever ikke efter Døden i sin Slægt. Af denne forsmaaede huuslige Genius, der frygteligt hævner sig i al sin Stilhed, giver da dette Eventyr et skiønt og rørende Billed.

Galgemanden. Pag. 180.

Denne originale Fortælling er ogsaa af Fouqué. Mythen om at forskrive eller overgive sig til Diævelen er meget betydningsfuld i Middelalderens Fabeldigtning; og det er ubegribeligt hvorledes man har kunnet kalde en saa moralsk og philosophisk Allegorie, barbarisk, ja vel endogsaa dum. Dens Betydning er iøinefaldende, Menneskет bedøver sig selv for en Tid, og begaaer Misgierninger for at nyde jordiske Lyster; ved Enden af Maalet, paa Gravens Bredde vaagner den slumrende Samvittighed, angriber ham som et fælt Ulhyre med de frygteligste Kløer, sønderslider hans elendige Hierte, som ikke følte, knuser det usle Hoved, som ikke tænkte, og styrter Synderen i Tilintetgjørelsens Afgrund. De fleste Fabler i den græske Mythologie have Hentydning til Naturens Virkninger, der menneskeliggiøres. Herved opstaaer de skiønneste Former for Billedhuggerkunst og Malerie. Disse Kunster have især uddannet hine Ideer; og derved faaer de græske Billeder en sandselig Ynde for Synet, som Middelalderens Fabler ikke kunne sammenligne sig med. Men i Poesien, hvis Hovedsag er at udtrykke Lidenskaber og Handlinger, spille de græske Guder en underordnet Rolle. Den største Digter, selv en Homer, kan dog kun male skiønne Former middelbart ved Ord. De Guder, som personificere enkelte Lidenskaber Ares (Krigslysten) Aphrodite (Kiærligheden) Hermes (det bevægelige meddelende Princip) ere derfor mere skikkede til at tage Deel i de menneskelige Handlinger, end de blotte Naturguder, der sidde gravitetisk stille paa Olymp, som Tilskuere. Nu have græske Digtere ved smukke Opfindelser vel vidst at give disse Allegorier Liv og Bevægelighed; men det er skeet ved at forlade Allegorien; ved at betragte Guderne som andre Personer, ved at opfinde Hændelser, der kun staae i en fiern Forbindelse med hine Væsners mythiske Betydning. Herved vinder da vistnok Digtekunsten; men vi see det er kun skeet ved at fierne sig fra Mythologien. Middelalderens Fabellære, der forbinder sig med Bibelen, er i og for sig selv mere poetisk. Dens Forestillinger individualisere ikke blot Naturen og Handlingernes Aarsager i Siælen, men endogsaa Virkningerne: Troen paa Udødelighed, Fristelserne, den gode og onde Samvittighed. Dette kommer deraf, at skiønt den græske Mythologie er et større Kunstværk, end Middelalderens Folketroe i sin Raahed, saa hviler dog denne paa en bedre Grund, nemlig paa Christendommen, der har mere Hensyn til de menneskelige Handlingers end til Naturens Skiønheder. Den

er derfor mere passende for Poesien, i hvis Magt det staaer umiddelbart at skildre Handling og Lidenskab, men kun middelbart at male sandselig Skionhed, hvilket er for den plastiske Kunst. Det Moralskskionne og Moralskhæslige, vil sige: det Gode og det Onde, er da fornemmelig Gienstandene for Poesiens Kunst; altsaa maa den Fabellære, der især personificerer disse Virkninger ogsaa være det. Det kommer da kun an paa at udvikle dem med Smag, og forbinde dem med genialsk Opfindelse, for at de med fuld Ret skulle træde op i Poesiens sande Rige; og det er skeet saavel i denne, som i de foregaaende Fortællinger. Man seer da tydeligt at det er en-stor Feil, en Smagløshed, der kom af Mangel paa Dømmekraft og Følelse, naar man i slige Digtninge forlanger det Psychiskskionne opofret for den sandseligskionne Form. Hvad der skal vække Rædsel og Afsky, maa ikke være malet med tillokkende Farver. Det Skionne bestaaer her just i den Rædsel og Afsky de vække for det Onde. Deres Idealisation opnaaes altsaa ikke ved at de overfernisses med en forgiængelig Æggehvide, men i den Kraft og Betydning, der ligger i deres Tegninger. Derfor maa de tre Herer, der dandse paa Heden i Makbeth være rynkede og afskyelige; det vilde være høist uskiondt hvis de vare skionne; thi de ere et Billed af Heltens hæslige Lidenskaber: Forfængeligheden, Utaknemmeligheden og Lumskheden. Den saakaldte galante Smag, der bilder sig ind at være gratiøs, fordi den glindser med det Udvortes, er da ikke andet end taabeligt Bladguld, der i Enfoldighed brylster sig, fordi det glimrer meer, end Poesiens ægte skyggeblandte Farver. Det er som om et broget Paaskelam i Nürnbergerboden vilde bræge stolt, over at det var deiligere end et Billed af Rembrandt, eller et Landskab af Ruisdahl. I Fortællingen om Galgemanden har Fouqué ikke givet os et Exempel af den ryggesløse Misdæder, der gaaer til Grunde uden Redning; men af den svage Synder, der saalænge mindes af Samvittigheden, indtil den redder ham. Ideen om at Faren stiger, ligesom Galgemanden bliver bedre Kiøb, er yppelig. Alt som den Gierrige faaer flere Penge og har Alting lettere, nærmer han sig meer og meer sit Endeligt; og i det Øieblik han har alt hvad der koster Penge for intet, ophører ogsaa Nydelsen — og Graven sluger ham. Det muntre Lune hvormed det Tragiske blander sig i denne Fortælling, giver den en egen Colorit. Dog er det Lunefulde det Herskende, og vi see forud i Fortællerens skiælmske Mine, at der vil skee Barmhiertighed med Stymperen. Uagtet vi snart

mærke at Richard bestandig skal have sin Galgemand tilbage, har Digteren dog med megen Kunst vidst at overraske os hver Gang, ved den egne Maade, det skeer paa. Og Knuden løses kiekt og tilfredsstillende, saa vanskelig Opgaven er. Den allerede Fordømte narrer Satan for en Siæl; men for at vi ikke skal have Medlidenhed med ham er der sørget: Han giør det ikke for at redde Richard, men for at faae flere Haandpenge af sin diævelske Hverver.

Velents Saga. Pag. 210.

For dog at ende denne Deel med et fædrelandsk Eventyr, tilføiede jeg dette, der vidtløftigere har været aftrykt i det Skandinaviske Selskabs Skrifter. Jeg troede det vilde more Læserne, at see det samme Emne som min Vaulunder behandlet af en gammel islandsk Sagaskriver. Fortællingerne ligne kun hinanden for saavidt, som det ældgamle Sagn har givet Anledning til begge. Da jeg digtede Vaulunder kiendte jeg ikke dette Eventyr, der er en Episode i Vilkinasaga, men kun Vaulundarqvida i Edda. Dette er ogsaa yderst forskielligt fra mit. Af Allegorien, der spiller Hovedrollen i Vaulundurs Eventyr, om de tre Ædelstene, findes naturligviis intet her, da det er min Opfindelse. Dette Eventyrs fornemste Fortieneste er udentvivl dets Tone og Foredrag, som giver os et Billed af Omgangslivet og Tænkemaaden i den nordiske Oldtid, og dens Agtelse for Smeddekunsten, som en nødvendig Betingelse for Krigen. Velents Scillads i Træbullen og den Maade han kløver Amilias paa, som et Æble, der hænger sammen efter at det er overskaaret, vidner om poetisk Fantasie; mere stærkt kunde ikke et Trylleværds Tyndhed og Skarphed udtrykkes. Over Grumheden er intet Slør kastet, den fremstilles med Misbilligelse fra Forfatterens Side, i sit gyselige Lys, som den i de hedenske Tider ofte viste sig. Forresten udtrykker det Hele Kraft og Naivetet.

Den stumme Kiærlighed.

Der var engang en rig Kiøbmand, ved Navn Melchior af Bremen, der altid strøg sig om Skjægget med et haanligt Smiil, naar der blev prædiket om den rige Mand i Evangeliet, fordi han, i Sammenligning med sig selv, ikke agtede hin for meer end en Kræmmer. Han havde saamange Penge, at han lod Gulvet i sin Spisesal indlægge med lutter blanke Dalere. Endskiøndt nu denne Hoffærdighed meget blev regnet ham til Last af hans Fiender, som et Praleri, saa var det dog mere skeet af List, end af Bram; thi den kloge Bremer mærkede nok, at hans Misundere og Dadlere vilde ved deres Anmærkninger og Dadel udbrede Rygtet om hans Rigdom, og derved forstærke hans Credit; hvilket ogsaa var Tilfældet.

Melchior af Bremen døde engang pludselig, efter at have drukket for hurtig i et Polsegilde; uden at faae Tid til at beskikke sit Huus, og efterlod al sin Formue til en Søn, i den blomstrende Ungdoms Alder, der just var bleven gammel nok, for at være myndig over sin Arv. Frands var en herlig Dreng og havde af Naturen de bedste Anlæg. Hans Legeme var regelmæssig bygget, dertil sundt og kraftigt; hans Aand var munter og jovial; som om roget Oxekiød og gammel Franskviin havde havt Indflydelse paa hans Frembringelse. Paa hans Kinder blomstrede Sundhed, og ud af de brune Øine skinnede Tilfredshed og lystigt Ungdomsmod. Han lignede en marvfuld Plante, der kun behøver Vand, og en mager Jordbund, for at

trives; men som i al for fed Grund skyder vilde Skud, uden Frugt og Nydelse. Det faderlige Efterladenskab blev, som saa ofte er Tilfældet, Sennens Fordærv. Neppe havde han havt Fornøielsen at være Eier af en stor Formue, og at kunne rutte med den efter eget Tykke; for han søgte at skaffe sig den af Halsen, som en trykkende Byrde; spillede den rige Mand i Evangelict i bogstavelig Forstand, og levede hver Dag herlig og i Glæde.

Der forløb nogle Aar, inden den daarlige Ødeland mærkede Ebben i sin Pung; men pludselig standsede dette Velfvnets Kilde, og de Tønder Guld, han havde arvet efter sin Fader, vare udtappede til Bærmen. Frands forlangte een Dag en stor Sum, men Kassereren var ei istand til at honorere sin Herres Ordre, og lod den gaae tilbage med Protest. Nu bleve Mæglere, Nagerkarle og Vexlerere satte i Bevægelse. Imod høie Renter flode i kort Tid atter store Summer i de ledige Kasser. Gulvet med Dalerne gjorde ved denne Leilighed stor Virkning. Det hialp for en Tid; men hemmelig udbredte sig det Rygte i Byen, at Sølvgulvet i Spisesalen var brudt op i største Stilhe, og at der i dets Sted var lagt Fliser. Sagen blev strax undersøgt af Creditorerne, og havde sin Rigtighed. Skiøndt man nu ikke kunde nægte, at det brogede Marmormosaik tog sig ulige bedre ud i en Spisesal, end de glatslidte Dalere, saa agtede Creditorerne dog Eiermandens Smag saa lidet, at de ufortøvet fordrede deres Penge; og da de ikke fik dem, solgte de det hele Huus med Tilbehør: Pakhuse, Have, Marker, og Mobler.

Frands var, medens alt dette varede, tilmode som en beruset Dranker, der just vaagner af sin Ruus, og ikke ret kan giøre sig Rede for, hvad der er hændt ham. Han levede paa forulykkede Forøderes Viis;

skammede sig ei, og grædmede sig ei. Til Lykke havde han bierget nogle Reliquier af gamle Familie-stykker fra Skibbruddet, der endnu en tidlang kunde sikkre ham for trykkende Mangel.

Han flyttede nu hen i en afsides Gade, i hvilken Solen aldrig skinnede hele Aaret igiennem, undtagen de længste Dage, naar den hævede sig lidet over det høie Tag. Her havde han alt hvad han behøvede i sine nærværende Omstændigheder. Vertens tarvelige Kiøkken fritog ham for Hunger, Ovnen beskiærmede for Kulde, Taget for Regn, de fire Vægge for Vind; kun for den piinlige Kiedsommelighed vidste han hverken Raad eller Tilflugt. Snyltegiæsterne vare forsvundne med hans Velstand; af sine forrige Venner havde han ingen mere. Frands vidste ikke at more sig med andet, end at stemme sin Luth, klimpre paa den, og med at see ud af Vinduet, hvordan Veiret var; hvilket det indskrænkede Rum ikke engang tillod ham at bemærke. Men snart fik hans Jagttagelseslyst en anden Næring, som paa eengang udfyldte den ledige Plads, i hans Hoved og Hierte.

I den snevre Gade, lige over for hans Vindue, levede en ærbar Matrone, der, i Haab om bedre Tider, nærede sig ved den lange Traad, som hun og en overmaade deilig Datter spandt af Tenen. De trak den daglig saa langt, at de let med den havde kunnet omringe hele Staden Bremen, med Vold og Forstæder. De tvende Spindersker vare egentlig ikke fødte til Rokken; de vare af gode Folk, og levede tilforn i Velstand. Den skionne Metas Fader havde et Skib paa Soen, som han selv aarlig fragtede og foer til Antwerpen med; men en stærk Storm begrov Skibet paa Havets Dyb med Mand og Mus og en rig Ladning. Da var Meta endnu i sine Børneaar. Moderen, en forstandig stille Kone, bar sin Husbonds

og sin Formues Tab med viis Standhaftighed; afslog af ædel Stolthed, uagtet sin Armod, al Understøttelse; og nærede sig af sine Hænders Flid. Da hendes Datter voxede til opdrog hun hende til den samme Beskiæftigelse; Saaledes kom de saa vidt, at de uagtet deres trange Kaar kunde lægge nogle Penge op som hun siden anvendte til en lille Horhandel.

Imidlertid meente den vakkre Kone dog ikke altid at blive i denne Tilstand; hun haabede igien at komme i en behagelig Forfatning, og i sit Livs Høst endnu at nyde en venlig Efterslet. Dette Haab grundede hun ikke paa tomme Drømme. Hun saae sin Datter blomstre som en Foraarsrose; dertil var hun dydig og sædelig, og begavet med saamegen Aand og Hierte, at hun var Moderens Diesteen, denne sparede til Brødet fra sin egen Mund, for at give hende en anstændig Opdragelse. Moder Birgitte satte sit Haab til en velhavende Svigerson, der skulde føre hende fra det snevre Stædes babyloniske Fangenskab, i Overflødighedens Land, hvori der flyder Melk og Honning.

Een Dag, da Nabo Frands saae ud af Vinduet efter Veiret, blev han den deilige Meta vaer, som kom fra Kirken med sin Moder, hvor hun aldrig forsømte daglig at høre Messen. I sin Lykkes Tid havde den letsindige Udhaler ingen Øine havt for det smukke Kiøn; de finere Følelser slumrede endnu i hans Bryst, og alle hans Livsaander vare ligesom omtaagede af den evige Forlystelsestrang. Nu havde Overgivenhedens uophørlige Storm lagt sig, og under det store Havblik, virkede det mindste Vindpust paa Siælens speilklare Flade. Han blev fortryllet ved Synet af den yndigste qvindelige Skikkelse, som nogensinde havde foresvævet ham. Nu fortrød han førstegang ret af Hiertet sin ubesindige Ødselhed. Han forestillede sig, hvor lykkelig han kunde giort den elskværdige Meta med sin Formue. Men hans

Vopæl i det snevre Stræde blev ham nu kiærere end Raadhuset paa det fornemste Torv, og han kom den hele Dag ikke fra Vinduet, for at faae Leilighed til at see den deilige Pige; og naar han saae hende, følte han sig betaget af den sødeste Henrykkelse.

Til Ulykke mærkede den aarvaagne Moder ham snart. Hun mærkede snart hvad han førte i sit Skiold; og da en udsvævende Ødeland kun stod i slet Credit hos hende, saa opbragte denne daglige Gaben hende saa meget, at hun bedækkede Vinduerne med en Slørsky. Naar Meta gik i Messen hængte hun hende et Regnklæde over Ansigtet, og skyndte sig at komme med hende omkring Hiornet af Gaden.

Frands stod just ikke i Ry for at eie den fortrinligste Skarpsindighed, men Kiærlighed vækker alle Siælekræfterne. Han leiede det største Speil, han kunde overkomme, og hængte det saaledes op i sin Stue, at han i det kunde see, alt hvad der foregik i Gienboerskens Værelse. Da man flere Dage i Rad intet mærkede til Lureren, saa aabnede sig lidt efter lidt Gardinerne igjen, og det store Speil modtog undertiden den herlige Piges Billede, og gav det, til stor Glæde for sin Giermand, trolig tilbage. Jo mere Kiærligheden slog Rod i hans Hierte, jo stærkere blev det Ønske hos ham at aabenbare den kiære Meta sin Lidenskab, og at udforske hendes Sindelag. I den Tid gaves der ikke saamegen Leilighed for unge Folk til at see og tale med hinanden som nu. Imidlertid gik dog Tingene deres sædvanlige Gang. Barnedaab, Bryllupsgilder og Liigbegiængelser gave, fornemmelig i Rigsstæderne, Leilighed nok til Elskovshandler. Men en fattig Stymper blev aldrig bedet til Fadder, eller til Bryllup. Den Gienvei, at vinde sin Skionne ved hendes Kammerpige, var ogsaa spærret, thi hun havde ingen.

Alt hvad han endnu kunde, var i følsomme

Timer at gribe sit Instrument, og ikke blot at lade det blive ved Stemningen, men at udlokke rorende Toner deraf; og snart forvandlede Kiærligheden den musikalske Fusker til en behagelig Virtuos. Alt i Gaden blev snart lutter Øre, naar han slog sine Strænge. Mødrene tysede paa deres Børn, Fædrene holdt Øie med de larmende Drenge i Døren, og han havde den Fornøielse at opdage i Speilet, hvorledes Meta aabnede Vinduet med sine Alabasterhænder, naar han præluderede. Var hun tilstede, saa klang hans Phantasie i en liflig Allegro; var hun borte, saa væltede et tungsindigt Andante sig over de sukkende Strænge.

Meta var ingen tungnem Lærling, og hun forstod snart det udtryksfulde Sprog. Hun giorde Forsøg, og mærkede hvorledes hun var Herre over Luthspillerens Toner. Hendes qvindelige Forsængelighed fandt sig smigret derved; det begyndte at rore hendes Hierte, og hun fik isinde at give et symbolsk Gjensvar. Hun yttrede Lyst til at have Urtepotter i Vinduet, og Moderen vilde ikke nægte hende denne uskyldige Fornøielse.

Nu havde Meta altid en Aarsag til at opholde sig der, for at pleie sine Blomster, vande dem, beskiærme dem for Vinden, binde dem op, og bemærke deres Vært. Med usigelig Henrykkelse udlagde den lykkelige Elsker det til sin Fordeel. Og med Rette. Meta tog ham i Forsvar, naar Moderen ved Bordet talte om ham og kaldte ham en Spradebasse og en Ødeland; dog med Forsigtighed, som om det kun var for at underholde Samtalen. Imidlertid havde Frands den største Godhed for Moderen, og tænkte paa hvorledes han uagtet sine maadelige Kaar kunde hielpe hendes. Rigtig nok gialdt dette meest Datteren. Han havde hørt at Meta gierne vilde have en ny

Kiole, men det var der ikke Raad til. Over Hor=handelen havde han ogsaa hort Moderen klage, at der paa de sidste Tider intet var at vinde ved den, fordi Horren var saa dyr. Nu solgte Frands et Par af sin Moders Drenringe, som han endnu havde, gik til en gammel Kone, og fik hende til at bringe Metas Moder nogle Lispund Hor, for godt Kiob. Dette hialp. Handelen blev atter fordeelagtig; og Alle=Helgnes=Dag gik Meta i Kirken med en deilig ny Kiole, som satte hendes Skienhed i et endnu stærkere Lys. Men snart opdagede en Hændelse denne Hem=melighed. Birgitte trakterede engang den gamle Kone til Taksigelse for den fordeelagtige Handel hun havde skaffet hende, med en sød Risengrød og en Pægel Spansk=viin. Nu gav det ene Ord det andet, og det varede ikke længe, for den qvindelige Tausheds skrobelige Seigl blev brudt. Meta blegnede og forskrækkedes ligesaa meget over denne Opdagelse, som hun vilde glædet sig over den, hvis Moderen ikke havde været tilstæde. Kiolen blev uagtet alle den yndige Piges Taarer sendt til Marskandiseren, og de derfor indløste Penge, tilligemed hvad der var vundet ved Horhandelen, sendt med Posten, som en gammel Gield, med Udskrift: Til Hr. Frands Melchiorsen i Bremen. Frands sattede endnu ingen Mistanke, men ansaae det for et Tilgodehavende fra hans Faders Tid, som Himlen havde forundt ham, i hans slette Omstændigheder.

Men snart forandredes hans Udsigter aldeles. Speilet viste ham intet; Gardinerne vare igien trukne for. I Forstningen troede han, at de maaskee havde stor Vask; — men kort derpaa opdagede han til sin Skræk, at Værelserne lige over for vare øde og tomme, og den kiære Gienboerske flyttet. Ved at lægge det ene sammen med det andet indsaae nu Frands at Moder Birgitte maatte være kommen efter hans Hem=

melighed. Det blev ham ikke vanskeligt at udspeide hendes ny Bopæl; men han var dog for beskeden til at forfølge dem, og noiedes med at møde Meta paa Gaden, i Boderne, og i Kirken.

Meta var i den Alder, hvor Moder Natur og Moder Birgitte bestandig modsagde hinanden med deres gode Lærdom og Underviisning. Dette bragte hende til at holde Ligevægten; hun beholdt sin Sædelighed og Dyd, men hendes Hierte blev dog aabent for ethvert ømt Indtryk. Da nu Frands var den første Yngling, som havde vakt disse slumrende Følelser, saa følte hun en vis Tilbøielighed for ham, som enhver anden Pige vilde kaldet Kiærlighed. Derfor gik hende Afskeden fra det snevre Stræde meget nær, derfor stod der tit en Taare i hendes skiønne Die; derfor takkede hun den speidende Frands saa venligt paa Gaden, naar han hilste hende, og blev rød til op over Ørerne. Begge de Elskende havde endnu aldrig talt et Ord sammen, men de forstode hinanden saa fuldkommen, som om de havde havt den fortroligste Samtale, og svore hinanden hemmelig i Hiertet evig Troskab!

Lige over for Birgittes ny Bopæl boede en velhavende Brygger, som Spøttefuglene, fordi han stod sig meget godt, kaldte Himlekongen. Han var en ung flink Enkemand, og Sørgeaaret var just til Ende, saa at han, uden at overtræde Velanstandigheden, kunde tænke paa en ny Medhiælp i sit Værtskab. Han havde lovet den hellige Christoffer et Alterlys, saa langt som en Himlestang, og saa tykt som en Arm, naar han vilde skaffe ham en god Ægtefælle igjen. Neppe havde han seet den ranke Meta, for han drømte, at den hellige Christoffer saae ind ad Sovekammervinduet, i andet Stokværk, og manede ham om at opfylde sit Løfte. Næste

Morgen pyntede han sig som en Raadsherre og gik paa Frieri. Han havde intet musikalsk Talent, og i Kiærlighedens hemmelige Symbolik var han en Idiot, men han havde en stor Bryggergaard, en stor Sum Penge paa Rente, et Skib paa Weserstrømmen, og et Hollænderie uden for Byen. Med alle disse Anbefalinger havde han endogsaa uden den hellige Christoffers Bistand kunnet vente sig et lykkeligt Udfald, især hos en Brud uden Medgift. Han slog strax paa den rette Streng, efter god gammel Skik, sagde han Moderen sin christelige Hensigt; og for et Syns Skyld forlangte den glade Moder otte Dages Tid til at betænke sig i. Neppe havde han vendt hende Ryggen, saa bleve Teen og Tot, Garnvinde og Hegler, uden Hensyn til deres lange troe Tjeneste, kastede paa Pulterkammeret. Meta faldt i Forundring, da hun kom fra Kirken, og fandt alting saa forandret. Men Moder Birgitte tog meget feil i sin Formodning om hvad Virkning dette Tilbud vilde giere paa hendes Datter. Den skionne Meta rødmede ikke som en Rose, men blegnede som en Lilie, og sank afmægtig i Moderens Arme. Meta var ei at overtale. Striden mellem Moder og Datter varede i nogle Dage; Terminen til at give bestemt Svar nærmede sig. Det gigantiske Vorlys bemalet med mange skionne Blomster brændte allerede for den hellige Christoffer; men han havde intet udrettet. Hemmelig Kummer nagede Metas Hierte, hun havde paalagt sig en streng Faste, og i tre Dage hverken nydt Vaadt eller Tørt. Om Natten havde hun ingen Sovn i sine Øine. Saa meget som det kostede Moderen, maatte hun derfor give efter for sit elskede Barn, hvis hun ikke vilde miste hende. Da Frieren kom fik han mod al Formodning et — vel meget artigt — men bestemt Afslag, der smagte ham ligesom Malurtviin med

Sukker. Imidlertid fandt han sig snart deri, som om det havde været en Handel med Malt der var mislykket.

Rokken blev nu taget ud af Pulterkammeret igien, og alting gik sin sædvanlige Gang; og Meta blomstrede atter. Moderen derimod tog sig det meget nær; især den Dag da Humlekongen holdt sit Bryllup med en anden smuk Pige. Da Bryllupstoget begyndte til Kirken, og Stadsmusikanterne trommede og blæste paa Skalmeie, sukkede hun, som den Dag, da Hiobsposten om hendes Mands Skibbrud var bragt hende for Øre. Meta derimod saae Brudepragten med største Ligegyldighed. Selv de herlige Smykker, Ædelstenene i Myrtekrandsen, og de ni Rader Perler om Brudens Hals, rørte hende ikke.

Om Aftenen efter at Moderen længe havde talt om den forsmaaede og bortstødte Lykke, blev hun saaledes ved: Barn! Din Planet spaaer Dig intet godt. Du er født i April. Lad os see hvad der staaer i Calenderen: „En Pige født i denne Maaned faaer et huldsaligt og venligt Ansigt og rankt Liv men en letsindig Tænkemaade; kan godt lide Mandfolk; maa tage sin Jomfrukrands i Agt, og ikke forspilde sin Lykke, naar der kommer en venlig Frier". — Ak Moder, sagde Meta; bryd Jer ikke om hvad Planeten siger; mit Hierte siger mig, at jeg skal elske og ære den, som jeg faaer til Mand, og finder jeg ikke ham; eller søger han ikke mig, saa vil jeg med freidigt Mod nære mig ved mine Hænders Arbeid, og staae Eder bi og pleie Eder i Eders Alderdom.

Frands var ude af sig selv af Glæde, da han hørte at Meta havde givet Humlekongen Kurven; og han begyndte at haabe. Nu blev hans ungdommelige Ubesindighed ham et Knivsting i hans Hierte; men Kiærligheden lod ikke sit Værk ufuldendt; den frem-

bragte en helbredende Giæring i hans Siæl, og der opstod Begiærlighed hos ham, efter at anvende sine Kræfter og sin Driftighed, for atter at hæve sig af sit Intet. Han besluttede nu at giøre en Reise til de Steder, hvor hans Fader havde havt gammel Gield, for at prøve om han i det mindste ikke kunde samle enkelte Ax der i sin Pose, hvor Høsten var mislykket. Med hvad han fik ind, vilde han begynde en lille Handel. Hans Indbildning viste ham allerede Skibe i Søen, befragtede med hans Eiendom. Det sidste gyldne Æg i hans Arve-Rede, hans Faders Timeæg*), solgte han og kiøbte sig derfor en Ridehest, der skulde føre ham ud i den vide Verden under Navn af Bremer-Kiøbmand.

Alt hvad der nu stod tilbage var at meddele Meta Aarsagen til sin Bortreise, at hun ikke skulde holde ham for en Troløs; og den opfinderiske Kiærlighed gav ham det lykkelige Indfald, at lade det skee offentlig fra Prædikestolen, i det han bestilte sig en Forbøn for en ung Reisende om et lykkeligt Udfald i hans Forretninger; hvilken skulde vare saa længe, til han tillige kunde betale for Taksigelsen.

Da han mødte Meta sidstegang havde han klædt sig i sin Reisedragt, og hilsede hende betydningsfuldt, og med mindre Forsigtighed end han pleiede; hvilket da tildrog hende adskillige Gloser af hendes Moder. Fra den Tid af blev Frands ikke mere seet i Bremen; og de skiønneste Dine i hans Fødeby søgte ham ofte forgiæves. Tit hørte Meta Forbønnen oplæse; i Begyndelsen agtede hun i sin inderlige Bedrøvelse ikke derpaa; men da hendes Sind var bleven noget roligere, lagde hun det ene sammen med det andet; hun forstod sin Elsker,

---

*) De ældste Kommeuhre kaldtes Timeæg, efter den Æg-Form, man gav dem.

og undlod ikke, hver Gang Bonnen læstes, ret inderligt at anbefale den unge Reisende til sin Skytsengel. Med disse gode Ønsker fortsatte Frands sin Reise til Brabant, for i Antwerpen at inddrive nogle betydelige Summer. Paa en Tid, da enhver Grundherre, hos hvem man ikke havde løst Leidebrev, troede sig berettiget til at plyndre den Reisende og kaste ham i sit Fangetaarn, var en Reise fra Bremen til Antwerpen farligere, end nu fra Bremen til Kamschatka. Imidlertid lykkedes det dog den ensomme Ryttер, uden at der mødte ham meer end et eneste Eventyr.

Dybt i det øde Westphalen red han en hed Dag til det mørknedes uden at naae et Herberg. Imod Aften traf det op til Torden, og en heftig Pladsregn gjennemvædede ham til Skiorten. Dette var meget ubehageligt for den forkjælede Frands, som fra sin tidligste Ungdom havde været vant til alle Bequemmeligheder. Til sin Trøst opdagede han, da Uveiret var gaaet over, et Lys noget borte; og snart ravede han hen til en ringe Bondehytte, som kun saae ud til lidet Godt. Huset lignede meer en Stald end en Menneskebolig; og den uvenlige Vært nægtede ham Vand og Ild, liig Een der var erklæret i Rigets Band; thi hin var just i Begreb med at vælte sig hen paa Straaet til sine Dyer, og hans var for døven til atter, for den Fremmedes Skyld, at gjøre Ild paa Skorstenen. Frands blev utaalmodig, men det anfægtede Bonden kun lidet; han blæste med største Koldsindighed sit Lys ud, uden at tage mere Hensyn til den Fremmede; thi han var aldeles uvidende i Gjæstfrihedens Love. Men da Vandringsmanden ved Døren ikke ophørte med at forurolige ham med sine Anmodninger og Klager, saa søgte han tilsidst at blive ham qvit paa en skikkelig Maade, og sagde: Landsmand! naarensstid I vil have god Levemaade,

saa finder I ikke her, hvad I søger. Men rid hist hen paa venstre Haand, gjennem Krattet; der bag ved ligger den stræng og mandhaftige Ridder Eberhard Brokhorst's Borg. Han herbergerer enhver Landstryger, ligesom Hospitalitterne en Pillegrim til den hellige Grav. Kun har han den Galskab i Hovedet, der plager ham imellem, at han aldrig lader nogen fare, uden at prygle ham dygtigt af først. Dersom I derfor ikke bryder Jer om at faae en banket Troie, saa kan I aldrig finde bedre Mand end ham.

Frands betænkte sig noget, og var raadvild, hvad han skulde giøre; endelig besluttede han at prøve dette Eventyr. Kan det ikke være mig det samme, tænkte han, om jeg faaer Ryggen brunn og blaa paa noget elendigt Straahalm eller hos Ridder Brokhorst? Denne Bevægelse vilde maaskee endogsaa forekomme Feberen, jeg har faaet i Kroppen, og som udentvivl vil ryste mig dygtigt, hvis jeg beholder de vaade Klæder paa. — Han gav sin Hest Sporerne og kom snart til Slotsporten, der var i gammel gothisk Stiil, bankede temmelig lydeligt paa Jerngitteret, og et ligesaa lydeligt: hvem der? tonede ham imøde.

Den gamle Borgs Giermand havde i sin Ungdom tient i Keiserens Hær, som dygtig Stridsmand under den vakkre Georg af Frondsberg, og fort et Banner mod Venetianerne. Siden den Tid havde han levet i Rolighed paa sine Godser, hvor han for at afbøde forrige Synder, udøvede mange Velgierninger; bespiste de Hungrige, læskede de Torstige, gav Pillegrimmene Ly, og pryglede dem ud af Huset som han havde herberget. Thi han var en raa vild Krigsmand, der ikke kunde vænne sig fra det martialske Væsen, skjønt han mange Aar havde levet i Fred og Rolighed. Den Nykomne, der havde belavet sig paa,

for god Beværtnings Skyld, at underkaste sig Husets Skik, ventede ikke længe, før Hængelaasene og Slaaerne raslede ved Porten. De hvinende Portfløie aabnede sig, som om de med deres Jammerskrig vilde advare den indtrædende Fremmede, eller sukke af Medlidenhed over ham. Den ene kolde Gysen løb ned af Ryggen efter den anden paa den bange Rytter, da han red ind ad Porten; imidlertid blev han vel modtaget; nogle Tienere ilede hid at hielpe ham af Sadlen, beskiæftigede sig med at snøre Vadsækken af, trække Gangeren i Stalden, og føre Rytteren ind til deres Herre i et vel oplyst Værelse.

Den kæmpestore Mands krigerske Udseende, da han kom sin Giæst imøde, forbunden med et eftertrykkeligt Haandtag, havde nær bragt Frands til at skrige i vilden Sky; især da Ridderen tillige bød ham velkommen med en Stemme, som om Frands havde været døv. Forresten var det en Mand i sine bedste Aar, fuld af Ild og Kraft. Alt dette satte den frygtsomme Vandrer i saadan Tilstand, at han skiælvede over sit hele Legeme. Hvad fattes Jer, Ungersvend? spurgte Ridderen med en Tordenstemme; hvorfor ryster I som et Espelov, og blegner som om Døden just vilde tage fat paa Jer; — Frands tog Mod til sig; og da han tænkte at hans Skuldre dog nu engang maatte betale Gildet, saa gik hans Cujoneri over til en Slags fortvivlet Fripostighed. Herre svarede han, ligefrem, I seer at Pladsregnen har giennemblødt mig saa stærkt, som om jeg var svømmet over Veseren. Gior Anstalter til at jeg kan skifte Tørt paa, og for at have noget at begynde med, lad en varm Kande velkrydret Gammelol bære frem, som kan fordrive min Febergysen, saa vil jeg være vel tilfreds. Vel! giensvarede Ridderen, forlang hvad I behøver, og vær her, som I var hiemme.

Frands lod sig opvarte som en Pascha, og da han vidste hvad der ventede ham, saa vilde han ogsaa fortiene det. Han drillede og gjorde Nar af Tieneren som opvartede ham; det kommer alt paa een Regning, tænkte han. Den Troie er for en Jstervom! bring mig Een, som passer mig. Den Toffel brænder som Jld paa min Liigtorn, slaae den over Læsten; Den Krave er saa stiv som et Bræt, og snorer mig som en Strikke, skaf mig een som er blodere, uden Stivelse.

Værten yttrede saa liden Misfornoielse over alle disse bremensiske Frimodigheder, at han meget mere drev Tienerne til hurtig at udrette hvad der var befalet dem; og kaldte dem Æsler, som ikke forstod at varte en Giæst rigtig op. Da Bordet var dækket, satte Giæsten og Værten sig, og lod dem det varme Øl smage godt. Kort derpaa spurgte denne, om hin intet ønskede til Estermad! Han svarede: Lad bringe herop hvad J har, at vi kan see, om Eders Kiokken er vel forsynet eller ikke. Strax kom Kokken og besatte Bordet med et Maaltid, som ingen Greve skulde skamme sig ved. Frands tog for sig af Retterne, og ventede ikke til han blev spurgt. Da han var mæt, sagde han: Jeg seer at Eders Kiokken er upaaklageligt, dersom det staaer sig ligesaa godt med Kielderen, saa maa jeg rose Eders Husholdning. Ridderen vinkede ad Kieldersvenden; denne fyldte strax Velkomstbægeret med den sædvanlige Bordviin, og kredensede for sin Herre, der udtømte det tilbunds paa Giæstens Velgaaende.

Derpaa giorde Giæsten Junkeren ærlig Fyldest hvilken sagde: Kiære, hvad siger i om Vinen? Jeg, siger, svarede Frands, at den er slet, dersom den er det bedste Nummer, J har i Eders Kielder, og at den er god, hvis den er det sletteste. J er en Kiender, mærker jeg, sagde Ridderen; Svend, gaa hen, tap

os af Moderfadet. Viinskiænken bragte et Krus til at smage paa, og da Frands havde forsøgt det, sagde han: det er ægte Rhinskviin, ved den ville vi lade det beroe.

Ridderen befoel man skulde bringe en stor Hanekrukke op, og giorde sig lystig med sin Giæst, begyndte at tale om sine Krigstog, hvordan han var gaaet mod Venetianerne, havde giennembrudt deres Vognborg, og slagtet de welske Skarer som Faar. Under denne Fortælling kom han i saadan Iver, at han sablede Bægere og Kander ned, svang Forskiærkniven som en Landse, og rykkede sin Spisekammerat saa nær ind paa Livet, at denne begyndte at frygte for Næse og Øren.

Det var alt sildigt ud paa Natten, alligevel var Ridderen endnu ganske aarvaagen; han syntes ret at være i sit Element, naar han talte om Krigstoget mod Venetianerne. Det Livlige i hans Fortælling tog til med hvert Bæger han drak, og Frands frygtede at dette vilde blive Indledningen til det Nederlag, hvor han nu selv skulde spille den vigtigste Rolle. For at erfare om han maatte tilbringe Natten her, eller udenfor Slottet, forlangte han et fuldt Bæger endnu til Godnat! Nu meente han vilde man først nøde ham til at tømme Kanden, og naar han ikke gjorde Fyldest, bruge dette som Paaskud til at mishandle ham og jage ham bort. Imod Formodning blev hans Ønske strax opfyldt. Ridderen afbrød pludselig sin Fortælling, og sagde: Alting har sin Tid, i Morgen meer. Tilgiv Herr Ridder, sagde Frands; i Morgen naar Soel staaer op, er jeg alt over Bierg og Dal; jeg har en lang Vei til Brabant, og kan ikke opholde mig her. Tillad mig derfor at sige Eder nu Farvel; at ikke min Afsked skal forstyrre Eders Morgenroe. Gior som I lyster, vedblev Rid-

deren; men reise bort skal I ikke, før jeg er af Dy-nerne; jeg maa dog byde Eder en Bid Brød og en Snaps Danziger til Frokost, følge Eder til Porten, og tage Afsked med Eder efter gammel Skik.

Frands behøvede ingen Fortolkning af disse Ord. Saa gierne han havde skiænket Husets Herre denne Høflighed, saa lidet lod hin til at ville vige fra det engang indførte Ritual. Han befalede Tienerne at klæde den Fremmede af, og følge ham tilsengs. Frands befandt sig meget vel, og paa velstoppede Bolstre nød han en saa kostelig Roe, at han før Søvnen over-vældede ham, tilstod sig selv, en saa herlig Beværtning kunde vel være nogle taalelige Stokkeprygl værd. Snart fyldte fortryllende Drømme hans Phantasie. Den deilige Meta stod for ham, vandrede med ham i en Rosenhauge; og han vilde dromt saaledes til den lyse Middag, hvis ikke Ridderens stærke Stemme og Klirret af hans Sporer havde vækket Frands. Hiin holdt allerede ved Dagens Frembrud Kiokken- og Kielderrevision; befalede at man skulde tilberede en god Frokost, at enhver Tiener skulde være paa sin Post, og færdig at klæde den Fremmede paa, naar han vaagnede.

Det kostede den lykkelige Drømmer megen Over-vindelse at rive sig los fra den sikkre gierstirie Seng. Han valtede sig fra den ene til den anden Side; dog, den stræng Junkers skingrende Stemme beklemte hans Hierte, og engang maatte han jo dog bide i det sure Æble. Altsaa reiste han sig fra Bolsterne, og i samme Øieblik var en heel Snees Hænder i Bevægelse, for at tiene ham. Ridderen bragte ham ind i Spisesalen, til et lille veldækket Bord; men da det nu var saa nær Afskeden, havde den Reisende ingen Madlyst. Værten opmuntrede ham: Hvorfor tager I ikke noget paa Eders Tallerken? Nyd noget

for den slemme Taage! Herr Ridder, sagde Frands, min Mave er endnu fuld af Eders Aftensmad; men mine Lommer ere tomme; dem vil jeg derfor fylde for den tilkommende Hungers Skyld. Han roddede nu ganske artigt op, og belæssede sig med det Lækreste og Bedste, af alt hvad transportabelt var, saa at hans Lommer struttede ud igien. Da han saae at hans Ganger var vel striglet og sadlet, drak han et Glas Danziger til Valet, i den Mening at det vilde være Løsenet for Verten, til at tage ham ved Vingebenet, og udøve sin Gaardsret.

Men til hans Forundring trykkede denne hans Haand ligsaa trofast, som ved Modtagelsen, ønskede ham Lykke paa Reisen, og Fløiderene gik op. Han forsømte nu ikke at give sin Hest Sporerne, og Hop hop var han ude af Porten, uden at der krummedes et Haar paa hans Hoved.

Nu faldt der ham en tung Steen fra Hiertet, da han befandt sig i fuldkommen Frihed, og mærkede at han var kommen derfra med heelt Skind. Han kunde ikke vide hvorfor Varten havde krediteret ham Regningen, som efter hans Overslag ikke endda maatte belobe sig til saa lidet, og nu skiænkede han den giæstfrie Mand, hvis senestærke Haand og Arm han havde frygtet, sin hele Kiærlighed. Men desuden følte han endnu en stor Længsel efter at vide Aarsagen til det falske Rygte. Derfor vendte han flux med sin Hest og travede tilbage. Ridderen stod endnu i Porten, med sine Tienere og giorde Anmærkninger over Gangerens Herkomst, og Bygning, og om dens haarde Trav, som et Bidrag til Hestevidenskaben, hvilken var hans Yndlingsstudium. Han meente den Fremmede havde glemt noget af sine Reisesager, og kastede allerede et vredt Øie paa Tienerne, over deres formeente Sløddesløshed. Hvad sattes Jer, Unger-

svend? raabte han den Kommende imøde, siden I vender om, da I dog vilde drage videre? Ak endnu et Ord strænge Herr Ridder, svarede Rytteren. Et ondt Rygte, som skiænder Eders gode Navn, siger, at I kun pleier enhver Fremmed godt, som besøger Eder, for ved Skilsmissen at lade ham føle Eders stærke Næver. Dette Sagn har jeg troet, og intet sparet, for at giore mig betalt i Forveien; jeg tænkte ved mig selv: Junkeren vil intet skiænke dig, saa skal du heller intet skiænke ham. Nu lader i mig fare med Fred, uden Brøst og Antastelse; det undrer mig! Kiære, sig mig derfor, er hint Rygte aldeles uden Grund? eller kan jeg kalde den dumme Sladder reent ud en Løgn? Ridderen svarede: Rygtet har aldeles ikke løiet Eder noget for. Der gaaer aldrig Røg af en Brand, uden der er Ild deri; jeg skal sige Eder, hvorledes Sagen hænger sammen. Jeg huser enhver Fremmed, som banker paa min Port, og deler min Bid Brod med ham, af christelig Barmhiertighed. Nu er jeg en ligefrem tydsk Mand, af gammel Tugt og Sæd; taler reent ud fra Leveren, og forlanger at ogsaa min Giæst skal være hiertelig og tillidsfuld; nyde med mig hvad jeg har, og sige reent ud hvad han behøver. Men see om de giøre? Der er nu et Slags Folk, som gior mig Fortræd med alle mulige Fagter, drille mig, og giore Nar af mig med at neie og bukke sig, sætte deres Ord paa Skruer, holde lange Taler uden Salt og Kierne; troe at smigre mig med søde Ord, og tee sig under Maaltidet ligesom Qvindfolk ved Barnedaabsgilder. Siger jeg: Spiis! Saa nippe de med lange Reverenzer et Been af Tallerkenen, som jeg ikke vilde byde min Hund. Siger jeg: Drik engang! Saa væde de knap Læberne med det fulde Bæger, som om de forsmaaede Guds Gaver; lade dem længe nøde til enhver Ting; det

er Under at de ikke lade dem nøde til at gaae til Stols. Naar nu det piinagtige Pak gior mig det for broget, og jeg tilsidst ikke veed hvad jeg skal tage mig for med dem; saa bliver jeg endelig vred, og bruger min Gaardsret; tager Tossen i Haartotten, vasker hans Ryg, og kaster ham paa Dør. See det er Skik og Brug hos mig; og saaledes behandler jeg hver Giæst, som gior mig Overlast. — Men en Mand af Eders Slags, er mig stedse velkommen; I siger reent ud hvad I mener, efter Bremernes Maade. See I kun ganske rolig ind til mig igien, naar Eders Vei falder her forbi. Og dermed Gud befalet!

Frands travede nu modigt til Antwerpen, og enskede sig overalt saa god en Modtagelse, som hos Ridder Eberhard Brokhorst. Men desværre — skiendt hans Creditorer efter deres Bankerotter alle vare blevne rige Folk, vilde dog ingen vide noget af den gamle Gield. Enten havde de affunden dem med Een pro Cent, eller der stod intet derom i deres infallible Boger, eller de havde Regning igien Inden tre Dage sad Frands i Slutteriet, hvor han skulde blive til al hans Faders Gield var betalt. Frands var bragt til Fortvivlelse. — Han saae sig Haabet berøvet nogentid at besidde sin elskede Meta, og beslutte at hungre sig selv ihiel. Dog vandt Naturen atter Seier over hans Forsæt. I Grunden var det heller ikke de haardhiertede Antwerpers Mening at presse Penge af ham; de vilde kun ingen betale; og efter tre Maaneders Forløb blev han igien sat paa fri Fod, med den Betingelse, at han inden firecogtyve Timer skulde forlade Antwerpens Grund, og aldrig vove sig did estere. — Modløs og tankefuld gik han ud af Porten. Han hilsede ingen Vandrer, spurgte efter intet Herberge, endelig vaagnede

han og fandt sig paa Veien til sit Hiem. Han stod stille, og overveiede sin Skiæbne. Han forestillede sig alt at være kommen tilbage til sin Fødeby, fattig som han var, forfulgt af Gadedrengene. Hans Beslutning var taget; som Matros vilde han reise til den nye Verden, erhverve sig Rigdomme der, og vende tilbage til sin længselsfulde Meta.

Saaledes var han vandret til den nederlandske Grændse, og kom ved Solens Nedgang til en lille Kjøbstad kaldet Rummelsberg, som siden i Trediveaarskrigen reent er bleven ødelagt. En Karavane tydske Vognmænd havde allerede aldeles optaget Pladsen, saa at Værten, der ikke gjorde sig store og neppe gode Tanker om hans bedrøvelige Miner, viste ham til næste By. Uagtet hans Træthed maatte han atter tage Bylten paa Nakken, og slæbe sig videre.

I det han fortvivlet gik bort, og mumlede nogle Forbandelser mellem Tænderne, over Værtens Haardhiertethed, syntes denne at føle nogen Medlidenhed med den Fremmedes Tilstand, og raabte i Døren: Hør engang, Ungersvend, hvad jeg vilde sige Eder: hvis I ønsker at blive her, saa kan jeg maaskee dog skaffe Jer Plads. Her oppe i Slottet er der ledige Værelser nok, hvis det ikke bliver Eder for eensomt der, og jeg har Nøglerne. Frands modtog Tilbudet med Glæde, roste det som en Barmhiertigheds Gierning, bad kun om Tag over Hovedet, og om lidt Aftensmad, hvad enten det saa var i et Slot, eller i en Bondehytte. Men Værten var en forslagen Skielm; det kreperede ham at Frands havde mumlet Skieldsord imod ham, og derfor vilde han lade en Plageaand hævne sig, som drev sit Spil paa det gamle Slot og som alt for mange Aar siden havde drevet Indvaanerne derfra.

Slottet laae nær ved Byen paa en brat Klippe, ligeoverfor Værtshuset, saa at dette kun skiltes fra hin

ved Landeveien, og ved en lille Forellebæk. Formedelst sin skiønne Beliggenhed blev det endnu altid holdt i skikkelig Stand; var ogsaa forsynet med alskens Husgeraad, og tiente Eiermanden til Jagtslot. Denne holdt ofte sit Middagstaffel der, men saasnart Stiernerne funklede paa Himlen, drog han bort med sit Folge, for at undgaae Spøgelsets Fornærmelser; thi ved høi lys Dag lod det sig ikke mærke med noget. Saa ubehageligt som det nu var Eieren at hans Slot, saameget gik ham tilsinde, ved det natlige Utyske, saa fordeelagtigt var igjen Spøgelset ham, med Hensyn til Sikkerheden for Tyve. Greven havde aldrig kunnet finde en trofastere og aarvaagnere Vægter paa sit Slot, end Nattespøgelset som holdt de forvovneste Roverbander i Ærefrygt. Derfor vidste han intet bedre Sted at gjemme sine Kostbarheder paa, end paa det gamle Biergslot.

Solen var gaaet ned; den mørke Nat brød frem, da Frands med en Lygte i sin Haand stod for Slotsporten, ledsaget af Verten, der bragte Levnetsmidler i en Kurv, tilligemed en Flaske Viin, hvilken, som han sagde, ikke skulde komme med paa Regning. Ogsaa havde han taget et Par Lysestager og to Voxlys med. Thi i hele Slottet var hverken Lys eller Stager, fordi man aldrig blev der længer end til Tusmørket kom. Underveis betragtede Frands den knagende, tungt belæssede Kurv og Voxlysene, som han ikke meente at behøve, men som han dog tænkte han skulde betale. Hvad skal jeg med al den Overflødighed, sagde han, som til et Giæstebud? Lyset i Lygten er mig nok, for at kunne see, til jeg strækker mig paa mit Leie. Jeg vil ikke dølge Jer, sagde Verten, at der har udbredt sig et Rygte om at det spøger paa Slottet. Men det skal I ikke bryde Jer om. Vi ere Eder nære nok, om der skulde hændes

Eder noget Unaturligt; jeg skal strax være ved Haanden med mine Folk og yde Jer Bistand. Nede i mit Huus bliver der ikke roligt den hele Nat. Jeg har nu boet her i tredive Aar, og kan ikke sige, at jeg har mærket noget. Naar det undertiden larmer her om Natten, saa er det Kattene og Maarerne, som drive deres Væsen paa Kornloftet. Af Forsigtighed har jeg forsynet Jer med Lys; thi Natten er ingen Mands Ven, og Kierterne ere indviede, saa at Spøgelserne paa Slottet, om der ogsaa ere nogle, vist ville blive borte. Efterat han med disse Ord havde aabnet Døren, rakte han Vandreren Kurven med Levnetsmidlerne, og ønskede ham God Nat.

Frands traadte uden Frygt og Bævelse i Forgaarden, og holdt Spøgelseshistorien for dum Snak, eller en misforstaaet Tradition. Han tænkte paa hvor godt det var gaaet ham hos Ridder Brokhorst, tvertimod den almindelige Mening, og haabede at det her skulde gaae ligesaa.

Efter Værtens Anviisning steg han op ad en Steenvindetrappe, og kom til en lukket Dør, som han aabnede med Nøglen. Et langt mørkt Gallerie, hvor hans Trin gienlode, bragte ham til en stor Sal, og igiennem denne kom han til en Mængde Værelser, som var rigeligt forsynet med alt, hvad der hørte til Pragt og Bequemmelighed. Han udvalgte det til sit Sovekammer, som forekom ham venligst, hvor han fandt en velbolstret Seng, og fra hvilket han kunde see lige ned i Værtshuset, og hørte hvert lydeligt Ord, der blev talet. Han tændte sine Voxlys, dækkede sit Bord, og spiste med saamegen Magelighed og Velsmag som en Høvding fra Otaheiti. Den tykbugede Flaske lod ham heller ingen Tørst lide. Saalænge Tænderne vare i fuldt Arbeide, havde han ikke Tid til at tænke paa det foregivne Spøgerie paa

Slottet; naar der ogsaa undertiden rørte sig noget langt borte, og Frygten tilhviskede ham: Hør bare! Hør bare! Nu kommer Spøgelset! — saa svarede Behiertetheden igien: Det er Katte og Maarer, som bides og rives. Men i Fordøielsesqvarteret efter Maaltidet, da den siette Sands, Hunger- og Torst-fornemmelsen, ikke meer beskiæftigede Siælen, vendte dennes Opmærksomhed sig, blandt de fem øvrige, kun til Hørelsen, og da hviskede Frygten altid Lureren tre bange Tanker i Øret, inden Modet svarede eengang.

Han lukkede sin Dør, skiød Slaaen for og tog sin Tilflugt til det murede Sæde i det hvælvede Vindue. Han aabnede dette, saae for at adsprede sig paa den stiernefulde Himmel, skuede i den koparrede Maane, og talte efter hvor tit Stiernerne snøde deres egne Lys. Paa Landeveien neden under ham, var det øde; og uagtet den natlige Munterhed, man havde lovet ham i Værtshuset, bleve Dørene lukkede, Lysene slukkede, og det var saa stille som i en Grav. Derimod stødte Vægteren i Hornet og lod sit: Hou Vægter! tone over hele Byen; sang ogsaa til Trøst for den bange Astronom, der endnu altid vederqvægede sit Øie paa Stiernerne, en skingrende Aftenpsalme lige under Vinduet; saa at Frands let havde kunnet indlade sig i Samtale med ham; hvilket han ogsaa havde giort, for Selskabs Skyld, hvis han havde kunnet formode, at Vægteren vilde holdt Stand.

I en folkerig Stad, omringet af en talrig Familie, hvor det steier som i en Biekube, kan det være en ganske behagelig Beskiæftigelse for Tænkeren, at philosophere over Ensomheden; at forestille sig denne som den menneskelige Aands yndigste Selskabssøster, at bemærke alle dens gode Sider og smægte efter dens Nydelse. — Men, hvor den har hiemme,

paa Øen Juan Fernandez, hvor en eensom Eremit, der undgik Skibbruddet, lever hele Aar med den; eller dybt i Skoven, en gyselig Nat; eller i et ubeboet gammelt Slot, hvor øde Mure og Hvælvinger opvække Gysen, og intet aander Liv uden den sørgelige Ugle, i det forfaldne Taarn; — der er den i Sandhed ikke det behageligste Selskab; især for den, som hvert Øieblik venter et Spogelse. Da var det let muligt, at en Samtale ud af Vinduet med Vægteren blev en bedre Tidsfordriv, end Læsningen af det fortræffeligste Skrift over Eensomheden.

Midnatten kaldes den Time, i hvilken den aandelige Verden vinder Liv og Driftighed, medens den legemlige ligger begravet i dyb Slummer. Denne ønskede nu Frands at sove bort. Han giorde adskillige forgiæves Forsøg, men sprang op med en pludselig Skræk. Klokken slog tolv. Frands lyttede, hørte Vægteren raabe, og vilde just lægge sig paa det andet Øre, da det forekom ham, som han hørte en Dør knage op, og strax derefter gik den i med et dæmpet Slag. Frands vidste ikke hvad han skulde tænke. Snart kom det nærmere, altid nærmere, med stærke mandige Skridt. Snart raslede det hist, snart her, som en Fange med tunge Lænker, eller som om Portneren gik omkring paa Slottet med et Knippe Nøgler. Den frygtsomme Frands vidste ikke hvad han skulde foretage og trak Dynen over Hovedet. Nu aabnede den ene Dør sig efter den anden med græsselig Støi, indtil det kom til Sovekammeret. Det dreiede Laasen rask omkring, prøvede mange Nøgler, til det fandt den rette; dog holdt Skuddet endnu fast indtil et haardt Slag, liig et Tordenskrald, slog Sømmene ud og Skuddet gik løst. Da traadte en lang mager Mand ind, med et sort Skiæg, i gammel Dragt, med et mørkt Ansigt; Øienbrynene trak

sig alvorligt sammen i Panden. Over hans venstre Skulder hang en Skarlagens Kaabe, paa Hovedet bar han en spidspullet Hat. Med tunge Skridt gik han tregange frem og tilbage paa Gulvet, betragtede de hellige Vorlys og snød dem, at de skulde brænde klarere. Derpaa lod han sin Kaabe falde, snørede en Taske op, som han bar derunder, tog et Barbeertoi frem og strøg flux en blank Rageknip paa den brede Rem, han havde hængende ved sit Belte.

Frands svedte Angstens Sved under Dynen, befalede sig i den hellige Jomfrues Vold, og eftertænkte ængstelig hvad dette Manøvre monne betyde? om det skulde gjelde Halsen eller Skiægget? Til hans Trøst, giod Spøgelset Vand af en Solvflaske i et Solvbækken, og slog Sæben til Skum med sin blege Knokkelhaand; satte en Stol tilrette, og vinkede med alvorlig Mine den ængstelige Lurer frem af sit Baghold.

Dette betydningsfulde Vink tillod ingen Indvending. Dynerne begyndte at bevæge sig, Frands tog Mod til sig, sprang ud af Sengen og satte sig paa den betegnede Stol. Derpaa bandt Barbeerspøgelset sin skiælvende Kunde Haandklædet om, greb derpaa Kam og Sax, og afskar ham Haar og Skiæg. Derpaa sæbede han ham ind efter Kunstens Regler, først Skiægget, saa Øienbrynene, endelig Tindingerne, Issen og Baghovedet; og ragede ham saa glat og skaldet fra Adamsæblet til Nakkegruben, som et Dødningehoved. Da han var færdig med dette Arbeide, vaskede han ham Hovedet, tørte ham det reenligt og pent af, giorde ham en Reverenz, snørede til for sin Taske, hyllede sig i sin Skarlagens Kappe, og lavede sig til at gaae bort. De indviede Vorlys brændte fortræffeligt klart, under den hele Handling, og ved deres Skin saae Frands i Speilet, at Skiægskraberen

havde forvandlet ham til en chinesisk Pagode. Hiertelig beklagede han Tabet af de skionne brune Lokker, imidlertid kom han dog til sig selv igien, da han mærkede, at med dette Offer var alting afgiort, og at Aanden ingen videre Magt havde over ham.

Rødkappen gik saa stiltiende til Døren, som han var kommen, uden Hilsen eller Farvel, og lod ganske til at være Modsætningen af sine snaksomme Ordensbrødre Men neppe var han gaaet tre Skridt, før han stod stille, saae med en bedrøvet Mine paa sin Kunde, og strøg sig med den flade Haand over sit sorte Skiæg. Dette gientog han endnu engang, og trediegang, just ligesom han vilde gaae ud af Døren. Frands faldt derved paa den Formodning, at Spøgelset ønskede noget; og ved en hurtig Tankeforbindelse giættede han at det maaske vilde have den samme Tieneste af ham, som det havde ydet ham. Og det traf ind paa et Haar.

Da Spøgelset, uagtet sin sørgelige Mine, mere syntes oplagt til Skiæmt end til Alvor, og havde blot drevet Giæk med sin Giæst, ikke mishandlet ham, saa var al Frygt ogsaa næsten forsvundet hos denne. Altsaa vovede han Forsøget, og vinkede ad Spøgelset, at det skulde sætte sig paa den Stol, som han nylig havde forladt. Strax adlød Spøgelset, afkastede sin røde Kappe. lagde Barbeertøiet paa Bordet, og satte sig paa Stolen i den sædvanlige Stilling, som naar Een vil have Skiægget af. Frands iagttog nøiagtig den samme Fremgangsmaade, som Aanden havde brugt med ham; afstudsede ham Skiægget med Saxen, skar ham Haarene af, sæbede ham hele Hovedet ind; og Spøgelset sad saa stille som en Hueblok. Den keithaandede Svend forstod ikke ret at stryge Ragekniven, havde endnu aldrig havt een i sin Haand, og ragede Skiægget tvertimod Strøget; hvorved Spøgelset giorde ligesaa sælsomme Grimaser, som Erasmus's Abekat, da den vilde efterligne sin

Herre og tage Skiægget af. Derved blev den uduelige Fusker ikke vel tilmode, og han tænkte flere Gange paa den gyldne Regel: Skomager bliv ved din Læst; dog hialp han sig ud af Sagen saa godt, han kunde, og ragede Giengangeren saa skaldet som han var selv.

Hidindtil havde Handlingen mellem Spøgelset og Vandreren været pantomimisk, nu blev den dramatisk. „Fremmede, sagde hint, med venlig Røst, hav Tak for denne Tieneste du har beviist mig. Du har nu befriet mig fra det lange Fængsel, som holdt mig trehundrede Aar indsluttet i disse Mure, og til hvilket min henfarne Aand saa længe var fordømt for sine Synders Skyld; indtil en Dødelig viste mig Giengieldelsens Ret, og udøvede det mod mig, som jeg i mit Liv udøvede mod Andre.

Viid, her boede fordum en fræk Ildgiernings mand, som drev Spot baade med Gud og sin Næste. Grev Hartmann var hans Navn; han var intet Menneskes Ven; agtede ingen Lov, ingen Overherre, udøvede idel Skalkhed og Overmod, og skiændede Giæstferettens Hellighed. Den Reisende, som gik ind under hans Tag, den Trængende, som bad ham om en Skiærv, lod han aldrig fare, uden først at mishandle dem. Jeg var hans Slotsbarbeer og hans Livtiener og giorde hvad der behagede ham. Mangen from Pillegrim, som gik forbi, lokkede jeg venlig ind i Slottet, tilberedte ham et Bad, og naar han haabede ret at vederqvæge sig, ragede jeg ham glat og skaldet, og viste ham Døren med Haanlatter. Da saae Grev Hartmann ud af Vinduet, og havde sin Glæde deraf, naar Gadedrengene, de Øgleunger, forsamlede sig udenfor Byen, for at haane den Beskiæmmede, og raabe: Skaldepande! Skaldepande! over ham, ligesom hin frække Pogesværm over Profeten. Det glædede

den Skadefro, og han loe saa stærkt derover af en diævelsk Glæde, at han maatte holde paa sin tykke Bug, og Taarerne stode ham i Dinene.

Engang kom der en from Mand fra fierne Lande. Denne Bodfærdige bar et tungt Kors paa sin Skulder, og havde af Andagt ladet sig bore fem Naglegab i Hænderne, Fødderne og Siden. Paa hans Hoved stod en Krands af Haar, som en Tornekrone. Han dvælede her, bad om Vand til at toe sine Fødder, og om en Skive Brød. Flux bragte jeg ham i Badet, for at opvarte ham paa min Viis; agtede ikke den hellige Hovedskal, men ragede ham Kronen reent af Hovedet. Da udstødte den fromme Pillegrim en haard Forbandelse over mig. „Forhærdede! viid, at efter Døden er Himlen, Helvede, og Skiærsildens Malmporte lukkede for din arme Siæl. Den skal som Plageaand saalænge spøge i disse Mure, indtil en Vandringsmand uopfordret udøver Giengieldelsens Ret imod Dig.

Fra det Øjeblik af blev jeg syg; Marven udtæredes af mine Been, og jeg svandt hen som en Skygge. Min Aand forlod det udtærede Legem, og blev ved at svæve paa dette Sted, saaledes som den hellige Mand havde spaaet. Forgiæves ventede jeg Forløsning af disse pinlige Lænker, der endnu bandt mig til Jorden; thi viid, naar Siælen skilles fra Legemet, da længes den efter sin Ro, og denne svare Længsel forvandler Aarene til Aarhundreder for den. Til min egen Qval har jeg saaledes fortsat det sørgelige Haandværk, jeg drev i Livet. Ak! snart giorde min Stoien dette Huus øde Kun sielden kom en Pillegrim for at tilbringe Natten her. Skiøndt jeg giorde ved dem alle, som ved dig, saa vilde dog ingen forstaae mig, og vise mig den samme Tieneste, for at forløse min Aand af sit Slaveri. Fra nu af vil intet Spøgelse mere vise sig paa dette Slot. Jeg gaaer hen til min længst forønskede

Hvile. Nu, unge Fremmede, hav endnu engang Tak, fordi du forløste mig. Var jeg Bevogter af skiulte Skatte, de vare alle dine! Dog, Rigdom var i Livet aldrig min Lod, heller ikke ligger der nogen Skat begravet i dette Slot. Men hør et godt Raad! Tov her til Haar og Skiæg atter dække din Tinding og Hage; drag da hiem til din Fødeby! og vent der paa Weserbroen, i Efteraars Jevndøgnet, efter en Ven, som vil møde dig. Han siger dig hvad du har at virke, for at vorde lykkelig paa Jorden. Naar da Held og Velsignelse vælder ud af dit gyldne Fyldehorn, tænk da paa mig! og lad, saa ofte denne Aarsdag vender tilbage, synge tre Messer for min arme Siæls Rolighed. Nu farvel! Vi skilles ad! —

Med disse Ord forsvandt Spøgelset, efter at det ved sin vidtløftige Tale havde beviist sin forrige Tilværelse som Hofbarbeer paa Slottet Rummelsburg; og lod sin Befrier staae tilbage, fuld af Forundring over det sælsomme Eventyr. Denne stirrede længe uden Bevægelse, som i Tvivl, om hvad der var skeet ikke var en tom Drøm? Men det skaldede Hoved overbeviste ham snart om Sandheden. Han lagde sig nu til Hvile, og sov efter de udstandne Besværligheder til henimod Middag. Den skielmske Vert havde allerede fra den aarle Morgen af, luret paa det Øieblik, da den Fremmede vilde lade sig see med sit Skaldehoved, for at modtage ham med en hemmelig Glæde og en paatagen Forundring. Men, da det varede ham for længe, og allerede Middagen nærmede sig, blev han heed om Ørene, og begyndte at frygte for, at Spøgelset ikke havde faret lømpeligt med den Fremmede, men qvalt ham, eller sat ham i en saa overordentlig Forskrækkelse, saa han var død deraf. At drive sin Hævn saavidt, var ikke Vertens Hensigt. Han kaldte paa sine Tienestefolk, løb hen til Borgen med Karl og Pige,

og kom til det Kammer, hvor han Aftenen tilforn havde seet Lys. Her fandt han en fremmed Nogle i Døren; men denne var indvendig lukket i med en Slaa; thi efter Aandens Forsvinden havde Frands atter giört Laasen istand, og lukket i for sig. Med ængstelig Heftighed bankede Værten, saa at de hellige Syvsovere selv maatte være vækkede op af denne Larm. Frands vaagnede, og troede i sin første Bestyrtelse, at Spøgelset igien stod uden for Døren, og havde tiltænkt ham endnu et Besøg. Men da han hørte Værtens Stemme, der ikke vilde andet, end at Giæsten skulde give et Livstegn, saa stod han op, og aabnede Døren.

Med paatagen Forfærdelse sagde Værten, i det han slog Hænderne sammen: Ved Gud og alle Helgene, Rødkappen har været her, og har raget Eder til en Skaldepande! Nu seer man dog, det gamle Sagn der gaaer, ingen Løgn er. Men sig mig engang, hvorledes seer Spøgelset ud? hvad har det talt, og hvad har det bedrevet? — Frands, som nu fuldkommen forstod sig paa Spørgeren, svarede: Spøgelset lignede en Mand i en rød Kappe; hvad han har bedrevet, seer I; og hvad han sagde vil jeg vel lægge paa Hierte: Fremmede! sagde han, tro aldrig nogen Vært, som har en Skielm bag Øret! Hvad der skulde hændes dig, vidste han meget vel. Fred være med dig! jeg forlader nu dette mit gamle Opholdssted, thi min Tid er omme. Herefter vil jeg ikke spøge mere her, som en Gienganger; som en stille Mare vil jeg kun ride Kromanden; knibe ham, bide ham, trykke ham, hvis han ikke udsoner sin Synd, og giver dig Husleie og frie Fortæring, til de brune Lokker paa dit Hoved atter krøse sig.

Værten skiælvede ved disse Ord, slog et stort Kors for sig, og lovede ved den hellige Jomfru vor Lykkeridder fri Tæring, saalænge han vilde blive hos ham. Han bragte ham over i sit Huus, og pleiede ham paa

det bedste; og der feilede ikke meget i, at den Fremmede havde faaet Ord for at være en Aandebesværger, siden Giengangeren fra dette Øieblik af ikke mere lod sig see. Frands tilbragte ofte Natten ovre i den gamle Borg. En Vovehals der paa Stedet, havde engang det Mod, at gisre ham Selskab, uden at blive raget til Skaldepande! Da Godseieren hørte, at Rødkappen ikke spøgte mere paa Rummelsborgen, blev han meget glad, og gav Befaling til at pleie den Fremmede vel, der efter hans Formening havde manet Spøgelset bort.

Paa den Tid, da Viindruerne rødmede, og den sig nærmende Høst purpurfarvede Æblernes Kinder, krusede sig ogsaa de brune Lokker igien. Vandreren arlede sin Vadsæk. Hans Hu og Sind var henvendt til Veserbroen, for at opsøge den Ven, som efter den natlige Barbeers Løfte skulde gisre hans Lykke. Da han skiltes fra Verten, trak denne en Hest med Sadel og Tilbehør ud af Stalden; den var en Foræring fra Godseieren, til Tak fordi Frands havde giort Slottet beboeligt igien. Ogsaa lod hin ham give en anstændig Tærepenge, og saaledes kom han flink og vel tilfreds tilbage til sin Fødeby, som han nu havde forladt i et Aar.

Han opsøgte sin gamle Bopæl i det snævre Stræde, hvor han opholdt sig ganske stille og indskrænket, og udfrittede kun underhaanden, hvordan den skiønne Meta levede, og om hun endnu var ugivt? Paa dette Spørgsmaal fik han et tilfredsstillende Svar, og nøiedes for det første med det; thi han vovede ikke, før hans Skiæbne var afgiort, at see hende, eller lade hende sin Hiemkomst vide.

Med brændende Længsel ventede han nu Jevndøgnet. Hans Utaalmodighed forlængede ham imidlertid Dagene til Aar. Endelig var det paa Tiden; Natten i Forveien kunde han af Forventning ikke lukke et

Die i. Blodet bankede og kogte ham i Aarerne, som paa Slottet Rummelsburg, da han ventede Spøgelset. For ei at gaae Glip af den ubekiendte Ven, stod han alt op før Dag, og begav sig i Dagbrækningen til Weserbroen, som endnu var tom for Mennesker. Han gik flere Gange frem og tilbage med den glade Ahnelses Følelser, der indbefatter den egentlige Nydelse af al jordisk Lyksalighed; thi ikke de opnaaede Ønsker, men det sikkre Haab om at see dem opfyldte, skiænker den menneskelige Siæl det fuldeste Maal af den høieste, inderligste Glæde. Nysgierrigheden giorde ved denne Leilighed tusinde Spørgsmaal til Forstanden: Hvem kan den Ven være, som skal møde mig paa Weserbroen? Mon det er en af mine gamle Bekiendte, som jeg ikke har seet siden mit Uheld? Hvorledes vil han kunne bane mig Vei til Lykken? Og vil denne Vei blive kort eller lang, bequem eller byrdefuld? Paa alt dette vidste Forstanden, uagtet al Grublen og Pønsen, intet at svare.

Efter en Times Forløb begyndte det at blive levende paa Broen, der blev redet, kiørt og gaaet over den; og meget Kiøbmandsgods baaret frem og tilbage. Den sædvanlige Dagvagt af Tiggere og Krøblinger besatte lidt efter lidt dette til deres Haandværk saa passende Sted, for at sætte de Forbigaaendes Medlidenhed i Bevægelse. Den første af det lurvede Laug, der forlangte en Almisse af den joviale Spadseregiænger, hvis Die straalede med muntert Haab, var en afskediget Krigsmand, der var forsynet med det militaire Æretegn, et Træbeen. Dette havde han faaet fordum da han sægtede for Fædrelandet, til Løn for sin Tapperhed; tilligemed den Tilladelse at tigge hvor han vilde. Nu studerede han som Physiognomist Menneskekundskab paa Weserbroen, med saameget Held, at han sielden giorde en Bon forgiæves. Heller ikke denne Gang tog hans

Forskeroie feil, thi Frands kastede ham i sin Hiertens Glæde en Rigsort i Hatten.

I de første Morgentimer, hvor kun den arbeidsomme Haandværker er driftig, men den fornemme Borger endnu hviler paa de blode Dunn, ventede Frands egentlig ikke endnu den belovede Ven; han søgte ham ikke i den laveste Folkeklasse, og lagde derfor kun lidet Mærke til de Forbigaaende. Men i Rettergangstimen, da Bremens Embedsmænd i stadselige Klæder kiørte til Raadhuset, og i Børstiden, var han lutter Die og Øre. Han stirrede paa de Fremmede, naar de endnu vare langt borte, og naar en velklædt Mand gik over Broen, kom hans Blod i strar i Bevægelse, og han mente i ham at see sin Lykkes Skaber. Imidlertid forgik den ene Time efter den anden; Solen steg høit; snart giorde Middagstimen en Stilstand i Forretningerne, Tummelen ophørte, og den ventede Ven dvælede endnu bestandig. Nu gik Frands atter allene op og ned ad Broen, og havde intet andet Selskab, end Tiggerne, der nede deres kolde Kiøkken, uden at forlade deres Plads. Ogsaa han fandt det betænkeligt at giøre dette; og da han ikke var forsynet med Levnetsmidler, kiøbte han sig noget Brød og Frugt, og holdt sit Middagsmaaltid gaaende.

Den hele Klub, som sad til Bords paa Weserbroens Rækværk, begyndte nu at bemærke den unge Mand, som fra om Morgenen tidlig af, til om Middagen havde passet paa den, uden at tale med Nogen, eller udrette Noget. De holdt ham for en Ledighænger, og endskiendt de alle havde seet Prøver paa hans Gavmildhed, undgik han dog ikke deres Gloser. De kaldte ham til Spot Brofogden! Men Physiognomisten med Træbenet mærkede, at hans Mine ikke var saa munter som i Morgengryet. Han lod til at eftertænke en Sag nøie, havde trykket Hatten dybt ned i Øinene; hans

Bevægelse var langsom og betænkelig, og han gnavede meget længe paa et Kiærnehuns, uden at mærke det selv. Af denne Bemærkning haabede Physiognomisten at drage Fordeel, derfor satte han sit naturlige Been og sit Træbeen i Bevægelse, begav sig hen til den anden Ende af Broen, og lurede paa Grubleren, for at lade som han var en ny Tigger, og saaledes endnu engang at forsøge Frands's Ædelmodighed. Dette Forsøg lykkedes fuldkommen. Den dybsindige Gransker lagde ikke Mærke til Betleren, greb mekanisk i sin Lomme, og kastede ham en Fiirskilling i Hatten, for at blive ham qvit.

Om Eftermiddagen viste der sig igien tusind forskiellige Ansigter. Nu blev den Ventende kied af sin ubekiendte Vens Dvælen, imidlertid spændte Haabet dog endnu altid hans Opmærksomhed. Han ilede enhver Kommende imode og haabede at han venskabelig skulde omfavne ham; men Enhver gik koldsindig sin Vei; de Fleste bemærkede ham slet ikke, og kun Faae besvarede hans Hilsen med at nikke paa Hovedet. — Solen nærmede sig alt sin Nedgang, Skyggerne bleve længere, Farten og Gangen over Broen tog af, og Tiggercompagniet trak sig lidt efter lidt hiem paa deres Poster. En dyb Tungsindighed overfaldt den Haabløse, da han saae sig skuffet i sin Forventning, og den skionne Udsigt, han om Morgenen havde havt for Die, saa ganske var forsvunden. Han sank hen i en Slags modlos Fortvivlelse, og var nær ved at springe ned i Floden fra Broen. Men Forestillingen om Meta holdt ham tilbage; og lod ham opsætte det saalænge, til han havde seet hende engang endnu. Han besluttede at møde hende næste Dag, naar hun gik i Messen, for sidste Gang at berusе sig med Synet af hendes deilige Ansigt, og derpaa flux for evig kiøle sin hede Lue i den kolde Weserstrom.

Just som han var rede til at forlade Broen, mødte han den afskedede Soldat med Træbenet. Denne havde til sin Tidsfordriv giort sig megen Betænkning om, hvad den unge Mands Hensigt kunde være, siden han fra om Morgenen tidlig af, til sildig om Aftenen, havde bevogtet Broen. Han havde for den Sags Skyld opholdt sig længer end sædvanligt, for at vente paa Frands; men da det varede ham forlænge, drev Nysgierrigheden ham til at vende sig til ham selv, og at spørge ham derom. Tillad mig uden Fortrydelse et Spørgsmaal, kiære Herre! sagde han. Frands, som ikke var oplagt til at tale meget, der saa inderlig havde ønsket at tiltales af en Fremmed, og som nu blev det af en Kroblings Mund, svarede noget mut: Nu, hvad vil J? Tael, gamle Graaskiæg! Vi to, blev den Anden ved, vare de Forste her paa Broen, og nu ere vi de Sidste. Hvad mig og mine Cumpaner angaaer, os driver Armoden herhen, at tigge Men J er dog virkelig ikke af vort Laug, og har desuagtet tilbragt hele Dagen her. Kiære, sig mig, hvis det ingen Hemmelighed er: hvilken Aarsag bringer Jer hid? Eller: hvilken Steen har J paa Eders Hierte, som J vil afvælte her? — Hvad kan det hielpe, sagde Frands forstemt, om du ved hvor Skoen trykker mig, Gubbe? Mit Hiertes Anliggende vil kun rore dig lidet. — Herre! jeg vil Eder vel, fordi J to Gange har opladet mig Eders runde Haand, og givet mig Almisse; derfor lønne Gud Jer! Men Eders Ansigt er i Aften ikke saa muntert som i Morges, og det gior mig ondt. — Ei nu, svarede hin, dersom det er dig af Vigtighed at vide, hvilket Ærinde der plager og holder mig her, saa vidt at jeg søger og venter efter en Ven, som havde sat mig Stevne. Med Forlov at tale saa frit — sagde Træbenet — Eders Ven, hvem det saa er, er en Skurk som holder Eder saaledes for Nar.

Giorde han det ved mig, saa skulde han tilforladelig smage min Krykke, hvor jeg saa traf ham. Kunde han ikke komme, saa skulde han sendt Eder Bud, og ikke spillet Bas med Jer, som en Dreng. — Imidlertid har jeg ingen Ret til at harmes over hans Udeblivelse, vedblev Frands; han har intet lovet mig; thi det var kun en Drom, der bragte mig hid. — Det er en anden Sag, sagde Træbenet, troer I paa Drømme, saa er det intet Under, at Haabet slaaer Eder feil. Jeg har dromt meget galt Tøierie i mit Liv, men jeg har aldrig været saa daarlig at agte derpaa. Havde jeg alle de Skatte, der er lovet mig i Drømme, saa kunde jeg kiøbe hele den Stad Bremen, hvis den blev solgt. Men jeg har aldrig sat Lid til Drømme; eller rørt Haand eller Fod, for at prøve ders Ægthed eller Uægthed. Jeg vidste vel, at det ikke lønnede Umagen. Ha jeg maa lee Jer ud i Eders Dine, at I for en tom Droms Skyld, bortodsler en af Eders skionne Levedage, som I kunde tilbragt i et muntert Lag. — Udfaldet viser, at du har Ret, min Gubbe! og at Drømme for det meste bedrage. Men, forsvarede Frands sig — jeg dromte saa levende, saa omstændeligt for mer end tre Maaneder siden, at jeg just paa denne Dag og paa denne Tid skulde treffe en Ven, der havde Ting af største Vigtighed at sige mig; saa at det vel lønnede Umagen at forsøge, om Drømmen traf ind eller ei. — O, vedblev Træbenet, ingen drømmer mere levende end jeg. Dog, een Drom glemmer jeg aldrig i mit Liv: jeg husker ikke hvormange Aar det er siden, jeg dromte, at min Skytsengel stod for min Seng i en Ynglings Skikkelse, med guldgule Haar og med to solvfarvede Vinger paa Ryggen, og sagde: Berthold, læg vel Mærke til min Tale, at ei et Ord gaaer dig af glemme. Der er dig en Skat beskiæret, som du skal have, for at giøre dig tilgode paa dine gamle Dage.

I Morgen Aften, naar Sol gaaer ned, tag da Hakken og Spaden paa din Skulder, og gak ud af Mattenburg, over Tieberen, paa høire Haand, til Balgebroen ved Johannesklosteret, lige til den store Roland. Tag saa din Vei over Domgaarden, giennem Kiokkenkurven, til du kommer til en Have udenfor Byen, der kiendes derpaa, at der gaaer fire Steentrapper ned til den fra Gaden. Vent der afsides og hemmeligt, til Maanen lyser for dig med sin Segl. Pres dig da med Manddomskraft mod den letforvarede Dor, der kun vil giere dig svag Modstand. Gak da trestig ind i Haugen, og vend dig imod Vindrueræksværket, som beskygger Buegangen. Tag samme paa venstre Haand kneiser et høit Æbletræ over det lavere Krat. Træd hen for Stammen af dette Træ, med Ansigtet lige mod Maanen, stir tre Alen langt fra dig ned paa Jorden, saa vil du opdage to Musroesenbuske. Hug ind der! og grav tre Fod dybt, til du finder en Steenplade. Under denne ligger Skatten begravet i et Jerntrug, fuldt af Guld og Penge. Omendskiondt det vel er tungt og umageligt, saa tag dig dog det Arbeide paa; thi det lonner Umagen, naar du soger Noglen, som ligger skiult under Truget.

Fuld af Forundring over det som han horte, stirrede Frands paa Drommeren, og havde ikke været istand til at skiule sin Forundring, hvis ikke Tusmørket var kommen ham til Hielp. Han gienkiendte nemlig sin salig Faders egen Hauge, efter Beskrivelsen. Et lille Paradis, som den ædle Son i sin nordentlige Tid havde solgt for Roverkiob.

Nu blev Træbenet ham paa engang heist vigtig, da han mærkede, at hin just var ham den Ven, som Spogelset paa Rummelsburg havde lovet ham. Gierne havde han omfavnet ham, og i sin første Henrykkelse kaldet ham Ven og Fader; dog holdt han sig fra,

ikke at udlade sig videre, over den meddeelte Efterretning. Derfor sagde han: det kalder jeg en omstændelig Drøm! Derpaa tog Frands den sidste hele Penge, han havde i sin Pung; med de Ord: Der gamle Fader! tag denne Gave af mig, og drik dig en Flaske Viin i Aften. Din Tale har opmuntret mig. — Den stakkels Gubbe havde længe ikke høstet saameget ind, som i Dag, han velsignede sin Velgiører, og humpede hen til et Vertshuus, for at giøre sig tilgode. Frands ilede fuld af Haab hen til sin gamle Bolig i det snevre Stræde. Den anden Dag skaffede han sig alt hvad der udfordres til Skattegraveriet og gientc det bag en Hække. Med inderlig Længsel ventede han nu Maanen, og da den strakte sine Sølvhorn frem af Busken, ilede han til Arbeide, og fandt lykkelig Skatten, uden at nogen sort Hund forskrækkede ham, eller nogen blaa Jordflamme lyste for ham.

Fader Melchior, der af viis Forsigtighed her havde nedgravet denne Nødskilling, vilde uden tvivl giort sin Son deelagtig i Hemmeligheden, dersom ikke hiint ulykkelige Tilfælde pludselig havde berøvet ham Livet. Den ny Crosus vidste ikke at hielpe sig paa bedre Maade, end ved at betroe sin Skat til et hult Træ, der stod bag Haugen paa Marken. Den udgravede Kasse grov han atter ned ved Rosenhækken, og jevnede Jorden, saa ingen kunde mærke noget. I en Tid af tre Dage var Skatten lykkelig indbragt fra den hule Stamme, til den snevre Bolig; og nu troede Frands at kunne aflægge sit strænge Incognito med Ære. Han iførte sig smukke Klæder, lod Forbønnen i Kirken afsige, og forlangte derimod en christelig Taksigelse for en Reisende, ved Hiemkomsten til hans Fødeby, efter lykkelig tilendebragte Forretninger. Han skiulte sig i en Krog i Kirken, hvor han ubemærket kunde betragte den skionne Meta, vendte ikke et Die fra hende, og

drak Henrykkelsen af det Aasyn, hvis Forestilling havde holdt ham fra at giere Springet ned af Weserbroen. Da det kom til Taksigelsen, straalede glad Deeltagelse fra alle hendes Miner, og de jomfruelige Kinder gledede med Glæde. Det sædvanlige Mode paa Hiemveien var saa talende, at selv tredie Mand, som havde givet Agt derpaa, maatte have forstaaet det.

Frands lod sig nu see paa Borsen igien, og drev sin Handel i det Store. Han leiede et rummeligt Huus, lige over for Roland paa Torvet. Snyltegiæsterne indfandt sig atter meget venlige; han afspiste deres falske Artighed med kolde Høfligheder, og lod dem gaae med tomme Maver, hvilket var det bedste Middel til at blive dem qvit. Nu talede man om intet meer i Byen, end om den rige Frands. Men alt som hans Lykkes Rygte udbredte sig, svandt den skionne Metas Sindsro og Tilfredshed. Den sæle hæslige Skinsyge omflagrede hendes natlige Leie. Lad det søde Haab forsvinde, sukkede hun ved sig selv, at ville holde paa et saa ubestandigt Hierte. Han elskede dig og var tro i sin Armod. Nu i sin Velstand har han atter glemt dig. Mange smukke Piger onske sig nu hans Haand; med en fornem Brud vil Raadsherreværdigheden ikke slaae ham Feil. Nideren søgte at troste hende: Er din Rok, som foder dig! Hvad spørger du om Gods og Guld naar du er vel tilfreds? og dermed lod hun Hiulet snurre.

Den skionne Drem var nu forsvundet; Frands lod intet høre fra sig, og nu udbredte sig ovenikiøbet det Rygte, at han lod sit Huus paa det herligste istandsætte, for at modtage en Brud fra Antwerpen, som alt var paa Reisen hid. Denne Hiobspost bragte den elskværdige Pige reent ud af sin Fatning. I et saadant sorgeligt Øieblik sad hun engang med sin Moder, da det bankede sagte paa Deren. Moder

Birgitte saae i Veiret: Der stod Frieren! og hvem var det andet end Mester Frands fra det snevre Stræde? Han var meget smagfuldt klædt, og de brune Lokker flagrede ham om Skulderne. Meta reiste sig beklemt fra sin Stol, tang og glodede som en Purpurrose. Men Frands kunde nu tale! Han udlagde det ømme Adagio, som han fordum havde forespillet hende paa sin Luth, og forklarede sin stumme Kierlighed med tydelige Ord. Hans Nærværelse var ham Forsvar nok. Det var for at modtage den skionne Meta, at Huset var indrettet. Den omstændelige Moder havde vel Betænkeligheder, men de vare snart hævede. Han bad saa sødt, han trykkede sin Elskedes Haand saa inderligt, og det afgiørende Ord lød med saa usigelig Ynde fra hendes Læber, at Frands ikke kunne holde sig fra at trykke et brændende Kys paa dem.

Hans første Gang fra den Elskede var til Veserbroen til sin Ven Træbenet, der forgiæves i lang Tid havde ventet ham. Saasnart han saae ham, kiendte han ham igien, uagtet den rige Klædedragt, og ilede ham imøde. Ven! raabte Frands, efter at have hilset ham, kunde du vel gaae ud med mig, i et Ærinde til Nystad? Ja gierne, sagde Gubben; men bi bare til Graakiortelen er gaaet her forbi; thi han bliver ingen Dag borte. — Hvad for en Graakiortel? — Graakiortelen bringer mig daglig en Rigsort hver Aftenstund; jeg veed ikke fra hvem. Det duer heller ikke at gruble over alting. Undertiden falder det mig ind, om det ikke skulde være Diævlen selv, som vil kiøbe min Siæl for Penge? Dog lad ham være den han er! Jeg har ingen Pagt indgaaet med ham, saa kan han ikke heller giøre mig noget. — Følg du mig kun, sagde Frands! Rigsorten vil ikke udeblive.

Med disse Ord førte han ham langsomt Gade op, Gade ned, til en afsides Egn af Staden ved

Volden, blev staaende ved et lille nybygget Huus, og bankede paa. Da der var lukket op, sagde han: Ven, du har giort mig en glad Aften i mit Liv: det er billigt at jeg gior dig en glad Livets Aften. Dette Huus med alt Tilbehør, og Haugen som det staaer ved, er din Eiendom. Kiokken og Kielder ere forsynede; en Opvarter er her, som vil gaae dig tilhaande, og Rigsorten vil du desuden hver Middag finde under din Tallerken. Jeg vil ikke skiule for dig, at Graakiortelen var min Tiener, som jeg sendte at række dig en ærlig Almisse, medens jeg lod din Bolig istandsætte. Om du vil, saa kan du holde mig for din gode Engel, siden dog din Skytshelgen intet kunde giøre dig tilpas.

Han forte derpaa den gamle Mand ind i Huset, hvor Bordet stod dækket, og alt var tilberedt for hans Pleie. Den graae Gubbe var saa overrasket af sin Lykke, at han ikke kunde fatte den. Det var ham ubegribeligt, hvorledes en Rig kunde forbarme sig saaledes over en Fattig; og der feilede ikke meget i at han havde holdt den hele Begivenhed for Blindværk. En Strøm af taknemmelige Taarer flød ned af Oldingens Kinder; og hans Velgiører noiedes dermed. Uden at give ham Tid til at fatte sig af sin Bestyrtelse, og takke med Ord — forsvandt han for Patriarkens Øine, som Englene pleie, og overlod det til ham selv, at forklare sig Sagen, som han kunde.

Den følgende Morgen var det i den yndige Bruds Kammer, som paa et Marked. Frands sendte Kiøbmænd, Juvelerere, Kniplingskræmmere, Skrædere, Skomagere og Syejomfruer; deels skulde de lyde hende deres Varer, deels deres Tieneste. Hun tilbragte hele Dagen med at udsøge sig Stoffer, Kniplinger, og andre Nødvendigheder, til Bryllupsstadsen; og med at lade sig tage Maal af til nye Klæder. Hendes nydelige Fod, den deilige runde Arm og den smekkre Midie,

blev maalt saa tit, og med saamegen Omhyggelighed, som om en Billedhugger havde taget Model af hende til en Kierligheds-Gudinde. Brudgommen skyndte sig imidlertid at bringe alting i Rigtighed; og inden tre Uger, førte han sin Brud for Alteret, med en Høitidelighed og Pragt, som aldeles fordunklede Humlekongens forige Bryllupsstads. Moder Birgitte havde den Glæde, at pryde den dydige Metas Haar med Brudekrandsen; og opnaaede den Lykke, at tilbringe sit Livs Høst i behagelig Velstand, som Belønning for en rosværdig Egenskab, hun besad. Hun blev nemlig den taaleligste Svigermoder, der nogentid er seet.

Den blonde Ekbert.

I Egnen ved Harz boede en Ridder, som man sædvanlig pleiede at kalde den blonde Ekbert. Han var omtrent fyrgetyve Aar gammel, liden af Vært, og korte lysegule Haar laae glat og tykt omkring hans blege indfaldne Ansigt. Han levede meget roligt og eenligt, og var aldrig indviklet i sine Naboers Feider; man saa ham kun sielden udenfor Ringmurene af sin liden Borg. Hans Hustru holdt ligesaameget af Eensomheden som han, og begge lode ret til at elske hinanden af Hiertet; kun bedrøvede det dem, at Himlen ikke velsignede deres Ægteskab med Børn.

Sielden havde Ekbert Giæster, og naar han havde dem, blev intet forandret i Levemaaden for deres Skyld. Tarveligheden boede der, og Sparsomheden selv syntes at ordne alt. Ekbert var da munter og opreømt; kun naar man var ene med ham, mærkede man en vis Tilbageholdenhed, en stille hemmelighedsfuld Tungsind.

Ingen kom saa ofte paa Borgen som Philip Walter, en Mand som Ekbert havde meget kiær, fordi han omtrent fandt samme Tænkemaade hos ham, som hos sig selv. Hin boede egentlig i Franken, men opholdt sig ofte over et halv Aars Tid af Gangen, i Nærheden af Ekberts Borg, samlede Urter og Stene og beskieftigede sig med at bringe dem i Orden. Han levede af en liden Formue og var derfor uafhængig. Ekbert ledsagede ham ofte paa hans eensomme Vandring, og med hvert Aar voxede der et inderligere Venskab mellem dem.

Der gives Øieblik i hvilke det ængster Menneskет at have den Hemmelighed for sin Ven, som han hidindtil med megen Omhyggelighed har søgt at dølge; Siælen

føler da en uimodsigelig Drift til at meddele sig, at aabne sit Inderste for Vennen, paa det han end mere kan vorde Ven. I slige Øieblik aabne de blide Hierter sig for hinanden, og undertiden skeer det da ogsaa, at den Ene tilbageskrækkes for den Anden.

Det var alt hen i Høst, da Ekbert en taaget Aften sad med sin Hustru Bertha ved Ilden om en Kamin. Luen kastede et lyst Skin hen igiennem Værelset, og glimtede paa Loftmaleriet; Natten kigede mørk ind ad Vinduerne, og Træerne udenfor skiælvede med vaad Kulde. Walter klagede over den lange Hiemvei, og Ekbert foreslog ham at blive, tilbringe den halve Deel af Natten, og sove i et af Husets Værelser til næste Morgen. Walter modtog Tilbudet, og nu indbragtes Aftensmaaltidet og Vinen. Der blev kastet Brænde paa Kaminilden, og Vennernes Samtale blev alt mere og mere lystig og oprømt.

Da der var taget af Bordet og Svendene vare gangne ud, tog Ekbert Walters Haand og sagde: Min Ven! I skulde dog lade min Hustru fortælle Eder sin Ungdoms-Historie, som er særsom nok. — Gierne, sagde Walter, og man satte sig atter om Kaminen.

Det var just Midnat, Maanen saae afvexlende ned giennem de forbidrivende Skyer. „I maae tilgive mig, begyndte Bertha, 'men min Husbond siger, I tænker saa ædelt, at det vilde være Uret at skiule Eder noget. Kun maa I ikke holde min Fortælling for et Eventyr, saa besynderlig den ogsaa er.

Jeg er født i en Landsby, min Fader var en fattig Hyrde. Husholdningen hos mine Forældre var ikke med det bedste. Tit vidste de ikke hvor de skulde tage Brodet fra. Men hvad der var mig en meget større Jammer: min Fader og Moder kom ofte i Uenighed over deres Fattigdom, og ved slige Leilighed gjorde den Ene den Anden bittre Bebreidelser.

Forresten hørte jeg bestandig om mig, at jeg var et enfoldigt dumt Barn, der ikke duede til nogenting; og jeg var virkelig meget klodset og ubehændig. Jeg lod alting falde, hvad jeg havde at holde paa, jeg lærte hverken at sye eller spinde; jeg kunde ikke giøre mindste Gavn, kun paa mine Forældres Nød forstod jeg mig overmaade vel. Ofte sad jeg da i en Krog og giorde mig Forestillinger om, hvorden jeg vilde hielpe dem, naar jeg pludselig blev rig, hvorledes jeg vilde overøse dem med Guld og Sølv, og fryde mig over deres Forundring. Jeg saae da Aander aabenbare sig, som viste mig underjordiske Skatte, eller gave mig smaae Skifferstykker, der siden forvandlede sig til Ædelstene; kort sagt de forunderligste Phantasier beskiæftigede mig da; og naar jeg nu maatte staae op for at hielpe med noget, eller for at bære, saae viste jeg mig altid endnu mere ubehændig, fordi mit Hoved svimlede ved alle de sælsomme Forestillinger.

Min Fader var altid meget forbittret over at jeg var en saa aldeles unyttig Byrde for Huset. Han behandlede mig derfor ofte meget grusomt, og sielden hørte jeg et venligt Ord af ham. Saaledes var jeg bleven omtrent otte Aar, og der giordes nu alvorlige Anstalter til at jeg skulde lære noget. Min Fader troede at det kun var Egensind eller Dovenskab af mig, for at hendrive mine Dage i Lediggang; nok, han overvældede mig med usigelige Trudsler. Da disse intet forsloge, tugtede han mig paa det grusomste og forsikkrede, at denne Straf skulde gientages, da jeg dog kun var en unyttig Skabning.

Hele Natten igiennem græd jeg bitterligt. Jeg følte mig saa overordentlig forladt; jeg havde en saa stor Medlidenhed med mig selv, at jeg ønskede mig Døden. Jeg frygtede Dagens Frembrud; jeg vidste aldeles ikke hvad jeg skulde tage mig for; jeg ønskede

mig al muelig Behændighed, og kunde slet ikke begribe, hvorfor jeg var ensoldigere end de øvrige Børn af mit Bekiendtskab. Jeg var nær ved at fortvivle.

Da det gryede ad Dag stod jeg op og aabnede, fast uden at vide det, Døren til vor lille Hytte. Jeg stod paa den vide Mark; kort derefter var jeg i en Skov over hvilken Dagen fast endnu ikke var oprunden. Jeg løb i eet fort fremad, uden at see mig tilbage; jeg følte ingen Træthed, thi jeg troede bestandig at min Fader endnu vilde komme, hente mig ind, og blive endnu grummere mod mig for min Flugts Skyld.

Da jeg atter traadte ud af Skoven stod Solen allerede temmelig høit. Nu saae jeg noget Mørkt for mig, hvorover laa en tyk Taage. Snart maatte jeg stige over Bakker, snart gaae ad en Vei der vandt sig imellem Fieldene; og nu faldt det mig ind at jeg formodentlig befandt mig paa Nabobiergene, og jeg begyndte at frygte min Ensomhed. I Dalen havde jeg endnu ingen Bierge seet, og det blotte Ord Bierg, naar jeg hørte Tale derom, havde altid klinget yderst frygteligt i mit barnlige Øre. Jeg havde ikke Hierte til at vende om igien; men min Angst drev mig bestandig fremad. Ofte saae jeg mig forskrækket tilbage, naar Vinden foer hen over mig giennem Træerne, eller et fiernt Brændehug tonede langt hen giennem den stille Morgen. Da endelig Kulbrændere og Biergmænd mødte mig, og jeg hørte en fremmed Ildtale, var jeg af Forfærdelse nær falden i Afmagt.

I maae tilgive mig min Vidtløftighed! Saa ofte jeg taler om denne Tildragelse, bliver jeg snaksom mod min Billie, og Ekbert, det eneste Menneske jeg har fortalt den til, har forført mig med sin Opmærksomhed.

Jeg kom igiennem adskillige Byer og tiggede, fordi jeg følte Hunger og Tørst. Jeg hialp mig saa

temmelig vel frem med mine Svar, naar jeg blev spurgt. — Saaledes var jeg omtrent gaaet i flere Dage, da jeg befandt mig paa en lille Fodsti, som alt fiernede mig mere og mere fra den store Landevei. Klipperne rundt omkring finge nu et andet, meget mere sælsomt Udseende. Der var Fielde, som laae pakkede oven paa hinanden og som lode til at ville styrte ned ved det første Vindstød. Jeg havde bestandig sovet i Skoven om Natten, eller i affides liggende Hyrdehytter, thi det var den skionneste Aarstid; men her traf jeg slet ingen menneskelig Bolig, og havde heller intet Haab om at træffe nogen i dette Vilderede; Klipperne bleve alt mere og mere frygtelige. Jeg maatte ofte gaae tæt forbi de bratteste Afgrunde, og endelig holdt Veien aldeles op under mine Fødder. Jeg var ganske trøsteslos, jeg græd og skreg, og i Biergdalene lød min Stemme tilbage, paa en forfærdelig Maade. Nu valdede Natten ud, og jeg opsøgte mig et Musleie, for at hvile. Jeg kunde ikke sove; jeg hørte hele Natten igiennem de forunderligste Toner. Snart holdt jeg det for vilde Dyr, snart for Stormen der klagede igiennem Klipperne, snart for fremmede Fugle. Jeg bad, og slumrede først ind hen ad Morgenstunden.

Jeg vaagnede da Dagen skinnede mig i Ansigtet. Foran mig var en steil Klippe. Jeg klavrede op, i det Haab derfra at finde en Udgang af dette Vilderede, og maaskee at blive Huse eller Mennesker vaer. Men da jeg nu stod der, var alting saaledes som det var nærmest omkring mig, saavidt mine Øine kunde række. Alting var overtrukken med en sludfuld Taage; Dagen var graa og mørk, og intet Træ, ingen Eng, selv ingen Busk kunde mit Øie opdage; enkelte Krat undtagen, som eensomt og kummerligt var skudt frem mellem nogle Klipperidser. Det er ubeskriveligt hvilken Længsel jeg fik efter at see kun eet eneste Menneske,

havde det endog været det meest fremmede, havde jeg endogsaa maattet frygte for ham. Tillige følte jeg en piinlig Hunger; jeg satte mig ned og besluttede at døe. Men nogen Tid derefter fik dog Lysten til at leve Overhaand. Jeg sprang op og vandrede grædende og klagende fort, den hele Dag. Tilsidst var jeg mig neppe mere selv bevidst; jeg var træt og udmattet, jeg ønskede ikke længere at leve og frygtede dog for Døden.

Imod Aften lod Egnen rundtomkring til at blive noget venligere; mine Tanker, mine Ønsker levede op paa ny, Lysten til Livet vaagnede i alle mine Aarer. Nu troede jeg at høre en Mølle suse noget borte. Jeg fordoblede mine Skridt, og hvor vel, hvor let blev jeg tilmode, da jeg virkelig naaede Grændsen af de øde Klipper! — Skov og Enge omringet af fierne behagelige Bierge laae atter for mig. Det kom mig for, som om jeg var traadt ind fra Helvede i Paradis. Ensomheden, min Hielpeløshed syntes mig nu slet ikke frygtelig længer.

Istedet for den Mølle jeg havde ventet, traf jeg et Vandfald, der rigtignok meget formindskede min Glæde. Jeg drak Vand af den hule Haand, da det pludselig kom mig for, som om jeg noget borte fra hørte Een hoste. Aldrig er jeg bleven saa behagelig overrasket, som i dette Øieblik; jeg gik efter Lyden, og blev en gammel Kone var, dybt i Skoven, som lod til at hvile sig. Hun var næsten ganske sort klædt; en sort Hætte bedækkede hendes Hoved og en stor Deel af Ansigtet, og i sin Haand holdt hun en Krykkestok.

Jeg nærmede mig hende og bad om hendes Hielp; hun lod mig sætte mig ned ved Siden af sig, gav mig Brod og lidt Viin. Medens jeg spiste sang hun med skingrende Stemme en aandelig

Vise. Da den var endt, sagde hun, jeg skulde følge hende.

Jeg blev meget glad over dette Forlangende, saa underlig end den gamle Kones Stemme og Væsen forekom mig. Hun gik temmelig rask til med sin Krykke, og ved hvert Skridt fordreiede hun sit Ansigt, hvoraf jeg i Førstningen maatte lee. De vilde Fjelde havde vi allerede længe lagt tilbage, vi gik over en behagelig Eng, og derpaa giennem en temmelig tyk Skov. Da vi kom ud af den, gik Solen just ned; og jeg kan aldrig glemme Synet, og Følelsen af denne Aften. Alt var oplivet af det blideste Guld, det huldeste Purpur. Trætoppene hævede sig i Aftenrøden, og over Markerne laae et fortryllende Skiær. Skoven og Træernes Blade vare stille; den klare Himmel saae ud som et aabent Paradis, og Bondebyernes Bedeklokker klang forunderlig vemodigt hen over Egnen. Mit unge Hierte fik for førstegang nu en Anelse om Verden og dens Begivenheder. Jeg forglemte mig og min Ledsagerinde, min Siæl og mine Øine sværmede kun mellem de gyldne Skyer.

Nu stege vi op paa en Høi, som var bevoxet af Birketræer, og ovenfra saae man ned i en yndig Dal, fuld af Birker; midt imellem Træerne laae en Hytte. En munter Gieen løb os imøde, og snart sprang en veer lille Hund op ad den Gamle og logrede; derpaa kom den til mig, besaae mig fra alle Kanter, og vendte derpaa med venlige Lader tilbage til den Gamle.

Da vi ginge ned fra Høien hørte jeg en sælsom Sang, der syntes at komme fra Hytten ligesom af en Fugl; den var saaledes:

Skoveensomhed!
Jeg intet veed
Ved Bækkens Bred,

I grønne Bed,
Saa sødt som dig
Skoveensomhed!

Disse faa Ord blev bestandig gientagne; naar jeg skal beskrive det, saa var det som naar Valdhorn og Skalmeie lyder i hinanden.

Min Nysgierrighed var overordentlig spændt; uden at vente paa den Gamles Befaling treen jeg midt ind i Hytten. Tusmørket var allerede begyndt; alt der var ryddet meget ordentlig op; nogle Bøger stode paa en Hylde, synderligt dannede Kar paa et Bord; i et lille forgyldt Buur hang en Fugl i Vinduet; og det var virkelig den, som sang Ordene. — Den gamle Kone hivede og hostede. Hun kunde lang Tid ikke faae sin Aande igjen. Snart klappede hun den lille Hund, snart talede hun med Fuglen, der svarede hende med sine sædvanlige Ord; forresten teede hun sig, som om jeg slet ikke var tilstede. I det jeg saaledes betragtede hende, overfaldt mig mangen kold Gysen; thi hendes Ansigt var i en bestandig krampagtig Bevægelse, i det hun endnu ovenikiøbet, som af Alderdom, rystede paa Hovedet; saa man slet ikke kunde see hvorledes hun egentlig saae ud.

Da hun havde udpustet, tændte hun Lys, dækkede et ganske lille Bord og bar Aftensmaden ind. Nu saae hun sig om efter mig og lod mig tage en af de fleitede Rørstole. Saaledees sad jeg nu lige over for hende, og Lyset stod imellem os. Hun foldede sine udtærede Hænder og læst høit tilbords, medens hun bestandig giorde sine Ansigtsfordreielser, saa at jeg var nær ved at briste i Latter; men jeg tog mig dog vel i Agt, af Frygt for at giøre hende vred.

Efter Aftensmaaltidet læste hun igjen, og derpaa bragte hun mig i et lille Kammer, hvor min Seng stod. Jeg vaagede ikke længe; jeg var halv bedrøvet;

men om Natten vaagnede jeg adskillige Gange af min Slummer; og da hørte jeg den Gamle hoste og snakke med Hunden, og deri blandede Fuglen sin Røst. Denne lod til at synge i Drømme, og altid var det kun enkelte afbrudte Ord af dens Vise. Dette blandte sig saa forunderligt med Birketræernes Susen lige udenfor Vinduerne, og med Sangen af en ikke langt fraværende Nattergal, saa at jeg endnu altid ikke selv vidste ret, om jeg var vaagen; det forekom mig meget mere som en anden endnu langt besynderligere Drøm.

Om Morgenen vækkede den Gamle mig, og viiste mig strax derefter til mit Arbeide. Jeg maatte nemlig spinde, og jeg lærte det nu ogsaa snart; dernæst maatte jeg passe Hunden og Fuglen. Jeg lærte snart at finde mig i denne Levemaade og gjorde mig bekiendt med alle Gienstande, rundt omkring. Nu forekom det mig, som om det altsammen maatte saa være; jeg tænkte slet ikke mere paa at den Gamle havde noget særsomt ved sig, at Hytten laa noget eventyrligt, og at Fuglen besad noget overordentligt. Dens Skionhed tildrog sig rigtignok altid min Opmærksomhed; thi dens Fiær glimrede med alle mulige Farver; og det skionneste Lyseblaa og det meest brændende Rødt verlede med hinanden; og naar den sang, brystede den sig stolt, saa at dens Fiær derved reiste sig endnu prægtigere.

Den gamle Kone gik ofte ud, og kom først hiem om Aftenen; jeg gik hende da imøde med Hunden, og hun kaldte mig Barn og Datter. Jeg fik hende tilsidst ret inderlig kiær; som man da kan vænne sig til alt, især i Barndommen. I Aftentimerne lærte hun mig at læse; jeg begreb det snart, og det blev mig siden i min Ensomhed en Kilde til utallige Fornoielser; thi hun havde nogle gamle skrevne Bøger, som indeholdt heel særsomme Historier.

Erindringen om min daværende Levemaade forekommer mig endnu indtil den Dag i Dag forunderlig. Besøgt var jeg af intet menneskeligt Selskab; kun hiemme i en saa lille Familiekreds; thi Hunden og Fuglen giorde det samme Indtryk paa mig som ellers frembringes ved Omgang med de fortroligste Venner. Jeg har aldrig igien været istand til at erindre mig Hundens underlige Navn, saa tidt jeg endogsaa i de Dage kaldte paa den.

I fire Aar havde jeg saaledes levet med den Gamle, og jeg kunde omtrent være tolv Aar, da hun endelig betroede mig meer, og aabenbarede mig en Hemmelighed. Fuglen lagde nemlig hver Dag et Æg, i hvilket var enPerle eller en Ædelsteen. Jeg havde allerede længe mærket at hun altid havde meget at tumle med Buret; men jeg havde aldrig bekymret mig videre derom. Nu paalagde hun mig at tage disse Æg i hendes Fraværelse og giemme dem vel, i de synderligt dannede Kar. Hun gav mig de nødvendige Fødevarer og blev nu længere borte: hele Uger, Maaneder. Min Rok snurrede, Hunden gjoede, den forunderlige Fugl sang; og imidlertid var alting saa stille rundt om i Egnen, at jeg i al den Tid ikke mindes en Storm eller et Tordenveir. Intet Menneske forvildede sig derhen; intet Vildt kom vor Bolig nær. Jeg var tilfreds, sang og arbeidede den ene Dag tilende efter den anden. — Man var maaskee ret lykkelig, dersom man saa ubemærket og roligt kunde henleve sine Dage til Graven.

Af den Smule jeg læste, dannede jeg mig ganske besynderlige Forestillinger om Verden og Menneskene; alting var taget af mig og mit Selskab. Naar Talen var om lumefulde Folk, saa kunde jeg ikke forestille mig dem anderledes end den lille Spids; prægtige Damer saae altid ud ligesom Fuglen; og gamle Koner

som min underlige Gamle. — Jeg havde ogsaa læst noget om Kiærlighed, og legede nu i min Phantasie morsomme Historier med mig selv. Jeg tænkte mig den skiønneste Ridder man vilde see; jeg udsmykkede ham med alle Fortræffeligheder uden at vide hvordan han ogsaa nu egentlig saae ud; men jeg kunde ret have Medlidenhed med mig selv, naar han ikke elskede mig igien. Da holdt jeg lange rørende Taler i mine egne Tanker; undertiden holdt jeg dem vel endogsaa høit, for at vinde hans Hierte. — I smiler? Vi ere alle nu langt over de Aar!

Det var mig kiærest, naar jeg var allene, thi da var jeg selv Fruen i Huset, Hunden elskede mig og giorde alt, hvad jeg vilde; Fuglen svarede mig med sin Sang paa alle mine Spørgsmaal, mit Hiul snurrede bestandig muntert omkring, og saaledes følte jeg længe slet ingen Lyst til Forandring. Naar den Gamle kom hiem fra sine lange Vandringer, roste hun altid min Paapasselighed; hun sagde at hendes Husholdning blev ført meget ordentligere, siden jeg var kommen der; hun glædede sig over min Vext og mit sunde Udseende; kort, hun behandlede mig aldeles som en Datter.

Du er et skikkeligt Barn! sagde hun engang til mig, med skingrende Stemme; hvis du bliver saaledes ved, vil det altid gaae dig vel. Men aldrig gaaer det den godt, som udskeier fra den rette Vei! Straffen kommer engang, om det ogsaa varer nok saa længe. — Da hun sagde det, agtede jeg just ikke meget derpaa, thi jeg var meget levende i alle mine Bevægelser; men om Natten faldt det mig ind igien, og jeg kunde ikke begribe, hvad hun vilde sige med det. Jeg overlagde alle Ord noie. Jeg havde vel læst om Rigdomme, og nu faldt det mig ind, at hendes Perler og Ædelstene maatte være noget kostbart. Denne Tanke blev

mig snart tydeligere. Men hvad kunde hun mene med den rette Vei? Aldeles kunde jeg endnu ikke ret fatte hendes Ord.

Jeg var nu fiorten Aar gammel, og det er en Ulykke for Menneſket, at det blot faaer ſin Forſtand, for at miſte ſin Siæls Uſkyldighed. Jeg begreb nemlig vel, at det blot kom an paa mig, i den Gamles Fraværelſe at tage Fuglen og Klenodierne, og med den igien at opſøge den Verden ſom jeg havde forladt. Paa denne Maade blev det mig maaſke ogſaa muligt, at finde den overordentlig ſkionne Ridder, ſom altid ſvævede for min Indbildning.

I Førſtningen var denne Tanke hverken meer eller mindre end en Tanke; men naar jeg ſad ſaaledes ved min Rok, kom den altid mod min Villie tilbage, og jeg tabte mig ſaa aldeles i den, at jeg altid ſaae mig pyntet mellem Riddere og Fyrſter. Havde jeg ſiddet ſaaledes, kunde det ordentlig bedrøve mig, naar jeg atter vaagnede, og befandt mig i den lille ſnevre Bolig. Naar jeg kun paſſede mit Arbeide, bekymrede den Gamle ſig ikke videre om mig.

Engang gik min Vertinde bort igien, og ſagde at hun dennegang blev længer borte end ſædvanligt jeg maatte for alting paſſe vel paa Huſet og ikke lade Tiden falde mig lang. Jeg ſagde hende Farvel med en vis Ængſtelighed, thi det forekom mig, ſom om jeg aldrig ſkulde ſee hende mere. Jeg ſtirrede længe efter hende, og vidſte ikke ſelv, hvorfor jeg var ſaa angſt. Det var faſt ſom om mit Forſæt alt var ſat iværk, inden jeg endnu var mig det tydelig bevidſt.

Aldrig har jeg pleiet Hunden og Fuglen med ſaa megen Nøiagtighed; det var mig meget mere magtpaaliggende end ellers. Den Gamle havde allerede været nogle Dage borte, da jeg ſtod op i det faſte Forſæt at forlade Hytten med Fuglen, og at opſøge

den saa kaldte Verden. Mit Bryst var snevert og beklemt; jeg ønskede atter at blive der, og dog var denne Tanke mig modbydelig. Det var en forunderlig Kamp i min Siæl, som en Strid mellem to fiendtlige Ånder. Snart forekom mig den rolige Ensomhed saa skiøn, snart henrykte mig Forestillingen om den nye Verden, med al sin underfulde Mangfoldighed.

Jeg vidste ikke, hvad jeg skulde tænke om mig selv. Hunden sprang venlig op ad mig; Solskinnet udbredte sig venlig over Markerne; de grønne Birker funklede. Det forekom mig, som om jeg havde noget for, hvormed jeg meget maatte skynde mig. Jeg tog altsaa den lille Hund og bandt ham fast i Stuen, derpaa tog jeg Fugleburet under Armen, med Fuglen. Hunden krummede sig, og peb over denne usædvanlige Behandling; den saae paa mig med bedende Øine, men jeg turde ikke tage den med mig. Endnu tog jeg eet af de Kar, der var fyldt med Ædelstene og stak det i min Lomme; det Øvrige lod jeg staae.

Fuglen drejede sit Hoved paa en underlig Maade, da jeg gik ud af Døren med den; Hunden anstrengede sig meget for at følge mig, men den maatte blive tilbage.

Jeg undgik Veien til de øde Klipper og gik til den modsatte Side. Hunden gjøede og peb i eet fort, og det rørte mig ret hjerteligt. Fuglen vilde et Par Gange prøve paa at synge; men da den blev baaret, fandt den det formodentlig ubequemt.

Alt som jeg gik videre hørte jeg Hundeglammet altid svagere, og endelig tabte det sig ganske. Jeg græd, og var nær vendt om igjen, men Lysten til at see meget Nyt drev mig fremad.

Allerede var jeg kommen over Bierge og gjennem Skoven, da det blev Aften, og jeg maatte gaae ind i en By. Jeg var meget umdseelig, da jeg traadte

ind i Kroen; man viſte mig ind i en Stue, hvor der var en Seng; jeg ſov temmelig rolig, kun at jeg drømte om den Gamle, ſom truede mig.

Min Reiſe var meget eensformig, men jo længer jeg gik, jo ſtærkere ængſtede Foreſtillingen mig om den Gamle og Hunden. Det faldt mig ind, at den ſandſynligviis maatte ſulte ihiel uden min Hielp. I Skoven tænkte jeg tit at den gamle Kone pludſelig ſkulde træde mig imøde. Saaledes lagde jeg med Taarer og Suk Veien tilbage. Saa tit jeg hvilede, og ſatte Buret paa Jorden, ſang Fuglen ſin ſælſomme Sang, og jeg erindrede mig derved ret levende det ſkionne, forladte Opholdsſted. Da det menneſkelige Væſen glemmer let, ſaa forekom det mig ogſaa nu, ſom om min forrige Reiſe i Barndommen ikke havde været ſaa bedrøvelig, ſom den nærværende. Jeg ønſkede mig atter tilbage i den ſamme Tilſtand.

Nogle Ædelſtene havde jeg ſolgt, og kom nu igien efter mange Dages Vandring ind i en By. Alt ved Indtrædelſen blev jeg beſynderlig tilmode. Jeg blev forſkrækket, og vidſte ei hvorover; men ſnart forſtod jeg det; thi det var min Fodeby. O hvor overraſket blev jeg ikke; hvor mange Glædestaarer randt mig ned ad Kinderne med ſaamange kiære Erindringer. Meget var forandret; der var bygget nye Huſe; andre ſom der dengang havde ſtaaet, vare nu i en broſtfældig Tilſtand. Der havde været Ildebrand; alting var meget mindre, meget mere ſammentrængt, end jeg havde ventet. Uendeligt glædede det mig at ſkulde ſee mine Forældre igien, efter ſaa mange Aars Forløb. Jeg fandt det lille Hiul, den velbekjendte Tærſkel; Klinken paa Doren var endnu ganſke ſaaledes ſom fordum. Det kom mig for, ſom om jeg endnu igaar havde lukket den op. Mit Hierte bankede voldſomt; jeg aabnede Doren haſtig; — men vildfremmede Anſigter

sade rundt omkring i Stuen og stirrede paa mig. Jeg spurgte efter Hyrden Martin? og man sagde mig: han og hans Kone havde allerede været død tre Aar. — Jeg traadte hurtig tilbage, og gik høit grædende ud af Byen igien.

Jeg havde tænkt mig det saa skiønt, hvorledes jeg vilde overraske dem med min Rigdom. Ved det forunderligste Tilfælde var det nu gaaet i Opfyldelse, hvad jeg i Barndommen kun havde drømt — og nu var alting forgiæves! De kunde ikke mere glæde sig med mig; og det, hvortil jeg i Livet havde sat mit kiæreste Haab, var nu for evig tabt.

I en behagelig Stad leiede jeg mig et lidet Huus med en Have, og tog en Opvarterske i min Tieneste. Verden kom mig ikke saa underfuld for, som jeg havde tænkt; men jeg glemte min Gamle, og mit forrige Opholdssted noget mere; og saaledes levede jeg i det Hele taget ret tilfreds.

Fuglen havde allerede længe ikke sunget meer, jeg blev derfor en Nat ikke lidet forskrækket, da den pludselig atter begyndte, og det med en forandret Vise. Den sang:

Skoveensomhed!
Din Herlighed
Ei fryder meer.
Ak hun indseer
Engang sin Synd!
Min Røst forkynd
Din Længsels Med;
Skoveensomhed!

Jeg lukkede ikke mine Øine hele Natten. Alt randt mig igien i Tankerne; og meer end nogensinde følte jeg, at jeg havde begaaet ondt. Da jeg stod op var Fuglens Blik mig uudstaaeligt; den saae altid hen efter mig, og dens Nærværelse ængstede mig. Den

holdt nu slet ikke mere op med sin Vise, og her sang den høiere og mere lydeligt end den før var vant. Jo mere jeg betragtede den, jo ænstligere giorde den mig. Jeg aabnede endelig Buret, stak Haanden ind, og tog den om Halsen; behjertet klemte jeg Fingrene sammen; den saae bønligt paa mig; jeg slap, men den var allerede død. Jeg begrov den i min Have.

Nu begyndte jeg at blive bange for min Opvarterske; jeg tænkte tilbage paa mig selv, og forestilled mig, hvorledes hun ogsaa med Tiden maaske vilde berøve mig min Rigdom, ja endogsaa myrde mig.

Allerede længe havde jeg kiendt en ung Ridder, som behagede mig overordentlig; jeg gav ham min Haand — og hermed, Herr Walther, er min Fortælling til Ende.

I skulde seet hende dengang — sagde Ekbert hastig — hendes Ungdom, hendes Uskyld, hendes Skiønhed, og hvilken ubeskrivelig Ynde den eensomme Opdragelse havde givet hende. Hun forekom mig som et Under, og jeg elskede hende usigeligt. Jeg havde ingen Formue; men hendes Kiærlighed har sat mig i denne Velstand; vi droge herhen, og vor Forening har aldrig fortrudt os.

Men medens jeg har sladret saalænge, vedblev Bertha, er det allerede blevet mørk Nat — vi ville gaae til Hvile.

Hun stod op, for at gaae til sit Værelse; Walther ønskede hende med et Haandtryk god Nat og sagde: Ædle Frue! jeg takker Eder! Jeg kan ret forestille mig Eder, med den sælsomme Fugl, og hvorledes I forede den lille Strohmi! — Uden at svare gik hun ind.

Ogsaa Walther gik hen at sove; kun Ekbert gik urolig frem og tilbage i Salen. Er Menneskет ikke

en Daare? sagde han endelig; jeg er den første Aarsag i at min Kone har fortalt sit Levnetsløb; og nu fortryder denne Fortrolighed mig! — Vil han ikke misbruge den? Vil han ei meddele Andre den? Vil han ikke; — thi det ligger i Menneskets Natur, — faae en fristende Lyst til vore Ædelstene, og saaledes lægge sine Planer og forstille sig?

Det faldt ham ind, at Walther ikke havde taget saa hiertelig Afsked med ham, som det efter en saadan Fortrolighed vel havde sommet sig. Naar Hiertet først eengang har fattet Mistanke, saa finder det Grunde dertil i enhver Smaating. Snart forekastede Ekbert sig sin uædle Mistanke mod sin Ven, og kunde dog ikke give slip paa den. Han tilbragte hele Natten med disse Forestillinger, og sov kun lidt.

Bertha var syg, og kunde ikke komme til Frokosten. Walter lod ikke til at bryde sig meget derom, og forlod ogsaa Ridderen temmelig ligegyldig. Ekbert kunde ikke begribe hans Opførsel, han besøgte sin Hustru, hun laa i Feberhede, og forsikkrede at Fortællingen i Nat maatte have spændt hende paa denne Maade.

Fra den Tid af besøgte Walter kun sielden sin Vens Borg, og naar han ogsaa kom, gik han, efterat have talt nogle ubetydelige Ord, bort igien. Ekbert følte sig i høieste Maade piint ved dette Væsen; han lod sig vel ikke mærke dermed for Bertha og Walther, men Enhver blev dog let hans indvortes Urolighed var.

Med Berthas Sygdom saae det hver Dag betænkeligere ud. Lægen trak paa Skuldrene; Rødmen var forsvunden af hendes Kinder, og hendes Øine glødede daglig meer. En Morgen lod hun hendes Mand kalde for sin Seng; Pigerne maatte gaae ud.

Kiære Husbond — begyndte hun — jeg maa

opdage dig noget, som næsten har berøvet mig min Forstand, der forstyrrer min Sundhed, saa stor en Ubetydelighed det end synes at være. — Du veed, at jeg aldrig, naar jeg fortalte dig mit Levnetsløb, uagtet al anvendt Umage, kunde komme paa den lille Hunds Navn, med hvilken jeg omgikkes saa længe. Hin Aften sagde Walther pludselig til mig, da han tog Afsked: Jeg kan ret forestille mig hvordan I forede den lille Strohmi! — Er dette Tilfældet? Har han giættet Navnet, eller har han nævnet det med Forsæt? Og i hvad Forbindelse staaer da dette Menneske med min Skiæbne? — Undertiden tykkes det mig, som om jeg kun indbildte mig denne Hændelse; men den er desværre altfor sand. En forfærdelig Gysen overfaldt mig, da et fremmed Menneske saaledes kom min Hukommelse til Hielp. Hvad siger du Ekbert?

Ekbert saae paa sin Kone med et lidende Hierte, han taug og grundede; derpaa sagde han hende nogle trøstelige Ord, og forlod hende. I et afsides Værelse gik Ekbert med en ubeskrivelig Uro frem og tilbage. Walther havde i mange Aar været hans eneste Omgang; og dog var dette Menneske nu den Eneste i Verden, hvis Tilværelse var ham til Byrde. Det forekom ham, som om han vilde blive let om Hiertet igien og munter, naar kun dette eneste Menneske var rydet af Veien. Han tog sin Bue for at adsprede sig og gik paa Jagt.

Det var en skydfuld stormende Vinterdag; dyb Snee laae paa Biergene og nedboiede Træernes Grene. Han streifede omkring; Sveden stod ham paa Panden; han fandt intet Vildt, og dette formerede hans onde Lune. Pludselig saae han Een bevæge sig noget derfra. Det var Walther, som samlede Mus af Træerne. Uden at vide, hvad han giorde, sigtede han. Walther saae

sig om, truede med en stum Mine, men i det samme fløi Pilen hen og Walther styrtede ned.

Ekbert følte sig let og beroliget, og dog jog en Gysen ham tilbage til sin Borg; han havde en lang Vei at vandre; thi han havde forvildet sig dybt i Skoven. — Da han kom hiem var Bertha død, hun havde i sine sidste Øieblik talt meget om Walther og den Gamle.

Ekbert levede nu en tidlang i den største Ensomhed; han havde saa altid været noget tungsindig, fordi hans Kones sælsomme Hændelser havde foruroliget ham; han frygtede bestandig et ulykkeligt Udfald; nu var han aldeles tilintetgiort. Hans Vens Mord stod ham uophørlig for Øine, han giorde sig selv evige Bebreidelser.

For at adsprede sig begav han sig undertiden til den nærmeste store Stad, hvor han besøgte Selskaber og Fester. Han ønskede at faae en Ven, som kunde udfylde Tomheden i hans Siæl; men naar han saa atter tænkte tilbage paa Walther, saa giorde Navnet Ven ham angst og bange; han var overbeviist om at det nødvendigt vilde gaae ham ilde med alle sine Venner. Han havde saalænge levet med Bertha i en uforstyrret Fred, Walthers Venskab udgiorde i saa mange Aar hans Lykke; og nu vare begge saa pludselig bortrevne, at hans Liv mangengang mere forekom ham som et Eventyr, end som et virkeligt Levnetsløb.

En Ridder Rudolf von Wolfsberg nærmede sig den stille bedrøvede Ekbert, og syntes at føle en sand Tilbøielighed for ham. Ekbert fandt sig overrasket paa en besynderlig Maade. Han kom saameget snarere Ridderens Venskab imøde, fordi han aldeles ikke havde formodet det. Begge vare nu ofte sammen; den Fremmede viste Ekbert alle mulige Forekommenheder; den

Ene reed næsten aldrig ud, uden den Anden; i alle Selskaber satte de hinanden Stevne; kort de syntes at være uadskillelige.

Ekbert var altid kun glad i nogle faae Øieblik; thi han følte tydeligt at kun Rudolf elskede ham af en Feiltagelse, fordi han ikke kiendte ham; og han følte atter Trang til at aabne sit Hierte for hin, paa det han kunde vorde forsikkret om hvorvidt denne var hans Ven. Men saa holdt atter Betænkelighederne og Frygten for at blive foragtet ham tilbage. I mangt et Øieblik var han saa overbeviist om sin Uværdighed, at han troede intet Menneske kunde skiænke ham sin Agtelse, som kiendte ham nøiere. Men han kunde ikke modstaae sig selv. Paa en eensom Spadseregang skriftede han alt for sin Ven og spurgte ham om han kunde have en Morder kiær? Rudolf var vort, og søgte at troste ham. Ekbert fulgte ham med lettere Hierte til Staden.

Men han syntes at være fordømt til, just i Fortroligheden Øieblik at fatte Mistanke; thi neppe vare de traadte ind i Salen, for han ved Skinnet af Lysene ikke var tilfreds med sin Vens Miner. Han troede at mærke et lumsk Smiil; det var ham paafaldende, at den Anden kun talte saa lidet med ham; at han indlod sig saa meget med de Tilstedeværende, og slet ikke lod til at bryde sig om ham. I Selskabet var en gammel Ridder, der altid havde viist sig som Ekberts Modstander, og ofte spurgte om Ekberts Rigdom og om hans Hustru paa en egen Maade. Til denne gik Rudolf nu, og begge talte en Tid lang hemmeligt sammen, medens de alt imellem saa hen paa Ekbert. Denne fandt nu sin Mistanke grundet, han troede sig forraadt, og en skrækkelig Harme bemestrede sig ham. Mens han endnu altid stirrede derhen, saae han pludselig Walthers Hoved, alle hans

Ansigtstræk, den hele ham saa vel bekjendte Skikkelse. Han saae endnu altid hen, og overbeviste sig om, at ingen uden Walther talde med Oldingen. Hans Forfærdelse var ubeskrivelig. Ude af sig selv forlod han Huset, forlod strax Staden, skiont det var Nat, og vendte, efter mange Vildfarelser, tilbage til sin Borg.

Som en urolig Aand ilede han nu fra Værelse til Værelse. Ingen Tanke holdt han ved, de gyseligste Forestillinger fortrængtes af endnu gyseligere, og der kom ingen Søvn i hans Øine. Ofte troede han at han var vanvittig, og at det kun altsammen var Indbildning. Saa erindrede han sig atter Walthers Træk, og alt blev ham bestandig meer og meer en Gaade. Han besluttede at giøre en Reise, for at bringe sine Livsaander i Orden igien; Tanken om Venskab, Ønsket efter Omgang havde han nu for evig opgivet.

Han drog bort, uden at foreskrive sig en bestemt Vei, ja han betragtede de Egne kun saare lidet, som han giennemilede. Da han nogle Dages Tid havde travet afsted paa sin Ganger, mærkede han snart, da han stod mellem en Mængde Fieldkløfter, at han var faret vild. Han fandt ingen Udvei; endelig traf han en gammel Bonde, der viste ham Vei, forbi et Vandfald. Han vilde til Taksigelse give ham nogle Penge, men Bonden vilde ikke tage derimod. — Hvad gielder det, sagde Ekbert til sig selv, jeg kunde atter indbilde mig, at dette ingen anden var, end Walther! — I det samme saae han tilbage; og — det var ingen anden end Walther! Ekbert sporede sin Hest og satte i fuld Fiirspring over Eng, giennem Skov, indtil den styrtede mat under ham. Uden at ændse det fortsatte han sin Reise tilfods.

Drømmende steg han op ad en Høi; det fore-

kom ham, som han modtoges af en munter Gioen; Birketræer hvislede rundt omkring, og han hørte med forunderlige Toner følgende Sang synges:

Skoveensomhed!
Jeg intet veed
Ved Bækkens Bred
I grønne Bed
Saa sødt som dig,
Skoveensomhed!

Nu var det forbi med Ekberts Bevidsthed og hans Forstand. Han kunde ikke opløse denne Gaade: om han nu drømte, eller om han eengang havde drømt om en Kone der heed Bertha? Det Forunderligste blanded sig med det Sædvanligste; Verden, som omgav ham rundt omkring, var forhexet, og han ei istand til en Tanke, til en Erindring.

En krum nedbøiet gammel Kone sneg sig hostende op ad Hoien ved en Krykke. — Bringer du min Fugl? Mine Perler? Min Hund? raabte hun ham imøde. See Synden straffer sig selv. Ingen uden jeg var din Ven Walther, din Rudolf —

Gud i Himlen, sagde Ekbert, i det han stirrede stille hen for sig — i hvilken græsselig Ensomhed har jeg da tilbragt mit Liv. —

Og Bertha var din Søster! —
Ekbert faldt til Jorden —

Hvorfor forlod hun mig saa lumsk? Ellers havde alting faaet et godt og lykkeligt Udfald. Hun var en Ridders Datter, som han havde ladet opdrage hos en Hyrde; din Faders Datter!

Hvorfor har denne skrækkelige Tanke altid ahnet mig, raabte Ekbert.

Fordi du i din tidlige Ungdom har hørt din Fa=

der fortælle, at han ikke turde lade denne Datter opdrage hos sig, for sin Kones Skyld, thi han havde hende med et andet Fruentimmer. —

Ekbert laa afsindig i de sidste Krampetræk; dæmpet og forvirret hørte han den Gamle tale, Hunden gjøe, og Fuglen gientage sin Vise.

Rübezahl.

Paa det schlesiske Riesengebirge herſker den berygtede Biergaand Rübezahl; lunefuld og mild, ſtolt og foranderlig; i Dag den varmeſte Ven, i Morgen fremmed og kold, ofte grusom, undertiden godmodig, ædel og felſom, men i beſtandig Modſigelſe med ſig ſelv; naragtig og viis; ofte blod og haard i eet Øieblik, ſom et Æg, der falder i kogende Vand; ſkalkagtig og ſanddru, ſtivſindet og boielig; ligeſom Stemningen, Lunet, og den indvortes Drift lader ham tage enhver Ting ved det første Øiekaſt.

Fra Arilds Tid, inden endnu Japhets Efterkommere vare trængte ſaa langt op imod Nord, at de giorde diſſe Egne beboelige, buldrede Rübezahl allerede her i de vilde Bierge, hidſede Bioerne og Urokser mod hinanden, eller forſkrækkede med gyſelig Larm det bange Vildt, og ſtyrtede det ned fra de ſteile Klipper i den dybe Dal. Kied af denne Jagt, drog han atter giennem ſkiulte Huler ned i Underverdenens Strækninger, og forblev der Aarhundreder, indtil den Lyſt atter kom ham paa, at ſlikke Solſkin og at nyde Synet af den udvortes Skabning. Hvor forundret blev han, da han efter ſin Tilbagekomſt overſaae Egnene fra den bekiendte Fieldtinde, og fandt dem ſaa forandrede. De mørke uigiennemtrængelige Skove vare udhuggede og forvandlede til frugtbart Agerland, hvor den gyldne Sæd modnedes. Mellem de blomſtrende Frugttræers Planteſkoler hævede ſig venlige Landsbyers Straatage, fra hvis Skorſtene den fredelige Arnes Røg ſteg i Luften. Hiſt og her ſtod et eenſomt Vartaarn paa Skrenten af et Bierg, til Landets Forſvar og Værn; i de blomſterfulde Enge græssede Faar og Hornqvæg; og fra de grønne Lunde tonede velklingende Skalmeier.

Sagens Nyhed og Ynde fornøiede ved første Diekast den forundrede Besidder saameget, at han ikke fortornedes paa de selvraadige Plantere, som dreve deres Væsen her, uden hans Tilladelse; og han følte slet ingen Lyst til at forstyrre dem i deres Arbeide. Tvertimod lod han dem rolig blive i Besiddelsen af deres selvtagne Eiendom, saaledes som en godmodig Husfader skaaner den selskabelige Svales, ja selv den næsvise Stærs Rede under sit Tag. Ja, han fik endogsaa Lyst til at giøre Bekiendtskab med Menneskene, denne Mellemting af Aand og Dyr, at udforske deres Art og Natur, og at have Omgang med dem. Han paatog sig en fiirskaaren Avlskarls Skikkelse, og tog Tieneste hos den første, den bedste Landmand. Alt hvad han foretog sig trivedes vel, og Avlskarlen Rips var bekiendt for at være den bedste Arbeider i Byen. Men hans Husbond var en Ødeland og en Svirebroder, der bortødslede den troe Karls Erhverv, og gav ham kun Skam til Takke. Derfor skildtes han fra ham og tog til hans Nabo, som lod ham vogte sin Faarehiord. Den passede han flittig, drev den paa Hederne og paa de steile Bierge, hvor der voxede smuhe Urter. Hiorden trivedes ligeledes under hans Hænder og formerede sig; intet Faar styrtede ned fra Fieldet og brak Halsen, og Ulven søndersled heller intet. Men hans Husbond var en gierrig Nittengryn, der ikke lønnede sin tro Karl, som han burde; thi han stial selv den bedste Vædder af Hiorden, og afknappede derfor Hyrdens Løn. Derfor løb han fra hin, og tiente Dommeren som Svend. Han blev en Svobe for alle Tyve, og arbeidede med Iver for Retfærdigheden. Men Dommeren var en uredelig Mand overtraadte Billigheden, dømte efter Gunst og Gave, og spottede Lovene. Da Rips nu ikke vilde være Uretfærdighedens Værktøi, opsagde han Dommeren sin Tieneste, og blev kastet i Hunde-

hullet, udaf hvilket han dog slap, paa Spøgelsernes sædvanlige Vei: giennem Nøglehullet.

Denne første Menneskekundskab kunde umulig indgive ham Menneskekiærlighed. Med Fortrydelse vendte han tilbage til sin Klippetinde, overslaae derfra de smilende Egne, hvilke menneskelig Industri havde forskiønnet; og undrede sig over, at Moder Natur havde ødslet sine Gaver paa en saadan Dgleart. Elendige Orme! raabte han, i det han efter et tankefuldt Øieblik hævede sit Hoved, og saae ud fra Biergene paa Kirkernes og Klosternes Taarne i Stæder og Byer, I have spottet mig med Ænker og Lumskhed, nu skal I bøde derfor. Jeg skal drille og plage Jer, saa I skal komme til at gyse for Herren af Bierget.

Neppe havde han sagt disse Ord, for han hørte Menneskestemmer noget borte. Tre Ungkarle vandrede giennem Bierget, og den Kiækkeste iblandt dem raabte: Rübezahl Utyske! Rübezahl Uhyre! kom frem, og giør os noget, om du kan. Som en Stormvind raste han giennem Granskoven, og var alt i Begreb med at gribe den stakkels Tosse i Struben, der havde haanet ham, da han i det samme betænkte, at en saa estertrykkelig Hævn kunde give Anledning til et Ry, der vilde bortskræmme alle Vandringsmænd fra Bierget, og betage ham Leiligheden til at drive sit Spil med dem, derfor lod han hin gaae sin Gang med sine Kamerater, i det Forsæt, ikke at lade hans Raadhed gaae ustraffet hen.

Usynlig fulgte han ham hen til Vertshuset, for ei at gaa Glip af ham; nu gik han tilbage, og tænkte paa Hævn. Hændelsesviis møder han paa Veien en rig Israelit, som vilde til Hirschberg, da faldt det ham ind, at bruge denne til Værktoi for sin Hævn. Han nærmede sig ham altsaa i Skikkelse af hin letfærdige Svend, som havde narret ham, og talede venligt med ham; førte ham uformærkt afsides fra Landeveien, og

da de kom i Krattet, greb han Jøden morderisk i Skiægget, pryglede ham dygtigt, kastede ham til Jorden, kneblede ham, og tog Pungen fra ham, hvori han havde meget Guld og mange Smykker. Efterat han endnu til Valet havde givet ham mange Nævepust og mange Fodtrin, gik han bort, og lod den stakkels pryglede Jøde, som mistvivlede om sit Liv, ligge halvdød i Busken.

Da Israelitten havde fattet sig af sin Skræk, og der atter var Liv i ham, begyndte han at jamre sig og raabe høit om Hielp, thi han frygtede for at forsmægte paa det øde græsselige Sted. Da treen en smuk ærbar Mand for ham, der efter Ansеelse var en Borger fra en af de omliggende Stæder, og spurgte ham, hvorfor han tog saaledes paa Vei; og da han fandt hans Mund spærret, løste han ham Baandene af Hænder og Fødder, og giorde alt det ved ham, som den barmhiertige Samaritan i Evangeliet giorde ved den Mand, der var falden iblandt Morderne. Siden vedergvægede han ham med en herlig Slurk Kordialvand, bragte ham igien paa Landeveien, og ledte ham venligt, som Engelen den unge Tobias, lige til Hirschberg. Der gav han ham en Tærepenning ved Døren, og skiltes fra ham. Hvor forbausedes Jøden, da han ved Indtrædelsen i Kroen saae sin Rover sidde ved Skiænkebordet, saa fri og rolig munter, som et Menneske kan være, der er sig ingen Brøde bevidst. Han sad ved en Pægel Viin, gantedes og skiæmtede med andre lystige Svirebrødre; ved Siden af ham laae den samme Vadsæk, i hvilken han havde skiult den rovede Pung. Den bestyrtede Jøde vidste ikke om han skulde troe sine egne Øine, sneg sig hen i en Krog og gik i Raad med sig selv, om hvordan han atter skulde komme til sin Eiendom. Det forekom ham umuligt at have taget feil af Personen; han

skyndte sig uformærket ud af Døren, gik til Dommeren, og anklagede sin Tyv. Rettens Folk bevæbnede sig med Stang og Spyd, omringede Værtshuset, greb den uskyldige Forbryder, og førte ham for Skranken. „Hvem er du?" Spurgte den første Dommer. Han svarede frimodig og uforfærdet: Jeg er en ærlig Skræddersvend af mit Haandværk, hedder Bendix, kommer fra Liebenau og staaer i Arbeide hos min Mester.

Har du morderisk overfaldet denne Jøde i Skoven, mishandlet ham, bundet ham og frataget ham hans Pung?

Jeg har aldrig i mit Liv før seet denne Jøde, har heller aldrig hverken slaaet eller bundet ham, eller røvet ham sin Pung. Jeg er en ærlig Haandværksmand og ingen Stratenrøver.

Hvormed kan du bevise din Ærlighed?

Med mit Skudsmaal og min gode Samvittighed.

Viis mig dit Skudsmaal!

Bendix aabnede tillidsfuld sin Vadsæk, thi han vidste vel at han ikke gjemte andet deri, end sin erhvervede Eiendom. Men da han tømte den, da klang det som Penge mellem det udstyrtende Tøi. Rettens Betiente grebe hurtig til, splittede Bylten fra hinanden — og droge den tunge Pung frem, hvilken Jøden fordrede tilbage som sin Eiendom. Den arme Djævel stod der, som rørt af et Slag, var nær ved at falde om af Skræk, blev bleg om Næsen, Læberne bævede, Knæene vaklede, han blev stum og talede ikke et Ord. Dommerens Pande formørkedes, og en truende Mine spaaede et haardt Udfald.

Den ængstede Bendix kunde intet klækkeligt sige til sin Undskyldning. Han beraabte sig paa sin Uskyldighed, men han prækede for døve Øren; man holdt ham for en haardnakket Skiælm, som vilde lyve sig fra Galgen, Mestermanden, den frygtelige Sand-

hedsforsker, blev kaldet, for at formaae ham ved sine Staalgrunde, til at giøre Gud og Øvrigheden den Ære at bekiende sin Dødskyld. Nu forlod Standhaftigheden den stakkels Karl; han skiælvede for de Qvaler, som ventede ham. Da Bødlen var i Begreb med at skrue ham Tommelfingerne, indsaae han, at denne Operation vilde giøre ham udygtig til i Fremtiden med Ære at føre Naalen; og for han vilde blive en Krøbling sin Levetid, og udstaae denne Marter, for vilde han døe. Han tilstod altsaa alt. Nu blev der giort ham kort Proces, han blev domt til at hænges, og for at spare Omkostningerne, blev Henrettelsen bestemt strax til den følgende Dag.

Alle Tilskuerne, der vare hidlokkede for at være Vidner til det piinlige Forhør, fandt den velvise Magistrats Dom ret og billig; men Ingen tilraabte Dommeren mere Bifald end den barmhiertige Samaritan, der ogsaa havde trængt sig ind i Domhuset, og ikke kunde blive kied af at rose de Hirschbergske Herrers Retfærdighedskiærlighed. Og ingen havde sandelig ogsaa mere Deel i Sagen end denne Menneskeven, som med usynlig Haand havde skiult Jødens Pung i Skrædderens Taske, og som var ingen uden Rübezahl selv. Alt i Morgengryet lurede han paa Retterstedet i Ravneskikkelse paa Liigtoget, der skulde did ledsage Offeret for hans Hævn. Og han følte allerede den med sin Skikkelse forbundne Lyst, til at udhugge den Ankommes Dine. Men dengang ventede han forgiæves. En from Ordensbroder fandt i den enfoldige Bendix en saa raa og uvidende Klods, at det blev ham umuligt i saa kort en Tid som der var tilstaaet ham, at skiære ham ud til et Helgenbillede; han bad derfor Kriminalretten om tre Dages Opsættelse, hvilken de med Nød og Neppe og først efter at være truet med Kirkens Band, forundte ham. Da Rübezahl hørte det, floi han hen til Bierget, for at oppebie Executionen.

I dette Mellemrum giennemstrog han efter Sædvane Skovene, og opdagede paa denne Vandring en ung Pige der havde taget Sæde under et skyggefuldt Træ. Hendes Hoved sank tungsindigt ned mod hendes Barm, og hun understottede det med en svanehvid Arm. Hendes Klædning var ikke kostbar, men reenlig og borgerlig. Alt imellem bortviskede hun en nedrullende Taare af sine Kinder, og stønnende Suk stege op fra det fulde Bryst. Dette rørte Biergaanden saa stærkt, at han giorde den første Undtagelse fra sit Forsæt at drille og pine alle Adamsbørn, der droge giennem Biergene; han følte Medlidenhed og ønskede at trøste den Skionne. Altsaa forvandlede han sig til en ærværdig Borger, nærmede sig venlig den unge Pige, og sagde: Pige hvi sørger du her i Ørken? Dølg mig ikke din Kummer, maaske jeg kan hielpe dig.

Pigen, ganske hensunken i Bedrovelse, foer sammen, da hun hørte denne Stemme, og hævede hendes mod Jorden nedbøiede Hoved. Ja hvilke smægtende blaae Øine skuede da paa ham! Deres mildt brudte Lys vilde været istand til at smelte et Staalhierte. To lyse Taarer glindsede deri, som Diamanter, og det huldе jomfruelige Aasyn udtrykte den bange Smertesfølelse, hvorved det nydelige Nonne-Ansigts Deilighed end mere forhøiedes. Da hun saa den velagte Mand staae for sig, aabnede hun sin Purpurmund, og sagde: Hvad rører Eder min Skiæbne, gode Mand! da den dog ikke staaer til at lindre. Jeg er en ulykkelig Forbryderske! Jeg har myrdet den, som mit Hierte elsker, og vil nu bøde for min Synd med Jammer og Taarer, indtil Døden knuser mit Hjerte.

Den ærbare Mand studsede. Du en Morderske? spurgte han. Med dette himmelske Ansigt forener du Helved i din Barm? Umueligt. Vel ere Menneskene istand til alle Rænker, al Ondskab, det ved jeg — dog, her

er det mig en Gaade. Den vil jeg løse Eder, sagde den bedrøvede Jomfru, hvis I ønsker at vide den. — Tal, sagde han.

Hun: Jeg havde en Ven fra Ungdommen af, en dydig Enkes, min Naboeskes Søn, som udkaarede mig til sin Brud, da jeg blev større. Han var saa venlig og god, trofast og sanddru, elskede saa bestandigt og saa inderligt; han stial mit Hierte, og jeg gav ham for evig min Tro og Love. Ak! den gode Drengs Hierte har jeg Ogle forgiftet; jeg har faaet ham til at glemme sin fromme Moders Lærdomme, og forført ham til en Misgierning, hvorved han har forbrudt sit Liv.

Du? raabte Spøgelset hæftig. Ja, Herre, sagde hun. Jeg er hans Morder; jeg har fristet ham til at begaae et Røverie, og til at plyndre en Skielm af en Jøde; derfor har Herrerne i Hirschberg grebet ham, holdet Dom over ham; — og — o Gud — i Morgen bliver han henrettet.

Og det er din Skyld? spurgte Rübezahl forundret. — Ja Herre! jeg har det unge Blod paa min Samvittighed. — Hvorledes det? — Han tog sin Vandringsstav for at gaae over Bierget, og da han til Afsked hang om min Hals, sagde han: bliv mig tro Allerkiæreste min! Naar Æbletræet blomstrer tredie Gang, og Svalen bærer til Rede, vender jeg tilbage, for at hente dig til min unge Viv. Og det lovede jeg ham, med en hoi Ed. Nu blomstrede Æbletræet tredie Gang og Svalen byggede, da kom Bendix igien, mindede mig om mit Løfte, og vilde føre mig til Trolovelse. Men jeg drillede og forhaanede ham, og sagde: din Kone kan jeg ikke blive! Min Seng er for smal for to, og du har hverken at bide eller at brænde. Skaf dig først blanke Dalere, saa vil vi tales videre ved. Den arme Dreng blev ganske bedre-

vet over denne Tale. Ak Klara, sukkede han dybt: Din Hu staaer til Guld og Penge. Lagde du ikke din Haand i denne Haand, da du svor mig Troskab? Og hvad havde jeg meer end denne Haand, for at ernære dig? Nu har vel en rig Beiler vundet dit Hierte. — Mit Hierte forsmaaer dig ikke, Bendix, sagde jeg; kun min Haand nægter jeg dig nu. Drag ud! Erhverv dig Gods og Penge, og har du dem, saa kom igien; saa vil jeg gierne give dig mit Ja! Velan, raabte han fortvivlet, du vil saa have det; jeg vil gaae ud i Verden! vil løbe, rende, tigge, stiæle, bestuppe, snyde! og du skal ikke see mig igien, for jeg har det elendige Mammon, uden hvilket jeg ikke kan besidde dig. — Da forlod hans gode Engel ham, og han giorde hvad Uret var, og hvad sikkert hans egen Siæl bar Afsky for.

Den velagte Mand rystede paa Hovedet under denne Tale, og raabte efter en kort Tausshed med en eftertænkelig Mine: Forunderligt! Derpaa vendte han sig til Pigen og sagde: Men hvorfor fylder du nu den tomme Skov med dine Jammerskrig, der dog hverken nytte dig eller din Beiler.

Kiære Herre, svarede hun, jeg var paa Veien til Hirschberg, da var mit Hierte færdig at briste af Bedrøvelse; derfor tøvede jeg under dette Træ. — Og hvad vil du i Hirschberg? — Jeg vil kaste mig for Dommernes Fødder, jeg vil fylde Byen med mit Klageskrig, og Stadens Døttre skulle græde med mig, paa det at Herrerne maae forbarme sig, skiænke det uskyldige Blod Livet; og hvis det ikke lykkes mig, at befrie min Beiler fra den skiændige Død, saa vil jeg døe med ham.

Over denne Tale blev Aanden saa bevæget, at han fra dette Øieblik af ganske forglemte sin Hævn, og besluttede at skiænke den Trøstesløse sin Beiler

igien. Aftor dine Taarer, sagde han deeltagende, og lad din Kummer forsvinde. Inden Solen gaaer til Hvile, skal din Beiler være frank og fri. Vær i Morgen vaagen ved det første Hanegal, og lyt, naar der bankes med en Finger paa dit Kammervindue; thi det er Bendix, som staaer der. Tag dig i Agt for at giøre ham forstyrret igien med dit stive Sind. — Du maa ogsaa vide, at han ikke har begaaet dette Skielmstykke, som han er anklaget for; og du er heller ikke Skyld deri, thi han har ikke ladet sig opirre til nogen slet Handling af din Egensind.

Pigen saae ham, forundret over denne Tale, stivt i Ansigtet, og da hun ikke deri opdagede Skalkagtighedens eller Bedrageriets Rynke, saa fik hun Tillid; hendes mørke Pande klarede sig op, og hun sagde med glad Tvivlen: Kiære Herre! hvis I ikke spotter mig, og det er som I siger, saa maa I være en Spaamand, eller min Beilers gode Engel, siden I veed alt dette.

Hans gode Engel, sagde Rübezahl truffet — nei det er jeg sandelig ikke; men jeg kan blive det; og du skal see Beviis derpaa. Vær ved godt Mod, og drag rolig hiem.

Den fromme Pater, som arbeidede paa at omvende Bendix, forlod ham just, temmelig utilfreds med hans maadelige Fremskridt. I det samme Øieblik fik Rübezahl et Indfald, som ret var efter hans Sind. Han sneg sig bag Munken ind i Klosteret, stial en Ordensdragt af Klædeskabet, og begav sig i Graabroderens Kiortel tilbage til Fængselet igien, hvilket Fangevogteren ærbødigt aabnede ham.

Din Siæls Frelse, sagde han til Fangen, driver mig atter hid, skiønt jeg neppe havde forladt dig. Siig mig, min Sen! hvad har du endnu paa Hiertet, og paa din Samvittighed, at jeg kan troste dig? —

Ærværdige Fader! svarede Bendix, min Samvittighed nager mig ikke; men den Skiærsild som I har truet mig med, ængster mig. Vor Rübezahl havde meget forvirrede og ufuldstændige Begreber om de forskiellige Kirkers Læresætninger, derfor var det Spørgsmaal „Hvad vil du sige med det?“ meget tilgiveligt. Ak, svarede Bendix, at vade i Skiærsilden til op over Knæerne, ha, det holder jeg ikke ud. Din Nar, sagde Rübezahl, saa bliv derfra, hvis Badet er dig for hedt. — Bendix vidste ikke hvad han skulde tænke om dette Svar, og saae Munken stivt i Ansigtet. Denne, som mærkede at han havde forløbet sig, dreiede af, og sagde: Meer om det en anden Gang. Tænker du ogsaa endnu paa Klara? Elsker du hende som din Brud? Hvis du har noget at sige hende, før din Henfart, saa betroe mig det kun. Nu begyndte Bendix at hulke og græde, og var ei istand til at frembringe et Ord. Denne hiertebrækkende Adfærd jamrede den medlidende Munk saameget, at han besluttede at giøre en Ende paa Legen. Stakkels Bendix, sagde han, giv dig tilfreds; vær trøstig og uforsagt; du skal ikke døe. Jeg veed at du er uskyldig, og har Magt til at redde dig. Han tog en Nøgle frem af sin Lomme, lad os see, blev han ved, om den passer. Forsøget lykkedes; den Losladte stod frank og fri, og Lænkerne faldt ham fra Hænder og Fødder. Derpaa lyttede den godhiertige Munk Klæder med ham, og sagde: Far i Mag, som en from Klosterbroder giennem Vagter-Skaren ud af din Fængselsdør og giennem Gaderne; stands ikke, men iil til din Kiæreste i Liebenau, og bank sagte med Fingeren paa Vinduet; hun venter dig med ængstelig Længsel. Derpaa gav han den bestyrtede Bendix, der ikke vilde troe sine egne Sandser, et Brød med og en Spegepølse til Fortæring paa Veien. Med vaklende Skridt treen

Bendix over Dørtærskelen; hans ærværdige Dragt lønede ham ubehindret Vei til sin Kiæreste.

Efter at Glædens og Kiærlighedens første stumme Henrykkelse var forbi, fortalte Bendix hende vidtløftig alt; men Tungen klæbede sig til Ganen af Tørst og Mathed. Klara hentede ham en Drik frisk Vand, nu følte han Hunger, tænkte paa sin Pølse og drog den ud af Lommen. Han forundrede sig over at den var tungere end en Hesteskoe og rev den fra hinanden. — Da faldt lutter Guldstykker ud deraf. Klara blev ikke lidet forskrækket og mente det var endnu en Levning af Fodertøvet. Men Bendix forsikkrede helligt og dyrt, at den fromme Ordensbroder havde givet ham denne Skat, og formodentlig til Udstyr. Derpaa velsignede de begge med taknemmelige Hierter den ædelmodige Belgiører, forlode deres Fødeby, og drøge til Prag, hvor Mester Bendix levede lykkeligt i mange Aar med Klara sin Hustru, og mange haabefulde Børn. Galgeskrækken havde rodfæstet sig saa dybt hos ham, at han aldrig skilte sine Kunder ved Noget og reent imod Haandværkets Skik, kastede han ikke den mindste Lap i sin egen Skuffe.

Hvor forfærdedes den rette Munk næste Morgen, da han traadte i Fængslet og mærkede at Synderen havde udsvedt alle hans Lærdomme. Ikke engang sit Credo kunde han mere. Hin troede sikkert at Fanden havde sit Spil, og at han vilde berøve Himlen den gienvundne Siæl; han begyndte derfor af alle Kræfter at exorcisere. Men Diævelen var ei at drive ud paa nogen Maade.

Den givne Frist var tilende; og Retten holdt for at det nu var paa Tide at dræbe Legemet, i hvordan det saa gik med Siælen. Uden at tilstaae længer Opsættelse, blev Staven brudt; og hvorvel Rübezahl blev fort ud som en forhærdet Synder, saa underkastede han

sig dog villig alle Henrettelsens Formaliteter. Da han blev stødt fra Stigen, sprællede han ret af Hiertenslyst i Snoren, og drev saa slemt sit Spil, at Bødlen blev angst og bange derved; thi der opstod en pludselig Murren i Folket; og nogle meente, man skulde stene Mestermanden, fordi han ikke havde gjort den stakkels Synder Pinen kort. Men da Mængden havde fordeelt sig, og siden enkelte Mennesker vandrede forbi Retterstedet, og af Kaadhed traadte hen for at betragte Liget, begik Spottefuglen igien sit Spil for fra, og forskrækkede Tilskuerne med de frygteligste Grimasser. Dette gav Anledning til et Rygte der løb om i Byen hen imod Aften, at den Hængte ikke kunde doe, men dandsede endnu i Luften henne paa Retterstedet; hvilket bevægede Magistraten til at sende en Deputation næste Dags Morgen ganske tidlig. Da de nu komme did, fandt de kun en Straaviisk hængende i Galgen, bedækket med gamle Pialter; saaledes som man pleier at stille den op i Haverne, for at jage den slikmundede Spurv fra Ærterne. Herover forundrede Raadet sig saare, lod i al Stilhed Straamanden tage ned, og foregav, at Vinden havde om Natten blæst den lette Skræder ned fra Galgen over Grændserne.

Gieldsbrevet.

En Bonde i Amtet Reichenberg havde en haard Nabo, som skilte ham ved alt hvad han eiede, og efter at Justitien havde bemægtiget sig hans sidste Ko, beholdt han intet andet tilbage, end en af Grædmelse udtæret Kone og et halvt Dusin Børn, af hvilke han gierne havde forpagtet Halvten til Retten, for at faae sit sidste Stykke Qvæg igien. Vel havde han endnu et Par dygtige sunde Arme, men de forsloge ikke til at føde ham og Hans. Det skar ham i Hiertet, naar de unge Ravne skrege om Brød, og han intet havde hvormed han kunde stille deres skrigende Hunger. Med hundrede Daler, sagde han til den kummerfulde Viv, vare vi hiulpne; du har rige Fættre paa hin Side Bierget; jeg vil gaa hen og klage min Nød for dem; maaskee forbarmer sig dog Een over os, og laaner os paa Rente hvad vi behove.

Den nedtrykte Qvinde billigede, skiøndt kun med et svagt Haab, dette Forslag, fordi hun intet bedre vidste. Men Manden giordede tidligt sine Lænder, og i det han forlod sin Kone og sine Børn, trøstede han dem og sagde: Græder ikke! Mit Hierte siger mig, at jeg vil finde en Velgiører. Derpaa puttede han en haard Brødskorpe i Lommen, til Tæring paa Veien, og gik derfra. Træt og mat af Dagens Hede og den lange Vei, naaede han endelig henimod Aften til Byen, hvor de rige Fættere boede. Men ingen vilde kiendes ved ham, ingen vilde huse ham. Med bittre Taarer klagede han dem sin Nød; de haardhiertede Knægte brøde sig intet derom, og krænkede den stakkels Mand med Forekastelser og Forhaanelser. Skaf dig noget saa har du noget, sagde den Ene. Som man reder,

saa ligger man, sagde den Anden. Tilsidst viste de ham endogsaa Døren.

Da han nu atter gik tilbage over Bierget, følte han sig saa overvældet af Grædmelse og Bekymring, at han var nær ved at fortvivle. To Dages Arbeidslon tabt, tænkte han ved sig selv, mat og kraftesløs af Hunger og Rag, uden Trøst, uden Haab! Naar du nu vender tilbage, og de sex stakkels Orme sinægte dig imøde; hæve deres Hænder og forlange Vederqvægelse af dig, og du maa byde dem Steen istedet for Brød? Faderhierte! Faderhierte! hvordan bærer du det? brist arme Hierte, heller end at føle denne Jammer. Herpaa kastede han sig under en Slaaentorn, for at overlade sig til sine bedrøvelige Tanker. I den høieste Fortvivlelse faldt den trøstesløse Veit paa det Indfald, at vende sig til Biergets Aand, i sit Anliggende. Han havde hørt mange eventyrlige Historier om hin, hvorledes han tit drillede og mishandlede de Reisende, og gjorde dem megen Brøst og Skade, men dog imellem ogsaa Godt. Det var ham ikke ubekiendt, at Spøgelset ei lod sig kalde ustraffet ved sit Øgenavn; imidlertid kiendte han ingen anden Maade at faa Adgang til ham paa, han vovede altsaa sin Troie, og raabte: Rübezahl! Rübezahl!

Paa dette Skrig blev strax en Skikkelse tilsyne liig en sortgrimet Kulbrænder med et ræverødt Skiæg, der naaede ham lige ned til Beltet; med ildfulde, stirrende Øine, og med en lang Stang i Haanden forbrændt i den ene Ende. Denne hævede han i Harme, for at ihielslaae den frække Spotter. — Med Forlov, Herr Rübezahl, sagde Veit ganske uforfærdet, tilgiv om jeg ikke titulerer Jer ret; hør mig først, og gior siden hvad I vil. — Denne dristige Tale, og Mandens kummerfulde Mine, som hverken vidnede om Trods eller Næsviished, formildede noget Spøgelsets Vrede. Orm,

sagde han, hvad bringer dig til at forurolige mig? Veed du vel at du maa bede med din Hals for denne Frækhed? — Her, sagde Veit, Noden driver mig til Eder, jeg har en Bøn, som I let kan opfylde. I skal laane mig hundrede Daler. Jeg tilbagebetaler Jer dem med lovlige Renter om tre Aar, saa sandt jeg er ærlig. — Daare, sagde Spøgelset, er jeg en Lagerkarl eller en Jøde, som laaner paa Rente? Gaae hen til dine Menneskebrødre, og borg der saameget du vil, men lad mig være i Ro. — Ak! svarede Veit, med Menneskebrøderskabet er det forbi. Hvor det gielder Dit og Mit kiendes intet Brøderskab. — Herpaa fortalte han ham vidtløftig sin Historie og skildrede ham sin trykkende Tilstand saa rørende, at Spøgelset ikke kunde nægte at afslaae hans Begiæring. Om ogsaa den stakkels Diævel havde vakt mindre Medlidenhed, saa forekom dog den Idee Manden, at udlaane ham en Kapital, saa ny og besynderlig, at han for Mandens gode Tillids Skyld, strax var villig, at opfylde hans Begiæring. — Kom! følg med mig, sagde han; og førte ham derpaa giennem Skoven i en afsides Dal, til et brat Field, hvis Fod en tyk Busk bedækkede.

Efterat Veit med Møie havde arbeidet sig giennem Krattet, for at følge sin Ledsager, kom de til Indgangen af en mørk Hule. Det huede ikke den gode Veit meget vel, at han saaledes maatte famle i Mørket; der løb ham mangen kold Gysen ned af Ryggen, og Haarene reiste sig paa hans Hoved. Rübezahl har allerede bedraget mange, tænkte han, hvem veed om han ikke vil styrte mig i en Afgrund fra Fieldet. I det samme hørte han en frygtelig Bruisen, som af et Vandfald, der styrter i dybe Kløfter. Jo længer han gik, jo mere voxede hans Frygt og Gruelse. Dog, snart saa han til sin Trøst en blaa lille Flamme hoppe foran sig, noget henne. Bierghvælvingen udvidede sig,

til en rummelig Sal; Flammerne brændte hyst, og svæ-vede som en hængende Lampe i Midten af Klippe-hallen. Paa Steengulvet derinde blev han et Kobber-Bryggerkar vaer, fyldt til Randen med lutter blanke Dalere. Da Veit saae denne Skat, forsvandt al hans Frygt, og Hiertet hoppede i ham af Glæde. Tag, sagde Spøgelset, hvad du behøver, det være Lidet eller Meget, men giv mig kun et Beviis for Pengene, hvis du forstaaer at skrive. Skyldneren forsikrede det, og tiltalte sig samvittighedsfuld de hundrede Daler, hver-ken meer eller mindre. Spøgelset lod slet ikke til at give Agt paa Tællingen, vendte ham Ryggen, og søgte imidlertid efter sit Skrivertei. Veit skrev Beviset saa fyn-digt som det var ham muligt; Aanden gjemte det i et Jernskrin, og sagde til Valet: Drag bort, min Ven, og benyt dine Penge med arbeidsom Haand. Glem ei at du er min Skyldner; og læg Mærke til denne Dal, og til Fjeldkløftens Indgang. Saasnart det tredie Aar er forbi, betaler du mig min Kapital med Renterne. Jeg er en streng Tilgodehaver; kommer du ikke selv, saa melder jeg mig med Eftertryk. Den ærlige Veit lovede bestemt Betaling til rette Tid, gav ham sit oprigtige Haandtryk derpaa, dog uden Ed; satte ikke sin Siæl og Salighed i Pant, som slette Betalere pleie, og skiltes med et taknemmeligt Hjerte fra sin Creditor i Klippehulen, til hvilken han let fandt Udgangen.

Glad og styrket vandrede han nu til sit Hjem, og traadte i den elendige Hytte, just som Solen gik ned. Saasnart de udtærede Børn saae ham raabte de alle paa engang: Brød, Fader! En Bid Brød! Du har længe ladet os vansmægte. Den stakkels Kone sad i en Krog og græd og ventede kun lidet Godt. Men Manden rakte hende venligt sin Haand, og lod hende tænde Ild paa Skorstenen; thi han bragte Gryn

og Lindser med i sin Tversæk fra Reichenberg. Og nu maatte Husmoderen kaage saa stiv en Grød at Skeen kunde staae deri. Siden fortalte han hende at de rige Fættere havde forbarmet sig, og lod hende have den forfængelige Glæde, at rose sig af sine rige godaisrende Paarørende. Men veed du hvad de ogsaa sagde? vedblev Manden. Skaf dig noget, saa har du noget! Som man reder, saa ligger man. Derfor ville vi ogsaa nu smedde mens Jernet er varmt, for at tilbagebetale vor Gield til rette Tid.

Derpaa kiobte han en Ager og en Eng; saa atter Een, og endnu Een, til det blev en heel Selveiergaard. Der var en Velsignelse ved Rübezahls Penge, som om der havde været en Hækkedaler derimellem. I den tredie Sommer havde han endnu forpagtet en Gaard; kort, han var en Mand hvem alting lykkedes.

Betalingstiden var nær, og Veit saa sig ved sin Flid istand til at betale sin Gield uden Anstrængelse. Han lagde Pengene tilrette. Paa den bestemte Dag var han tidlig oppe; vækkede sin Kone og alle sine Børn, lod dem vaskes og redes; de fik deres Søndagsklæder paa, de nye Skoe, og de Skarlagens Livstykker og Brystduge, som de endnu aldrig havde baaret. Han selv tog sin Kistekiole frem, og raabte ud af Vinduet: Hans! Spænd for! — Hvad har du ifinde, Mand? spurgte Konen; det er i Dag hverken Helligdag, eller Kirkedag, hvad giør dig saa forneiet at du tiltænker os en glad Dag, og hvor gielder Reisen hen? Han svarede: Jeg vil besøge de rige Fættre paa hin Side Bierget med Eder, og betale min Gield; thi den er forfalden i Dag. Det syntes Konen godt om; hun pyntede sig og Børnene alt hvad hun kunde, for at de rige Fættere skulde faae gode Tanker om hendes Udkomme og ikke skamme sig ved hende. Hun bandt sig en Snor af krumbidte Dukater

omkring Halsen. Veit snørede den tunge Pengepung i, putede den i Lommen; og da alt var færdigt satte han sig paa Vognen med Kone og Børn. Han pidskede paa de fire Hingster, og de travede modigt over Fælleden, henimod Riesenbierget.

Ved en steil Hulvei lod Veit Vognen holde, steg af, lod de Andre giøre ligesaa. Derpaa sagde han til sin Karl: Hans far i Mag op ad Bierget til; ved de tre Lindetræer skal du vente os om vi ogsaa tøve noget, saa lad det ikke anfægte dig. Lad Hestene puste og lad dem græsse imidlertid. Jeg veed en Fodsti her, det er en Omvei, men den er lystig at gaae. Derpaa vendte han med Kone og Børn ind ad Skoven til, i det høie Græs giennem det tætte Krat, og grundede alt imellem, saa at Konen tænkte, hendes Mand havde forvildet sig, bad ham derfor at vende tilbage, og følge Landeveien. Men da stod Veit pludselig stille, forsamlede sine sex Børn omkring sig, og talede saaledes: Du tænker, gode Kone, at vi skulle drage til din Slægt, men det er ikke min Hensigt. Dine rige Fættere ere Gniere og Skurke, som drillede, haanede og spottede mig, da jeg søgte Hjelp hos dem, og viste mig Døren med Foragt. — Her boer den rige Fætter, som vi skylde vor Velstand, og som paa mit blotte Ord har laant os de Penge, der bekom os saa vel. I Dag er Tiden der, og jeg skal tilbagebetale Hovedsummen med Renterne. Veed I nu hvem der er vor Tilgodehaver? Herren af Bierget, kaldet Rübezahl. — Konen forfærdedes saare over denne Tale, slog et stort Kors for sig, og Børnene skiælvede og viste lutter Tegn til Skræk og Angst, fordi de frygtede for at Faderen skulde bringe dem til Rübezahl. De havde hørt meget tale om ham i Spindestuen, at han var en græsselig Kæmpe og Menneskeæder. Men Veit fortalte dem sit hele

Eventyr, hvorledes Aanden paa hans Raab havde aabenbaret sig som en Kulbrænder; og hvad der var hændet i Hulen; roste hans Godhed med saa taknemmeligt et Hierte, og saa inderlig Følelse, at de varme Taarer trillede ham ned over de venlige rodbrune Kinder. Venter mig her, blev han ved, nu gaaer jeg ind i Hulen, for at opfylde mit Løfte. Frygter ikke; jeg kommer snart igien, og hvis jeg kan formaae Herren af Bierget dertil, saa bringer jeg ham ud til Jer. Værer ikke bange for venligt at trykke Eders Velgiorers Haand, om den ogsaa er sort og sodet; han giør Jer ingen Fortræd og glæder sig vist over sin gode Handling, og over vor Taksigelse. Værer kun ved frisk Mod, han vil forære Jer forgyldte Ører og Pebernødder.

Med disse Ord rev han sig, uagtet deres Graad og Klage, los fra dem, skiøndt de holdt ham ved Kiolestiederne, giennembrød Hækken, og kom til den velbekiendte Klippe. Han fandt alle Kiendetegnene igien af Stedet, hvilke han havde prøget sig vel ind i Hukommelsen. Den gamle troskede Eeg, ved hvis Rod Kloften havde aabnet sig, stod endnu, som den havde staaet for tre Aar siden; men af en Hule var der ikke mindste Spor. Veit forsøgte paa utallige Maader at skaffe sig en Indgang til Bierget; han tog en Steen, bankede paa Klippevæggen, og mente, den vilde aabne sig. Han drog den tunge Pengepose frem, lod de haarde Dalere klinge, og raabte saa høit som han kunde: Biergets Aand! tag hvad der er dit! Men Aanden lod sig hverken høre eller see. Altsaa maatte den ærlige Skyldner finde sig i at gaae tilbage med sin Pose. Saasnart Konen og Børnene saae ham igien, iilte de ham glad imøde; men han var mismodig, og meget bekymret, fordi han ikke kunde aflægge sin Betaling til Tid og Sted, satte sig med

sin Familie paa Græsset og overlagde, hvad der var ved at gjøre. Da fik han atter det gamle forvovne Indfald: Jeg vil, sagde han, igjen kalde Aanden ved sit Øgenavn, hvis han ogsaa tager det ilde op, maa han gierne banke mig brunn og blaa; i det mindste hører han mig dog vist. Derpaa skreg han af fuld Hals: Rübezahl! Rübezahl! Den forskrækkede Kone bad ham at tie, og vilde holde Munden til paa ham; men han lod sig ikke forhindre deri, og skreg alt værre og værre. Pludselig klyngede den yngste Dreng sig angst til Moderen og raabte: Ak! den sorte Mand! Trøstig spurgte Veit: hvor? — Der lurer han bag Træet! Og alle Børnene krøbe sammen i en Hob, bævede af Frygt og skrege gudsjammerligt. Faderen saae derhen og blev intet vaer. Det var en Feiltagelse, kun en tom Skygge. Kort, Rübezahl lod sig ikke see, og al Kalden var forgiæves.

Familiekaravanen begav sig nu paa Hiemveien, og Fader Veit gik ganske forstemt og nedslaaet med nedslagne Øine hen ad Landeveien. Da hørtes der paa eengang en mild Susen i Træernes Blade fra Skoven; de ranke Birke boiede deres Toppe, Espernes bevægelige Løv zittrede; den raslende Lyd kom nærmere og Vinden rystede Steenegens vidtudstrakte Grene, drev tørt Løv og Græsstraa foran sig, og dreiede smaae Støvkredse i Hvirvler paa Veien; ved dette smukke Skuespil glemte Børnene Rübezahl; det morede dem, og de grebe efter Bladene, hvormed Hvirvelvinden legede. Imellem det tørre Løv viftede ogsaa et Blad Papir hen ad Veien, efter hvilket den lille Spøgelsesfeer gjorde Jagt. Men naar han greb derefter, hævede Vinden det i Veiret, og førte det videre, saa han ikke kunde faae fat derpaa. Derfor kastede han sin Hat efter det, hvilken endelig bedækkede det. Da det nu var et smukt hvidt Ark Papir, og den sparsomme Fader pleiede at benytte

enhver Smaating i sin Husholdning, saa bragte Drengen ham det Fundne, for at faae en lille Roes. Da Faderen opslog det sammenrullede Papir, fandt han at det var Gieldsbrevet, som han havde udstedet til Biergaanden, i hvilket var giort en Rift fra oven af ned, og neden under stod skrevet: „Til Takke betalt!“

Da Veit saae det, blev han rørt i sit inderste Hierte, og han raabte med glad Henrykkelse: Glæd dig, kiære Kone! og I Børn alle tilhobe! Glæder Eder! Han har seet os, har hørt vor Taksigelse, vor gode Velgiorer; han har usynlig omsværvet os, veed at Veit er en ærlig Mand. Jeg er qvit og fri fra min Forpligtelse. Lader os nu med glade Hierter drage hiem. Forældre og Børn græd endnu mange Glædes og Taksigelsestaarer, og satte sig paa Vognen igien. Konen vilde paa Veien besøge de rige gierrige Fættere for at hævne sin Mand, ved at lade dem mærke den Velstand de nu vare i. Men de fandt ingen der. Den Ene var død, den Anden var forarmet, den Tredie var løbet bort, og deres Plads blev ikke funden mere i Menigheden. Veit tilbragte Natten med sin Familie hos den giæstfrie Vært, der fortalte ham og hans Kone alting vidtløftigt; fiorte næste Dag tilbage igien til sin Gaard, og blev saalænge han levede en ærlig og velhavende Mand.

Enebærtræet.

Det er længe siden, vist over totusind Aar, da var der en rig Mand, han havde en deilig from Hustru, og de havde hinanden begge meget kiær, men de fik ingen Børn, og vilde dog gierne havt nogle; og Konen bad saa ofte derom Dag og Nat, men de fik ingen og fik ingen. Foran deres Huus var en Gaard, der stod et Enebærtræe. Under det stod Konen engang om Vinteren, og skrællede sig et Æble; og da hun nu saaledes skrællede Æblet, da skar hun sig i Fingeren, og Blodet faldt i Sneen. Ak! sagde Konen og sukkede ret saa dybt, og stirrede ned paa Blodet, og blev saa sær veemodig: Havde jeg mig dog et Barn, saa rødt som Blod, og saa hvidt som Snee! — Og da hun havde sagt det, saa blev hun ret glad tilmode og det kom hende for, som om det skulde gaae i Opfyldelse. Da gik hun ind i Huset; og der forleb een Maaned, og Sneen tøede, og to Maaneder, da var det grønt, og tre Maaneder, da kom Blomsterne frem af Jorden, og fire Maaneder, da sprang Knupperne ud paa Træerne og Grenene vorede i hinanden; da sang Fuglene, saa det lød igiennem Skoven, og Blomsterne faldt af Træerne; da var den femte Maaned forbi, og hun stod under Enebærtræet. Det havde saa god en Lugt; da sprang hende Hiertet i Livet af Glæde og hun faldt paa sine Knæe, og kunde ikke holde sig derfra. Og da den siette Maaned var forbi, da bleve Frugterne tykke og stærke, da blev hun heel stille; og den syvende Maaned, da greb hun efter Enebærrene, og aad dem graadigt; da blev hun bedrøvet og syg. Nu gik den ottende Maaned hen, og hun kaldte paa sin Mand, og græd og sagde: Naar jeg døer, saa begrav mig under Enebærtræet. Og hun blev trøstig

og glædede sig. Da den niende Maaned var forbi, da fødte hun et Barn, saa rødt som Blod og saa hvidt som Snee; og da hun saae det, da døde hun af Glæde.

See da begrov hendes Mand hende under Enebærtræet, og han græd saare. Der forgik en Tid, da sagtnedes Graaden, og da han havde grædt noget endnu, saa holdt han op, og da der endnu var gaaet nogen Tid, saa tog han sig en Kone igien.

Med den sidste Kone fik han en Datter; men med den første Kone havde han en liden Søn, saa rød som Blod og saa hvid som Snee. Naar nu Konen saae paa sin Datter havde hun hende saa kiær; men kastede hun Øinene paa den lille Pog, da stak det hende i Hiertet, og hun tænkte da altid paa, hvordan hun skulde tilvende sin Datter al Formuen; og den Onde gav hende ind, at hun blev den lille Dreng ganske fiendsk, og stødte ham fra een Krog hen i en anden, og puffede og kneb ham, saa det stakkels Barn altid var i Angst; naar han derfor kom fra Skolen, saa havde han ikke en rolig Time.

Engang var Konen gaaet op paa Portkammeret, da kom den lille Datter ogsaa derop, og sagde: Moder, giv mig et Æble! — Ja mit Barn, sagde Konen, og tog hende et deiligt Æble ud af Kisten. Men Kisten havde et stort tungt Laag med en skarp Fjedlaas. — Moder, sagde den lille Pige, skal Broder ikke ogsaa have Eet? Det fortrød Konen, dog sagde hun da: Jo, naar han kommer af Skolen. Og da hun blev ham vaer fra Vinduet, at han kom, saa var det ret, som om den Onde var faret i hende og hun greb til, og tog Æblet igien fra Datteren, og sagde: Du skal ikke have, førend Broder ogsaa har faaet. Dermed kastede hun Æblet i Kisten igien, og lukkede den i. Da nu den lille Dreng kom ind ad Døren, da indgav hende den Onde det, at hun sagde

venligt til ham: vil du have et Æble min Søn? og med det samme saae hun saa vildt paa ham. Moder sagde den lille Dreng, hvad du seer grædselig ud, ja giv mig et Æble. Da følte hun sig dreven, at hun sagde til ham: kom med mig sagde hun, og lukkede Laaget op — tag dig selv et Æble ud. Og da den lille Dreng bukkede sig ned, saa reed den Onde hende — Brask — slog hun Laaget til saa at Hovedet fløi af, og faldt ned mellem de røde Æbler. Da gienemfoer der hende en Gysen, og hun tænkte: Kunde jeg lægge det fra mig. Da gik hun ind i Stuen og tog et hvidt Klæde ud af den underste Skuffe i hendes Dragkiste, og satte Hovedet paa Halsen igien, og bandt Halskluden om saa at man intet kunde see; og satte ham paa en Stol ved Døren, og gav ham Æblet i Haanden.

Da kom Malene til sin Moder i Kiøkkenet; hun stod ved Ilden, og havde en Potte med kogende Vand foran sig, det rørte hun bestandig om. Moder, sagde Malene, Broder sidder i Døren, og seer ganske hvid ud, og har et Æble i Haanden. Jeg har bedet ham, han skulde give mig Æblet, men han svarede mig ikke, da blev jeg ganske forskrækket. Gaa hen igien, sagde Moderen, og hvis han ikke vil svare dig, saa giv ham Et paa Øret. „Da gik Malene hen og sagde: Broder! giv mig det Æble! Men han tang stille; da gav hun ham en Dreſigen, saa Hovedet faldt af. Derover blev hun meget forskrækket, og begyndte at græde og skraale, og løb til sin Moder og sagde: Ak Moder, jeg har slaaet min Broder Hovedet af; og græd og græd, og vilde ikke give sig tilfreds. — „Malene, sagde Moderen, hvad har du giort! Men tie kun stille, at ingen Siæl mærker det; det kan dog nu ikke gjøres om; vi vil kaage ham i Suurt. Da tog Moderen den lille

Dreng, og hakkede ham i Stykker, kom ham i en Potte, og kogte ham i Smurt; og Malene stod ved Siden af, og græd og græd, og Taarerne faldt alle i Potten, saa det slet ikke behøvede Salt. Nu kom Faderen hiem, og satte sig til Bords, og sagde: Hvor er da min Søn? Da satte Moderen et stort Fad ind med Sortsmurt paa Bordet, og Malene græd og kunde ikke bare sig; da sagde Faderen igien: Hvor er da min Søn? — Ak, sagde Moderen, han er gaaet ud paa Landet, til sin Bestefader, og vil blive derude nogentid. Hvad skal han da der? Og har ikke engang sagt mig Farvel! — „Aa han vilde gierne derud, og bad mig, om han ikke maatte være der en sex Ugers Tid. Han er jo velkommen! Ak sagde Manden, jeg er ret bedrøvet derover, det er dog ikke Ret af ham, han skulde dog sagt mig Farvel. Nu begyndte han at spise, og sagde: Malene hvi græder du? Broder kommer nok igien. „Ak Kone, blev han ved, hvad smager den Mad mig godt; giv mig meer! Og jo meer han spiste jo meer vilde han have; og sagde: Giv mig meer! Du faaer ikke noget med. Det forekommer mig, som om det allene skulde høre mig til.“ Og han spiste, og spiste. Og Knoklerne kastede han under Bordet, til han havde fortæret det altsammen. — Men Malene gik hen til sin Commode, og tog af den underste Skuffe sit bedste Silketørklæde, og skrabede alle Knoklerne og Benene sammen under Bordet, og bandt dem i Silketørklædet, og bar dem ud af Døren, og græd sine modige Taarer. Da lagde hun dem under Enebærtræet i det grønne Græs; og da hun havde lagt dem derhen, saa blev hun paa engang saa let om Hiertet, og græd ikke meer. Da begyndte Enebærtræet at bevæge sig, og Grenene bredte sig vidt fra hinanden, og saa traf de dem atter tæt sammen, som naar Een ret glæder sig, og klapper i Hænderne.

Med det samme lagdes der saadan en Taage om Træet; og midt i Taagen, der brændte det som Ild; og ud af Ilden fløi der en deilig Fugl; den sang saa herligt, og fløi høit i Luften; og da den var borte, da stod Enebærtræet der, som det altid havde staaet; og Dørklædet med Knoklerne var borte. Men Malene var glad og fro, ret som om hendes Broder endnu var levende; og hun gik lystig ind i Huset igien og satte sig tilbords.

Men Fuglen fløi bort, og satte sig paa en Guldsmeds Huus, og begyndte at synge.

Moer voldte min Død,
Min Fader mig nød,
Min Søster Malene
Tog alle mine Bene
Og bandt dem i en Silkeklud
Og lagde dem under Træet ud!
Kvivit! Kvivit! Da blev jeg saa deilig en Fugl!

Guldsmedden sad i sit Værksted og giorde en Guldkiæde; da hørte han Fuglen, som sad paa Taget og sang; og det tyktes ham saa skiønt. Da stod han op, og da han sprang over Rendestenen tabte han sin ene Tøffel; men han gik midt ud paa Gaden med een Tøffel paa og een Sok; sit Skiodeskind havde han for, og i Haanden havde han Guldkiæden, og i den anden sin Tang. Og Solen skinnede klart paa Gaden; da stillede han sig hen, og betragtede Fuglen ret nøie; Fugl, sagde han, hvad du synger smukt; syng mig det Stykke for, endnu engang! — Nei, sagde Fuglen, to Gange synger jeg ikke for intet; giv mig Guldkiæden, saa vil jeg synge dig det engang endnu. Der, sagde Guldsmedden, har du Guldkiæden, syng saa endnu engang. Da kom Fuglen og tog Guldkiæden, og holdt den fast i sin høire Klo, og satte sig for Guldsmedden og sang:

Moer voldte min Død,
Min Fader mig nød,
Min Søster Malene
Tog alle mine Bene;
Og bandt dem i en Silkeklud;
Og lagde dem under Træet ud.
Kvivit! Kvivit! Da blev jeg saa deilig en Fugl.

Da floi Fuglen hen paa Taget til en Skomager, og sang:

Moer voldte min Død,
Min Fader mig nød,
Min Søster Malene
Tog alle mine Bene
Og bandt dem i en Silkeklud
Og lagde dem under Træet ud,
Kvivit! Kvivit! Da blev jeg saa deilig en Fugl.

Det hørte Skomageren, og løb hen i sin Dør i bare Skiortærmer, og saae op paa sit Tag og maatte holde Haanden for Øinene, at Solen ikke skulde blænde ham. „Fugl, sagde han, hvor synger du smukt. Da raabte han ind ad Døren: Kone kom lidt ud! Der er en Fugl! See den Fugl engang, den synger herligt. Da kaldte han paa sin Datter og sine Børn, paa Svendene, paa Pige og Dreng; og de kom alle ud paa Gaden og betragtede Fuglen, hvor skiøn han var og han havde deilige røde og grønne Fiær og om Halsen var det som lutter Guld; og Øinene funklede ham i Hovedet, som Stierner. Fugl, sagde Skomageren, syng mig det Stykke endnu engang! — Nei, sagde Fuglen, to Gange synger jeg ikke for intet, du maa forære mig noget. Kone, sagde Skomageren, gaa op i Værkstedet, paa den nederste Hylde staaer et Par røde Skoe; bring dem herned. Konen gik ind og hentede Skoene. Der, Fugl! sagde Manden; syng mig nu Stykket engang endnu. Da kom Fuglen og tog Skoene i den venstre Klo, og floi op paa Taget og sang:

Moer voldte min Død,
Min Fader mig nød,

Min Søster Malene
Tog alle mine Bene,
Og bandt dem i en Silkeklud
Og lagde dem under Træet ud.
Kvivit! Kvivit! Da blev jeg saa deilig en Fugl!

Og da den havde sunget, saa fløi den bort. Kiæden havde den i den høire og Skoene i den venstre Klo; og den fløi langt bort til en Mølle; og Møllen gik: Klippe Klappe — Klippe Klappe — Klippe Klappe! Og i Mølle sadde tyve Møllersvende og huggede paa en Steen; og de huggede: Hik hak! Hik hak! Hik hak. — Og Mølle gik: Klippe klappe — Klippe klappe — Klippe klappe. — Da satte Fuglen sig paa et Lindetræ, som stod ved Mølle og sang:

„Moer voldte min Død."
Da holdt den Ene op.
„Min Fader mig nød"
Da holdt endnu To op, og hørte efter,
„Min Søster Malene"
Da holdt atter Fire op.
„Tog alle mine Bene,
„Og bandt dem i en Silkeklud"
Nu huggede der kun Otte igien.
„Og lagde dem —
Nu var det kun Syv.
„Under Træet ud."
Nu kun en Eneste,
Kvivit! Kvivit! Da blev jeg saa deilig en Fugl.

Og nu holdt den Sidste ogsaa op, og havde hørt det Sidste. Fugl, sagde han, hvad synger du smukt. Lad mig ogsaa høre det! Syng mig det endnu engang. „Nei sagde Fuglen, to Gange synger jeg ikke for intet; giv mig den Mollesteen, saa skal jeg synge det engang endnu. Ja sagde han, hvis den alene hørte mig til, saa skulde den være din. Ja, sagde de Andre, naar han synger endnu engang, saa skal den tilhøre ham. Da fløi Fuglen ned; og Møllersvendene

kom alle hen og væltede Stenen ned med store Kobeen: Hu uh up! hu u hjup! — Da stak Fuglen Halsen giennem Hullet, og tog den paa som en Krave, og fløi igien op paa Træet og sang.

Moer voldte min Død,
Min Fader mig nød.
Min Søster Malene
Tog alle mine Bene
Og bandt dem i en Silkeklud,
Og lagde dem under Træet ud.
Kvivit! Kvivit! Da blev jeg saa deilig en Fugl!

Og da han havde giort det, spredte han Vingerne fra hinanden, og i den høire Klo havde han Kiæden, og i den venstre Skoene, og om Halsen Mollestenen; og fløi langt, langt, til han igien kom til sin Faders Huus.

I Stuen sad Faderen, Moderen og Malene tilbords, og Faderen sagde: Ak hvor jeg er let om Hiertet; jeg føler mig ret saa vel tilmode. Nei, sagde Moderen, jeg er saa beklemt, som om der var Torden i Luften. Men Malene sad og græd, og græd. Da kom Fuglen flyvende — og da han havde sat sig paa Taget — ak, sagde Faderen, jeg er ret saa fornøiet, og Solen skinner saa smukt i Dag; det forekommer mig ret som om jeg skulde see en gammel Bekiendt igien. — Nei, sagde Konen, jeg er tvertimod saa angst, Tænderne klappre mig i Munden, og det er som om jeg havde Ild i alle Aarerne. Og hun rev sit Livstykke op og ned. Men Malene sad i en Krog og græd, og holdt sin Tallerken for Øinene, og hun græd Tallerkenen ganske vaad; da satte Fuglen sig paa Enebærtræet og sang:

Moer voldte min Død.

Da holdt Moderen Hrene til, og kneb Øinene i, og vilde hverken see eller høre; men det bruste hende i Hrene som den allerstærkeste Storm, og hendes Øine brændte hende i Hovedet, og funklede som Lyn.

„Min Fader mig nød"

Ak, Moder, sagde Manden, der er en skiøn Fugl, den synger saa herligt, Solen skinner saa varm, og det lugter som lutter Ambra.

„Min Søster Malene —"

Da skinlte Malene sit Hoved i sit Skiød, og græd i Eet væk! Men Manden sagde: Jeg gaaer ud, jeg maa dog see den Fugl i Nærheden. Ak gaa ikke ud, sagde Konen! det forekommer mig som om hele Huset rystede og stod i Flammer. Men Manden gik ud og saae paa Fuglen.

„Tog alle mine Bene,
Og bandt dem i en Silkeklud
Og lagde dem under Træet ud.
Kvivit! Kvivit! Da blev jeg saa deilig en Fugl.

Med det samme lod Fuglen Guldkiæden falde, og den faldt just Manden om Halsen, saadan ret her ned, at den passede, som den var giort til ham. Da gik han ind og sagde: See engang hvad det er en prægtig Fugl, den har foræret mig en deilig Guldkiæde, og er selv saa smuk. Men Konen var saa angst at hun styrtede langs hen i Stuen, og Huen faldt hende af Hovedet. Da sang Fuglen:

„Moer voldte min Død."

Ak! gid jeg laae tusind Favne under Jord, heller end jeg skulde høre sligt!

„Min Fader mig nød."

Da blegnede Konen som et Liig.

„Min Søster Malene —"

Ak sagde Malene, jeg vil dog gaae ud og see om Fuglen ikke ogsaa giver mig noget. Da gik hun ud.

„Tog alle mine Bene
Og bandt dem i en Silkeklud —"

Med det samme kastede den Skoene ned.

„Og lagde den under Træet ud.
Kvivit, Kvivit! da blev jeg saa deilig en Fugl."

Da blev hun saa glad og fro, da tog hun de nye

rode Skoe paa, og dandsede og sprang ind. Ak sagde hun, jeg var saa nedslaaet da jeg gik ud, og nu er jeg saa let om Hiertet. Det kalder jeg en sød Fugl, som giver mig et Par rode Skoe. Nei, sagde Konen og sprang op; og Haarene reiste sig paa hendes Hoved som brændende Flammer — for mig er det, som om Verden skulde forgaae, jeg vil ogsaa ud, og have Luft. Og da hun treen ud af Døren —Brask —lod Fuglen Mollestenen falde paa hendes Hoved, saa hun gik reent i Smadder. Faderen og Malene hørte det, og kom ud; da steg der en Røg og en brændende Lue op fra det samme Sted; og da det var forbi — da stod den lille Broder der og tog sin Fader og Malene ved Haanden; og de vare alle saa fornøiede, og gik ind og satte sig tilbords og spiste. —

Fiskeren og hans Kone.

Der var engang en Fisker og hans Kone, og de boede sammen i en Muddergrøft, tæt ved Søen, og Fiskeren gik hver Dag hen og anglede, og der forgik lang Tid. Nu sad han engang ved Havet med sin Mede, og stirrede ned i det blanke Vand og saae bestandig efter sin Mede. Da sank den dybt ned, og da han trak den op, da havde han en stor Flynder paa Krogen. Flynderen sagde til ham: „Jeg beder dig, lad mig leve! Jeg er ingen rigtig Flynder, jeg er en forhexet Prinds! Sæt mig i Vandet igien og lad mig svømme.“ — Nu sagde Manden, du behøver ikke at spilde saamange Ord. En Flynder som kan snakke, havde jeg saa vel alligevel ladet svømme igien. Da satte han den atter ned i Vandet, og Flynderen stak tilbunds, og lod en lang Strime Blod efter sig.

Manden derimod gik hiem til sin Kone i Muddergrøften og fortalte hende han havde fanget en Flynder, som havde sagt ham at han var en forhexet Prinds hvorfor han atter havde ladet den svømme. Har du da ikke ønsket dig noget? sagde Konen. Nei, sagde Manden, hvad skulde jeg vel ønsket mig? Ak, sagde Konen, det er dog ilde altid at boe i denne Grøft, med en Smule Tag over Hovedet, det stinker her med saa meget Mudder. Gaae dog hen engang og ønsk os en lille Hytte.“ Det var ikke Manden med, imidlertid gik han dog hen til Søen; og da han kom derhen da var Søen ganske gul og grøn, da stod han stille ved Vandet og sagde:

Ro ro til Fiskeskiær!
Flynder dybt paa Bunden der,
Ei min Hustru Ilsebil
Vil som hendes Husbond vil.

Da kom Flynderen svømmende og sagde: Naa hvad vil hun da? Ak, sagde Manden, jeg havde dog fanget dig, og nu mener min Kone at jeg dog skulde have ønsket mig noget. Hun vil ikke boe i Tanggrøften, hun vilde gierne have sig en Hytte." Gaae kun hiem, sagde Flynderen, den staaer der alt.

Da gik Manden hiem og hans Kone stod i Hyttedoren, og sagde til ham: Kom ind engang; seer du vel, det er meget bedre. Og der var en Stue, og et Kammer og et Kiøkken, og bag ved en lille Have med alleslags Kiøkkensager, og en Gaard, der var Høns og Ænder. Ak, sagde Manden, nu vilde vi leve ret fornøiet. Ja, sagde Konen, vi vil prøve paa det.

Saaledes gik der en otte ni Dage hen, da sagde Konen: Mand! Hytten bliver mig for snever, Haven og Gaarden ere saa smaa; jeg vil boe i et stort Marmorslot, gaa hen til Flyndren og lad ham skaffe mig et Slot. Ak, Kone, sagde Manden; Flyndren har nylig givet os en Hytte, jeg gidder ikke nu overlobet ham igien; Flyndren kunde tage det fortrydeligt op. — Ei hvad, sagde Konen; Det kan han meget godt! Det er en smal Sag for ham. Det gier han gierne. Gaae du kun! Da gik Manden hen med et tungt Hierte; men da han kom til Soen da var Vandet ganske violet og graat og mørkeblaat; dog var det endnu stille; da blev han staaende og sagde:

Ro ro til Fiskeskiær!
Flynder dybt paa Bunden der,
Ei min Hustru Ilsebil
Vil som hendes Husbond vil.

Naa hvad vil hun da? sagde Flyndren. Ak, svarede Manden ganske bedrøvet, hun vil boe i et Marmorslot! — Gaae du hiem! hun staaer deri, sagde Flyndren.

Da gik Manden hiem, og hans Kone mødte ham

i et ſtort Pallads. See mig Mand, ſagde hun, hvad det er ſmukt? Dermed gik de ind ſammen. Der var ſaa mange Tienere og Væggen ſkinnede ſaa blank og i Stuen ſtode forgyldte Stole og Borde; og bag Slottet var en Have og en Skov, vel en halv Miil lang; deri var Hiorte og Daadyr og Harer; og i Gaarden var der Koſtald og Heſteſtald. Ak, ſagde Manden! nu ville vi ogſaa blive paa det ſkionne Slot, og ſlaae os til Ro. Det vil vi betænke os paa, ſagde Konen; det vil vi ſove paa! dermed gik de i Seng.

Næſte Morgen vaagnede Konen; det var alt Dag, og hun ſtødte Manden i Siden med Albuen og ſagde: Mand ſtaae op, vi maa være Konger over hele Landet. Ak Kone, ſagde Manden, hvad ſkal vi med at være Konge? Jeg gidder ikke været Konge! Naa ſaa vil jeg være Konge! „Ak Kone, ſagde Manden, hvor kan du være Konge? Det gier Flyndren ikke!“ Mand, ſagde Konen, „Gaae ſtrax hen! jeg vil være Konge!“ — Da gik Manden, og var ganſke bedrøvet over at hans Kone vilde være Konge. Og da han kom til Soen, ſaa var den ganſke ſortegraa, og Vandet gierede ſaadan op nede fra Grunden. Da ſtod han ſtille og ſagde:

Ro ro til Fiſkeſkiær!
Flynder dybt paa Bunden der
Ei min Huſtru Ilſebil
Vil, ſom hendes Husbond vil.“

Naa hvad vil hun da? ſagde Flyndren. Ak ſagde Manden, min Kone vil være Konge! Gaae kun hiem, hun er det alt, ſagde Flyndren.

Da gik Manden hiem; og da han kom til Palladſet, da var der ſaamange Soldater og Pauker og Trompeter og hans Kone ſad paa en hoi Trone af Guld og Diamanter, og havde en ſtor Guldkrone paa; og paa begge Sider af hende ſtode ſex Jomfruer, den

Ene et Hoved mindre end den Anden. — „Ak, sagde Manden, er du nu Konge.“ Ja, sagde hun, jeg er Konge. Og da han saaledes havde betragtet hende nogentid, sagde han: Ak Kone! hvor det klæder dig smukt at være Konge; nu vil vi heller ikke ønske meer.“ — Nei Mand, sagde hun, det varer mig for længe, det kan jeg umulig holde ud; er jeg Konge, saa maa jeg ogsaa være Keiser. Ak, Kone, sagde Manden! Hvad vil du da være Keiser for? Mand, sagde hun, hen med dig til Flynderen, jeg vil være Keiser. Ak Kone, sagde Manden, Keisere kan han ikke giøre, det gidder jeg ikke bede Flynderen om. Jeg er Konge, sagde Konen, og du er min Mand! Gaae strax, siger jeg. — Da gik Manden afsted, og alt som han gik, tænkte han: det gaaer aldrig godt. Keiser er for uforskammet. Flynderen bliver tilsidst kied deraf. Imidlertid var han kommen til Soen. Vandet var ganske sort og tykt, og der gik en Kastevind hen over det, saa at det krusede sig; da sang han:

Ro ro til Fiskeskiær!
Flynder dybt paa Bunden der
Ei min Hustru Ilsebil
Vil som hendes Husbond vil.

Naa hvad vil hun da? spurgte Flynderen. Ak sagde han, min Kone vil være Keiser. — Gaae kun hiem, sagde Flynderen, hun er det alt.

Da vendte Manden tilbage, og da han kom hiem, da sad hans Kone paa en grumme hei Trone, som var af et eneste Stykke Guld; og havde en stor Krone paa, den var vist to Alen hoi; og til begge Sider stod Drabanter, altid een et Hoved mindre end den Anden, fra den allerhoieste Kæmpe til den allerlaveste Dværg, der ikke var længer end min lille Finger. Omkring hende stod utallige Fyrster og Grever; da gik Manden frem for hende og sagde: Kone, er du nu Keiser? Ja, sagde

hun, jeg er Keiser. Ak Kone, sagde Manden, og sæ=ttede Dinene saadan ret paa hende; hvad lader det godt at du er bleven Keiser! Mand sagde Konen, hvad staaer du der og gaber efter, er jeg Keiser, saa vil jeg ogsaa være Pave. Ak, Kone, sagde Manden, hvad vil du være Pave for? Pave er kun Een i Christenheden. Mand, sagde Konen, jeg vil være Pave, og det endnu i Dag. — Nei Kone, sagde Manden, til Pave kan han ikke giøre; det gaaer aldrig godt. — Jh Snak, Mand! Giør han Keisere, saa giør han ogsaa Paver. Gaae flux hen! — Da gik Manden hen, og han var ganske flau, Knæene og Læggene dinglede paa ham, og ude blæste Vinden, og Vandet var som om det kogte, Skibene skiød i Havsnød, og dandsede og gyngede paa Bølgerne; dog var der endnu en Smule blegt at see midt paa Himlen, men neden rundt omkring, der traf det ret rødt op, som til et stærk Tordenveir. Da gik han ganske forsagt hen og sagde:

Ro ro til Fiskeskiær,
Flynder dybt paa Bunden der
Ei min Hustru Ilsebil
Vil som hendes Husbond vil.

Naa hvad vil hun da? sagde Flynderen. Ak, sagde Manden, min Kone vil være Pave. Gaae kun hiem, sagde Flynderen, hun er det alt.

Da gik han bort: og da han kom hiem, sad hans Kone paa en Trone, den var to Mile høi og havde tre store Kroner paa, og omkring hende, der var saa mange af Geistligheden; og ved Siden af hende, der stod to Rader Lys, det største saa tykt og høit, som det allerstørste Taarn, indtil den allermindste Kiøk=kenpraas. Kone, sagde Manden, og saae ret vist paa hende, est du nu Pave? Ja, sagde hun; jeg er Pave. Ak Kone, sagde Manden, hvor lader det smukt, at du er Pave. Giv dig kun nu tilfreds; nu du er Pave

kan du ikke blive mere. Det vil jeg betænke mig paa, sagde Konen, dermed gik de i Seng. Men hun var ei tilfreds, og Begiærligheden lod hende ikke sove; hun tænkte bestandig paa hvad hun endnu vilde være. Nu gik Solen op! Ha, tænkte hun, da hun saae den skinne ind ad Vinduet; kan jeg ikke ogsaa lade Solen gaae op? Da blev hun ret hidsig, og stødte Manden i Siden, og sagde: Mand, gaae hen til Flynderen! jeg vil være som den gode Gud! Manden laae endnu i sin søde Søvn: og blev saa forskrækket at han faldt ud af Sengen. Ak Kone, sagde han, gaa i dig selv, og vær Pave! — Nu raabte Konen, i det hun rev sit Livstykke op og ned, jeg er ikke rolig, og kan ikke udholde det, naar jeg seer Solen og Maanen gaae op, at jeg ikke ogsaa skulde kunne lade dem gaae op. Jeg vil være som den gode Gud. Ak, Kone, sagde Manden; det kan Flynderen ikke! Keisere og Paver kan han giøre, men det kan han ikke. Mand sagde hun, og saae ret gyselig ud, jeg vil være som den gode Gud; gaae strax hen til Flynderen.

Det foer Manden giennem alle Lemmer, saa han bævede af Angst; men ude blæste Stormen saa stærkt, at alle Træer og Klipper vaklede, og Himlen var ganske sort; og det tordnede og lynede. Da saae man i Søen, saa sorte høie Bølger, som Bierge, og de havde alle hvide Kroner af Skum ovenpaa; da sagde han:

Ro ro til Fiskeskiær,
Flynder dybt paa Bunden der
Ei min Hustru Ilsebil
Vil, som hendes Huusbond vil.

Naa hvad vil hun da? sagde Flynderen. Ak, sagde han, hun vil være ligesom den gode Gud. „Gaae kun hiem! hun sidder allerede i Muddergrøften igien.“ — Der sidder hun endnu den Dag i Dag!

Om den staalne Toskilling.

Der sad engang en Fader tilbords med sin Kone og sine Børn; og en god Ven besøgte ham om Middagen ved Bordet. Som de sadde saaledes, og Klokken slog tolv, da saae den Fremmede Døren gaa op, og der kom et snehvidt blegt lille Barn ind. Det saae sig ikke om, talede heller intet, men begav sig ganske taust ind i næste Værelse. Kort derefter kom det tilbage, og gik ligesaa stiltiende bort igien. Næste, og følgende Dag kom det samme Barn atter; da spurgte den fremmede Mand Faderen, hvem der tilhørte det smukke Barn; som hver Middag gik ind i Kammeret? Faderen svarede, han vidste intet deraf, han havde intet seet. Næste Dag, da Klokken slog tolv, og det igien traadte ind, viste den Fremmede Faderen det; men han saae intet; og Moderen og de øvrige Børn ligesaa lidet. Den Fremmede stod op, gik til Døren, aabnede den noget, og kigede ind. Da saae han det blege Barn sidde paa Gulvet, og meget travelt at grave og kradse med Fingrene i en Sprække mellem Brædderne; men da det saae den Fremmede, forsvandt det. Derpaa fortalte han, hvad han havde seet, og beskrev Barnet neie. Da kiendte Moderen det, og sagde: Ak, det er mit elskte Barn, som er død for fire Uger siden." Da brøde de Brædderne op og fandt en Toskilling. Den havde Barnet engang skullet give en fattig Mand, men det havde tænkt: Derfor kan du kiøbe dig en Tvebak, du kan beholde Toskillingen og skiule den i Brædderidsen. Og nu havde det ingen Ro i Graven, men maatte komme hver Middag og lede efter Toskillingen. De gave derpaa Pengene til en fattig Mand, og fra den Tid af lod Barnet sig ikke mere see.

Undine.

Første Capitel.

Hvordan Ridderen kom til Fiskeren.

Det er vist mange hundrede Aar siden, da sad der en Aften en Fisker ved sin Hyttedor og flikkede Nøt. Hytten stod paa en Landtunge der gik ud i Søen, og det saae ud som om Land og Søe af Kiærlighed til hinanden omfavnedes med Blomster og Træer, Siv og Bolger. Fiskeren levede meget ensom; thi bag den lille Halvøe var en tyk Skov hvorom Rygtet gik at det spøgede, skiøndt Fiskeren intet mærkede dertil naar han gik med Fisk til Nabostaden. Engang, som han sad, blev han forskrækket ved at see en lang hvid Mand komme ud af Skoven, der nikkede med Hovedet; men ved nærmere Betragtning mærkede han, at det var den Bæk, som giød sig fra Skoven i Søen. I det samme reed en smuk Ridder ham imøde ud af Træernes Skygge. Skarlagenskindet hang ham ned over den violblaa guldbaldyrede Kiortel, fra Hatten veiede røde og violblaae Fiær, og et skiønt Sværd hang ved hans Side. Den hvide Hingst var af rankere Bygning end sædvanlig og travede let hen over Græsset. Fiskeren hilste ham, og da Ridderen spurgte om Natteherberg, sagde han: For Eders Hest veed jeg ingen bedre Stald, end denne Eng, og intet bedre Foder, end Græsset, som voxer derpaa; for Eder selv staaer min lille Hytte til Tieneste, hvis I ikke vil forsmaae.

Ved Indtrædelsen i Hytten fandt Ridderen, ved en sparsom Ild, Fiskerens Hustru sidde i den lille eenlige Stue i en stor Lænestol. Hun hilste ham venligt, men satte sig igien. Manden giorde Undskyld-

ninger, men Konen sagde: Hvad er det for Omstændigheder du gior Mand! Vor Giæst er vist et Christenmenneske, og veed nok at unge Folk ikke forjage de gamle af Lænestolen. Derhenne staaer en smuk Rørstol. Sæt Jer paa den! Men tag Jer vare, thi det ene Been er skrøbeligt.

Nu indlode de sig i en fortrolig Samtale, og Ridderen fortalte dem, at han havde en Borg ved Donaukilderne og at hans Navn var Huldebrand von Ringstetten. Midt under Samtalen havde Ridderen mærket en Pladsken ved det underste Vindue, som om Nogen sproitede Vand derimod, hvoraf noget lob ind i Stuen, giennem den slet forvarede Ramme. „Undine, raabte den gamle Fisker fortrædelig: kan du dog aldrig lade de Narrestreger være? Og nu er der oven ikiobet en fremmed Herre hos os i Hytten. — Det er vor Pleiedatter Undine, blev han ved, som ikke kan ryste Barnet af Ærmet endnu skiønt hun er atten Aar. Men det er ellers en god Tos. Du kan vel sagtens sige det, sagde Konen; men jeg som har hende bestandig om mig, maa lide meer af hendes Daarligheder. Nu nu, sagde Fiskeren, du maa taale Undine, og jeg maa taale min Sø. Den river mig ogsaa mangt et Næt itu, og jeg holder dog af den alligevel; saaledes gaaer det dig, ogsaa med det smukke Barn. Ond kan jeg ikke sige, hun er, sagde den gamle Kone.

Da flei Døren op, og en overmaade deilig Blondine sprang ind deraf og sagde: I har narret mig Fader; hvor er da Eders Giæst? I det samme blev hun den skiønne Yngling vaer; men istedet for at nedslaae sine Øine undseeligt, betragtede hun ham ret opmærksomt, nærmede sig ham, knælede ned, og sagde i det hun gav sig til at lege med en gylden Skuepenge, som han bar i en Kiæde paa Brystet: Ei du skiønne du venlige Giæst, kommer du endelig engang? Hvor-

for blev du saa længe borte? — Derpaa satte hun sig paa sin Skammel ved hans Fødder, og bad ham fortælle sine Eventyr. Vist ikke Herr Ridder, sagde Fiskeren med et bebreidende Blik paa Undine, dertil er altid Tid; det er silde. Men Undine sprang nu op fra Skammelen, satte begge sine skionne Arme i Siderne og raabte: Skal han ikke fortælle Fader? Skal han ikke? Jo han skal, han skal, siger jeg! Med det samme stampede hun i Gulvet med den nydelige Fod, og Huldebrand blev næsten mere indtaget af hendes yndige Vrede, end for af hendes Venlighed. Men den gamle Fisker blev opbragt, og gav sig til at skiænde stærkt paa Undine, hvormed den gamle Kone hialp ham. Da sagde Undine: Hvis I vil kiævles, og ikke giøre hvad jeg vil have, saa sover allene i Eders gamle forrøgede Hytte. Og som en Piil var hun ude af Døren og løb langt ud i den mørke Nat.

Andet Capitel.

Hvorledes Undine var kommen til Fiskeren.

Ridderen foreslog forgiæves at søge efter hende. Det hielper ikke sagde Gubben. Det er ikke første Gang, hun har spillet os det Puds. Ridderen aabnede Døren, men det var bælmørkt derude og ingen lod sig høre. De gik ind og Fiskeren kunde ikke lade være ofte at kige ud af Vinduet og raabe: Undine! Lille Undine! jeg beder dig! Kom dog denne eneste sidste Gang igien. Nu gik Konen i Seng. Fiskeren bød Ridderen hendes Plads i Lænestolen; kastede Brænde paa Ilden, satte en Krukke Viin paa Bordet, og da Ridderen bad ham at sige hvorledes Undine var kommen til ham; fortalte han følgende:

Det er nok nu en femten Aar siden, da gik jeg med en Fiskedrat til Staden. Min Kone blev hiemme, som sædvanligt, og det af gode Grunde; thi uagtet hendes Alder havde vor Herre beskiæret os et grumme deiligt Barn. Men da jeg kom tilbage fra Byen med vel forrettet Sag, ilede min Kone mig imøde, bleg og forgrædt og havde taget Sorgeklæder paa. — O gode Gud, raabte jeg, hvor er vort elskte Barn? Tael! Tael! — Hos ham, som du anraabte, kiære Mand, svarede hun; og vi ginge tausgrædende ind i Hytten med hinanden. — Jeg søgte efter det lille Liig, da erfarede jeg først hvorledes alting var tilgaaet. Min Kone havde siddet ved Strandbredden med Barnet; og da hun ret saa lyksalig havde leget med det, kom det den lille Pige paaengang for, som om hun saae noget Deiligt i Vandet. Min Kone saae hende endnu smile den lille Engel, og gribe ned med Haanden; men i samme Øieblik gled hun hende ved den raske Bevægelse ud af Armene, og faldt ned i det vaade Speil. Jeg har længe søgt efter den lille Døde. Det hialp intet, der var intet Spor at finde.

Om Aftenen, da vi stakkels barnløse Forældre sadde bedrøvede i Hytten, stirrede i Ilden, og kunde ikke tale for Taarer, da raslede det pludselig ved Døren. Den sprang op, og et overordentlig deiligt Pigebarn paa omtrent tre eller fire Aar, stod nydelig pyntet paa Dørtærskelen og smilede os imøde. Jeg vidste ikke hvad jeg skulde troe, men da saae jeg Vandet dryppe ned af de gyldne Haar og de nye Klæder, og mærkede vel at det smukke Barn havde lagt i Vandet, og behøvede Hielp. Kone, sagde jeg, ingen har redet os vort Barn, men vi ville dog redde andres, det vil troste os. Vi klædte den Lille af, bragte hende i Seng, og gav hende en varm Drik; imidlertid talede

hun ikke et Ord, men stirrede i Eet væk paa os med de store søblaae Himmelsine.

Næste Morgen mærkede vi vel at hun ingen Skade havde lidt. Men hvad hun fortalte var saa usammenhængende, at jeg i alle disse femten Aar ikke har kunnet blive klog paa hendes Herkomst. Saa siger hun ogsaa undertiden saadanne sælsomme Ting, at man skulde troe hun var falden ned fra Maanen. Da er Talen om Guldslotte, Chrystaltage, og vor Herre veed hvad! Hvad hun tydeligt har fortalt, er at hun havde været ude at seile en Lystfart med sin Moder paa en klar Sø, at hun var faldet af Baaden i Vandet, og var først kommet til sig selv igien her under Træerne.

Nu fik vi strax i Sinde at tage hende i Barns Sted. Men der mødte en ny Omstændighed: Vi vidste ikke om hun var døbt eller ei. Vi raadslege længe, endelig tænkte vi, det er bedre at giøre det Gode to Gange, end om det slet ikke blev giort. Da vi nu ansaae hende for en Gudsgave, besluttede vi at kalde hende Dorothea. Hun derimod paastod at hun vilde hedde Undine, thi det havde hendes Forældre kaldet hende. Nu forekom det os vel, at være et hedensk Navn der ikke stod i Almanakken, Præsten som skulde døbe hende, vilde heller ikke vide deraf; men gav dog tilsidst efter for hendes smigrende nydelige Børen, og morsomme Trods. Under Daaben forholdt hun sig meget ærbar og stille, saa vild og gal hun ellers er. Thi deri har min Kone ret, vi have udstaaet ganske artigt med hende.

Tredie Capitel.

Hvorledes de fandt Undine.

Paa Ridderens Anmodning og efter Fiskerens

egen Drift ginge de dog nu ud at søge igien efter hende. Vandet overskyllede Græs og Blomster. Stormen tudede. Den gamle Fisker kaldte. Pludselig kom det Ridderen for, som om den lange hvide Mand, han havde seet, da han reed giennem Trylleskoven, stod for ham igien, grinte og nikkede med Hovedet.

Huldebrand havde afhugget en stor Fyrregreen, og stod, støttende sig til den, i den hvirvlende Flod, mod hvilken han neppe kunde holde sig paa Benene; men han vadede dog trostig frem. Da raabte der en behagelig Stemme: Tro ham ei, tro ham ei! Han er lumsk, Gubben, den Gamle Strøm! Huldebrand kiendte den søde Lyd igien, og stod som fortryllet under Skyggen, der just havde sløret Maanen. Han var nær ved at blive svimmel, midt i Bølgernes Larm, som pilesnelt rullede ham forbi til høit op paa Lænderne. Da raabte det: See dig om! See dig om, du skionne forvildede Yngling! Og nu blev han i det atter frembrydende Maaneskin Undine vaer, som smilende laae under nogle høitindslyngte Træers Grene, paa det bølgende Græs af en lille Ø, der er dannet ved Overstrømmelsen.

Med faae Skridt var Huldebrand giennem Floden; og stod paa Græstorven, der beskiærmedes af de tykke, ældgamle Bøgestammer. Undine havde reist sig noget overende, og slyngede nu i den grønne Løvtelt sine Arme omkring hans Nakke, og trak ham ned til sig paa sit blode Sæde — Her skal du fortælle mig hvad der har bragt dig hid, min smukke Ven, sagde hun sagte hviskende; her forstyrres vi ei af de fortrædelige Gamle; og jeg tænker dette Bladtag kan vel erstatte deres maadelige Hytte. — Her er Himlen, sagde Huldebrand, i det han omfavnede den skionne Pige og kyssede hende med Hæftighed.

Imidlertid kom ogsaa den gamle Fader. Ei ei Herr Ridder, raabte han noget fortrydelig, kysser I mit Pleiebarn? — Undine vilde blive hos Ridderen og ikke vende tilbage til Hytten igien. Hun sang:

Bølgen giennem Dalen bryder,
Tager Blomsten med, sin Ven;
Frit sig ud i Havet skyder,
Kommer aldrig meer igien.

Den gamle Fisker græd bitterlig, men det rørte hende ikke meget. Hun kyssede og klappede hendes Elskede; endelig sagde han til hende: Undine! hvis den gamle Mands Jammer ikke smelter dit Hierte, saa smelter den mit. Lad os gaae tilbage til ham. Forundret slog hun de store blaae Øine op paa ham, og sagde ganske langsomt og dvælende: Naar du saa vil — godt! Jeg er forneiet med hvad du vil. Derpaa bar Ridderen hende over det lille Stræde der var mellem Græsøen og Stranden med Hytten. Fiskeren og hans gamle Kone kom Undine paa det Venligste imøde. De giorde hende ingen Bebreidelser mere. Imidlertid var det bleven Morgen, Solen stod op, Fuglene qviddrede, Vandet sank og Græsset tørredes. Den gamle Moder bragte Frokosten under et Træ ved Hytten. Undine satte sig i Græsset ved Ridderens Fødder, og han begyndte saaledes at fortælle.

Fierde Capitel.

Om hvad der var hændet Ridderen i Skoven.

Det kan nu omtrent være otte Dage siden, da reed jeg ind i den frie Rigsstad, som ligger paa hin Side Skoven. Kort derpaa havde man der en skiøn Turnering; der blev stukket til Ringen, og jeg skaa-

nede hverken min Ganger eller min Landse. Da jeg nu engang hvilede mig ved Skranken, og tog min Hielm af, blev jeg et overmaade deiligt Fruentimmer vaer, der i kostbare Prydelser stod ved Rækværket og saae til. Jeg spurgte min Nabo, og fik at vide at den skionne Jomfru hed Bertolda, og var en mægtig Hertugs Pleiedatter. Jeg saae at hun bemærkede mig; og hvad jeg ikke havde turneret før, saa skede det nu. Om Aftenen ved Dandsen var jeg Bertoldas Ledsager, og det blev jeg saalænge Festdagene varede.

Her afbrød en følelig Smerte i hans venstre nedhængende Haand, Huldebrands Tale, og drog hans Blik til det smertende Sted. Undine havde sat sine Perletænder fast i hans Finger, og saae i det samme vred og misfornoiet ud. Men pludselig skiede hun ham venlig veemodig i Øinene, og hviskede sagte: Det er Eders egen Skyld! — Derpaa skiulte hun sit Ansigt, og Ridderen fortsatte sælsom forvirret sin Fortælling.

Det er en hovmodig underlig Pige, denne Bertolda. Næste Dag behagede hun mig alt heller ikke saameget som første, og tredie Dag endnu mindre. Men jeg blev hos hende, fordi hun var venligere mod mig, end mod de øvrige Riddere; og saa kom det sig da ogsaa saa, at jeg bad hende om een af hendes Handsker. Den faaer I, sagde hun, naar I, og det ganske allene, bringer mig Efterretning om den fortryllede Skov. — Jeg brød mig just ikke stort om hendes Handsker, men et Ord var et Ord, og en Mand var en Mand.

Jeg tænker hun havde Her kiær; afbrod Undine ham.

Det saae ud dertil; svarede Huldebrand.

Nu, raabte Pigen leende, hun maa ret være dum. At jage den bort som man har kiær, og det i en for-

hexet Skov. Det skulde været mig, jeg havde kun brydt mig feil om Skoven og dens Hemmelighed.

Jeg begav mig næste Dag paa Veien, blev Ridderen ved, og den skionne lysgrønne Morgenskov forjog al Frygt af mit Sind. For ikke at forvilde mig, saae jeg efter Solens Stilling, den var allerede steget betydelig. I det jeg nu hævede mit Hoved, blev jeg en sort Tingest vaer i en hei Eeg. Jeg tænkte, det var en Biørn, og greb til min Klinge; da lød der en Menneskestemme hæslig og hæs ned til mig: Dersom jeg ikke nu gnavede Grenene af, hvad skulde jeg da have at stege dig ved til Midnat, Herr Næsviis?" Og med det samme grinte det, og raslede saadan med Grenene, at min Ganger blev sky, og foer afsted med mig, saa jeg ikke fik Tid til at see, hvad det egentlig var for et Diævelsbæst.

Det maae I ikke nævne, sagde Fiskeren og korsede sig, Konen giorde ligesaa og taug. Undine saae paa sin Yndling med klare Øine, og sagde: Det bedste ved Historien er, at de dog ikke fik ham stegt. Meer, du smukke Ungersvend!

Min Hest, blev Ridderen ved, vilde just afsted i en Afgrund, da kom det mig pludselig for, som om en lang hvid Mand kastede sig tvers over Veien; derved blev Hesten bange og stod. Jeg fik den igien i min Magt, og nu opdagede jeg, at min Redningsmand ikke var et hvidt Menneske, men en sølvklar Bæk, som styrtede sig ved Siden af mig, fra en Hoi, hvorved den havde standset Hesten i sit Løb.

Tak, kiære Bæk! raabte Undine, og klappede i Hænderne. Men den gamle Fisker rystede paa Hovedet og saae tankefuld ned til Jorden.

Jeg var neppe kommen ret i Sadelen igien, sagde Huldebrand, før en underlig Mandsling stod ved min Side, skiæv og hæslig over al Maade, ganske

brunguul og med en Næse, der ikke var meget min=dre, end hele den ovrige Karl. Dertil grinte han ret med en dum Høflighed ud af den brede Flab, og giorde tusinde Buk og Skrab med Foden. Da det nu mis=hagede mig, takkede jeg ham kort og godt og gav min Hest Sporerne; thi Solen var allerede dalet fra sin Middagshoide henimod Vesten. Da stod den lille Dværg pludselig ved et hurtigt Spring igien lige for min Hest. Barske, sagde jeg, den render dig overen=de. Ei, raabte Mandslingen, og loe endnu uendeligt dummere, giv mig dog først en Drikkeskilling! thi det var mig, som holdt Eders Hest for. Uden mig laae I med Eders Ganger i Steenkløften dernede! Uh! — Giør kun ingen flere Optoier sagde jeg, og tag disse Penge, skiont du lyver; thi den gode Bæk hist har reddet mig; ikke du, du hoist elendige Kræ! Og med det samme lod jeg et Guldstykke falde i hans underlige Hue, som han havde taget af, ligesom en Tigger. Jeg travede afsted; men med ubegribelig Hurtighed var han efter mig. Jeg galloperede, han galloperede med, saa snart som det end lod til at være ham, og saa underlige og næsten til Krampetræk ud=svævende Grimasser han giorde, i det han holdt Guldstyk=ket hoit i Haanden og sang: Falsk Mynt! Falsk Mynt! Falske Penge! Jeg holdt inde og sagde: Hvad betyde disse Skrig? Tag endnu der eet, to, tre Guldstykker, og lad mig fare med Fred. Da begyndt han igien med sine hæslige Komplimenter og hvæsede: Ikke just Guld! Guld skal det just ikke være min naadige Jun=ker! Af det Narrerie har jeg selv altformeget; vil I bare see:

Da forekom det mig paa eengang, som om jeg kunde see giennem den grønne faste Grund, som gien=nem grønt Glas, og som om den flade Jord var ku=gelrund; og derinde havde en Mængde Kobolder deres

Spil med Guld og Sølv. De huggede hinanden Hovederne af med de ædle Metaller, og puſtede hverandre for Morſkabs Skyld Guldſtøvet i Dinene. Min hæslige Ledſager ſtod halv derinde, halv oppe, lod ræfke ſig meget Guld af de Andre, viſte mig det, og kaſtede det derpaa med Klang atter ned i de umaadelige Kloſter. Derpaa viſte han atter Koboldene dernede det Guldſtykke jeg havde givet ham, og de vare færdige at lee ſig ihjel og ſpottede mig. Endelig udſtrakte de alle de ſpidſe metalſmudſige Fingre efter mig og vildere og vildere, og tættere og tættere, og galere og galere krøb Vrimmelen op efter mig. Da blev min Heſt atter forſkrækket ligeſom første Gang; jeg gav den Sporerne, og veed ikke ſelv hvor vidt omkring jeg jog i Skoven i min Forvirring.

Da jeg nu endelig holdt ſtille igien, var det aftenkieligt trindt omkring. Imellem Grenene ſaae jeg en hvid Fodſti lyſe, hvilken jeg mente maatte bringe fra Skoven tilbage til Staden igien. Jeg vilde begive mig derhen; men et ganſke hvidt utydeligt Anſigt, med verlende Træk, ſaae mig imøde mellem Bladene. Jeg vilde undvige det, men hvor jeg var, var det med. Opbragt vilde jeg tilſidſt ſpore min Heſt hen derimod, da ſprudlede det hvide Skum hen paa mig og Heſten, ſaa at vi begge blendede maatte vende om igien. Saaledes drev det os beſtandig fort foran ſig, i en beſtemt Retning. Naar jeg ſaae mig tilbage mærkede jeg nok, at det hvide ſprudlende Anſigt ſad paa et ligeſaa kæmpeagtigt Legeme. Mangengang ſyntes mig ogſaa det var et vandrende Springvand; men jeg kunde aldrig opdage alt med Visshed. Endelig gav jeg efter for den hvide Mand, der nikkede med Hovedet, ſom han vilde ſige: Retſaa! Retſaa! Og ſaaledes er jeg endelig kommen ud af Skoven her til Hytten, hvor den hvide Mand forſvandt.

Da Ridderen havde endt sin Historie, blev der talt om hans Bortreise. Men Undine loe, og sagde: Det er umueligt. Halvoen er ved Oversvømmelsen gjort til en Ø. Klippestykkerne og Træstammerne i Strømmen ville knuse dig; og paa Havet vover min Fader sig neppe med sit Fartøi. Det blev nu afgiort, at han skulde blive til Vandet sank. Da de gik ind i Hytten sagde Ridderen sagte til Pigen: Nu hvad siger Du Undine? er Du vred over at jeg bliver? Ak, sagde hun gnaven, lad mig være. Dersom jeg ikke havde bidt Eder i Fingeren, hvem veed hvad vi alt havde faaet at høre om Bertolda i Eders Historie.

Femte Capitel.

Hvorledes Ridderen levede paa Søtungen.

Huldebrand saae med inderlig Fornøielse hver en Dag Skovfloden voxe, stige over sine Bredder, og giøre Strædet mellem det faste Land og Øen hvor Hytten stod større, saa at det blev ham reent umueligt for det første at forlade den. Endeel af Dagen vandrede han omkring med en gammel Flitsbue, som han havde fundet i en Krog af Hytten, og giort i Stand. Traf han nu nogle Fugle, saa bragte han dem som en god Steg i Kiøkkenet. Herover skiændte Undine altid paa ham, at han stial Livet fra de nydelige lystige Dyr i det blaae Lufthav, ja hun græd undertiden ved Synet af det døde Fiæderkræ. Bragte han derimod intet, saa fik han atter Skiænd, fordi man for hans Efterladenheds Skyld altid maatte tage til Takke med Fisk og Krebs. Han fornøiede sig inderlig over hendes elskværdige Harme, fordi hun altid giorde sit onde Lune godt igien ved de huldeste Kiærtegn. Han vænnede sig

daglig mere til at betragte sig som Undines Brudgom; — han beroligede sig i sin Phantasie dermed, at hun vist ikke var en Fiskerdatter, men efter al Sandsynlighed af hoi Byrd fra Udlandet, og han kunde aldrig lide naar Fiskerens gamle Hustru skiændte paa hende.

Endelig kom der dog en lille Forstyrrelse i deres daglige Glæde. Ridderen og Fiskeren pleiede hver Middag og hver Aften at giøre dem tilgode med et Glas Viin; nu var hele den Forraad til Ende, som Fiskeren før Oversvømmelsen havde skaffet sig fra Staden. Een Dag, da det stormede dygtigt, og Vandet oversteg sine sædvanlige Bredder, kom Undine ind i Hytten, klappede i Hænderne, og sagde: Hvad give I mig hvis jeg skaffer Eder Viin? Men jeg forlanger intet, naar I kun ville blive muntre og faae bedre Indfald, end I har havt de sidste Dage. Med disse Ord bragte hun dem ud til Stranden, og de fandt virkelig i de høie Siv et Fad svømmende, som gav dem Haab om at det indeholdt den ædle Drik, som de ønskede. De væltede det hurtigt til Hytten, thi et stærkt Uveir trak atter op, og i Mørkningen kunde man mærke hvorledes Søens Vover skummende reiste deres hvide Hoveder, som om de saa sig om efter Regnen, der var ivente. Undine hialp saa godt som hun kunde, og da Uveiret tog alt for stærkt til, raabte hun lystigt truende henimod Skyerne: Du! Du! Tag dig iagt, at du ikke gior os vaade, vi har endnu langt hiem. Gubben forekastede hende den syndige Forvovenhed; men hun loe sagte, og de kom lykkelig i Havn med deres Fad, uden at der vederfores dem noget Ondt.

Da de nu havde fyldt Flaskerne, og sadde glade ved Vinen, da blev den gamle Fisker pludselig meget alvorlig og sagde: Gode Gud, vi glæde os, og de Stakler som eiede Vinen have maaskee maattet lade deres Liv. Ha, kunde jeg finde dem, sagde Huldebrand,

ingen Fare skulde holde mig fra at redde dem i Livet. Men saameget kan jeg forsikkre, at kommer jeg atter til et beboet Land, saa skal ieg opsøge deres Arvinger, og betale dem denne Viin dobbelt, ja tredobbelt. Det glædede Gubben, og de tømte freidigt deres Bægere. Men Undine sagde til Huldebrand: Af dit Guld kan du give dem saameget som Du vil. Men hvad det angaaer om at løbe og søge efter dem, det var taabeligt sagt. Jeg græd mine Øine ud, hvis Du forlod mig. Du har ogsaa mere Lyst til at blive hos mig, og hos den gode Viin. — Det forstaaer sig, sagde Huldebrand smilende. Nu, sagde Undine, var det da ikke taabeligt talt? Hver er sig dog selv nærmest. Hvad kommer andre Folk os ved. — Gud forlade Dig, Du vanartige Barn, sagde Fiskeren og hans Kone, du taler jo som om du var opdraget blandt Tyrker og Hedninger. Ja nu er jeg dog engang ikke anderledes, svarede Undine, hvem der saa har opdraget mig eller ei. Hvad hielper al Eders Snak til? — Tie, raabte Fiskeren opbragt, og Undine, der uagtet sin Kiækhed var yderst let at forskrække, klyngede sig op til Huldebrand og spurgte ham sagte: Er Du ogsaa vred, min smukke Ven? — Ridderen trykkede hendes spæde Haand, og strøg hendes Lokker. Tale kunde han ei af Harme over de Gamles Hidsighed. Og saaledes sadde de Alle i stum og fortørnet Forlegenhed lige over for hinanden.

Siette Capitel.

Om en Trolovelse.

Da bankede det ganske sagte paa Hyttedøren, og alle foere sammen af Skræk, ved den uformodentlige Lyd.

Det bankede atter og drog et dybt Suk. Ridderen vilde gribe til sit Sværd; den Gamle holdt ham derfra. Undine raabte kiækt ud af Døren: Hvis I troer at kunne have Eders frie Spas, I Jordaander, saa skal Kiolebrond lære Eder det Modsatte. De Andre i Hytten forfærdedes ved denne Tale, men udenfor lød Svaret: Jeg er ingen Jordaand, skiøndt vel en Aand, der endnu boer i et jordisk Legeme. Ville I hielpe mig, og frygte I Gud derinde i Hytten, saa lukker mig op. Undine aabnede nu Døren, og strakte Lampen ud i den mørke Nat, saa at man blev en gammel Præst vaer, som gyste tilbage ved Synet af den skiønne Pige, der kom ud af den ringe Hytte. Han troede det var en Aabenbaring, og begyndte at bede: Alle gode Aander lover Herren den Gud! Jeg er intet Spøgelse sagde Undine. Seer jeg da saa hæslig ud? Eders fromme Tale forskrækker mig ikke. Jeg kiender ogsaa Gud, og forstaaer at love ham; Hver naturligviis paa sin Maade, eftersom han har skabt os. Træd ind ærværdige Fader, I kommer til gode Folk.

Præsten traadte bukkende ind og saae sig frygtsom om, hans Mine var blid og ærværdig. Men Vandet dryppede ham af alle den sorte Kiortels Folder. Ridderen bød ham sin prægtige Kaabe, men han udbad sig Fiskerens gamle graa Overkiole. Fiskerens Kone nødte ham i sin Lænestol. I er gammel, sagde hun, udmattet, og dertil en geistlig Mand. Undine skiød ham sin Skammel under Fødderne, og viste sig meget sædelig og behagelig. Huldebrand hvidskede hende i den Anledning en Spøg i Øret, men hun svarede meget alvorlig: Han tiener jo Den, der har skabt alt, og det er ikke at spøge med. Nu vederqvægede de Præsten med Mad og Drikke, og han fortalte at han igaar var gaaet fra sit Kloster,

der laa langt borte paa hiin Side Landtungen, for at gaae til sin Bisp, og fortælle ham den Ned Klosteret var kommet i, ved Oversvømmelsen. Han havde ladet sig sætte over Strømmen af to Færgefolk; da var Veiret begyndt igien; Bølgerne havde drevet og omhvirvlet Baaden; han var falden ud og havde kiæmpet med Døden, indtil en Bølge, sagde han, kastede mig paa Eders De.

Ja, De, sagde Fiskeren; for kort Tid siden var det en Landtunge. Jeg takker Gud for min Redning, sagde Præsten, om jeg ogsaa aldrig skulde see mit Hiem ostere. Hvad vil I sige med det, spurgte Fiskeren? Jeg er gammel, hvem veed naar denne Oversvømmelse faaer Ende. Eders Fiskerbaad er svag, og kan let kantre; og i deres Adspredelse kan jo Beboerne paa det faste Land let glemme Jer i Eders Alderdom. Den gamle Kone begyndte at korse sig og klage. Det bevare os Gud fra! raabte hun. Ei, sagde Fiskeren, dig kan det være det samme, Du har jo dog i saa mange Aar, ikke været paa hiin Side Skoven. Naar man dog veed at man kan komme bort, sukkede hun, men det er ængsteligt at vide sig saaledes fængslet til eet Sted.

Undine glødede som en Rose! Saa bliver du ogsaa hos os, sagde hun og klyngede sig op til Huldebrand. Den gamle Kone vilde atter giøre hende Bebreidelser, da sagde Ridderen, for paa engang at ende det fortrædelige Forhold: Her seer I et Brudepar for Eder, kiære Herre! og naar denne Pige, og de gode Fiskerfolk intet have derimod, saa skal I endnu i Aften vie os.

Efter adskillige Indvendinger fandt man sig deri, og Hustruen gik ud for at hente to indviede Voxlys, som hun længe havde giemt. Ridderen vilde just rive to Ringe af sin gyldne Kiæde, for at trolove sig med Undine; da raabte hun: Ganske tiggefærdig have mi-

ne Forældre dog heller ikke sendt mig ud i den vide Verden. Dermed foer hun ud af Døren, og kom tilbage med to kostbare Ringe, gav sin Brudgom den ene og beholdt selv den Anden. Fiskerfolkene forundrede sig saare, thi de havde aldrig seet dem. Men Undine sagde: De vare syede ind i mine Klæder, da jeg kom til Eder, og det var mig forbudt at vise dem til Nogen, før min Bryllupsaften. — Nu tændte Præsten de indviede Lys, satte dem paa Bordet, og lod Brudeparret trine lige over for. Derpaa forbandt han dem ved korte, høitidelige Ord: De gamle Ægtefolk velsignede det nye Par, og Bruden støttede sin sagteskjælvende til sin Ridder. Da sagde Præsten: I ere dog nogle underlige Folk. Hvad vil det sige, at I ere de eneste Mennesker her paa Øen? Under Vielsen saae jeg en ansеelig lang Mand, med en hvid Kappe, kige ind ad Vinduet. Han staaer vist endnu uden for Døren, hvis I vil nøde ham ind. — Gud bevares, saade Værtinden, og foer sammen; den gamle Fisker rystede paa Hovedet, og Huldebrand sprang hen til Vinduet. — Det kom ham ogsaa for, som han saae en hvid Strime, der dog strax tabte sig igien i Mørket. Han forsikkrede Præsten at han havde taget feil, og man satte sig fortroligt med hverandre om Ørnens Lue.

Syvende Capitel.

Hvad der videre tildrog sig Bryllupsaftenen.

Undine som under hele Vielsen havde forholdt sig yderst ærbar og stille, begyndte nu igien med sit vilde overgivne Væsen. Hun drillede Brudgom, Plejeforældre, ja selv den fromme Præst; og Huldebrands venligtbebreidende Blik var ikke istand til for et Øieblik

at tæmme hende. Da sagde Præsten: Min yndige unge Pige, man kan vel ikke see paa Eder uden Forlystelse, men tænk dog paa itide at stemme Eders Siæl i Harmonie med Eders Brudgoms. Siæl? sagde Undine leende, det klinger ret smukt, og kan vel ogsaa for de fleste Folk være en ret opbyggelig nyttig Regel. Men jeg beder Eder, naar man nu slet ingen Siæl har, hvad skal man da stemme? og saaledes gaaer det mig. — Præsten taug, dybt fornærmet, men hun nærmede sig ham smigrende og sagde: Vredes dog ikke paa Den, som intet Ondt har giort Eder. I maa dog ikke giøre noget Kreatur Fortræd, af hvad Slags det end er. Vær kun taalmodig, saa skal jeg forklare Jer alting.

Man saae hende i Færd med at fortælle, men pludselig holdt hun inde, som om hun havde betænkt sig, og udgiød en rig Strøm af Taarer. Endelig sagde hun: Det maa være herligt men ogsaa gyseligt at have en Siæl. O Gud min fromme Mand, var man ikke lykkelig, om man slet ingen havde? Alle i Hytten gyste. Men hun betragtede den Geistlige med en ængstelig Videbegierlighed. Tungt maa Siælen trykke, blev hun ved, siden endnu Ingen svarer mig. Da nu brød hun atter ud i en Strøm af Taarer, og skiulte sit Ansigt i sit Klædebon. Da traadte Præsten hen for hende, og besvor hende i den Helligstes Navn, at afkaste den skiønne Larve, hvis hun var af den Onde. Men hun sank paa Knæ, og gientog alt det Fromme hun vidste, lovede Gud, og forsikrede at hun meente det godt med den hele Verden. Da sagde endelig Præsten: Herr Brudgom! jeg lader Eder være allene med den, som jeg har viet Eder til. Saameget jeg kan udgrunde, er der intet Ondt ved hende, men vistnok saare meget Forunderligt. Jeg formaner Eder til Forsigtighed, Kiærlighed og Troskab. Der-

med gik han ud; Fiskerfolkene fulgte ham, forsende sig.

Undine var sunken paa sine Knæ; Ak sagde hun i det hun afhyllede sit Ansigt og saae frygtsom op til Huldebrand, nu vil du vist ikke beholde mig; og jeg har dog intet Ondt giort, jeg arme stakkels Barn. Dette sagde hun saa rørende at han trykkede hende i sine Arme, og glemte alt det Gyselige og Gaadefulde. Da smilte hun giennem Taarer; det var som naar Morgensolen glindser paa smaae venlige Bække. Du kan ikke forlade mig, hviskede hun fortrolig og tillidsfuld, og klappede Ridderens Kinder med sine fine Hænder. Nu forsvandt enhver Frygt hos ham om at hun var en Fee, eller et ondt drillende Væsen af Aandeverdenen; og han sagde venlig: Søde lille Undine! sig mig bare hvad det var du talede om Jordaanderne, da Præsten bankede paa Døren, og om Kiolebrond? Eventyr, Ammestuefortællinger! svarede hun leende med hele sin forrige Lystighed. Først gjorde jeg Eder bange, saa blev jeg det selv. See det er Enden paa Visen af den hele Bryllupsaften. — Nei det er det ikke! sagde den af Elskov beruste Ridder; slukkede Lysene, og ved Maanens Skin, som straalede venlig ind, bar han sin elskede Skionne med tusinde Kys ind i Brudekammeret.

Ottende Capitel.

Dagen efter Brylluppet.

Næste Dags Morgen forlod Ridderen sin unge Brud, og traadte ind til Pleiseforældrene og Præsten. Hans Glæde virkede paa dem, saa de ogsaa forglemte den Frygt og Tvivl, Undines underlige Adfærd havde foraarsaget. Nu aabnede hun Døren. De vilde gaae hende imøde, men blev forundret staaende, saa fremmed

og dog saa velbekiendt forekom den unge Kone dem. Fromt knælede hun for Præsten og bad ham om Forladelse for sin taabelige Overgivenhed i Aftes; hun bad ham om sin Velsignelse. Derpaa reiste hun sig, kyssede sine Plejeforældre og takkede dem, for alt det Gode, de havde beviist hende. Den hele Dag var hun stille, agtpaagivende, venlig; en lille Husmoder og dog tillige et blyfærdigt jomfrueligt Væsen. Hun satte Frokosten frem, lavede Middagsmaden, og taalte ikke at den gamle Moder giorde sig ringeste Uleilighed. Præsten kunde ikke vende sine Øine fra hende. Herr Brudgom sagde han, Himlen har igaar ved mig Uværdige skiænket Eder en Skat; forvar den vel, som I bør, saa vil den befordre Eders timelige og evige Lykkalighed.

Henimod Aftenen hang Undine sig med ydmyg Ømhed ved Ridderens Arm og drog ham sagte ud af Døren, hvor Solen yndig lyste over det friske Græs giennem de ranke Stammer. Hun havde en Hemmelighed paa sit Hierte, som hun ikke ret vidste, om hun turde meddele ham. Hvor forundredes Ridderen ved at finde Skovfloden rolig inden sine Bredder; intet af den forrige Oversvømmelse var tilsyne. Inden i Morgen er alting tørt og roligt, sagde den skiønne Kone, og Du kan reise hvorhen Du vil, uden Modstand. Ikke uden dig Undine, sagde den kiærlige Ridder. — Bær mig over paa hin lille Ø, som ligger der for os, vedblev hun. Jeg kunde lettelig selv smutte giennem Vaverne men i din Arm hviler jeg saa sødt, og forstoder Du mig, saa har jeg dog endnu engang hvilet deri. Huldebrand tog hende med bange Forundring i sine Arme, bragte hende over i det bløde Græs og vilde sætte sig ved Siden af sin elskede Byrde, men hun sagde: Nei, derhen! lige over for mig! Jeg vil læse i dine Øine før dine Læber tale. Hør nu opmærksom hvad jeg siger dig.

Du maa da vide min inderligt Elskede! at der i Elementerne gives Væsener, der næsten see ud som I, men som sielden lade sig see af Eder. I Ilden hvidste og lege de underlige Salamandere; dybt i Jorden boe de vantrevne lumske Dværge. I Skoven ere Alfer som tilhøre Luften, og i Søerne, Strømmene og Bækkene leve Vandaandernes udbredte Slægt. I klingende Krystalhvælvinger, hvorigiennem Solen og Stiernerne lyse, boer man godt; høie Koraltræer med blaae og røde Frugter findes i Haverne; over sneehvidt Havsand og brogede Muslingeskaller vandrer man og hvad Skiønt den gamle Verden besad, som den nærværende ikke fortiener at see, det overtrække Floderne med et hemmeligt Sølvslør. Under dette kneise nu de ædle Mindesmærker høit og alvorligt, herligt forfrisket af det flydende Vand, som udklække Musblomster og krandsende Sivbuske deraf. Men de som boe deri, ere saare blide og lystige at see, og for det meste smukkere end Menneskene. Mangen Fisker havde det Held at belure en smuk Havfru, naar hun steg op af Bølgerne og sang. Han fortalte da igien Andre om hendes Skiønhed, og slige sælsomme Qvinder kaldes Undiner af Menneskene. Du selv seer her en Undine for dig, kiære Ven!

Skræk og Forbauselse betog Ridderen Mælet. Hun rystede betænkelig paa Hovedet, drog et dybt Suk og blev ved:

Vi vilde have det meget bedre end I andre Mennesker — thi Mennesker kaldes vi dog ogsaa, og ere det virkelig efter Dannelsen og Legemet — men der er en slem Omstændighed derved. Vi og vore Lige i de andre Elementer, tilintetgieres og forgaae bestemt efter Døden, saa at intet Spor bliver tilbage af os igien; og naar I andre engang opvaagne til et saligt Liv, ere vi der hvor Sand, Funke, Vind og Bølge vare. Der-

for have vi heller ingen Siæl. Elementet bevæger os, adlyder os ofte, saalænge vi leve, adspreder os stedse naar vi dee; og vi ere lystige uden al Græmmelse, saaledes som Nattergalene og Guldfiskene ere det, samt alle andre smukke Naturens Born. Men Alt stræber til et høiere Maal, end hvor det staaer. Saaledes vilde ogsaa min Fader, der er en mægtig Havmandskonge i det Midlandske Hav, at hans Datter skulde blive deelagtig i en Siæl. Men en Siæl kan vore Lige kun faae ved Kiærlighedens inderlige Forening med En af Eders Slægt. Nu er jeg besiælet! Dig takker jeg for min Siæl! o du usigelig Elskede! Og dig vil jeg takke derfor, hvis du ikke gior hele mit følgende Liv ulykkeligt. Thi hvad skal der blive af mig, hvis du undflyer mig, og forskyder mig? Men ved et Bedrag vilde jeg ikke beholde dig. Og vil Du forstøde mig, saa gior det nu, og gaae allene tilbage til Strandbredden. Jeg dukker mig da i denne Bæk, som er min Farbroder, og som her i Skoven fører sit sære Eremitliv, langt fra alle øvrige Venner. Men han er mægtig, og overgaaer mange store Strømme. Han bragte mig som et let lattermildt Barn til Fiskeren, og som en besiælet, elskende og lidende Hustru, vil han bringe mig tilbage til mine Forældre.

Hun vilde sagt endnu meer, men Huldebrand omfavnede hende med den inderligste Kiærlighedsfølelse, og bar hende til Strandbredden igien. Her først svor han under Kys og Taarer aldrig at forlade sin hulde Viv, og priste sig lykkeligere, end den græske Billedhugger Pygmalion, for hvem Fru Venus havde givet den skiønne Steen Livet. I sød Fortrolighed vandrede Undine ved hans Arm tilbage til Hytten, og følte nu først ret hvorliden Aarsag hun havde at beklage sig over Savnet af hendes Faders herlige Krystalslotte.

Niende Capitel.

Hvorledes Ridderen førte sin unge Kone med sig.

For at skaane sine Plejeforældre, foreslog Undine at Bortreisen skulde skee jo før jo heller. Endnu, sagde hun, holde de min Stilhed og Fromhed for intet bedre end det før var, nemlig Søens Rolighed naar Luften er stille; og de vilde ligesaa godt more dem med et ungt Træ, eller en Blomst, som med mig. Lad mig ikke vise dem det nylig skiænkte, kierlighedsfulde Hierte, i det Øieblik, de skal miste det, for dette Liv. Og hvor kunde jeg skiule det, hvis vi bleve længer sammen?

De toge altsaa en hurtig Afsked. Den gamle Præst tilbød sig at følge dem, der blev grædt heftigt paa begge Sider. Det var som om de gamle Folk anede, hvad de havde tabt i deres Plejedatter.

Det maatte have været smukt at see de tre Reisende drage giennem Skoven, i den grønne Bladsal. Den skionne Qvindeskikkelse paa den ædle smagfuldt pyntede Hest; paa hendes ene Side den ærværdige Præst i sin sorte Ordensdragt; paa hendes anden Side den unge blomstrende Ridder i lyse brogede Klæder. Huldebrand og Undine talede uafladeligt til hinanden med kiærlige Blik og Miner og det var først ved at høre Præstens Samtale med en fierde Reisende at de bleve standsede i deres.

Han bar en hvid Kjortel; fast ligesom Præstens Ordensdragt; kun hang Kappen ham dybt ned i Ansigtet, og det Hele flei i saa flagrende Folder omkring ham, at han hvert Øieblik havde nok at bestille, med at opsamle Fligerne og kaste dem over Arm og Skulder; hvilket dog ikke i mindste Maade hindrede ham i hans Gang. — Jeg boer her i mange Aar i denne Skov, min ærværdige Herre, hørte de unge Ægtefolk ham sige til Præsten, — uden at jeg derfor just kan

kaldes en Eremit, i den Betydning I tager Ordet. Thi som sagt, af at giøre Bod veed jeg saare lidet, og jeg troer heller ikke at behøve den. Kun af den Aarsag har jeg Skoven saa kiær, fordi det tager sig særdeles smukt ud, og fordi det morer mig, naar jeg skynder mig hen i mit flagrende hvide Klædebon, giennem de mørke Skygger og Bladene, og naar da undertiden en huld Solstraale uformodentlig blinker paa mig. — I er en høist særsom Mand, svarede Præsten, og jeg gad nok kiende Jer neiere. — Og hvem er I da, for at tale om andre Ting? spurgte den Fremmede. — Man kalder mig Pater Heilmann, sagde den Geistlige, og jeg kommer fra Klosteret Mariengruß, paa hin Side Søen. — See, see, sagde den Fremmede. Jeg hedder Kiølebrønd; og hvis det gik løs paa Komplimenter, saa kunde man ligesaa gierne kalde mig Herr von Kiølebrønd, eller Frieherre von Kiølebrønd; thi fri er jeg, som en Fugl i Skoven, og lidt til. For Exempel, nu har jeg noget at tale med den unge Kone derhenne. — Og inden man vidste et Ord deraf, stod han paa den anden Side hos Undine, og rakte sig høit i Veiret, for at hvidske hende noget i Øret. — Men hun vendte sig forskrækket bort og sagde: Jeg har intet meer med Eder at giøre. Haha! loe den Fremmede, hvilket uhyre fornemt Partie maae I have giort, siden I ikke længere vil kiendes ved Eders egen Slægt. Kiender I da ikke meer Eders Morbroder Kiølebrønd, som trolig bar Eder paa sin Ryg til dette Land? Jeg beder Eder sagde Undine, forlad mig. Nu gyser jeg for Eder. Og skal min Mand lære at faae Afsky for mig, ved at see mig i saadant Venskab og Frændskab? — Glem ikke mit Barn, sagde Kiølebrønd, at jeg er her som et Leide mod de spøgende Jordaander, der ellers vist vilde drive deres Spas med Eder. Den gamle Præst

mærker jo intet. Han gaaer der som i Drømme, og lader slet ikke til at lægge Mærke til vor Samtale. — Vi bruge ikke Eders Hjelp mere, sagde Undine. Det Eneste, som foraarsager os Gysen her, er J. Da blev Kiolebrønd vred og giorde et fælt Ansigt, saa at Undine blev ganske forskrækket og skreg om Hielp. Som et Lyn var Ridderen paa den Side, og svang sin skarpe Klinge mod Kielebrønds Hoved. Men han hug i et Vandfald, som skummede ned ved Siden af ham fra en hoi Klippe, og som i det samme overgiod dem med en Pladsken, der næsten klang som Latter, og aldeles giennemblodte dem. Præsten sagde, som om han pludselig vaagnede: Det har jeg længe tænkt, vilde skee siden Bækken der oppe fra Bierget, falder saa nær ned, ved Siden af os. I Forstningen forekom det mig endogsaa, som om det var et Menneske der kunde tale. — I Huldebrands Øre raslede Vandfaldet ganske tydeligt disse Ord: Raske Ridder! Dygtige Ridder! jeg vredes ei, jeg kives ei, beskiærm kun stedse saa din skionne Viv! Du Ridder god! Du muntre Ungdomsblod!

Efter at have giort nogle faae Skridt, vare de atter i fri Mark. Rigsstaden laa straalende for dem, og Aftensolen, som forgyldte Taarnene, torrede venligt Pillegrimmenes giennemblødte Klæder.

Tiende Capitel.

Hvad der tildrog sig i Staden.

Alle vare glade her, ved Ridderens lykkelige Tilbagekomst; kun huede det ikke Bertalda, at han bragte en saa deilig Kone med; thi hun havde virkelig holdt mere af ham end hun vilde lade nogen mærke.

I hele Byen holdt man Undine for en Prindsesse, som Huldebrand i den fortryllede Skov havde befriet fra en ond Troldmand; og han lod dem blive i den Formodning.

Imidlertid besøgte Bertalda Undine daglig mere. Det kom hende for som hun havde kiendt og seet hende før i længstforsvundne Dage; og det gik Bertalda tildeels ligesaa, skiøndt hun troede at have Aarsag nok til at beklage sig over sin lykkelige Medbeilerske. Saaledes vare de da hinandens daglige Omgang, og da det nærmede sig til Reisen, blev der aftalt, at Bertalda skulde følge Undine til Borgen Ringstetten ved Donaukilderne, og forblive der nogentid hos hende; skiøndt det kostede meget, at overtale hendes Plieforældre.

De talede just derom en skiøn Sommeraften, da de ved Stiernernes Skin spadserede sammen paa Rigsstadens store med høie Træer omplantede Torv. Kun det store Springvand midt paa Pladsen afbrød undertiden deres Samtale, ved sin underlige Pladsken og Sprudlen. De vare alle Tre saa vel tilmode. Imellem Træskyggerne stial sig Lysenes Skin fra de nærmeste Huse; en stille Mumlen af legende Børn og spadserende Mennesker lod omkring dem; man var saa allene og dog saa venlig muntert inde i den levende Verden. Da kom der en lang Mand midt fra Torvet som gik dem imode, bukkede ærbødigt for Selskabet, og hvidskede den unge Kone noget sagte i Øret. Utilfreds over at blive forstyrret og med Forstyrreren gik hun nogle Skridt affides med ham og begge begyndte at hvidske til hinanden, som det lod, i et fremmed Sprog. Huldebrand troede at kiende den sælsomme Mand, og stirrede saa stivt hen paa ham, saa at han hverken hørte eller besvarede den forbausede Bertaldas Spørgsmaal. Pludselig klappede Undine glad i Hænderne og lod den

Fremmede staae, som skyndte sig bort med hurtige Skridt, i det han utilfreds rystede paa Hovedet, og steg ned i Bronden. Nu var Huldebrand vis i sin Sag; men Bertalda spurgte: hvad vilde Vandkigeren dig, kiære Undine! Den unge Kone smilede og svarede: I Overmorgen paa din Navnedag skal du faae det at vide, du elskværdige Barn. Videre indlod hun sig ikke.

Var det Kiolebrønd? spurgte Huldebrand med en hemmmelig Gysen, da de vare ene. — Ja det var svarede Undine, og han vilde ogsaa love mig en heel Hoben taabeligt Tøi. Men imod sin Hensigt har han bragt et høist kiærkomment Budskab. Vil du vide det strax min elskede Husbond, saa siger din Undine dig det; men vil du giøre mig en Glæde, saa bier du, og deler Overraskelsen med de Andre.

Huldebrand fandt sig gierne i sin Hustrues Ønske. Ak, sagde Undine just som hun vilde til at sove ind: Hvor vil Vandkigerens Budskab glæde hende den gode, kiære Bertalda.

Ellevte Capitel.

Bertaldas Navnedag.

Selskabet sad til Bords; Bertalda, smykket med Blomster og Ædelstene som en Vaargudinde, sine Plejeforældres Glæde; ved Siden af hende Huldebrand og Undine. Da det rigelige Maaltid var endt, og Kagen og Frugterne bragtes op, aabnedes ogsaa Døren, efter god gammel Skik, paa det Husets Folk kunde see til med, og glæde sig ved Herskabets Lystighed. Tienerne bare Viin og Bagværk omkring til Tilskuerne. Huldebrand og Bertalda ventede med Utaalmodighed paa den lovede Forklaring, og fæstede hyppigt Øinene paa Un-

dine. Men den deilige Kone ſad hele Tiden ſtille, og ſmilede rolig og inderlig glad hen for ſig. Man kunde godt mærke at hun hvert Øieblik havde Lyſt til at tale, men opſatte det, ligeſom Børn ofte giemme deres kiæreſte Lækkerbidſkener tilſidſt. Bertalda og Huldebrand deelte hendes Følelſe med bange Haab. Da bad Nogle af Selſkabet Undine om at ſynge en Viſe. Glad greb hun denne Leilighed, lod ſig ſtrax bringe ſin Luth, og ſang følgende Ord!

De unge Straae i Dug ſig bade,
Hvad ligger der i Græſſet grønt?
Er det en Blomſt med hvide Blade?
Ak nei, det er et Barn ſaa ſkiønt.

Med Morgenroſerne det leger,
Hvor kom hun fra, den lille Mø?
Derfra, hvor Bølgen ſig bevæger
Derude paa den mørke Sø.

De ſkiønne Blomſter kan dig ſmykke,
Kan fryde dig med Sommerlyſt,
Men ingen af dem kan dig trykke
Til trofaſt, moderlige Bryſt.

Først nylig dig Alfader ſkabte
Og ſatte dig paa Livets Vei?
Dog ak, du alt det Bedſte tabte,
Du ſtakkels Barn, og veed det ei.

En ædel Hertugs Ganger træder
Dig nær — han ſtandſer, ſeer din Sorg!
Til herlig Kunſt, til rene Sæder
Opdrager han dig paa ſin Borg.

Nu kneiſer du i Purpurklæde
Som Skiønneſt i din Fyrſtes Land;
Dog o den allerſtørſte Glæde
Forlodſt du paa den øde Strand!

Undine lod med et vemodigt Smil ſin Luth ſynke;

Bertaldas fyrstelige Pleieforældre havde Øinene fulde af Taarer. Saaledes var det, den Morgen jeg fandt dig, du arme fader- og moderløse Barn, sagde Hertugen dybt bevæget. Den skiønne Sangerinde har fuldkommen Ret! Det Bedste have vi dog ikke været istand til at give dig.

Men vi maae ogsaa høre, hvorledes det er gaaet hendes Forældre, sagde Undine; slog Strængene og sang:

Stakkels Moder i sit Kammer
Pusler Dag og pusler Nat!
Søger stedj', men til sin Jammer
Finder hun dog ei sin Skat.

Huset tomt! Forgiæves Klage!
Hvilken Qval som hendes stor?
Hun, som her i Lykkens Dage
Vugged et velsignet Nor.

Atter ude grønnes Bøgen,
Solens Ild har Blomster skabt.
Gode Moder! Lad din Søgen!
Finder ei, hvad du har tabt.

Naar den trætte Fader iler
Hiem med sine revne Garn
Vildt han giennem Taaren smiler,
Thi han møder ei sit Barn.

Taus'e, med fortvivlet Lytten
Og med sønderreven Bryst
Sidde de forladt i Hytten,
Uden Haab og uden Trøst.

For Guds Skyld hvem ere mine Forældre, hvor ere de? raabte Bertalda ængstelig! Da vaklede den gamle Fisker frem af Mængden med sin Kone. Der! sagde Undine smilende. Og begge de to Gamle hang hoithulkende om den gienfundne Datters Hals, og takkede Gud. Men forfærdet og opbragt rev Bertalda sig los fra deres Omfavnelse. Det var for meget for dette stolte

Hierte. Hun havde giort Regning paa en ganske anden Herkomst; det kom hende for, som om hendes Medbeilerinde havde opfundet dette, for at ydmyge hende; hun udskiældte Undine, hun udskiældte de to Gamle, og de hæslige Ord: Bedragerske! leiet Pak! fløi fra hendes Læber. De gamle Folk stode bestyrtede og fortvirlede. Har du da en Siæl? Har du da virkelig en Siæl? raabte Undine. Elsker du ikke dine Forældre, glæder det ikke dit Hierte inderligt at have fundet dem? — Hun lyver — raabte Bertalda. Det er Bagvaskelse; jeg er ikke disse ringe Folks Barn. Mine fyrstelige Forældre, jeg beder Eder! bringer mig bort fra dette Selskab, fra denne Stad, hvor man kun stræber efter at forhaane mig.

Men den gamle ærlige Hertug blev fast staaende, og hans Gemalinde sagde: Vi maae bestemt vide hvordan det hænger sammen; Gud bevare os fra at sætte en Fod ud af Salen før. Da nærmede sig den gamle Fiskerkone, neiede dybt for Hertuginden og sagde: I løser mit Tungebaand, høie gudsfrygtige Frue! Jeg maa sige Eder, hvis denne slemme Frøken er min Datter, saa har hun et Mærke som en Viol mellem begge sine Skuldre, og ligesaadan een paa Bristen af hendes venstre Fod. Hvis hun kun vil gaae ud med af Salen. — Jeg blotter mig ikke for den Bondequinde, sagde Bertalda stolt, og vendte hende Ryggen. — Men dog vel for mig? spurgte Hertuginden med stor Alvorlighed. I følger mig ind i Sideværelset, Jomfru! og den gode gamle Kone kommer med. — De Tre forsvandt, og alle Øvrige bleve tilbage i taus Forventning. Efter en kort Tid kom Quinderne tilbage, Bertalda var dødbleg, og Hertuginden sagde: Ret maa Ret forblive! Derfor erklærer jeg, at Bertalda er Fiskerens Datter. Med disse Ord forlod det fyrstelige Par Salen med deres Pleiedatter

og Fiskerfolkene, Giæsterne skiltes ad og Undine sank grædende i Huldebrands Arme.

I de første Morgenstraaler, næste Dag, holdt et skiønt Kioretøi udenfor Herbergets Port, der skulde tiene Huldebrand og hans skiønne Hustru til Reisevogn. Ligesom de vilde stige ind, stod en Fiskerpige dem i Veien. Vi bruge ikke dine Varer, sagde Huldebrand, vi reise bort. Da begyndte Fiskerpigen at græde bitterlig, og nu saae de tvende Ægtefolk først at det var Bertalda. Hun var ydmyg og nedslaaet. Hertugen havde forskudt hende for hendes Uguddeligheds Skyld mod sine Forældre; og hendes Fader vilde ikke vide af hende at sige, før hun blev bedre Vov dig ud til os gjennem den fortryllede Skov, havde han sagt; det skal være det første Beviis paa, at du bryder dig om os. Men kom som Fiskerpige, ei som Frøken. Nu stod hun der angst og skiælvende og sagde til Undine: Tilgiv ædle Frue, at jeg igaar har fornærmet Eder. Huldebrand rørtes til Medlidenhed over den ulykkelige Pige. De godmodige Ægtefolk besluttede for det første at tage hende med til Ringstetten, da de mærkede hendes Angst for Skoven og Modbydelighed for Fiskerhytten. Efter nogle Dages Reise kom de lykkeligt til Borgen. Bertalda var Undines daglige Omgang; thi Huldebrand havde i Forstningen mange Forretninger. Nu opdagede den godmodige aabenhiertige Undine Bertalda sin hele Historie. Hun betragtede Undine med Ærefrygt, men en Gysen som hun ikke kunde betvinge, skilte hende fra det Øieblik af fra hendes Veninde; og samme Dags Aften kunde hun ikke forundre sig nok over, at Ridderen var saa inderlig forelsket i et Væsen, der, efter den sidste Opdagelse, mere forekom hende som et Spøgelse, end som et Menneske.

Tolvte Capitel.

Hvordan de levede paa Borgen Ringstetten.

Den som skriver denne Fortælling veed heel vel at man ret kunstmæssigt kunde udvikle, hvorledes Huldebrands Hierte lidt efter lidt vendte sig fra Undine til Bertalda; hvorledes denne daglig kom den unge Mand imøde med mere glødende Kiærlighed, hvorledes de begge begyndte at betragte den unge Hustru som et fremmed Væsen, for hvilket de havde mere Frygt end Medlidenhed, hvorledes Undine græd og hendes Taarer vakte Samvittighedsnag i Ridderens Hierte, uden dog at vække den forrige Kiærlighed; saa at han vel undertiden var venlig mod hende, men dreves dog snart igien fra hende med en kold Gysen, til Menneskebarnet Bertalda. Alt dette kunde man udføre vidtløftigt, veed Skriveren, maaske burde man ogsaa. Men det vilde smerte hans Hierte altfor meget. Han har oplevet lignende Ting, og flyer selv i Erindringen deres Skygge. Vi ville altsaa ikke saare Følelsen piinligt med at udmale de enkelte Træk, men kun kortelig melde, at det nu engang var kommen saavidt, som sagt er. Den stakkels Undine var meget bedrøvet; de andre To vare heller ikke meget fornøiede: især troede Bertalda, naar der skete den ringeste Afvigelse fra det som hun ønskede, at føle det skinsyge Nag af den fornærmede Husfrue. Hun havde derfor ordentlig vænnet sig til et bydende Væsen, som Undine med vemodig Eftergivenhed fandt sig i, og som for det meste paa det kraftigste understøttedes af den forblindede Huldebrand. Hvad endnu mere forstyrrede Borgselskabet, var allehaande sælsomme Spøgerier der mødte Huldebrand og Bertalda i Slottets hvælvede Gange, og om hvilke tilforn i Mandsminde intet var hørt. Den lange hvide Skikkelse, i hvilken Huldebrand kun altfor vel kiendte Far-

broderen Kiolebrond, og Bertalda den giengangerske Vandkiger, treen ofte truende for begge, iſær for Bertalda; ſaa at hun alt af den Aarſag flere Gange var bleven ſyg, og ofte havde beſluttet at forlade Borgen. Men deels var Huldebrand hende alt for kiær, og hun ſatte ſin Tillid til ſin Uſkyldighed, da det aldrig endnu var kommet til nogen egentlig Erklæring mellem dem; deels vidſte hun heller ikke hvor hun ſkulde tye hen. Den gamle Fiſker havde faaet Budſkab fra Herr von Ringſtetten, at Bertalda var hos ham; herpaa havde han ſvaret med ſkiælvende og næſten ulæſelig Haand: Jeg er en ſtakkels gammel Enkemand, thi min kiære troſaſte Huſtru er død fra mig. Men ſkiøndt jeg nu næſten beſtandig maa ſidde allene i Hytten, ſeer jeg dog heller at Bertalda er hiſt end her. Kun at hun ikke giør min elſkede Undine nogen Fortræd, thi da gav jeg hende min Forbandelſe.

En Dag var Huldebrand nylig redet ud, da Undine forſamlede ſine Huusfolk, lod en ſtor Steen bringe hid, og befalede at man ſkulde bedække den herlige Brond, ſom var midt i Slotsgaarden. Folkene indvendte at de ſaa maatte hente Vand langt nede i Dalen. Undine ſmilte veimodigt. Det giør mig ondt for Jer, kiære Børn, ſagde hun; jeg vilde heller ſelv bære Vandkrukkerne herop; men Bronden maa engang for alle ſpærres; ellers vilde der flyde en langt større Ubehagelighed af. Tieneſtefolkene vilde ikke være deres hulde Frue imod; man indvendte intet mere, men greb den uhyre Steen, der ligeſom loftede ſig af ſig ſelv mellem deres Hænder, og ſvævede hen over Bronden. Da kom Bertalda løbende og ſagde, de ſkulde lade være, kun af denne Brønd hentede man det Baſkevand, ſom var ſaa fordeelagtigt for hendes Hud. Men Undine ſagde hende venligt imod, og blev ved ſit Forſæt — See engang, raabte Bertalda utilfreds og ængſtelig,

det ſtakkels ſkionne Vand kruſer og ſnoer ſig, fordi det ſkal ſkilles fra Solen, og fra det glædelige Syn af Menneſkeanſigterne, til hvis Speil det er ſkabt. Og Vandet krummede ſig virkelig og rorte ſig i Bronden, ſom om det vilde forhindre Arbeidet. Men det hialp ikke, og inden kort Tid laae Stenen over Aabningen. Undine ſtottede ſig tankefuld til den, og ſkrev med ſine ſkionne Fingre paa Fladen med en indbidende Vædſke, ſaa at man ſnart blev Tegn vaer, ſom aldrig før havde ſtaaet der.

Bertalda modtog om Aftenen den hiemkomne Ridder med Taarer over Undines Opforſel. Han vilde ſkiænde, men Undine ſagde: Min Herre og Husbond dømmer ingen af ſine Tienere uhørt, mindre ſin Ægtehuſtru. Kort af hendes Huldſalighed tog han hende venligt ved Haanden og førte hende ind i ſit Kammer, hvor hun ſagde:

Du kiender min ſlemme Farbroder Kiolebrønd: han har ofte forſkrækket dig og Bertalda her paa Borgen. Det kommer af at han er ſiæleløs, et blot elementariſk Speil af den ydre Verden, ſom ikke formaaer at gienſtraale det Indre. Da ſeer han nu undertiden at du er misfornoiet med mig, at jeg er barnagtig nok til at græde derover; og at maaſke Bertalda i det ſamme leer tilfældigvis. Nu bilder han ſig allehaande urimeligt Tøi ind, og blander ſig i alting uden at man beder ham derom. Det hielper ikke at jeg ſkiænder og viſer ham bort. Han troede mig ikke. Hans arme Hierte har ingen Ahnelſe om hvor behageligt nær Kiærligheds Kummer og Kiærligheds Fryd ere hinanden. Bag Taarer fremtrænger Smilet, og Smilet lokker atter Taarer af ſit ſkiulte Giemme.

Hun ſaae taareblændt ſmilende op til Huldebrand, og den gamle Kiærlighed vaagnede med ſin hele Kraft atter i hans Hierte. Det følte hun; hun trykkede ham

inderligere til sit Bryst, og vedblev med glade Taarer saaledes:

Da Religheds forstyrreren ikke vilde lade sig vise bort med blotte Ord, maatte jeg vel spærre ham Veien, og den eneste Dor hvorigiennem han kan komme til os, er hin Brond. Derfor væltede jeg Stenen over den og skrev Tegnene. Mennesker kunne vel uagtet disse let bortvælte den. Vil du derfor foie Bertalda, saa giør det. Men sandelig, hun veed ikke hvad hun beder om. Mod hende har især Kiolebrond vendt sit Had. Og dersom Meget skeedte, hvad han har spaact mig, og som dog vel kunde skee, uden at du meente det ondt — ak min Elskede, saa var du jo selv heller ikke uden Fare.

Huldebrand følte dybt i sit Hierte den ædle Kones Hoimodighed. Han trykkede hende i sin Arm og sagde: Stenen bliver liggende, og alt skal være saaledes som du vil have det, min hulde lille Undine! Da sagde hun inderligglad over de længe savnede Kiærtegn: Min allerbedste Ven! Maa jeg giøre dig en Bon, da du dog i Aften er saa overordentlig mild og god imod mig? See du ligner Sommeren! Midt i sin bedste Herlighed sætter den sig flammende tordnende Kroner paa sit Hoved af skionne Ureir, hvormed den først ret er at anse som en Konning og Jordens Gud. Saaledes skiænder du ogsaa undertiden, lyner med Dine, tordner med Tunge; og det klæder dig meget godt, skiondt jeg imellem er urimelig nok til at græde derover. Men vær aldrig saaledes imod mig, naar vi ere paa en Soe, eller hvor vi ere Vandet nær. See da vilde mine Frænder faae en Ret over mig. Uden Barmhiertighed vilde de rive mig bort fra dig i deres Vrede, fordi de meente, deres Slægt var fornærmet; og min Livstid maatte jeg da boe dernede i Krystalpalladserne, og turde aldrig komme meer op til dig;

eller — sendte de mig op til dig, — o da var det endnu uendeligt værre. Nei, nei, min bedste Ven! lad det aldrig komme dertil, saa kiær din stakkels Undine er dig.

Alt dette lovede han venligt. Da kom Bertalda med en Flok Haandværksfolk og sagde: Nu? Er den hemmelige Samtale til Ende? og kan jeg faae Stenen bort? Men han forekastede hende hendes Uartighed og sagde: Stenen bliver liggende. Med synlig Glæde gik Haandværksfolkene bort, men Bertalda ilede bleg paa sit Kammer.

Hun kom ikke tilbords. Man sendte efter hende; da bragte Tieneren Huldebrand følgende Brev: „Jeg føler med Beskæmmelse at jeg kun er en fattig Fiskerpige. I den usle Hytte vil jeg bede for, at jeg nogle Øieblik glemte det. Lev vel med Eders skiønne Kone!"

Undine var inderlig bedrøvet. Hun bad Huldebrand ile efter den Flygtende. Ak, hun havde ikke behov at drive ham. Hans Tilbøielighed for Bertalda brød atter heftig frem. Han styrtede ud. En Smaadreng mældte, hun var flygtet til den mørke Skov. O kun ikke derhen, Huldebrand! raabte Undine. Men da hendes Raab var forgiæves, lod hun sin hvide Ganger sadle, og satte efter ham.

Uden at agte Spøgeriet i Skoven, som paa mange Maader mødte ham, ilede han efter Bertaldas Stemme; thi han hørte den. Han fandt hende liggende afmægtig paa Græsset. Jeg beder for min Brøde, sagde hun, og maa forgaae her af Angst og Mathed. Huldebrand søgte at trøste hende; men kunde ikke tæmme sin ved Synerne rasende giorte Ganger. I denne store Nød hørte han en Vogn komme langsomt raslende hen ad den brolagte Vei. Han raabte om Hielp. En mandig Stemme svarede og bad ham have Taalmodighed; han skulde snart hielpes. Og nu lysnede alt to Skimler

gjennem Buskene; han saae deres Førers hvide Vognmandskittel, og det hvide Lærred, der dækte Varerne, han førte. Med et Ord bragte Kudsken Ridderens Hest til Rolighed. De bleve enige i at Kudsken skulde sætte Bertalda i Vognen, der lod til at være belæsset med det blødeste Bomuld, og at han skulde kiøre hende til Ringstetten. Ridderen vilde følge med til Hest. Men Kudsken bad ham sætte sig paa Vognen med, og bandt Hestene bagved.

Under den magelige Fart begyndte Huldebrand og Bertalda at fatte sig. Huldebrand skiændte, Bertalda var ydmyg; af hendes Øine smilte ham øm Kiærlighed imøde. Huldebrand forstod hende, han glødede og trykte hendes Haand til sine Læber. Da begyndte Kudsken pludselig at raabe: Fødderne i Veiret Skimler! Skynder Eder! Tænker paa hvem I ere! — Ridderen bukkede sig ud af Vognen og saae nu Hestene gaae midt i skummende Vand. De svømmede fort, og Vognens Hiul dreves og hvidslede som Møllehiul. Kudsken var formedelst den alt mere voxende Flod, steget op paa Bukken. Ha raabte Huldebrand forfærdet: Det er Kiølebrønd. — Kunde vel være, svarede denne med høi Latter, i det han med fordreiet Ansigt saae tilbage i Vognen. Men Vognen var ikke Vogn, Skimlerne ikke Skimler meer. Alting gik op i Skum, alting flod hen i susende Bølger, og selv Kudsken svulmede frem til en uhyre Bove, rev den forgiæves arbeidende Hest ned med sig i Floden, og steeg saa igien, og voxte det svømmende Par over Hovedet liig et Vandtaarn, og vilde just til at begrave dem levende.

Da lød Undines søde Stemme gjennem Larmen; da traadte Maanen frem bag Skyerne og hun blev tilsyne paa Høien. Hun skiendte og Vandene sank og taug. Og som en hvid Due saae man Undine styrte

ned fra Bierget, gribe Ridderen og Bertalda, og bringe dem paa det Tørre. Med udsegte Forfriskninger fordrev hun deres Afmagt og Skræk. Derpaa hialp hun Bertalda paa den hvide Ganger, og saaledes kom de da alle Tre tilbage til Borgen.

Trettende Capitel.

Reisen til Wien.

Efter denne Begivenhed henlevede de Vinteren stille og rolig paa deres Slot. Undine var venlig, Bertalda taknemmelig, Huldebrand tilfreds. Saaledes kom Vaaren og Sommeren igien. Da opvakte Trækfuglenes Flugt Reiselysten hos dem. Engang da de vandrede ved Donaukilderne fortalte Huldebrand om denne herlige Flods Udbredelse og Storhed, alt som den skiød sig videre frem. Det maatte være herligt, sagde Bertalda, at seile saaledes ned til Wien. I det samme afbrød hun sig ydmygt selv, og taug rødmende. Just dette rørte Undine. Hvad hindrer os i den Reise? sagde hun. Huldebrand hviskede hende i Øret: Kiselebrønd! — Jeg er jo ogsaa med, sagde Undine smilende. — Med stor Munterhed og Glæde lavede de sig nu alle Tre til denne Reise. Ak, ingen anede dens sørgelige Udfald.

I de første Dage havde de den behageligste Fart. Alt blev skiønnere og bedre, som de flode videre afsted paa den stolte Flod. Men pludselig begyndte den ubændige Kiselebrønd i en forresten høist fortryllende Egn at udøve sin Magt. Sagtens blev det kun ved Drillerie. Saasnart Undine skiendte ned i Bølgerne, blev det roligt; men neppe taug hun, før de skummede paa ny og Glæden var afbrudt. De

forſkrækkede Fargefolk hviskede hinanden i Øret, og betragtede Herskabet med Frygt. Ofte sagde Huldebrand sagte ved sig selv: Det kommer der af, naar ikke Lige søger Lige; naar Menneske og Havfrue slutter en usalig Pagt. — Undine mærkede vel hans Misfornøielse i hans Miner; dette saavel som den evige Anstrængelse af at holde Kiølebrønd i Ave, udmattede hende saameget, at hun henimod Aften, venligt vugget af den blidtglidende Baad, faldt i en dyb Søvn.

Neppe havde hun lukket Øinene, saa kom det Enhver i Fartøiet for, hvor han end saae hen, som om et ganske afskyeligt Menneskehoved lod sig tilsyne over Bølgerne. Ikke opløftet, som af en Svømmende; men lodret, som nedpælet i Vandfladen, uagtet det svømmede med og fulgte Fartøiet. Enhver vilde vise den Anden sit; saaledes opdagede de til deres Forfærdelse en uhyre Mængde af de gyseligste Skikkelser. Ved det Skrig der opstod herved vaagnede Undine, og i det samme forsvandt den hele fæle Skare. Huldebrand taug og faldt i dybe Tanker. Undine bøiede sig hen til ham og sagde venligt sagte: Var det ikke fornuftigere min Elskte, om vi opgave denne daarlige Reise, og vendte hiem til Borgen igien? Men Huldebrand mumlede: Altsaa, en Fange skal jeg være paa min egen Borg, og kun aande frit saalænge Brønden er lukket? O saa vilde jeg ønske at det fordømte Frændskab — Da lagde Undine bønligt sin skiønne Haand paa hans Læber. Han taug ogsaa, thi han erindrede sig hvad hun havde bedet ham om tilforn. Vertalda, som intet Sammenhængende vidste om Undines Herkomst og om Kiølebrønd, stirrede adspredt og tankefuld ned i Vandet. Uden at mærke det, havde hun løst en Guld Halskiæde af, som Huldebrand for nogle Dage siden havde kiøbt hende, holdt den ud over Baadens Rand og legede med den paa Vandfladen. Da greb plud-

selig en stor Haand udaf Donaufloden, greb Halsbaandet, og forsvandt dermed. Bertalda skreg høit, og en Haanlatter lød under Strømmens Bølger. Nu holdt Huldebrand det ikke længer ud. Han sprang op, skiældte ned i Vandet, forbandede Alle som vilde blande sig i hans Slægtskab og hans Levnet, være sig Havmand eller Havfrue, og udfordrede dem for sit blanke Sværd. Bertalda græd over sit tabte Smykke. Imidlertid holdt Undine sin Haand ned i Bølgerne, mumlede uafladelig nogle hemmelige Ord; og afbrød kun undertiden sin besynderlige Mumlen, i det hun sagde til sin Ægteherre: Min Hiertelskede! skiænd kun ikke paa mig. Skiæld Alting ud, hvad du vil, men kun mig ikke! Du ved jo! — Og virkelig afholdt hun hans af Vrede stammende Tunge fra ethvert Ord umiddelbart med hende. Da trak hun et overordentlig skiønt Koralhalsbaand op med den vaade Haand, som hun havde holdt under Bølgerne, rakte det til Bertalda og sagde: Tag dette, du stakkels Barn, som en Skadeserstatning, for hvad der er berøvet dig. Men Ridderen sprang imellem dem, rev det skiønne Smykke af Undines Haand, slængte det ud i Floden, og raabte rasende: Saa staaer du da uafbrudt i Forbindelse med dem? Nu saa bliv hos dem i alle Hexers og Troldes Navn, og lad os Mennesker være med Fred, du Troldqvinde, du! — Stirrende, men med taarefuldt Blik saae den stakkels Undine paa ham i det hun endnu bestandig holdt Haanden udstrakt, med hvilken hun havde rakt Bertalda sin venlige Gave. Da begyndte hun at græde alt mere og mere bitterligt, ret som et fuldkommen uskyldigt, og grusomt fornærmet elskværdigt Barn. Endelig sagde hun ganske mat: Ak elskte Ven! Ak lev nu vel! Dig skal de ikke krænke! Kun bliv mig troe, at jeg kan beskiærme dig for dem. Men jeg maa bort! Maa for-

lade dette ungeskionne Liv. O vee! O vee! hvad har du foraarsaget? O vee, o vee! —

Og ud over Baadens Rand gled hun og forsvandt. — Hun steg i Floden og henflød deri; man vidste ikke ret om hun sank, eller opløste sig i Bølgerne; Men snart var hun aldeles usynlig i Donauen; kun hviskede endnu de smaae Bølger hulkende omkring Baaden, og det lød fast som om de sagde: O vee! O bliv mig tro, o vee! —

Men Huldebrand laae grædende paa Bænken i Baaden, og den dybe Afmagt hyllede snart den Ulykkelige ind i sit mildere Slør.

Fiortende Capitel.

Ridderens Drøm.

Man maa sige, det er en Lykke for os, at vor Sorg ingen Varighed har. Ogsaa Herr von Ringstetten erfoer dette. Først sørgede han og græd, som den stakkels venlige Undine havde grædt. Bertalda græd med ham, og saaledes levede de stille med hinanden i nogentid, kun i Undines Erindring. Ofte stod hun i Drømme for Huldebrand, klappede ham kiærligt hans Kind, og vædede den med sine Taarer; saa han ikke vidste, naar han vaagnede, om det var ham eller Undine, der havde grædt dem. Men med Tiden blev Drømmen altid sieldnere, og de gamle Tilbøieligheder vaagnede paa ny. En Dag kom Fiskeren pludselig og forlangte sin Datter tilbage, da det var unanstændigt, at hun blev hos den ugivte Ridder. Dette bestyrkede Huldebrand i sit Forsæt at agte hende. Den gamle Fisker gierde Indvendinger: Hvem veed om min Undine ogsaa er død? sagde han. Det samme

sagde den gamle Præst Heilmann, efter hvilken Huldebrand sendte Bud. Ogsaa for ham havde Undine viist sig i en Drøm og sagt: Ak red min Elskтes Liv, red hans Siæl. — Det hialp altsammen intet. Den gamle Præst forlod dem bedrøvet rystende paa Hovedet. Huldebrand kaldte ham en Grillefænger; og lod en Pater hente fra det nærmeste Kloster, som uden Modsigelse lovede at vie dem sammen.

Næste Dag i Morgendæmringen havde Huldebrand atter en Drøm. Det vistede over ham med Svanevinger, han følte sig greben af dem, og foer langt over Land og Soe. „Svaneklang, Svanesang!“ maatte han imidlertid bestandig sige til sig selv; det betyder da vel Døden? — Det forekom ham, som han svævede over det Midlandske Hav. Da saae han Undine sidde nede under Vandet, i et Krystalslot, grædende med Haand under Kind. For hende stod hendes Farbroder Kiselbrand og skiændte paa hende. Men hun bragte ham til at tie med en stolt Mine. Boer jeg end under Vandet igien, sagde hun, saa har jeg dog bragt min Siæl med herned. Du forstaaer ikke min Graad! Ogsaa den er salig. — Og dog, sagde Kiselbrand, maa Du underkaste Dig vort Elements Love, og skille ham ved Livet, hvis han bliver utro, og giver sig igien. — Endnu er han Enkemand, sagde Undine; og har mig kiær. — Dog er han Brudgom, sagde Kiselbrand leende, om et Par Dage holder han sit Bryllup; saa maa du op og bringe Døden til Manden med de to Koner. — Det kan jeg jo ikke, sagde Undine smilende, jeg har jo selv forseglet Brønden for os og vore Lige her neden fra. — Men naar han gaaer ud af sin Borg til et andet Vand, sagde Kiselbrand, eller naar han vælter Stenen fra Brønden igien; thi han glemmer viist snart den Frygt. — Just derfor, sagde Undine, og smilte endnu bestandig giennem Taarer,

svæver han i dette Øieblik i Drømme over det Middelhavske Hav, seer herned og hører vor Samtale; jeg har med god Eftertanke just saaledes ordnet det. — Da saae Kiolebrond vredeligt op i Veiret til Ridderen, stampede med Foden, og skiød sig med Lynets Fart giennem Bølgerne, hvor han i Harme opsvulmede til en Hvalfisk. Svanerne begyndte atter at viste med Vingerne, at synge, og at flyve. Det forekom Ridderen, som om han svævede hen over Alper og Strømme til sin Borg Ringstetten, og vaagnede paa sit Leie.

I det samme traadte Kammersvenden ind og fortalte, han havde seet Pater Heilmann igaar Nat endnu nede i Skoven, hvor han havde bygget sig en Hytte af Grene. Paa det Spørgsmaal, hvad han gjorde her, thi forrette Vielsen vilde han jo ikke; havde han svaret: Der gaves endnu andre Forretninger for en Præst, end Barnedaab og Bryllup; man maatte berede sig paa Alt.

Ridderen gjorde sig allehaande underlige Forestillinger over disse Ord, samt over sin Drøm. Dog, hvad et Menneske engang har faaet i sit Hoved, er ikke saa let at bringe ud deraf igien, han slog altsaa alle disse Varsler i Glemmebogen, og det blev ved det Gamle.

Femtende Capitel.

Hvorledes Ridder Huldebrand holdt sit Bryllup.

Hvem der havde seet Brylluppsfesten, vilde sammenlignet den med en Hob blanke venlige Ting, overtrukne med et Sørgeflor. Det forekom alle Giæsterne, som om Hovedpersonen manglede. Hver Gang Døren gik op, troede man at see Undine. Bruden var af alle

den Letsindigste, og den muntreste; skiønt det vel imellem kom hende underligt for, at hun skulde sidde ved Bordenden med den grønne Krands og de prægtige Klæder, medens Undines stive kolde Liig laae paa Dybet.

Selskabet skiltes ad og forlod Borgen. Huldebrand gik tankefuld ind i sit Kammer, medens Bertalda gik ind i sit, fulgt af alle sine Piger, for at klæde sig af. Hun vilde opmuntre sig, og talede med dem om den Stads hun vilde tage paa næste Morgen. Pigerne glædede sig over at der gaves denne Anledning, og stemte alle i, hvor herligt deres Herskerindes Skiønhed vilde tage sig ud i den valgte Dragt. Bertalda, som sad for Speilet og stirrede deri, sukkede nu og sagde: Ak! seer I vel hvor Fregnerne begynder at komme der paa min Hals? — Det hialp ikke at Pigerne kaldte dem Skiønpletter, som forhøiede Hudens Hvidhed. — En Feil, sagde Bertalda, bliver det dog altid. Og hvorlet var den hævet, blev hun ved, dersom desværre ikke Slotsbronden var lukket, hvoraf man hentede det hudrensende Vand! — Ak, fattes der ikke andet end det, sagde en tienstfærdig Terne leende, og smuttede ud af Værelset. — Hun er dog vel ikke tosset? sagde Bertalda venlig formodret — hun vil dog vel ikke endnu i Aften lade Brondstenen afvælte? — Da hørte man allerede at Mænd gik over Gaarden og kunde see fra Vinduet, hvorledes den tienstfærdige Terne bragte dem lige hen mod Bronden, og hvorledes de bare Jernkobeen og andet Værktøi til at løfte med, paa deres Skuldre. — Jeg har sagtens intet derimod, sagde Bertalda smilende, dersom det kun ikke varer for længe. Og glad ved Følelsen om, at eet Ord af hendes Mund nu strax formaaede, hvad tilforn saalænge blev hende fornærmende nægtet, skuede hun ned paa Arbeidet i den maaneklare Borggaard.

Mændene hævede Stenen i Veiret med Anstrængelse; under Arbeidet sukkede vel Een og Anden ved den Tanke, at man her tilintetgiorde den elskte salig Frues Værk. Men det gik lettere, end de havde tænkt. Det var som om en Kraft neden fra hialp til med. Det forekommer mig, sagde Een af Arbeiderne forundret, som om Bronden dernede var bleven til et Springvand. — Og meer og meer hævede Stenen sig, og næsten uden Nogens Hielp gled den langsomt med dæmpet Skrald hen paa den brolagte Slotsgaard. Men af Brondens Aabning steeg en høitidelig hvid Vandstraale. De troede nu alle virkelig at det var et naturligt Vandspring, men ved nøiere Betragtning mærkede de, at det var en qvindelig Skabning, indhyllet i et hvidt Flor. Hun græd bitterlig, vred sine Hænder ængsteligt over Hovedet, og skred med langsom alvorlig Gang hen imod Slotsbygningen. Husfolkene fore tilbage af Skræk, og stode som forstenede; ligesaa Bruden oppe i Vinduet. Da Skikkelsen kom neden under Vinduet, saae den klynkende op i Veiret, og Bertalda troede at kiende Undines blege Ansigt. Men den Jammrende gik forbi med tunge Skridt, dvælende, som til Retterstedet. Medens Alle stode saa hvide som Billedstotter, uden Bevægelse, begav den Vandrende sig ind i Borgen, steg op ad de titbetraadte Trapper, svævede giennem de velbekiendte Haller, hele Veien tavs og med Taarer. Ak hvor ganske anderledes var hun vandret om her i fordums Dage.

Ridderen havde ladet sine Tienere gaae bort. Halv afklædt stod han for et stort Speil; Voxkierten brændte kun svagt ved Siden af ham. Da bankede der en Finger sagte, ganske sagte paa Doren. Saaledes havde Undine banket for for Spøg undertiden for at skuffe ham. — Det er altsammen kun Indbildning, sagde han til sig selv; jeg maa i Brudeseng. —

„Det maa du; men i den folde! hørte han en taareqvalt Stemme sige, uden for Værelset. Og nu saae han i Speilet, hvorledes Døren gik op — langsomt, langsomt — og hvorledes den hvide Vandrerske traadte ind, og sagte lukkede Slaaen i efter sig. I sit gysende Hierte følte han nu, at det ikke kunde være anderledes. Han skiulte derfor sine Øine med Hænderne, og sagde: Gior mig ikke afsindig af Skræk i min sidste Dødstime. Hvis du skiuler et forfærdeligt Aasyn under Sløret, saa hæv det ikke; og henret mig, uden at jeg seer dig. — Ak, svarede Vandrersken, vil du da ikke see mig en eneste Gang endnu? Jeg er saa smuk som jeg var, da du friede til mig paa Soetungen. — O hvis det var saa, sukkede Huldebrand, og hvis jeg kunde døe i et Kys af dine Læber! — Det skal du, min Elskte, sagde hun. Og hendes Slør gled tilbage, og himmelskskiønt smilte hendes forklarede Ansigt Skiælvende af Kiærlighed, og for Døden, bøiede Ridderen sig hende imøde. Hun kyssede ham med et himmelsk Kys, men hun slap ham ei igien; hun trykkede ham fastere til sig, og græd som om hun vilde udgræde sin Siæl. Hendes Taarer trængte sig ind i Ridderens Øine, og gied en sød Smerte i hans Bryst, indtil endelig Aandedrættet standsede, og han som et Liig sank ned fra den skiønne Arm, paa Bolstret af sit Leie.

Jeg har grædt ham ihiel! sagde hun til nogle Tienere, som hun mødte i det yderste Værelse; og trængte sig midt imellem de Forfærdedes Hob, ud i Gaarden, hvor hun steg ned i Brønden.

Sidste Capitel.

Hvorledes Ridder Huldebrand blev begravet.

Pater Heilmann kom paa Slottet, saasnart Herr von Ringstettens Død var bleven bekiendt i Egnen. Ret saa! sagde han, nu begynder mit Embede, og jeg behøver ingen Hielp. Han vilde trøste Bertalda, som kun følte liden Frygt i sit letsindige, verdslige Hierte. Den gamle Fisker var vel meget bedrøvet, men fandt sig dog med Blidhed i sin Skiæbne; og naar Bertalda udskiældte Undine for en Morderske og Troldqvinde, sagde den gamle Mand sagtmodig: Det kunde nu engang ikke være anderledes. Jeg seer intet i denne Sag, uden Guds Villie, og der har vist Ingen taget sig Huldebrands Død nærmere, end Den som maatte dræbe ham, den stakkels forladte Undine. — Derimod hialp han at ordne Liigbegiængelsen saaledes som det tilkom den Døde. Ridderen skulde begraves i en Landsbye, paa hvis Kirkegaard alle hans Forfædres Gravsteder stode. Skiold og Hielm bleve lagte paa hans Kistelaag, for at sænkes ned i Graven med ham, thi han var den Sidste af sin Stamme. Følget begyndte sit sørgelige Tog, og istemmede Liigpsalmerne i den klare milde Luft. Heilmann gik foran med et høit Crucifix, og den trøstesløse Bertalda fulgte, understøttet af sin gamle Fader. Da blev man pludselig en hvid Skikkelse vaer med et tæt langt Slør, der gik mellem de sortklædte Qvinder som fulgte Enken. Den hævede sine Hænder jammerligt, og vred dem over Hovedet. De som gik ved Siden af, følte en hemmelig Gysen og undvege, saa at derved opstod en Uorden i Sørgeparrene. Nogle Riddersvende vare saa dristige at tiltale Skikkelsen, og at vise den bort af Liigfølget; men den smuttede hurtig ud af deres Hænder; og strax saae man den med langsomme Skridt atter i Følget. Ved

det nu Tærnerne bestandig undvege den Hvide, kom hun tilsidst lige bag ved Bertalda. Nu begyndte hun at gaae yderst langsomt, saa at Enken ikke blev hende vaer, og hun holdt sig bag denne meget ydmygt og sædeligt, til de kom til Kirkegaarden.

Her giorde Følget en Kreds omkring Graven. Da saae Bertalda den ubudne Ledsagerinde, og halv i Vrede halv forfærdet bød hun hende forlade Ridderens Hvilested. Men den Slørede rystede blidtnægtende sit Hoved, og hævede sine Hænder med en ydmyg Bøn til Bertalda, hvorved denne følte sig saa bevæget, at hun med Taarer maatte tænke paa den Dag Undine saa venligt havde villet forære hende Koralhalsbaandet paa Donaufloden. I det samme vinkede Pater Heilmann til Taushed, fordi man vilde bede over Liget, hvis Grav allerede fyldtes og hoinede sig. Bertalda tang og knælede, og alle knælede, og Graverkarlene med; da de havde klappet Graven til. Men da man reiste sig igien — da var den hvide Fremmede forsvunden. Paa Stedet hvor hun havde knælet flød en Kilde ud af Græsset; den rislede og rislede fort, indtil den havde rundtomkranset Ridderens Gravhøi; da giød den sig videre og løb ud i en stille Dam ved Siden af Kirkegaarden.

Endnu i de ældigere Tider siger man, at Byens Indbyggere have viist Kilden, og havt den bestemte Mening, at det var den stakkels forskudte Undine, som paa denne Maade endnu bestandig holdt den elskede Huldebrand i sine venlige trofaste Arme.

Sidste Capitel.

Hvorledes Ridder Huldebrand blev begravet.

Pater Heilmann kom paa Slottet, saasnart Herr von Ringstettens Død var bleven bekiendt i Egnen. Ret saa! sagde han, nu begynder mit Embede, og jeg behøver ingen Hielp. Han vilde trøste Bertalda, som kun følte liden Frygt i sit letsindige, verdslige Hierte. Den gamle Fisker var vel meget bedrøvet, men fandt sig dog med Blidhed i sin Skiæbne; og naar Bertalda udskiældte Undine for en Morderske og Troldqvinde, sagde den gamle Mand sagtmodig: Det kunde nu engang ikke være anderledes. Jeg seer intet i denne Sag, uden Guds Villie, og der har vist Ingen taget sig Huldebrands Død nærmere, end Den som maatte dræbe ham, den stakkels forladte Undine. — Derimod bialp han at ordne Liigbegiængelsen saaledes som det tilkom den Døde. Ridderen skulde begraves i en Landsbye, paa hvis Kirkegaard alle hans Forfædres Gravsteder stode. Skiold og Hielm bleve lagte paa hans Kiste-laag, for at sænkes ned i Graven med ham, thi han var den Sidste af sin Stamme. Følget begyndte sit sørgelige Tog, og istemmede Liigpsalmerne i den klare milde Luft. Heilmann gik foran med et høit Crucifix, og den trøstesløse Bertalda fulgte, understøttet af sin gamle Fader. Da blev man pludselig en hvid Skik-kelse vaer med et tæt langt Slør, der gik mellem de sortklædte Qvinder som fulgte Enken. Den hævede sine Hænder jammerligt, og vred dem over Hovedet. De som gik ved Siden af, følte en hemmelig Gysen og undvege, saa at derved opstod en Uorden i Sørgepar-rene. Nogle Riddersvende vare saa dristige at tiltale Skikkelsen, og at vise den bort af Liigfølget; men den smuttede hurtig ud af deres Hænder; og strax saae man den med langsomme Skridt atter i Følget. Ved

det nu Tærnerne bestandig undvege den Hvide, kom hun tilsidst lige bag ved Bertalda. Nu begyndte hun at gaae yderst langsomt, saa at Enken ikke blev hende vaer, og hun holdt sig bag denne meget ydmygt og sædeligt, til de kom til Kirkegaarden.

Her giorde Følget en Kreds omkring Graven. Da saae Bertalda den ubudne Ledsagerinde, og halv i Vrede halv forfærdet bød hun hende forlade Ridderens Hvilested. Men den Slørede rystede blidtnægtende sit Hoved, og hævede sine Hænder med en ydmyg Bøn til Bertalda, hvorved denne følte sig saa bevæget, at hun med Taarer maatte tænke paa den Dag Undine saa venligt havde villet forære hende Koralhalsbaandet paa Donaufloden. I det samme vinkede Pater Heilmann til Taushed, fordi man vilde bede over Liget, hvis Grav allerede fyldtes og hoinede sig. Bertalda tang og knælede, og alle knælede, og Graverkarlene med; da de havde klappet Graven til. Men da man reiste sig igien — da var den hvide Fremmede forsvunden. Paa Stedet hvor hun havde knælet flød en Kilde ud af Græsset; den rislede og rislede fort, indtil den havde rundtomkranset Ridderens Gravhøi; da giød den sig videre og løb ud i en stille Dam ved Siden af Kirkegaarden.

Endnu i de ældigere Tider siger man, at Byens Indbyggere have viist Kilden, og havt den bestemte Mening, at det var den stakkels forskudte Undine, som paa denne Maade endnu bestandig holdt den elskede Huldebrand i sine venlige trofaste Arme.

Det stille Folk.

I det Aar, da Loven dræbte Drucn, og den italienske Jord drak Uskyldighedens Blod, tilberedte sig Ridder Gerhard von Ravensburg, med endeel andre Riddere der havde ledsaget Kong Konrads Søn til Døden, uden at kunne frelse ham, at reise hiem til det tydske Fædreland. Forgiæves stræbte Karl af Anjou, der havde begaaet Mordet paa den fyrstelige Ungersvend, at holde dem hos sig ved Guld og Æresbeviis. De sanddrue tydske Riddere vendte ham og det morderske Neapel Ryggen, glade ved at forlade det troløse Land, ligesaa fattige som de havde betraadt det.

Kun Ridder Gerhard tog et Klenodie med sig, der var ham saameget mere dyrebart, da han ikke havde Tyrannens Gunst at takke derfor, men sit eget Valg. En tydsk Froken, der hændelsesviis var kommen til Kong Karls Hof, vandt den tydske Ridders Hierte, og havde intet imod ved hans Haand at vende tilbage til de Egne, hvor hun først saae Lyset. Den platte Udtale i hendes Fædreland kaldte hende Bathe von Meerfeld, men de pæne Gallier og Italienere forvandlede det til Beatrix og forbandt det med saa skionne Tilnavne, som nogensinde qvindelig Skionhed har aflokket mandlige Læber.

Beate var virkelig skien, rank som en Ceder; Ildblik i de store bydende Øine; elskelig Skiemt og kiælen Smiger paa de hvælvede Purpurlæber; og de runde blode Arme vare dannede til Kiærlighedens Omfavnelse. Besynderligt, at en saadan Gratie kunde forlade Karls glimrende Hof, for i det raae Tydskland at vogte Gerhards Arne; ogsaa talede Rygtet allehaande om den skionne Beatrix heltemodige Beslutning; hun hvem Karl af Anjou ofte havde kaldet den Guddommelige.

Den Lykke som den deilige Froken havde giort,

var virkelig ikke meget glimrende. Gerhard var en vandrende Ridder, som de Fleste, der havde forbundet deres Skiæbne med den sidste Spires af den hohenstaufiske Stamme; og havde Døden ei kört derpaa givet ham det Ravensbergske Stamhuus i Arv, som hans Broder besad, saa vilde han ikke havt en Straaehytte at byde sin Elskede.

Nu besad han rigtig nok Folk og Land; men ilede dog ikke med at bringe sin Frue hiem. Maaske frygtede han for den Sammenligning, som den nationaliserede Italienerinde skulde giøre mellem den forrige Glands og det nærværende Mørke. I de første Dage af deres Ægtestand søgte han at fornøie sin Hustru med tusinde Forandringer; tog ikke den lige Vei hiem fra Neapel til Germanien, men sværmede hist og her omkring, uden at deeltage i den sædvanlige italienske Ridkiærhed, fordi han havde en deilig Elskerinde. Der var næsten intet Hof paa Veien, som han tog forbi; dog holdt han sig længst op hos Biskoppen af Münster. Her havde han næsten opnaaet sin Reises Maal; naar det var godt Veir, kunde han der fra Vartaarnet af see Spirene paa sit Fædreneslot. Biskop Otto var hans Lehnsherre, hvad et Par Borge angik; ogsaa gik det prægtigt nok til hos ham endnu, for en geistlig Herre at være; men da det dog ikke var slet saa overflodigt der, som paa de sydligere Steder, tænkte Gerhard saaledes lidt efter lidt at vænne sin Hustru til den ravensbergske Tarvelighed.

Frue Beate mærkede ret godt Forskiællen, og da uforsigtige Siæle altid ahne deres Lykke der, hvor den ikke er, saa forekom hende Opholdet ved det geistlige Hof overordentligt langt, og hun bad sin Husbond Dag og Nat at fortsætte Reisen, saa hun dog snart engang kunde tænde Ild paa deres egen Arne, og blive en fuldkommen Fru von Ravensberg. Gerhard

fandt ſig ſmigret ved dette Duft, og ſkyndte ſig at tilfredsſtille det.

Paa Sanct Gervaſii Dag, da de haabede at være hiemme inden Aften, ſad Ridder Gerhard i den rummelige Vogn, ved Siden af ſin kiære Halvdeel, heel ſtille og med i Hu, og kunde længe ikke ſvare hende paa, hvoraf hans Sorgmodighed reiſte ſig; indtil endelig Tusmorket, Fortroligheds Veninde, udbredte ſig over Dalen og de ravensbergſke Spire allerede hævede ſig i den friere Taage; da oplod den Sorgmodige ſin Mund og ſagde:

I maa ikke undres over min huldе Frue, at der overfalder mig Skræk og Bangbed, naar jeg tænker paa at jeg har undbraget Eder alle Italiens Herligheder, alle de Palladſer, de paradiſiſke Udſigter og nu ſkal føre Eder ind i en gammel Klipperede, hvis bedſte Stads maae forekomme Eder fattig, hvis ſmukkeſte Spadſeregange ville indklemme Eder Hiertet.

Fru Beate ſvarede herpaa med en flygtig Latter, og med en Forſikkring, ſom allerede dengang var giængs mellem Forelſkede og unge Ægtefolk: at Kiærlighed gierde Hytten til et Palladſ, og den vildeſte Ørk til et Eden.

Gerhard takkede ſin Huſtru med et Kys; men hans Øje blev mørkt, hans Pande ſkyggefuld, og den korte Vei de endnu havde, blev lagt tilbage uden at der taldes et Ord.

Nu var man der. Borgfogden, underrettet om Herſkabets Ankomſt havde ikke undladt at gaae dem imøde. — Tolv Fakler nærmede ſig de Nykomne for at lyſe dem op ad Vindetrappen; ogſaa lyſte der Kiærtegiands fra de runde, hoibvalvede Vinduer i Spiſeſalen; og derinde ventede dem et Aftensmaaltid, der vel hverken var italienſk eller franſk, men dog efter tydſk Maade vel nok tillavet, for at vederqvæge et Par trætte Rei-

sende. — Man spiste godt; men Samtalen var mat; Fru Beate gabede, Ridder Gerhard speilte sig i Pladen paa sit Sværd, og seer op, som af en dyb Drom, da Husholdningsmesteren efter fuldendt Maaltid traadte hen for Bordet med blottet Hoved, og udbad sig og sine Medtienere den Bevaagenhed at maatte antages til Haandkys.

Bønnen blev opfyldt; det samtlige Tienestetyende traadte ind i festlige Klæder og gik det høiadelige Par forbi, som fordum Dyreslægterne Ærkefaderen Adam i Paradis, da han gav dem Navne. Fru Beate rakte enhver den hvide Haand at kysse, og smilede til Enhver, og alle glædede sig over den huldsalige Husfrue. De vare for enfoldige og troskyldige til at see andet end Velbehag i dette Smil. Imidlertid var der dog Skikkelser iblandt dem, som kunde have været et forvænt Øje paafaldende. De fleste af Gerhards Tienestefolk vare fødte paa Slottet, vare blevne graae der, havde kun havt lidet at bestille i deres Liv med den øvrige Verden, bare endnu de Klæder som de havde havt paa til Gerhards Bedstefaders Viso von Ravensbergs Bryllup; og talde endnu i den samme Tone, som dengang: Stof nok til Underholdning for mangen Vattermild. Men Beate var for sovnig, Gerhard for eftertænksom; og begge følte deres Værdighed for meget, til at nedlade sig her til Kritik. Audientsen varede kun kort, og man lyste Slotsherren og hans Husfrue tilsengs gjennem mange snevre mørke Korsgange, gjennem mange høie gjenlydende Sale. Sovekammeret, der aabnedes dem, var fast bygget som en Kirke og forsynet med kæmpemæssigt Husgeraad. Tapeter, der fordum havde været purpurfarvede, faldt i vide Folder ned fra den himmelhøie Hvælving, og endte sig i en bred Fryndse, der, som den ældste Tiener forsikrede, engang havde været gylden. Høie Stole, der lignede smaae Troner,

stode i Rader langs Væggen; og midt under Loftet brændte en ubyre Lysekrone med syv Voxlys. De mærkværdigste Gienstande i hele Værelset var en Seng, bred og rummelig, beskygget af en høitidelig Thronhimmel; og en Ovn, den første og største, Tydskland saae. Dens Jernkiste, der slugte hele Træer, hvilede paa fire sorte Marmorstotter, disse dannede en Sal under den, hvor Kiærlighedsguderne som usynlige fulgte det unge Ægtepar, mageligt kunde holdet en liden Aftendands.

Fru Beate havde en besynderlig Følelse paa d tte Sted. Hvad man kalder Gru og Rædsel kunde ikke virke paa hendes Sixl, da hun ingen Tro havde til alle slige usynlige Ting. Vel var Fritænkeriet dengang ikke synderlig udbredt, men ligesom, efter Ordsproget, altid Fanden bygger sit Kapel nærved et Gudshuus, saa groede allerede dengang Vantroens Ukrud nær ved St. Peders Stol; saa lidet som denne Vært ellers var bekiendt. Fru von Ravensberg var opdraget i Rom, havde tilbragt sine skiønneste Dage i Neapel; og derfra skrev sig hendes Grundsætninger i denne Henseende, som hun ikke skriftede for Nogen, mindst for hendes stærktroende Gemal.

Desuagtet havde hun maaske dog spurgt hvorfor han havde valgt sig dette Sted til sit Natteleie; men Erindringen om den Forsikkring hun igaar havde givet sin Husbond, at enhver Krog vilde være hende et Eden med ham, qvalte det paa Læberne. Siden betog den snaksomme Borgfoged hende Ulejligheden; han var med i Følget, og traadte frem med en lang Fortegnelse paa de Herrer og Fruer, som havde sovet her, som vare fødte her og døde her; hvoraf da Beate vel kunde mærke, det maatte være Skik for Slotsgjerne at sove i denne ode Hvælving; og hendes Indvendinger, mente hun, vilde da vel desuden ikke have formaaet at hæve den gamle Sædvane.

Man gik til Hvile, og den trætte Frue begyndte allerede at lukke sine lyse Øine, da Herr Gerhard vendte sig til hende med det sælsomme Spørgsmaal: Min Hustrue, sig mig, paa hvilken Dag og i hvilken Time er I bragt til Verden? Det har jeg hidtil forglemt at spørge Eder om.

Hvorledes? svarede hun leende; jeg troer I vil undersøge min Nativitet? Gud bevare mig og enhver god Christen for saadanne forbudne Kunster sagde Ridderen, i dét han slog et Kors for sig.

Eller, vedblev hun, I vil høre om jeg er et Søndagsbarn og kan see de Spøgelser, hvilke maaskee gaae igien i Eders Borg? Hvis saa er, da vid at jeg er født paa en Mandag, tre Timer efter Solens Opgang i Foraarsjevndøgn, og altsaa duer min Natur slet ikke for Spøgerie. Denne Fødselstid udelukker jo efter Sigende, aldeles fra alt Samqvem med Aandeverdenen; og Folk som have seet Lyset førstegang paa den Tid, er en Medlydelighed for de usynlige Herskarer.

Hvad vil I sige med det? spurgte Ridder Gerhard, med et særegent Blik, sin spødsksmilende Hustru.

Ak, raabte hun, hvorledes falder I i Aften paa en saa sælsom Samtale. I Morgen, min Bedste, i Morgen meer om disse Ting. Lad os nu sove. Derpaa gabede den hulde Qvinde tre Gange i Træk, og sov ind.

Næste Dags Morgen vakte Ridderen sin Frue med lignende Spørgsmaal: om hvordan hun havde sovet, om intet havde forstyrret hende? Om hun nu syntes bedre om Sovekammeret, end igaar? Fru Beates friske Rosenkinder vidnede om hendes uforstyrrede Ro, og hun besvarede Alting til Fornøielse, kun ikke det sidste. Hendes Afsky for den gammeldags Stadsestue

var afgiort; og hun ønskede den byttet om med et andet Værelse.

Heelugierne foiede Ridderen hende. Tienestefolkene udførte Flytningen med Murren, og forsikkrede, det kunde ikke gaae an, dersom der ikke skulde vendes op og ned paa hele Slottet. Fruen forlangte, at man skulde løse hende denne synderlige Gaade. Ridder Gerhard traf paa Skuldrene og sagde ikke andet end: han havde ønsket, det var bleven ved det Gamle, og at han vilde ansee det som Beviis paa hendes fuldkomne Kierlighed for ham, hvis hun havde fundet sig i det, som hun maaskee ansaae for en Fordom, og ikke havde forsmaaet hans Forfædres Yndlingskammer.

Dette Angreb var for stærkt, Beate fandt sig deri, og forbeholdt sig kun at forandre det eventyrlige Husgeraad lidt efter nyere Smag, for saaledes at svække Indtrykket lidet af de skrækkelige Gienstande, der sikkert vilde angstet hende, hvis hun ikke havde været saa stærk en Aand, som hun var.

Nu blev da det Ravensbergske Familiekammer saa aldeles moderniseret, at der intet blev tilbage uden Ovnen, fordi den allene var istand til at varme den uhyre Hvælving; og Lysekronen, fordi dens syv store Arme allene formaaede at bortjage den her herskende gyselige Dunkelhed.

Reformationen som Fru Beate havde begyndt, udbredte sig nu fra Sovekammeret af lidt efter lidt til alle Slottets Dele, tog sin Vei ud i Haven, og tabte sig paa Grændsen af en tyk Lund som rundt omgav Borgen, hvis første Halvdeel blev fordømt til Baalet; deels fordi den fordærvede Udsigten hist, udklækkede Kryb og Insekter her, og hindrede Veien til en hoi Terrasse, som Beate nylig havde ladet anlægge og hvori hun gierne dvælede, for at tilbagekalde sig de italienske Saligheder.

Hvem der især gik Fru von Ravensberg tilhaande ved disse Foretagender, var den brune Camilla, en italiensk Pige, hun havde taget med sig fra de Egne, hvor hun havde tilbragt sin Ungdoms Vaar, og som allene havde den Ære umiddelbar at opvarte Fruens Person.

Allerede dette Fortrin giorde den sortebrune Italienerinde forhadt af den qvindelige Deel paa Slottet, ligesom hendes Mangel af Skiønhed og dog let flammende Hierte tildrog hende Mandfolkenes Foragt. Hendes ondskabsfulde Sind opbragte dem alle. Hertil kom at hun ikke var istand til at giøre sin fornærmelige Adfærd god igien med venlige Ord, siden hun intet andet Sprog forstod end det romerske. Hvad Under at hun Dag og Nat søgte at formaae sin Herskerinde til at forlade det raae Tydskland og at boe under Hispaniens milde Himmel, hvor der vinkede hende Marmorpalladser istedet for gamle Borge, og hvor Orange-Løvhytter udbredte deres Arme mod hende, for at godtgiøre de graae, med Vedbend omsnoede Almetræer, som stode ved Borgmuren paa Ravensberg.

Camilla undlod ikke at forklage den gamle Borg; hun var den første der gav sin Frue Nys om, at det ikke havde sin Rigtighed med det ovennævnte Sovkammer. Saa lidet som Frue Beate frygtede for Spøgelser, saa brugte hun dog denne Frygt som et Paaskud for at komme bort. Men Gerhard var ubevægelig og Camilla maatte tie. Kun nu og da hørte man hende sukke i Løndom over Syn og Dromme, som Dag og Nat forurolligede hende.

Neppe lønner det Umagen at have nævnt denne usalige Tærne, thi den Rolle hun spillede paa Ravensberg var saare kort; hun døde snart, og maatte bøde med sit Liv for sin Forvovenhed.

Efter hendes Forslag havde Frue von Ravensberg

ladet anlægge et Bad i et af Slottets kiølige underjordiske Hvælvinger, i romersk Smag; men, da Camilla første Gang fulgte sin Frue derned, snublede hun over noget Usynligt, som kom hende mellem Fødderne, og brak et Been. Og da hun engang i Slotshaven vilde udrydde en vild Rosenhække med egen Haand, der stod i Veien, sank hun føleslos til Jorden; hendes Ansigt hovnede frygteligt, og hun døde niende Dag derefter, uden at kunne sige før sit Endeligt, hvad der var hændet hende.

De Yngre og Uerfarnere paa Slottet mente at det maatte have været en giftig Orm, der havde beaandet hende; men den gamle Borgfoged og hans Medaldrende rystede betænkeligt paa Hovedet og tang.

Imidlertid var Frue von Ravensberg blevet Moder til en Stamarving, men som døde i Buggen; i hvis Sted hun siden fik en Datter, som de kaldte Helene. Det var om Morgenen, første Pindsedag, da Morgen og Nat rakte hinanden Haanden til Afsked, at hun saae Lyset; og i den Anledning lode Beates Qvindfolk sig forstaae med, at dette vilde have Indflydelse paa den Nyfødte; men det skete kun med Vink og halve Ord, hvilke ingen agtede mindre paa, end Moderen selv. Denne, der var alt for omhyggelig for sin Skionhed til at amme Barnet selv, overgav det strax til en Kone, der kunde være det i Moders Sted. Gertrud udførte sin Pligt med saamegen Omhyggelighed og Flid, at hun vandt sin Frues Fortrolighed. Men en ærlig Siæl er kun istand til at være en Andens Fortrolige saalænge som denne ingen forbudne Ting har at betroe. Saalænge Talen endnu kun var om smaae Ægtestandstvistigheder, gik det godt, og Gertrud søgte at jevne alt; men da hun fik meer at vide, fulgte Misbilligelse og Mishag, og Baandet var sønderrevet.

Frue von Ravensberg havde saa tidt fortalt sine

fortroligſte Venner, at intet uden Kiærlighed til Junker Gerhard og Frygt for Kongen af Neapels Elſkovsesterſtræbelſe havde drevet hende bort fra Hoffet, at hun tilſidſt troede det ſelv. Dog forløb hun ſig undertiden ſaaledes for Gertrud, at denne ſnart indſaae, intet uden trængende Nødvendighed havde bragt Fruen til at indgaae dette Ægteſkab. Den gode Kone pleiede da at ſige i ſin Enfoldighed: Skeet er ſkeet! og Gud tilgive Enhver ſine Synder. Men da Fru Beate lod ſig mærke med, at Kiærligheden til hendes Ægteherre begyndte at ſlukkes; at hun endnu følte ſig for ſkion til at afblomſtre i Mørket, og at hendes Øine ikke vare lukkede for fremmede Ridderes Fortrin — da oprørte ſig Gertruds Hierte og hendes Biembede begyndte at falde hende beſværligt. Hun trak ſig tilbage fra Beates Naade, og hengav ſig ganſke til den lille Helenes Opdragelſe, hvilken den efterladne Moder ogſaa aldeles overlod hende.

Ridder von Ravensberg var reiſt til det romerſke Keiſervalg i Frankfurt og Fru Beate kiedede ſig. Nogle gamle Venner vare komne fra Italien til Tydſkland; hvorledes kunde de undlade at beſøge det Sted, hvor den ſkionne Beatrix boede? Med de fremmede Riddere droge Liv og Munterhed ind i Ravensberg. Borgens Frue, der efter Landets Skik burde have oppebiet ſin Husbonds Hiemkomſt i kloſterlig Enſomhed, kunde neppe for Velanſtændighedens Skyld finde ſig i, at de ikke længer toge deres Natteqvarteer i den nærmeſte Bye; til Giengield var der daglig Banket og Dands hos hende, hvortil hun indbød Ridderne, ſamt Omegnens Fruer og Frøkener.

Hun havde giort ſig det til en Regel, aldrig at holde Venſkab med andre af ſit Kion, end med dem, ſom i Aand og Skionhed ſtode adſkillige Trin under hende. Alting dreiede ſig derfor om hende, ſom om

Middelpunktet. De andre Damers Yndigheder tiente kun hendes egne til Folie; og de vare godhiertige nok til at finde sig deri, og til at skrive alt hvad der skeede Fru von Ravensberg til Ære, paa hendes egen Regning.

Dette gav Anledning til mange sælsomme Forviklinger og Kiærlighedshandler. Alle Sale gienlode af Glædestøi, i alle Kroge hviskedes der forelskede Hemmeligheder.

Gertrud, der allerede nu holdtes for en besværlig Bevogterinde af sin Frue, kunde ikke giøre andet end trække sig tilbage i et afsides Værelse, med den lille Helene. Hun var for from til at nedkalde Himlens Hævn over Borgens Fredsforstyrrere, dog kunde hun ikke undlade ofte at sige sagte ved sig selv: Det kan aldrig gaae godt. — Og hun havde Ret. — Paa den sidste Tid løb aldrig nogen Fest paa Ravensberg lykkelig af. Snart kom der Ild i Kiøkkenskorstenen, af den evige Kogen og Syden; snart blev Festens Dronning eller Een af hendes Yndlinge overfaldet af et pludselig Ildebefindende; snart opstod en panisk Skræk mellem Dandserne, saa de fore fra hinanden og skiltes ad. Naar de da kastede sig paa deres Heste og satte ned ad den steile Fieldvei, løb det sielden af uden Halsbrækken. Ogsaa var der bestandig en underlig Urolighed mellem Hestene. De vrinskede, sloge bag ud, bede og anfaldt hinanden; saa at der aldrig manglede Døde og Saarede paa Valpladsen.

Den største Deel af det lystelige Selskab blev paa denne Maade skræmmet bort, ved de gientagne Eventyr, og kun nogle Udvalgte lode sig holde tilbage af den almægtige Kiærlighed. Men da Een af disse, Junker Florian af Padua, faldt ned af en Bagtrappe, der gik til den skiønne Beatrix's Kammer, hvor han, (man vidste ikke hvordan) havde forvildet sig, og fik en Skade, der

nogle Dage derefter koſtede ham Livet, — saa toge alle de ovrige Glædesguder Afſked uden Forſkiel, og Borgfruen faldt nu i ſin Eensomhed paa bodfærdige Tanker. Hun lod Gertrud kalde, og denne viſte ſig med al den Veltalenhed, ſom Troſkab for den fraværende Herre indgav hende, og ſom Haabet om at forbedre ſin Frue opmuntrede hende til.

Strenge Frue! ſagde hun efterat Beate angrende havde giort ſit Skriftemaal, — tillad at jeg taler frit: Noden kræver det; det kan maaſke koſte min Hals, dog jeg ſætter mit Liv i Fare, for at tiene Eder. — Om I giorde vel i at indbyde fremmede Knægte, paa en Tid da I meget mere ſom Enke burde hyllet Eders Skionhed i et ſyvfold Slor og oppebiet Eders Husbond, tilkommer mig ikke at afgiøre. Men ſaameget er viſt, at I aldrig kunde valgt et mere upaſſende Sted til Eders Lyſtighed, end Ravensborgen. Viid, disſe Mure ere hellige; og trindt omkring os vaage tuſinde Øine, ſom ingen Uretfærdighed taale. Paa den Tid da den Ravensbergſke Æt opkom, og vor Husbonds Stammefædre byggede denne Borg, da forbandt ſig med dem en Aandeſlægt, hvilken ſtrax i Begyndelſen tog Borgen i Beſiddelſe tilligemed dem; og gav ſig frivillig i Tieneſte hos det ædle Huus, med hvilket det ſiden blev nadſkillelig forbunden. Sagnet forſikrer, at de dengang ſynlige vandrede om i denne Borgs Enemærker, og levede i ſelſkabelig Enighed med Huſets Beboere, hvilke de viſte tuſinde Smaatieneſter, fra den Mindſte til den Storſte. Lidt efter lidt, alt ſom Menneſkene forværredes, indſkrænkede ſig deres Aabenbaring til viſſe Tider, for viſſe udvalgte Perſoner. Man begyndte at ſee dem med en lille Gyſen, men man ſaae dem ikke ugierne; thi alle kiendte diſſe Smaaſkabningers Elſkværd og Uſkadelighed. De vare glade Deeltagere i enhver uſkyldig Glæde; og Eensomhedens venlige

Stalbrødre. Man gav dem Navn af det stille Folk; thi i Mandsminde veed man ikke, at de har tilkiendegivet deres Nærværelse med fornærmelig Støien, eller med at stifte nogen Skade. Kun et ældgammelt Sagn melder noget Sligt om en Herr von Ravensberg, der altfor tidlig glemte sin afdøde Gemalinde; dengang skal der være skeet omtrent hvad der var tildraget sig nu, saa at der ikke blev Ro paa Borgen, før man havde bortfiernet det Anstødelige, og tilfredsstillet de Usynlige.

Nu maa I vide, at I af flere Aarsager allerede strax ikke var vore Husfinder velkommen; derfor skulde I mindst givet dem Anledning, til end større Misnøie. De havde tiltænkt vor Husbond en anden Brud, end en halv Udlænding, der blot ved sin Fødselsdag og Fødselstime var dem imod. Ogsaa Eders første Indtrædelse paa Slottet mishagede dem. Det skeedte Sanct Gervasii Dag; og denne Dag var allerede fra de ældste Tider, da endnu de Ravensbergske Skytsaander vandrede synligt her, en Sorgens Dag; (af hvad Grund veed man ikke) der aldrig turde udmærkes ved nogen Glædesfest. Dom derfor selv, om det kunde behage dem, at tusind Kiærter lyste ved Eders Ankomst, og at Tienestefolkene hyldede Eder med lydelig Jubel! Disse usynlige Væsener betragte sig som Slottets ældste Eiermænd, betragte de Herrer von Ravensberg blot som deres Lehnsmænd, ville have alting efter deres Sind; intet forandret, intet nyt indført; og opbringes ofte ved de ringeste Smaating; saa at vi blot maa takke vor stille enfoldige Levemaade for den Ro vi nyde, og som det der holder dem i godt Lune.

Overlæg nu selv hvad der maatte folge paa de Forandringer, I giorde her. I forstyrrede de gyselige Kroge, i hvilke de helst opholdt sig; udryddede Skoven, Rosenlunden, deres kiæreste Spadseregang; trængte Eder endog ind i deres Helligdom, den underjordiske Hvæl-

ving; hvilken J, efter den ryggesløse Camillas Raad, lod indrette til et Bad. Ak, jeg indseer kun nu altfor tydeligt hvad det var, som fik denne Rolighedsforstyrrerske til at snuble i den hemmelige Kielder, og hvilken Giftorm der beaandede hende fra Rosenhækken. Hun blev et Offer for sin Selvklogskab; og jeg maa tale, for at redde Eder, at ikke ogsaa J —

Gertrud! Spogelseseerske! raabte Beate, der hidindtil havde hørt til med høit opspilede Øine; raser du?

Nei, ædle Frue, sagde Ammen; og naar jeg torde, kunde jeg vel endnu fortælle meer.

Tael, sagde Beate; jeg er just oplagt i Dag til at høre Eventyr.

Tilgiv, vedblev Gertrud, det er ikke af Frygt for Eder, at jeg stammer mig ved at tale; jeg bliver beluret af andre Øren. Een af Eders Tærner, som yttrede hvad der nu svæver mig paa Læberne, maatte allerede betale med Livet. — — Dog, det skeer af Troskab til Eder; og jeg siger det endnu engang, for Eders Skyld vover jeg Alt.

Vid altsaa, da J kom ned med Eders første Junker, saae Een af vore Qvinder, den første Nat efter Eders Barsel, Kammergulvet aabne sig og Aandeslægtens Stammemoder stige op. Thi det stille Folk, der ikke er andet end en Slags aandelige Mennesker, fødes og døe ligesaavel som vi. Alfen nærmede sig det slummrende Barns Vugge, kyssede dets Øine tre Gange, og sagde; Gaae, smilende Dreng! søg din Arvedeel blandt Englene; af Herren von Ravensbergs Slægt maa du udslettes, thi til den hører du ikke.

Fordømte Sladderhank! raabte Frue Beate, som kun altfor godt forstod hvad Alfen havde meent med disse Ord; gaae bort fra mine Øine, og drist dig aldrig til uopfordret at træde for mit Aasyn igien.

Gertrud gik med et bedrøvet Hierte. Kiære Barn,

sagde hun, i det hun sluttede den lille Helene i sine Arme, dersom din Moders Had til mig skulde skille mig fra dig, saa overlader jeg dig i de velgiorende Aanders Varetægt, hvilke kun seet af mig og Faae, vare tilstæde ved din Fødsel, indviede dig til deres Yndling, og vaagede saa mangen Nat ved din Vugge, naar jeg slumrede. Derpaa overgav hun Barnet til sin Medtienerindes den gode Mechtildes Omsorg.

Hvad hun havde frygtet for, skeete. Hun fik sin Afsked, og maatte begive sig til sin Mand, som var Foged paa en afsides Borg, der endnu tilhørte Gerhard. Her døde hun snart. Var det nu af Græmmelse, eller var det Aandernes Hevn, fordi hun havde opdaget deres Hemmelighed, med den sædvanlige Ammesnaksomhed?

Beate troede det første; men faldt hende ved Midnat det Modsatte ind, at Gertrud var død for hendes Skyld, saa blev hun forunderlig tilmode. Det gamle Slot blev hende nu meer og meer forhadt. Ingen turde vove sig did at besøge hende. Hun havde ikke Mod til at indbyde Nogen. Men Ridder Gerhard eiede flere Slotte; og man behøvede jo blot at forandre Opholdsstedet, for at undgaae alle Ubehageligheder. Der var allerede tænkt derpaa. De italienske Herrer vare endnu ikke bortreiste, et lille nydeligt Landhuus skulde just indrettes og flyttes hen til, uagtet Gerhard havde yttret det modsatte Ønske, — da pludselig den fatale Hændelse indtraf, at den forglemte Ægteherre uformodentlig kom hiem igien.

Fru Beate behovede sin hele neapolitanske Hofstone, for at komme ud af det ved denne Leilighed. Hendes Herre undrede sig over den forestaaende Flytning; til Oplysning maatte han erfare, at hun ikke havde kunnet holde det ud for Længsel i hans Fraværelse; og at hun derfor vilde give sig Luft i den vide-

Verden, uden for de snevre Mure, der adskilte dem. Paa Slottet kunde hun ikke blive længer, selv med ham. At sige Eder Aarsagen, sagde hun, forbyder Livsfaren mig. Aabenmundighed har allerede skaffet Flere Døden i denne Ulykkesborg. O at Gertrud kunde tale, men hendes Mund har Døden for evig lukket.

Gertrud død? Den troe Tærne! Hvordan er hun død?

Beate udbrød i en Strøm af Taarer. O sagde Ridderen, nu veed jeg Gertrud har talt for dristigt om Borgens Hemmeligheder, hvilke evig burde været fortiet for Eder, da Eders Øine ere lukkede for Aandeverdenen. Giv Eder tilfreds, min Dyrebare; og opgiv den Beslutning at forlade Borgen. Vort Huses Lykke vil kun blomstre saalænge vi boe her; intet uden Nødvendigheden maa drive os herfra; det vil sige: Keiserens Bud, eller Sværdet.

En klog Qvinde er aldrig raadvild. Beate vidste nu hvorledes hun kunde skaffe Ridderen bort; hun stod endnu altid i en hemmelig Forbindelse med sine italienske Venner, og det var hende en let Sag ved Een af de Fornemste, at faae Keiser Rudolf til hvad hun ønskede.

Det varede ikke længe, saa kom der følgende store Brev, med keiserlig Haand og Seigl: Vor Gunst tilforn! Kiære trofaste Ridder von Ravensberg! Eder er vor Feide med Abbeden af Sanct Gallen ei uvitterlig. Naar vi altsaa til Sagens lykkelige Fremme trænge til vore kiære Undersaatters Hielp, saa ville I ikke vægre Eder ved at væbne Eder med Eders Tienere og Svende, og forene Eder med vor Hær. Eders gode Frue og Børn kunne I ydermere medtage, og for Sikkerheds Skyld overantvorde til vor Husholdning paa Würzburg. Dermed skeer vor Villie. ꝛc.

Dette Brev fornøiede saavel Ridderen som hans

Frue, og alt blev nu indrettet til Reisen. Natten før denne var berammet kunde Gerhard ikke sove. Det begyndte at røre sig omkring ham i Sovekammeret, Lovefødderne, hvorpaa Sengen hvilede, bævede, og han reiste sig op fra sin slumrende Hustru fordi, han anede Aabenbaringen, saaledes som han havde havt den, første Nat, de laae her sammen.

Gulvet aabnede sig som dengang; men istedet for en heel Alfeslægt, der dengang høitideligholdt hans Formæling for hans Dine, saae han nu kun en eneste Skikkelse, der i det den hævede sig op fra Dybet, nærmede sig hans Leie, høvede sig derpaa med en let Svæven i Veiret, og stod for hans Dine paa hans Sengedække. Det var en lille Kone, en halv Alen hoi, med Alderdommens dybe Rynker i Ansigtet, og i en Dragt fra Henrik Fuglefængers Tid.

Dværginden neiede syv Gange for Ridderen, der ærbødig blottede sit Hoved, og giengieldte hendes Hilsninger. Du kiender mig, sagde hun derpaa, med sømmelig Tale, jeg helligholdt din Bryllupsdag efter den hos os indførte Lov, der forbinder vor Skiæbne med Eders, ved at bortgifte en Datter af min Efterslægt; og jeg fremstillede hende for dig, den første Nat du laae her med din Ægtehustru. Lad mig ikke sige meer om hende. I Mennesker ere lykkelige i Eders Uvidenhed. Nu til mit Ærinde. Min Stammedatters Ægteskab blev velsignet med et Pigebarn paa din Helenes Alder. Begge saae Lyset paa engang, og de maae ikke skilles ad. Du kan reise hvorhen du vil, men Helene bliver under min Opsigt.

Skal jeg rive Datteren af sin Moders Arme? spurgte Gerhard.

Alfinden betragtede snart ham snart den slumrende Fru von Ravensberg, med en ærbar Mine; derpaa opslog hun en hoi Latter. — O de skionne Moderfø-

lelser, raabte hun, som Beate har for Helene. Hun vil lege med hende som en Geed med sit Kid saalænge hun er liden; men naar hun voxer til, naar hendes Skiønhed fordunkler Moderens? Nok — Helene bliver her. Jeg gier ingen Forskiel mellem hende og hendes Tvillingsøster. Du kan tillidsfuld betroe hende til mig.

Men — sagde Gerhard, min Førstefødte — jeg har hørt noget mumle om det! Hvorledes kan jeg betroe dig mit Barn?

Jeg forstaaer dig, raabte Alfekonen med en Røst, som gienklang i Hvælvingen og som hverken forholdt sig til hendes Størrelse, eller til dette stille Folks Sæder. Jeg forstaaer dig! — Men viid: Du har aldrig havt en Søn! — Hold op at være mig imod, du nøder mig ellers til at opdage dig Ting, som — — —

Et dumpt Buldder, som om Biælkerne i Sparværket knagede, og som om fierne Flammer gnistrede, slugte Alfekvindens sidste Ord. Lysene slukkedes, Synet forsvandt, og Gerhard sank tilbage paa sit Leie, i en Tilstand, der var en Mellemting af Afmagt og Dødsøvn.

Morgenen frembrød; Hestene vrinskede i Slotsgaarden, et Signal til Afreisen. Svendene traadte ind for at vække deres Herre. De fandt Fru Beate i Natklæder med flagrende Haar, badet i Taarer staae ved sin Husbonds Seng. Han var paa ingen Maade til at vække. Hun vred sine Hænder, ilte de Kommende imøde og bad dem om Hielp. Nu blev Gerhard snart munter, og lavede sig til at staae op.

Istedet for at bryde sig om den glade Støi, som hans Opstandelse foraarsagede, befalede han at man skulde tridse den store Lysekrone ned; og da han saae at Voxlysene ikke vare brændt længer ned, end der kunde brændes i en Time, sluttede han sig til at deres Sluk-

ning, og følgelig ogsaa det som skedte forhen, ikke havde været en Drom, og at altsaa Alfekonens Forlangende maatte opfyldes.

Der blev altsaa besluttet at Helene skulde blive tilbage, under Alfernes Beskyttelse. Moderen beklagede sig over den grusomme Fader, lod falde et Par Taarer paa sin Datters Kinder, og kastede sig i Vognen med Fil. — Helene var nu under den tro Mechtildes Opsigt ene paa Borgen. Med hende glædte sig alle de øvrige Husets Folk, baade synlige og usynlige, og den Ældste, Borgfogden Werner, som haabede at Roligheds forstyrrersken aldrig vilde komme meer, giorde Anstalter til at alt blev igien sat i sin forrige Stand. Det Ravensbergske Familievaaben, en hielmet Biergmandsling i blaa Grund, som Fru Beate aldrig havde kunnet lide, blev uden ny Forgyldning eller Opmaling sat under Gavlen af Huset igien over Hovedindgangen. Paa Pulterkammeret opsøgte man atter de gamle Tapeter, tilligemed det øvrige Husgeraad, for at udsmykke den hellige Sovehvælving dermed. I Skovens udhuggede og udryddede Egne blev plantet unge Naaletræer, og den fordum af hin brune Camilla forstyrrede Rosenhække blev bragt i Stand igien. Ogsaa den underjordiske Hvælving, som Italienerinden havde indrettet til Bad, skulde tilmures; men det blev opsat. Thi endskiondt det aldrig havde manglet paa Spegerie og hemmelig Drillen, naar Beate vilde betiene sig deraf, saa lod det dog til, at de godhiertige Væsener ikke misundte den unge Froken deres Grottes Kiølighed. De saae det gierne at hun blev badet her; og hialp ofte med at tvætte hende, naar Mechtilde var allene med sin Pleiedatter.

Førend endnu Fornuften vaagnede hos den lille Helene vante sig alt hendes Dine til disse smaae Skabninger, der ikke lod sig see for andre, end for hende,

Mechtilde og den gamle Werner. De ovrige Borgens Indvaanere troede med en hellig Taushed paa deres Tilværelse uden at see dem.

De godhiertige Aander vaagnede over den lille Helene, lærte hende at stamme de første Ord, og hendes Stemme fik en Sødhed, som trængte dybt til Hiertet. Hendes Gang fik en ætherisk Svæven; hendes Legemsdannelse den hoieste Fuldkommenhed, og hendes Ansigt, der vel ikke var blændende skiønt, fik de meest talende Træk af Uskyld og Hiertensgodhed.

Helene havde intet Begreb om at de yndige Væsener, som omgioglede hende, var af et andet Slags Skabninger end hun. Hun holdt dem for en Art mindre Mennesker; og den forstandige Mechtilde lod hende blive i den Formening, indtil en uforsigtig Veninde af den unge Frøken forstyrrede det huldе Bedrag, og derved drog et Skillerum mellem hende og de selskabelige Aander. Helene kunde ikke omgaaes dem saa fortrolig, da hun nu i dem kiendte Skabninger af et hoiere Slags. Alferne mærkede Forandringen, og straffede Aarsagen dertil med Døden. Ogsaa Helene maatte bøde derfor; de lode sig ikke see meer af hende, men neiedes med usynlig at bevogte hendes Skridt.

Kun eengang, da hun alt var bleven en voxen Pige, havde hun efter lang Tid en lignende Aabenbaring. Naar hun nemlig gik ud i Haven for at spadsere, gik hun for det meeste giennem en lang mørk Gang, hvor der altid brændte en Lampe. I denne Gang stod et lille Steenbilled i Væggens Fordybning, hvilket hun, uagtet den hoie Krave og den gotiske Hue, altid havde taget for den hellige Jomfru, og bøiet sine Knæe derfor. En varm Sommerdag, da Helene var faldet i Søvn i Haven, i Skyggen af den velbekiendte Rosenbusk, stod en lille Kone for hende i Drømme, just saaledes som hun kiendte hende fra Steenbilledet, og sagde: Jeg er

ikke den Hellige, for hvem du i din fromme Enfoldighed har holdet mig. Men jeg er et Væsen som elsker dig, og som kan virke for dit Vel saavel som Himmelens Dronning. Jeg er Alfernes Stammemoder, som vaager for din Stamme. Steenbilledet i Gangen forestiller mig. Een af dine Forfædre lod mig saaledes udhugge, og satte hen paa det Sted, hvor jeg havde aabenbaret mig for ham. Vær god og dydig, og forlad mig ikke uden ved Tvang, saa skal jeg aldrig forlade dig. — Helene lovede det; og da hun vaagnede, duftede Rosen eengang saa sødt, som ellers, og Nattergalen slog i Rosenhækken.

Ridder Gerhard og Fru Beate tænkte imidlertid kun lidet paa deres forladte Datter. Den første var i en bestandig Vaabentummel, den Anden i den store Verdens Adspredelser. Saalænge Fru Beate endnu var ung nok til at fængsle de kiære Riddere, vilde hendes yndige Datter kun været hende en Torn i Øiet; men alt som hun selv begyndte at blive en afbladet Rosenbusk med Torne uden Blomster, tænkte hun meer og mere paa at hidkalde sin Datter, for at skaffe sig Indflydelse og Opvartning ved hende. Det blev hende let, ved Keiseren, at befale Helene Reisen, eftersom hin, af synderlig Gunst for hendes Forældre, vilde sørge for hendes Lykke. Fru Beate havde allerede udtænkt sig en Svigerson; en ung italiensk Greve, hvis skiønne Landgods i Nærheden af Neapel hun i Tankerne havde udkaaret til sit Enkesæde, for der at nyde Livets Aften, hvor hun ned dets rødmende Morgen.

Hvor ondt gjorde det Helene at forlade sine elskede Løvhytter, sine Mure. Men Alferne forholdt sig under Indpakningen stille og rolige. Det glimrende Hof, de steiende Fornøielser havde intet Tillokkende for Helenes rolige blide Siæl, og fik det endnu mindre ved Nærværelsen af et Menneske, som man vilde bringe

hende til at elske, og som hun foragtede. Junker Guasparo di Capua var at ligne ved de antike Mindesmærker i hans Fædreneland; En ruineret Bygning, Levning af en Skiønhed, som den vilde foregaaende Tid næsten havde udslettet. Hvad Under, at den fortvivlede Pige forsøgte alt, for at undgaae ham; — og da der intet Haab om Frelse var, fik det fortvivlede Indfald, forklædt i Natten at flygte bort til et Nonnekloster? Hendes Øine havde ofte dvælet med Velbehag paa en fattig ung Ridder, der undertiden havde Vaabenvagt ved Slottets Port, som tankefuld og sørgmodig støttede sig til Muren naar hun gik ham forbi og betragtede sit Sværd. Da rødmede han og feer op som af en Drøm. Da smilte han med et veemodigt Smiil, som Helene kun altfor vel forstod. — O kunde du betroe dig til ham, tænkte hun tit. — Men hendes fromme Siæl følte snart det Usømmelige i at kaste sig i en fremmed Ynglings Arme. Hun flygtede altsaa ene fra den haarde Moder; thi hendes Fader var reist til en prægtig Turnering hos en af Nabofyrsterne. — Hvor forundret blev hun da ikke, da hun vaagnede af sin Afmagt under et Træ i den tykke Skov, og fandt den unge Ridder Henrik og en sneehvid Olding med et langt Skiæg staae for sig. Skiønne Frøken, sagde den Første, frygt ikke! Eders Flugt er ikke opdaget. Tilgiv at jeg har bevogtet Eders Skridt. Kun Omhu for Eders Vel har bevæget mig dertil. Hos denne værdige Eremit kan I med Tillid, uden Frygt, tilbringe nogle Dage, indtil der gives Leilighed til hemmeligt at bringe Eder hen, hvor I ønsker det.

Hvad kunne være Helene kiærkommere? Hvad var fornuftigere end at modtage denne Hielp; hvad naturligere end at Helenes og Henriks unge Kiærlighed fra en Gnist blev til en Flamme, ved hans beskedne, korte men daglige Besøg? At han var fattig, og ikke eiede

andet end sit Skiold og sit Sværd, gav ham en Yndighed mere i Helenes Øine; thi hun haabede at kunne giøre ham lykkelig. Men hendes Dyd og hendes Løfte til Alfernes Moder paalagde hende ogsaa, intet at vove, uden dennes Minde. — Drag tilbage, ædle Ridder, sagde hun en Dag til Henrik; gaa til min Fader, og tilstaae ham Eders Kiærlighed for mig. Den sølvgraa Valentin har lovet mig sin Beskyttelse, sit Leide. Forklædte som Pillegrimme ville vi vandre til min Fædreneborg igien. Der venter jeg Eder og min Fader. En venlig Aand vil give os Held til vort Forehavende. Henrik trykkede et Kys paa hendes hvide Haand og forlod hende. Hyllet i en brunn Kappe, med en bred Hat over de fulde Lokker og en Pillegrimstav i sin Haand, fortsatte hun Reisen Dag og Nat i Oldingens Selskab, indtil hun atter saae de kiære Borgspire kneise, indtil hun atter kunde kaste sig i sin gamle Venindes Arme. I Haven ved Rosenhækken forlod Eremitten hende med disse Ord: „Dine Skytsaander kunne paatage sig enhver Skikkelse," og forsvandt i Hækken.

Helene havde neppe udhvilet sig nogle Dage efter Reisens Besværlighed, for en Flok Ryttere en Aften kom galopperende op ad Borgveien. Helene skiælvede. Hun saae fra sit Vindue ned i den fliselagte Gaard, og blev Faderen og Henrik vaer blandt en Flok Ridersvende. Af deres glade Mine spaaede hun sig sin Lykke. Hun mødte dem paa Vindetrappen, og neppe havde Gerhard omfavnet sin Datter, før han lagde hendes Haand i Henriks med disse Ord: Fattigdom skal ikke hindre den vakkre Krigers Lykke! Modtag her Eders Tapperheds og Troskabs Løn — Helene var henrykt, men hendes Glæde mindskedes, da hun hørte, at den opbragte Moder kom bag efter, kiørende i den store Vogn; og at hun aldeles ikke vilde give sit Minde. —

Vi have en Kamp at bestaae, sagde Ridder Gerhard; men vi maae vinde Prisen. Jeg har mine Aarsager til at troe det med Vished. Gaa paa dit Kammer, mit Barn, og vent rolig til i Morgen.

Saasnart Fru Beate kom til Borgen forlangte hun at see sin Datter; man sagde hende, Helene var ikke vel og sov alt. Den modige Frue forlangte derpaa et Bad. Da hun horte man havde tilmuret Badekiælderen, blev hun end mere opbragt, lod paa Dieblikket Muren nedbryde, og Badet varme. Men den Ulykkelige kom aldrig ud deraf igien. Man fandt hende druknet en Time derefter. Badet havde langt overfløiet sine Bredder; hvor den Mængde Vand var kommen fra, vidste ingen. Men man saae at Sprækkerne i Steenvæggen vare vaade og dugfulde; man forsede sig, bevarede hvad man vel anede i Hiertet og taug.

Borgfruens Død giorde saa stærkt et Indtryk, at man ei engang ændsede den Nyhed næste Dag, at Junker Guasparo di Capua, der havde fulgt Fruen til sidste Herberge og nu vilde besøge sin tilkommende Brud — havde brudt Halsen, ved at styrte af sin Hest paa Klippeveien. Saavel hans som Fru Beates Liig blev bragt til en Kirke, der laae uden for Ravensberg Enemærker, og jordet i al Stilhed ved Alteret.

Helenes og Henriks Bryllup var en Glædesdag, som bragte den gamle Ridder Gerhard til at glemme alle Sorger. Man bragte det unge Ægtepar i det oftomtalte Ravensbergske Sovekammer. Da alle Lys, paa de syv i den store Messingkrone nær, vare slukkede, og rundt omkring Midnattens Stilhed herskede, aabnede Gulvet sig midt i Stuen, og en munter Vrimmel af smaae yndige Væsener trængte sig op. Helene kiendte dem vel igien fra sin Barndom. De omringede med tusind Glædesytringer et ungt blomsterkrandset Par, der lod til at spille her den samme Rolle, som Henrik

og Helene havde spillet Dagen i Forveien. Efterat det lille Brudepar havde modtaget utallige Beviis paa Kiærlighed og Ærbodighed, stillede man sig endelig i en pyntelig Orden og begyndte paa et formeligt Bryllupstog, der efter at være gaaet det rummelige Værelse rundt, nærmede sig de forundrede Ægtefolks Seng, og stod med eet for dem, paa det guldstukne Sengedække.

See her — sagde den titnævnte Stammemoder, til Helene, — see her dit udtrykte Billed i mit Barnebarn, hun som er født paa een Dag med Dig. Endelig er hun blevet sin Elskers Lon, saaledes som du din. Jeg helligholder din Forbindelse med deres; og lover dig al den Lykke, som jeg kan skiænke mine egne Børn.

Da den gamle Moder havde sagt dette, traadte den rødmende Brud sædeligt frem ved sin Brudgoms Haand, neiede for Helene og hilste sin Syster. Helene betragtede den nydelige Skikkelse med Forundring; det yndigste Miniaturbilled af sine egne Yndigheder. Alfinden tog Krandsen af sit Hoved, den var af smaae hvide Circeer og Veronikasblomster, og satte den paa Helenes Finger. Derpaa fiernede sig det lille Selskab beskedent igien fra Silketæppet, der kun lidet var betynget af deres lustige Legemer, og satte dem til det Brudebord, som var dækket under den store Kakkelovn, der dannede en rummelig Sal for dem med sine Piller. Her spiste de, loe, spøgte, og vendte sig ofte med fyldte Bægere for at drikke deres Skaal hen imod Sengen, hvor Henrik og hans Hustru hvilede.

Da Helene næste Dag vaagnede havde hun en Guldring paa sin Finger med blaae og hvide Blomster af den fineste Smæltning. Hun bar den til sin Død; og var lykkelig.

Først flere Levealdre derefter forlode Alferne Ravensberg, fordi en Moder af Helenes Stamme ufor-

sigtigviis lod sig overtale til at føde sit Barn i et andet Værelse end det Sædvanlige. Hun døde med Barnet; og Folkene paa Borgen paastode samme Nat at have seet en lille Jordefærd af Alferne, med smaae sorte Ligkister og Fakler, bryde op igiennem Gulvet, med Sorgesange gaae den store Ligkiste rundt, og begive sig ind i Badekielderen hvor de forsvandt.

Med Alferne forsvandt den Ravensbergske Families Lykke, og den uddøde. Man veed intet videre om dem, end at de omtrent paa de Tider skal have forbundet sig med en anden Familie i Oversaxen; og flyttet ind paa deres Stamhuus. Der viser man endnu et Værelse, hvor de især skal have drevet deres Spil, og den Ovn, under hvilken de pleiede at holde deres Giæstebud. Ogsaa her uddeelte de deres Gaver; ved et Familiebryllup to Guldringe, og ved en Arvings Fødsel to smaae Brød af deres Bord, med den Advarsel at forvare begge vel. Men Ringen forkom med Tiden, og Hvedebrødene, hvilke den forsigtige Slotsherre havde ladet mure ind i et Taarn, for at være vis paa deres Besiddelse, blev i en stor Ildebrand, da Taarnet reves ned, fortærede af Luerne; hvorpaa ogsaa denne Slægt gradeviis aftog.

Galgemanden.

Richard, en ung tydsk Kiøbmand, en kiæk og munter Svend, inddrog en skien Sommeraften i Venezia, den vidt og bredt berømte Handelsstad. Paa den Tid udbredte Trediveaarskrigen stor Uroelighed i de tydske Lande; den unge Handelsmand, der gierne gierde sig tilgode, var derfor meget glad ved at hans Forretninger en Tidlang kaldte ham til Welskland, hvor det ikke gik saa krigerisk til, og hvor man, som han havde hørt, foruden den kosteligste Viin og og de mest velsmagende Frugter tillige fandt saa mange deilige Qvinder, af hvilke han var en særdeles Elsker.

Der seilede han nu omkring paa et lidet Skib kaldet Gondol, i Kanalerne, hvoraf der i Venezia gives mange, istædet for ordentlige brolagte Gader, og havde sin Glæde af at see paa de skionne Huse, og de endnu skiønnere Fruentimmer, som stode i Vinduerne. Da han endelig kom henimod en yderst prægtig Bygning, i hvis Vinduer han vel blev de tolv yndigste Damer vaer, sagde den gode Ungersvend til Een af de Gondolierer, som roede ham: Ak Gud! kunde jeg dog blive saa lykkelig i mit Liv kun en eneste Gang at tale et Ord med Een af disse deilige Frøkener? — Ei, sagde Roerkarlen, ikke andet end det? Stig kun ud, og gaa dristig derop. Tiden vil vist ikke falde Eder lang der. Men den unge Richard sagde: Det morer dig nok at faae fremmede Folk til at løbe med Liimstangen? og troer at finde en saa ubehøvlet Svend i mig der følger det daarlige Raad, for at lade sig udlee deroppe paa Slottet, ja vel endog for at faae sig en banket Troie? — Herre, sagde Roerkarlen, lær mig ikke at kiende Landets Sæder; gier som jeg siger, hvis I vil have det godt; og hvis de ikke tager imod Eder med

aabne skionne Arme, saa vil jeg have roet Eder for intet.

Den unge Karl tyktes det vel at være Forsøget værd, og Roerknægten havde heller ikke loiet. Den tillokkende Frøkenskare modtog ikke allene den Fremmede huldsaligt; men den Skionneste blandt dem førte ham endogsaa ind i sit eget Værelse, hvor hun beværtede ham med de mest udsøgte Forfriskninger, gav ham mangt et Kys, og tilsidst alt hvad han ønskede. — Fleregange maatte den Tanke opstaae hos ham: Jeg er sandelig dog kommen i det allerbehageligste og forunderligste Land, der er til paa Guds grønne Jord. Men jeg maa dog tillige ogsaa takke Himlen for min Persons og min Aands Fortrin, der gior mig saa afholdt af de fremmede Damer.

Men da han nu vilde gaae forlangte Frøkenen halvtredsindstyve Dukater, og da han forundrede sig derover, sagde hun: Ei unge Giæk! troer I da at have forlystet Eder med den snukkeste Courtisane i hele Venezia, for intet? — Betal kun uden Omstændigheder, thi den der ikke tinger i Forveien, maae finde sig i den Priis, der bliver forlangt. Vil i derimod komme tiere igien, saa bær Jer fornuftigere ad, og I kan da for saa stor en Sum som det i Dag har kostet Eder, leve en heel Uge herligen og i Glæde.

Ak hvor fortrædeligt maa det dog være for Een, som troer at have erobret en Prindsesse, naar han mærker at det ikke var andet end en offentlig Bolerske; og ovenikiøbet en saa klækkelig Sum lokkes ham ud af Lommen. Dog, den unge Svend blev ikke saa fortørnet, som maaske mangen Anden var blevet; det var ham mere om sit Legems Pleie at giøre, end om at udmærke sit Liv med sieldne Bedrifter og Dyder; derfor lod han sig, efter at have betalt det Forlangte, roe hen til

et Viinhuus, for at forslaae de Griller, der endnu gierde ham Hovedet kruset.

Da nu den lystige Broder bar sig saaledes ad, manglede der ham heller ikke talrigt og fornøieligt Selskab. Mangen Dag forsvandt i Suus og Duus mellem lutter glade Ansigter, undtagen et Eneste, der tilhørte en spansk Høvedsmand. Denne tog vel Deel i alt det vilde Selskabs Spog, men for det meste uden at tale et Ord, og med et mærkeligt Udtryk af Uroligked i sine mørke Miner. Imidlertid var han vel lidt, thi han var en formuende og anseelig Mand, der ikke brød sig om, flere Aftener i Rad, at beværte det hele Selskab paa sin Bekostning. Desuagtet, og omendskiondt den unge Richard ikke satte saa mange Penge til, som den første Dag han kom til Venedig, gik dog Pengene med, og med stor Bedrøvelse maatte han nu tænke paa, at det fornøielige Liv snart maatte være forbi for ham; hvis han ikke aldeles vilde sætte alting til.

De Andre mærkede hans Bedrøvelse, og Aarsagen dertil, et Tilfælde, som de da ofte oplevede i deres Kreds, og havde deres Spas med den udpungede Heldøre, der dog endnu ikke kunde lade være at forøde sine sidste Skillinger paa den søde Fluegift. Da tog Spanieren ham en Aften med sig i Eenrum, og førte ham med uventet Venlighed hen i en temmelig afsides Egn af Byen. Den gode Ungersvend var nær ved at blive angst og bange, men han tænkte tilsidst: At der ikke er meget meer at hente hos mig, end Fyren, og hvis han vil mig til Livs, saa maa han dog først vove sit eget Skind: og det holder han vel neppe Umagen værdt.

Imidlertid satte den spanske Høvedsmand sig paa Muurstykket af en gammel forfalden Bygning, bad den unge Kiøbmand giøre det samme, og begyndte sin Tale

saaledes: Det forekommer mig fast, min kiære høist ungdommelige Ven, som om J manglede den Evne, der i høieste Grad er mig til Byrde, nemlig hvad Øjeblik jeg vil, at skaffe mig saamange Penge, mig lyster. Imidlertid vil jeg overlade Eder denne Gave med Tilbehør og andre Fordele, for Roverkiøb.

Hvad bryder J Eder om Penge, svarede Richard, i det Øjeblik J ønsker at blive den Evne qvit at forskaffe Eder dem?

Det hænger saaledes sammen, svarede Høvedsmanden. Jeg veed ikke om J kiender slige smaae Kreature, som man kalder Galgemænd? Det er sorte Smaadiævle, indelukte i et lille Glas. Hvo der har saadan Een, kan faa af ham alt hvad han ønsker sig i Livet, Kosteligt og Godt, men især umaadelig mange Penge. Derimod betinger Galgemanden sig Ejerens Siæl, for sin Herre Lucifer, saafremt hin døer, uden at have overleveret sin Galgemand i andre Hænder. Men dette kan kun skee ved Salg, saaledes, at man altid modtager en ringere Sum, end den man har betalt for ham. Min har kostet mig ti Ducater; vil J nu give mig ni igien, saa hører han Eder til.

Medens Richard betænkte sig, blev Høvedsmanden saaledes ved: Jeg kunde gierne narre Nogen dermed, og sælge ham Galgemanden som et andet Spilleværk eller Legetøi, saaledes som en samvigtighedsløs Handelsmand folgte ham til mig. Men jeg maa være betænkt paa, ikke at bebyrde min Samvittighed med flere Synder, og jeg foreslaaer Eder derfor Kiøbet aabenhiertigt og redeligt. J er endnu ung og livslystig, og kan vel finde hundrede Maader igien til at skille Jer af med denne Tingest, naar han begynder at blive Jer til Byrde, saaledes, som han nu er bleven mig det.

Kiære Herre, sagde Richard, dersom J ikke tog mig det ilde op, saa vilde jeg giøre Jer opmærksom

paa, hvor ofte man alt i denne Stad Venezia har trukket mig ved Næsen.

Ei du unge daarlige Svend, raabte Spanieren harmfuld, du behøver jo blot at tænke paa mit Giæstebud i Aftes, for at overbevise dig om af hvad Vigtighed dine ni lurvede Ducater kunne være mig.

Den som øder meget, bruger meget, svarede den unge Kiøbmand beskedent; og det er kun et Haandværk, ingen Pengepung, som aldrig udtømmes. Hvis I nu har givet Eders sidste Ducater ud i Aftes, kunde I med alt det dog have Lyst til mine næstsidste idag.

Tilgiv, at jeg ikke slaaer dig ihiel, sagde Spanieren. Det skeer blot, fordi jeg endnu haaber hos dig at skille mig ved Galgemanden; samt fordi jeg er sindet at giøre Poenitence, hvilken ved slig Fremfærd kun vilde blive større og vanskeligere.

Maatte det vel tillades mig, at giøre en Prøve med denne Ting? vedblev den unge Kiøbmand, paa det forsigtigste.

Hvorledes skulde det gaae til? svarede Hovedsmanden. Han bliver jo ikke hos Nogen, og hielper ingen anden end Den, der rigtig har kiøbt og betalt ham.

Den unge Richard var bange; det saae ud til allehaande paa den øde Plads, hvor de sad sammen ved Nattetid, endskient Hovedsmanden forsikkrede, at han ikke tvang ham til noget, formedelst den foreståaende Bodfærdighed. Imidlertid forestilte Richard sig dog alle de Glæder, han kunde skaffe sig ved Galgemandens Besiddelse. Han besluttede altsaa at vove Hælften af sine sidste Skillinger derpaa; men først vilde han dog prøve, om han ikke kunde afprutte noget af den høie Priis.

Du Nar, sagde Hovedsmanden med Latter, det

er dit eget Bedste, at jeg kræver den høieste Sum, og til deres Bedste, som kiøbe ham af dig. Ellers vilde Een af Eder altfor tidlig faae ham for den laveste Mynt der er til i Verden, og altsaa uden Naade fare Fanden i Vold, naar ingen meer kunde kiøbe Galgemanden for bedre Kiøb.

Aa det skal have gode Veie, sagde Richard venlig. Jeg sælger vel ikke den underlige Tingest saa snart igien. Dersom jeg altsaa kunde have ham for fem Ducater? —

For mig gierne! svarede Spanieren. Men Du arbeider i Satans Tieneste, og hielper ham, tidligere end han havde ventet, til den sidste fortabte Menneskesiæl.

Derpaa overleverede han ham, efter sluttet Kiøb, en lille tynd Flaske, hvori Richard ved Stiernelyset saae noget Sort bevæge sig vildtgiøglende op og ned.

Til en Prøve forlangte han strax i Tankerne de udlagte Penge fordoblede tilbage i sin høire Haand, og strax havde han ti Ducater deri. Derpaa gik han glad tilbage til Værtshuset igien, hvor de andre Svende endnu svirede, og forundrede sig høiligen over, at hine Tvende, der nylig havde forladt dem saa bedrøvet nedslaaede, nu traadte pludselig ind med største Munterhed. Spanieren sagde ellers snart Farvel, uden at tage Deel i den kostelige Glædesfest, som Richard havde ladet anrette, saa snilde det end var. Den mistroiske Vært havde han betalt forud ved Galgemandens Hielp, som fyldte ham alle Lommerne med Ducater. De som nok gad eje slig en Galgemand kunne let forestille sig hvilket Liv den lystige Ungersvend fra dette Øieblik af maatte føre; det maatte da være, at de vare altfor gierrige. Men selv et mere forsigtigt og fromt Sindelag kan nok tænke, at det ved slig Fristelse maatte gaae heel vildt og udselt til. Det første Richard havde at giøre

var ved uhyre Summer at vinde den skionne Lucretia — saaledes kaldte hans forrige kostbare Boelskab sig til Spot. Han leiede hende allene for sig, kiøbte sig derpaa et Slot og to Lyststeder, og omgav sig med al Verdens Herlighed.

Engang sad han med den ugudelige Lucretia i een af sine Lysthaver, ved Randen af en dyb og hurtigflydende Bæk. Der blev spaset og leet meget, af de to daarlige unge Folk, indtil endelig Lucretia uformærkt fik snappet Galgemanden, som han i en Guldkiæde bar paa Brystet. Inden han endnu kunde hindre det, havde hun faaet Kiæden af ham, og holdt nu den lille Flaske legende imod Lyset. Først loe hun ved de underlige Krumspring, som den lille Sorte giorde deri, men derpaa raabte hun pludselig med Gysen: Fy, det er jo en Skruptudse! — og kastede Kiæde, Flaske og Galgemand i Bækken, der strax skiulte Alt for deres Øine, med sine flydende Bolger.

Den stakkels Ungkarl søgte at skiule sin Skræk, at hans Frille ikke skulde mærke det, og endnu ovenikiøbet anklage han for Retten, som en Troldmand. Han angav det Hele for en Spas, han vilde have med hende; og skyndte sig saa hurtig bort fra Lucretia som muligt, for i Stilhed at overveie, hvad han skulde foretage sig. Slottet havde han endnu, desligeste ogsaa Landstederne, og en skionne Mængde Ducater maatte der være i hans Lommer. Men heel glædeligt blev han overrasket, da han greb med Haanden i Lommen efter Pengene og fik fat paa Galgemanden. Kiæden maatte formodentlig ligge paa Flodbunden, men Flasken med Galgemanden var vendt tilbage til sin Herre. — Ha! raabte han henrykt, saa besidder jeg jo en Skat, som ingen Magt paa Jorden kan røve mig. Med disse Ord havde han gierne kysset Flasken, dersom ikke den lille gioglende Sorte var forekommet ham altfor græsselig.

Var det hidtil gaaet vildt og lystigt til, saa gik det nu værre. Richard saae ned med Foragt og Medynk paa alle Jordens Potentater og Regentere, overbeviist om, at ingen af dem førte et halv saa fornøieligt Levnet som han. Man kunde næsten ikke mere skaffe alle de Sieldenheder tilveie i den store Handelsstad Venezia, som der daglig forbrugtes paa hans Taffel. Naar et godmodigt Menneske imellemstunder satte ham til Rette derfor, eller formanede ham, pleiede han at sige: Richard er mit Navn; og Jernskrinet om min Rigdom er saa haardt, at ingen Udgifter sprænger det. Ganske umaadeligt pleiede han ogsaa at belee den spanske Høvedsmand, der havde bortgivet en saa kostelig Skat, og desuden, som man sagde, var gaaet i Kloster.

Men alting paa denne Jord varer kun til en Tid, det fik da vor Ungersvend ogsaa at føle, og det saa meget før, fordi han paa det umaadeligste hengav sig til alle sandselige Nydelser. En dødelig Mathed overfaldt hans svækkede Legeme, hvilken Galgemanden ikke kunde hielpe ham for, uagtet han vel de ti Gange bad ham om Hielp, den første Dag, han var syg. Dog blev det ikke bedre; derimod havde han om Natten en forunderlig Drøm. Det forekom ham nemlig, som om een af de Medicinflasker, der stod ved hans Seng, begyndte at dandse meget lystigt imellem de andre, hvorved den uophørlig klinkede dem paa Bugene og Hovederne. Da Richard saae ret derhen, kiendte han Flasken med Galgemanden i, og sagde: Ei Galgemandsling, Galgemandsling! vil du ikke hielpe mig dennegang? slaaer du endog mine Medicinflasker i Stykker? — Men Galgemanden sang hæs udaf Flasken:

Nu Richardlil, nu Richardlil,
Nu find dig i din Skiæbne mild
Og vandre til den evige Ild.

Ei Sygdom frygter Diævleklo,
For Døden ingen Urter groe.
At min du est, det giør mig froe.

Og dermed giorde han sig ganske lang og tynd; og saa fast som Richard end holdt Flasken til, krøb han dog ud mellem Tommelfingeren og den forseglede Prop, og blev en stor sort Mand, som dandsede afskyeligt susende med store Flaggermusvinger, og lagde endelig sit haarede Bryst paa Richards Bryst, sit grinende Ansigt paa Richards Ansigt, saa fast saa fast, at det kom hin for, som om han alt begyndte at ligne ham og raabte: Giv mig et Speil, et Speil!

I den kolde Angstens Sveed vaagnede han op; det forekom ham, som om en stor sort Skrubtudse med megen Behændighed kravlede ham ned af Brystet i Lommen paa hans Nattroie. Med Gysen greb han derhen — og fandt Flasken deri, hvori nu den lille Sorte laae, som afmattet og drømmende.

Ak hvor lang forekom den øvrige Deel af Natten den Syge! Han turde ikke sove, af Frygt for at drømme om den sorte Skikkelse; han turde ikke slaae Øinene op, fordi han indbildte sig at Uhyret virkelig stod og lurede i een af Krogene. Lukkede han atter Øinene, saa tænkte han, at det nu vel havde sneget sig tæt ind paa Livet af ham, og sprang forskrækket i Veiret. Han ringede vel paa sine Folk, men de sov som Stene; og den skiønne Lucretia lod sig fra den Tid af, han var syg, ikke mere see i hans Kammer. Saaledes maatte han da nu ligge allene, i en Angest der hvert Øieblik tog til ved den Tanke: Ak Gud! er denne Nat saa lang, hvor lang maa da ikke den evige Nat være? Nu besluttede han, hvis Gud lod ham leve til i Morgen, at skille sig ved Galgemanden, paa hvad Maade det saa kunde være.

Da det nu endelig blev Morgen, overlagde han,

atter noget styrket af det unge Solskinlys, om han ogsaa hidindtil havde benyttet sig tilbørligt af Galgemanden? Slottet, Landstederne og allehaande Pragtsager tyktes ham ikke være nok; han forlangte derfor paa Øjeblikket endnu en stor Mængde Ducater under sin Hovedpude, og saasnart han fandt Pungen der, tænkte han med Rolighed paa hvorledes han bedst kunde blive af med Flasken. Han vidste at hans Læge var en Ven af allehaande sælsomme Kreature, sam man bevarer i Spiritus, og som et Saadant haabede han ogsaa at sælge Galgemanden, da ellers Doktoren, som en from Mand, intet vilde have at gjøre med dette Afskum. Rigtignok begik han herved et Skarnstykke, men han tænkte som saa: Bedre at begaae en lille Synd, der kan afbødes i Skiærsilden, end uigienkaldeligt at tilhøre Lucifer for evig. Desuden en Enhver sig selv nærmest; og min Livsfare taaler ingen Opsættelse. Derved blev det altsaa. Han bød Doctoren Galgemanden, der nu atter var bleven munter i Glasset, og giøglede ret lysteligt, saa at den lærde Mand, for at undersøge en saa stor Natursieldenhed (hvorfor han holdt den) gierne tilbød sig at betale den, dersom den ikke var for dyr. For dog i det mindste i Noget at handle efter Samvittighed, fordrede Richard saameget han kunde, nemlig fire Ducater, to Rixdaler og tyve Groschen i tydske Penge. Men Doctoren vilde kun give tre Ducater, og sagde at han ellers maatte betænke sig nogle Dage. Da overfaldt Dødsangsten paa ny den syndige Ungersvend. Han gav Lægen Galgemanden, og lod sin Tiener uddele de tre Ducater blandt Fattige. Men Pengene under Hovedpuden gjemte han som han kunde bedst, i den Mening, at han nu paa dem maatte grunde sin hele tilkommende Lyksalighed.

Imidlertid tiltog Sygdommen voldsomt; den unge Kiøbmand laae i bestandig Febervanvid, og havde han

endnu været plaget af Galgemandens Besiddelse, saa havde det været ude med ham. Nu kom han sig dog lidt efter lidt, og det var kun Frygten for at have mistet Ducaterne under Hovedgierdet, der hindrede ham aldeles at faae sin Helbred igien. I sine sunde Øjeblik havde han paa den senere Tid forgiæves søgt efter dem; og naar han spurgte derom, saa vidste intet Menneske noget deraf at sige. Han sendte Bud til den skiønne Lucretia, der skulde have været om ham, i hans Bevidstløsheds farligste Tid; hun lod ham svare, at han skulde lade hende være med Fred; han havde hverken talt til hende eller Nogen om Ducater. Dersom ingen vidste noget derom, saa maatte den Snak vel atter være en Febergalskab. Bedrøvet tænkte han nu paa, i det han stod op, hvorledes han vilde sælge Slot og Landstæder, og giøre alting i Penge. Da traadte Folk ind og viiste ham Beviis med hans Navn og Seigl for at de havde kiøbt og betalt alle hans Ejendomme. Thi i sin Overmods Dage, havde han givet den hæslig skiønne Lucretia Blanketter, for at hun af ham kunde tilegne sig hvad hun vilde. Nu maatte han altsaa, uagtet sin Afmagt, samle den Smule sammen, der endnu tilhørte ham, og gaae ud af Huset som en Prakker.

Da kom endnu til syvende og sidst Lægen, med en meget alvorlig Mine. — Ak, Herr Doctor, raabte den unge fortrædelige Svend, vil I ovenikiøbet, efter Eders Ordensbrøders Viis komme ansættende med store Regninger, saa giv mig endnu kun i Tilgivt et Giftpulver, dermed rækker I mig min sidste Næring; thi jeg har ikke en Hvid mere at kiøbe mig Nogen for.

Ikke saaledes! sagde Lægen alvorlig. Jeg skiænker Eder hele Kurens Omkostninger. Kun et høistsjeldent Lægemiddel, som jeg allerede har henlagt hist i Eders Skuffe, og som I nødvendig behøver til Eders videre

Styrkelse, skal J betale mig med to Ducater. Vil J det? — Ja hiertelig gierne, raabte den glade Kiøbmand, og betalte Doctoren, der paa Dieblikket forlod Værelset. Men da nu Richard tog med Haanden i Skuffen, fik han strax Flasken med Galgemanden mellem Fingrene. Omkring Flasken var der bundet en Seddel, med følgende Indskrift:

Jeg ærligt dig helbrede vilde:
Du vilde mig min Siæl forspilde.
Jeg indsaae snart den hele Sag,
Og dit elendige Bedrag.
Jeg sender dig din Skat tilbage.
Til Giengield atter du modtage
Til Skræk i sidste Dieblik
Din Galgemand, du Galgenstrik!

Vistnok blev den unge Richard meget forskrækket over at han un atter havde kiøbt Galgemanden, og det allerede for saa godt Kiøb; men det giorde ham dog ogsaa fornøiet igien. Hvorledes han skulde blive af med Tingen igien, det satte ham ingen Griller i Hovedet; han besluttede endogsaa ved Hielp af den, at hævne sig paa den uforskammede Lukretia.

Og det giorde han paa følgende Maade: Først ønskte han sig i begge Lommer dobbelt saamange Dukater, som han havde havt liggende under sit Hovedgierde; hvilke ogsaa strax med deres Vægt næsten droge ham til Jorden. Den hele store Sum nedlagde han hos en Advokat, imod et lovformeligt Beviis, og beholdt kun endnu omtrent et hundrede og tyve Guldstykker tilbage, med hvilke han gik hen til den udsvævende Lucretias Bolig. Der blev nu atter drukket, spillet, giort Narrestreger ligesom tilforn, og Lucretia viiste sig ogsaa meget venlig imod den unge Kiøbmand, siden han havde Penge. Richard lod nu undertiden Galgemanden giøre allehaande morsomme Taskenspillerkunster, ligesom sidst med Flasken i Vandet. Som nu Qvindfolkene ere,

vilde hun gierne eje saadan en Sieldenhed; og da den listige Skiælm, ligesom for Spøgs Skyld, forlangte en Dukat for sin Flaske, gav hun ham den uden Indvending. Handelen var sluttet, og Richard skyndte sig hiem saa hurtig som muligt, for hos Advokaten strax at hente endeel af de hin betroede Penge. Men der var ingenting at hente! Advokaten giorde store Øine, og forsikkrede at han ikke kiendte og aldrig havde seet den unge Herre. Da nu Richard vilde tage Beviset af Lommen, fandt han kun et tomt, ubeskrevet Blad Papir Advokaten havde skrevet sit Beviis med saadant Blæk, som dunster bort efter nogen Tids Forløb uden at efterlade mindste Spor. Det unge Menneske saae sig altsaa forarmet igien, kun havde han omtrent tredive Dukater, som endnu ikke vare bortødslede ved Lucretias Fester.

Den, der har en altfor kort Seng maa ligge krum; den som ingen har maa behielpe sig med et Straaleie. Den som ingen Vogn har, maa ride, hvo ingen Hest har, gaae tilfods. Efter nogle Dages dovne Gadestrygen mærkede Richard vel, at paa denne Maade vilde hans Penge snart faae Ende, og han maatte altsaa jo heller finde sig i, fra en Kiøbmand at blive til en Bissekræmmer.

Han saae sig altsaa om efter en Æske til denne Haandtering, og efter at have søgt noget fik han da endelig, for Resten af sine Penge, een, som han betalte med fire Groschen især for hver af Smaatingene. Ak hvor suurt blev det ham at bære sin Æske i Remmen, og at falbyde sine Varer paa Gaderne, hvor han endnu for faae Maaneder siden havde viist sig saa strunk og stolt. Imidlertid fik han dog Mod, da Kiøberne ordentlig løbe ham imøde, og ofte bøde ham meer, end han havde vovet at fordre. — Det er dog en godhiertig By! tænkte han ved sig selv; og hvis det bliver saaledes ved, kan

jeg efter en kort Mellemmelighed atter blive til en velhavende Mand. Saa reiser jeg tilbage til Tydskland, og nyder et saameget mere behageligt Liv, da jeg veed, at jeg engang har været i den fordømte Galgemands Kløer, og ene og allene har rettet mig ved min egen Forstand og Eftertanke.

Med lignende Tanker smigrede og vederqvægede han sig selv om Aftenen i Herberget, hvor han giemte sin Æske. Nogle nysgierrige Giæster omringede ham, af disse spurgte den Ene: Hvad er det for en underlig Tingest, I har der i Flasken min Ven, som gior saa sælsomme Bukkespring? — Forfærdet skiede Richard hen, og opdagede først nu at han med de andre Flasker ogsaa havde kiøbt den med Galgemanden. Hurtig bød han Spørgeren ham for tre Groschen; — (ham selv kostede den jo kun fire) og da hin ikke vilde, alle de andre Giæster for den samme Priis. Men de væmmedes ved den hæslige sorte Skabning, hvis Nytte han ikke bestemt kunde sige dem, — og da han ikke vilde holde op med at falbyde den, og i eet væk med sin Paatrængenhed afbrød Samtalen, saa viste man tilsidst den kiedsommelige Svend, med samt sin Kasse, Døren.

I den største Siæleangst skyndte han sig nu hen til den, der havde solgt ham Æsken, og vilde lokke ham til at kiøbe den lille Satan igien, for en lavere Priis. Men Manden var søvnig, indlod sig slet ikke i den hele Handel, og meente at naar dog den hæslige Flaske skulde til sin rette Eiermand, saa maatte han gaae til Bolerske Lucretia, hun havde solgt ham den Ting mellem andet Snurrepiberie. Ham skulde han lade sove i Ro.

Ak du gode Gud! sukkede Richard ret inderligt, hvem der dog kunde sove saa roligt som du! — Mens han løb over et stort Torv, for at komme hen til Lu-

cretias Bolig, tyktes det ham, som om der Een i Mørket løb bag efter ham med raslende Lænker, og tog ham i Nakken. Forskrækket kom han giennem en ham vel bekiendt Bagdør i Lucretias Værelse. Den fæle Skiønhed sad endnu ved et muntert Aftengilde mellem to fremmede Bolere. Først udskiældte man den uforskammede Bissekræmmer. Derpaa afkiøbte Herrerne ham fast alle hans Varer til Skiøgen, som vel kiendte ham, og loe i et væk. Men Galgemanden vilde ingen kiøbe. Da han flere Gange bød ham til Salg, sagde Lucretia: Fy! herud med den hæslige Tingest. Jeg har allerede ejet den, og den har flere Dage i Rad været mig til Ækkelhed. Derfor solgte jeg den ogsaa til ligesaadan en lurvet Prakker som Denne, der selv har narret mig den paa, for en Dukat. Ved din egen timelige Lykke, Lucretia, du opbragte skiønne Qvinde, — raabte den unge Kiøbmand angest, du veed ikke hvad du forkaster. Lad mig kun tale fem Minutter allene med dig, og du kiøber vist uden Indvendinger Flasken.

Hun gik et Øieblik afsides med ham, og han aabenbarede hende den hele sælsomme Hemmelighed om Galgemanden. Men da begyndte hun ret først at skiælde og støie. Vil du endnu ovenikiøbet holde mig for Nar, du liderlige Tigger? raabte hun. Hvis det var sandt, saa havde du vist ønsket dig noget bedre af Satan, end denne Æske og denne Rem. Pak dig bort! Og skiendt du lyver, vil jeg dog angive dig som en Troldmand og Hexemester. Saa vil dine dumme Pralerier bringe dig til at brænde paa Baalet.

Med det samme overfaldt de tvende Bolere Ungersvenden, for at tækkes deres Frille, og stødte ham ned af Trappen. Forbittret over denne Skam, og af Frygt for at blive brændt, ilede han nu, alt hvad han kunde ud af Staden Venezia. Næste Middag var han

alt over Grændsen, og nu gav han sig til at forbande den, som Aarsagen til al hans Ulykke.

Imidlertid kigede Galgemanden ud af Lommen, og da han ved sine heftige Gesticulationer fik ham uforvarende i Haanden, raabte han: Nu vel, du uduelige Krabat! nu skal du dog gavne mig, og det blot for at jeg desto lettere kan blive af med dig.

Og nu ønskede han sig atter en uhyre Mængde Guld, meget meer end forrige Gang, og sneg sig saaledes, i det han med Møie slæbte de tunge Lommer, ind i den nærmeste Stad. Her kiøbte han en prægtig Vogn, tog Lakeier i sin Tieneste, og ilede nu i Pragt og Vellevnet hen til den store Hovedstad Roma, overbeviist om at han der let vilde blive af med sin Galgemand, i saa stor en Menneskesværm, med saa forskiellige Ønsker og Sæder. Saa ofte han imidlertid udgav Dukater, lod han strax Galgemanden skaffe ligesaamange igien, paa det han, naar Flasken var solgt, kunde have den hele Sum uformindsket. Dette forekom ham at være en billig Løn for den Angest, som han udstod; thi det var ikke nok med det, at han hver Nat havde de hæsligste Drømme, og at det kom ham for, som om den hæslige sorte Mand bestandig lagde sig paa hans Bryst; — men han saae ogsaa hvorledes Galgemanden hver Dag blev lystigere og gladere; hoppede med en usselig Glæde i Flasken, og var overbeviist om sin nærforestaaende Forløsning.

Neppe havde nu Richard ved sin Rigdom og Ødselhed giort de fornemste Bekiendtskaber i Rom, før hans bestandig tiltagende Ængstelighed ikke gav ham Tid til at oppebie Leiligheden, naar han kunde sælge sin Galgemand. Uden Forskiel, bød han den til Enhver han mødte, for tre Groschen i tydske Penge, og snart blev han som et halvtosset Menneske en Spot for alle Folk. Penge giver vel Mod og skaffer Venner;

han blev ogsaa overalt vel modtaget for sin Rigdoms Skyld, men saasnart han begyndte at tale om Flasken og de tre Groschen i tydske Penge, saa nikkede man venligt til ham og søgte strax derpaa at slippe fra ham; hvorfor han ogsaa mangengang pleiede at sige: Man kunde blive Diævels derover, hvis man desværre ikke næsten allerede var det.

Endelig blev han saa fortvivlet, at han ikke mere kunde holde det ud i den skionne Stad Roma, hvorfor han besluttede engang til Forandring at forsøge sit Held i Krigen, om han ikke der kunde blive af med Galgemanden. Han hørte at to smaae italienske Fyrster laae i Krig med hinanden, og belavede sig alvorligt paa at gaae i Tieneste hos Een af disse. Forsynet med et deiligt forgyldt Pandser, en prægtig Fiederhat, to udsøgte lette Jagtbøsser, et fortræffeligt speilglat Sværd og tvende skiønne Daggerter, reed han ud af Porten, paa en spansk Hingst, fulgt af tre velvæbnede Tienere paa dygtige Gangere.

Hvad var naturligere end at en saa vel udrustet Krigsmand, der tilbød sig at tiene uden Løn, gierne blev modtaget af den første den bedste Rytterhovidsmand? Den raske Richard fandt sig pludselig forenet med en rask Skare, og levede en tidlang saa fornøiet i Leiren, ved Spil og Drik, som hans store indvortes Angest for Galgemanden tillod ham det; og de fæle Drømme som idelig plagede ham. Da Skaden i Rom havde giort ham klog, saa tog han sig nu vel vare for altfor paafaldende at falbyde sin slette Vare. Han havde tvertimod ikke talet til en Eneste af sine Kamerater derom, for pludselig engang, som i Spøg, at blive af med den.

Da knaldede det en skion Morgen pludselig fra de nære Bierge. Krigerne, som just i det Samme spillede Tærninger med Richard, spidsede Ørerne. Strax

klang ogsaa Trompeterne for at kalde Hæren sammen i Leiren. Nu gik det raſk til Heſt, raſk i ordnede Rækker travede man afſted over Dalen hen til Foden af Bierget. Deroppe ſaae man allerede begge Magters Fodfolk i Røg og Damp. I Marken ſaae man fiendtlige Ryttere. Richard var ganſke vel tilmode; hans ſpanſke Hingſt vrinſkede og ſprang med ham, hans Vaaben raslede, Førerne raabte, Trompeterne blæſte. En fiendtlig Ryſterflok drog dem imode, for, ſom det lod, at hindre deres Fart; men den veeg for Overmagten, og Richard og hans troe Tienere vare ikke de Sidſte ſom joge efter dem, hvel glade i Følelſen af at være de Forfølgende og Frygtede. Da peeb det paa eengang underligt hen i Luften over deres Hoveder. Heſtene ſtudſede. Det peeb anden Gang, og en Rytter ſtærkt ſaaret af en Falkonetkugle væltede ſig med ſin Ganger i Blodet. Nu tænkte Richard: i den ſtore Hob er det bedre; og vilde ride derhen, da til hans Forbauſelſe den ſtore Hær var lige bag ved ham, og i Begreb med at ride Falkonetkuglerne nærmere. En tidlang travede den gode Ungerſvend endnu med; men da mange Kugler tilſidſt baade tilhøire og venſtre ſloge ned i Fælleden ved Siderne af ham, og tillige de fiendtlige Ryttere alt komme nærmere med blanke Klinger, da tænkte han: Ha, hvor har jeg dog handlet daarligt i at begive mig herhid. Paa denne Maade er jeg jo Døden endnu meget nærmere, end paa Sygeleiet; og rammer mig et af diſſe fordømte pibende Bæſter, ſaa er jeg for evig Galgemandens og Lucifers Bytte. Og neppe havde han tænkt dette, for han vendte med ſin ſpanſke Hingſt, og jog alt hvad Toiet kunde holde hen imod en ikke langt fraværende Skov.

Vild i Hu ſporede han ſaalænge ſin Heſt under de høie Træer, indtil den endelig ſtod ſtille af Mathed. Da ſtod han ogſaa mat af, afſpændte ſig ſelv ſit Pand=

ser og sin Sabelrem, af Hesten tog han Sadel og Bidsel, og sagde, i det han strækkede sig langs hen i Græsset: Ei hvor lidet duer jeg dog til Soldat, især med Galgemanden i Lommen. — Han vilde nu overlægge hvad der videre var for ham at giøre, og under disse Betragtninger faldt han i en dyb Søvn.

Efter nogle Timers rolige Slummer forekom det ham, som han horte en Hvisken af Menneskestemmer, og en Trampen af Menneskefødder; men Hvilen var ham saa kiær at han atter trykkede Øinene i og gav sig til at sove igien, indtil en tordnende Stemme raabte til ham: „Er du allerede død, Kiæltring? Siig det ligesaa godt strax, at man ikke behøver at øde sit Skud Krudt paa dig. — Han slog Øinene op, og blev en Bosse vaer, med spændt Hane, som sigtede mod hans Bryst. Det var en skummel Fodkarl som holdt den. De Andre stode rundt omkring, og havde allerede bemægtiget sig hans Vaaben, hans Hest og hans Tværsæk. I den største Siæleangst bad han om Naade, og skreg: Naar man absolut vilde skyde ham ihiel, saa maatte man i det mindste først afkiøbe ham den Flaske han havde i sin høire Vestlomme. — Dumme Karl, loe Een af Fodfolket, afkiøbe dig den vil jeg ikke, men tage den fra dig, det vil jeg vist. Og dermed havde han allerede faaet fat paa Galgemanden, og puttet ham i Lommen. I Guds Navn, sagde Richard, behold den, dersom det Bæst vil blive hos dig. Men det giør han ikke, uden du kiøber ham. Fodfolket loe og drog bort med Hest og Sager, uden at bekymre sig mere om denne Halvtosse, som de holdt ham for. — Han derimod søgte i sin Lomme, og fandt ganske rigtig Galgemanden deri igien. Da kaldte han paa dem og viiste dem Flasken. Forundret greb den, som havde faaet den i Barmen, og fandt den ikke; hvorfor han atter løb hen og hentede den. — Jeg siger

dig jo, sagde Richard bedrøvet, den bliver ikke hos dig. Kan du ikke sagtens spendere et Par Groschen paa den. Ha Taskenspiller, raabte den leende Soldat, paa den Maade skal du ikke skille mig ved min velerhvervede Ejendom. Og i det han løb efter de Andre, beholdt han agtpaagivende Flasken i Haanden. Men pludselig stod han stille, og raabte — For en Ulykke — der er den dog snuppet mig bort alligevel. Mens han nu søgte efter den i Græsset, raabte Richard: Kom dog hid! Jeg har den allerede i Lommen. Da nu Krigskarlen saae at det var sandt, fik han først ret Lyst til den naragtige Tingest, der — som sædvanlig naar den blev solgt — viiste sig heel lystig og venlig, fordi dens Forløsning, ved ethvert saadant Salg, nærmede sig mere sin Ende. Men tre Groschen forekom Soldaten at være for meget, derfor sagde Richard utaalmodig: Nu du Nittengryn, hvis du endelig vil, mig kan det være det samme; giv mig da en Groschen, og tag dit kiøbne Gode. Nu blev Handelen sluttet, Pengene betalte, og den lille Satan udleveret. — Da nu Richard i det samme overlagde hvad han skulde tage sig for, og i det samme den Tanke faldt ham ind, at han kunde blive opdaget og henrettet som Deserteur, besluttede han, i sin nærværende trængende Tilstand, at gaae med de fremmede Krigsfolk til den fiendtlige Hær, og tage Tieneste.

Hovedsmanden tog ikke i Betænkning at hverve en rank, velvoxen Karl som Richard var, og nu levede han saaledes en tidlang som Soldat. Men det giorde ham ofte bedrøvet tilmode. Siden den sidste Fægtning stode Hærene uvirksomt lige over for hinanden; thi der blev underhandlet. Nu var der vel ingen Dødsfare, men der var heller intet Bytte at giøre. Man maatte leve stille og fredeligt i Leiren, af den lille Lønning og den ligesaa knapt tilmaalte Kost. Dertil kom endnu

det, at de Fleste af hans Lige havde i Krigen beriget sig ved at plyndre; og han, den forhen saa forvænte Kiøbmand, var nu den Eneste saa at sige, der maatte hielpe sig som en Tigger, medens det gik flot til overalt. Naturligviis maatte dette Levnet snart kiede ham; og da han engang veiede sin ringe Maanedsløn i Haanden — for lidet til at leve fornøieligt for, og for meget til at der slet intet skulde foretages dermed — besluttede han at gaae ind i Marketentertelten, for at prøve om Tærningerne vilde være ham gunstigere end hidindtil Handelen og Krigen havde været.

Spillet gik sin sædvanlige brogede Gang, snart vundet snart tabt, og varede til langt ud paa Natten, i hvilken Tid der ogsaa blev drukket svarligen. Men endelig var Lykken den halvberusede Richard reent ugunstig. Hans Lønning var forspildt, og Ingen vilde give ham en Skillings Kredit. Nu søgte han i alle sine Lommer, men fandt intet, uden tilsidst Patronerne i sin Patrontaske. Disse tog han nu frem, og satte dem paa et Kort; det blev antaget, og just ligesom Tærningerne rullede saae først den berusede Richard at det var den samme Soldat han spillede med, som han havde solgt Galgemanden til, og som altsaa udentvivl vilde vinde. Han var lige ved at raabe: Holdt! Men Tærningerne vare alt kastede, og viiste sig til hans Modstanders Fordeel. Bandende gik han bort fra Selskabet i den mørke Nat, hen i sin Telt. En Kammerat, som ogsaa havde tabt sine Penge, men var ædru, tog ham under Armen. Denne spurgte ham underveis, om han da havde Patroner tilovers i sin Telt? Nei raabte Richard, havde jeg havt dem, saa havde jeg hentet det Kram, til et Slag endnu. Ja, sagde Kammeraten, saa maa du see at kiøbe dig nogle, thi hvis Commissaren kommer til Mønstring, og slet ingen Patroner finder hos en hvervet Soldat, saa lader han ham skyde. — Satan

— raabte Richard, det er dumt. Jeg har hverken Patroner eller Penge. — Nu, svarede Kammeraten, forend i næste Maaned kommer Commissaren vel heller ikke. O saa er det godt, tænkte Richard, saa faaer jeg atter Lønning, og kiøber mig saa mange Patroner, jeg vil. Dermed sagde han Karlen god Nat, og gik ind for at sove Ruset ud.

Han havde ikke sovet længe, forend Corporalen raabte udenfor Telten: Hei! I Morgen holdes Monstring; naar Solen staaer op vil Commissaren være her i Leiren. — Da blev Richard pludselig aarvaagen. Patronerne stode ham i det halvberusede Hoved. Engstelig spurgte han sine Teltkammerater, om Ingen vilde laane eller borge ham nogle? Men de kaldte ham en natteværmende Drukkenbolt; og viste ham tilbage paa sit Straa. I den største Angest for at blive skudt i Dagbrækningen, giennemsøgte han alle sine Klæder efter Penge, men fandt kun fem Halvskillinger. Med dem løb han tumlende fra Telt til Telt, og vilde kiøbe Patroner. Nogle loe, andre skiældte, Ingen gav ham Svar paa hans Begiæring. Endelig kom han til en Telt, hvorfra den Soldats Stemme tornede ham imøde, som havde vundet hans Patroner. Kammerat — raabte Richard rørt — du, eller ingen maa hielpe mig. Finder Commissaren ingen Patroner hos mig i Morgen, saa lader han mig skyde. Da er du Skyld i al min Elendighed. Giv mig derfor nogle, eller laan mig dem, eller sælg mig dem. At give og at laane noget bort, har jeg forsvoret, sagde Krigsmanden; men for at faa Ro for dig, saa vil jeg sælge dig nogle Patroner. Hvor mange Penge har du endnu? Fem Halvskillinger kun — svarede Richard bedrøvet. — Nu, sagde Soldaten, for at du dog skal see at jeg er en skikkelig Kammerat — der har du fem Patroner, een for hver af dine Halvskillinger. Læg dig nu paa dit grønne

Dre, og lad mig sove. Han rakte ham Patronerne ud af Telten, Richard rakte ham Pengene, og sov efter den udstandne Angest roligt, til om Morgenen.

Monstringen blev holdet, Richard slap med sine fem Patroner; henimod Middag kiørte Kommissaren bort, og Folkene gik atter i Leiren. Men Solen brændte ganske utaalelig stærk giennem Teltlærredet, Richards Kammerater gik i Marketenterteltet, han selv blev sid= dende allene, med tomme Lommer og med sit Stykke Kommisbrød, endnu mat og syg af Rusen igaar og Anstrængelsen i Dag. — Ak, sukkede han, havde jeg dog kun en eneste af alle de Ducater, som jeg tilforn saa taabeligt edslede bort. — Og neppe havde han ønsket det, for han havde en deilig blank Ducat i sin venstre Haand. Tanken om Galgemanden foer ham pludselig giennem Hovedet, og forbittrede ham al den Glæde han følte, ved at eie det vægtige Guldstykke. Da traadte i det samme Kammeraten, der om Natten havde overladt ham Patronerne, urolig ind i Telten. Ven! sagde han — Flasken med den lille sorte Giøgler, du veed jo nok, som du forleden solgte mig i Skoven — er kommen mig bort. Har jeg maaske af Vanvare givet dig den med, istedet for en Patron? Jeg havde viklet Flasken i et Papir, og den laae mellem Patró= nerne. — Richard søgte ængstelig i sin Patrontaske, og saasnart han havde viklet Papiret op om Een, havde han det smalle Glas i Haanden, med den lille frygtelige Tiener. Nu, det er godt, sagde Soldaten. Jeg vilde nødig miste den Tingest, saa modbydelig den end seer ud; det kommer mig stadigt for, som om den skaffede mig Lykken med mig i Spil. Der Kammerat, tag din Halvskilling tilbage, og giv mig det Kreatur. — Hurtig opfyldte Richard denne Be= giæring, og Soldaten ilede forneiet til Marketenter= telten.

Men den stakkels Richard var afskyelig tilmode, fra det Øieblik han havde seet Galgemanden igien ja selv havt den i Hænderne. Fra enhver Fold i hans Telt meente han, at see ham grine sig imøde, og true ham med at qvæle ham i Søvne. Den Ducat han havde ønsket sig, kastede han bange fra sig, saameget han endogsaa trængte til en Hjertestyrkning; ja, Frygten for at muligt Galgemanden, naar den var saa nær, kunde stiæle sig til ham igien, drev ham endogsaa til, da Tusmørket kom, at forlade Leiren, og at løbe hen til Skoven i de tykkeste Skygger, hvor han, udmattet af Skræk og Træthed, sank ned paa et øde Sted. — O ve mig, sukkede han smægtende, kun en Flaske Vand! at jeg ikke døer af Tørst. — Og i det Samme stod der en Flaske Vand ved Siden af ham. Først efter at han begiærlig havde drukket et Par Drag deraf, forskede han efter, hvor den kunde være kommet fra? Da tænkte han atter paa Galgemanden, forfærdet følte han efter i sin Lomme, og da han fik fat paa Flasken, sank han tilintetgiort af Forfærdelse i Afmagtens Søvn.

Medens denne varede havde han den sædvanlige græsselige Drøm om hvorledes Galgemanden trak sig ud af Flasken, lang og altid længere, og lagde sig grinende ved hans Bryst. Han vilde vel være derimod, og sagde, at nu hørte han ham ikke længer til; men Galgemanden sagde med et fælt Smiil: Du har jo kiøbt mig for en Halvskilling; nu maa du altsaa sælge mig for ringere Priis, ellers gielder Handelen ikke.

Da foer han i Veiret med kold Forfærdelse, og troede endnu at see hiin Skygge, der sammendrog sig og forsvandt i hans Lommeflaske. — Halv rasende kylede han Flasken ned i Afgrunden fra Klippen, men han havde den strax i Lommen igien. O vee, o vee! raabte han høit giennem den tykke Skov; eengang

var det min Lyst, min Skat, at den altid kom tilbage til mig igien, fra Bølgerne, fra Afgrunden; nu er det min Jammer, min evige Jammer. Og nu begyndte han at løbe igiennem det tykke sorte Krat, rendte i Mørket imod Træer og Stene, og hørte ved ethvert Skridt han giorde, Flasken klinge i sin Lomme.

Da Dagen frembrød stod han i en lystig veldyrket Dal. Han blev ganske vemodig i den skiønne Morgen og begyndte at haabe, at det kun alt havde været en fæl Drøm, og at det var en ganske sædvanlig Flaske, han havde i Lommen. I disse Tanker tog han den frem, og holdt den i Morgensolen. Ak Gud! der dandsede den lille sorte Diævel mellem ham og det venlige Lys, og udstrakte ordentlig de smaae hæslige Arme ligesom Tænger efter ham. Med et Skrig lod han Flasken falde; og strax havde han den i Lommen igien. — Nu var hans eneste Higen og Tragten at opspørge en Mynt, der gieldte mindre end en Halvskilling, for om muligt at sælge det afskyelige Dyr. Bede det om flere Tieneſter vilde han ikke; han tiggede sig frem giennem Italien. Da han nu saae ganske forstyrret ud, og altid spurgte efter en halv Halvskilling, saa blev han snart vidt og bredt bekiendt under dette Navn. Saaledes havde han nu tilbragt flere Maaneder, da han een Dag forvildede sig i en vild Biergegn, og sad stille og bedrøvet ved et lidet Vandfald. Da hørtes der en stærk Hestetrampen, og paa en hoi sort Ganger nærmede sig ham en meget stor, yderst hæslig Mand, i ganske blodrøde, prægtige Klæder. Hvi est du saa bedrøvet, Svend? sagde han. Du seer ud til at være Kiøbmand. Har du kiøbt Noget for dyrt?

Ak nei, tvertimod for alt for godt Kiøb! svarede Richard med sagte skiælvende Stemme.

Har du maaske en Galgemand at sælge, sagde

Rytteren leende. Tager jeg ikke feil, saa er du den gale Halve=Halvskilling.

Neppe havde den stakkels Ungersvend besvaret dette med et sagte Ja, for Rytterens Kaabe udbredte sig til store bloddryppende Vinger, og hans Hest blev en ildsprudende Drage, der hævede sig, som for at bringe den Ulykkelige til sin evige Qval.

Men Rytteren sagde med en mildere Stemme: Jeg mærker nok hvem du holder mig for; men vær rolig! du tager feil. Jeg har tvertimod ifinde at redde dig, og har opsøgt dig flere Dage i Rad, for at afkiøbe dig din Galgemand. Hvad det nu angaaer at faa en lavere Mynt, saa hør og lyd mig: Paa hiin Side Bierget boer en Fyrste, en ung feiendes Svend. Ham sender jeg i Morgen naar han er paa Jagt, et fælt Uhyre paa Halsen. Du angriber dette uden Frygt, redder ham, og til Giengield lader du ham slaae dig et Par halve Halvskillinger; dem bytter jeg mig til af dig og giver dig den ene for Galgemanden.

Da Rytteren havde sagt dette, forsvandt han; og saa gyselig denne Aabenbaring havde været, gied den dog Haab i den fortvivlede Richards Hierte; som jo dog uden dette Løvte havde tabt alt. I sørgelige Tanker vaklende mellem Haab og Frygt tilbragte han Natten med at gaae giennem Skoven over Bierget. Næste Morgen var han paa hin Side; men just ligesom han vilde hvile sig og vederqvæge sig i de friske Morgenstraaler, ved Synet af det skiønne blaa Hav, som laae frit for hans Die — hørte han et ængsteligt Skrig. Han vendte sig om, og saae et græsseligt Uhyre, der havde en ung Mand i en prægtig Jægerdragt under sig. Det var et Monstrum af en Abe, med forfærdelig store Hiortetakker paa Hovedet. Richard studsede i Forstningen, men erindrende sig Rytterens Løvte og

Aftale, lob han behiertet ind paa Uhyret med sin Knortekiæp. Hint saae aldrig saasmart Richard, før det slap sit Bytte, tog hylende Flugten mod Havet, styrtede sig i Bølgerne, og forsvandt.

Hvor taknemlig den unge Fyrste var stemt mod sin Redningsmand kan man tænke sig. Han trykkede hans Haand, kaldte ham sin Skytsengel og bad ham forlange hvad han vilde af ham, hvis det stod i hans Magt, skulde han give ham det.

Nu da, raabte Richard hæftig, saa lad da i Guds Navn slaae et Par Halve-Halvskillinger gangbar Mynt til mig, om det ogsaa ikke var meer end to.

Da begyndte Fyrsten at lee. Han mærkede at det var den gale Halvhalvskilling der havde redet ham; thi ogsaa til hans Ører havde Richards Rygte udbredt sig. Men denne omfavnede hans Knæe, og svor paa, at det var ude med ham, uden de halve Halvskillinger.

Fyrsten svarede endnu altid leende: Staa kun op min Ven, du har mit fyrstelige Ord, og hvis du holder dig til det, saa lader jeg dig slaae saamange halve Halvskillinger, som du forlanger. Men skulde du have Lyst til Trediedeelsskillinger, saa behøves der ingen Mynten dertil: thi mine Naboer paastaae, at mine Skillinger her i Landet ere saa lette, at man behøver tre deraf uden for mine Grændser, hvis det skal gielde for en ordentlig Skilling.

Hvis det kun er vist! sagde Richard tvivlende.

Nu, svarede Fyrsten, du vilde da være den Eneste, som holdt dem for at være for gode. Men skulde det være Tilfældet, saa giver jeg dig her mit høitidelige Ord paa, at jeg skal lade dem slaae endnu slettere.

Og dermed lod han en Tiener give Richard en heel Pose fuld af Kobberskillinger. Denne lob som han var pidsket til Grændsen dermed, og blev gladere

end han i lang Tid havde været, da man i det første Værtshuus paa fremmed Grund ugierne og langsomt byttede ham tre af Fyrstens Skillinger for en rigtig Skilling.

Nu ilede han ud i Skoven igien, til det Sted hvor den sælsomme Rytter havde sat ham Stevne: ved en Hule bag to visne Cypresser. Hverken Skovens Ensomhed eller de synderligt dannede Steenmasser i Hulen, der langtfra saae ud som truende Ansigter, kunde skræmme ham, ikke heller at Galgemanden blev ham saa tung i Lommen som den var fyldt med Bly. Han ansaae det meget mere for et lykkeligt Forvarsel, og tænkte: Hvad han ikke vil maa jeg ville. Paa Pladsen fandt han sin Kiøbers frygteligstore sorte Hest staae ubunden med opstrakt Hoved, uden at røre sig, som en Billedstotte. I Kilden saae han den fiirskaarne Rytter vaske sit Ansigt og Hænder. Men de bleve saa sorte deraf, som om han havde dyppet dem ned i Blæk, hvilket paa en skrækkelig Maade afstak til de blodrøde Skarlagens Klæder.

Lad alle disse Ceremonier ikke forfærde dig, sagde Rytteren. Hver Fredag maa jeg vaske mig sort i denne Bæk, og dryppe syv Draaber af mit eget Blod paa denne Kiortel, til Trods for ham, som I kalder Eders kiære Skaber. Jeg har forskrevet mig til den Onde med Liv og Siæl. For mig er ingen Redning. Og veed du hvad den Gnier giver mig derfor? Hundredetusind Guldstykker om Aaret, og den Magt at kunne giøre adskillige Kunster. Det kan jeg nu slet ikke komme ud med, og derfor vil jeg nu ogsaa kiøbe din Galgemand, hvorved jeg desuden spiller den gamle Rittengryn et Puds. Thi seer du, min Siæl har han alt! Og paa den Maade kommer den lille Diævel i Flasken tilbage til Helved, uden al Løn for sin lange Tieneste. Da vil den arrige Drage ret bande. Og nu begyndte Rytteren at lee saa stærkt,

at det gienlød i Fieldene, og den sorte livløse Hest ordentlig gyste derved.

Derpaa spurgte han atter, i det han vendte sig til Richard, har du Halve=Halvskillinger Kammerat?

Jeg er ikke Eders Kammerat, svarede Richard halv forsagt halv trodsig, i det han aabnede sin Pose.

Nu nu, ikke saa fornem, raabte den kiæmpestore Handelsmand. Hvem var det, som hidsede Uhyret paa Fyrsten, at Du kunde seire?

Alt det Spøgeri var unødvendigt, sagde Richard, og fortalte at Fyrsten, uden Opfordring, paa egen Haand vel ikke havde ladet slaae halve Halvskillinger, men dog Trediedeelsskillinger!

Den røde Mand lod til at blive fortrydelig hero=ver, fordi han havde giort sig den overflødige Ulei=lighed at forvandle sig til Uhyre. Imidlertid tilbyttede han sig tre slette Skillinger for een god, gav derpaa Richard den Ene igien, og fik Galgemanden, som meget nødig vilde ud af Lommen og laae bedrøvet og for=trydelig sammenknuget paa Bunden af Flasken. Da loe Kioberen igien græsseligt, og raabte: Det hielper dig altsammen ikke, Satan! Skaf kun Guld! og det saameget, som min sorte Ganger kan slæbe med mig. — Aldrig saasnart havde han sagt det, før det uhyre Dyr sukkede under en overordentlig Guldbyrde. Dog tog det endnu ogsaa Herren paa Ryggen; og gik derpaa som en Flue lige op ad den lodrette Klippevæg, men dog med saa fæle Bevægelser og Fordreielser, at Richard jo før jo heller skyndte sig ud af Hulen, for at undgaae det slemme Syn.

Først da han var kommet over paa den anden Side af Bierget, og var løbet et langt Stykke, opfyl=mede den hele glade Befrielsesfølelse i hans Hierte. Han følte at han i sin ulykkelige Forfatning havde

afbødet sine forrige Feil, og at fra nu af ingen Galgemand meer kunde tilhøre ham. Han lagde sig glad i det høie Græs, klappede Blomsterne og kyssede paa Fingeren ad Solen. Han havde sit hele forrige muntre Mod igien, men den frække Letsindighed og Samvittighedsløshed var forsvunden. Skiøndt han med Rette kunde rose sig af, at have spillet Fanden et Puds, giorde han det dog aldrig. Han anstrængte meget mere sin hele Kraft paa herefter at føre et fromt, ærligt og driftigt Levnet. Dette lykkedes ham og saa vel, at han efter nogle Aars dygtige Arbeide vendte tilbage til sit elskede Fædreland, som en velhavende Kiøbmand. Her tog han sig en Hustru, og i en velsignet Oldingsalder fortalte han til sine Børn og Børnebørn Historien om den fordømte Galgemand, til en nyttig Advarsel.

Velents Saga.

Første Capitel.

Kong Vilkin i Vilkinaland var en mægtig Stridsmand. Det hændte sig engang, at han drog med sin Hær i Østerveg, og da han vilde fare hiem igien, og lagde sig ind under Rusland, da var der et Sted, hvor Kongen selv gik i Land op fra sine Skibe, uden at nogen af hans Mænd vare med ham, ind i en Skov; og der i Skoven fandt han en sager Qvinde. Kongens Hu vendte sig derfor strax til Elskov, og han gik til hende. Men det var en Havfru, der i Søen er et Uhyre, men paa Landet lader som Qvinde. Da nu Kongens Mænd vaagnede og savnede ham, fore de afsted at lede efter ham i Skoven, og kom da Kongen til sine Mænd og Skibe. Og saasnart de finge god Vor seilede de ud paa Havet; og da de komme langt ud fra Land, see da kom en Qvinde op ved Bagstavnen af Kongens Skib og klyngede sig saa tungt til Roret, at Skibet stod. Da kom det Kongen i Hu at han monne finde denne samme Kone i Skoven ved Havsbredden; og sagde til hende: Lad os drage vor Vei; hvis du haver noget at tale med os om, da kom i mit Land, og skal jeg der vel favne dig, og vær saa siden hos mig i gode Dage. Nu lod hun Skibet løs og dukkede ned i Søen; men Kongen foer hiem til sit Rige med sine Mænd. Da han nu havde været et halvt Aar hiemme, da kom en Kone til ham og sagde at hun var med hans Barn. Denne Kone kiendte han fuldvel, og lod hende give et Huus nær sig, og da hun havde været der en kort Tid, fødte hun et Svendbarn, som blev kaldet Vade. Og nu vilde hun

ikke blive der længer, men forsvandt, og ingen Mand vidste hvor hun siden blev af. Da Svenden opvoxte, blev han en Rise, slægtede sin Moder paa, og var ikke som andre Mennesker. Han var vredladen af Sind, og for den Sags Skyld ilde lidt: hans Fader elskede ham ei meget, dog gav han ham tolv Gaarde i Siælland inden han døde. Og ikke er det bekiendt at han har været en Stridsmand, men han har været tilfreds med hvad Faderen gav ham. Vade Rise aatte en Søn, heed Velent, som blev en velartet Mand. Da han var ni Vintre gammel, vilde Vade at han skulde bestemme sig til hvilkensomhelst Idræt. Vade Rise spurgte hvor der boede tvende Dverge i et Bierg som kaldtes Kalleva. Disse Dverge kunde bedre smedde end alle andre Dverger og Mennesker. Af Jern giorde de alskens Sværd, Brynier og Hielme; af Guld og Sølv alleslags Klenodier, og alt af Malm som lod sig hamre monne de lave hvadsomhelst de vilde. Nu tog Vade Rise sin Søn, og kom til Gronsund; og da han der intet Skib fandt, biede han en Stund. Derpaa tog han sin Søn paa Skuldrene og vadede med ham over Sundet, som var ni Alen dybt. Og ikke veed man om deres Færd at sige andet, end at de komme til Bierget. Vade Rise fandt der Dvergene og sagde, at han havde her med sin Søn Velent, og ønskede de skulde tage ham til sig i tolv Maaneder, og lære ham Smeddearbeide, dersor vilde han give dem saa meget Guld, de kunde blive enige om. Dvergene sagde at de vilde tage imod Svenden, og lære ham deres Kunster, hvis Vade Rise gav dem en Mark Guld; og det giorde han. Nu fastsatte de en Stevndag om tolv Maaneder, paa hvilken han skulde komme efter Svenden, dermed var Kiobet sluttet. Vade Rise foer hiem til Siælland; men Velent blev tilbage, og lærte at smedde; og saa stort var hans Nemme, at han giorde

efter alt hvad de viste ham; og saa vel tiente han Dvergene, at da Vade Rise kom efter ham, da vilde de ikke lade ham fare. De bade Vade Rise om, at Svenden maatte blive hos dem endnu tolv Maaneder, og heller end han skulde fare bort, vilde de give den Mark Guld tilbage, som de toge for ham, og vilde lære ham en halvgang saa mange Kunster til, som han allerede havde nævnnet. Dette Tilbud modtog Vade Rise, og fastsattes da atter en Stevnedag. Men siden fortrød det Dvergene, at de saa dyrt skulde kiøbe hans Tieneste; sagde derfor til Vade Rise, og hvis han ikke kom paa den rette Stevnedag efter sin Søn, da skulde de have Lov til at hugge Hovedet af denne. Hertil gav Vade sin Minde, og lavede sig derpaa til at drage hiem. Nu kaldte han Sonnen til sig i Eenrum, og bød ham følge sig ud af Bierget. Der taledes de meget ved. Vade Rise havde et Sværd, dette Sværd stak han ned i et Riiskiær, saa at intet syntes; derpaa sagde han til Velent: Hvis jeg ikke kommer til rette Tid, og der brøster dig noget, og Dvergene ville have Livet af dig, da tag dette Sværd, og værg dig vel og mandeligt; dette er bedre, end at blive myrdet af tvende Dverge. Og det vil jeg at mine Frænder skal sige, jeg har opdraget en Søn og ingen Datter. Men ikke tvivler jeg ellers om, at jeg jo kommer til den bestemte Dag. Saaledes adskildtes Frænderne; og drog Vade Rise hiem til sine Gaarde. Men Velent gik ind i Bierget til Dvergene, og lærte en halv Gang saa meget som før. Det varede ikke længe førend Velent kunde alle Dvergenes Kunster, dog tiente han dem vel, og de tyktes godt om hans Tieneste; men de misundte ham at han var saa klogtig, og tænkte ved dem selv, at han ikke længe skulde nyde Frugter af sin Kunst, da hans Liv var sat dem i Pant. Da det nu lakkede hen imod de tolv Maaneders Ende, da vilde Vade

Rise fare efter sin Søn, heller for tidlig end for silde, da Veien var lang. Han drog da hiemme fra, og reiste baade Dag og Nat, indtil han kom til det Sted, hvor Stevnet var sat; og der kom han tre Dage før Aftale var; hvorfor Bierget var lukt for ham, og kom han ikke ind. Thi lagde han sig ned paa et Sted ved Bierget og besluttede at blive der, i hvad der end hændtes, indtil man lukkede op for ham. Men af den hurtige Reise og lange Vei var han bleven heel mødig og for den Sags Skyld sov han ind fast og længe. Heller ikke havde han giort sig det mageligt, men sov hvor han først havde lagt sig, og snorkede saa man kunde høre det langt borte. I det samme kom der en Regn saa stærk, at det var at undre paa; samt et stort Jordskielv, som foraarsagede et Fieldskred med meget Vand, Skov, Steen og Jord. Dette styrtede over Risen, og maatte Vade paa den Maade miste sit Liv. Da nu Stevnedagen var, lukkede Dvergene Bierget op, og ginge ud for at see om Vade Rise kom efter sin Søn? Velent gik ogsaa ud af Bierget paa Bakken ved Fieldet og ledte efter Faderen, men fandt ham ikke. Og som han nu gik ned af Fieldet, og saae et Skrid, som nylig var nedstyrtet, bares det ham for at det havde dræbt hans Fader, og at han vilde have ondt ved at finde ham. Men hvad hans Fader havde raadet ham, før de skildtes ad, mindte han sig. Nu ledte han efter Sværdet; og gik han først at lede langs med Fieldskridet; men siden mindte han sig hvor Riis-kiæret var, hvor Vade havde stukket Sværdet ned, og fandt Kiæret oversvømmet overalt. Nu tyktes Velent sig være stædt i stor Nød: Hans Fader var død, og han selv forraadt til Døden. Som han nu saae sig om, blev han vaer, Sværdfæstet ragede ud af Jorden. Da gik Velent derhen, drog Sværdet, saae paa det og sagde: Hvi skulde jeg nu vælge det som værst er?

Han saae i det samme Dvergene stode paa Bierget og saae sig om. Løb da Velent op paa Bierget, med Sværdet under Kiortelfligen, og lod dem intet mærke, men gik dem tæt ind paa Livet, og gav dem Bane-saar. Derpaa forsøiede han sig i Bierget og tog alt deres Værktøi, og saa meget Guld og Sølv som han kunde overkomme. Derpaa giordede han en Hest som Dvergene havde eiet, belæssede den med Guld og dyre-bare Sager, og tog sig selv en Byrde, saa stor som han kunde bære den. Derpaa vendte han Nord mod Danmark. Da Velent havde reist tre Dage, kom han til et stort Vand kaldet Vise-Aar, hvor han ikke kunde komme over; men en stor Skov var der ved Strand-bredden; der dvælede han en Stund, og hvor Aaen havde sit Udløb læssede Velent af. Da han nu engang gik paa Aabakken og saae et stort Træ, fældte han det, frahug Grenene, hulede det ud; og i den Ende som var snevrest og vendte hen hvor Toppen havde været, lagde han sit Værktøi og Klenodier; men der hvor Træet var videst og rummeligst, lagde han sin Mad og Drikke og sig selv, og lukkede saa tæt efter sig, at intet Vand kunde trænge igiennem. Men for Hullerne paa Træet satte han Glar, saa kunstig giort, at han kunde tage det fra naar han vilde. Da nu Glaret var skudt for, kom der ikke mere Vand ind, end om Træet havde været heelt. Nu laae Bullen ved Aaen, og inden i den Velent med alt sit Gods og Værktøi; dreiede han sig da saalænge omkring med Stokken, indtil den rullede ned i Aaen, hvorpaa den svømmede ud i Søen og saa paa Dybet, og svømmede atten Dage; og kom den da omsider til Land.

Andet Capitel.

En Konge hedte Niding, han raadte i Jutland over den Deel som Thiod kaldes. Nu var det en Dag at Kongens Mænd roede i Seen med et Næt, for at fange Fisk til Kongens Bord; thi kastede de ud Garnet, men da de vilde drage det i Land, var Nætet saa tungt at de knapt orkede Draget; og funde de en meget stor Trætrul deri. Denne Trul slæbte de i Land, og overveiede hvad Ting vel dette monne være? De funde Træet underligen tilhugget, og formodede der maatte være Liggendefæ deri, da det var saa tungt og vel tættet. Sendte de da Bud til Kongen og bade ham komme og see Træet. Da Kongen kom derhen, og saa Trullen, bød han de skulde randsage hvad der var i. Nu huggede de altsaa i Stokken, men der Velent mærkte hvad de gjorde, raabte han, bad dem standse, og sagde: der var Mand i Trullen. Men da de hørte Røsten troede de at Fanden selv var i Træet, og løbe alle bort, hver sin Vei. Da lukkede Velent op, og gik frem for Kongen og sagde: Jeg er Mand, Herre! og ingen Trold, og vil jeg ydmygen bede Eder, at I giver mig Sikkerhed paa mit Liv og Gods, saa vil jeg til Eder fare, og tiene Eder. Kongen saae at dette var en udlændsker Mand; sager, fast han var did kommen paa en underlig Maade: gav ham altsaa Sikkerhed og alt hans Gods. Nu tog Velent sit Værktøi og Gods, og grov det altsammen ned i Jorden, tilligemed Trullen; og dette saae een af Kongens Riddere, som Regin heed. Fra nu af var Velent hos Kong Niding, holdtes i Ære og var en høvisk Svend. Og var det hans Tieneste: han skulde bevare tre Knive, som maatte ligge for selve Konningen, naar han var tilbords. Da han nu havde været der henimod tolv Maaneders Tid, da hændte det sig en Dag,

at Velent gik til Soen, og vil toe Kongens Knive; da faldt ud af hans Hænder hin bedste Kniv Kongen aatte, ned i Soen, hvor der var saa dybt, at intet Haab var om at finde den. Nu gik Velent hiem og tænkte, Kongen monne ilde lide, at Kniven var tabt, da han dog havde saa lidet at passe paa; og sagde han derfor ved sig selv: Vist maa jeg være en stor Vanslægtning, og lidt hielper det mig, at jeg er kommen af god Ætt. Nu havde jeg faaet Tieneste hos en god Konge; og gav han mig kun lidet at bestille for at forsøge mig; havde jeg passet det Smaa, havde han vel sat mig over mere, men da jeg skulde passe paa det Mindre, glemte jeg det. Og maa nu hver Mand kalde mig en Daare. Der var en Smed ved Kong Nidungs Hof, som hedde Amilias; han hamrede Kongen alt hvad der af Jern kunde gieres. Velent gik til Amilias Esse, men han var ikke selv i Essen; thi han var gaaet tilbords, og alle hans Svende med hannem. Velent satte sig altsaa til at smedde i hans Esse, og giorde en Kniv, som lignede den der var tabt; og siden hamrede han en Spig med tre Rygge, og lagde den paa Ambolten. Da nu Amilias kom i Essen med sine Svende, og fandt Spigen, spurgte han hvo denne monne hamret have? Ingen kiender sig ved den, og saae de ikke en slig Spig hverken før eller siden. Velent kom til Kongen, og stod ved hans Bord som forhen, tiente ham, og lod sig ikke mærke med noget. Da nu Kongen sad tilbords, gav Velent ham sine Knive. Kongen tog den som laae for ham, og skar et Brød sønder imod Bordet. Men Kniven giennemskar ikke allene Brødet, men saa meget af Bordet, som den vedkom. Kongen fandt det underligt, at dette Jern monne være saa hvast, og sagde til Velent: Hvo har giort denne Kniv? Velent svarede: Hvo skulde vel have giort den, uden Eders Smed Amilias, som gior

alle Eders Knive, og alt andet hvad I lader smedde. Amilias hørte deres Samtale, og sagde: Herre! Jeg har giort denne Kniv saavel som alle de andre; og ingen Smed haver I jo, uden mig ene, som gior alt hvad I ønsker og behover. Da svarede Kongen: Aldrig saae jeg saa godt Jern komme ud af dine Hænder, som dette; og hvo endogsaa denne Kniv haver giort, saa giorde du den aldrig. Derpaa vendte Kong Niðung sig til Velent og sagde: Har du ikke giort denne Kniv? Han svarede: Saa maa være Herre, som Amilias siger, han har giort den. Kongen sagde: Du siger ikke sandt, og lyver for mig; men hvis du ikke vedgaaer det, da skal du have min Vrede. Velent svarede: Eders Vrede vil jeg ikke have, hvis jeg selv maa raade; og fortalte han derpaa hvordan han tabte Kniven, og giorde en anden istedet. Da sagde Kongen: Det vidste jeg vel at ikke Amilias havde giort et saa godt Arbeide. Amilias kunde nu ikke længer tie, men meldte: Herre, det kan være at Velent har giort denne Kniv, og at den er saa god som du siger; endda kan det ogsaa være, at jeg kunde giøre ikke mindre godt Arbeid end dette, og at jeg kan hærde andet Jern ligesaa hvast, naar jeg lægger Vind derpaa; og aldrig vil jeg lade mig det sige, at hans Værk er bedre end mit; vil jeg derfor kappes med Velent i Klogtighed, førend jeg vil kaldes mindre klogtig end han. Velent svarede: Liden er kun min Klogt, men med det lidet jeg veed, vil jeg dog ikke unddrage mig fra at prøve, hvilken af os er kunstigst. Gior du eet Arbeid, saa vil jeg giøre et Andet, og kommer det da an paa, hvis der er bedst. Amilias meldte: Derom vil jeg vedde! Velent svarede: Ikke haver jeg meget Gods, og dog vil jeg sætte Noget imod hvad dig synes. Amilias sagde: Hvis du ikke haver meget Gods, saa sæt dit Hoved paa Spil, saa sætter jeg mit derimod; og hug-

ger da den sin Vederparts Hoved af, som klogtigst er. Velent svarede: Sæt saa meget paa Spil som du vil, og gior hvad du kan bedst; endda hvad vil du smede? og hvo skal være vor Voldgift? Amilias sagde: Gior du et Sværd, jeg vil giøre Hielm, Brynie og Brynhoser. Hvis det nu hænder sig, at dit Sværd bider i disse Vaaben, saa at det skiæmmer mig noget, da skal du afhugge mit Hoved; men hvis ikke da skal jeg afhugge dit, og alt dette maa være smeddet inden tolv Maaneder fra nu. Velent svarede: Ja ja! det vil jeg gierne. Tag kun ikke dine Ord tilbage, og hold hvad du siger. Og paa denne Maade stadfæstedes deres Handel, at Kong Nidung gik i Borgen for Velent, og tvende Riddere for Amilias. Og den samme Dag gik Amilias til sin Esse, og alle hans Svende med ham, og smeddede, og blev saaledes ved hver Dag, alle de tolv Maaneder igiennem. Men Velent tiente hver Dag ved Kongens Bord, og lod som han ikke vidste det, og saaledes gik et halvt Aar hen.

Tredie Capitel.

Nu var det en Dag, at Kongen spurgte: hvordan Velent vil løse sit Veddemaal, og naar han vil begynde at smedde? Velent svarede: Herre eftersom I raader mig dertil, saa vil jeg nu begynde; men jeg vilde ønske o Konge, at I lod mig giore en Esse, hvor jeg kunde smedde i. Og det skedte som han bad. Nu da Essen var bygt, gik Velent hen, hvor han havde gjemt sit Værktoi og Liggendefæ. Da fandt han Bullen opbrudt, og bort var taget Værktøiet og alt Godset.

Dette tyktes han ilde om; og kom ham nu i Hu, at en Mand havde seet, hvor han giemte sit Tøi. Denne maatte have taget det; men han vidste ikke hans Navn. Da gik Velent til Kongen og sagde ham hele Sagen. Kongen synes herom saare ilde, og sagde der skulde ledes efter Manden, og spurgte Velent: om han kiendte ham? Han svarede: Herre, kiende ham gior jeg, men ikke veed jeg hans Navn. Da lod Kongen stevne Thing, og bød hver Mand komme, som var i hans Rige. Nu var Thinget sat; da gik Velent frem for hver Mand, og huskede sig om, om han kiendte den, som havde taget hans Tøi og Guld. Men Velent fandt ham ikke, og ingen ham liig. Kongen tyktes nu ilde herom, og sagde: Meget mindre duer du til, end jeg troede; og var det billigt at jeg lod lægge tunge Bøjer om dine Fødder, du som har mig saa skammeligen spottet. Har jeg nu stevnet Thing sammen for din Skyld, og er her kommen hver Mand, som i mit Rige er, maatte da vel ogsaa Den være her, som dit Tøi haver taget, men du kiender ham ikke. Og vist est du en Daare; og var det ogsaa daarligt af mig, at jeg gik i Borgen for dig. Gik saa Kongen fra Thinget og alt det øvrige Folk med ham. Men Velent tyktes det ilde være, at han baade havde mistet sit Guld og Værktøi og ovenikiøbet Kongens Gunst. Dg nogen Tid derefter da begyndte han at smedde saa ingen mærkede det; det var et Billed i Mands Lignelse, med Haar paa Hovedet. Dette malede han, og giorde Klæder til det, og dannede det i alting som en staaende Mand. Derpaa gik Velent en Aften hen i Kongens Sal, og satte Billedet i en Krog, hvor Kongen skulde forbi til sit Kammer. Men siden gik Velent ind i Hallen og tiente som andre Svende. Nu vilde Kongen gaae ud, og alle hans Mænd, og da bar Velent en Kerte for Kongen. Da nu Kongen kom i Salen,

stottede han til høire Haand, og talede til Billedet, og sagde: Hil dig og velkommen! min gode Ven Reigin! hvi sidder du der saa ene? Naar kom du? hvordan har du forrettet det Ærende jeg sendte dig i til Svithiod? Men Manden som der stod, taug stille. Da meldte Velent: Herre: saare hoffærdig maa denne Mand være, og neppe vil han svare Eder; thi jeg giorde dette Billed efter min Hukommelse; og saa hedder Manden, Herre! som tog mit Smeddeværktøi og Guld. Da loe Kongen og sagde: Ikke var der Haab om, at du skulde finde ham her; jeg sendte ham til Svithiod i et vigtigt Ærinde. Og vist est du en klog Mand, og listig; og en god Mand est du! Nu faaer jeg vel tilbage dit Liggendefæ og Tøi, som han haver taget! og godt skal jeg giøre de onde Ord igien, jeg sagde dig. Da nu Reigin kom hiem, sendte Kongen Bud at han skulde komme, og spurgte om han havde taget Velents Eiendomme? Han nægtede det ikke, og sagde han havde giort det for Spøg. Da bød Kongen ham bringe frem Tøiet, og nu fik Velent atter sit Gods. Og endnu stod han hver Dag ved Kongens Bord og tiente ham, og lod som intet var, og lakkede saaledes atter fire Maaneder hen.

Fierde Capitel.

Velent gik nu hen til Essen og satte sig til at smedde, og giorde et Sværd i syv Dage. Paa den syvende Dag kom Kongen selv til ham, og var da et Sværd færdigt, hvis Lige Kongen aldrig havde seet. Nu gik Velent med Kongen til en Aa; der tog han et Toug een Fod tykt, kastede det i Aaen, lod det drive med Strømmen, satte Sværdeggen i Aaen, og

vendte den mod Strømmen. Drev da Touget mod Sværdet, og Eggen skar Touget sønder. Da sagde Kongen: Dette er et godt Sværd! og vilde han selv bære det; thi aldrig saae han saa godt Sværd; kun var det saa stort og tungt, at man neppe kunde løfte det. Da sagde Velent: Dette Sværd er ikke meget godt, bedre skal det vorde inden jeg slipper det. Nu vandrede de hiem. Kongen gik ind i sin Hal, og var tilfreds. Velent skyndte sig til Essen, tog en Fiil, og filede Sværdet i lutter Spaaner; og nu tog han Spaanerne og kom dem i Melk, blandede det med Meel, og rørte det sammen. Derpaa tog han Giødningsfugle, som havde sultet i tre Dage, tog saa Melet og gav Fuglene det at æde. Derefter kom han Fuglenes Skarn i Essen; og rensede paa den Maade det fine Jern fra Slakkerne, og giorde et Sværd. Dette var mindre end det første; og varede det tretten Dage. Da det nu var færdigt, kom Kongen og tog Sværdet, og syntes ham det være det væneste han havde seet, og vil tage det hiem med. Da mældte Velent: Herre! dette er et godt Sværd, og dog skal det bedre vorde. Ginge de da ud til Aaen, og Velent kastede et Toug for Sværdet, som var to Fødder tykt, og skar Sværdet dette Toug sønder, som det forrige. Nu syntes Kongen fuldkommen vel derom. Men skiøndt det var mindre end det første, var det dog næsten endnu for stort. Velent sagde: det var intet godt Sværd; det skulde blive Halvparten bedre, inden han slap det. Kongen gik hiem til sin Hal og var glad. Velent gik til sin Esse, og filede ogsaa dette Sværd smaat, og bar sig ad med det ligesom han for havde giort. Da tre Uger vare forgangne, havde han giort et Sværd, blankt og indlagt med Guld, og Hialtet sagert. Nu kom Kongen og saae Sværdet, og tykkes han aldrig at have seet bedre Sværd eller skarpere end dette var; og skiønt

det var stort, var det dog pasſeligt, thi de andre havde været for store. Nu ginge de til Aaen, og havde Velent ihænde et Toug, ſom var trende Fod tykt og ligeſaa langt, og kaſtede det i Vandet. Drev da Touget mod Sværdseggen, og ſkar denne Touget ſønder jevnt igiennem, ſom var det gaaet giennem Vandet ſelv. Da ſagde Konning Nidung: Om man ſøgte hele Verden rundt, fandt man ikke jevngodt Sværd, og er dets Lige ikke ſeet. Dette Sværd vil jeg have med mig hvor jeg er, og ſtride med det imod mine Fiender. Velent ſvarede: Dette Sværd under jeg ingen Anden at nyde, end Eder, Herre! derſom det ellers duer noget. Men jeg vil giøre først en Balg og en Giord dertil, og siden fly Eder det. Kongen var tilfreds, og gik hiem til ſin Hal; men Velent gik i Eſſen, ſatte ſig til at ſmedde, og giorde et Sværd, ſaa ligt hiint, at ingen Mand kunde ſkille dem ad. Derpaa ſkiød han det gode Sværd under Smeddebælgen og ſagde: Lig du der Mimmung! Hvo veed hvortil du kan bruges, inden alt er endt. Velent havde nu holdt op at ſmedde, og ſtod hver Dag for Kongens Bord, og tiente ham lige til Stevnedagen. Da nu Stevnedagen kom, da ſpændte Amilias ſig aarle om Morgenen i ſine Brynhoſer og gik ud paa Torvet for at røre ſig, og for at lade ſig ſee. Da ſagde alle Mænd ſom ham ſaae, at aldrig havde nogen havt jevngode Jernklæder, ſom diſſe. Det var alt tvegiort, og særdeles vel ſmeddet. Og da det lakkede høiere op ad Dag, da ſpændte han ſig i ſin Brynnie, ſom var rummelig og ſiid, og alting tvegiort. Derpaa gik han til Kongens Bord, og tyktes ingen Mand at have ſeet bedre Vaaben. Og var Amilias munter og glad, og roſte ſig og ſine Vaaben meget. Da nu Amilias kom for Kongens Bord, ſatte han ſin Hielm paa Hovedet, ſom var blank, ſtor og tyk. Og Kongen ſyn-

tes vel om disse Vaaben. Da nu Kongen var mæt, og Bordene borttagne, gik Amilias ud paa en Plads, hvor der stod en Stol, og satte sig. Nu gik Kongen ud med alle sine Mænd, og med dem Velent; og sagde da Amilias sig at være færdig til at løse Veddemaalet. Da gik Velent til sin Esse, hentede Sværdet Mimmung, og traadte atter frem for Kongen med draget Sværd. Derpaa gik han bag om Stolen, hvor Amilias sad, hug Sværdseggen i Hielmen, og spurgte Amilias, om han mærkede det? Denne svarede: Hug til af al Magt, hvis det skal nytte. Da krystede Velent Sværdet, og hug til, saa at sønder gik Hielmen, Hovedet, Brynien og Bugen lige til Beltestedet; og spurgte derpaa: om han mærkede, det beed? Amilias svarede: det kom ham for, som om koldt Vand var faret ham i Bugen. Velent sagde: Ryst dig! saa kan du bedre mærke det. Nu rystede han sig, og faldt da hver Halvdeel ned af Stolen til sin Side; og endte Amilias saaledes sit Liv. Da meldte mange Mænd: at naar et Menneske hovmoder sig allermest, kan han allersnarest synke. Kongen bød derpaa Velent give sig Sværdet; men denne svarede: jeg maa først hente Giorderemmen Herre, som ligger i Smedeessen, og afærre Sværdet; saa vil jeg give Eder det. Dermed var Kongen fornøiet. Nu gik Velent til Essen, kastede Mimmung under Smeddebælgen, tog det andet Sværd, skiød det i Giorderemmen, og gik saa og gav Kongen det. Kongen meente det var det samme Sværd, med hvilket Velent havde udrettet sit berømmelige Værk, og troede han havde et Klenodie, hvis Mage aldrig fandtes paa den hele Jord. Saaledes gik nu en Tid hen, og Velent giorde sig for sin Kunst berømmelig i al Norden, ja selv hos Væringerne i Myklegaard.

Femte Capitel.

Een Dag da Kong Niding sad tilbords, da trene Mænd for Kongen og sagde, at en stor Hær var falden i hans Rige. Niding samlede nu Hær allevegne fra, for at møde den fremmede Konge. Da han havde faaet Hæren samlet, bestod den ikke af mindre end tredivetusinde Ryttere. Med denne Magt drog han i fem Dage, inden begge Hære fandtes, saa at der kun var en Dagreise mellem dem. Da troede man vel at et Slag skulde holdes Dagen efter. Men om Qvelden, der Kongen havde opslaaet sin Telt, kom ham i Hu, at hiemme laae hans Seiersteen. Thi var det paa den Tid saa, at somme Konger eiede en Steen, der gav den Seier, som havde den hos sig. Men det er uvist, om det var selve Stenens Natur der hialp dem, eller den store Troe de havde til Stenen. Nu syntes Kongen meget ilde om, at hiemme laa Seiersteen. Kong Nidungs Hær var den mindste, og frygtede han derfor, at han kun vilde begynde paa et maadeligt Arbeid, hvis han ikke fik sin Steen. Derfor lod han kalde til sig sine Raadgivere og bedste Venner, og spurgte saa, om Nogen var saa flink at fare efter Seiersteen og bringe ham den inden næste Dag frembrød? Hvo som kunde det, vilde han give Halvparten af sit Rige og sin Datter til Ægte. Men Ingen trøstede sig til at prøve denne Færd i saa kort Tid. Da kaldte Kongen paa Velent og sagde: Du min gode Ven Velent! Vil du fare i denne Færd? Han svarede: Herre, hvis det saa tykkes eder, vil jeg fare, om I vil holde det, I haver lovet. Da meldte Kongen: Vel skulle vi alt det giøre, som vi have sagt. Da tog Velent den Hest som bedst var af alle saavidt man veed; den hedde Skemming; han havde faaet den Sønden ifra det gode Stod, som Studas hin Gamle

havde ejet. Denne Hest var snar, som en flyvende Fugl, og tillige stor og sager. Velent reed bort om Natten, og var een Dag om den Vei, som Kongen havde brugt fem Dage til at drage med sin Hær, og som kun Faae kunde ride i tre. Han kom ved Middelnat for Borgen, og fik Seierstenen, reed samme Vei tilbage, og kom til Kongens Telt inden Sol var i Øst. Men da Velent vilde stige af Hesten og lade den græsse, mødte ham syv Mænd, der kom fra Kongens Telt, at vande deres Heste. De vare Kong Nidungs Mænd, færdige at reise hiem, da de havde holdet Nattevagt. Deres Høfding var Kongens Drost, med ham reed tre Riddere og tre Svende imod Velent, og spurgte ham venlig hvordan det var løbet af? Velent sagde, det var løbet vel af, og at han havde med sig Kong Nidungurs Seiersteen. Da meldte Drosten: Min gode Ven: har du her Seierstenen? Sandelig, du est fortrinlig frem for alle Mænd i alle Sager, hvis du haver udrettet dette Ærinde i saa kort Tid. Velent svarede: Det veed jeg at jeg har Stenen, og tykkes mig, at jeg haver teet mig i denne Færd, som jeg kunde bedst. Da meldte Drosten: Giv mig nu Seierstenen, saa vil jeg bringe den til Kongen og sige, at jeg har søgt, men dig vil jeg give saa meget Guld og Solv derfor, som du forlanger, og desuden mit Venskab. Velent svarede: Det stod til dig saa vel som mig at prøve denne Færd; jeg slipper ikke Stenen af mine Hænder; og ikke er det høvisk at bede om sligt, naar en Anden er reist efter Stenen, sær da slig Belønning er udsat derfor. Har jeg selv hentet den, vil jeg ogsaa selv bringe Kongen den. Da sagde Drosten: Taabelig est du, at du bilder dig ind at faae Kongens Dotter, uselig Smed, som du est, da dog de som ere af høi Byrd her i Landet, ikke have faaet hende. Hertil svarede Velent: Fast jeg aldrig faaer

hans Datter, vil det dog rygtes over alle Land, at Velent har hentet Seierstenen til Konning Nidung. Drosten sagde, vil du ikke give mig den med det Gode, naar jeg byder dig mit Venskab og Liggendefæ, da skal du slippe den med Skam, og faae hvad du mindre er tilfreds med. Drager nu Eders Sværd, mine Mænd, nu skal han lade Seierstenen, med sit Liv. Da trængte de ind paa ham, men Velent drog sit Sværd Mimmung, og hug saa haardt mod Drostens Hielm, at Hovedet brast, og han styrtede død til Jorden. Da flygtede de andre Sex. Velent gik nu ind for Kongen, og gav ham Seierstenen, og Kongen favnede ham vel. Da fortalte Velent Kongen sin hele Færd, hvordan han havde været nødt til at dræbe Drosten. Kongen sagde: Hav derfor megen Utak! Du har nu dræbt min bedste Ven og kiereste Tienestemand; skynd dig bort og kom aldrig tiere for mine Øine; og gaaer du ikke strax, da lader jeg dig hænge som hin værste Tyv. Velent gik nu bort fra Kongen, men sagde først: Slig Aarsag til Misnøie søger du nu imod mig o Konge, paa det du kan slette vort Mellemværende, hvilket vist ikke hver Mand vil billige, fast det ikke er mig selv saa meget om at giøre. Gik da Velent saaledes fra Kongen med Vanhæder. Og paa den samme Dag mødte Konning Nidung Vikingerne, slog dem, og drog tilbage med Seier.

Velent som ikke var tilfreds med Kongens Vrede og sin Fredløshed, tænkte nu paa at hevne sig. Thi drog han eengang hemmeligt til Kongens Gaard, begav sig ukiendt lige til Stegerset, gav sig ud for en Kiøgemester, og lavede sig strax til at stege og syde med de andre Kokke. Men da Maden blev baaret ind for Kongen og Jomfruen, tog hun en Kniv og skar i et Stykke Kiød som stod for hende. Og saa var Knivens Natur, at naar der var noget Usundt i Maden, klang

det i Knivskaftet. Nu mærkede Jomfruen Svig i Maden, og sagde det til sin Fader. Han blev derover meget forbittret, lod lede efter Gierningsmanden, men de fandt ham ikke den Gang. Da Velent fik at vide hvad Egenskab Kniven havde, sneg han sig hemmelig til Bordet, snappede den bort; og giorde en anden lige derefter. Derpaa tog han en lækker Ret som skulde sættes for Kongens Datter, og blandte slige Ting deri, at hvis hun aad deraf, da vilde hun ikke kunne leve meget længe, hvis hun ikke fik Velent til Mand. Da nu denne Ret atter stod for hende, da bares det hende atter for, at det var giort med Svig; thi skar hun med sin Kniv; men Kniven sang ikke som sædvanligt. Det tyktes hende underligt. Hun lod sig nu bringe et Stykke raat Kiød, skar hvor det blodigt var; men da Kniven ikke sang, sagde hun til sin Fader: nu mærker jeg Svigen; min gode Kniv er borte, og den giort derefter som jeg nu har. Kongen sagde: Kniv som denne kan ingen giore uden Velent; og det bekræftede Enhver som var tilstæde. Lod da Kongen lede efter Velent, og da man havde fundet ham i Stegerset, blev han ledet frem for Kongen. Da sagde Niding: Du vilde svige min Datter, det skal du selv undgielde. Dog skal du ikke miste dit Liv for din Dueligheds Skyld, fast du haver ilde giort. Og blev han nu sat for Kongen. Derpaa lod Kongen skiære sønder Senerne paa begge hans Fødder, saavel dem, der ligge fremmest paa Benet op imod Knæet, som dem ved Bristen og over Benet ved Haserne; og vare nu begge hans Been unyttige til at gaae paa. Saaledes laae Velent i Kongens Gaard, ilde holden. Da sagde han engang til Kongen: Herre jeg skal vide at paaskionne, at I kun lod mine Sener overskiære, skiondt jeg havde tilføiet Eder saa meget Ondt. Nu skal jeg aldrig skilles fra Eder, saalænge jeg lever, og ikke vilde

jeg det, om jeg maatte. Hertil svarede Kongen: Vist skal jeg dette lønne dig og giengielde dig, og vil jeg give dig Guld og Sølv saameget du forlanger. Lod nu Kongen giøre en Smedde, og ind i den blev Velent baaret. Der sad han og smeddede hver Dag for Kongen, Guld og Sølv og alt Malm som hamres kunde. Paa den Tid kom hin unge Egil, Velents Bröder ogsaa til Nidungs Gaard; thi Velent havde Bud efter ham. Egil var sager frem for alle Mænd; og een Kunst besad han: han skiød bedre med Bue end nogen Mand.

Syvende Capitel.

Nu hændte det sig engang da Kongens Datter var gaaet ud i sin Urtegaard med sine Møer, at hun sønderbrød sin bedste Guldring, og torde hverken sige Fader eller Moder det; thi spurgte hun een af Møerne hvad hun skulde giøre, da det var gaaet saa ilde? Møen sagde: Velent vil snart raade Bod herpaa. Derpaa gik hun til Velent, og sagde hendes Jomfru havde sendt hende hid med denne Ring, som han skulde bedre. Velent svarede, at han ikke turde giøre noget Arbeid uden Kongens Bud. Møen sagde: Ikke vil det Kongen ilde tykkes at du smedder det som Jomfruen byder; og sagtens kan du giøre hende den Vilighed; hun tør ikke lade Ringen see af hendes Fader og Moder, før den er istand. Du vil faae megen Tak derfor, og Kongen vil giengielde dig det, naar han faaer det at vide. Velent sagde: Ikke noies jeg, hvad dette angaaer, med din Roes; men hvis hun kommer selv herhen, saa gior jeg hvad mig tykkes. Møen gik nu bort og sagde Kongens Dotter, at Ve-

lent ikke vil ſmedde førend hun kom ſelv til ham. Hun ſagde at dette ikke ſkulde være nogen Hindring, hun gik hen i Smeddeeſſen og bad Velent at bøde paa Ringen. Men han ſagde: at førſt vilde han Andet ſmedde. Slog han da Døren haardt i Laas, og favnede Kongens Datter; og da det var giort, bødte han paa Ringen, inden de ſkiltes ad, ſom blev meget bedre end før den var brudt. Men hvad ſom ſkedte nu, dermed taug de begge en Tidlang.

Ottende Capitel.

Det var een Dag at Nidungs tvende yngſte Sønner ginge til Velents Eſſe med deres Buer, og bade ham ſmedde dem Pile. Velent ſagde at han havde ikke Tid dertil; og endſkiøndt, ſiger han, at I ere Konningens Børn, tør jeg dog intet Arbeid giøre for Eder, uden Eders Faders Villie og Bud. Men hvis I ønſke jeg ſkal ſmedde noget for Eder, da maa I førſt opfylde min Begiering. De ſpurgte hvad det var? Velent ſvarede, De ſkulde gaae baglænds til Smeddeeſſen, naar Sneen var nyfalden. Svendene brøde ſig lidet om, enten de ginge forlænds eller baglænds; og var da dette om Vinteren, og Natten derefter faldt Snee. Morgenen derpaa kom Kongens Sønner til Eſſen før Solens Opgang, de havde giort ſom Velent vilde; og bade ham ſmedde. Velent tøvede nu heller ikke længe; han ſlog Døren i Laas, og derpaa dræbte han begge Svendene, og kaſtede dem under ſine Smeddebælge i en dyb Grav. Op ad Dagen ſavnedes Kongens Sønner. Ingen vidſte hvor de vare gangne hen. Kongen formodede de vare i Skoven at ſkyde Fugle og vilde Dyr, eller ved Stranden at fiſke. Da det nu

var Tid at gaae tilbords, blev der ledet efter dem, men de fandtes ei. Nu blev der sendt Bud til Velent, og spurgt om de havde været der? Velent svarede de havde været der, men vare gangne strax igien; han havde seet dem paa Veien hiem til Konghallen, men de havde deres Buer og Pile med sig, og rimeligst syntes det ham, at de vare gangne ud i Skoven. Da Budene gik bort, saae de Svendenes Fodspor vise hiemad; og havde Ingen Velent mistænkt. Kongen lod lede efter sine Sønner i mange Dage, men de fandtes ikke; og troede han da at vilde Dyr havde sønderrevet dem, eller at de vare druknede i Havet. Velent tænkte ved sig selv, at han nu saaledes havde hevnet den Vanære og Skam ham var tilfoiet; da han ikke manglede Grumhed, som han ogsaa herved nokſom beviiſte; og tykkedes det ham, at han dog nu havde faaet skiellig Hevn, om det end skulde blive derved. Da tog Velent Svendene, skilte alt Kiødet fra Benene, sattede deres Hovedskaller i Guld og Solv, og giorde tvende store Drikkekar deraf. Af Skulderbladene skar han smaae Olbægere ligesaa af Hofteskaalerne, og sattede det alt i Guld og Solv. Af nogle af deres Been lavede han Knivskafter, af andre Fløiter, af andre Nøgler, af andre Lysestager til at staae paa Kongens Bord. Kort, han giorde et Bordredskab af hvert af deres Been, hvilket virkelig havde været store Klenodier, hvis de ikke havde været giorte med saa stor Svig og List, som de vare. Og havde Kongen disse Klenodier fremme, naar rige og velbyrdige Mænd besøgte ham.

Niende Capitel.

Nu havde Velent hevnet sin Vanære, da han havde ladet Konning Nidung miste sine Sønner med Skam

og Skiændsel, saa at han nu selv maatte æde af deres Been; og dertil var Konning Nidungs Dotter frugtsommelig, og dulgte for sin Fader og hver Mand, hvo Barnefaderen monne være. Heraf mærkede Velent, at det var hans Barn; men han vidste ogsaa at naar dette blev opdaget, da lod Kongen ham dræbe. Thi kaldte han sin Broder Egil til sig, og bad ham formaae Jomfruen at komme og tale med ham. Nu fundes de, og talede sammen om mangehaande Ting. Blev da blandt andet sagt, at Velent vil ikke have anden Hustru end Kongens Datter, og at hun ingen anden Husbond vilde eie end Velent. Dermed vare de begge tilfreds. Da sagde Velent: I vor Sammenkomst have vi saa maget det, at jeg formoder Du vil føde et Barn, og troer jeg vist det bliver en Søn. Men det skal du sige ham, hvis jeg finder ham ikke, at jeg har giort ham Vaaben, og giemt dem der, hvor Vandet gaaer ind, men Vinden ud. Og det var der hver han hærdede sit Jern. Dermed skiltes de ad. Nogen Tid derefter bad han Egil skaffe sig allehaande Fiær baade store og smaae, thi han vilde giøre sig en Fiæderham. Egil gik i Skoven, skiød alskens Fugle, og bragte dem. Nu giorde Velent en Fiæderham, og da den var færdig, saae den ud som Hammen af en Grif, eller Gam, eller af den Fugl Struds. Velent bad Egil drage sig i den og forsøge om den duede noget. Da spurgte Egil: Hvordan skal jeg hæve mig i Veiret? hvordan skal jeg flyve? Og hvordan sætte mig ned igien? Velent svarede: Du skal hæve dig mod Vinden, flyve skal du baade heit og langt; og sætte skal du dig med Vinden. Da foer Egil i Fiæderhammen op i Luften, saa let som den færmeste Fugl; men da han vilde sætte sig, da styrtede han med Hovedet ned til Jorden, saa hastigt, at han ikke vidste af sig selv at sige, saadan hvinte det i hans Ører og Tindinger. Da sagde Ve-

lent: Siig mig Broder Egil, duer denne Ham noget? Egil svarede: var det saa godt at sætte sig med den, som at flyve, da var jeg nu i andre Lande, og aldrig havde du faaet den igien. Velent sagde: Jeg skal bøde det derpaa som skorter. Derpaa steeg han i Fiæderhammen, ved sin Broders Hielp, og fløi paa et Huus, og derfra op i Luften og raabte saa: Urigtigt sagde jeg dig, at du skulde dale med Vinden; thi jeg troede dig ikke, at du vilde lade mig faae den igien, naar du vidste den var saa god, som den er. Men det maa du vide, at alle Fugle sætte sig mod Vinden; saadan og naar de stige. Men nu vil jeg sige dig Broder min Beslutning: Jeg vil fare hiem; men hitte vil jeg først Konning Nidung, og tale med ham. Og hvis nu saa er, at jeg taler noget, som Kongen ikke kan lide, og han nøder dig til at skyde efter mig, da sigt under min venstre Arm. Under den har jeg bundet en Blære, som er fyldt med Konning Nidungs Sønners Blod. Nu veed jeg at du kan saaledes skyde, at jeg ingen Skade faaer, om du ellers agter vort Frændskab. Da Velent havde sagt dette, fløi han op paa det høieste Taarn i Nidungs Gaard. Kongen gik just til sin Sal, med mange af sine Mænd, og da han saae Velent sagde han: Est du nu Fugl, Velent? Mange Undergierninger udretter du forvist. Velent svarede: Herre! Snart er jeg Fugl og snart er jeg Mand; og vil jeg nu flyve bort, saa at du aldrig mere skal saae mig i din Vold, om du end lever nok saa længe. Det var først afgiort mellem os, at du skulde give mig din Datter, og dertil Halvparten af dit Rige; thi stor Vaande var du dengang i, og Ufred var for Døren. Men du dømte mig udslæger og fredløs, fordi jeg giorde mine Hænder frie, og dræbte den, som mig først vilde dræbe. Fik du paa den Maade Aarsag til at skille dig ved mig,

og belønnede min Tieneste saare ilde. Men det var ikke det Eneste, som bidrog til at sætte Fiendskab mellem os. Du togst ogsaa og skar Senerne sønder paa begge Fødderne mine; derfor dræbte jeg ogsaa dine Sønner begge to; og derom vidner dine Bordkar i hvilke deres Hovedskaller ere fattede. Thi til alt dit bedste Bordtoi brugte jeg deres Been. Og vil jeg her nu aldeles intet fordølge dig. Derfor: alt det Onde du tilfoiede mig, som jeg før sagde, det undgialdt din Datter; og det mener jeg, at hun nu er frugtsommelig; og det voldte jeg, og saaledes lykkedes vor Sammenkomst. Dermed floi Velent høit op i Luften. Da sagde Nidung: Du unge Egil! skyd ham Velent! Egil svarede: ikke vil jeg giøre det ved min Broder. Da sagde Nidung, at Egil skulde times Døden, hvis han ikke skiød. Egil lagde nu Piil paa Stræng og skied ind under Velents venstre Arm, saa at Blodet faldt til Jorden. Da troede Kongen og alle hans Mænd, at dette monne vorde hans Bane. Men Velent floi hiem til Siælland, og var nu der paa sine Gaarde, som hans Fader Vade Rise havde eiet. Konning Nidung blev syg kort derpaa og døde. Folket tog hans Søn Otvin til Konge; han var vænnesæl mod Alle, og god imod sin Søster.

BIBLIOTHECA REGIA SISNIENSIS · HAFNIÆ

Oehlenschlägers

samlede Værker.

Andet Supplement Bind.

Eventyr.

Anden Deel:

Michael Kohlhaas.
Den store Christopher.
Syvsoverne.
Runebierget.
Det ranede Slør.
Ridderkielderen paa Kyffhauserbergen.
Hakelnberg og Tud-Øsel ved Bundløse-Kiær.
Børneeventyr.
Alferne.
Den korte Kaabe.

Christiania.

Johan Dahls Forlag

1848.

Eventyr

af

forskjellige Digtere;

sammendragne og oversatte, med Bemærkninger,

af

Oehlenschläger.

Anden Udgave.

Anden Deel.

Christiania.

Johan Dahls Forlag.

1848.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Indhold.

Michael Kohlhaas (Pag. 1.)

Denne fortreffelige Charakteerskildring er af Heinrich von Kleist, en ung Digter med stort Genie, som ved sit Sørgespil „Das Käthchen von Heilbronn, og sit Lystspil „Der zerbrochene Krug“ lovede meget; men desværre ved Døden sveeg de glade Forventninger. Michael Kohlhaas har han udarbeidet efter virkelige Retsakter; denne Fortælling er altsaa tildeels at anse som en sand Tildragelse. Jeg har sammentrængt og forkortet den meget, uden at udelade noget Væsentligt.

Da disse Anmærkninger især gaae ud paa at forsvare den eventyrlige Poesie mod den forstandsløse Vragen, skulde jeg egentlig ikke her vidtløftigt udbrede mig over Kohlhaas's Charakteer. Men da en stor Charakteer ikke er lettere at fatte og vurdere, end et sindrigt Eventyr, troer jeg det ikke af Veien, med faae Ord at omtale den.

Ethvert Menneske, med Kraft til at erkiende og virke det Gode, elsker Billigheden, dette mæglende Princip, der forbinder de forskiellige Villier, og som i sin høieste Grad bliver Kiærlighed til Næsten. I en Tidsalder, hvor Billigheden mangler, hvor selv Retfærdigheden ikke haandhæves, skiller det udmærkede Anlæg sig fra Mængden, eller rettere sagt: Uretfærdigheden stiller sig selv derved. Det varme Hierte slaaer allene. Naar det ikke meer kan virke i Forbindelse, spildes derved ofte de skiønneste Kræfter, og tage en skiev Retning. Denne Retning bestemmes efter Omstændighederne til Trods eller Veemod. Er der at kæmpe mod kraftigt Barbari, saa vækkes derved tidt den elegiske Følelse hos den Ædlere; han kan ikke stride mod Strømmen, og indslutter sig i sig selv. Den indsluttede Kraft sprænger ofte Karret;

han bliver en from Sværmer. Saaledes gik det endeel af de første Eremitter i den mørkeste Middelalder. De forlode Verden, fordi de mistvivlede om at kunne virke formildende paa den. I en lunken Tidsalder, der mindre skader ved sit Sammenhold, end ved sin Opløsning, gaaer det modsat. De menneskelige Naturer, naar de virke fiendligt paa hinanden, frembringe en modsat Overdrivelse Det er i denne Ossilation Livet og Historien bestaaer. Den skiønne sunde Ligevægt finder sielden Sted. Kraft udarter til Grusomhed, Mildhed til Svækkelse; og derfra skrækkes de tilbage til de modsatte Yderligheder. — Her see vi et Exempel paa, hvorledes fæl uretfærdig Lunkenhed og Ligegyldighed forvilder det herligste Menneske. Godmodigheden forvandler sig til Harme, Barmhiertighedsfølelsen til Raseri. I det Hele har ogsaa Skiæbnen (de tilfældige, uberegnelige Omstændigheder) deres Deel. Maaden, hvorpaa disse Omstændigheder bestemme Kohlhaas, er skildret ægte poetisk; ikke ved tom Reflection, men ved Handling. Den pæne Siæl, som i Natmandscenen ikke opdager andet end en Natmandsscene, maa naturligviis forkaste alle dens udmalede Biomstændigheder, som yderst smagløse. Læsere med Forstand og Hierte ville derimod i disse Smaabegivenheder see det mægtige hemmelige Drivehiul til Kohlhaases Ulykke. De ville opdage de afskyelige skadefro Herer igien, der dandse paa Heden for Makbeth.

Hvad der især i Kohlhaases Charakteer rører, er den herlige Blanding af en Siælskraft, der svulmer over til Ubændighed, forbunden med det ædleste, blideste Hierte. Trods kan ikke kue ham. Østerrig, Saxen og Brandenborg kan ikke kue ham, men et eeneste Ord af den ædle Luthers Mund er istand dertil. Og dog beholder han selv for denne Helt sin Værdighedsfølelse, og Bevidstheden om sin oprindelige Ret. Herlig er den Scene, hvori Luthers Agtelse for Kohlhaas skinner frem, uagtet den foragtelige Tiltale, og hvori Kohlhaases Storhed just viser sig ædelst i sin Ydmyghed. — Hvilket rørende Billed, naar han kiører til sin Død med sine Børn, forbi de prægtige Telte, og med Lænken om Benet, giver sit lille syge Noer Mad, medens de andre smaae Stakler lege omkring ham. Det er især hans Hustru Elisabeths ynkelige Død, der har forstyrret og opbidset den ulykkelige Mand. Den hele Forestilling om Billighed i Verden, om Folkeret, er forsvundet; han forkynder Menneskeheden Krig, hvis den ikke skaffer ham Ret og Hævn; og da det nægtes ham, anseer han sig selv for en Hævnens Engel.

Kohlhaas er en Forbryder; men Vee den, Forargelsen kom fra! Hvo kan andet end elske ham, og holde med ham, saasnart de vilde Krigsbegivenheder ere forbi, i hvilke han beundringsværdig spiller samme Rolle, som enhver anden opbragt Helt, der ofte, langt mindre end han, er berettiget til sin Misgierning.

Efter at nu Digteren Skridt for Skridt har ledet os ad den naturlige Vei, til Catastrofen, hvilken vi let forudsee, giør han pludselig et Saltomortale, og lader det Forunderlige virke. Om der er Noget for dette i Kohlhaases Historie, veed jeg ikke. De, som blot i en Digtning ville læse hvad der kan foregaae i den virkelige Verden, og som ere overbeviste om Spaadomsgavens Umulighed, kunne jo betragte dette som et Bedrageri, et Tilfælde, hvad de ville! Vi Andre gaae videre. Vore Følelser ere vakte, vor Phantasie stemt for det Forunderlige, vore Taarer flyde for Kohlhaas, hvori Hiertet trænger til Trøst. Vi ønske en tugtende Nemesis, og hun kommer. Det første uskyldige Offer for hin borgerlige Uorden, en ædel trofast Hustru, aabenbarer sig som Aand, for at redde sin Mand, for at beskytte sine Børn. Men i Kohlhaases strænge Hierte beredes den Lægedom, hun byder ham, til Gift for hans Fiende. Hvilken behagelig Følelse, at see Bladet vende sig, den bange Fyrste skiælver i sin Magt, det rolige Slagtoffer staaer høi og imponerende selv paa Retterstedet. Det er ikke længer blot Hævn af Kohlhaas, der byder ham ei at give Churfyrsten Seddelen. Han troer ham ikke. Og hvad skulde hin ogsaa med den? Enten er det Usandhed, hvad der staaer i, og saa vilde det jo kun forurolige ham meer; eller det er Sandhed, og saa faaer han det tidsnok at vide. Denne Hændelse bidrager da, digterisk betragtet, især til at sætte Kohlhaas i det høiere, ærværdigere Lys, i sit sidste Øieblik, som han fortjener. Den evige Magt fæster sin Opmærksomhed paa ham, indvier ham i sin Hemmelighed. Dette har den desuden længe giort. Enhver udmærket stor Aand staaer den evige Natur nærmere end Hverdagsmennesket. Og dette er den Tanke, Forstanden kan uddrage af hin skiønt rystende Allegorie.

Den store Christopher. Pag. 60 og Syvsoverne. Pag. 65.

Disse Eventyr findes i Legenden von Kosegarten; en, efter de gamle Munke-Legender, vel udarbeidet Samling. Jeg har oversat dem, for at give danske Læsere et Par Exempler af en Digtart, hvormed man ikke pleier

at forbinde fordeelagtige Begreber. Herder har allerede før Kosegarten, ved sine skiønne Bearbeidelser, sat Legendens Væsen i sit rette Lys. — Skiøndt disse Fabler, ved deres hyppig gientagne Henrettelsesscener, og ofte ved det Barnagtige i Opfindelserne, selv havde givet Anledning til den Foragt, man i en senere Tid viste dem; indsaaes dog snart, at man ikke maatte udrødde Hveden med Klinten. Man fandt, at disse Digtninger deels fortiente Undskyldning ved, at de indeholdt virkelige Efterretninger om Martyrernes Endeligt; deels at de maatte agtes, som Giemmesteder for de første christne Aarhundreders poetiske Blomsterflor; og at det vel lønnede Umagen at opsøge disse Blomster mellem Ukrudtet. Uagtet den fæle vanvittige Trods og Hovmod, hvormed Sværmerne selv æggede deres Pinere til Grusomhed, for saaledes at fare høiere til Himmels, og at faae Hine dybere ned i Helvede, altfor ofte fremstilles i Legenderne som en elskværdig, beundringsværdig Dyd; aander dog mange af disse, uagtet al Munkefordreielse, sand Humanitet og sindrig Viisdom. Den store Christopher og Syvsoverne høre udentvivl blandt de Skiønneste.

I den Første finde vi et Billed paa consequent Mod og Kraft, der altid maa komme til Maalet, og forbinde sig med det Gode, om den ogsaa i Førstningen forvilder sig af en Misforstaaelse. Der gives ingen Consequens uden hos det Gode. Thi Consequens er ikke mulig, uden Følgen af Sammenhæng, og Sammenhæng har kun det Gode. At sige om et ondt og ukiærligt Menneske, at han "dog er consequent", er et Ordspil, ingen Tanke. Han er consequent i at være uconsequent, det vil sige: i at fornægte og forstyrre det Consequente. Hans slette Maxime er altsaa vel consequent, men ikke hans Handlinger, der blot ere negative, uden Sammenhæng og uden Maal. Paa denne Maade er ogsaa Diævelen meget consequent. Men denne Consequens er usel, og det er kun Hovmod og Egoisme, ikke Menneskelighed og Begeistring for det Ædle, som kan agte denne skadelige Consequens mere, end godmodig Skrøbelighed. Noget ganske andet er det, at man hos den Onde ofte finder en stærkere misbrugt Evne, end hos den Svage. Dette kan vel vække Beundring for hans Natur, men aldrig for hans Person, hvilken, just fordi den misbruger Evnen, bliver dobbelt foragtelig.

Christophers Ærlighed og uforfængelige Stræben er med faa Træk vel skildret. Han lover ikke meer, end han kan holde; men hvad han har lovet, det holder han.

Den rivende Strøm og Færgemandsarbeidet sætter os, hvad Stedet angaaer, tilbage i de første Aarhundreder i Europa; hvorhen man tænke sig ham draget fra Canaan. Dengang var der endnu ingen kunstige Broer, ingen Færgesteder af Betydenhed; Floderne skyllede vel ogsaa dengang vildere og stærkere.

Det skiønne Billed af Kæmpen med Stang i Haand og med det himmelske Barn paa sine Skuldre, kiæmpende med Bølgerne i den stormfulde Nat, er ofte fremstillet af Italiens og Tydsklands gamle Malere. Et herligt Billed paa skiøn aandelig Kraft, der behersker og tvinger legemlig Anstrængelse. Ogsaa de store Sandsteensstøtter i tydske Stæder, som i Carl den Stores Tid bleve opstillede, for at vise hvorvidt hans Magt strakte sig, kaldes ikke altid Roland (efter Carls Krigshøvding), men ofte den store Christoffer, fordi Folkesagnet blander Traditionerne.

Syvsoverne. Oprindelsen til dette Ord, der findes ved en Dag i Almanakken, som er bleven til et almindeligt Ordsprog, om dem der sove for længe, er dog neppe bekiendt af de Fleste, som bruge det. Her see vi Oprindelsen.

Kunde man smukkere male, hvilken Lyksalighed det maatte være for den Ædle, som stræbte efter at iværksætte noget Godt paa Jorden, hvorfor han i levende Live blev forfulgt, hvis han opvaagnede efter en rum Tid, og nu saa Frugterne af det Sædekorn han havde lagt; nu saa sig forgudet for det samme, hvorfor man tilforn kaldte ham en Ugudelig? Denne skiønne Tanke forbinder sig endnu med en anden af større Vigtighed: Troen paa Opstandelsen og det evige Liv. Tvivl om dette røber altid en sløv Tænkemaade og et koldt Hierte. Vi behøve jo ikke engang at gaae længer end til Naturen, for at see hvorledes Intet forgaaer, men blot omverler Skikkelse. Hvorfor skulde da det Høieste i Naturen, Siælen, Tanken forgaae? Alting er, det vide vi; at Noget hører op at være, vide vi ikke. Forestillingen om Tilintetgiørelse er altsaa langt mere ubegribelig for den menneskelige Fornuft, end den om Vedvarenhed.

Man kunde ogsaa tænke sig en modsat Legende, der ikke vilde ende saa lykkeligt, men mere tragisk, og ligesaa poetisk; nemlig: een af disse fromme Syvsovere nogle hundrede Aar sildigere at vaagne, ved en Auto da Fee i Spanien, eller midt i Trediveaarskrigens Rædsler, eller i et forfængeligt Selskab af moderne Sværmere. Det maatte være gyseligt for en uskyldig Jesu Discipel at see, hvorledes for det meste Jesu Hovedlærdomme: Kierlighed til Gud og Næsten,

til den rene Natur, til Dyd og Selvopoffrelse, meer eller mindre er traadt under Fødder og forskruet tilbage igien, enten til Pharisæernes Afguderie, eller Sadducæernes Vantro; og at oftest de, som kaldte sig Christne, vare blinde Hedninger, der endnu bleve ved at rase mod Kiærlighedens og Uskyldighedens, (det vil sige Christi) sande Disciple.

Runebierget. Pag. 73.

Denne herlige Fortælling af Ludvig Tieck var allerede nok, til at give ham Navn af en sublim Digter, om han end ikke havde skrevet andet. Den kan betragtes paa flere Maader. Først som en Allegorie, hvori den døde Steennatur og den levende Blomsterverden optræder i Modsætning, som Billeder paa Mennesket med den fire Idee, og paa Mennesket med den bevægelige sunde Forestillingsevne. At dette Billed er vilkaarligt, forstaaer sig selv, og kan ikke komme de uskyldige Ædelstene eller Biergmasser til Forringelse. Allegorien gielder blot den stolte skiæve Tænkemaade, som Indtrykket af disse Gienstande uskyldigviis foraarsage i den skyldige menneskelige Siæl. Det Raserie, som disse Forestillinger vække hos Christian, er da intet vildt Phantasterie af Digteren; denne Fiction grunder sig paa en dyb Betragtning af det virkelige Liv.

Det stolte, utilfredse Menneske sammenligner gierne sin Tilstand med Andres, for at faa Leilighed til at knurre mod Forsynet. Hvad er naturligere, end at den store stærke, evige Natur kan giøre ham forrykt; han som selv kun lever saa kort en Tid, og ikke hæver sin Aand til Tanken om Gud og Udødelighed? Hine Gienstandes Vedvaren, og hans Forgiængelighed staaer klart for ham og giør ham urolig. I Rubinen finder han de røde Kinder, i Saphiren de straalende Øine, som han selv kun saa kort besidder. De uhyre Masser, med deres Kløfter og Takker tyde hen paa en overordentlig Virksomhed, en forunderlig Tildragelse, i hvis Historie han er uindviet. Dette vækker Lysten til at trænge ind i Naturens Hemmeligheder, og giør ham misfornøiet med sin egen Tilstand, hvilken han anseer for smaalig og jammerlig.

Hvor mange slige Forrykthedeer har man ikke oplevet? Hvad er en sygelig menneskefiendsk Rousseau andet, end slig en (uelskværdigere) Christian; der ikke kan forbinde sig i Kiærlighed med sine Venner og sin Familie, og derfor iler hen til den døde Natur, for blot i den at finde en Storhed og Skiønhed (som han ei kan misunde); for i Ørken at har-

mes over sine Medmennesker, og blot at elske dem i Begrebet, for hvad han i sin skjæve Egoismus bilder sig ind de burde være. — Men Christian her er langt elskværdigere, hans Charakter svæver imellem hin Hormod, og et vist melankolsk Sværmeri, som rører os til Medlidenhed. Det er hos ham virkelig mere Vanvid end Hormod. At Vanvittigheden er en rørende poetisk Gjenstand, vil vel Ingen nægte. Shakespeare har tegnet den med store dramatiske Træk. Tieck besidder en egen Gave til episk stille i sine Eventyr at udvikle dens gyselige Natur.

Endnu et andet Vanvid end Stolthedens og Sværmeriets finde vi fremstillede her, nemlig i Gjerrighedens. Den Gjerrige begynder med at elske Penge som et Middel, naar Lidenskaben har gjort ham assindig, elsker han dem som Diemed. Han stirrer paa dem, befamler dem, de ere hans Elskerinder. De berøve ham hans Natteroe, han hører dem i Kildens Rislen, seer dem i Maanens gule Skive, i Solens lyse Straaler; med dem tilbringer han sine saligste Timer. Saalænge denne Lidenskab endnu ikke har naaet egentlig Assindigheds Grad, er den comisk og foragtelig. I sin høieste Spidse bliver ogsaa den grædselig og tragisk. Hvo kan andet end læse den sidste Scene i fjerde Akt af Molieres Gjerrige uden kildrende Raadsel? Den fæle umenneskelige Last, saa usigelig menneskeligstjøn fremstillet! Med hvilken Pathos træder her Lidenskaben frem. Vee den Skuespiller, der ikke følte ædelt nok til at give denne Scene i sin hele Alvor. Den samme Karrikatcur, som nys fik os til at skoggerlee, maa her bringe os Medlidenhedens Taarer i Øinene. Thi han er assindig, han er straffet, Lasten har hævnet sig; og Slagtofferet kan man ikke længer hade og foragte.

I Molieres Comedie bliver dette tun en viebliklig Tilstand, der gaaer strax over igjen og gjør Harpagan til det samme latterlige Dyr, som han var. Hos Tieck vedbliver denne Tilstand. Der kunde være dem, som spurgte: Hvi maler dog de kiere Digtere altid saa gjærne slige, grædselige Gjenstande, hvori ingen Trøst findes? Hvor kan de være saa grusomme? — Sandelig, jeg finder det langt grusommere i magelig egenkierlig Vellyst, at fjerne sig ligegyldig fra slige Forestillinger, end at have dem, og fremstille dem med elskværdig inderlig Medlidenhed, som her Tieck gjør. Skiender ikke paa Digteren, som med human Følelse og sindrig Advarsel skildrer os det Gyselige, for at vi skulle erkiende det, røres derved, komme det til Hielp og vaate os selv derfor; men sukker over at det er saaledes i Naturen.

Skiønt dette Eventyr indeholder megen Allegorie, udvikler det sig dog meget naturligt; og man behøver ikke engang at holde det for et Eventyr, naar man ikke vil. Udsletter man et Par Ord, saa kan det Hele gaae for en virkelig Tildragelse, hvor alt hvad Christian troer at see, bliver Indbildninger af en forrykt Hierne.

Betydningen af Alruneroden*) er ogsaa brugt sindrigt, som et Billed paa den sælsfortærende Grublen i Ensomheden, der lidt efter lidt uddrager Roden af Christians Liv, fra sin naturlige Grund, og giør ham til en afbrudt, ikke længer grønnende, men visnende Plante.

Høist pathetiske og rørende ere de Reflexioner, som den Ulykkelige selv giør over sin Tilstand; og til Taarer smeltende den sidste Scene, hvor han kommer ud som en Vildmand af Skoven, slaaer Funker af Flintestenen, og tager Afsked med sin Hustrue og sit Barn.

Det ranede Slør (Pag. 96).

Af Musæus. Det er behageligt at see, hvorledes Forfatternes Charakterer og Temperamenter speile sig i deres Værker, og foraarsage derved den skiønneste Forskiellighed. En bøielig Siæl for alle Indtryk, et bøieligt Organ for at udtale dem alle er sielden hos en Digter. Jo mere omfattende Talent han besidder, jo mere Styrke han eier til at udtrykke ethvert Billed, enhver Sindsstemning, jo meer er han Digter. Men selv hos de Største finde vi den personlige Indskrænkning. Og det var ikke godt andet, thi Digteren er ikke et koldt giennemsigtigt Prisma, uden Varme og Farve selv, der kun reflecterer Solens Lys i alle Farver. Han er et levende Væsen, han er en Siæl, en Tilbøielighed; han erkiender, elsker og vælger. Uden denne Personlighed vilde hans Værker savne Følelse og Dybde. En vis Grad af hans eget Væsen maa altsaa stedse blande sig med den behandlede Gienstand. Og det giør den ogsaa altid. Derfor vil man, med et svet Die, stedse finde Digteren ud af hans Digt. At afsondre Digteren fra Værket er en Vildfarelse, som deels kommer af Mangel paa Die, deels vel ogsaa undertiden af Mangel paa god Villie. Det er ikke muligt at Siælen bestandig kan beskieftige sig med noget, som Hiertet ikke elsker, som Tilbøieligheden ikke foretrækker. Hvad Digteren faaer Andre til at føle, maa han føle selv først. Der-

*) Om slige Rødder fortælle Folkesagnet at de især vorte under Galgen, vare spaltede, lignede en Menneskekrop, bragte timelig Lykke, men fordærvede Siælen.

for kan et slet Menneske vel være vittig og elegant; gaaer han videre, bliver han svulstig og overspændt, philosophisk rørende, naturlig og godhiertig bliver han aldrig. Undertiden kan der vel i et skikkeligt Øieblik undfanges en ædel Følelse i hans Bryst; ligesom den Dumme undertiden kan være vittig; men Hovedtilbøieligheden, Hovedstemningen vender snart tilbage, og forsyner hans Arbeide med de samme Feil, som han selv har. Det slette Menneske kan ligesaa lidet som det indskrænkede være objektiv. Thi da han kun elsker og er beskieftiget med sig selv, savner han den kiærlige Opmærksomhed, som er nødvendig til at opfatte Charaktererne og Naturen med, uden for sig. Ligesom da altfor meget af det Fremmede vilde tilintetgiøre Digterens Væsen, naar han koldt higede derefter, saa giør altfor megen Egenhed det samme. Det er i den skiønneste Blanding, i Ligevægten af begge, hans Kunst bestaaer, og det er efter Graderne, hvori han nærmer eller fierner sig fra dem, at hans Værd maa bedømmes.

Ligesom vi hos Tieck beundre den sindrige sørgelige Phantasie, der vel ofte gaaer over til Gratie, ja til vild Overgivenhed, men sielden til den vel tilfredse Munterhed, saa gielder dette modsat om Musæus. Med sin rige Indbildningskraft griber han enhver Gienstand; og skiøndt han gierne dvæler ved det Forunderlige, skeer dette ikke saameget for at allegorisere Livets Ideer, som for med Skaberkraft at sætte visse Handlinger i et levende Lys. „For den Muntre viser sig ogsaa Verden munter", siger Goethe. Dette lader sig vel anvende paa Musæus. Enkelte Charakterer og Situationer henrive ham meer end Tanken om Død, Evighed, Menneskebestemmelse, Undergang, Synd og Straf. Tieck er mere germanisk, han mere østerlandsk. Det er ingen store Tanker, han vil digterisk billedliggiøre; det er Livets sunde Philosophie, som han forbinder med sine yndige Skildringer. Han er jovial, ikke lidenskabelig; derfor har han ikke den Pathos som Tieck, ikke det Rystende, men meer Elskværdighed og mere Viisdom.

Ligesom man hos Tieck undertiden savner Lys i Skyggebilledet, saa leger Musæus lidt vel meget med Lyset, og det forleder ham (som jeg allerede har anmærket) til Plaisanterie. Ved Plaisanterie forstaaer jeg altfor megen Spas med den vittige Indklædning, med Biomstændigheder og Indfald, der ikke vedkomme Situationen og Personerne, men blot Læseren og Digteren. Jeg har intet imod at Forfatteren engangimellem fra Phantasiens Theater selv taler,

aller lader sine Masker tale ud til Tilskuerne; men det maa ikke skee for tidt; thi da forstyrrer det Illusionen. Denne Tiltale maa bruges ligesom Choret i det græske Skuespil, der forvandler den enkelte Forestilling til en almindelig Tanke, som lyrisk yttrer sig, for at virke paa Forstanden med, naar allerede Phantasien og Hiertet er i Bevægelse.

I det rancde Slør findes mindre af denne-Misbrug, end i flere andre Eventyr af Digteren, og det kommer deraf at Situationen selv tildeels er plaisant, og at altsaa Forfatterens personlige Vane her bliver en poetisk-Fuldkommenhed. Jeg mener nemlig i Forholdet mellem den gamle Eremit og den unge Soldat; og dennes atter til sin ranede Brud. Det feilslagne Haab er i dette herlige Eventyr ikke skildret med sørgelige, men med muntre Farver. Alting smiler under Digterens Haand. Selv naar han fortæller gyselige Tildragelser, som den om Dyngaskriet og om Hungerstaarnet, veed han at giøre det paa en Maade, at man glemmer det Gyselige, uden dog derfor at forledes til Ligegyldighed med det Menneskelige. Det er ikke den ulykkelige Reiser, som strax efter sit Tab sukker over sin Ulykke, det er den muntre Olding, halv Anakreon, halv Een af de syv græske Vise, som jovialt philosopherer over sin forrige Tilstand. For at trøste os (thi med Trøst er Musæus altid rede) kommer der en Modsætning til Oldingens Historie: i Friedberts, hvori den Førstes feilslagne Plan gaaer i Opfyldelse.

Hvilke søde Billeder af Dammen og Svanerne, der forvandles til skiønne Piger! Det er Tanken om de deilige Trækfugle, der komme fra ubekiendte Lande og vende tilbage igien, der har givet Anledning til denne Forestilling. Ved at see hvide Svaner flyde paa Vandet, med de fulde blandende Barme, tanker man saa let paa ladende Nymfer.

Meget heldigt har Musæus, ved Hentydningen paa Ledas Æg, forbunden det nordiske Folkesagn med græsk Mythologie; thi det Hele her aander hellensk Gratie. — Med faae Træk skildres Skoven og Eensomheden, den tydske Rigsstad, det græske Naxos.

Kun i Slutningen har jeg vovet en lille Forandring. For at lade Fortallingen ende mere godhiertig end satirisk, lader jeg Kalliste opoffre sit Slør paa sin Sølvbryllupsdag.

I Charakteerskildringen viser Musæus sig som den sædvanlige Mester: den gamle Benno, den unge Friedbert, den rynkede Moder, de skiønne Grækerinder og Lægen Theophrast, ere alle, uagtet det comiske Anstrøg, vel skildrede.

Ridderkiælderen paa Kyffhauserborgen (Pag 127.)
Hakelnberg og Tud-Oselved Bundløsekiær (Pag. 130.)

Disse Smaafortællinger ere virkelige Folkesagn fra Harzen, og findes i Ottmars Volkssagen. Man seer her blotte Eventyr fortalte, som af Folkets Mund, uden Bearbeidelser fra Digterens Side. Det er vigtigt for den, som vil studere en Nations Tænke- og Forestillingsmaade, at kiende slige Sagn. De have, foruden deres poetiske, en historisk Værd. Dette er Aarsag i, at de, der ikke indsee Poesiens Værd, satte slige Sagaer over de digterisk behandlede. Enhver saadan Forkiælighed er skiæv. Begge Slags Eventyr ere gode, vække sin Fornøielse, giør sin Nytte. Dersom de gamle Poeter, der have digtet disse Fabler, have tænkt ligesom den upoetiske Historiker, der blot agter dem for deres historiske Betydenheds Skyld, saa vare de aldrig blevne til. Thi ogsaa disse Sagn ere vilkaarlige Digtninger, som eet eller andet Tilfælde har foraarsaget. Vilde man saaledes blive ved at afklæde, saa fik vi tilsidst ikke andet tilbage, end en Hverdagsanekdote, som man ikke behøvede at gaae ud af sin egen Tid, eller sin egen Kreds, for at finde. Dersom nu Philosophen tager Historikerens Partie, og siger: „Slige Sagn er af Vigtighed, fordi vi i dem finde Træk, der lærer os at kjende en forsvunden Tidsalders Tænkemaade." Saa svare vi: Hvorfor ville I kiende denne Tænkemaade? Er det af blot Nysgierrighed, for at vide hvad der er skeet før? det er en barnagtig Nysgierrighed. Er det for at tydeliggiøre Eder det menneskelige Hierte, Menneskets Lidenskaber og Handlinger i en vis Stilling? Det er en anden Sag. Det er en poetisk Grund; og Fremstillingen af Sligt er Poesie. Ogsaa vor Tidsalder skal forsvinde, ogsaa dens Tænkemaade vil man lære at kiende af vore Digtninger. Altsaa have hine, i saa Henseende, intet Fortrin. Den gamle Poesies egentlige Værd bestaaer (som de nyes) i de skiønne Billeder, der forbinde sig med de skiønne Tanker og Følelser. Den historiske Colorit er interessant og lærerig, men ikke saa interessant, ikke saa lærerig, som hvad der er Skiønt til alle Tider. Den skal altsaa bevares, kiendes og skattes, bruges af Kunstnere, men ikke foretrækkes den egentlige Kunst.

Noget ganske andet er det, naar man beklager, at slette Digtere ofte i nyere Tider have fordærvet gode gamle Eventyr, især dersom disse derved ere forkomne. Men at forskiønne de gamle Sagn ved senere Behandling, det er Dig-

Krens Kald og Pligt. Det er det,. Grækerne have giort, og det vilde være Barbarie at spærre disse Gruber, hvori den ufortrødne Biergmand stiger, med Anstrængelse skaffer Guldet for Lyset, og renser det fra slette Tilsætninger, for at Guldsmeden kan give det sin Form og sin Bestemmelse.

Men hvo vilde ikke gierne eje Ærtser i sit Kabinet, for at kiende det ædle Malm i sin første Skikkelse? Det er altsaa heel priseligt, at man i senere Tider har giort sig Umage for at samle, studere og oversætte gamle Sagn, kun at dette ikke skeer polemisk imod nyere digteriske Bearbeidelser, og at hine ikke paa en barnagtig sværmerisk Maade foretrækkes disse.

Det bedste, den tydske Oldtid har levnet af poetiske Opfindelser, er udentvivl deres Folkesagn og Folkeviser; hvilke i mine Tanker staae langt over den tidligere Middelalders Minnesange, og over de lange rimede eller urimede Ridderromaner, i hvis Vidtløftighed man ofte maa seile flere Ulger. ligesom Cook i Sydhavet, før man træffer en lille smuk Ø, hvor man kan forfriske sig. Jeg undlader das Lied der Niebelungen, i hvilket der virkelig hersker en stor episk Tone, og herlige Skildringer med Kraft og Gratie, udtrykt i et skiønt Sprog. Men selv dette Digt indeholder overordentlig megen Vidtløftighed og trættende Gientagelse. De rimede Ridderromaners Snaksomhed og Minnesangenes Klingklang i den tydske Poesie er hverken saa originale (thi de ere Efterligninger af Provenzalerne og de Franske) eller saa poetiske, som de kortere Folkesagn og Folkeviser. Ja selv de sammentrængte prosaiske Folkebøger ere bedre end de store Riimkrøniker, hvoraf de ere udragne og omarbeidede. Thi i hine finder man, kort og godt de eventyrlige Begivenheder, (som i slige Digte gierne er det bedste,) uden alle de kiedsommelige Vers, der for det meste hverken bidrage til at udmale Karakteer, Lidenskaber eller Natur, men kun ere at betragte som overflødige Sirkler, der dække og skiule Hovedsagen. Uden derfor just med Barberen i Don Quixote at ville kaste alle slige gamle Bøger paa Baalet, (da jeg af Erfarenhed veed, hvor mysersomt det er for en Digter at rode imellem dem, puste Støvet af, og gaa paa Opdagelsesreiser efter deres enkelte Skiønheder) holder jeg dog for, at de fleste ikke fortiene at trykkes paa ny, og bringes for Lyset. Der er stor Fortiæl paa, at bevare nogle gamle Exemplarer for Digtere, Historieskrivere og Oldgranskere i Pergamentbind, og paa at lade dem elegant omtrykke for den almindelige Læseverden. Paa

denne Maade skade de mere end de gavne. Det er lettere at fordærve den almindelige Læseverdens Smag, end at danne den. Feilene blive let anseete for Skiønheder og (som en Følge deraf) Skiønhederne i bedre Digte for Feil. De omtalte Folkesagn og Folkeviser ere derimod hverken saa kiedsommelige eller saa vidtløftige; de ere fremvorede paa egen Grund; naturlige istedetfor zirlige, og rørende istedetfor svulstige.

Det er naturligt, at de fleste af disse Eventyr indeholde Træk af det foregaaende Ridder- og Munkeliv. Traditionen om de vilde Udsvævelser, der i Middelalderen gik i Svang, saavel i Borg, som i Kloster, og bragte Almuesmanden til at skjælve, vedligeholdt sig ved de gamle Ruiner. Da behøvede kun en Vandrer med stærk Phantasie, i en senere Tidsalder, at opholde sig ved Nattetid i slige Biergegne, høre Stormen hvine, en Rovfugl skrige, eller see en Drivskye kaste sin flygtige Skygge over Dalen, for strax at fortælle en Spøgelsehistorie. Hovedtonen i disse Eventyr er derfor meest tragisk, og skiller sig derved fra de østerlandske, som næsten altid skildre den forunderlige Lykke, efter flere Farer og Besværligheder. Dog behandle de gamle tydske Folkesagn ikke altid ulykkelige Gienstande; og selv det Gyselige fremstilles aldrig paa en lidenskabelig melankolsk Maade; men med den episke Rolighed, der forbinder en vis behagelig Følelse med Tanken om vor egen Sikkerhed, ved Kaminen i en venskabelig Kreds. Man kan ret derpaa anvende Æneas's Ord hos Virgil: **Hæc olim meminisse juvabit.** Man føler sig hensat i Hansestædernes meest blomstrende Periode, da Velstand og huuslig Lykke begyndte at afløse Ridderfeider og Munkevælde.

I Eventyret om Ridderkielderen paa Kyffhauserborgen finde vi en smuk Fabel om fortient Lykke og fortient Ulykke. Hvad er rimeligere, end at den fattige Borger, i sin indskrænkede Kiøbsted, ved at skue op til Murene med Vindueshullerne paa Fieldet, tænker paa de herlige Viintønder, der i forrige Tider har lagt, og at han faaer Lyst til et Anker deraf? Og nu røres den gamle Tidsalders gode Genius over den uskyldige, tilfredsfulde Pige, der kommer med sin Spand, og den giver hende virkelig af den gode Viin. Ideen om gammel Giestfrihed opstaaer ved dette Billed. Den udøves atter, og Værten øver den igien mod sine Giester. Men aagres maa der ikke, mindst med en Gave; og Aagerkarlen faaer sin fortiente Løn. En human Følelse hersker i de fleste gamle Folkesagn. Den vilde Jæger

straffes kun med at fortsætte sin egen valgte daarlige Beskæftigelse i det Uendelige. Den forfængelige Nonne, der ikke af Gudsfrygt, men af Egenkiærlighed overdøver sine fromme Søstres Sang i Choret med sit giennemtrængende Hyl, forvandles til en Natugle. Hun bliver altsaa hvad hun var; kun uden Maske. Hver naturligt er det Træk, at de bange Nonner, i den tidlige Morgen, troe at gienkiende Ursel i Uglehylet fra Kirkehvælvingen.

Ligesom Helgenlegenderne ere Efterligninger af Apostlernes Gierninger, saa finde vi i de senere Folkesagn tit eet og andet, som minder om de bibelske Historier, hvilket er meget naturligt, da Bibelen var Middelalderens Homer. Saaledes gienkiende vi i Bergens Nedsynkelse i Bundløse-Kiær Sodomas og Gomoras Undergang. Og hvor naturligt, at det vilde Levnet, som paa sliat Sted var ført af Ridderne, gav Anledning til slig Indbildning, især hvis maaskee tilfældigviis en virkelig Overstrømmelse kom Digteren til Hielp. Usædvanlig store Fisk med Mos paa Hovederne, som man længe har seet i en Dam, fordi man enten ikke kunde, eller ikke nænnede at fange dem, kan ogsaa have givet Anledning til sligt for den ørkesløse Fisker, der forgiæves stirrede ned i Vandet, saae de store funklende Fiskevine og tænkte paa det vilde Levnet, her engang havde været før.

Saaledes forbinde slige Sagn paa en sikker Maade det altid nærværende Rum med den hurtig forbiilende længstforsvundne Tid; men derfor kunne slige Sagn ogsaa kun holde sig, hvor der er Mindesmærker fra Oldtiden. Derfor har vi paa vore flade Øer mindre af sligt. Hvad der næst Ruiner bevare de gamle Eventyr fra Forglemmelse er Melodie og Sang. Disse have bevaret os meget, og lykkeligviis have Bogstaverne reddet dette, just i det Øieblik Folkesangen truede med at forsvinde. I alle nordiske Bierggegne findes Eventyr. I Syden mindre; i Italien f. Ex. slet ikke. Dette har sin Grund, deels i Nationens mere sangvinske Charakteer, hvis Yndlingslæsning er Flskovsnoveller; deels i Religionen, da efter den catholske Religion alle syndefulde Siæle renses i Skiersilden, før de blive salige. Den protestantiske Overtro sætter derimod deres Straf i en urolig Omflakken og Puslen paa Jorden, en vis Tid om Natten.

Børneeventyr (Pag. 140.)

Af Grimms Haus- und Kindermährchen; høre med til Folkeeventyr og bør betragtes som saadanne. De rousseauiske

og salzmannske Opdragere vilde vist have meget at indvende mod det Umoralske i disse Even yr; og anmærke, at man ikke burde fordærve Børn med at skildre en elskværdig lille Tyv, som Tommeliden, eller en pralende Løgnhals, som den stortalende Skræder ꝛc. — Vore Forfædre tænkte anderledes. De fandt det vigtigere, i sindrige Opfindelser at give Børn morsomme Billeder af det Klogtige og Dumme, end (hvad der baade er over og under deres Sphære) at abstrahere dem det Moralske.

I Grunden er dog alt Ondt Dumt, og alt Fornuftigt Godt; og det er let ved et saadant Exempel at anbringe den nødvendige Forklaring. Derved lære Børn at skielne mellem Godt og Ondt. Derimod af at læse flaue Sammensætninger om, hvorledes Hans var en artig Dreng, fordi han aldrig løi, og Marie en uartig Pige, fordi hun ikke gjorde hvad hendes Moder sagde, lære de intet. De troe, at alting skal gaae efter en Snor. Naar de nu blive store, og ikke finde denne formodede snorlige Orden og Dyd hos de Ældste, troe de, at hvad man har sagt dem er lutter Paafund og Usandhed; og er først Mistanken om de Foresattes Forstand og Redelighed vakt, saa bringe just slige evige Dydsformaninger Børn til med Tiden at blive fæle Lapser og Flaner; hvorpaa man i senere Tider har havt flere bedrøvelige Exempler.

Tommeliden er en godhiertig lille Person, som ved de Stores Uretfærdighed bliver forledt til at begaae sine Uglspilstreger. Han maa tidlig sørge for sig selv. Saa lille han er, saa lidet han behøver, faaer han dog ikke Mad nok af den gierrige Madmoder. Hvad under, at han driller hende, og løber bort? Han har endnu intet Begreb om Penge og Penges Værd. Røverne forføre ham til, med Livsfare at stiæle dem Skatten. Tommeliden er kiæk nok til at sætte sit Liv ivove, og uegennyttig nok, til intet at tage deraf, uden en Enestesskilling, til Erindrings-Medaille om sin Bedrift. — Alle Mennesker ere Egoister og de Store maa ikke tage fortrydelig op, at selv de uskyldige Børn ere det Derfor glæder det dem at høre om det Smaa, om dets Forhold til det Store; og Scieren over det Store kildrer deres lille Forfængelighed. Men Forfængeligheden maa ikke næres, siger den forfængelige Moralist. Og hvordan skal det undgaaes? Hvorledes ville vi forbyde Støvet om Sommeren at sætte sig paa Træernes Blade? — Ingen menneskelig Drivt er desuden slet i sin Oprindelse, den bliver det først ved Misbrugen. Altsaa skal Forfængeligheden dannes og foræd-

les, ikke aldeles udryddes. Der gives en vis godmodig, elskværdig Forfængelighed i Livet, som bidrager til det Gode og Skiønne. Det er Forfængeligheden, som dæmper Stolthe-den, og bringer os til at ville tækkes andre. I sin billige Grad er den ikke andet, end Tilfredshed med de egne virkelige Fortrin, og Lyst til at giøre den giældende. Det er først naar Forfængeligheden bryster sig af Mangler, og giør blind for Andres Fortieneſter, at den bliver en latterlig, foragtelig Last.

I den tappre Skrædder træffe vi igien et Exempel paa behændig Kløgt, som overvinder dum Kæmpestyrke. Det er denne Forestilling, der har givet Anledning til alle de sublime mythologiske Fictioner, om Titaner og Guder, Jetter og Aser, og som hentyde paa, at det svagere Menneske, ved sine Siæleevner, har gjort sig Naturen underdanig, og tvunget dens Kræfter til at hylde sin Villie. Her tages Ideen fra den comiske Side. Sligt et Eventyr kan ligesaavel regnes til en Folkespøg, som til en Fabel for Børn. Dette er vel Aarsag i, at Brødrene Grimm kalde deres Samling: Haus- und Kindermärchen.

Frøkongen og Henrik med Jernbaandene er et ægte Børneeventyr. Her er Moral nok; ikke i Ræsonnement, men i Fabelen selv. En forhexet Prinds forekommer ofte i eventyrlig Poesie. De fleste slige Fortællinger have havt Almuesfolk til Opfindere. Disse, som havde læst de gamle Ridderbøger, og selv kun levede et indskrænket Liv, have vel giort deres Helte til Fyrster og Prindser, deels fordi slige vare udsatte for flere og større udvortes Begivenheder; deels for at man derved kunde give Skildringen mere Pragt. Og det sidste er vel især Aarsagen, hvorfor den pragtfulde Orient lader sine Eventyr, meer eller mindre, foregaae mellem fyrstelige Personer. Men disse sættes igien bestandig i et umiddelbart Forhold til visse Personer af Folket. Den aristokratiske Ringmuur, som skiller Folk fra Fyrste, fandt aldrig Sted i Orient, og selv i Europa kun paa visse Steder og til visse Tider. I Eventyrene ignoreres den naturligviis, da enhver saadan stiv Adskillelse gjør ethvert eventyrligt Mellemværende umueligt.

Saa barok Ideen er, at Jernbaandene springe af den troe Henriks Hierte, saa sandseligt stærkt gjør den Troskabsbilledet; og beklagelig Den, som ikke et Øieblik kan tilsidesætte sin physiske Kundskab for en godhiertig Følelse.

Ogsaa Phantasien abstraherer, saavel som Forstanden, det vil sige: afsondrer alle andre Forestillinger, for at

overgive sig af al Magt til et enkelt Indtryk. Ikke at kunne dette, er en Mangel paa menneskelig Evne. Børnene have i Almindelighed større Indbildningskraft, end de Vorne. Ligesaavel som nu Barnet skal lære at faae Erfarenhed og Fornuft af os, saa skulle vi lære at beholde Phantasie og Uskyldighed af dem. Enhver Alder har sit. Høsten har Frugt, Vaaren Blomster. Var der ingen Vaar, saa vilde den modne Høst ikke vide hvad Blomster vare. Hvo kan andet, end beundre Børnenes Forestillingsevne? Barnet veed meget godt, at Stokken ingen Hest er; men naar det vil, kan det forestille sig den som Hest. Det vil sige: det kan, naar det vil, kalde den fraværende sandselige Gienstand som et nærværende Billed i sin Siæl. Med Alderen taber sig hos Fleerheden denne Evne, og andre Evner udvikle sig. Men at den høiere Dannelse gaaer ud paa at forbinde menneskelige Evner, saa meget muligt, er indlysende. Og det er det Poesien straber. Den forbinder Indbildning og Vilkaarlighed med Sandhed og Erfarenhed. Vi kunne først sige, at vi gisre Fremskridt som Mennesker, naar vi, med hvad vi allerede eie, erhverve os mere; ikke naar vi kiøbe noget Nyt, med Tabet af den forrige Besiddelse. Den sande Lyksalighed i Livet kan aldeles ikke undvære Phantasiens Hielp; den er meget mere bygget paa den. Uskyldighed og Sundhed ere nødvendige til Lyksaligheden, men de udgjøre kun dens negative Sider; frelse Siælen fra Samvittighedsnag og Legemet for Smerter; men det er Phantasien, som skiænker alle de behagelige Forestillinger. Det Menneske, som ingen Indbildningskraft har, lever kun i Øieblikket, og Øieblikket er for det meeste mavert og sørgeligt. Men den, som veed at forbinde Forgangenhedens Billeder og Fremtidens Anelser med Nærværelsen, savner aldrig en Glæde. Han forener sit Liv med Allivet, med Naturen, Historien, Evigheden. Enhver høi, religiøs Følelse vækkes ved en Forestilling i Siælen, som Fornuften vel ordner, som en dydig Vandel giver Kraft, men som blot Phantasien skaber. Altsaa er Phantasien den Engel, som forbinder Jorden med Himlen, og hæver os af vor indskrænkede Sphære. Denne hulde Barnlighed er det, vi skulle stræbe at beholde, og som meget vel lader sig forbinde med den stærkeste Manddom, den viseste Alderdom. Det er den, som bevarer os Uskyldigheden; thi Mennesket trænger efter sin Natur til Glæder og Adspredelser; finder han dem ikke i sit eget Væsen, i en skiøn aandelig Forestilling, saa maa han søge dem i udvortes sandselig Forlystelse; og dette er

den første Kilde til alle Udsvævelser og Laster. — Derfor siger Christus: „Uden I blive til Børn igien, komme I ikke i Himmeriges Rige." Meget maa altsaa det Barnlige, (Barnets Fuldkommenheder) skilles fra det Barnagtige (dets Mangler og Feil). Disse skulle vi naturligviis ikke stræbe efter at bringe ind i en Alder, som selv har Mangler og Feil nok, uden at trænge til fremmed Hielp. Hin skiønne Barnlighed derimod er et Talent, som, hvor det fremtræder i udmærket Grad, ikke er bundet til en vis Alder. Det paa Siæl og Legem sunde Menneske (hvis Dannelse bestaaer i almindelig human Udvikling, og ikke i enkelt Virtuositet) beholder altid denne Barnlighed, denne Naivetet. Adskillige Børn derimod have den ikke; de yttre strax i Begyndelsen det blot Barnagtige, og dette gaaer med den vorne Alder strax over til kold Forfængelighed.

Alferne (Pag 149.)

Af Tieck. Jeg holder mig undertiden længer op ved det uvigtigere, end ved det vigtigere Eventyr, naar den Tanke, det leder til, er vigtigere at udvikle og mindre gængs. Meget af hvad jeg tilforn har sagt lader sig anvende paa Alferne, og paa den Fortælling, som slutter Bogen; jeg vil derfor omtale dem i Korthed.

Dersom jeg i Fremtiden skulde fortsætte min Samling, vilde naturligviis Anmærkningerne blive færre og færre, og tilsidst reent ophøre, alt som jeg troede, det allerede Sagte kunde anvendes paa det Følgende.

Stilen og det Morsomme i denne Fortælling taler for sig selv. Den har en vis udvortes Lighed med den blonde Ekbert, forsaavidt, at en ung Pige forvilder sig, kommer i Aandeverdenen, mister denne Glæde igien, og ender ulykkeligt. Men det er ogsaa kun i dette Almindelige Ligheden bestaaer; det Særdeles er behandlet ganske forskielligt. Denne Fortælling aander mere Blidhed og Modenhed end hin; den er mere rørende end gyselig. Denne Idee slutter sig til den i Børneeventyrerne giorte Anmærkning: Det er Phantasiens barnlige Verden, som, uagtet den store indvortes Udstrækning, udvortes omringes af den knappeste, sparsomste Natur. Det er kun her (som saa ofte) Barnet, der har den Lykke at see den. Naar det bliver ældre, forsvinder Alferne! Kundskabsæblet jager atter Eva ud af Paradis. I det Øieblik hun vil gribe Sommerfuglen, for ret at undersøge dens Skiønhed, gaae Vingerne af, og den bliver en Orm igien. De fire Elementer aabenbare sig, i deres Charakteer og

Natur, fordi en lykkelige Pige, som hulde Gisglebilleder. Meget yndig er Beskrivelsen om Aandernes Flugt fra Egnen, og høist pathetisk sød Zerines Afsked, naar hun staaer med Stok og Pillegrimstaske for sin kiære Legesøster om Natten. Denne Bortbegivelse minder om mange svundne Glæder; om virkelige Forandringer paa Jorden; om Steder, der have været skiønne, dyrkede, beboede, og nu ligge som Heder og Ørkener; om Klimater, som med Tiden have forværret sig, ere blevne ufrugtbare, koldere. Den Gratie, hvormed Tieck i dette Eventyr frembringer stærk poetisk Effekt, bør heller ikke forbigaaes med Taushed, og kunde tjene til Mønster for mange slige Kritikaklere, som med plumpe Hænder sønderrive hans Billeder, for at vise hvor aldeles Gratien mangler dem.

Den korte Kaabe (Pag. 171.)

Dette herlige Eventyr findes, en heel Deel vidtløftigere, i „Neue Volksmärchen der Deutschen". Jeg har, siden jeg oversatte første Deel, erfaret at Forfatterinden skal hedde Madame Neubert. Vi maae udentvivl beundre hende som een af de bedste Digterinder. Jeg veed Ingen, der forbinder saamegen Opfindelse med saa moden Fremstillelsesevne. I lyriske Udbrud, i philosophiske Reflectioner, i enkelte rørende Skildringer, staaer vel Madame Stael Holstein og Flere over hende; men i Madame Neuberts bedste Fortællinger finde vi ofte de skiønneste Billeder, hvori Handlingerne og Situationerne tale deres egen Sag. Ogsaa hendes Stiil er kraftig, skiøn og naiv. Det er kun i den altfor vidtløftige Ordrighed at hun røber Qvinden. Ogsaa spille i hendes Eventyr gierne Heltinderne Hovedrollerne. Man skildrer intet bedre for Andre, end det man selv bedst kiender. Ofte har man beklaget, at der ikke gaves flere gode Digterinder, som kunde fremstille det qvindlige Hierte; hvilket dog altid beholder mangen hemmelig Fold, selv for Digtersiet. Denne Mangel har Forfatterinden til „Neue Volksmärchen der Deutschen" bidraget til at afhielpe. Med hvormegen Gratie skildrer hun ikke Genelas og Rose? Den stille qvindelige Huussyssel Spindningen træder her frem som et vigtigt Motiv, og Rokkehiulet bliver en høist interessant Fortællings egentlige Drivehiul. Paa en beskeden undseelig Maade seirer Uskyld og Dyd. Taalmod og Blidhed staae i den skiønneste Contrast til Arrighed og Ondskab. Ogsaa de onde Hovedpersoner ere Qvinder i dette Eventyr. Alle: Ginevre, Morgane, Magdalene og Fasteren, udvikle, lige-

saavel som den gode Rose og Genelas, deres Væsen i velopfundne Handlinger.

Helene i det stille Folk (see første Deel af denne Samling) er ogsaa en ung elskværdig Pige. I Madam Neuberts Volksmærchen findes ogsaa Eventyrerne Ludlams Hule og den hvide Kone, hvilke jeg, i mit Syngespil, har benyttet og sammendraget.

Hermed sluttes nu disse tvende Bind. — At min Samling vil være en Deel Læsere kiærkommen, smigrer jeg mig med. Uagtet al phantasie- og hierteløs Vragen og Forskruelse, finder den sande Poesie altid Hierter nok, som ere aabne for den. Hvormeget har ikke hin herlige Samling af Tusinde og een Nats Fortællinger, for et halvt hundrede Aar siden, glædet danske Læsere. Hvormeget de gamle eventyrlige Romaner Robinson Crusoe, Albert Julius ɔc. Skiæve Domme og en fordreiet Smag kan vel for en Tid forvirre Sindet hos Mange; men det Gode gaaer dog frem; og hvad der virkelig er Skiønt, kan vel som Guldet bestøves og overskes, men aldrig ruste. Og ofte skiænker da Opdagelsen om nogle Aar af det ædle forglemte og bortkastede Metal en dobbelt Glæde.

Jeg har i denne Samling aabnet et Gallerie med Middelalderens Fabeldigtninger, deels i deres raae, deels i deres bearbeidede Tilstand, og troer saaledes at have godtgiort, at de give ingen Mythologie noget efter, og at de kunne hæve sig til de høieste poetiske Skiønheder, som fortryllende Billeder af Naturen og det menneskelige Hierte.

Enkelte Læsere ville maaskee synes, at jeg havde giort bedre i at lade disse Digtninger tale for dem selv, og at mine Anmærkninger ere overflødige. Men jeg beder dem betænke, at om endogsaa adskillige af disse ere det for dem, saa ere de det ikke for Mængden. Heller ikke troer jeg, at nogen Theoretiker tilforn saaledes fuldstændigt har giennemgaaet og fremstillet Ideerne om Phantasiens Forhold til Fornuften, og den overnaturlige Poesies til Virkeligheden.

Michael Kohlhaas.

Ved Havelflodens Bredder levede i Midten af det sextende Aarhundrede en Hestepranger ved Navn Michael Kohlhaas, en Skolemesters Søn; eet af de retskafneste, men tillige forfærdeligste Mennesker i sin Tid. Denne overordentlige Mand blev indtil sit tredivte Aar anseet for et Monster paa en god Statsborger. I en By, som endnu bærer Navnet efter ham, ejede han en Gaard, hvor han rolig ernærede sig ved sin Haandtering. De Børn, som hans Kone skienkede ham, opdrog han til Gudsfrygt, Arbeidsomhed og Troskab; der fandtes ikke Een af hans Naboer hvem han ikke havde viist en Velgierning, eller en Villighed; kort, Verden vilde signet hans Minde, dersom han ikke havde udsvævet i een Dyd. Retfærdighedsfølelsen giorde ham til Røver og Morder.

Han reed engang med en Flok unge Heste, og giorde sin Beregning, som en god Husholder, i Hovedet, over hvad han kunde vinde paa dem, da han i det samme kom til en Bom, ved en prægtig Ridderborg i Nærheden af Elben. Han holdt et Øieblik stille, da det just regnede stærkt, og raabte til Bommanden, som kom ud med et fortrædeligt Ansigt. Hvad Nyt?

sagde Hesteprangeren. — Et landsherligt Privilegium, svarede denne, i det han lukkede op, tilstaact Junker Wenzel von Tronka. — Saa? sagde Kohlhaas; Wenzel hedder Junkeren; og med det samme betragtede han Slottets gyldne Spire, som blinkede over Marken. Er den gamle Herre død? — Af et Slag, svarede Bommanden, i det han lod Bommen gaae i Veiret. — Hm, det er Skade, vedblev Kohlhaas; det var en værdig gammel Mand, som fandt sin Glæde i ærligt Menneskesamfund, hialp paa Handel og Vandel, hvor han kunde og lod lægge en Steenbro derhenne, hvor Veien gaaer ind i Byen, fordi jeg havde en Hoppe som engang brak sit Been der. Nu? Hvor meget er jeg skyldig? — spurgte han, og tog med Møie de Penge, Bommanden forlangte, frem bag sin i Vinden flagrende Kappe. Ja Gubbe, sagde han, da denne mumlede: hurtig! hurtig! og bandte Veiret; det havde været bedre for Jer og for mig, hvis det Træ Bommen er giort af, var bleven staaende i Skoven. Og dermed gav han ham Pengene, og vilde ride videre. Men han var neppe kommen inden for Bommen, før en anden Stemme raabte fra Taarnet: Vie lidt, Hesteprænger! og han saae Borgfogden slaae et Vindue i, og ile ned efter ham. Borgfogden kom, knappede endnu en Vest om sin tykke Mave, og spurgte, i det han stillede sig med Ryggen mod Ulveiret: Hvor er Passet? — Passet? sagde Kohlhaas lidt forlegen. Det vidste han intet om; og troede intet at behøve. Han var sytten Gange, i sit Liv kommen her forbi uden Pas, og havde aldrig hørt nogen Forordning desangaaende; bad dem derfor ikke at opholde ham, men lade ham ride. Fogden svarede, at det ikke vilde lykkes ham den attende Gang at snige sig igiennem; at han enten maatte løse Passet her, eller vende tilbage hvor han kom fra. — Hesteprangeren, som be-

gyndte at blive forbittret over disse ulovlige Paalæg, steeg efter at have betænkt sig et Øieblik af Hesten, gav den til sin Karl, og sagde, han vilde selv tale med Junker von Tronka. Han fandt ham ved Bægeret, i en Kreds af muntre Venner, i Latter og Glæde. Junkeren spurgte hvad han vilde; Ridderne bleve stille og betragtede den fremmede Mand; men neppe havde de hørt ham tale om Heste, før den hele Skare raabte: Heste! Hvor ere de? og ilede ned i Gaarden, hvor nu Regnen havde ophørt, for at see dem. Den Ene berømte Svedsuren, den Anden Blisen, den Tredie Skimmelen. Kohlhaas sagde at Hestene vare ikke bedre, end Ridderne der skulde ride dem, og opmuntrede dem til at give sig Handsel. Junkeren syntes meget godt om et Par Kjøreheste, Forvalteren bad ham om at kiøbe dem, da de trængte til et Par for Arbeidsvognen; men disse vare Junkeren for dyre, og han sagde: Kohlhaas maatte gaae til Kong Arthur og til Ridderne ved Tafelrunde, hvis han vilde blive af med sine Gangere. Kohlhaas, som saae Forvalteren og Borgfogden hviske hemmeligt til hinanden, bød Junkeren dem, ligesom dreven af en dunkel Anelse, for saa godt Kiøb som muligt; men da det dog ikke hialp, tog han Afskeed og vilde give sin Hest Toilen, for at ride videre. I dette Øieblik traadte Borgfogden frem og forlangte atter Passet. Kohlhaas nærmede sig Junkeren, forsikkrede at han aldeles intet havde vidst om denne ny Indretning, og at han saasnart han kom til Dresden vilde løse sig et Pas. Nu, sagde Junkeren, saa lad da den Prakker løbe. Og med det samme vilde han gaae ind, da Vinden begyndte at blæse ham paa de udtørrede Lemmer. Men Borgfogden sagde, man maatte have et Pant, og det var vel bedst, at man indtil videre beholdt Kjørehestene. Kohlhaas, bestyrtet over

slig en uforskammet Fordring, vendte sig til Junkeren, og yttrede at han just giorde denne Reise for at sælge sine Heste. Men denne som stod og frøs i Døren, og svøbte sig Kiortelskiodene om Livet, svarede da der i det samme kom et stærk Haglilt, for at giøre Ende paa Sagen: Hvis han ikke lader Hestene blive tilbage, saa kast ham atter uden for Bommen! Og dermed gik han ind. Kohlhaas, som saae at det intet andet var ved at giøre, spændte sine Heste fra, førte dem ind i en Stald, som Fogden viiste ham, lod sin Karl blive tilbage for at passe dem vel, og fortsatte misfornøiet sin Reise til Leipzig, hvor han vilde være ved Messen.

Saasnart han kom til Dresden, hvor han havde et Huus med Staldrum i Forstaden, ilede han til Cancelliet, og her hørte han, hvad han strax havde formodet, at hele Historien med Passet var et Paafund. Da han nu forresten lykkeligt havde afsat sine Heste, saa reed han atter til Tronkenburg, uden videre Vrede, og uden at giøre sig Betænkninger over, hvad Hensigten med dette Indfald havde været, for at hente sine Kiøreheste tilbage. Den første Efterretning han fik her, var at man havde pryglet og bortjaget hans Karl, fordi han havde været grov. Kohlhaas spurgte Drengen, som viiste ham Vei, hvad han havde giort? men fik intet Svar. Nu aabnede han Stalden, og hvor stor var hans Forfærdelse, da han istedetfor sine to glatte glindsende Heste, saae et Par tørre, udtærede Dg, paa hvilke man kunde tælle Ribbenene; uden Pleie, uden Tilsyn; et sandt Billed af Elendighed. I det Hestene med en svag Bevægelse snøftede ham imøde, vendte han sig hviist opbragt til Drengen, og spurgte, hvad der var vederfaret hans Gangere? Drengen svarede: Ikke videre end at man, i denne Høstens Tid, har brugt dem lidt ude, til Markarbeide, i Man=

gel af Plovoxer. Kohlhaas, i Følelsen af sin Afmagt, søgte just atter at undertvinge sin Vrede og at forlade Roverhullet med sine Heste, da i det samme Borgfogden kom og spurgte, hvad der var at holde sig op over? Kohlhaas spurgte om det var menneskelig handlet? og viiste ham ved at smærte Øgene med Pidsken, at de stode ubevægelige, og neppe kunde røre dem. — O den Grobian! sagde Borgfogden; I skulde takket Gud til, at de leve endnu. Var det ikke billigt at Hestene fortiente deres Foder, med at arbeide paa Marken? Han bad ham tilsidst at holde sig i Skindet, hvis han ikke skulle pudse Hundene paa ham! — Hiertet slog Hesteprangeren stærkt under Troien; han følte stor Lyst til at kaste den nederdrægtige Tykkert i Dyndet, og at sætte sin Fod paa hans kobberfarvede Ansigt. Dog, hans Retfærdighedsfølelse, som lignede en Guldvægt, holdt ham tilbage. Han var ikke selv aldeles overbeviist, om hans Modstander havde fortient det; dæmpede derfor igien sin Heftighed, og spurgte med sagtere Stemme, i det han strøg Mankene paa sine Heste, hvad da hans Karl havde forbrudt? Fogden svarede: Den Slyngel har været trodsig her paa Gaarden, fordi han maatte gaae i en anden Stald med sine Øg; og forlangte at et Par Heste, der tilhørte to Junkere, der vare komne i Besøg, for den Sags Skyld skulde ligge paa Gaden. — Hvor gierne havde Kohlhaas i dette Øieblik havt sin Karl her, for at høre hans Udsagn! — I det samme kom Junkeren fra Jagt med en Sværm Riddere, Svende og Hunde, og de sidste begyndte strax at hyle morderligen, da de saae den Fremmede. Junkeren spurgte hvad det var? Fogden svarede at Kohlhaas vægrede sig ved at kiendes ved sine Heste, fordi de vare brugte lidet; og stillede med det samme Hesteprangerens Sag i det skiæveste Lys. Det er ikke mine Heste, stræng

Herre, raabte Kohlhaas; det er ikke de Heste, som vare tredive Guldgylden værd. Naar den Slubbert ikke vil kiendes ved sine Heste, sagde Junkeren med flygtig Bleghed, saa kan han lade dem staae. Kom Gynther, raabte han; Hans kom! — i det han rystede Støvet af sine Beenklæder. — Skaf Viin! — Og dermed gik han ind i Borgen.

Kohlhaas var allerede paa Veien til Dresden i Gallop, da i det samme Tanken om hans Karl, hvordan han havde ført sig op i Borgen, bragte ham til at ride først i Skridt, og derpaa at vende hiem til Kohlhaasenbrück. Thi bekiendt med Verdens skrøbelige Indretning, som han var, besluttede han, at hvis Karlen skulde have givet Anledning til hin Opførsel mod ham paa Borgen, da vilde han taale det. Men en ligesaa fortræffelig Følelse, der bestandig slog dybere Rødder, alt som han red videre og hørte bestandig paa Veien tale om Junker von Tronkas Uretfærdigheder mod de Forbireisende, sagde han ogsaa: at hvis det Hele, som det lod til, var et overlagt Niddingsværk, da skulde han skaffe sig selv og Verden Erstatning for de tilføiede Fornærmelser, og Sikkerhed for Fremtiden.

Saasnart han kom hiem og havde omfavnet sin Kone og sine Børn, spurgte han om Hersе; og nu fik han at vide, at Karlen var kommen hiem, jammerlig tilredt fra Borgen, havde maattet holde Sengen, og spyttet Blod. — Er han da nu kommen sig igien; spurgte Kohlhaas og tog sin Kappe af. — Paa Blodspytningen nær, sagde Lisbeth. — Ligger han da endnu i Sengen? spurgte Kohlhaas, og løste sin Halsklud. Konen svarede, han gik oppe nu. Det maa jeg dog selv undersøge, sagde Kohlhaas, satte sig i Lænestolen og sagde: Hent mig ham, kiære Kone!

Hvorledes har du baaret dig ad paa Tronken-

burg, sagde Husbonden, da Karlen kom; jeg er ikke ret vel fornøiet med dig. — Karlen, hvis blege Ansigt ved disse Ord fik en flygtig Rødme, taug et Øieblik og sagde derpaa: Det har I Ret i, Husbond! Thi et Knippe Svovlstikker, som jeg ved Himlens Styrelse havde i Lommen, og hvormed jeg havde isinde at stikke Roverreden i Brand, kastede jeg i Elven, da jeg hørte et spædt Barn skrige derinde, og tænkte: Lad Guds Lyn slaae den ned i Aske; jeg vil ikke! — Kohlhaas studsede: Hvorfor har man jaget dig ud af Tronkenburg, spurgte han. — Fordi jeg begik en slet Streg, sagde Karlen, og torrede sig Sveden af Panden; men Skeet er Skeet. Jeg vilde ikke lade Hestene slæbe sig ihiel paa Marken, men sagde, at de endnu vare unge og ikke havde været for Vogn før. Kohlhaas svarede, i det han søgte at skiule sin Forvirring, at han ikke heri havde talt ganske Sandhed, thi Hestene havde allerede forrige Aar været et Par Gange forspændte. Du kunde, som Giæst paa Borgen, vedblev han, gierne viist dig lidt forekommende, for et Par Ganges Skyld, i Høstens Tid. — Det gjorde jeg ogsaa, sagde Karlen; jeg tænkte Hestene døe ikke af det, og den tredie Formiddag indkjørte jeg dem tre Læs. — Derom har man ikke sagt mig et Ord, sagde Kohlhaas, og slog Øinene ned. — Min Uvilligheд, vedblev Karlen, bestod deri, at jeg om Eftermiddagen ikke vilde spænde dem for igien; og da Forvalteren bød mig frit Foder til dem derfor, og sagde at jeg kunde stikke Pengene, hvorfor jeg skulde kiøbe det, i min egen Lomme; saa vendte jeg ham Ryggen og sagde, han kunde giøre en Kieltring slige Forslag. — Og derfor er du jaget fra Tronkenburg? spurgte Kohlhaas. — Bevares vel, sagde Karlen; nei for en vederstyggelig Misgierning. Thi om Aftenen kom to Riddere til Tronkenburg, hvis Heste bleve

bragte i Stalden, og mine bundne ved Stalddøren; og da jeg spurgte Borgfogden hvor jeg skulde giøre af dem om Natten, saa viiste han mig en Svinestie, som var slaget op i Baggaarden af Lægter og Bræder. — Du mener, sagde Kohlhaas, at denne slette Indretning for Heste lignede meer en Svinestie, end en Stald. Det var en Svinestie, Husbond, svarede Karlen, en ægte virkelig Svinestie, hvor Svinene løbe ind og ud, og i hvilken jeg ikke kunde staae overende. Maaskee var der ingen Udvei, sagde Kohlhaas; Riddernes Heste havde dog ogsaa i visse Maader Fortrinet. Pladsen, sagde Karlen, i det han lod Stemmen synke, var knap; der var i alt syv Heste. Havde det været Jer, saa havde J ladet dem rykke lidt sammen. Jeg sagde, jeg vilde leie mig Staldrum i Byen, men Fogden svarede, at han maatte beholde Hestene under sin Opsigt; og at jeg ikke maatte understaae mig, at føre dem bort. Hm, sagde Kohlhaas; hvad giorde du da? — Siden det heed sig at de to Giæster kun vilde blive der een Nat, svarede Hørse, saa trak jeg Hestene i Svinestien. Men der gik een, der gik to, der gik tre Dage; og tilsidst heed det sig, at de vilde blive der endnu nogle Uger. — Naar vi ret skal see, Hørse, sagde Kohlhaas, saa var det ikke saa galt i Svinestien, som du troede, da du stak Næsen førstegang derind. — Det er sandt, svarede hin; da jeg havde feiet Stien lidt reen, gik det an; jeg gav Pigen Drikkepenge, for at hun skulde bringe Svinene et andet Sted hen; og om Dagen magede jeg det ogsaa saaledes, at Hestene kunde staae lige op; naar Morgenen kom, tog jeg Brædeskuret af, og lagde det paa om Aftenen igien. Saaledes stode de som Giæs, kigede ud af Taget og saae sig om efter Kohlhasenbrück, eller hvor de ellers kunde havt det bedre. — Men hvorfor i al Verden jog man dig da bort? spurgte

Kohlhaas. — Herre, jeg siger Jer det jo; svarede Karlen; fordi man vilde være af med mig. Fordi Hestene, saalænge jeg blev tilstede, ikke kunde fordærves i Mund og Grund. — Men det maatte jo dog have en Anledning, raabte Kohlhaas. — Det havde det ogsaa, svarede Herse, thi den anden Dag, Hestene havde tilbragt i Svinestien, vilde jeg ride dem tilvands; og neppe var jeg ved Slotsporten, førend Foged, Forvalter, Karle og Hunde vare efter mig, og man spurgte, hvor jeg vilde hen? Jeg vil ride Hestene tilvands, svarede jeg. Tilvands? raabte Fogden, Død og Helvede, jeg skal lære dig at ride dem tilvands i Kohlhasenbrück. Dermed kastede de mig af Hesten; og uden at tillade mig at tage Dækkener, Seletøi og en Byldt Linned som laae i Stalden, med mig, joge de mig ud med Pidskeslag, Fodspark og Nævepust; og hidsede tolv Jagthunde paa mig. Med min sidste Anstrængelse brækker jeg en Lægte af, og slaaer tre af de Kjøtere ihiel paa Stedet. Da skjøitede man de Andre ind. Jernporten blev slaaet raslende i, og jeg sank afmægtig til Jorden. — Med et blegt Ansigt, og med et tvungent skiælmsk Smiil spurgte Kohlhaas: Vilde du dog ikke ogsaa undskylde Herse? Og da denne blodrød i Ansigtet saa ned for sig: tilstaae det kun, sagde hin, Svinestien behagede dig ikke, du tænkte, i Stalden i Kohlhasenbrück er det dog bedre. — Himmel og Jord, raabte Herse, Seletøi og Dækkener lod jeg jo blive tilbage i Svinestien, samt en Byldt reen Vask. Vilde jeg ikke taget tre Rigsgylden med, som jeg havde gjemt i mit røde Silkehalstørklæde bag Krybben? Satan og Helvede! naar I taler saaledes, saa faaer jeg strax Lyst til at tænde Svovlstikkerne igjen, som jeg kastede bort. — Vær rolig Herse, sagde Kohlhaas, og at det er sandt, hvad du siger, vilde jeg tage Sacramentet paa. Gaae

i Seng, og lad dig give en Flaske Viin. — Og dermed stod han op, giorde en Fortegnelse over, hvad Karlen havde ladet blive tilbage i Svinestien, specificerede Værdien deraf, spurgte ham ogsaa, hvor hoit han anslog Helbredelsesomkostningerne, trykkede hans Haand endnu engang, og lod ham gaae.

Esterat have raadsort sig med sin Hustru, som fuldkommen bifaldt ham, indgav han nu, ved en Advocats Hielp, sin Klage til Dresden. Sagen var klar, den Omstændighed at Hestene paa en lovstridig Maade vare tilbageholdte, kastede Lys over det Hele. Det manglede heller ikke Kohlhaas paa Venner, i den Tid han saae sig om i Residentsen, hvilke lovede at virke for ham. Han spiste med et godt Haab flere Gange til Middag hos sin Advocat, gav ham de fornodne Penge til Sagens Omkostninger, og ilede glad hiem til sin Hustru Lisbeth. Men — der forgik Uger, Maaneder — og endelig erfarede han at Sagen efter høiere Ordre, aldeles var lagt hen og undertrykt; thi Junker Wenzel von Tronka var i Slægt med to andre Junkere, hvoraf den ene var Overhofmundskiænk og den anden Kammereer. Advocaten raadte Kohlhaas at noies med, at faae sine Heste igien, og bad ham forskaane sig for at have meer at giøre med denne Ting.

Kohlhaas var just paa den Tid i Brandenburg, hvor Stadthauptmand Henrik von Geusen, under hvis District Kohlhasenbrück laa, var beskiæftiget med at anvende en betydelig Sum, der var tilfaldet Byen, paa velgiørende Indretninger for Fattige. Især beflittede han sig paa at bringe en Sundhedsbrønd, som man lovede sig meget af, istand for Verkbrudne og Syge. Da han nu kiendte Kohlhaas godt, saa tillod han gierne Karlen Hersc, der fra hint Optrin paa Tronkenburg stedse havde følt en Smerte over Brystet, at maatte

prøve det strax. Det traf sig just saaledes, at Herse laae i Badet, (der var indrettet ved Kilden, forsynet med et lille Tag,) og at Stadshauptmanden stod ved Randen af Kiedelen, da Kohlhaas fik hint bedrøvelige Brev fra Dresden. Da nu Stadshauptmanden saae ham fælde Taarer derpaa, og da Kohlhaas, istedet for at svare ham hvad det var, rakte ham Brevet, saa blev han meget bevæget, og lovede at skrive Churfyrsten af Brandenburg til derom, som en Sag der vedkom ham, da Kohlhaas var en Brandenborger; og naar hin forlangte det af Churfyrsten af Sachsen, saa vilde vist Sagen gaae sin lovlige Gang. Nu indgav da Kohlhaas paa denne Maade sin Suplik, og reiste forneiet hiem. — Men han havde ikke været mange Uger hiemme, før han fik Efterretning fra Stadshauptmanden om, at Churfyrsten havde givet Supliken til sin Kanzler Grev Kallheim, og at denne, istedet for at sende den lige til Retten i Dresden, havde ladet høre hos Junker von Tronka, hvorledes det hang sammen. Derved var Sagen atter skadet; thi Grev Kallheim (fik Kohlhaas underhaanden at vide) var i Svogerskab med Junker von Tronka. Det var altsaa kommet følgende Resolution: Kohlhaas var, efter det dresdenske Tribunats Beretning, en unyttig Querulant; Junkeren holdt aldeles ikke hans Hest tilbage; han kunde afhente dem, eller sige Junkeren hvor han vilde have dem hen; og forresten bad man ham at forskaane Cancelliet i Fremtiden for slige Drillerier og Kiævlerier. Kohlhaas, hvem det ikke var om Hestene at giøre, men som havde følt den samme Smerte over et Par Hunde, — Kohlhaas skjemmede af Vrede. Saa ofte han hørte Larm i Gaarden, saae han ud, i den Tanke at det maaskee var Junker von Tronkas Folk, der bragte de udmarvede Heste tilbage med en Undskyldning; det Eneste, hvorpaa

hans af Verden velopdragne Siæl ikke var forberedt. Men han hørte snart, at Hestene nu som før maatte trælle i Aaget paa Marken, mellem Junker von Tronkas øvrige Ploveg; og midt i den Smerte, som en saa uhyre Verdensuorden lod ham føle, svulmede hans Bryst af en indvortes Fornemmelse om at hans egen Overbeviisning og Forsæt nu var kommen til Modenhed.

Nu indbød han en Amtmand, sin Nabo, som ofte havde Lyst til at kiøbe hans Jorder, og spurgte ham, hvad han vilde give ham Alt i Alt for alle hans Ejendomme, i det Brandenborgske og i det Saxiske, løst og fast? — Lisbeth, hans Hustru, blegnede ved dette Spørgsmaal; tog den lille Dreng op, som legede paa Gulvet, trykkede ham til sit Bryst, og betragtede Kohlhaas med dødelig Frygt. Amtmanden spurgte forundret, hvad der kunde bringe ham til et saa besynderligt Forslag? — Men Kohlhaas svarede rolig, at det aldeles intet nyt Indfald var; at han længe havde havt i Sinde, at sælge disse Ejendomme, for at sætte sig ned et andet Sted; og tilføiede med en tvungen Munterhed: Kohlhasenbrück var jo ikke al Verden; at der kunde gives Forhold, i hvilke det at forstaae sit Husvæsen som en ordentlig Fader, var underordnet og uværdigt; og kort, han maatte sige ham, hans Siæl svulmede af store Forsæt, om hvilke han snart vilde faae Noget at høre. Amtmanden, beroliget ved disse Ord, sagde i det han smilende vendte sig til Konen, som uafladelig kyssede den Lille, — han vilde dog ikke forlange Betaling strax? lagde sin Hat og Stok og giennemlob det Papir med Dinene, som Kohlhaas rakte ham. Denne sagde, det var een inden fire Uger forfalden Kiøbecontrakt; at alting stod deri, hvad der skulde, undtagen Kiøbesummen, og Underskrifterne. Konen gik op og ned i

Stuen med Barnet ved sit Bryst, saa at Tørklædet, som den Lille trak i, næsten hvert Øjeblik truede med at falde ned af Skuldrene. Amtmanden sagde, at han jo ikke her kunde vurdere Ejendommen i Dresden; men Kohlhaas svarede, han vilde sælge dem for hundrede Guldgylden; og han vidste de havde kostet ham det Dobbelte. Amtmanden, som nu begyndte at faae Lyst, sagde: han kunde ikke bruge Stuthestene i Stalden; men da Kohlhaas yttrede, at han ogsaa vilde beholde dem tilligemed nogle Vaaben, der hang i Rustkammeret, saa trak Amtmanden det endnu noget ud og giorde ham derpaa et Spotbud, som han allerede eengang, halv i Spøg, havde giort Kohlhaas paa en Spadseregang. Kohlhaas hentede Pen og Blæk, og da Amtmanden høistforundret spurgte, om det virkelig var hans Alvor? spurgte hin, om han troede han vilde drive Gjæk med ham? Nu blev Kontrakten indgaaet; dog paastod Amtmanden det saaledes, at Kohlhaas kunde træde tilbage igien, hvis han vilde. Herpaa trykkede Kohlhaas fornøiet hans Haand, lod hente Viin, spurgte Amtmanden noget om Krigen med Polen og Tyrkiet, indviklede ham i politiske Samtaler, drak ham til endnu engang, og lod ham gaae.

Da Amtmanden var gaaet kastede Lisbeth sig for sin Husbonds Fødder: "Dersom du elsker mig og dine Børn, sagde hun, og ikke allerede har forskudt os af en Aarsag, som jeg ikke kiender, saa sig hvad har bragt dig til dette Skridt. Bedste Kone, sagde Kohlhaas, i det han reiste hende op og omfavnede hende. Man har kaldet min Klage mod Junker Wenzel von Tronka et unyttigt Klammerie. Jeg maa selv personlig indgive den til Landets Herre. Hvorfor vil du dog sælge dine Eiendomme? raabte Konen. Kohlhaas trykkede hende kiærligt til sit Bryst og sagde:

I et Land som ikke beskytter min Ret, vil jeg ikke blive. Heller være Hund end Menneske, naar jeg dog skal trædes med Fødder. Endnu er der Haab og saa bliver vi her. Men raadeligst er det i Tide at være belavet paa Alt, og derfor ønskede jeg, du skulde giøre en lille Reise til din Moder i Schwerin, som du dog saalænge ikke har besøgt. — Jeg skal drage til min Moder i Schwerin, gaae over Grændserne med mine Børn! raabte Hustruen, og Forfærdelse qvalte hendes Stemme. O, jeg forstaaer dig! Du behøver kun Heste og Vaaben, alt det Øvrige kan sørge for sig selv. Med disse Ord satte hun sig ned paa en Skammel og græd. Kiære Lisbeth, sagde Kohlhaas studsende: Gud har velsignet mig med Hustru og Børn, med rigelig Ejendom, skal jeg i Dag ønske førstegang at han ikke havde giort det. Skal jeg opgive min Sag, sagde han, i det han strøg hende Lokkerne fra Panden; skal jeg ride til Junker von Tronka, og ydmygt bede ham om Hestene igien? Og da hun ikke turde sige: Nei, nei, men trykte det ene Kys paa hans Læber efter det andet, saa stod Kohlhaas op med disse Ord: Nu saa und mig den Frihed, at forskaffe mig min Ret. — Nu stod Lisbeth op, og i det hun tørrede sine Øine, sagde hun: hun havde et Indfald! Hun vilde selv reise til Berlin og give Landsfaderen Klagen. Han er omringet af Utallige, sagde hun; den som nærmer sig ham, er udsat for mange Fortrædeligheder; det er paa tusende Maader lettere for et Fruentimmer end for en Mand, at nærme sig ham. Og nu fortalte hun, i det hun rødmende nedslog sine Øine, at Castellanen ved det churfyrstelige Slot i hendes Ungdom, da hun var i Schwerin, havde beilet til hende; at han vel nu havde Kone og mange Børn, men dog bestandig havde en venlig Godhed for hende. Kohlhaas kysede glad sin Kone ved denne Tidende. Der

blev aftalt at hun skulde reise, og see at skaffe sig en Bopæl hos Castellanens Kone, i nogle Dage, for ved Leilighed at treffe Churfyrsten paa Slottet. Han gav hende Klagen; og hun reiste, ledsaget af hans tro Karl Sternbald til Berlin.

Denne Reise havde det allerulykkeligste Udfald. Thi, efter nogle Dages Forløb, kom alt Sternbald langsomt rullende ind i Gaarden med Vognen i hvilken Konen udstrakt laae farlig qvæstet for Brystet. Kohlhaas, der traadte bleg ud, kunde intet Sammenhængende erfare. Castellanen, sagde Karlen, havde ikke været hiemme; man havde været nødt til at stige af i et Vertshuus i Nærheden af Slottet. Dette havde Lisbeth strax forladt næste Morgen, og befalet Kudsken at blive tilbage med Hestene; først om Aftenen var hun kommet tilbage i denne Tilstand. Det lod til at hun altfor dristig havde nærmet sig Churfyrstens Person, og at Een af Vagten, uden at Fyrsten kunde giøre derfor, i sin barske raae Tienestiver, havde stødt hende med en Landse for Brystet. I det mindste blev det saaledes sagt af de Folk, som bragte hende hiem, thi selv kunde hun ikke tale for Blod, som bestandig randt ud af Munden. Klagen havde en Ridder taget hende ud af Haanden. Karlen sagde, han vilde strax sat sig paa en Hest og redet hiem for at berette Husbonden den bedrøvelige Begivenhed; men uagtet alle Lægens Indvendinger, havde hun paastaact, at hun vilde bringes til sin Mand i Kohlhaasenbrück. Kohlhaas bragte hende, udmattet af Reisen som hun var, strax i Seng, hvor hun endnu levede nogle Dage, i stor Smerte ved at drage Veiret. Man søgte forgiæves at bringe hende til Bevidsthed, for at faae noget meer at vide om Sagen. Hun laae stille med stive, allerede brustne Øine og svarede intet. Kun kort før hendes Død fik hun atter Besindelsen.

Thi da en lutherſk Præſt (hun og hendes Mand bekiendte ſig til denne nysudbredte Lære) ſom ſtod ved hendes Seng, med høi Stemme andægtig forelæſte hende et Kapitel af Bibelen, saa ſtirrede hun pludſelig paa ham med et merkt Blik, tog ham Bibelen af Haanden, ſom om der intet paa det Sted var, der var værd at forelæſe hende, bladrede og bladrede, og lod til at ſøge noget deri; og viiſte endelig Kohlhaas med Pegefingeren det Vers: „Elſk eders Fiender! giører dem vel, ſom hade og forfølge eder!" Hun trykkede tillige, med et overordentlig ſaligt Blik, hans Haand og døde. — Kohlhaas tænkte: Gid Gud aldrig tilgive mig paa den Maade, ſom jeg tilgiver Junkeren; kyſſede hende, medens hans Taarer hyppigt flød, trykte hendes Øine til, og forlod Værelſet. Han tog de hundrede Guldgylden, ſom Amtmanden allerede havde ſendt ham for Gjendommen i Dresden, og beſtilte en Jordefærd, der lod til mindre at være for hende, end for en Fyrſtinde. Han lod giøre en Egekiſte, ſtærkt beſlaaet med Metal, Silkepuder med Guld- og Solvgvaſter; og en Grav, otte Alen dyb, muret af Qvaderſteen og Kalk. Han ſtod ſelv med ſit yngſte Barn paa Armen og holdt Øje med Arbeidet. Da Begravelſesdagen kom, blev det ſneehvide Liig ſtillet til Skue i en Sal, ſom var overtrukken med ſort Klæde. Præſten havde juſt holdt en rørende Tale ved hendes Liigbaare, da man bragte Kohlhaas den churfyrſtelige Reſolution paa hans Klage. Den beſtod deri: Han ſkulde hente ſine Heſte fra Tronkenburg, og blev truet med Fængſelſtraf, hvis han rørte videre ved den Sag. Kohlhaas giemte Brevet, og lod Liigkiſten bringe paa Vognen. Saaſnart Gravhøien var kaſtet, Korſet plantet derpaa, og Liigfølget var borte, kaſtede han ſig endnu engang for hendes ede Seng; og derpaa ſkyndte han ſig at iværkſætte

sin Hævn. Han satte sig ned og forfærdigede en Dom, ved hvilken han, i Kraft af Naturens Ret og den ham medfødte Magt, befalede Junker von Tronka inden tre Dage at bringe de ved Markarbeide udhungrede Heste til Kohlhaasenbrück igien, og i egen Person at fore dem fede i hans Stald. Dette Brev gav han et ridende Bud, og befalede Karlen, strax at ride tilbage til Kohlhaasenbrück, naar han havde afleveret Brevet.

Da de tre Dage vare forløbne, uden at man kom med Hestene, kaldte han paa Herse og betroede ham, hvad han havde paalagt Junkeren; spurgte ham derpaa, om han vilde ride med til Tronkenburg, for at hente ham, og hiælpe med at bruge Pidsken, hvis Junkeren skulde være doven med Staldforingen? Og da Herse med et Hurraraab kastede sin Hue i Veiret, og forsikkrede at han vilde lade sig en Tamp flætte med ti Knuder, for at lære Junkeren Striglingen ret, saa solgte Kohlhaas sit Huus, skikkede sine Børn indpakket i en Vogn over Grændserne, sammenkaldte om Natten sine syv øvrige Karle, enhver saa tro som Guld, gav dem Vaaben og Heste, og begav sig til Tronkenburg.

Den tredie Nat bestormede han altsaa Borgen, efterat han med sine Folk havde indredet Bommanden og Portneren som stod og talede med hinanden ved Indgangen; og medens alle Skurene, som stode i Gaarden og som de stak i Brand knittrede op i lys Lue, og medens Herse ilede op ad Vindetrappen, og med Hug og Stik overfaldt Fogden og Forvalteren, der sadde halvafklædte og spillede Kort, styrtede Kohlhaas ind i Slottet til Junker Wenzel. Saaledes nedfarer Engelen paa Dommedag: Junkeren, der just sad mellem en Sværm Søster, og med Latter forelæste dem Hesteprangerens fældede, og til sig afsendte

Dom, havde aldrig saasnart hørt Stemmen i Slotsgaarden, førend han saa bleg som et Liig raabte til Herrerne: Mine Venner, redder Eder! og forsvandt Kohlhaas, der ved Indtrædelsen i Salen, greb en Junker Hans von Tronka, som kom ham imøde, i Brystet og kastede ham i en Krog, saa at hans Hierne besprøitede Væggen, spurgte, imedens Karlene overvandt og adspredte de andre Riddere, der havde grebet til Vaaben: hvor Junker Wenzel von Tronka var? Da i Angsten ingen turde svare, sparkede han begge Dørene op til Sideværelserne, gjennemstormede i et Øieblik den vidtløftige Bygning i alle Retninger, og da han ingen fandt, styrtede han bandende ned i Slotsgaarden, for at lade Udgangene besætte. Imidlertid havde de brændende Brædeskure stukket Ild paa Slottet, og medens den tykke Røg i frygtelige Skyer hvirvlede mod Himlen ud af Lugerne, og Sternbald med de øvrige Karle sammensloebte alt hvad der var løst og fast, og kastede det mellem Hestene som godt Bytte, fløi, under Herses Hurraraab, Slotfogdens, Forvalterens samt deres Koners og Børns Liig ud af Sidebygningen. Kohlhaas, der paa Trappen mødte den gamle værkbrudne Husholderske, blev staaende og spurgte hvor Junkeren var? og da hun med svag, skiælvende Stemme svarede: hun troede han var flygtet til Kapellet, saa kaldte han paa to Karle med Fakler. I Mangel af Nøgle, aabnede han Indgangen med Øxer og Brækjern, kastede Altar og Bænke mellen hinanden, og fandt dog til sin store Smerte Junkeren ei. Det traf sig just at en ung Karl af Slottets Tienestefolk skyndte sig hen, idet Kohlhaas kom ud af Kapellet, for at trække Junkernes Stuthingster, ud af en stor grundmuret Stald, der truedes af Ilden. Kohlhaas, der i samme Øieblik blev sine to udmarvede Heste vaer i et elendigt Skuur, spurgte Karlen: hvorfor han ikke re-

dede dem? Og da denne, i det han stak Nøglen i Stalddøren, sagde: Skuret stod jo alt i lys Luc; saa kastede Kohlhaas, efterat han med Heftighed havde revet Nøglen ud, den over Muren, drev Karlen, med hyppige Fugtel af den blanke Klinge, ind i det brændende Skuur, og tvang ham, under en skrækkelig Skoggerlatter af de Omkringstaaende, til at redde Hestene. Alligevel fandt Karlen, da han bleg som et Liig kom ud med Hestene af Skuret, der styrtede ham i Hælen, ikke Kohlhaas meer; og da han havde fundet ham igien, og spurgte, i det Prangeren vendte ham Ryggen, hvad han nu skulde giøre med Hestene? — saa hævede Kohlhaas med en frygtelig Mine sin Fod — havde han sparket til var det blevet Karlens Død — besteeg, uden at svare ham, een af Gangerne, reed hen i Borgporten og vendte der Dagens Frembrud, medens Karlene hæriede.

Da Morgenen frembrød havde Ilden ødelagt hele Slottet paa Murene nær; og ingen andre var der tilstæde, uden Kohlhaas og hans syv Svende. Han steeg af Hesten, og undersøgte endnu engang i Solens Skin den hele oplyste Plads, med alle sine Kroge; og da han, saa tungt det faldt ham, havde overbeviist sig om, at hans Foretagende var mislykket, saa udsendte han, mod i Hu, Herse med et Par andre Karle, for at opdage hvad Vei den flygtende Junker havde taget. Især var han heel urolig over et nyt Frøkenkloster ved Navn Erlabrunn, som laae ved Muldens Bredder, og hvis Abedisse Antonia von Tronka var bekiendt i Egnen for en velgiørende og hellig Kone. Thi det forekom den ulykkelige Kohlhaas kun altfor sandsynligt, at Junkeren var flygtet til sin kiødelige Faster, der havde opdraget ham i hans tidligste Ungdom. — Nu besteeg han Taarnet over Porten, hvor der endnu fandtes et beboeligt Værelse, og her forfattede han et saakaldet

„Kohlhasisk Mandat" i hvilket han opfordrede Landet til ingen Bistand at yde Junker von Tronka, med hvem han laae i en retfærdig Krig; men at udlevere ham strax, hvor det saa var, under Livsstraf og deres opbrændte Ejendommes Fortabelse. Denne Erklæring lod han udbrede i Egnen af Reisende og Fremmede; ja han gav Waldmann sin Karl en Afskrivt deraf, for at bringe den til Abedissen i Erlabrunn. Derpaa talede han med nogle af Junkerens Folk, der vare misfornøiede med ham, og som ønskede a' træde i Tieneste hos Kohlhaas. Han bevæbnede dem som Fodfolk, med Buer og Dolke, og lærte dem at sidde til Hest bag Ryttereu; og efterat han havde giort alt Byttet til Penge, og delte Pengene mellem dem, udhvilede han nogle Timer i Porttaarnet, efter sine jammerlige Forretninger.

Henimod Middag kom Herse tilbage og bekræftede hans Formodning. Junker von Tronka var flygtet til Klosteret. Kohlhaas sukkede dybt ved denne Efterretning, spurgte om Hestene havde faaet Foder, og da man svarede ja, svang han sig i Sadelen lod Hoben følge sig, og inden tre Timers Forløb stod han for Erlabrunn. Just da et fiernt Tordenveir traf op i Horizonten og han havde ladet sine Fakler tænde, drog han ind i Klostergaarden, og lod spørge om man havde faaet Mandatet? Medens Stiftsfogden, en gammel lille hvidhovet Mand spændte sig i sit Harnisk, og befalede Svendene, som omringede ham, med dristig Stemme at de skulde ringe med Stormklokken, traadte Stiftsfruen bleg som et Liig, med den Korsfæstedes sølverne Billed i Haanden, ud paa Trappen, fulgt af alle sine Jomfruer, og kastede sig i Knæ for Kohlhaases Hest. Denne, medens de andre bemægtigede sig Stiftsfogden, spurgte med et mørkt Blik: Hvor er Junker von Tronka? I Wittenberg, Kohlhaas, værdige Mand, svarede

hun, i det hun afløste et stort Knippe Nøgler, hun havde ved Beltet; og med skiælvende Stemme lagde hun til: „Frygt Gud og begaa ingen Uretfærdighed!“ Kohlhaas tilbagestyrtet i den utilfredsstillede Hævns Helvede, havde just isinde at raabe: Stik Ild paa! Da i det samme en Lynstraale med et forfærdeligt Skrald slog ned i Jorden lige ved hans Side. Han spurgte hende nu, om hun ikke havde faaet hans Mandat? Saa sandt Gud hielpe mig, svarede hun, først to Timer efter min Fatters Afreise. Og da Waldmann, til hvem den fortørnede Kohlhaas vendte sig, undskyldte sig med, at han ikke før havde kundet komme over Mulden, fordi den havde overskyllet sine Bredder; og da den styrtende Plaskregn aldeles udslukkede Faklerne i Gaarden, saa følte Kohlhaas sin Smerte dulme; han lettede paa Hatten ad Stiftsfruen, vendte med sin Hest, gav den Sporerne, sagde: Junkeren er i Wittenberg! og forlod Klosteret.

Da Natten frembrød tog han ind i et Værtshuus paa Landeveien, hvor han maatte hvile en Dag for de udmattede Hestes Skyld, og da han vel indsaae, at han med ti Mand intet kunde udrette mod en Stad som Wittenberg, saa udgav han atter et Mandat, hvori han forteligen fortalte hvad der var hændet ham, og i det han tillige lovede Haandpenge og andre Krigens Fordele, opfordrede han enhver god Christen til at giøre fælles Sag med sig mod Junker Wenzel von Tronka, som var alle Christnes almindelige Fiende. I et andet Mandat kaldte han sig „en Rigs- og Verdensfrie, Gud allene underkastet Herre.“ — Uagtet det Urimelige heri, fik han dog et stort Tilløb, og han commanderede nogle og tredive Mand, da han begav sig hen at afbrænde Wittenberg. Med Heste og Karle leirede han sig i et gammelt forfaldent Teglskuur, som stod i en mørk Skov, og da han havde erfaret, at man i Byen

havde faaet hans Mandat, begav han sig om Natten did, stak Byen i Brand paa flere Steder, og medens hans Folk plyndrede Forstaden, opslog han en Plakat paa en Kirkedør, hvori der stod, at han, Kohlhaas, havde stukket Ild paa Staden, og dersom de ikke udleverede Junkeren, saa skulde han lægge den saaledes i Aske, at ingen Mur mere vilde skiule Forræderen. Den gamle Landfoged Otto von Gorges sendte et Bannet med halvtredsindstyve Mand ud imod den Rasende, men en Hovedsmand Gerstenberg, som førte den, bar sig saa slet ad, at Kohlhaas aldeles overvándt ham, og tilintetgiorde hans hele Hob. Kohlhaas stak næste Nat atter Byen i Brand, og slog en Plakat op, hvori han fortalte hvorledes det var gaaet Gerstenberg. Landfogden, opbragt paa det Høieste herover, gav Junker Wenzel en Vagt til at beskytte ham mod det rasende Folk, som endelig vilde have ham udleveret; og gik selv med en mægtig Hob imod Dragen, som ødelagde Landet. Denne var Prangeren smild nok til ikke at give sig i Kast med. Han lod som han vilde flygte til det Brandenborgske; lokkede Landfogden fem Mile efter sig; skyndte sig derpaa om Natten med sine Folk til Wittenberg igien, og antændte Byen tredie Gang. En stærk Nordenvind bidrog til at i mindre end tre Timer, to og syrgetyve Huse, to Kirker, flere Klostere og Skoler, og Landfogdens Pallads laae i Aske. Landsfogden, som troede at Kohlhaas var flygtet til Brandenburg, fandt ved sin Tilbagekomst den ødelagte Stad i det græsseligste Oprør. Folket havde i tusindviis forsamlet sig uden for Junkerens Huus, og fordrede med et rasende Skrig hans Udleverelse. To Raadsherrer i Ordensdragt beviiste forgiæves, at man først maatte indhente Ordre fra Dresden; Pøbelen vilde intet høre, og man var just ifærd med at sleise Huset, da Landfogden atter drog ind i Byen. Hans ærvær-

dige Nærværelse indgiød Folket Ærefrygt, og da han havde fanget tre af den Kohlhasiske Bande, som han for alles Øine lod lægge i Lænker, med den Forsikkring at man snart skulde faae fat paa Anførerne selv, saa lykkedes det ham, at standse Oprøret, og indtil videre at frelse Junker von Tronka. Denne, der var falden i Afmagt, blev gneden i Tindingerne med Edike, Landfogden gav ham et foragteligt Blik; da man havde givet ham en Trøie paa Kroppen, sat ham en Hielm paa Hovedet, og han med halv blottet Bryst af Mangel paa Luft, vaklede over Gaden, understøttet af sin Svoger Grev von Groschau, fulgte Mængdens Forbandelser ham. Man kaldte ham en Blodigel, en elendig Landeplager og Menneskeqvæler, som havde styrtet Wittenberg og hele Saxen i Ulykke.

Imidlertid kom der Bud fra Regieringen i Dresden, at den intet vilde vide af Junkerens Opholold i Residentsen, før man havde overvundet Mordbrænderen; dog meldte man til dens Beroligelse, at Prinds Frederik af Meißen allerede nærmede sig med fem hundrede Mand, for at beskytte dem. Landfogden som saae at dette ikke kunde være en stor Trost for Staden, da Kohlhaas med Ild og Sværd bestandig giorde sig mere frygtelig, lod blot opslaae en Plakat om Prindsens Ankomst; lod under Bedækning en lukket Vogn kiøre ud af Byen, og da Folket saaledes med Hensyn til Junkerens Opholdssted var bragt i Roligheed, bred han selv op med tre hundrede Mand, og stodte til Prinds Frederik af Meißens Hær. Imidlertid var Kohlhaases Flok steget til tre hundrede Mand, og da han i Jassin havde fundet et Forraad af Vaaben, havde han udrustet sin Skare paa det Fuldstændigste, og nu besluttede han, da Faren truede, at komme dem imøde som en Stormvind. Natten derpaa overfaldt han derfor Prindsen af Meißen ved

Mühlberg. Her havde han vel den Ulykke at miste sin Hersc, som strax blev skudt ned af Hesten, men forbittret nedhuggede han ogsaa Prindsens Hær, der ikke kunde faae Tid til at stille sig i Slagorden, at Frederik, haardt saaret i største Uorden, maatte flygte til Dresden med de Overblevne. Bragt til den yderste Forvovenhed ved denne Lykke, vendte Kohlhaas sig mod Landfogden, inden denne kunde faae Nys derom, og bekiæmpede ham ved høilys Middag ved Byen Damerow, paa aaben Mark; sandt nok, med stort Forliis, men med lige Fordeel, indtil Natten overfaldt dem. Ja; han havde udentvivl næste Morgen angrebet Landfogden igien, dersom ikke denne, underrettet om Prindsen af Meißens Tab, havde holdt det raadeligt, for det første at trække sig tilbage til Dresden igien.

Fem Dage derefter stod Kohlhaas for Leipzig og stak Byen i Brand paa tre Steder. Han kaldte sig ved denne Leilighed i et Mandat: Erkeengelen Michaels Statholder, der var kommen med Ild og Sværd, for at straffe den Argelist, hvori Verden var sunken, paa hver Den, som tog Junker Wenzel i Forsvar. — Fra Slottet Lützen, som han havde overrumplet, formaaede han Folket til en bedre Tingenes Orden; og Mandatet var, i et Slags Forrykthed, undertegnet: Givet paa vor provisoriske Verdensregierings Sæde, Erkeslottet Lützen.

Skiønt nu en vedholdende Regn heldigviis snart slukkede Ildebranden, uden at den havde giort stor Skade, saa vare dog Leipzigerne i den yderste Nød; thi Kohlhaas troede Junker Wenzel var der, og da de forgiæves havde udsendt hundrede og firsindstyve Riddere, som Mordbrændere havde slaaet tilbage, var der ikke andet for dem at giøre end at lukke deres Porte og holde Vagt paa Muren. Forgiæves for-

sikkrede man Kohlhaas, i opslagne Plakater, at Junkeren ikke var paa Pliessenburg; han truede dem med Ødelæggelse, indtil de bestemt sagde ham hvor han var. Churfyrsten havde neppe faaet Tidende om alt dette, før han besluttede, i Spidsen af to tusinde Mand, selv at gaae imod Kohlhaas og fange ham. Han gav Landsogden Bebreidelser, fordi han ikke bedre havde vidst at ordne sine Sager. Men hvad skildrer den Forfærdelse, der betog Hovedstadens Indvaanere, da de hørte, der var opslaaet en Deklaration til Kohlhaas, (man vidste ei af hvem) at Junker Wenzel var i Dresden. I disse Omstændigheder paatog sig Doctor Martin Luther, ved den Anseelse som hans Stilling i Verden gav ham, og ved sin Tales Kraft, at bringe Kohlhaas tilbage til Orden og Menneskelighed; og stolende paa en god Grund i Mordbrænderens Bryst, lod han opslaae følgende Placat i alle Stæder og Byer:

„Kohlhaas! Du som giver dig ud for at være „sendt til at føre Retfærdighedens Sværd, hvad un„derstaaer du dig, Forvovne, vanvittig af blind Li„denskab, fyldt af Uretfærdighed, selv fra Isse til „Fodsaalen? Fordi Landets Herre, som du skylder „Underdanighed, har nægtet dig din Ret, din Ret „i Striden om et forsængeligt Gods, opstaaer du „Lastværdige, med Ild og Sværd; og, som Ulven „i Ørken, indbryder du i den fredelige Menighed, „som beskiærmer dig. Du, som fuld af Usandhed „og Argelist forfører Menneskene paa denne Maade, „troer du, Synder, paa hin Dag at kunne bestaae „for Guds Domstol, naar han skuer i alle Hiertets „Folder? Hvor kan du sige, at din Ret er nægtet dig, „du, hvis grusomme Bryst, pirret af Lyst til skammelig „Selvhævn, efter de første letsindige Forsøg, der mis„lykkedes, ganske har opgivet Umagen at forskaffe dig

„den? Er en Bank fuld af Rettens Tienere og „Midlere, der forkomme et Brev som bringes dem, „eller forsømme en Undersøgelse, som de skulde giore, „din Øvrighed? Og maa jeg sige dig det, du Guds= „forgangne, at din Øvrighed intet veed om din Sag? „Ja, at Landsfaderen, mod hvem du opsætter dig, selv „aldrig har hørt dit Navn; saa at han, naar du hist „træder for Guds Throne, i den Mening at for= „klage ham, med et klart og roligt Ansigt kan sige: „Herre, denne Mand giorde jeg ingen Uret, thi hans „Tilværelse var hidindtil fremmed for min Siæl. „Viid da: det Sværd, du fører, er et Røver= og et „Mordersværd; en Rebel est du, og ingen Kæmpe „for den retfærdige Sag. Dit Maal paa Jorden „her er Steile og Hiul, og hist Fordømmelsen, over „din Misgierning og Ugudelighed.

„Wittenberg, o. s. v.

Martin Luther."

Kohlhaas tænkte just atter paa at afbrænde Leip= zig, thi at Junker Wenzel var i Dresden, troede han ikke; da Sternbold og Waldmann bleve Pla= katen vaer, opslaaet paa Slotsporten. De vilde ikke sige ham det, og haabede altid han skulde opdage det selv; men der forgik flere Dage. Mork og hen= sunken i sig selv lod han sig vel see om Aftenen og gav sine korte Befalinger, men saae intet. Der= for havde de isinde at giøre ham opmærksom der= paa en Morgen, da han vilde lade et Par Karle hænge, som havde plyndret i Egnen mod hans Villie. Han kom just i det Øjeblik, som han sædvan= lig pleiede, efter hans sidste Mandat, fra Domplad= sen. Et stort Cherubsværd blev baaret foran ham, paa en rød Ryslæders Pude med Guldqvaster, og tolv Karle med brændende Fakler fulgte ham. Da gik de tvende Mænd, med deres Sværd under Armen, just

saaledes omkring Pillen ved Slotsparken, at det maatte vorde ham paafaldende. Kohlhaas slog, i det han fordybet i Tanker og med Hænderne paa Ryggen gik ind under Portalet, Øjnene op, og da Svendene ærbødigt vege tilbage, da de saae ham, saa traadte han, i det han adspredt stirrede paa dem, med raske Skridt hen for Pillen. Men hvo beskriver hvad der foregik i hans Siæl, da han saae det Blad, der forekastede ham Uretfærdighed, underskrevet med det dyrebareste og ærværdigste Navn, han kiendte? Med Martin Luthers Navn? En høi Rødme opsteg i hans Ansigt; han giennemlæste det, i det han tog Hielmen af, to Gange, fra Begyndelsen til Enden, vendte sig med uvisse Blik til Svendene, som om han vilde sige noget, og sagde intet; løste Papiret af Væggen, giennemlæste det endnu engang, og raabte: Waldmann! lad min Hest sadle! og derpaa: Sternbald! følg mig ind paa Slottet! og forsvandt.

Meer end disse faae Ord behøvedes der ikke, for i den hele fordærvelige Frygtelighed, som han der stod, at afvæbne ham. Han forklædte sig som en thüringsk Forpagter, sagde til Sternbald, at et vigtigt Ærinde tvang ham til at reise til Wittenberg; overgav ham i nogle af de fortrinligste Svendes Nærværelse Bestyrelse, og drog derpaa, med den Forsikkring, at han skulde være her inden tre Dage igien, til Wittenberg.

Under et fremmed Navn tog han ind i et Værtshuus, og saasnart det mørknedes, gik han, indhyllet i sin Kappe og forsynet med et Par Pistoler, som han havde erobret i Tronkerburg, til Luther. Luther, som sad mellem Papirer og Bøger, og saae den fremmede besynderlige Mand komme ind og lukke Døren i Laas efter sig, spurgte ham hvo han var og hvad han vilde? Og Manden, som ærbødig tog sin Hat

af, og som i en bange Følelse af at hans Navn vilde foraarsage Skræk, havde aldrig saasnart sagt at han var Hestepraugeren Michael Kohlhaas, førend Luther raabte: Viig bort fra mig! og i det han ilede fra Pulten hen til Klokkestrængen for at ringe, sagde han: Dit Aandedrag er Pest, og din Nærhed Fordærvelse; Kohlhaas, uden at bevæge sig af Stedet, tog en Pistol frem, og sagde: Høiærværdige Herre! denne Pistol strækker mig død for Eders Fødder, hvis I ringer. Sæt Eder, og hør mig! Iblandt Englene, hvis Psalmer I afskriver, er I ikke sikkrere, end hos mig! Luther satte sig, og spurgte: Hvad vil du? Kohlhaas svarede: Forsvare mig, fordi jeg i Eders Øine ikke vilde gielde for en uretfærdig Mand. I har sagt mig i Eders Plakat, at min Øvrighed intet veed om min Sag. Velan! skaf mig frit Leide, saa gaaer jeg til Dresden, og forelægger den. — Ugudelige, forfærdelige Mand, raabte Luther, forvirret og dog tillige beroliget ved disse Ord, hvo gav dig Lov til at overfalde Junker von Tronka efter eget Tykke? Og da du ikke fandt ham, med Ild og Sværd at hiemsøge hele Egnen, som beskytter ham? Kohlhaas svarede: Høiærværdige Herre! det giør ingen meer, fra nu af. En Efterretning, som jeg fik fra Dresden, har ført mig bag Lyset. Krigen, som jeg fører mod Menneskesamfundet, er en Misgierning, saafremt jeg ikke, som I forsikrer mig, er udstødt deraf. — Udstødt, raabte Luther, i det han betragtede ham; hvilken rasende Tanke har henrevet dig? Hvo kunde forstøde dig af den Stat, hvori du fødtes og lever? Ja, hvor er der et Exempel paa at Nogen, hvem det ogsaa var, blev udstødt af Samfundet? — Udstødt, sagde Kohlhaas, i det han knyttede sin Haand, kalder jeg den, som er nægtet Lovens Beskyttelse. Thi denne Bistand er mig nød-

vendig til min fredelige Haandtering; ja det er den, som er Aarsag i, at jeg med hvad mit er, slutter mig til Samfundet; og hvo som nægter mig den, han udstøder mig i Ørken til de Vilde; han giver mig selv, kan J nægte det, Kiollen til mit Selvforsvar i min Haand. — Hvo har nægtet dig Lovens Beskyttelse? sagde Luther. Skrev jeg dig ikke til, at Landsfaderen intet havde erfaret af din Klage? Naar Statens Tienere, ham uafvidende, undertrykke Processer, eller paa andre Maader spotte hans hellige Navn, hvem andre end Gud tør kræve ham til Regnskab for Valget af slige Tienere? Og er du, af Gud fordømte, skrækkelige Menneske, befoiet til at straffe ham derfor? — Velan, vedblev Kohlhaas, dersom Landsfaderen ikke forskyder mig, saa vender jeg ogsaa tilbage til det Samfund, som han beskiærmer. Skaf mig, jeg gientager det, frit Leide til Dresden, saa lader jeg den Flok som jeg har forsamlet i Slottet Lützen skilles ad igien, og lægger den Klage, der sidst blev afviist, endnu engang for Domstolen. — Luther kastede med et fortrædeligt Ansigt de Papirer, som laae for ham paa Bordet, mellem hinanden. Den trodsige Stilling, som denne forunderlige Mand stod i til Staten, mishagede ham, og i det han overveiede den Dom, Kohlhaas i Kohlhaasenbrück havde fældet og sendt til Junker von Tronka, spurgte han, hvad han da forlangte af Tribunalet i Dresden? — Kohlhaas svarede: At Junkeren straffes efter Lovene, sætter mine Heste i deres forrige Stand, og erstatter den Skade som jeg, saavel som min ved Mühlberg faldne Karl Herse, har lidt ved hans Overlast. — Skadeserstatning! raabte Luther; Summer i Tusindtal har du optaget hos Christne og Jøder, i Vexler og Pant, for at bestride din vilde Selvhevn; vil du ogsaa sætte Værdien heraf paa Regning, naar Sa-

gen bliver undersøgt? — Gud bevares, svarede Kohlhaas, Huus og Gaard og al den Velstand jeg har ejet, fordrer jeg ikke tilbage; ligesaa lidet min Hustrues Begravelsesomkostninger. Herses gamle Moder vil indgive en Regning for hvad Lægemidlerne har kostet, og en Specification over hvad hendes Søn har mistet i Tronkenburg. Den Skade, jeg har lidt ved ei at sælge mine Heste, kan Regieringen lade undersøge af en Sagkyndig. — Rasende, ubegribelige, forfærdelige Mand, sagde Luther, og betragtede ham, efter at du med dit Sværd har taget dig selv den gyseligste Hævn, som tænkes kan, hvad driver dig endnu til at søge en Dom over hin, hvis Strænghed, naar det gik ham værst, var af saa liden Betydenhed for ham? — Kohlhaas svarede, i det han tørrede en nedrullende Taare af sin Kind: Høiærværdige Herre, det har kostet mig min Kone; Kohlhaas vil vise Verden, at hun ikke er omkommet i nogen uretfærdig Handling. Find Eder i dette Stykke efter min Villie, og lad Dommen falde. I alt hvad der ellers kunde være Tvistighed om, foier jeg mig efter Eders Villie. — Luther sagde: See, hvad du fordrer er billigt efter den offentlige Stemme at domme; og havde du vidst at giøre Landsherren bekiendt med din Sag, før du skreed til Selvhævn, saa tviler jeg ikke paa, at din Fordring, i Eet og Alt, var bleven dig tilstaaet. Men, havde du ikke giort bedre i, efter din Forløsers Exempel, at tilgive Junkeren; at ride hiem med Hestene, mavre og udhungrede som de vare, og fore dem fede i din Stald i Kohlhasenbrück? — Kohlhaas svarede: Kan være! og i det han traadte hen for Vinduet: Kan ogsaa ikke være! Havde jeg vidst at det skulde kostet mig min elskte Hustrues Blod, da kan det vel være, høiærværdige Herre, at jeg ikke havde ladet mig den Skieppe Havre fortryde.

Dog, da det engang er kommet mig saa dyrt at staae, saa tænker jeg, Sagen gaaer sin Gang. Lad Dommen falde, som det sig bør, og lad Junkeren feedfore mig mine Heste. — — Luther sagde, i det han tankefuld samlede mellem sine Papirer: Han vilde træde i Underhandling for hans Skyld med Churfyrsten. Imidlertid maatte han opholde sig roligt paa Slottet Lützen; dersom Fyrsten bevilgede ham frit Leide, saa skulde det blive bekiendtgiort ved Plakater, paa alle offentlige Veie. Vel veed jeg ikke, vedblev han, i det Kohlhaas bukkede sig, for at kysse hans Haand, om Churfyrsten vil lade Naade gaae for Ret; thi jeg har hørt, han har alt samlet en Hær, hvormed han har isinde at fange dig i Slottet Lützen; imidlertid, som jeg har sagt dig, paa min Bestræbelse skal det ikke mangle. Og dermed stod han op, for at lade ham gaae. Kohlhaas meente at hans Forbøn ganske kunde berolige ham i denne Post; hvorpaa Luther hilsede ham til Afsked, med en Haandbevægelse. Men da knælede Kohlhaas pludselig for ham, og sagde: Han havde endnu en Bøn paa sit Hierte; han havde nemlig i disse krigerske Tider glemt at gaae til Gudsbord ved Pindsetid, som han pleiede, bad derfor, om han vilde have den Bevaagenhed, uden videre Forberedelse at modtage hans Skriftemaal, og meddele ham den hellige Nadvere? Luther betragtede ham vist, efter en kort Betænkning, og sagde: Ja, Kohlhaas, det vil jeg giøre. Men vor Herre, hvis Legem du begiærer, tilgav sin Fiende. Vil du, vedblev han, i det den Anden forlegen betragtede ham, ligeledes tilgive Junkeren, som har fornærmet dig? Vil du gaae til Tronkenburg, hente dine Heste og ride dem hiem til Kohlhasenbrück? — Heiærværdige Herre, sagde Kohlhaas rødmende, i det han greb hans Haand — Nu? — Vor Herre selv

tilgav ikke alle sine Fiender. Lad mig tilgive Churfyrsterne begge mine Herrer, Borgfogden, Forvalteren, Herr Hinz og Kunz, og hvem som ellers har kræn-ket mig i denne Sag; men lad mig om mueligt nøde Junkeren til at feedfore mine Heste igien. Ved disse Ord vendte Luther ham med en misfornøiet Mine Ryggen, og trak i Klokkestrængen. Kohlhaas stod nedslaaet op fra Gulvet og tørrede sine Øine, i det en Famulus nærmede sig i Forstuen med Lys. Luther satte sig igien hen til sine Papirer, og Kohlhaas trak Slaaen fra Døren for Manden. Luther kastede et flygtigt Sideblik paa den Fremmede, og sagde: Lys ham ned! Imedens nu Luthers Famulus, forundret over at see dette fremmede Ansigt, tog Nøglen af Væggen, og gik foran ud af Døren for at lyse, sagde Kohlhaas, i det han bevæget knugede sin Hat mellem begge Hænder: Og saa kan jeg da ikke blive deelagtig i den Forsoning, som jeg udbad mig af Eder, høiærværdige Herre? — Luther svarede kort: Med din Frelser? Nei. Med Churfyrsten? Det gjælder et Forsøg, og det har jeg lovet dig. Og dermed vinkede han ad sin Famulus at han skulde gaae med den Fremmede. Kohlhaas lagde med Udtrykket af en smertelig Følelse begge sine Hænder paa Brystet, fulgte Manden, som lyste ham ned af Trappen, og forsvandt.

Næste Morgen skrev Luther et Brev til Churfyrsten af Saxen i hvilket han kastede bittre Sideblik paa nogle af de høie Herrer, raadte Fyrsten til at give Hesteprangeren Amnestie, samt Tilladelse at fornye sin Proces. Den offentlige Mening, bemærkede Luther, var paa en høist farlig Maade paa denne Mands Side, saa at selv i Wittenberg, hvilken Stad han dog tre Gange havde lagt i Aske, kun var een Stemme om ham. Blev hans Begiæring ham afslaaet, saa

vilde han vist med farlige Anmærkninger giøre sit frugtesløse Forsøg bekiendt for Almuen; og den vilde maaskee blive ham saa hengiven, at der med Magt intet mere var med ham at giøre. Han sluttede med at sige: I et saa overordentligt Tilfælde maatte man sætte sig ud over den Betænkelighed, at træde i Underhandling med en Statsborger, der havde grebet til Vaaben; at han dog tildeels var sat ud af Statsforbindelsen ved den Maade, man havde behandlet ham paa; og at man heller burde betragte ham som en Udlænding, (hvad han og i visse Maader var,) der var faldet ind i Landet som en fremmed Magt, end som en Rebel der opsatte sig imod Thronen.

Churfyrsten fik dette Brev i mange høie Herrers Nærværelse, hvilke hver, efter sin Tankemaade og sine Forhold, havde sin Mening. Nogle paastode at Kohlhaas for Følgernes Skyld, maatte straffes som en Oprører; Andre vare af Luthers Tanker. Mundskiænken Hinz von Tronka yttrede, at man kunde jo love Kohlhaas Erstatning for Hestene, og give ham den, men derpaa lægge Sag an imod ham, som en Mordbrænder. Af alle beholdt Storkanzleren Grev Wredes Mening Overvægten, som ganske stemte overens med Luthers. Han viiste Churfyrsten Breve, hvoraf man saae, at Kohlhases Hob allerede var steget til firehundrede Mand; som ved den almindelige Utilfredshed, snart kunde stige frygteligt. Derfor besluttede Churfyrsten strax at følge Doktor Luthers Raad; og nogle Dage derefter blev der opslaaet en Placat paa Landeveiene af følgende Indhold:

„Vi ꝛc. ꝛc. Churfyrste af Saxen giver hermed, „af besynderlig Naade, paa Doctor Martin Luthers „Forbøn, Hesteprangeren Michael Kohlhaas frit Lei„de til Dresden; paa Vilkaar han tre Dage efter „Sigt nedlægger sine Vaaben; at hans Sag med

„Junker von Tronka der paa ny maa undersøges.
„Skulde han, hvad ikke er at formode, tabe den,
„da maa han vente sig den retfærdige Straf efter
„Lovene, for sit egenmægtige Foretagende; imodsat
„Fald, forkyndes ham og hans hele Hob Naade
„for Ret, og fuldkommen Amnestie, for de i Saxen
„udøvede Voldsomheder."

Kohlhaas havde aldrig saasnart læst denne Plakat, for han med Gaver, Taksigelser og hensigtmæssige Formaninger lod sin Skare gaae fra hinanden. Alt hvad han havde erobret i Penge, Vaaben og Løsøre, lagde han ned hos Retten i Lützen, som churfyrstelig Eiendom. Waldmann sendte han med et Brev til Amtmanden i Kohlhasenbrück, for om muligt at tilbagekiøbe ham Gaarden; og efterat han havde sendt Sternbald til Schwerin efter sine Børn, gik han selv, ubekiendt, med sin lille Formue, som han havde hos sig i Papirer, til Dresden.

Dagen frembrød, og alle Indbyggerne sov endnu, da han bankede paa Døren af sin forrige lille Eiendom i den Pirnaske Forstad, og bad den gamle forundrede Thomas, som vogtede Huset, at melde Prindsen af Meissen paa Gubernimmet, at Hestepprangeren Kohlhaas var kommen. Denne Herre, som holdt det fornødent selv at see og tale med Kohlhaas, fandt Huset omringet af den hele Almue, der var sammenstimlet, for at see Hævnens Engel. Han fandt ham halv afklædt staae ved et Bord. Kohlhaas rakte ham ærbødigt sin Brevtaske og bevidste hvem han var. Prindsen betragtede ham fra Isse til Fodsaale, gav ham, da alt var rigtigt undersøgt, sin Brevtaske tilbage, og var tilfreds med at høre at han igien vilde begynde sin forrige Haandtering. Men, sagde han, i det han gik til Vinduet og betragtede den store Folkemængde: du maa i de første Dage have en

Vagt, som kan beskytte dig, naar du gaaer ud af Huset. — Kohlhaas slog sine Øine ned. — Nu ligemeget, sagde Prindsen, det er din egen Skade. Og dermed vendte han sig mod Døren for at gaae. Kohlhaas, der imidlertid havde betænkt sig, sagde: Naadige Herre, gior hvad I vil. Giv mig paa Eders Ord en Vagt, der saasnart jeg ønsker det, igien forlader mig; saa har jeg intet at indvende. Prindsen sagde, at det forstod sig af sig selv; lod tre Landsedragere komme ind, og efterat han havde viist dem Kohlhaas og sagt, at han var fri, og at de blot skulde blive der til hans Beskyttelse, hilste han Prangeren med en nedladende Mine, og forlod ham.

Nu begav Kohlhaas sig, ledsaget af sin Vagt, til Grev Wrede, som modtog ham med Venlighed, talede tre Timer med ham i sit Værelse, og lod ham indgive sin forhen undertrykte Klage over Junkeren. Denne var imidlertid ogsaa bleven fri for sin Hæftelse i Wittenberg, efter givet Løvte at indstille sig for Retten, for at forsvare sin Sag, og kom nu med Rosen i Foden til sine Fættere Kæmmereren og Mundskiænken von Tronka, der modtoge ham med Foragt og Forbittrelse, kaldte ham en Niding og en Elendig, som havde giort Familien Skam; forsikrede ham om, at han vilde tabe sin Proces, og forlangte at han strax skulde skaffe Plagene tilveie igien, som han nu, til Haanlatter for Verden, vilde blive dømt til at føre fede igien. Med svag, skiælvende Stemme svarede han at han var det jammerligste Menneske i Verden; at han næsten intet havde vidst af hele Sagen, og at alting var Borgfogdens og Forvalterens Skyld. Næste Dag skrev Herrerne Hinz og Kunz, som besadde Godser i Nærheden af det i Aske lagte Tronkenburg, for at erfare noget om Hestene; men alt hvad de fik at vide, var, at en Karl var bleven fugtlet til at

redde dem af Stalden, og man meente, han havde taget Veien til den Brandenborgske Grændse. Andre Folk, som vare komne did til den afbrændte Borg, havde hørt at Karlen havde ladet Øgene staae i en Hyrdestald i Wilsdruf, fordi de af Mathed ikke kunde gaae længer. Men Hyrden havde, efter Rygtet, atter solgt dem, man vidste ikke til hvem; og Nogle meente, de vare allerede hensovede og laae i Rakkerkulen ved Wilsdruf. Denne Efterretning var Fætterne kiærest, da de derved bleve fritagne fra at føre Hestene i deres Stalde for Junkeren, siden han selv ingen mere havde. Herr Wenzel von Tronka sendte nu, som Arve- Lehns- og Retsherre en Skrivelse til Raadet i Wilsdruf, for at lade Sagen undersøge. Han beskrev Hestene vidtløftig, sagde de vare ham betroede, og ved et Uheld forkomne; og lovede den rigelig Erstatning, som bragte dem til Kammereer Kunz's Stald i Dresden. Nu kom der ogsaa virkelig faae Dage derefter en Mand, som havde kiøbt dem af Hyrden, og førte dem, usle og mavre, som de vare, bundne ved sin Karre. Men til Junker Wenzels og den ærlige Kohlhaases Ulykke træf det sig saaledes, at det var Natmanden fra Dobbeln.

Saasnart Herr Wenzel, i sin Fætter Kammererens Nærværelse, havde hørt at det var kommen en Mand med et Par sorte Heste, reddede fra Branden paa Tronkenborg, ilede de begge, ledsagede af adskillige Tienere, som de i en Hast fik sammenkaldte, ned paa Slotspladsen, hvor han stod. Men hvor bestyrtede bleve de ikke, da de fandt en utallig Mængde Mennesker forsamlede om den tohjulede Karre, hvilke med høi Latter spottede over, at de Heste, der havde bragt Staden til at vakle, alt vare faldne i Rakkerens Hænder. Junkeren, som var gaaet omkring Karren, og havde betragtet de usle Plage, der hvert Øieblik

truede med at døe, sagde forlegen: Det var ikke Kohlhases Heste. Men hans Fætter Kæmmereren kastede et Blik paa ham, som om han vilde knuse ham, traadte, i det han slog sin Kappe tilbage, blottede Orden og Kiæde, hen for Natmanden, og spurgte: om det var de Heste, Hyrden i Wilsdruf havde solgt, og som havde tilhørt Junker von Tronka? — Natmanden, som var beskiæftiget med at løfte en Spand Vand, hvoraf han vilde give det dygtige gule Dg, der trak hans Karre, sagde, i det han tog dette Grimen af Munden: „De sorte?" — Derpaa satte han Spanden ned og sagde: Han havde kiøbt dem af Svinehyrden i Hainichen, om hin havde faaet dem hos Hyrden i Wilsdruf, vidste han ikke. Rettens Betientene i Wilsdruf, vedblev han, i det han tog Spanden op igien og klemte den mellen Knæet og Vognstangen, havde sagt, han skulde gaae til Dresden med dem, til det Huus der tilhørte von Tronka; men den Junker, som han var viist til, hed Kunz. Med disse Ord vendte han sig, og slog det Vand i Rendestenen, som Hesten havde levnet i Spanden. Kæmmereren, udsat for den gabende Mængdes haanlige Blik, sagde, da han ikke kunde faae Karlen, der ligegyldig tog Vare paa sin Gierning, til at see paa sig: at han var Kæmmereren Kunz von Tronka; og at det maatte være de rigtige Heste. Han spurgte Karlen, der stod for ham, skrævede med Benene og trak sig Buxerne i Veiret, om han intet mere bestemt vidste om hvordan Hestene vare komne til Svinehyrden i Hainichen, fra ham i Wilsdruf? — Natmanden, der havde stillet sig hen ved Karren for at lade sit Vand, sagde: Han var bestilt hid med Hestene til Dresden. Hvordan det var gaaet til, vidste han ikke; det var ham nok, at han ikke havde stiaalet dem. Dg dermed gik han, med Pidsken hængende over sin brede Ryg, ind i en Bræn-

deviins=Kielder paa Torvet, for at faae noget at leve af. Kæmmereren, som ikke vidste hvad i al Verden han skulde giøre med de Øg, Svinehyrden i Hainichen havde solgt til Rakkeren i Dobbeln, dersom det ikke var dem, hvorpaa Satan reed giennem Saxen, vendte sig igien til Junkeren; og da denne med bævende blege Læber da meente, det var bedst at kiøbe dem, enten de tilhørte Kohlhaas eller ei, saa traadte Kæmmereren, i det han bandede Fader og Moder som havde sat Junkeren i Verden, med tilbageslaaet Kappe ud af Trængselen, aldeles tvivlraadig om hvad han skulde foretage sig. Han kaldte paa Friherre von Wenck, en Bekiendt, som tilfældigviis reed over Gaden; og trodsig, uden at forlade Stedet, just fordi Pøbelen med Haan stod og gabede paa ham, og med Lommetørklæderne i Munden kun ventede paa hans Bortgang for at fniise ud, bad han hin stige af hos Storkanzler Wrede, og ved dennes Hielp see at faae Kohlhaas hid, at besigtige Hestene. Det traf sig just at Kohlhaas var hos Greven, for at tale med ham om Noget i Anledning af Dispositionen ved Lützen. Grev Wrede bad Friherren tale med Kohlhaas selv derom, da han sagde, det kom an paa denne, om han vilde. Kohlhaas sagde: Ja, og begge gik nu hen til Stedet, fulgt af Landsedragerne, giennem Mængden. Saasnart Kæmmereren saae Kohlhaas, traadte han med Sværdet i Armen, stolt og med Anstand, hen imod Kohlhaas og spurgte om det var hans Heste? Kohlhaas tog beskeden sin Hat af for de forsamlede Herrer, betragtede i tolv Skridts Frastand Øgene, som neppe kunde staae paa deres Been, og intet aad af det Høe Natmanden havde hentet dem. Derpaa vendte han sig til Kunz von Tronka, og sagde: Naadige Herre, Natmanden har Ret, det er mine Heste. Og dermed tog han igien til Hatten, og

gik bort med sin Vagt. Ved disse Ord traadte Kæmmereren med et rask Skridt saa at hans Hielmbusk rystede henimod Natmanden, og kastede en Pung med Penge til ham; og medens hin klæmte sig Haarene tilbage med en Blykam, og betragtede Pengepungen, befalede Kæmmereren at Hestene skulde loses af og bringes hiem. Staldkarlen traadte ganske rød i Hovedet over en stor Medingpøl ved Hestens Fodder; men neppe vilde han løse dem, før Mester Himbolt, hans Fætter, greb ham ved Armen, med disse Ord: Du, rør ikke ved de Rakkermære! og stødte ham bort fra Karren. Derpaa sprang Himbolt over Medingen hen til Kæmmereren, som stod bleg og maallos, og sagde: Han maatte skaffe sig en Rakkerknægt til sligt et Arbeide. — Kæmmereren, som skummede af Vrede, lod Friherre von Wenck hente en Officeer med nogle churfyrstelige Drabanter, fortalte dem det skiændige Ophidserie, og bad dem fængsle Mester Himbolt, der havde forhindret hans Karl i at tage Øgene. Himbolt gjorde sig løs og sagde: Naadige Herre, at minde en Knægt paa tyve Aar om hvad han har at tage vare, er ikke at ophidse ham. Sporg ham selv, om han kan være bekiendt at spænde Hestene fra Karren: Vil han det, saa maa han for mig gierne baade stikke dem og flaae dem. Nu vendte Kæmmereren sig til Karlen, og spurgte om han vægrede sig ved at giøre hvad han befalede ham? Og da Karlen bange trængte sig tilbage i Mængden mellem Borgerne og sagde at Hestene først maatte giøres ærlige førend han bad ham om det; saa forfulgte Kæmmereren ham bagfra, afrev ham Hatten, der var smykket med hans Huustegn, trak, efterat han havde traadt Hatten under Fødder, fra Læderet, og jog, med rasende Hug, Karlen paa Øieblikket bort fra Pladsen, og af sin

Tieneste. Mester Himbolt raabte: Kast den Mordhund til Jorden! Og medens Borgerne, opbragte ved denne Opforsel, traadte sammen og trængte Vagten bort, kastede Himbolt Kæmmereren overende bagfra, rev Kappen, Kraven og Hielmen af ham, vristede ham Sværdet af Haanden, og kylede det forbittret langt hen paa Torvet. Kæmmererens Familie og Venner, der vilde ile ham til Hielp, bleve i en Hast adsplittede, og kun Nærværelsen af en Flok Ryttere, som tilfældigviis reed over Torvet, og som Drabantofficeren kaldte til Hielp, var istand til at redde von Tronka. Den rasende Mester Himbolt blev bragt i Fængsel, Kæmmereren blev taget blodig op fra Jorden og bragt hiem. Et saa afskyeligt Udfald fik dette velmeente og redelige Forsøg paa at skaffe Kohlhaas sin Ret. Natmanden fra Dobbeln bandt Hestene ved en Lygtepæl og kiørte bort. Her bleve de staaende den hele Dag, til Spot og Leier for Gadestrygerne og Gadedrengene, saa at Politiet, da de manglede al Pleie, maatte tage sig af dem, og da det mørknedes lod man Natmanden i Dresden kalde, der maatte tage Dgene med sig, og indtil videre fore dem paa offentlig Regning.

Denne Hændelse, saa uskyldig Prangeren var deri, havde en meget ufordeelagtig Indflydelse paa hans Sag, selv hos de Besindigere og Bedre. Man fandt hans Forhold til Staten for utaaleligt, og det begyndte overalt at blive en gieldende Mening, at det var bedre at begaae en ligefrem Uretfærdighed imod ham, og paa ny at tilintetgiøre den hele Proces, end at give ham en ved Vold tiltrodset Ret, i en saa stor Ubetydelighed, blot for at tilfredsstille hans rasende Stivsind. Efter al Sandsynlighed kunde Hestene hos Natmanden i Dresden ikke komme til deres Forlighed igien; og var det muligt, saa vilde deres langvarige

Pleie hos Familien von Tronka giøre denne Slægt, som var een af de første og ældste i Landet, baade Spot og Skam. Hertil kom endnu en større Ulykke. Johan Nagelschmidt, Een af Kohlhaas's forrige Skare, havde paa ny samlet en Bande, for at røve og plyndre; han opslog Plakater, ligesom Kohlhaas, at det var til Guds Ære, og blot for at vaage over Kohlhaas's Sikkerhed. Dette kom Familien von Tronka som kaldet. Man yttrede, at sligt var Følgen af den urimeligt tildeelte Amnestie; at Regieringen ved dette Skridt ligesom havde opfordret alle Stratenrøvere i Landet til at vise sig, og at Kohlhaas endnu sikkert hemmelig var i Ledtog med dem.

Prinds Christiern af Meißen lod Kohlhaas kalde til sig, og han kom med begge sine Børn, som han havde faaet hiem igien. Prindsen var venlig, talede med Børnene, spurgte om deres Navn og Alder, og det var Kohlhaas en let Sag at retfærdiggiøre sig. Han beviiste at han stod i aabenbare Fiendskab med Nagelschmidt; at han havde villet lade ham hænge for begangne Forbrydelser, just ligesom Striden var endt; og at det kun var den almindelige Amnestie, der havde reddet denne Nidings Liv. Prindsen var tilfreds, gav Børnene Frugt som stod paa hans Bord, og sendte Kohlhaas naadigt tilbage. Men Ridderne von Tronka lagde ikke Hænderne i Skiødet; det havde været dem let nu at bringe Sagen til Forlig; men de begyndte atter at yttre, det ikke var Junkerens, men kun Borgfogdens og Forvalterens Skyld, som uden hans Vidende og Villie havde tilbageholdt Hestene; at de allerede vare syge i Forveien; og fremviiste et gammelt Edikt, hvori det var forbudt, for Qvægsygens Skyld at bringe Heste fra Brandenburg til Saxen.

Imidlertid havde Kohlhaas paa billigt Vilkaar faaet sin Eiendom i Kohlhasenbrück tilbage fra den

ærlige Amtmand; og besluttede nu, deels for at bringe sine Sager i Orden hiemme, deels for at prove hvorledes han var faren, at reise did, og forlangte Pas. Men han blev tilbageholdt den ene Dag efter den anden. Prindsen af Meissen der skulde meddele ham det, fik han at vide, var reist paa nogle Dage bort; dog blev det ham endnu ikke afslaaet. Men hvor forundret blev han, da han en Aften saae ud af Vinduet over Gaarden, til den lille Sidebygning, som han havde anviist den ham forundte Vagt, og fandt den ikke.

Han kaldte paa Thomas, sin gamle Husmand, og spurgte, hvad det skulde betyde? Herre, svarede denne sukkende, alt er ikke saadan, som det skulde være. Landsedragerne, af hvilke der i Dag er fleer end sædvanlig, have ved Nattens Frembrud fordeelt sig rundt om Huset. To staae med Skiold og Spyd ved den yderste Dør paa Gaden, to andre bag ved Haugen, og endnu To ligge i Forstuen paa et Knippe Straahalm og sige, at de ville sove der. Kohlhaas, som blegnede, vendte sig og svarede: det var det samme hvor mange der var; han skulde give dem Lys, at de kunde see. Derpaa lagde han sig tilsengs, lidet glad, da han vel begyndte at mærke, hvorledes det var meent med hans Beskyttelse. Næste Dag lod han en Vogn spænde for, og vilde kiøre til Kohlhasenbrück. Den holdt for Døren en tidlang. Vagten stak Hovederne sammen og sendte Bud til en Officeer i Guberniummet. Han kom, og da Kohlhaas steeg i Vognen, efter at have taget Afskeed med sine grædende Smaa, hvilke han betroede den gamle Thomas's Datter, spurgte han ham artigt: hvor han vilde hen? og da Kohlhaas svarede han vilde besøge sin Ven Amtmanden, sagde Officeren: han maatte tage Bedækning med. Kohlhaas meente, han behøvede ingen

Beskyttelse hos en gammel Ven, og at han var fri=tagen for Vagt, naar han ingen ønskede. Officeren sagde: han maatte selv gaae op i Gubernium̃met og tale med Vedkommende. Kohlhaas tænkte: Det maa briste eller bære; og gik. Da han kom derop holdtes der just Forhør over Nogle af den Nagelschmidtske Bande. Slotshovedsmanden gik ham imøde, og spurgte hvad han vilde? Kohlhaas svarede: besøge sin Ven Amtmanden i Lockwitz, og bede sig forskaa=net for Vagt med. Slotshovedsmanden sagde: han gjorde bedst i at opsætte denne Lyst til en anden Gang. Og da Kohlhaas spurgte, om han da var en Fange, og om man havde isinde at bryde den Amnesti, man havde givet ham? traadte hin, blodrød i Ansigtet, ham tæt ind paa Livet, og sagde: Ja, ja, ja! og vendte sig derpaa til sit Forhør igien. Herpaa for=lod Kohlhaas Salen, og indsaae vel, at Flugt var nu hans eneste Redningsmiddel, hvilken dog ved dette Tilfælde var bleven ham dobbelt vanskelig. Han lod, da han kom hiem, Hestene spænde fra, og begav sig paa sit Kammer, hvor Officeren, paa en ækkel Maade, høfligt forsikkrede ham om, at det Hele var en Mis=forstaaelse. I det samme Øjeblik lod han alle Hu=sets Indgange besætte, og sagde Kohlhaas at han endnu, som for, altid frit kunde gaae frem og tilbage ad Hovedindgangen.

Imidlertid var Nagelschmidt med sin Bande trængt tilbage til Ertsbiergene, og besluttede at yde Kohlhaas sin Hielp. Hvorfor han sendte en Karl med et Brev, i halv ulæselig Tydsk, til ham; hvori han lovede, at hvis Kohlhaas vilde komme og anføre dem, saa vilde han hielpe ham med Heste, Folk og Penge til at flye. Desuden lovede han i Fremtiden at for=bedre sig, og føre sig ordentligere op. Nu havde den Karl, der skulde bringe Brevet, og som var plaget af

den faldende Syge, det Uheld, at faae sit Tilfælde i en By nær ved Dresden. Derved opdagede man Brevet, og bragte det strax til Slotshovedsmanden i Guberniummet. Denne bragte det paa Øieblikket til Churfyrsten, og mente, at nu havde man Vidnesbyrd nok imod Kohlhaas. Men Churfyrsten paastod at dette ikke kunde fælde ham, naar man beviste, at han tilforn ikke havde staaet i nogen Forbindelse med Nagelschmidt. For nu at friste Kohlhaas, blev der besluttet, at Karlen skulde bringe ham Brevet, som om intet midlertid var hændet. Hertil fik de ham let. Man gav ham Krebs i en Kurv; og under Paaskud af at sælge dem, kom han ind i Huset, og rakte Kohlhaas hemmeligt Brevet. Denne læste det opmærksomt, medens Børnene legte med Krebsene; stirrede derpaa i Karlens ham velbekiendte Ansigt, med et bedrøvet tungsindigt Blik, og bad ham komme igien om en Times Tid, for at faae Svar. Han kom, Svaret var følgende: Kohlhaas tog imod Forslaget; Nagelschmidt skulde sende ham en Vogn med to Heste til Neustadt ved Dresden, for ham og hans fem Børn; desuden nogle bevæbnede Karle, for at hielpe ham igiennem Vagten, hvis den ikke lod sig bestikke. Endvidere forlangte han tyve Guldkroner, til at bestride Reisen med. Men Nagelschmidt skulde ikke selv komme, men blive hos Banden. — Kohlhases Hensigt var at flygte til Hamberg med sine fem Børn, og derfra til Levanten, Ostindien, eller et andet Sted, hvor den blaae Himmel hvalvede sig over Folk, som han ikke kiendte. Thi Erstatning for Hestene forlangte hans af Kummer og Modgang nedbøiede Siæl ikke mere. Neppe havde han givet Karlen Brevet, før denne bragte det til Slotshovedsmanden; og kort derefter blev Kohlhaas efter en Kabinetsordre, arresteret og lagt i tunge Lænker. Man spurgte ham om han havde skrevet Brevet? Han sva-

rede Ja? Og da man endnu havde spurgt: Om han havde noget at sige til sin Undskyldning? og han med nedslagne Øine svarede: Nei, blev han dømt til at knibes med gloende Tænger af Rakkerknægtene, at firdeles, og Kroppen at brændes mellem Galgen og Steilen.

Saaledes stode Sagerne, da Churfyrsten af Brandenborg, der paa en Spadseregang havde hørt hele Sagens Sammenhæng af den vakkre Stadthovedsmand Henrik von Geusau, besluttede at tage sig af den arme Kohlhaas, og at reklamere ham som brandenborgsk Undersaat, for at frelse ham. Da nu Polen paa samme Tid var i Uenighed med Saxen, bestyrkede Hoffet der, Churfyrsten af Brandenborg i, ikke at opgive sin Fordring. Der var altsaa ikke andet for Saxen at giøre; især da man hørte at Polen samlede en Hær af femtusind Mand, ved de saxiske Grændser, og at man vilde anse Dommens Fuldbyrdelse paa Kohlhaas, for et Brud mod Folkeretten. Ikke at tale om det Uretfærdige deri; thi for det forrige Oprør havde man jo givet ham Amnestie, og Brevet til Nagelschmidt var skrevet i en saa trængende Stilling, at man ikke deraf bestemt kunde vide, om det var Kohlhaases Hensigt atter at giøre Oprør, eller blot ved Roverbanden at skaffe sig den billige Frihed igien, som Staten atter nægtede ham.

Kohlhaas blev da nu i tunge Lænker ført til Berlin, med sine fem smaae Børn, som man havde maattet lede op, i adskillige Opfostringshuse. Men imidlertid skrev Churfyrsten af Saxen til Wien, anklagede Kohlhaas, for at have brudt Landsfreden, og bad Keiseren, der ingen Amnestie havde givet ham, at kræve ham til Regnskab i Berlin ved en Rigsanklager.

Det traf sig i de Dage, at Churfyrsten af Saxen

var til Giæst hos sin Landdrost Grev Aloysius von Kallheim, der eide betydelige Godser paa Grændsen af Saxen. I Fyrstens og Drostens Følge var Kammereren Herr Kunz, hans Frue Heloise, Drostens Datter, og mange andre Riddere og Junkere; alle just paa Jagt i Skoven. En prægtig Rad af Telte var opslaaet skraas over Landeveien, under hvilke Selskabet sad, træt af Jagten, endnu bedækket med Støv; medens Hornene fra en skyggefuld Eeg tonede, og Pagerne gjorde Opvartning. I det samme kom Hestepragerен langsomt kiørende, omringet af sin Ryttervagt, henne paa Landeveien. Thi formedelst Eet af de smaae Børns Upasselighed havde Ridder von Mahlzahn, hvem Fangen var betroet, opholdt sig tre Dage i et Herberg, uden at troe, han behøvede at give Regieringen Underretning derom.

Churfyrsten, der sad med blottet Bryst i Teltets Dør, og, efter Jægernes Maade, havde udsmykket sin Fiæderhat med Granqviste, vendte sig til Frue Heloise, der i hans Ungdom havde besiddet hans første Kiærlighed, og sagde munter stemt: Lad os række hin Ulykkelige dette Bæger Viin, i hvem det ogsaa er. Strax reiste Frue Heloise sig, med et herligt Blik paa Fyrsten, og fyldte, i det hun plyndrede det hele Taffel, en Solvkurv med Frugter, Brød og Bagværk. Allerede havde hele Selskabet forladt Teltene, for at didbringe Forfriskningerne, da Drosten forlegen kom tilbage, vendte sig stammende til Kammereren og sagde det var Kohlhaas. Ved denne ubegribelige Efterretning, da Kohlhaas var skikket bort for sex Dage siden, vendte Herr Kunz sig, og giød sit Bæger Viin i Sandet ved Teltet. Churfyrsten blev saa rød som et Blod, og satte sit paa en Tallerken, som Pagen paa Kammererens Vink rakte ham; og medens Ridder Mahlzahn med en ærbødig

Hilsen til Selskabet, som han ikke kiendte, langsomt fortsatte Reisen med sin Fange og kiørte forbi Teltenes Snorer paa Landeveien, gik hele Selskabet, efter Drostens Indbydelse ind igien, og der blev ikke talet meer om det.

Nu traf det sig saaledes hen ad Aften, da Herskaberne atter vare blevne lystige efter det gode Maaltid, og den hele Hændelse var glemt igien, at Drosten foresleg Churfyrsten endnu at forfølge en Flok Hiorte, der havde ladet sig see. Dette Tilbud modtoges med Glæde. Klapjagten begyndte. Enhver blev forsynet med sin Flint, og Fru Heloise, for at være Vidne til Skuespillet, lagde sin Arm i Churfyrstens Arm, vandrede med ham giennem Busk og Krat, og inden man vidste et Ord deraf, stode de ved det Meierie, hvor Kohlhaas var, og skulde tilbringe Natten. Da Fru Heloise horte dette, sagde hun: Kom, naadigste Herre! Kom! Og i det hun spøgende skiulte den Ordensskiæde, han havde om Halsen, blev hun ved: Lad os snige os ind i Meieriet, inden de Andre komme, og see den underlige Mand. Churfyrsten rødmede og sagde: Heloise hvad tænker I paa? Men da hun blev ved at paastaae at ingen kiændte dem, og da et Par Jagtjunkere, der alt havde tilfredstillet deres Nysgierrighed, forsikrede, der var truffet slige Anstalter, at Kohlhaas ikke havde faaet at vide, hvad det var for et fornemt Selskab han havde seet i Egnen af Dahme; saa trykkede Churfyrsten smilende sin Hat ned i Dinene, og sagde: Daarlighed! du begierer Verden, og din Throne er en skiøn Qvindemund.

Det hændte sig at Kohlhaas sad med Ryggen imod Væggen paa et Knippe Straa og havde sit syge Barn paa Skiodet, som han gav Melk og Brød, i det Herskaberne traadte ind. Heloise gik hen til ham, og spurgte: Hvem han var, hvad der feilede Barnet,

hvad han havde forbrudt, og hvor man bragte ham hen. Herpaa gav han korte og tydelige Svar. Kurfyrsten, som stod bag ved Jagtjunkerne, og blev en lille Blydaase var, der hang Kohlhaas i en Silkelidse paa Brystet, spurgte, da han intet Bedre vidste: Hvad den havde at betyde, og hvad der var i? Ja strænge Herre, sagde Kohlhaas (i det han tog Lidsen af Halsen, aabnede Daasen og tog en lille Seddel ud, forseglet med Mundliim) med denne Daase hænger det underligt sammen. Det kan nu være syv Maaneder siden, — just Dagen efter min Kones Jordefærd, da jeg var opbrudt fra Kohlhasenbrück, som I maaske har hørt, for at faae fat paa Junker von Tronka, der havde tilfoiet mig stor Uret. Paa samme Tid traf det sig saaledes, at Churfyrsten af Saxen og Churfyrsten af Brandenborg havde en Sammenkomst i Kiobstaden Jüterbock, hvor jeg just drog igiennem med mine Folk. Og da de havde aftalt det Nodvendige med hinanden, og vare blevne enige, gik de i en venskabelig Samtale giennem Byens Gader, for at see det lystige Marked der holdtes paa Torvet. Der saae de en Zigeunerinde, som sad paa en Skammel omringet af Almuen og spaaede af Almanakken. Hende spurgte de spøgende, om hun ikke ogsaa vilde spaae Dem noget? Jeg, som var kommen silde, og stod langt tilbage paa en Steen ved Indgangen til en Kirke kunde ikke høre hvad hun sagde; men saae alting hvorledes hun skrev noget paa et Stykke Papir, inden Fyrsterne stode for hende. Da hun havde giort det, stod hun pludselig op, støttede sig ved sin Krykke, saae sig om, og da hun havde faaet Øje paa mig, som hverken kiendte det mindste til hende eller brød mig om hende, saa trængte hun sig giennem Menneskesværmen hen til mig og sagde: Der! Naar Herren vilde vide det, saa maa han spørge dig derom. Med det samme, strænge

Herre, rakte hun mig denne Seddel med sin tørre Knokkelhaand. Og da jeg forundret spørger hende: Moder! hvad giver du mig der? sagde hun, efter at have sladdret en Hob forvirret Tøi: En Amulet, Kohlhaas Hestepranger! Giem den vel! Den vil engang redde dit Liv. Og dermed forsvandt hun. — Nu, vedblev Kohlhaas godmodig, har jeg i Dresden, hvor jeg udstod saa meget, dog endnu ikke mistet mit Liv. Hvordan vil det gaae mig i Berlin, og om det vil hielpe mig der, vil Tiden lære.

Ved disse Ord sank Churfyrsten ned paa en Bænk, og faldt i Afmagt. Alt kom i den største Forvirring. Man raabte om Vand, man bragte ham paa en Seng i Sideværelset. Da han endelig igien gav Livstegn og slog Øinene op, sendte man Jilbud efter en Læge i næste By. Først længt om længe kom den Syge til sig selv; men alle Symptomer vidnede om en Nervefeber. — Det første, han spurgte om, var om Kohlhaas. Kammereren, som misforstod ham, bad ham være rolig; dette farlige Menneske var alt over Grændserne, og gik sin Bestemmelse imøde. Churfyrsten blev atter meget ængstelig, og betroede Kammereren, at det var den ubetydelige Seddel, Forbryderen havde paa sit Bryst, der bragte ham i denne Tilstand; og som han maatte have, det koste hvad det vilde. Den forundrede Kammerer svarede, at hvis denne Seddel var saa vigtig, saa maatte Fyrsten især søge at skiule det for Kohlhaas, da ellers dette yderst hævngierrige Menneske vist ikke vilde give ham den. Men Churfyrsten, som var trøsteslos, sendte strax en Jagtjunker, han havde Fortroelighed til, efter Kohlhaas, med Fuldmagt at tilbyde ham Liv og Frihed for Seddelen. Men forgiæves. Junkeren traf Kohlhaas udenfor et Huus, hvor han med Ridder Mahlzahn og sine Børn holdt

et Maaltid. Da Junkeren i Eenrum havde giort ham Tilbudet fra Fyrsten, svarede han: Om Churfyrsten vilde tilintetgiøre sig selv, med det hele Slæng, som har voldt min Ulykke (det høieste Ønske min Siæl har); saa gav jeg dog ikke den Seddel fra mig, der er ham mere værd, end hans Liv; men jeg vilde sige: „Paa Retterstedet kan du bringe mig; men jeg kan giøre dig Fortræd, og det vil jeg." Og dermed steg han i Vognen, og kiørte sin Død imøde.

Da Churfyrsten af Saxen fik denne Efterretning, var han ude af sig selv. Han skrev til Churfyrsten af Brandenburg, bad ham redde Kohlhaas og sende ham tilbage, med den Forsikkring, at det ikke havde været hans Alvor, at straffe ham saa haardt. Men Rigsklagen fra Wien var allerede kommen, og Churfyrsten af Brandenburg, der ikke forstod denne sælsomme Forandring, svarede beskedent: at det nu ikke længer stod til nogen af dem at unddrage Kohlhaas fra Lovens Strænghed; siden Keiseren havde kaldet ham for Retten, som Forstyrrer af den almindelige Landefred, maatte Sagen gaae sin lovlige Gang.

Churfyrsten blev af Græmmelse over alle disse mislykkede Forsog atter syg og sengeliggende. Engang da Kæmmereren var allene hos ham i hans Kammer, kastede denne sig for hans Fødder og besvor ham at sige, hvorledes det hang sammen med den forunderlige Seddel, der var af saadan Vigtighed? Churfyrsten lod ham lukke Døren i Laas, og satte sig ved hans Seng; derpaa sagde han: Din Kone har allerede fortalt dig, at Churfyrsten af Brandenborg og jeg, da vi havde vort Møde i Jüterbock, traf en Zigeunerinde. Churfyrsten, efter sin opvakte Karakter, havde Lyst til at prøve hende og giøre hende latterlig for alt Folket. Han traadte derfor hen ved hendes Bord, med Armene overkors, og forlangte

først at hun skulde give ham et Tegn, til Beviis paa at hvad hun spaaede ham var sandt, hvis han skulde tro hende. Konen i det hun flygtig betragtede os fra Top til Taa, sagde: Tegnet skulde være, at det store hornede Raadyr, som Gartnerens Søn førde i Haven, skulde komme os imøde, inden vi forlode Torvet. Nu maa du vide, at dette for det Dresdener Kiokken bestemte Raadyr blev forvaret under Laas og Lukke, i et med høie Lægter indhegnet Rum, der beskyggedes af Havens Ege; saa at det var ganske usandsynligt og ubegribeligt, hvorledes Dyret skulde komme os imøde paa Torvet. Imidlertid sendte Churfyrsten strax Bud derhen, for at giøre Heren til Skamme, og lod befale, for at hindre alle Skiælmstykker, at Raadyret strax skulde slagtes og tilberedes til næste Dags Taffel. Derpaa vendte han sig til Qvinden, der havde hørt hvad han befalede, og sagde: Nu, hvad spaaer du os? Qvinden, i det hun betragtede hans Haand, sagde: Hil min Churfyrste og Herre. Din Naade vil regiere længe, længe vil det Huus bestaae, hvorfra du stammer. Dine Efterkommere ville vorde store og herlige, fremfor alle Fyrster og Herrer i Verden. Churfyrsten betragtede hende tankefuld, vendte sig derpaa til mig, og sagde halv høit: det giorde ham næsten ondt, at han havde afsendt et Bud, for at giøre Spaadommen til intet. Og i det der faldt en Regn af Penge i hendes Skiød fra alle Fyrstens Riddere, spurgte han, i det han selv gav hende en Guldmynt, om det hun havde at forkynde mig klang ligesaa godt? Qvinden, efterat hun først havde aabnet en Kasse, lagt Pengene deri, hver i sit Rum efter Sort og Stempel, og derpaa lukket den igien; holdt Haanden over Øinene for Solen, som om den blændte hende, og betragtede mig. Og da jeg gientog Spørgsmaalet, og, i det jeg rakte hende

min Haand, i Spøg sagde til Churfyrsten: Det lader ikke til at hun har noget behageligt at forkynde mig, greb hun sin Krykke, reiste sig langsomt op fra Skammelen, og i det hun hemmeligsfuld bøiede sig hen imod mig, med Haanden om Munden, hvidskede hun mig et tydeligt: Nei — i Øret. Saa? sagde jeg forvirret, og traadte et Skridt tilbage for denne Skikkelse, der med et koldt og livløst Blik, som om hun havde været af Marmor, satte sig ned paa sin Skammel igien. Og hvad truer mit Hus med Fare? spurgte jeg. Qvinden, i det hun tog en Blyant og et Stykke Papir i Haanden, spurgte mig, i det hun lagde det ene Been over det andet, om hun skulde opskrive mig det? Og da jeg af lutter Forlegenhed imellem alle disse Tilskuere sagde, Ja, gior det! vedblev hun: Velan! Tre Ting opskriver jeg dig: Navnet paa dit Huses sidste Regent; det Aarstal, der skiller ham ved sin Regiering, og Dens Navn, som med Vaabnenes Magt vil tilegne sig det." — Da hun havde giort dette i alt Folkets Asyn, reiste hun sig, tilklinede Seddelen med Mundlim, som hun fugtede paa Læberne; og forseglede den med en Blysignetring, som hun havde paa sin mellemste Finger. Og i det jeg, nysgierrig, som du vel kan tænke, vil gribe efter Seddelen, siger hun: Ikke saa, Høihed! — hæver een af sine Krykker i Veiret, peger med den, og siger: Af hin Mand med Fiæderhatten, der staaer paa Bænken, ved Kirkedoren bist, bag alle de Andre, indløser du Seddelen, naar du har Lyst." Og medens jeg stod som forstenet, fuld af Forundring, uden endnu at kunne fatte mig, og medens hun slog sin Kasse i, og tog den paa Ryggen, blandte hun sig i Sværmen, og gik bort. — Nu kom til min Trøst i samme Øieblik den Ridder tilbage, som Churfyrsten havde sendt til Slottet, og mældte leende, at Raady-

ret alt var slagtet og af to Jægere slæbt i Kiøkkenet; hvortil han selv havde været Øjevidne. Velan, sagde Churfyrsten, i det han tog mig under Armen for at følge mig bort; saa var den hele Spaadom ikke andet, end et sædvanligt Giøglerie, der ikke var Tiden og Pengene værd. — Men hvor stor blev vor Forfærdelse, da et Skrig opstod mellem Mængden paa Torvet, inden endnu disse Ord vare endte, og alles Øine vendte sig mod en stor Slagterhund, der kom løbende fra Slotsgaarden, havde faaet Raadyret fat i Nakken, som godt Bytte, og lod det falde til Jorden, tre Skridt fra os, forfulgt af Karle og Piger. Saaledes var da virkelig Hexens ene Spaadom gaaet i Opfyldelse, og Dyret var, skiøndt dødt, ganske rigtig kommet os imode paa Torvet. Et Lyn, som slog ned i en kold Vinterdag, kunde ikke træffe forfærdeligere, end dette Syn traf mig; og min første Bestræbelse, saasnart jeg var overladt til mig selv, — var strax at opsøge Manden med Fiæderhatten, som Qvinden havde viist mig. Men ingen af mine Folk var, uagtet tre Dages Søgen, istand til at komme paa Spor efter ham i mindste Maade. Og nu, min Ven Kunz, har jeg, for faa Uger siden, seet Manden i Meieriet ved Dahme, med mine egne Øine. — Og dermed lod han Kæmmereren gaae, og i det han aftørrede Sveden af sin Pande, sank han atter tilbage paa sit Leie.

Kunz von Tronka, som inderlig elskede sin Herre, besluttede nu at giøre alt hvad der stod i hans Magt, for at skaffe Churfyrsten Seddelen; saameget mere, da han i Familieforretninger selv var nødt, at reise til Berlin i de Dage. Han kom just did, da Kohlhases Dom var faldet. Han skulde miste Livet ved Sværdet; men man haabede dog endnu at han vilde blive benaadet. Da nu Tronka i Sværmen af Men-

neſker havde fundet en gammel Qvinde, der havde nogen Lighed med den Zigeunerinde, Churfyrſten havde beſkrevet ham, beſluttede han, ved hende, at naae ſit Maal. Han meente nemlig, Kohlhaas vilde ſelv lade ſig bedrage derved, da han kun flygtig havde ſeet Spaaqvinden, ſom rakte ham Seddelen. Efterat altſaa Kammereren havde vundet den Gamle, og ſagt hende alt hvad han ſelv vidſte, ſendte han hende til Kohlhaas, hvem hun ſkulde ſee at aflokke Seddelen og ſige: Den var ikke længer ſikker hos ham; hun vilde giemme den for ham, til den Dag kom, der var beſtemt til hans Redning.

Kohlhaas havde neppe ſeet den gamle Kone i Fængſelet, forend han, ſaavel paa Koralhalsbaandet, ſom Blyringen, hun havde paa Fingeren, troede at kiende hende igien. Og han havde ikke taget feil; — thi det var virkelig hende ſelv, ſom Ridder von Tronka formunderligviis havde henvendt ſig til. Hun hilſte Kohlhaas venligt og klappede hans Børn, der vare hos ham i Fængſelet. Heſteprangeren, der fandt en beſynderlig Lighed mellem hende og hans afdøde Huſtru Lisbeth, havde nær ſpurgt, om hun ikke var hendes Bedſtemoder; thi hendes Anſigtstræk, Knokkelbygning og Hænder vare ikke allene ſkionne endnu, men hun bevægede dem ligeſaadan, naar hun talede, ſom hans Kone, og havde et lignende Mærke paa ſin Hals. Den venlige Gamle aabenbarede ham alt, hvorledes Ridder von Tronka havde kiøbt hende til at bedrage ham, og bad ham vogte ſin Skat vel. Derimod foreſlog hun ham at holde ſig til det Tilbud, der paa Grændſen var giort ham ved Junker von Stein, om Frihed og Liv; og for denne Priis at ſælge Churfyrſten hvad dog ikke videre kunde nytte ham. Kohlhaas, ſom jublede over at beſidde en Braad, hvormed han kunde dødelig ſaare ſin Fiendes

Hæl, i det Øieblik denne traadte ham i Stovet, svarede: Ikke for al Verden, Moder! Ikke for al Verden! Den gamle Kone, der sad og kiælede for Børnene, tog det Yngste paa Skiødet og sagde: Ikke for al Verden, Kohlhaas Hestepranger, men for denne smukke lille gulhaarede Dreng! Og i det samme kyssede hun ham, og rakte ham et Æble med sin tørre Knokkelhaand. — Han vil selv rose mig derfor, sagde Kohlhaas bevæget, naar han bliver stor. Hvo, som engang har brudt mig sit Ord, blev han ved, med ham indlader jeg mig ikke mere. Naar han først fik Seddelen, blev han mig troløs igien. Zigeunerinden sagde, han kunde have Ret i noget. Men da han spurgte hende om Seddelens Indhold, og om hvorledes hun var kommen til den sieldne Kundskab, blev der i det samme en Larm uden for Døren, og hun raabte: Lev vel, til vi sees igien, Kohlhaas! Naar vi sees igien, skal du faae alting at vide. Derpaa ilede hun hen til Døren, vendte sig endnu engang om og sagde: Lever vel, Børnlille! og gik bort. Imidlertid leed Churfyrsten af Saxen den største Siæleangest. Forgiæves havde han raadført sig med Oldenholm og Olearius, to berømte Astrologer. De indsluttede sig forgiæves i Slotstaarnet og gjorde deres Undersøgelser, om Spaadommen skulde opfyldes i Nutiden eller Fremtiden? Da nu Kunz von Tronka kom tilbage med uforrettet Sag, tabte Churfyrsten reent Haabet. Han indespærrede sig paa sit Kammer; og tredie Dag reiste han fra Dresden, da han havde foregivet at han vilde besøge Fyrsten af Dessau.

Imidlertid var Kohlhases Dom forelæst ham, Lænkerne tagne af ham, og man gav ham hans Papirer. Han gjorde herpaa et Testament, i hvilket han indsatte den brave Amtmand i Kohlhasenbrück til sine

Børns Formynder. Intet lignede hans Sindsroe og Tilfredshed i de sidste Dage. Efter Churfyrsten af Brandenborgs særdeles Befaling havde hans mange Venner frie Adgang til ham, Nat og Dag. Ja, han havde endnu den Glæde, at Theologen Jakob Freising kom til ham, som et Sendebud fra Luther, med et udentvivl meget mærkværdigt Brev; men som er forkommet. Af denne værdige Geistlige modtog han i to Brandenborgske Dechanters Nærværelse den hellige Nadvere. Nu kom Mandagen efter Palmesøndag, der var bestemt til at forsone ham med den Verden, i hvilken han havde gjort et alt for raskt Forsøg paa at tage sig selv Ret. Man haabede endnu, rundtom i Byen, at han skulde blive benaadet. Ledsaget af en stærk Vagt traadte han just ud af sit Fængsel, med begge sine Drenge paa Armen; (thi det havde han udtrykkelig udbedet sig ved Skranken i Retten). Theologen Jakob Freising fulgte ham ud af Fængselsdøren; en vemodig Vrimmel af Venner og Bekiendtere trængte sig hen for at trykke hans Haand og tage Afsked med ham; da i det samme Kastellanen paa det churfyrstelige Slot med et forvirret Ansigt traadte hen for ham, og rakte ham en Seddel, som en gammel Kone havde bedet ham bringe. Kohlhaas tog den med et forundret Blik paa denne Mand, som han kun lidet kiendte til, og aabnede Seddelen, hvis Forsegling med Mundlimen og Blyringen strax bragte ham til at tænke paa Zigeunerinden. Men hvad skildrer hans Forundring, da han læste følgende Efterretning: „Kohlhaas! Churfyrsten af Saxen er i Berlin. Han er allerede gaaet forud til Retterstedet, og dersom du bryder dig om at vide det, kan du kiende ham paa en Hat med blaae og hvide Fjær. Hensigten, hvorfor han er kommen, behøver jeg ikke at sige dig. Saasnart du er jordet, vil han lade dig opgrave, og tage Bo-

diken med Seddelen. Din Elisabeth." Kohlhaas vilde spørge Kastellanen, om han kiendte den, der havde rakt ham Seddelen; men Manden skjælvede over alle sine Lemmer, han aabnede Munden for at tale, og sagde „Kohlhaas, denne Kone" — men med disse Ord tabte han Mælet, og blev fortrængt af Mængden. Kohlhaas maatte begive sig afsted, og fik ikke mere at vide.

Paa Retterstedet sandt han Churfyrsten af Brandenborg, med Følge, hvoriblandt var Erkekanzleren Henrik von Gensau; desuden en stor Mængde Mennesker til Hest. Paa høire Side af Kanzleren stod den Keiserlige Foged Frands Müller, med en Afskrift af Dødsdommen i sin Haand. Paa venstre Haand Kohlhases egen Advokat fra Dresden, Anton Zänner. I Midten af den halvaabne Kreds stod en Herold med en Byldt Sager og med to velnærede glindsende Heste, som stampede paa Jorden af Overmod. Thi Erkekanzleren havde drevet Sagen igiennem, Punkt for Punkt, i Dresden, med Hensyn til Junker Wenzel von Tronka; saa Dommen faldt, at Hestene, efter at man havde giort dem ærlige, ved at svinge dem en Fane over Hovederne, skulde staldfores af Junkerens Folk, til de fik deres Førlighed igien. Dette var skeet, og i Rettens Paasyn vare de nu saaledes bragte til Kohlhases Advokat. Derpaa sagde Churfyrsten af Brandenborg, efter at Kohlhaas, ledsaget af Vagten, traadte frem for ham: Nu, Kohlhaas! I Dag er det den Dag, hvorpaa dig skeer din Ret. See her! Her overleveres dig Alt, hvad du paa en voldsom Maade har mistet paa Tronkenburg, og hvad jeg, som din Landsherre, var pligtig at skaffe dig tilbage: Heste, Halstørklæde, Rigsgylden, reen Vask, lige indtil Helbredelsesomkostningerne for din ved Mühlberg faldne Svend Herse. Er du tilfreds med mig? — Kohlhaas

satte sine Børn ned paa Jorden, medens han med funklende Øine læste den Dom, som man efter Ærkekanzlerens Vink, rakte ham; og da han saae deri, at Junker Wenzel var dømt til to Aars Fængsel, saa kastede han sig, fuld af Følelse, ned for Churfyrsten, med Hænderne overkors paa Brystet, og forsikkrede Ærkekanzleren, idet han stod op og lagde sin Haand paa hans Skjød, at nu var hans høieste Ønske paa Jorden opfyldt. Derpaa traadte han hen for Hestene, mønstrede dem, klappede dem paa den fede Hals, og erklærede Kanzleren, i det han atter nærmede sig ham, at han forærede dem til sine to Sønner Henrik og Leopold. Kanzleren svarede venlig, at det skulde skee efter hans Ønske, og bad ham at handle med de øvrige Sager i Byldten efter eget Tykke. Derpaa kaldte Kohlhaas paa Herses gamle Moder, der stod iblandt Mængden, og i det han rakte hende Byldten, sagde han: Der Moder! det hører dig til. Han gav hende tillige Skadeserstatningssummen, som en Hielp i sine gamle Dage. — — Da raabte Churfyrsten: Nu, Kohlhaas Hestepranger! efterat du saaledes har faaet *din* Ret, gior dig ligeledes rede, til at give den keiserlige Majestæt *sin*, hvis Landefred du har brudt, og hvis Fuldmægtig staaer her. Kohlhaas tog sin Hat af, kastede den paa Jorden, og sagde at han var rede. Han overgav Børnene, efter endnu engang at have taget dem i sine Arme, kysset dem og trykket dem til sit Bryst, til Amtmanden fra Kohlhasenbrück, og traadte, medens denne med stille Taarer førte dem bort, til Blokken. Han løste just sit Halstørklæde af, og aabnede sin Brystdug, da han, efterat have kastet et frygteligt Blik hen i Menneskevrimlen, opdagede den velbekiendte Mand, med de blaae og hvide Fiær, der skiulte sig bag to andre. Kohlhaas løste sig hurtig Bodiken fra Brystet, i det

han giorde et raſk Skridt hen imod ham, hvilket undrede Vagten. Han tog Seddelen ud, lukkede den op, og læſte den. Og i det hans Øine ſtivt hæftede ſig paa Manden med de blaa og hvide Fiær, hvilken begyndte at giøre ſig et godt Haab — ſtak han den i Munden, tyggede og ſank den. Manden med de blaae og hvide Fiær faldt i Afmagt ved dette Syn. Men Kohlhaas, medens man var beſkiæftiget med at ophielpe hin, gik hen til Blokken, og hans Hoved faldt for Skarpretterens Øxe. Her ender Hiſtorien om Kohlhaas. Man lagde Liget under almindelig Klage blandt Folket i en Kiſte; og medens Liigbærerne hævede den, for at begrave ham paa Forſtadens Kirkegaard, kaldte Churfyrſten paa den Aflivedes Sønner, og ſlog dem til Riddere, med den Erklæring til Kanzleren, at de ſkulde opdrages i hans Pageſkole. Churfyrſten af Saxen reiſte kort derpaa tilbage til Dresden, ſyg paa Legem og Siæl. Om ham maa man læſe videre i den almindelige Verdenshiſtorie. Men af Kohlhaſes Stamme levede endnu, for ikke længe ſiden, kraftige Sønner.

Den store Christopher.

Christophorus, saaledes kaldet, fordi han bar vor Herre Christus paa sine Skuldre, hed før den Tid Reprobus, var født i Canaan; kæmpestor og stærk, med et frygteligt Udseende.

Christophorus, som var sig sin Styrke bevidst, satte sig for, ei at tiene anden Herre, end den, der ikke frygtede Nogen i hele Verden. Efterat han derfor ofte havde skiftet Tieneste, hørte han endelig om en Konge, der var den største og mægtigste paa Jorden. Til denne begav han sig og sagde: Jeg har hørt meget om Eders Magt og Storhed, og at I ikke frygter Eder for Nogen. Slig en Herre søger jeg. Hvis I tykkes derom, vil jeg tiene Eder. Kongen forundrede sig over den uhyre Skikkelse med det frygtelige Aasyn, tog imod Tilbudet, og beholdt Christopher ved sit Hof. Da Christopher en tidlang havde tient ham troe, saa at Kongen var meget vel tilfreds, hændte det sig, at der kom en reisende Mester til Kongens Gaard, der kunde synge mange herlige Sange. Viserne vare deels af gudeligt Indhold; undertiden blev ogsaa den onde Aand nævnet deri. Saa ofte Sangeren nævnte Diævelen, slog Kongen, der var en Christen, et stort Kors for sig. Christopher forundrede sig derover og sagde: Hvad vil det sige, at I skriver i Luften med Fingeren, hver Gang Diævelen bliver nævnt? Kongen, som gierne vilde beholde Christopher, betænkte sig paa, om han skulde sige ham det. Men da hin sagde: Saafremt I ikke siger mig Aarsagen, forlanger jeg min Orlov; sagde Kongen: Jeg kan endelig vel sige det. Diævelen er en Fiende af den menneskelige Slægt, han er ogsaa min. Saa ofte derfor hans Navn bliver nævnet, beskytter jeg mig

med dette Tegn, paa det han ingen Magt skal faae over mig, eller skade mig. Da Christopher hørte det, sagde han: Saa seer jeg da vel, at jeg har taget feil af Eder, og at Diævelen er stærkere end I, siden I er bange for ham. Farvel! Fra nu af tiener jeg Herr Diævelen.

Christophorus gjennemstreifede Riger og Lande, og spurgte overalt, om hvor Herr Diævelen holdt sit Hof; men han var ikke istand til at finde ham. Da han nu engang reiste gjennem en øde Ørk, kom der en Flok forte graasselige Ryttere ham imøde. Foran dem reed Een, som saae gyseligere og hæsligere ud, end alle de Andre. Denne reed hen imod Christopher, og spurgte, hvem han var, og hvad han vilde? Han svarede: Jeg hedder Reprobus, og søger Kong Diævelen, hvem jeg gierne vilde tiene. Ridderen sagde: Jeg er den, du søger. Reprobus var glad ved at have fundet ham, og blev strax taget i Eed og Tieneste. Da de vare redne et langt Stykke med hinanden kom de til en Landevei, ved hvilken der stod et Kors. Da Diævelen saae Korset, tog han Flugten, travede over Stok og Steen, gjennem Busk og Krat, og vendte først, efter at have giort en lang Omvei, hen paa Landeveien igien. Herover faldt Christopher i største Forundring, og sagde til Diævelen: Hvad gik der af dig, da du saae det gamle Træ? Hvorfor sniger du dig gjennem Mark og Skov, da dog den slagne Vei ligger lige for os? Diævelen vilde ikke ud med Sproget; men da Christopher forsikkrede, at han tog sin Afsked, hvis han ikke opdagede ham det, sagde Diævelen endelig: Korset er mig forhadt. Paa sligt et Kors blev der engang fæstet en vis Christus, hvilken er min allerværste Fiende, og gior mig ikke liden Afbræk i min Regiering. Saa ofte jeg derfor seer Korset, tager jeg Flugten og kan ikke lade det være.

Christophorus svarede: Saa seer jeg da vel, at jeg har taget aldeles feil af dig, siden jeg i dig troede at tiene den største og mægtigste af alle Konger. Er du allerede saa bange for Christi Kors, hvor meget stærkere og vældigere maa da Kong Christus selv være, end du. Farvel! Jeg tiener fra denne Stund ingen anden, end Kong Christus.

Christophorus begav sig atter paa sin Vandring og søgte efter den Herre Christus omkring i den halve Verden. Efter lang Vildfarelse fandt han en from Eremit, som da prædikede for ham om Jesus Christus, og gav ham tilfredsstillende Svar, om hans Magt, Rige og Husholdning. Christophorus hørte derpaa med største Andagt, og sagde endelig: Det behager mig altsammen vel. Jeg er beredt til at tjene denne store og mægtige Herre, saa længe jeg lever. Vidste jeg kun, hvordan jeg skulde bære mig ad. Eremitten sagde: Vor Herre finder Behag i at man spæger og døder Kiødet. Du maa derfor øve dig i at faste. Christopher svarede, jeg maa æde, naar jeg er hungrig; det Bud kan jeg ikke holde. Siig mig et andet! Eremitten sagde: Ogsaa at vaage har vor Herre lagt os meget paa Hierte. Christopher svarede: Jeg maa sove, naar jeg er træt, og kan heller ikke holde dette Bud. Nævn mig et andet! Eremitten sagde: Saa beflit dig paa at bede! Christophorus svarede: Hvorledes skal jeg det, da jeg ingen Bønner kan, og kun er af faae Ord. Paalæg mig et dygtigt, haandfast Stykke Arbeide; det vil jeg gierne giøre, for at tækkes vor Herre. Eremitten saae paa ham og sagde: Kiender du den Færge her i Nærheden, som gaaer over Floden? Han sagde ja. Velan, vedblev Eremitten, Farten er farlig, og Floden driver med en rasende Strøm; mange Mennesker komme til Ulykke derved. Men du er stor og stærk.

Bær Vandrerne over Floden; dermed vil du vise vor Herre en meget kiær Tieneste. Christopher svarede: Det er et Bud, som jeg kan holde, og er strax rede dertil.

Paa Øieblikket begav han sig hen til Floden og byggede sig selv en Hytte ved dens Bredder. Istedet for en Stav, hug han sig en lang, stærk Stang, som han kunde støtte sig ved, naar Strømmen drev vildest. Saaledes udrustet bar han Vandrerne paa sine Skuldre over Floden, baade Nat og Dag for ingen Penge, blot i Guds Navn.

Da han een Aften var meget træt og havde lagt sig til Hvile, hørte han en barnlig Stemme kalde sig ved Navn: Christopher! Christopher! skynd dig og hielp mig over Vandet. Christopher sprang fra Leiet og løb ud, men saae ikke et Menneske. Neppe havde han lagt sig igien, for det atter ynkeligen raabte: Christopher, Christopher, kom ud, og hielp mig over Vandet! Han gik andengang ud, men saae intet mere end før. Men da det havde kaldet tredie Gang ud, blev han et lille Drengebarn vaer, som stod ved Floden, og bad ham bønligt om at blive baaret over Vandet. Strax tog han Barnet paa sine Skuldre, greb sin Stav i Haand, og traen i Floden. I Øieblikket svulmede Vandet op, og Barnet hang som Bly paa hans Skuldre. Jo dybere han kom i Floden, desbøiere svulmede Strømmen, des tungere blev Barnet. Han var neppe istand til at bære den forunderlige Byrde og at arbeide sig giennem Strømmens Bøver. Med Nød og Neppe kom han over paa den modsatte Kyst; udmattet og aandeløs nedsatte han Barnet. Dreng, sagde han, du har ikke sat mig i en liden Skræk. Strømmen var stærk, og jeg var bange for, vi begge skulde druknet deri. Desuden har du været saa tung. Det var mig, som om jeg

bar al Verden paa min Ryg. Barnet saae paa Christopher med en sælsom Alvorlighed. Lad det ikke forundre dig, sagde det, at jeg var saa tung Viid, du har ikke blot baaret al Verden paa dine Skuldre, men selv Den som har skabt al Verden. See, jeg er Christus, din Konge, hvilken du hidindtil har tient i dette dit gode Værk. Og dette skal tiene dig til et Tegn: Stød din Stang i Jorden! I Morgen skal den blomstre og bære Frugt. Da Drengen havde sagt dette, forsvandt han. Men den fromme Christopher gik tankefuld hiem, stødte sin Stav i Jorden, og lagde sig til Hvile. Da han tidlig vaagnede, næste Morgen, gyngede Palmetræets Grene ind ad Vinduet til ham. Det var prydet med de skiønneste Blade, og hang fuldt med de modneste Dadler.

Derpaa lod Reprobus sig døbe, og da han i Daaben havde faaet det Navn Christophorus, blev han en Kæmpe for Gud, og omvendte mange Hedninger ved sit Exempel og sin Lære, indtil Martyrdøden fronte ham.

Syvsoverne.

Dengang Kirken blev forfulgt under Decius, var der i Ephesus syv Mænd ved Navn Maximianus, Malchus, Marcianus, Dionysius, Johannes, Serapion, Constantinus. Alle syv Palladsets Tienere, alle syv Christne, og alle besluttede heller at døe, end offre til Guderne. Men da de, som unge kiælentopdragne Mænd, frygtede Pinslerne, troede de dog, at de ikke behøvede at søge Martyrdøden; holdt dem derfor hiemme og opmuntrede hinanden til Fasten og Beden. Imidlertid manglede der ikke paa Forrædere, som angave dem for Keiseren. De bleve kaldte frem, og snart overbeviste om Christendommen; dog med Hensyn til deres Rang og Ungdom tillod Decius dem at begive sig hiem igien, og at tænke paa Forbedring, medens han var borte i Forretninger i en anden Provinds.

De syv Mænd benyttede sig af denne Udsættelse paa en anden Maade. De uddeelte alt hvad de ejede blandt de Fattige, og flygtede derpaa hen i Ørken til Bierget Celion, i hvis Huler og Kløfter de søgte deres Ophold. Den af dem, som hed Malchus, et klogt og behiertet Menneske, paatog sig, fra Tid til anden, forklædt som Tigger, at snige sig ind i Staden, kiøbe Levnetsmidler og indhente Efterretninger om hvad der foregik.

Decius var neppe kommen tilbage fra sit Tog, før han lod de syv Ynglinger kalde for sig. Men de vare ingensteds at finde. Opbragt over deres Flugt, lod han deres Forældre hente, og truede dem med den piinligste Død, hvis de ikke aabenbarede Børnenes Opholdssted. Men Forældrene forsikkrede, at de aldeles intet vidste derom, og anklagede Søn-

nerne bitterligen, fordi de havde givet alting bort, og derefter gjort sig usynlige. Alle Efterſøgelſer havde været forgiæves, kun vidſte man, at de havde taget deres Vei henimod Orken ved Celionbierget. Dette hørte Malchus, der juſt nylig, ſom Tigger, atter var kommen ind i Staden, for at udforſke Nyt. Hiertet ſlog ham ikke lidet; han frygtede for at blive kiendt, forlod Staden paa Øieblikket, og kom, efter mange Omveie, til ſine Staldbrødre. Da han havde bragt disſe den onde Tidende, bleve de heel mod i Hu. De maatte frygte for at efterſøges og opdages. Med Taarer ſpiſte de det Brød, Malchus havde bragt med fra Byen. Der blev endnu talet meget, frem og tilbage, Natten brød frem, Mændene vare trætte af at bede og af Hiertevee. Saaledes ſkete det da ved Guds Styrelſe, at disſe Mænd ſamtligen faldt i en dyb Slummer.

Decius var gram i Hu over at ſaa anſeelige unge Mænd ſpottede hans Anſeelſe, og at de ſkulde undgaae hans Hævn; befalede derfor at underſøge Bierget, og hvis man fandt en Hule, ſkulde man tilmure den, paa det at de, ſom vare derinde, maatte omkomme af Hunger. Altſaa bleve disſe ſyv Mænd indmurede i Hulen medens de ſove. To Chriſtne: Theodorus og Rutinus, beſkrev deres Martyrdom, og giemte dette Skrift, paa en kunſtig Maade, i Indgangens Muur.

Lang Tid derpaa, et hundrede og firesindstyve Aar efter Decii Død, da denne hele Slægt var borte, opkom der i den da herſkende Kirke, i Keiſer Theodoſii tredivte Aar, et Kiætteri, ſom benægtede Opſtandelſen fra de Døde. Slig Gudsforgaaenhed ſmertede den fromme Keiſer over al Maade, ſaa han ſad i en Haardugs Skiorte i ſit inderſte Værelſe, og græmmede ſig og græd fra Morgen til Aften. Gud den Almægtige

forbarmede sig over den fromme Keiser. Han besluttede at oplade sin Barmhjertigheds Skatkammer, og, til Trøst for Keiseren og den hele Kike, at bekræfte den trøstelige Sandhed om Kiødets Opstandelse, ved at vække de syv slumrende Brødre.

Saaledes skeete det da, ved Guds Styrelse, at en Borger i Ephesus fik det Indfald at leie Stalde for sit Qvæg i Celionbjergets Huler, og at lade dem aabne paa ny. Medens nu Murfolkene aabnede Indgangen til de hellige Syvsovere, vaagnede disse, og ønskede hverandre god Morgen, i den Tanke at de kun havde sovet en eeneste Nat. Derpaa raadsloge de med hinanden, om hvad de nu skulde tage dem for; thi de mindes vel, hvad de havde talet, Aftenen tilforn, og bade Malchus endnu engang omstændeligt fortælle alt, hvad han havde været Vidne til igaar. Malchus gientog Keiserens Befaling; at de skulde søges op, og tvinges til at offre. Efter en kort Tausbed sagde Marimianus: At vi ikke ville ofre, det veed Gud! Lader os være ved frisk Mod. Aanden siger mig, at denne Tyran ikke skal herske længe. Maaskee behager det Gud at skiule os her, til Kirken igien gives Fred. Derpaa fik Malchus atter den Anmodning, at begive sig ind i Staden, kiøbe meer Brød end igaar, og udspeide hvad der videre havde tildraget sig. Malchus tog fem Solidos med, og gik. Ved Udgangen af Hulen forundrede han sig over alt det Steen og Grums; men da han havde vigtigere Bekymringer, saa lod han det være hvad det var, og skyndte sig videre. Da han nærmede sig Stadsporten, faldt han i Forundring over, at der var plantet et Kors over dens Bue. Han gik til en anden Port og fandt ogsaa her Korset opreist. Han gik omkring den hele Stad, og da han overalt blev Korset vaer, var hans Forbauselse ubeskrivelig. Han gik atter tilbage til den

første Port, og da han saae lutter fremmed klædte Mennesker vandre ind og ud, vidste han ikke, om han vaagede eller drømte, og havde længe ikke Mod til at gaae ind i Byen. Endelig vovede han det, men var aldeles ikke istand til at finde Rede i nogenting. Han gik ind i en Bod, hvor man solgte Brød, og hørte der tale om Christus. Hvad er dette? sagde han; igaar vovede ikke et Menneske at udtale Jesu Navn, og i Dag troer hele Verden paa ham? Næsten maa jeg troe, at dette aldeles ikke er Staden Ephesus, skiøndt jeg ikke begriber, hvilken Stad det da skulde være. Der gik en velskabt Dreng forbi med et godlidende Ansigt; til denne sagde han: Siig mig, min lille Søn, hvad hedder denne Stad? Drengen giorde store Øine og stirrede paa ham. Hvad skulde den vel hedde andet end Ephesus? sagde han. Malchus spurgte endnu To, Tre derom, og da han fik samme Svar af dem alle, blev han bange for, at han havde mistet Forstanden. Det tyktes ham raadeligst at vende hiem igien til sine Staldbrødre; kun vilde han først kiøbe Brød, og gik ind i en Bod. Da han her tog sine Solidos frem, forundrede Folkene sig saare over de gamle Mynter. Hvad er det for Penge? sagde de til hverandre; denne Yngling har vist fundet en Skat fra de gamle Keiseres Tid. Da Malchus hørte Keiseren nævne, og ikke ret forstod, hvad de sagde, (thi ogsaa Sproget havde forandret sig meget i saa mange hundrede Aar) troede han de vilde udlevere ham til Keiseren, og var gierne løbet bort, men da han ikke vovede det, bad han dem beholde Pengene og Brødet, og kun lade ham fare. Men jo meer han bad, jo mistænkeligere blev han Folkene. De holdt ham fast, og sagde: Du har fundet en Skat. Kom, viis os den! Vi ville dele redeligt med hverandre, og ingen Siæl skal vide det mindste derom. Hvis ikke,

saa vær overbeviist om, at du ikke allene skal nyde den i Fred. Den stakkels Malchus stod der, skiælvende og bævende, og var ei istand til at sige et Ord, af Forbauselse. Folkene bleve utaalmodige, kastede ham et Reeb om Halsen, og slæbte ham hen paa Torvet. Overalt gik Rygtet, at en fremmed Yngling havde fundet en Skat af umaadelig Værdie. En utallig Skare sammenstimlede. Malchus saae sig hyppigt om i Hoben. Han haabede altid, nogle af hans Paarørende skulde komme, eller i det mindste Een, som kiendte ham, og kunde vidne for ham. Men da han ikke blev andet vaer end lutter fremmede Ansigter, og ligesom saae sig omringet af en ny Verden, stod han som Een, der var faldet ned fra Maanen, og bar sig ad, som en Vanvittig.

Sagen kom endelig for Biskop Martinus og Proconsul Antipater, hvilke nylig vare komne til Staden. Disse befalede Borgerne, at man med Forsigtighed skulde bringe Ynglingen og Sølvpengene. Da Ynglingen saae, at man bragte ham til Kirken, troede han, det var for Keiseren. Martinus og Antipater betragtede Myntene noie, kunde ikke nokſom forundre sig, og spurgte Ynglingen, hvor han havde fundet denne gamle Skat? Han derimod forsikkrede ved Gud den almægtige, at han intet vidste om nogen Skat, at han ikke havde fundet disse Sølvpenge, men faaet dem af sine Forældre. Hvorfra er du da? sagde Herrerne. Jeg veed ikke andet, svarede hin, end at jeg er født i denne Stad, saafremt det ellers er Ephesus. Proconsulen sagde: Lad dine Forældre komme, at de kunne vidne for dig. Ynglingen nævnede sine Forældre, som ingen kiendte. Han beskrev den Gade, hvori de havde boet, men som i lang Tid havde havt et andet Navn. Herrerne troede, han søgte Udflugter ved Løgn. Hvorledes kunde vi troe, sagde

Proconsulen, at disse Sølvpenge have tilhørt din Fader, da Indskriften vidner, at de ere myntede for mere end ethundrede og firesindstyve Aar siden i Keiser Decii første Dage? Hvor er det muligt, at dine Forældre kunne have levet for saa længe siden? Du est en Skalk, unge Menneske, og burde skamme dig, ved at giække Øvrigheden og Dommerne i Ephesus. Malchus var i stor Angest, faldt paa sine Knæe og sagde: For Guds Skyld, svarer mig paa eet Spørgsmaal, saa vil jeg sige Eder alt hvad jeg har paa mit Hierte. Hvor er Keiser Decius bleven af, som endnu igaar herskede her i denne Stad? Biskoppen svarede: Min Søn, der lever for nærværende Tid ingen Keiser af dette Navn i den hele Verden; men i fordums Dage har der levet en slig Keiser, som hedde Decius. Ynglingen svarede: Hvad hielper det mig, at jeg modsiger Eder? I troe mig dog ikke. Kommer med mig til Bierget Celion, der har jeg forladt mine Stalbrødre i Hulen; maaskee ville I troe dem. Saa meget veed jeg, at vi af Frygt for Decius ere flygtede til Bierget, og igaar har jeg med mine egne Øine seet Decius holde sit Indtog her i Staden Ephesus. Biskoppen faldt i dybe Tanker. Derpaa sagde han: Denne Yngling har maaske havt et Syn, og muligt vil Gud give os sin Villie tilkiende ved ham. Vi ville følge ham.

Bispen og Proconsulen fulgte med Malchus, og meget Folk. Da de komme til Bierget Celion, gik Malchus først ind i Hulen; men i det Bispen fulgte ham, saae han noget blinke mellem Stenene i den gamle Muur. Han tog det ud, og mærkede det var et Skrift, forvaret med tvende gyldne Seigl. Strax kaldte han Folket sammen, aabnede Skriftet for alles Aasyn, og læste det med høi Røst. Hermed var

Gaaden løst, Malchus retfærdiggjort og det forfærdelige Under aabenbart. Alt Folket faldt paa Knæe og lovede Gud. Da de derpaa ginge i Hulen og saae de syv Helgene, hvis Ansigter blomstrede som Roser, falde de atter paa deres Ansigter og prisede Herren. Biſpen og Proconſulen ſendte Ilbud til Conſtantinopel, og bade Keiſeren, ſom ſnareſt, at begive ſig til Epheſus, for med egne Øine at ſee Guds forunderlige Gierninger. Da Keiſeren havde læſt Brevet, ſtod han op fra Jorden og lovede Gud. Derpaa lod han ſpænde for ſin Vogn, og kiørte fra Conſtantinopel til Epheſus. Der gik alt Folket den fromme Keiſer imøde, og fulgte ham til Hulen. Da Helgenerne ſaae Keiſeren træde ind til dem, ſtraalede deres Anſigter ſom Solen. Da Keiſeren blev de hellige Mænd vaer, faldt han ned paa ſit Anſigt og tilbad dem, derpaa faldt han dem om Halſen, kyſſede dem med Taarer og ſagde: Det forekommer mig, i det jeg ſeer Eder, ſom om jeg ſaae Lazarus, hvilken Herren opvakte fra de Døde. Men Maximianus ſagde: Viid, fromme Keiſer, at Gud den Almægtige af ingen anden Aarſag har vakt os fra de Døde før Opſtandelſens ſtore Dag, end for at du faſt og urokkelig ſkal troe: der er virkelig en Kiødets Opſtandelſe. Thi ligeſom Barnet lever i Moderens Skiød, uden at vide af ſig ſelv, ſaaledes have vi ligget her og ſovet i Jorden, denne lange Tid, og levet virkelig, ſkjønt vi vare os intet bevidſt. Da Helgenerne ſaaledes havde talet, ſank de i Alles Paaſyn atter til Jorden og henſove efter Guds Villie, andengang, og ſove endnu den Dag i Dag, og ſkulle ſove til den yderſte Dag. Efter at Keiſer Theodoſius endnu engang havde omfavnet og kyſſet de hellige Syvſovere, med mange hede Taarer, lod han gjøre ſyv Solv-Ligkiſter og lægge

dem deri. Men om Natten aabenbarede de Hellige sig for ham og sagde: Ligesom vi hidindtil have liget og sovet i Jordens Skiød saalænge vor Herre vilde det, saaledes maa vi og fremdeles blive liggende og sove, indtil Herren vækker os paa den yderste Dag. Da Keiseren saadant havde fornummet, lod han atter Hulen tilmure med forgyldte Stene, og med det samme et Bud udgaae over al Verden: at Den, som fra nu af tvivlede om Kiedets Opstandelse, skulde udelukkes fra de Troendes Menighed.

Runebierget.

En ung Jæger sad hensunken i Tanker i den tykke Biergskov. Han var mod i Hu. De natlige Indtryk af de store Bierge, af Flodens Rislen, af Maaneskinnet, der oplyste Træernes Toppe og forsølvede de runde Fieldmasser, af Natfuglenes Flaggren, bidroge ikke lidet til at sætte hans Sind i en vemodig Stemning. Han tænkte paa sin Ungdom, hvorledes han havde levet i den flade, rolige Dal hos sin Fader. Nu ønskede han at han havde læst de Bøger, man dengang gav ham, og været flittig i Skolen; nu fortrød det ham, at han, utaalmodig efter at see Verden og de fælsomme Biergegne, altfor tidlig og letsindig havde forladt sit Hiem, og ombyttet Faderens venlige Gartnerkunst med det vilde Jægerhaandværk. Uden at tænke derpaa drog han en Rod ud af Græsset, og pludselig hørte han en skrækkelig Jammertone klinge dybt fra Jordens Skiød, som om han uformodentlig havde rørt det Saar, hvorved Naturens døende Legem skulde finde sin Bane. Han sprang op og vilde flye, thi han havde før hørt om den fælsomme Alrunerod, der ved at trækkes op af Jorden giver saa hierteskiærende Klagetoner fra sig, at denne Klynken gior Menneskет afsindig. I det samme stod en fremmed Mand for ham. Christian havde ønsket sig Selskab, og dog gyste han paa ny, for dennes venlige Nærværelse. Hvad Hast har det? spurgte den Fremmede. Den unge Jæger søgte at undskylde sig med, at Natten og dens Billeder havde oprørt hans Sind, og at han vilde fly denne fæle Ensomhed. O, sagde den Fremmede, nu kommer Maanen snart og opklarer alt, dens Lys vil ogsaa bringe Klarhed i Eders Siæl.

De gik sammen og bleve snart bekiendt med hin-

anden. Christian fortalte den Fremmede sit Levnetsløb; at hans urolige Siæl ikke havde kunnet finde sig i Faderens Levemaade. Min Fader, sagde han, elskede Blomsterne og Planterne over alting, og kunde aldrig blive kied af at pleie dem. Ja, han gik saa vidt, at han paastod, han kunde tale med dem, at deres Vext og Trivsel underviiste ham, ligesom og deres Blades forskiellige Farver og Skikkelser. Mig var dette Væsen alt for eensformigt og kiedsommeligt. Jeg vilde først være Fisker, men det morede mig heller ikke længe; jeg blev sat til Handelen, men inden stakket Tid slog jeg mig ogsaa derfra, og kom hiem til min Fader igien. Engang horte jeg min Fader fortælle om de Fielde, som han havde bereist i sin Ungdom; om de underjordiske Biergværker og deres Arbeidere, om Jægere og deres Beskjæftigelse; og nu troede jeg pludselig, at have opdaget, hvad Naturen havde bestemt mig til. Alle Menneskers Gierning, hvor jeg var, forekom mig smaalig og usiel. Jeg betænkte mig nogle Dage, kunde ikke sove for denne Tanke om Natten; og da jeg frygtede for, at min Fader skulde giore Vanskeligheder, hvis han vidste noget derom, saa gik jeg, uden at tage Afsked fra mine Forældre, hen imod den Egn, hvor Biergene skulde være. Efter nogle Dagreiser fandt jeg dem; glædede mig som en Beruset over de kiære aldrig seete og dog saa velbekiendte Gienstande; over Klippestykkerne, Skovene, Fieldstrømmene, Afgrundene, de blaae Horizonter. En ny Verden var aabnet for mig, hvis Aasyn jeg aldrig kunde see mig mæt paa. Hændelsesviis kom jeg, efter lang Omflakken, til en gammel Forster, der paa min indstændige Begiæring tog mig til sig og lærte mig Jægeriet. Saaledes tog jeg mit Opholdssted i Besiddelse, liig et Kongerige; lærte at kiende hver Klippe, hver Kloft i Bierget; og naar

vi om Morgenen tidlig gik i Skoven, naar vi fældede Ved, naar jeg øvede mit Øje og min Arm i at bruge Bøssen, eller afrettede mine troe Hunde til Jagten, følte ingen sig lykkeligere, end jeg. Men i Aften, da jeg forsinkede mig i Skoven, blev jeg saa sørgelig tilmode, som jeg endnu aldrig har været; jeg forekom mig selv saa forladt, saa ulykkelig. Og det er mig endnu ikke muligt at sætte mig ud af denne Stemning.

Denne fremmede Mand havde hørt opmærksomt til, medens de ginge med hinanden giennem en mørk Skovgang. Nu traadte de ud i aaben Mark, og Maanen, som stod over Biergtinden, med sine funklende Horn, hilste dem venligt. I ukiendelige Former og mange afskilte Klumper, (hvilke det blege Skin dog atter sælsom gaadefuldt forenede,) laa den spaltede Fieldegn for dem; og i Baggrunden et steilt Bierg, paa hvilket ældgamle fortærede Ruiner gysseligt viiste sig, i det hvide Lys. Her skille vore Veie sig ad, sagde den Fremmede. Jeg gaaer ned i Afgrunden. Der, i en gammel Grube, er min Bolig. Ørtserne ere mine Naboer, Biergkilderne fortælle mig Eventyr om Natten. Did kan du dog ikke følge mig. Men see hist Runebierget, med sine steile Mure, hvor skiønt og tillokkende de gamle Steenvægge skue ned til os! Har du aldrig været der? Aldrig, sagde den unge Christian; jeg har engang hørt min gamle Forster fortælle mig noget om dette Bierg; men jeg har glemt det igien; saameget husker jeg, at det han fortalte, gjorde mig ganske bange, den Aften. Jeg havde nok Lyst til at komme derop. Hvilket friskt Græs maa være der! Hvilken herlig Udsigt over det hele Land! Og maaskee kunde man ogsaa finde adskillige forunderlige Sager der, fra gamle

Tider. Det kan ikke feile, sagde hin, naar man kun sætter sig for at søge ret ivrigt, og med sin hele Siæl higer stedse did; den finder vist gamle Venner der, og det Herligste, som han kan ønske sig. Med disse Ord steg den Fremmede ned i Gruben, uden at sige sin Ledsager Farvel; og snart var han forsvundet, dybt mellem Biergets Krat. Den unge Jæger ilede mod Runebierget; Stiernerne vinkede ham blinkende, Maanens hvide Straaler viiste derhen, Vandet i den skyllende Flod og Trætoppernes Hvidslen forekom ham, som en Tiltale, der styrkede hans Mod. Saaledes ilede han afsted uden Stilstand, og kom silde ved Midnats-tid paa en smal Fodstie, der snoede sig langs med Afgrunden. Han agtede ikke Svælget, som gabede under ham og truede med at opsluge ham. Saa stor Magt over ham havde Forestillingernes Blændværk og de uforstaaede Ønsker. Nu bragte den farlige Vei ham hen til en høi Muur, som syntes at tabe sig i Skyerne. Stien blev med hvert Skridt smallere, og Ynglingen maatte holde sig fast ved de fremragende Stene, for ei at styrte i Afgrunden. Endelig kunde han ikke komme længer. Stien endte sig under et Vindue. Han maatte staae stille; og vidste ikke, om han skulde vende tilbage, eller blive staaende. Pludselig saae han et Lys, der lod til at bevæge sig bag den gamle Muur. Han stirrede efter Skinnet, og opdagede, at han kunde see ind i en gammel rummelig Sal, der, særsomt prydet af utallige Stene og Krystaller, funklede med en mangfoldig Glands. Dette Skin forandrede sig hvert Øieblik med forskiellige luende Farver, alt som Lyset bevægede sig, hvilket en stor qvindelig Skikkelse bar, der tankefuld gik frem og tilbage i Værelset. Hun lod ikke til at høre blandt de Dødelige, saa store og mægtige vare hendes Lemmer, saa strængt hendes Ansigt. Men dog forekom

det den henrykte Yngling, som han aldrig havde seet eller ahnet en saadan Skionhed. Han skiælved, og dog ønskede han, at hun skulde træde hen til Vinduet og opdage ham. Endelig stod hun stille, satte Lyset paa et Krystalbord, saae i Veiret, og sang med giennemtrængende Stemme:

See de gamle Hallers
Herlige Krystallers
Klare Taare triller
Ned ad Demantpiller,
Medens Floden synger,
Som sig bugtet slynger
I den hvalte Sal!
Følg de høie Klinter!
Her er ingen Vinter
I min Blomsterdal.
Ei Rubinen blegner
Ei Saphiren segner,
Som den blaa Viol.
Grøn Smaragden luer,
Skiønt den aldrig skuer
Markens Sommersol.
Bryd Granitens Fængsel,
Forekom min Længsel!
Fryd dig ved min Lyst.
Disse Ædelstene,
Skal de gjemmes ene?
Skam dig ved din Kulde!
Seer du ei mit fulde
Hvide Marmorbryst.

Da hun havde endt sin Sang, begyndte hun at klæde sig af, og at lægge sine Klædebon i en kostbar Dragkiste. Først tog hun et gyldent Slør af sit Hoved, og lange sorte Haar flød i fyldige Ringe ned, til dybt under Hofterne. Derpaa løste hun Barmens Bælte, og Ynglingen glemte sig selv og den hele Verden, ved Synet af den overjordiske Skionhed. Han vovede neppe at aande, da hun lidt efter lidt aflagde hvert Skiul. Nøgen gik hun endelig frem

og tilbage i Salen, og hendes tunge svævende Lokker dannede et dunkeltbolgende Hav omkring hende, gien=nem hvilket det skiære Legems blændende Marmor=former afverlende fremsvulmede. Derpaa gik hun hen til et Guldskrin, tog en Tavle ud deraf, der var besat og indlagt med mange skiønne Diamanter, Ru=biner og andre Ædelstene, og betragtede dem længe med Tankeblik. Denne Tavle dannede en underlig uforstaaelig Figur, med sine forskiellige Farver og Linier. Undertiden blændede den Ynglingen, naar Glandsen af det røde glødende Skiær traf hans Øje; men det Grønne, det Blaa qvægede ham igien, naar dette tilsunklede ham. De besynderligste Følelser og Forestillinger, af Skiønhed og Velklang, af Længsel og Vellyst, oprørte hans Inderste. Han saae en Verden, fyldt med Haab og Smerte; mægtige Tryl=leklipper af Tillid og trodsende Stolen paa sig selv; store Vandstrømme, fyldte med Vemod. Han kiendte sig neppe selv igien, da den Skiønne aabnede Vinduet, og rakte ham den magiske Tavle med disse Ord: Tag denne til min Erindring! Han tog Tavlen og følte, at dens Væsen i det samme usynligt gik over i hans Inderste; og Lyset, og den mægtige Skiønhed, og Solen, vare forsvundne. En mørk Nat indhyllede ham og hans Sind, med tykke Forhæng af Skyer. Han søgte forgiæves at sætte sig ind i sine forrige Følelser, i Begeistringen og den ubegribelige Kiær=lighed. Han stirrede paa den kostbare Tavle, i hvilken den nedgaaende Maane svagt og blaaligt speilede sig.

Endnu holdt han Tavlen fast krystet i sine Hæn=der, da Morgenen graanede, og han, udmattet, svin=gel og halv sovende, styrtede ned fra den steile Tinde.

Solen skinnede den bedrøvede Sover i Ansigtet, og da han vaagnede befandt han sig igien paa en be=hagelig Høi. Han saae sig om, og allerlængst borte,

i Horizonten, var det ham netop muligt at eine Runebiergets Ruiner. Han ledte efter Tavlen, men fandt den ei. Forfærdet og forvirret søgte han at kalde sig alting tilbage i Erindringen. Hans hele forrige Liv laae forvirret og omtaaget for ham. Det Sælsomste og det Almindeligste blandede sig. Alt hvad han havde oplevet, forekom ham som en Drøm. Kun begreb han ikke, hvorledes han havde forvildet sig i disse fierne Egne.

Da han steg ned af Høien, for at finde Veien igien paa den slagne Landevei, som gik igiennem det flade Land, var alt ham fremmed, og han formodede nu, at han, uden at mærke det, i phantastiske Tanker var vandret over Bierget i Nat, og var kommen over paa dets sydlige, mere blomstrende Side. Henimod Middag stod han uden for en By, fra hvis Hytter en fredelig Rog steeg i Luften. Børn, pyntede i deres Søndagsklæder, legede paa en Grønning, og ud af den lille Kirke tonede Orgelklang og Menighedens Røst.

Alt dette indtog ham med ubeskrivelig sød Veemod; alting rørte ham saa stærkt, at han maatte græde. De smaae Haver, de snevre Hytter med deres rygende Skorstene, de lige afdelte Kornmarker, erindrede ham om den stakkels Menneskeslægts Nødtørft, om dens Afhængighed af den venlige Jordbund, til hvis Gavmildhed den maa bede. Imidlertid opfyldte Sangen og Orgelets Toner hans Hierte med hidtil aldrig følet Fromhed. Hans Følelser og Ønsker fra forrige Nat forekom ham ryggesløse og formastelige. Han vilde atter forbinde sig barnligt, tarveligt og ydmygt med Menneskene, som med sine Brødre, og afholde sig fra alle ugudelige Følelser og Forsæt. Fortryllende og tillokkende forekom ham Dalen med den lille Flod, der i mangfoldige Bugter slyngte sig gien-

nem Haver og Enge. Med Frygt tænkte han nu paa sit Ophold i de eensomme Bierge, mellem de øde Stene. Han ønskede sig at boe i denne fredelige Bye; og med disse Følelser traadte han i Kirken, der var fuld af Mennesker.

Sangen var just tilende, og Præsten havde begyndt sin Prædiken over Guds Velgierninger i Høsten; hvorledes hans Godhed bespiser og mætter alt, hvad lever; hvor forunderligt der i Kornet er sørget for Menneskeslægtens Næring; hvorledes Guds Kiærlighed uafladeligt meddeler sig i Brødet, og at enhver andægtig Christen vel burde bivaane slig en Fest. Menigheden var opbygget, Jægerens Blik hvilede paa den fromme Taler, og opdagede tæt ved Prædikestolen en ung Pige, som især lod til at være lutter Andagt og Opmærksomhed. Hun var rank og blond, hendes blaae Øine straalede med en giennemtrængende Blidhed, hendes Aasyn var som forklaret, og blomstrede med de skiæreste Farver. Den fremmede Yngling havde endnu aldrig følt slig en Fornemmelse: saa megen Kiærlighed, forbunden med saa megen Ro. Han nedbøiede sig grædende, da Præsten uddeelte Velsignelsen; han følte sig giennemtrængt af de hellige Ord, som af en usynlig Magt; og Skyggebilledet af den foregaaende Nat veg som et Spøgelse tilbage i den mørkeste Baggrund. Han forlod Kirken, dvælede under et stort Lindetræ og takkede Gud i en brændende Bøn, at han havde befriet ham fra den onde Aands Fristelser, uden at han fortiente det. Byen holdt paa denne Dag sit Høstgilde, og alle Mennesker vare muntert stemte. De pyntede Børn glædte sig til Dandsen og Kagen; de unge Svende indrettede alting til Festen paa Grønningen, der var omringet af unge Træer. Musikanterne sad og prøvede deres Instrumenter. Christian gik først noget

ud i den fri Mark, for at fatte sig; derpaa vendte han tilbage til Byen, hvor Alle havde forenet sig til Høitidens Glæde. Ogsaa den blonde Elisabeth var tilstæde der med sine Forældre, og den Fremmede blandte sig i den lystige Sværm. Elisabeth dandsede, og han havde imidlertid indladt sig i en Samtale med Faderen, som var Forpagter og een af de rigeste Mænd i Byen. Den Fremmedes Ungdom og Ytringer lod til at behage ham; og snart bleve de enige i, at Christian skulde være hos ham som Gartner. Denne kunde paatage sig det; thi han haabede nu, at de Kundskaber og Beskiæftigelser vilde komme ham til Nytte, hvilke han hiemme tilforn saa meget havde foragtet.

Nu begyndte et nyt Liv for ham. Han tog ind i Huset hos Forpagteren og blev regnet til hans Familie. Med sin Stand forandrede han ogsaa sin Dragt. Han var saa god, saa tienstærdig og altid venlig; han forestod sit Arbeide saa flittig, at snart alle i Huset, og fornemmelig Datteren, fik ham kiær. Saa tidt han om Søndagen saae hende gaae i Kirke, havde han altid en smuk Blomsterkost færdig til hende, for hvilken hun takkede ham med rødmende Venlighed. Gik der en Dag hen, uden at han saae hende, saa savnedes hun. Om Aftenen fortalte hun ham Eventyr og lystige Historier. De bleve hinanden hver Dag unndværligere, og de Gamle, som mærkede det, lode ikke til at have noget derimod; thi Christian var den flittigste og smukkeste Ungkarl i Byen. De havde selv, fra Begyndelsen af, følt en Tilbøielighed af Kiærlighed og Venskab for ham. Inden et halvt Aar var Elisabeth hans Hustru. Det var atter Vaar. Svalerne og Sangfuglene fyldte Egnen igien; Haven stod i sin fagreste Pryd; Brylluppet blev holdt med al Munterhed; Brud og Brudgom lod til at være

glædesdrukne. Om Aftenen ſilde, da de vare allene, ſagde den unge Ægtemand til ſin Kone: Nei! Hint Billed er du ei, ſom engang henrykte mig i Drømme, og ſom jeg aldrig ganſke kan glemme; men dog er jeg lykkelig i din Nærhed og ſalig i dine Arme.

Hvor fornøiet blev Familien, da den, et Aars Tid derefter, blev formeret med en lille Datter, hvilken man kaldte Leonora. Chriſtian blev vel undertiden noget alvorligere, naar han betragtede Barnet, men dog vendte hans ungdommelige Munterhed altid tilbage. Men nogle Maaneder derefter tænkte han atter paa ſine Forældre, og hvor meget hans Fader vilde glæde ſig over hans rolige Lykke, over hans Stand, ſom Gartner og Landmand. Det ængſtede ham, at han i ſaa lang Tid havde kunnet forglemme ſin Fader og Moder. Hans eneſte Barn erindrede ham om, hvilken Glæde Børn ere for deres Forældre; og nu beſluttede han endelig at begive ſig paa Reiſen, og beſøge ſit Hiem igien.

Ugierne forlod han ſin Huſtru; alle ønſkede ham til Lykke, og i den ſkiønneſte Aarstid begav han ſig tilfods afſted. Efter faae Timers Forlob følte han, hvormeget Afſkeden ſmertede ham; for første Gang i ſit Liv fornam han Skilsmiſſens Qval. De fremmede Gienſtande forekom ham faſt vilde. Det tyktes ham, ſom om han var ſat hen i en fiendtlig Eenſomhed. Da opſtod den Tanke hos ham, at hans Ungdom var forbi, at han havde fundet et Hiem, til hvilket han nu hørte, hvori hans Hierte havde ſlaaet Rødder. Han var nærved at beklage Tabet af de forrige Tiders Letſind, og han var yderſt bedrøvelig tilmode, da han maatte tilbringe Natten i en Kro, ſom han fandt i en Bondeby. Han fortrød at han havde forladt ſin venlige Huſtru og ſine Svigerforældre.

Ængſteligheden tog til, alt ſom han nærmede

sig Biergene, og saae de fierne Ruiner paa Klippen i den blaa Taage. Han sagtnede sine Fied, og forundrede sig over den Frygt og over den Gysen, som betog ham, ved hvert Skridt, han gjorde. Jeg kiender dig nok, Vanvid, og din farlige Fristelse, sagde han, men jeg vil mandig bekæmpe dig. Elisabeth er ingen forsængelig Drøm; jeg veed, at hun nu tænker paa mig, at hun venter mig tilbage, og kiærlig tæller Timerne i min Fraværelse. Seer jeg ikke hist alt Skovene for mig, med deres sorte Haar? Stirre ikke de funklende Øine paa mig, fra Bækken? Nærmer sig mig ikke hist de store Lemod, fra Biergene? — Med disse Ord vilde han kaste sig under et Træ for at hvile, da han i det samme blev en gammel Mand vaer, der i Træets Skygge med største Opmærksomhed betragtede en Blomst. Snart holdt han den mod Solen, snart skyggede han for den med sin Haand, talte dens Blade og anvendte alt, for ret noie at præge sig den i Hukommelsen. Da Christian kom ham nærmere, blev denne Skikkelse ham alt mere og mere bekiendt, og snart var der ingen Tvivl om, at den gamle Mand med Blomsten var hans Fader. Med den hæftigste Glæde kastede han sig i hans Arme. Oldingen var fornoiet, men ikke meget forundret ved at see sin Søn igien. Kommer du mig alt imode, mit Barn? sagde han, jeg ventede vel snart at finde dig, men troede dog ikke, at denne Dag allerede skulde skiænke mig saamegen Glæde. — Hvorfor ventede F at træffe mig saasnart, Fader? Fordi jeg fandt denne Blomst, sagde den gamle Gartner. Saalænge jeg har levet, har jeg forgiæves ønsket mig den, thi den er saare sielden og voxer kun i de biergrige Egne. Jeg begav mig paa Reisen for at finde dig, da din Moder er død, og det eensomme Hus var mig altfor tomt og sørgeligt. Jeg vidste ikke, hvorhen jeg

skulde vende mig. Endelig gik jeg over Bierget, saa tung endogsaa denne Vandring var mig. Jeg søgte imidlertid bestandig efter Blomsten, men fandt den ikke. Først her blev jeg den vaer, hvor den skionne Dal begynder at udstrække sig. Da tænkte jeg, du maatte vel heller ikke være langt borte. Og nu seer du, hvor sanddru den skionne Blomst har spaaet mig min Lykke. — De omfavnede hinanden igien og Christian begræd sin Moder. Men Gubben tog ham ved Haanden og sagde: Lader os gaae for at tabe Biergets Skygger af Sigte. Jeg føler mig endnu altid saa underlig mork tilmode ved de steile vilde Klipper, ved de græsselige Kloster, ved de hulkende Vandbække. Lader os besøge det gode, fromme, jevne Land.

De vandrede tilbage, og Christian blev atter mere muntter. Han fortalte sin Fader sin ny Lykke, om sit Barn og sit Hiem. Samtalen giorde ham som drukken, og under Fortællingen følte han først ret dybt, at der nu aldeles intet mere manglede i hans Lyksalighed. Saaledes kom de under muntre og sørgelige Meddelelser tilbage til Byen igien. Alle vare glade over Reisens hurtige Tilendebringelse, især Elisabeth. Den gamle Fader tog ind til dem, og gav dem sin lille Formue til deres Udkomme. De udgiorde den eendrægtigste og gladeste Menneskekreds. Ageren var frugtbar, deres Qvæg formeerte sig; Christians Huus blev inden faa Aar et af de ansseligste paa Stedet. Snart var han ogsaa Fader til flere Børn.

Saaledes vare fem Aar henrundne, da en Fremmed reiste igiennem Byen, og tog ind hos Christian, fordi han havde det bedste Huus. Det var en venlig snaksom Mand, der fortalte meget om sine Reiser. Han legede med Børnene, gav dem Foræringer, kort sagt, han giorde sig lidt af Enhver. Egnen behagede

ham saa vel, at han fik Lyst til at opholde sig her nogle Dage. Men af Dagene blev Uger og af Ugerne Maaneder. Ingen undrede sig over Opsættelsen, thi Enhver havde allerede vænt sig til at betragte ham som en Lem af Familien. Christian sad ofte dybt hensunken i Tanker, thi det kom ham for, som om han alt kiendte den Reisende fra forrige Tider; og dog kunde han ikke erindre sig, hvor han havde seet ham. Efter tre Maaneders Forløb tog den Fremmede endelig Afskeed og sagde: Kiære Venner! en forunderlig Skiæbne og sælsomme Forventninger kalde mig hen til det nære Bierg. Et Tryllebilled, som jeg ikke kan modstaae, lokker mig. Jeg forlader Eder nu, og veed ikke, om jeg nogensinde vender tilbage til Eder igien. Jeg har en Sum Penge hos mig, som er sikkrere i Eders Hænder, end i mine, og derfor beder jeg Eder at forvare den. Kommer jeg inden Aar og Dag ikke tilbage, saa beholder den, og tager den, til Tak for alt Eders mig beviiste Venskab.

Derpaa reiste den Fremmede bort og Christian tog Pengene i Forvaring. Han giemte dem omhyggeligt under Laas og Lukke, og saae tidt af overdreven Ængstelighed efter, om de vare der; talte dem, om ingen manglede, og havde meget at færdes med dem. Denne Sum kunde giøre os fuldkommen lykkelige, sagde han engang til sin Fader. Dersom den Fremmede ikke kom tilbage, vare vi og vore Børn for stedse betryggede. Lad det Guld være, sagde Oldingen; deri bestaaer Lykken ei. Endnu har der, Gud være lovet, intet manglet os; og vend overalt dit Sind fra disse Forestillinger.

Ofte stod Christian op om Natten, for at vække Karlene til Arbeid, og for selv at have et Øje med alt. Faderen var bekymret over at han ved denne overdrevne Flid skulde skade sin Ungdom og sin Hel-

bred, derfor stod han op en Nat, for at formaae ham til at dæmpe sin overdrevne Driftighed. Hvor stor var hans Forundring, da han fandt Sønnen siddende ved Bordet, ved en lille Lampe, og tælle Guldstykkerne med den største Ivrighed. Min Søn, sagde den Gamle med Smerte, skulde det komme saavidt med dig? Er dette fordømte Metal bragt herind under Taget til vor Ulykke? Fat dig, kiære Christian! bliver du saaledes ved, saa vil den onde Fristers fortære dit Liv og Blod. — Ja, sagde Christian, jeg forstaaer mig ikke længer selv. Hverken Nat eller Dag lader det mig med Fred. See kun, hvorledes det nu atter stirrer paa mig! Hvorledes den røde Glands gaaer dybt ind i mit Hierte. Hør, hvorledes det klinger, dette gyldne Blod! Det kalder mig, naar jeg sover; jeg hører det, naar Musikken toner, naar Vinden blæser, naar Folk taler paa Gaden. Skinner Solen, saa seer jeg kun disse gule Dine, hvorledes de blinke ad mig, som om de hemmeligt i Øret vilde sige mig et kiærligt Ord. Saa maa jeg vel nødes til at staae op om Natten, for at tilfredsstille denne Kiærlighed; og da føler jeg, hvor det jubler og klinger af Glæde, naar jeg berører det med mine Fingre! Da blusser det af Fornøielse altid rødere og herligere. See kun selv, denne henrykkende Glands! — Oldingen tog skiælvende og grædende sin Søn i sine Arme, bad en Bøn, og sagde derpaa: Christian, du maa atter vende dit Hierte til Gud; du maa gaae flittigere og andægtigere i Kirke, ellers maa du forsmægte, og den sorgeligste Elendighed vil fortære dig.

Pengene bleve igien indsluttede; Christian lovede Bedring, og Gubben blev beroliget. Allerede var et Aar forgangen, og man havde aldeles intet faaet at vide om den Fremmede. Oldingen gav nu endelig efter for sin Søns Bønner, og Pengene bleve an=

vendte til at kiøbe Jorder for, og paa andre Maader. Man talede i Byen om intet meer end om Christians Rigdom, og han lod til at være saa tilfreds og fornøiet, at Faderen nu ret igien beroligede sig, og al Frygt forsvandt af hans Hierte. Hvormeget maatte det altsaa forfærde ham, da Elisabeth en Aften gik hen i en Krog med ham og med Taarer fortalte, at hun ikke længer forstod sig paa sin Mand. Om Natten havde han svare Drømme, gik ofte op og ned i Stuen i Sovne, uden at vide det, og fortalte saa forunderlige Ting, at hun ofte maatte gyse. Allerskrækkeligst var endnu hans Lystighed om Dagen, thi hans Latter var saa vild og fræk, hans Blik forvirret og fremmed. Faderen blev forskrækket, og den bedrøvede Hustru vedblev: Altid taler han om den Fremmede, paastaaer at han alt har kiendt ham længe, og at denne fremmede Mand egentlig er en underskion Qvinde. I Haven og ud paa Marken vil han heller ikke gaae, thi han siger, at han hører en underjordisk frygtelig Klynken, som naar man trækker en Rod ud af Jorden. Han farer sammen og flyer for alle Planter og Urter, som for Spøgelser, — Almægtige Gud, raabte Faderen, er allerede denne frygtelige Hunger bleven saa stærk hos ham? Er det kommen dertil? Saa er hans forhexede Hierte ikke mere menneskeligt, men af koldt Metal. — Den, som ingen Blomster elsker mere, han har tabt al Kiærlighed og Gudsfrygt.

Næste Dag spadserede Faderen med sin Søn, og sagde ham: noget igien af hvad Elisabeth havde talet med ham om; formanede ham til Fromhed, og bad ham vænne sin Siæl til hellige Betragtninger. Christian svarede: Gierne, Fader! Ogsaa befinder jeg mig ofte ganske vel, og alting lykkes mig. Jeg kan i lang Tid, i hele Aar, glemme min egentlige inderste Tilboielighed, og sætte mig med Lethed ind i en frem-

med Levemaade. Men pludselig opgaaer der mig da et Lys, som en Maane, over min Tilstand, som min egentlige regierende Stierne, og bekæmper den fremmede Magt. Jeg kunde være ganske glad; men engang, i en sælsom Nat, har jeg havt et Tegn, et Billed i min Haand, som trængte sig dybt i min Siæl. Ofte sover og hviler den magiske Figur; jeg troer den er forsvunden; men da yttrer den sig atter pludselig, som en indtaget Gift, og viser sig i alle Linier. Da kan jeg kun tænke, føle d e n, og alt omkring mig er forvandlet, eller meget mere opslugt af denne Skikkelse. Ligesom den Vanvittige forskrækkes ved at see Vandet, og den indtagne Gift da i ham vorder endnu giftigere, saaledes gaaer det mig med alle kantede Figurer, med enhver Linie, enhver Straale. Alting vil da forløses fra den indvortes Skikkelse og føde den, og min Aand og mit Legem føler en ubeskrivelig Angest.

Det var en ulykkelig Stierne, sagde den gamle Fader, som drog dig bort fra os. Du var født for et stille Liv, din Hu begyndte at vænne sig til Blomsterne og Planterne; da førte din Utaalmodighed dig hen i de forvildede Stenes Selskab. Fieldene, de sønderrevne Klipper med deres steile Vægge, have forrykt dit Sind, og indplantet dig den ødelæggende Hunger efter Metallet. Du skulde altid taget dig vare for Synet af Bierget, og saaledes tænkte jeg ogsaa at opdrage dig. Men det maatte ikke saa være! Din Ydmyghed, din Ro, din barnige Siæl er fordærvet af Trods, Vildskab og Hovmod.

Nei, sagde Sonnen, jeg erindrer mig heel tydeligt, at det var en Plante, som giorde mig først bekiendt med den hele Verdens Ulykke. Fra den Tid af forstaaer jeg først de Suk og Klager, der høres i den hele Natur, naar man kun lytter opmærksomt dereefter. I Planterne, Urterne, Blomsterne og Træerne

bløder kun et eneste uhyre Saar. De ere Liget af fordums herlige Steenverdener, der fremstiller for vort Die kun den skrækkeligste Tilintetgiørelse og Forraadnelse. Nu forstaaer jeg nok, at det var det, som hin Rod vilde sige mig med sin dybe Klynken. Den forglemte sig selv i sin Smerte, og forraadte mig alt. Derfor ere alle grønne Vexter saa opbragte paa mig, og staae mig efter Livet. De ville udslette hint Billed i mit Hierte, og om Foraaret indtage min Siæl med deres fortrukne Liigminer. Utilladeligt og lumskt er det, hvorledes de have ført dig bag Lyset, gamle Mand! Thi de have aldeles indtaget din Siæl. Spørg kun Stenene! Du vil falde i Forundring, ved at høre dem tale.

Faderen stirrede længe paa ham, og vidste intet meer at svare. De gik tiende hiem igien, og Gubben maatte nu ligeledes gyse over sin Søns Lystighed, thi det forekom ham ganske uliig Sonnen; som om et andet Væsen talede ud af ham, og brugte ham ubehændig og uøvet som en Maskine.

Høstgildet skulde atter holdes, Menigheden gik i Kirke, ogsaa Elisabeth klædte sig paa med sine Børn, for at bivaane Gudstieneſten. Hendes Mand giorde ogsaa Anstalter til at følge hende; men ved Kirkedøren vendte han om, og gik dybsindig ud af Byen. Han satte sig paa Høien, og saae igien de rygende Tage dernede, hørte Sangen og Orgeltonerne fra Kirken, pyntede Børn dandsede og legede paa Grønningen. Har jeg dog ikke hendrømt mit Liv? sagde han ved sig selv. Der er forgaaet Aar, siden jeg steg ned herfra til Børnene. De, som dengang legede her, sidde i Dag alvorlige i Kirken. Jeg traadte ogsaa dengang derind. Men i Dag er Elisabeth ingen blomstrende barnlig Pige meer; hendes Ungdom er forbi; jeg kan ikke mere med Længsel, som den-

gang, opsøge hendes Øines Blik. Saaledes har jeg da letsindig givet Slip paa en høi evig Lykke, for at vinde en timelig og forgiængelig.

Han gik længselsfuld hen til Naboskoven, og fordybede sig i dens tykkeste Skygger. En gyselig Stilhed omgav ham, ingen Luft rørte sig i Bladene. I det samme saae han en Mand langt borte komme sig imøde, som han opdagede var den fremmede Reisende, der havde været hos ham. Han blev forskrækket, og hans første Tanke var, at hin vilde forlange sine Penge tilbage. Da Skikkelsen kom noget nærmere, saae han, hvormeget han havde taget feil, thi de Omrids, som han først havde seet, forandrede sig. En yderst hæslig gammel Qvinde nærmede sig ham. Hun var klædt i smudsige Pialter, et sønderrevet Korsklæde sammenholdt nogle graae Haar, og hun haltede ved en Krykke. Med frygtelig Stemme tiltalede hun Christian, og spurgte om hans Navn og Stand. Han svarede hende omstændeligt, og sagde derpaa: Men hvem er du? Man kalder mig Skovqvinden, sagde hun, og hvert Barn veed at fortælle Noget om mig. Har du aldrig kiendt mig før? — Med de sidste Ord vendte hun sig om, og det forekom Christian, som han saae det gyldne Slør, den høie Gang og den mægtige Legemsbygning mellem Træerne. Han vilde ile efter hende, men hans Øine fandt hende ikke meer.

I det samme blev han noget Glimrende vaer, som blinkede i det grønne Græs. Han tog det op; og det var den magiske Tavle, med de funklende Ædelstene og med den sælsomme Figur, som han for saamange Aar siden havde tabt. Figurerne og det brogede Lys forvirrede pludselig alle hans Sandser. Han krystede den ret fast, for at overbevise sig om, han ogsaa virkelig igien havde den i sine Hænder, og

derpaa ilte han til den nærmeste Ly. Faderen mødte ham. See, sagde han; det som jeg kun troede at have eiet i Drømme, hvorom jeg saa ofte har fortalt Eder, er nu vist og virkeligt mit. Oldingen betragtede Tavlen længe, og sagde derpaa: Min Søn, det gyser i mig, naar jeg undersøger disse Stenes Lineamenter, og ahner Meningen af disse fremmede Tegn. See kun, hvor koldt de funkle! Hvilke grusomme Blik de kaste, blodtørstigt, med Tigerens røde Øie. Bortkast denne Skrift, som gior dig kold og grum, og som forstener dit Hierte.

See dog Blomsten paa sin Stængel,
Hvor de hulde Kinder gløde!
Som et Barn, en venlig Engel
Smiler den din Siæl imøde.

Vaagnet af sin Drøm, den Spæde
Vender sig mod Solens Blikke.
Det er Blomstens bedste Glæde
At den kan sin Straale drikke.

Ei den vil sin Eng forlade,
Fromt den staaer, hvor den er baaren;
Strækker sine brede Blade
Saligt mod sin Gud i Vaaren.

Klar i Kiærlighedens Straaler
Sødt den sig i Luften kiøler.
Duften i de skiønne Skaaler
Tolker hvad dens Hierte føler.

Og naar visnet den maa segne,
Klynker ikke den i Nøden;
Lærer Menneskет at blegne
Tillidsfuld med Haab i Døden.

Forunderlige, umaadelige Skatte, svarede Sønnen, maa der endnu være i Jorden. Hvo der blot kunde udgrunde disse, udgrave dem og bemægtige sig dem. Hvo der kunde trykke Jorden i sine Arme, som en elsket Brud, saa at hun, i Angest og Kiærlighed,

gierne skiænkede ham det Kostbareste hun ejede. Skovqvinden har kaldet mig. Jeg gaaer at søge hende. Her i Nærheden er en gammel forfalden Grube, som alt for Aarhundreder siden Biergfolkene have forladt, maaskee finder jeg hende der.

Han skyndte sig afsted. Forgiæves stræbte den gamle Fader at holde ham tilbage; han var snart forsvundet for dennes Øine. Efter nogle Timers Forløb naaede Faderen med megen Anstrængelse hen til den gamle Grube. Han saae Fodsporene i Sandet ved Nedgangen, og vendte grædende tilbage, overbeviist om, at hans Søn i Vildelse var steget derned, styrtet i Afgrunden, og druknet i det gamle stillestaaende Vand.

Fra den Tid af var han uophørlig bedrøvet og græd. Den hele By sørgede over den unge Forpagter, Elisabeth var utrøstelig, Børnene jammerskrege. Efter et halvt Aars Forløb var den gamle Fader død. Elisabeths Forældre fulgte ham snart, og hun maatte nu allene bestyre den store Husholdning. Det meget daglige Arbeide dulmede hendes Kummer og bragte hende noget til at glemme den. Hendes Børns Opdragelse og Beskiæftigelsen med Godset overlod hende ingen Tid til Sorg og Græmmelse. Saaledes fandt hun sig da, efter to Aars Forløb, i at indgaae et nyt Ægteskab. Hun gav sin Haand til en ung, munter Mand, som havde elsket hende fra Ungdommen af. Men snart fik alting i Huset et andet Udseende. Qvæget døde, Karle og Piger bleve utroe; Lader og Loer bleve ødelagte ved Ildebrand, med alt hvad der var i. Folk i Hovedstaden, hos hvem de havde Summer staaende, bortvege med Pengene. Snart saae Husbonden sig nødt til at sælge nogle Tønder Land. Men der kom Misvæxt, og dette satte ham i en ny Forlegenhed. Det var ligesom de

forunderligt erhvervede Penge paa alle Maader, og Veie toge Flugten igien. Imidlertid faldt der flere Børn til, og Elisabeth og hendes Mand bleve i Fortvivlelsen uagtsomme og uordentlige. Han søgte at adsprede sig og drak hyppig Viin. Dette giorde ham fortrædelig og hidsig, saa at ofte Elisabeth med hede Taarer begræd sin Elendighed. Ligesom deres Lykke veeg, trak sig ogsaa deres Venner i Byen tilbage, saa at de inden nogle Aar vare ganske forladte, og kun med Møie kunde komme ud af det, fra den ene Uge til den anden.

De havde kun nogle Faar tilovers og en Ko, hvilke Elisabeth ofte selv vogtede med sine Børn. Saaledes sad hun eengang ved hendes Arbeid paa Engen, med Leonore ved sin Side og et diende Noer ved sit Bryst, da hun noget borte saae en forunderlig Skikkelse nærme sig hende. Det var en Mand i en aldeles sønderrevet Kiortel; barfodet; hans Ansigt sortebrunt forbrændt af Solen, med et langt indfiltret Skiæg, som giorde ham endnu mere ukiendelig. Han havde ingenting paa Hovedet, men omkring hans Haar var flættet en Krands af grønne Løv, hvilken giorde hans vilde Udseende end mere sælsomt og ubegribeligt. Paa Ryggen bar han en tung Byrde i en fast sammensnøret Sæk, og alt mens han gik, støttede han sig til en afrevet Fyrreknippel.

Da han kom nærmere, satte han sin Byrde paa Jorden og drog sin Aande tungt. Han ønskede Konen god Dag; hun forfærdedes ved at see ham, og den lille Pige klyngede sig bange op til sin Moder. Da han havde hvilet lidet, sagde han: Nu kommer jeg fra en meget besværlig Vandring, fra de ødeste Bierge paa Jorden. Men jeg har derfor ogsaa medbragt den kostbareste Skat, som Indbildningen kan tænke, eller Hiertet ønske sig. See her, og forundrer

Eder. — Han aabnede derpaa sin Sæk, og rystede den ud. Den var fuld af Flintestene, imellem hvilke laae store Stykker Qvarts og andre Stene. Disse Juveler, sagde han, ere kun ikke polerede og slebne endnu, derfor mangle de Udseendet og Blikket. Ilden, som skulde vise sig udvortes, er endnu ligesom begravet i dem, men man maa slaae den ud; at de frygte sig, og mærke der ingen Forstillelse hielper; saa seer man snart hvad der boer i dem. — Med disse Ord tog han en haard Steen og slog den stærkt imod en anden, saa at de rede Gnister sprang ud derved. Har I seet denne Glands? raabte han. De ere lutter Fyr og Flamme; de opklare Mørket med deres Latter. Men endnu giøre de det ikke frivilligt. — Han pakkede derpaa alting omhyggeligt i Sækken igien, og snorede den i. Jeg kiender dig ret godt, sagde han derpaa vemodig: Du er Elisabeth. — Konen blev forskrækket. Hvorledes er mit Navn blevet dig bekiendt? spurgte hun, med en ahnende Skiælven. — Ak gode Gud, sagde den Ulykkalige, jeg er jo den Christian, der engang kom til Eder som Jæger. Kiender du mig da slet ikke meer? Hun vidste ikke, hvad hun i Forskrækkelsen og den dybeste Medlidenhed skulde sige. Han faldt hende om Halsen og kyssede hende. Elisabeth raabte: O Gud, min Mand kommer!

Vær rolig, sagde han. Jeg er saa godt som død for dig. Hist i Skoven venter mig alt min Skionne, den Mægtige, som er prydet med det gyldne Slør. Dette er mit kiæreste Barn Leonora. Kom hid, min lille søde Pige, og giv mig ogsaa et Kys! Kun et Eneste, at jeg engang igien kan føle din Mund paa mine Læber; saa vil jeg forlade Eder.

Leonore græd; hun klyngede sig til sin Moder,

der med Hulken og Graad halv holdt Barnet hen=imod Vandreren, halv trak det til sig og trykte det til sit Bryst. Derpaa gik han stille bort, og i Sko=ven saae hun ham tale med den forfærdelige Skov=qvinde.

Hvad fattes Eder? spurgte Manden, da han fandt Moder og Datter blege, svømmende i Taarer. Ingen vilde svare.

Den Ulykkelige saae man fra den Tid aldrig mere.

Det ranede Slør.

Ikke langt fra Staden Zwickau i Ertsbiergene ligger det bekiendte Svanefeld, der har sit Navn af et Kiær, som kaldes Svanedammen, og som nu vel meget er sunken, men dog ikke aldeles udtørret. Vandet besidder en Egenskab, der mangler alle andre Surbrønde og Sundhedsbade: Det er en Skiønhedskilde! Stille og larmløse flyde dens Bølger hen i Skyggen af Torn og Krat, hvis Rødder de vande, og skiule sig snart igien i Jordens Skiød, undseelige og beskiæmmede over, at man miskiender deres Virkning. Der er intet Spørgsmaal om, at hvis denne Kildes Dyder vare bekiendte, da vilde det sunkne Kiøn strømme derhen, som tyrkiske Karavaner til Profetens Grav i Mekka. Stadens Døttre vilde da vist ogsaa flittig gaae ud og hente det kostelige Vand i deres Krukker, ligesom i de patriarkalske Tider. Men ikke enhver Skovens Kant forgyldes af Solen, ikke enhver Blomst forfriskes af Morgenduggen; heller ikke enhver badende Nymfe vilde føle Tryllekildens forskiønnende Virkninger.

Den forynger kun dem, der stamme ned fra Feernes Slægt, om det ogsaa var i tusende Led. Ingen lod sig derfor aldeles afskrække. Hvo kan være fuldkommen vis paa sin Stammefølge? Fra det Øieblik hun udsprang af Evas mødrelige Side til nu, kunde der let have blandet sig nogle Draaber ætherisk Blod i hendes Aarer. Enhver udmærket Siæleevne eller Færdighed, enhver sielden legemlig Skiønhed, i Væxten, i Øiets Blik, i Mundens Smiil, Barmens Hvælving, Stemmens Lyd, giver Formodning om et saadant Slægtskab.

Nærved den lille Sø, i hvilken Tryllekilden ud-

giod sine Sølvstrømme, boede den fromme Eremit Benno, paa Skrinten af en yndig Høi, i en lys Fieldgrotte. Ingen vidste hvem han egentlig var, eller hvor han var kommen fra. For mange Aar siden havde han sat sig ned i denne Egn, byggede med egne Hænder sin Bolig og plantede en lille Have omkring den, i hvilken han anlagde den herligste Planteskole for udenlandske Frugter, og reiste et Viindrueræktværk. Han opelskede ogsaa søde Meloner der, som paa den Tid holdtes for den største Lækkerhed, hvormed han vederqvægede dem, som besøgte ham. Saavel hans Gjæstfrihed som hans muntre Væsen gjorde ham meget elsket. Indbyggerne i Egnen agtede hans Fromhed høit, og han indsluttede dem gierne i sine Bønner, hvorfor de ogsaa bragte ham rigelige Almisser, saa han havde Overflodighed paa Alt. Om forresten den fromme Benno var drevet til sin Ensomhed af et himmelsk Kald, eller om en Heloise havde bragt ham til dette Liv, som en anden Abellard, vil Følgen lære.

Paa den Tid, da Markgreve Frederik med den bidte Kind feidede mod Keiser Albert, og den Schwabiske Hær herjede i hans Land, havde Alderdommen alt blottet den ærværdige Bennos Tinding, og forsølvet de overblevne Haar. Han gik krumt nedbøiet ved sin Stav, og havde ikke længer Kræfter til at grave i sin Hauge om Foraaret. Derfor ønskede han sig en Stalbroder og Medhielp. Men Valget faldt ham vanskeligt. Det var ham ikke let at træffe Een efter sit Sind; thi Alderdommen havde giort ham mistænkelig og sær. Uformodentlig skaffede Tilfældet ham, hvad han ønskede.

Meißnerne havde slaaet Schwaberne i et stort Slag ved Lucka; en panisk Skræk overfaldt disse; mange flygtede til den nærmeste Skov, og de Udmattede skiulte sig i hule Piletræer. Et trofast Stald-

broderskab, syv Mand i alt, vilde ikke skilles ad, men svore, at leve og dee med hverandre. Det lykkedes dem at undgaae Fienden; thi de vare alle friske Karle og vel tilbeens. Men endelig bleve de doy trætte; i aaben Mark fandt de det ikke raadeligt at forblive; de besluttede derfor at snige sig ind i en Bye, da de gjorde Regning paa, som sandt var, at Mandskabet der var gaaet ud i den schwabiske Leir. For nu ikke at blive opdagede, toge de deres Herberg i en Bagerovn. Dette Leie var vist nok ikke meget bequemt; før Slaget havde de neppe taget tiltakke dermed; thi tusind Sild i en Tønde sove fredeligere ved Siden af hverandre, end syv Soldater i en Bagerovn. Men her maatte de nu gjøre en Dyd af Nødvendighed, og i al Stilhed vente Morgendæmringen.

Men for Syvsoverne vaagnede, bleve de opdagede af en Bondekone. Af lutter Glæde over det vundne Slag, vilde hun ganske tidlig bage en Kage til de tilbagevendende Seierherrer. Da hun nu, paa de sønderrevne Klæder, havde mærket, at det var Flygtninge, løb hun strax ind i Byen, og sagde det til sine Naboersker. Paa Dieblikket forsamlede Bønderqvinderne sig, bevæbnede med Stegespid, Høtyve og Kosteskafte, som om de vilde ride til Bloksbierg. Der blev holdet Krigsraad, og besluttet, at man vilde hævne den Skjændsel, som Egnens Koner og Jomfruer havde lidt, paa disse skammelige Knægte. Skjøndt nu Fangerne, muligt, vare ganske uskyldige, bleve de dog, uden Naade, alle fordømte til Stegespedet. Allerede svang de hævngierrige Bønderqvinder deres uvante Vaaben, ligesom en Flok Dryader Thyrsusstavene, i bachantisk Raserie. Det hialp ikke, at de stakkels Opvaagnede anraabte Giæsteretten og bade om Livet. Qvinderne stak og gaflede saa

længe ind i Ovnen, til der blev bumstille, og ingen af de Ulykkelige rørte en Lem. Da droge de triumferende giennem Byen.

Sex vare virkelig blevne Offere for denne Forbittrelse; den Syvende havde ikke tabt Besindighe den, var steget op i Skorstenen, derfra var han kommen ud paa Taget, var klatret over adskillige Huse, steget lykkelig ned, løbet ud af Byen, og skiulte sig nu i et nærliggende Krat, til Solens Nedgang. Af Hunger og Mathed sank han under et Træ, men da Aftenkiølingen havde forfrisket ham igien, hævede han sine Øine, og saae ikke langt derfra en from Eremit, der holdt sin Andagt, for et Kors af Grene, sammenbundet med Bast. Han hørte den stakkels Flygtnings Skiæbne med hiertelig Deeltagelse, bad ham glemme al Frygt, og bød ham ind i sin Grotte. Den Flygtende indtraadte med Skjælven, og kunde endnu ikke jage Skrækken af Blodet. Eremittens Fieldhvælvning, Spiiskammer og Kielder, ja selv Himlens blaa Hvælving, saae i hans Øine ud, som lutter Bagerovne. Men den venlige Gubbe trøstede ham snart; gav ham Brød, Frugter, et godt Bæger Viin og et mageligt Leie, paa det tørre bløde Mus.

Efter tre Dages Forlob var det Tid at reise videre. Dog længtes han ikke meer, end en Skipper, der har kastet Anker, i en sikker stille Havn, mens Stormen raser paa Dybet. Benno fandt ogsaa ,saamegen Ærlighed og Tienstvillighed hos den godhiertige Schwaber, at han fik Lyst til at beholde ham. De bleve snart enige. Friedbert modtog Tonsuren af Gubben, omskiftede sin Soldaterkiortel med en Eremitdragt, og blev i Hytten, som tienstgiørende Broder, for at besørge Kiokkenet, holde Haven vedlige, og opvarte de forbidragende Pillegrimme.

I Solhvervstiden, naar Vaaren skiller sig fra Sommeren og Solen gaaer ind i Krebsen, undlod Benno aldrig at sende sin tro Tiener hen til Dammen, for at vide, om ingen Svaner lode sig see der. Han bad ham ogsaa bemærke deres Flugt og tælle hvormange der var. Han var altid meget opmærksom under Beretningen. Havde der været Svaner, saa blev han glad, men havde der ingen været, saa rystede han nedslaaet paa Hovedet. Den ærlige Schwaber gjorde dog ingen videre Betænkning herover, søgte ikke at vide Grunden til Gubbens synderlige Nysgiærrighed, men tænkte at Svanernes Komme eller Bortebliven maatte vel være et Tegn paa Aarets Frugtbarhed eller Misvæxt.

Engang da Friedbert fortalte Eremitten, at han i Tusmørket havde seet nogle Svaner svæve over Dammen, blev den Gamle meget oprømt, lod lave et velsmagende Maaltid, og satte den bedste Viin paa Bordet. Det joviale Bæger yttrede snart sin oplivende Kraft. Den ærværdige Gubbe aflagde ganske sin Alvorlighed, blev snaksom og lystig og talte om Druer og Elskovsfryd, saa man skulde troet at høre Gubben fra Teos, der var levet op igjen, og blevet Eremit. Han begyndte selv at synge den gamle Sang, der var i alles Munde, saalænge Druer bleve pressede og Piger elskede, og som en nyere Digter har giort sangbar for sine Samtidige: "Uden Kjærlighed og Viin, hvad er hele Livet?" Derpaa rakte han Friedbert Bægeret og sagde: Min Søn, sig mig oprigtig, men tal Sandhed, thi ellers vil Løgnen sværte din Tunge, som Soden en Potte paa Skorstenen; har Qvindekiærlighed nogensinde opfyldt dit Hierte, eller slummrer endnu denne ømme Lidenskabs Følelser i din Siæl? Har du nippet af reen Elskovs Honningbæger, eller har du tømt Vellystens Kalk? Nærer du endnu hemmelige

Kiærlighedsflammer med Haabets Olie? Ere de afkiølede og slukte, af Vægelsindets Aande; eller ulmer endnu en Gnist i Nidkiærhedens Aske? Græder en Mee for dig, som behagede dine Dine, og som nu troer dig død, eller venter hun med Længsel din Hiemkomst til Fædrelandet? Gior mig deelagtig i din Hemmelighed, saa skal du ogsaa erfare min!

Ærværdige Fader, svarede den ærlige Schwaber, hvad mit Hierte angaaer, saa viid, at det aldrig har baaret Kiærlighedens Lænker, men er endnu saa frit, som en Fugl i Luften, der flyver over Fuglefængerens Næt. Jeg er, som en Ungersvend, bleven tvunget til at stride med Landse under Keiser Albrechts Banner, endnu for jeg fik Dunn paa Hagen; og en Gronskolling, veed I vel, staaer ikke synderlig høit anskrevet hos Fruentimmerne. Desuden er jeg en forsagt Stakkel i Kiærlighed; om jeg ogsaa tit havde havt Lyst til at kaste forelskede Dine paa en smuk Pige, saa havde jeg dog aldrig Mod dertil; og det er aldrig hændet mig, at nogen med et Blik eller et Smiil er kommen mig imøde. Derfor kan jeg ikke troe, at der er flydt andre qvindelige Taarer for min Skyld, end min Moders og min Søsters, da jeg drog bort med Hæren. — Dette hørte Gubben med Glæde, og sagde: Du har nu tient mig i tre Aar, som en redelig Tiener, derfor tilkommer dig en billig Løn, hvilken jeg vilde ønske, du maatte modtage af Kiærligheds Haand, hvad vel kunde skee, hvis Lykken var dig lidt gunstigere, end den har været mig. Viid, at ikke Andagt men Kiærlighed har bragt mig hid til denne Grotte, fra fierne Lande. Nu skal du høre mit Eventyr, og Eventyret om den Dam, der hisset ligger for vore Dine, i den maaneklare Nat, som en Sølvflade.

I min Ungdom var jeg en kiæk og mandhaftig Ridder, boende i Helvetien, af Greverne von Kyburgs

Stamme, drev Tant og Elskovsleg, og ihielslog en Munk, der havde fralistet mig en smuk Pige, som jeg elskede, saa at hun blev mig utro. Da drog jeg til Rom, for at faae Aflad af den hellige Fader formedelst Manddrabet. Han paalagde mig den Bod, at jeg skulde giøre tre Korstoge med til det hellige Land, mod Saracenerne; med den Betingelse, at hvis jeg ikke kom igien, skulde Kirken arve mig. Jeg seilede altsaa bort paa en Galei fra Venedig, og var ved godt Mod. Men paa det ioniske Hav blæste den lumske Afrikanvind i vore Seil, Havet svulmede, vort Skib blev en Bold for Bølgerne, og løb i Ægeerhavet, ikke langt fra Den Naxos, paa en Klippe, hvor det søndersloges. Skiønt jeg ikke kunde svømme, tog min Skytsengel mig dog i Haartotten og holdt mig over Vandet, saa jeg naaede Land og blev reddet. Derpaa begav jeg mig til Quisa til Fyrst Zenos Hof, hvor jeg, under Navn af en velsk Ridder, blev vel modtaget. Her saae jeg den ranke Zoe, hans Gemalinde, der var af den skiønneste græske Skabning, som Apelles kunde valgt sig til en Kiærligheds Gudinde. Hendes Blik tændte Flammer i mit Hierte, som forvirrede alle mine Tanker, og fremkaldte alle mine Ønsker. Jeg glemte min Reises Hensigt, og min hele Hu stod kun til at yttre den unge Fyrstinde min Kiærlighed. Jeg udspeidede nu ved enhver Fest, hvorledes hun vilde klæde sig, og mit Skiærf og min Hielmbusk havde altid hendes Farve. Hun elskede Sang og Strængeleg, og dandsede selv som Herodias Datter. Jeg overraskede hende med en Serenade, da hun vandrede en Aften, under den klare græske Himmel, paa sin-Blomsterterrasse.

Hvis du var erfaren i Kiærlighedssager, saa kiendte du alle slige smaae Opmærksomheder, der ere en Slags Hieroglypher; uforstaaelige for alle andre,

men tydelige nok for et Par Forelskede, til at tale hemmeligt sammen, i Andres Nærværelse. Disse mine Stumme, som jeg sendte ind i Palladsets Inderste, talede der høit til min Fordeel. Jeg mærkede med Henrykkelse, at Fyrstindens Dine tit opsøgte mig i Sværmen, for at sige mig noget Venligt. Dette giorde mig dristigere. Jeg fandt en Fortrolig mellem hendes Slavinder; det kom til vexelsidige Erklæringer, og der blev en Sammenkomst under fire Dine berammet, men som altid mislykkedes, da den fæle Dæmon Skinsyge holdt den skiønne Græckerinde under saa stræng Bevogtning, at der altid var en Jernmuur mellem hende og mine Ønsker og Lidenskaber. Denne Længsel fortærte min Sundhed, mine Kinder blegnede, og jeg blev saa vaklende i min Gang, som et let Sivrør, der bevæges frem og tilbage for Vinden. Heller ingen fortrolig Ven havde jeg, hos hvem jeg kunde lette min Kummers trykkende Byrde.

Da jeg laae saaledes syg i mit Herberg, sendte Fyrsten mig sin Livlæge Theofrast, som han havde befalet at sørge for min Helbredelse. Jeg rakte ham min Haand, i den Tanke, at han vilde føle min Puls; men han trykkede den med et venligt Smiil, og sagde: Tro ikke, ædle Ridder, jeg er her for at give Eder Salver og Latverger, som andre uvidende Læger, der gaae i Taaget. Eders Sundhed er fløiet bort paa Kiærligheds Vinger, og kan kun vende tilbage paa dem igien. Jeg forundrede mig saare over, at Mester Theofrast vidste saa god Besked om mit Hiertes Hemmeligheder, som om han havde senderlemmet det med en Anatomeerkniv, og nu spaaede deraf, som en Offerpæst. Bedrøvet sagde jeg derfor: Der bliver ikke andet tilovers for mig, end at finde mig i min elendige Skiæbne. Nu, hvorfor det? sagde han. Kiærlighed uden Haab er vistnok mere bitter

end Døden, men derfor maa J ikke lade Haabet fare. Der skeer intet Nyt under Solen; og hvad der før er skeet, kan atter skee. Da Hyrdedrengen slog det tørre Græs til sine Faar paa Idabierget, havde man ingen Ahnelse om, at han skulde skille den sorgløse Menelaus ved sin skionne Spartanerinde. Og hvad var Ridder Anchises mere end J? Dog gav Himlens skionneste Gudinde ham Fortrin for den vældige Krigsgud: og den dødelige Kriger udstak den udødelige Seierherre. Saaledes trøstede Lægen mig, og hans Ord vare mig sand Lægedom. Han blev min Hiertensven, min Fortrolige, og min Kiærligheds Haandlanger. Den skionne Zoe bedrog hendes Paapasseres Aarvaagenhed; og endelig havde jeg den Lyksalighed at tale allene med hende i en Jasminhytte. Henrevet af Kiærlighed kastede jeg mig for hendes Fødder, greb hendes svanehvide Haand og trykkede den i taus Henrykkelse til mine Læber. Men den snedige Dynast havde holdt Øie med ethvert af mine Skridt. En Flok af hans Livvagt traadte frem, og rev mig af den skionne Zoes Arme. Ved at høre Vaabnenes Larm forsvandt hendes Livsaander, den skionne Rose blegnede, og hun sank i Afmagt paa en Sopha.

Rundt omflydt af Havet staaer et stort Taarn paa en steil Klippe, et Stenkast fra Øen, som blot er tilgiængelig over en med Vagt besat Vindebro. I de hedenske Tider havde Glæden boet her. Denne Ruin var i gamle Dage et Bacchus-Tempel. Men denne hedenske Vederstyggelighed havde Christenkiærlighed forvandlet til et Hungertaarn, hvor der var Graad og Tændersgnidsel. Despotraseriets ulykkelige Slagtoffere fandt her deres umdgaaelige Undergang. Jeg blev tvunget til at stige ned i denne skiændige Hule, ad en uendelig Stige. Saasnart min Fod berørte Afgrunden, blev Stigen trukket tilbage. Et ægyptisk

Mørke herskede i den dybe Mordkielder, og en fæl Liiglugt betog mig mine Sandser. Jeg mærkede snart, at jeg befandt mig ved Indgangen til de Dodes Rige; thi jeg snublede over nogle Beenrader og halvforraadnede Legemer, da jeg vilde opsøge mig et Sted, at udaande Livet paa. Fortvivlet kastede jeg mig paa det haarde Steengulv, og anraabte Doden om at befrie mig snart fra mine Lidelser. Men han sendte mig dennegang sin Broder Sovnen, der en tidlang bragte mig til at glemme min Elendighed. Da jeg vaagnede, saae jeg til min Forundring en Lysning i Hulen, og da jeg sprang op for at see hvad det var, opdagede jeg en brændende Lampe i Midten af Gravhvælvingen, som hang over en Hankekurv, der lod til at være trisset ned ved en Snor oppe fra. Jeg undersogte hvad der var i, og fandt allehaande Levnetsmidler, samt en Flaske Chierviin, og en Oliekrukke, til at vedligeholde Lyset ved. Skiont nu Lampen viiste mig alle den skrækkelige Hules Rædsler, bekiæmpede dog snart Hungersfolelsen al Afkelbed. Jeg skrabede snart nogle Knokler sammen, og giorde mig to Hobe; den ene til et Bord, den anden til en Stol. Derpaa satte jeg Kurven for mig, og holdt mit Maaltid, som en Graverkarl, der har kastet en Grav, for han har faaet Frokost.

Efter nogle Dages Forlob, som det tyktes mig, (thi her i dette underjordiske Buur havde Tiden Blyvinger), horte jeg en Larm; den uendelige Strikkestige sank ned igien, og jeg saae en Mand komme ned, som jeg holdt for en Bodel. Det var min Ven Theofrast, hvis Stemme klang mig saa lifligt i Dodningegruben, som om det havde været den sidste Basun, der kalder alle Dode til Opstandelsen. Han omfavnede mig hiertelig, talde meget laconisk, og dvælede ikke længe, fordi den mephitiske Luft i Helved-

hulen misbagede ham. Formodentlig var jeg den Forste, som kom ud af denne Løvekule. Min gode Engel ledsagede mig til sin Bolig og sagde: Fly, min Ven! og tak Kiærligheds Magt, for at I er undgaaet Hungersdoden. Men forlad strax denne Cykladers Tryllekreds! En nidkiær Fyrste er værre, end Argus og Briareus, han har baade hundrede Dine at see, og hundrede Arme at gribe med. Zeno er den meest forelskede Ægtemand, men den hævngierrigste Fiende. I hans Aarer flyder Tigerblod, men Kiærligheds Lænker binder hans rasende Sind, derfor hævner han sig altid paa den skionne Zoes Paladiner, men aldrig paa hende. Eders Skiæbne vilde have været den samme, som Eders Forgiængeres, hvis hun ikke havde holt mere for Eder. Hun tilbod at bevise sin Uskyldighed og Eders Dyd ved Ildproven; og da det ikke hialp, truede hun med at sulte sig selv ihjel, hvis I ikke blev sat paa fri Fod. Hun begyndte virkelig at sætte det iværk; men da Fyrsten saae, at de skionne Roser visnede, kastede han sig for hendes Fødder, og skiænkede Eder Livet, med den Betingelse, at I skulde vandre ud af Paradis, som vor første Fader Adam, og aldrig vende tilbage mere. Fyrsten paalagde mig at sørge for den skionne Zoes Sundhed, og hun paabod mig igien at sørge for Eders. Skynd Eder altsaa og reis hurtig bort; et Skib ligger seilfærdigt i Hellesponten, som bringer Eder til det faste Land.

Jeg omfavnede min Ven Lægen og sagde: Eders sidste Ord ere mig et Budskab om Doden. Har I ikke selv sagt, at Kiærlighed uden Haab er bittrere end den? Lad mig doe en ærlig, ridderlig Død! Siig Fyrsten reent ud, at den skionne Zoe er mit Hiertes Dame, og at jeg er rede til at bevise dette, ved en Kamp med ham, paa Liv og Død. Falder

jeg, som jeg haaber, saa vil Zoe begræde mig. — Eders Forslag er Daarskab, sagde min Ven. Fyrsten vilde ved denne Udfordring ikke tee sig som Ridder, men som fornærmet Ægtemand, og atter sende Eder til Forgaarden af Orkus. Men da jeg seer, Fornuften ikke mægter at betvinge Eders Tilboielighed, saa vil jeg gyde en Draabe Haabets Olie i Eders Hierte. Hør en Hemmelighed, som kun mit oprigtige Venskab til Eder bringer mig til at aabenbare. Eders elskede Zoe stammer (ligesom flere Skionheder af den græske og andre Nationer,) ikkun halvt ned fra Menneskene, og halvt ned fra Feerne. Det gamle Folkesagn om en Gudeslægt, der engang boede i Grækenland, er ingen blot Drom af Phantasien, skiondt Poeterne have overdrevet det, med en heel Deel Fabel og Løgn. Denne Gudeslægt er intet andet, end et Slags ætheriske Luftaander, som beboe den øverste Atmosphære, vil sige: Olymp. De levede tilforn i fortrolig Omgang med Menneskene, blandede sig med dem, og deres Efterkommere leve endnu, den Dag i Dag, her paa Jorden. Saaledes var den skiælmske Svane, der overrumplede Leda i Badet, og siden spillede den ideale Tordners Rolle, ikke andet, end slig en Genius, der har udstyret sin qvindelige Afkom med den Gave, under visse Omstændigheder og til visse Hensigter at paatage sig deres Stamfaders Svaneskikkelse. Ud af den moderlige Jords Skiød vælder, i de tre bekiendte Verdensdele, trende Kilder, hvori Luftaanderne afkiole sig, og i hvis Bad Feerne vedligeholde deres Skionhed. Den samme Egenskab har Vandet for de Deilige, der nedstamme fra hine, naar de i Sommersolhvervstiden bade sig der. Men da disse Kilder ere langt borte i fremmede Lande, og da kun den Feeslægt, der stammer ned fra den høie Leda, er begavet med Vinger til at flyve did, saa have de

fleste ingen Nytte af deres medfødte Egenskab, men visne hen med Tiden ligesom de øvrige Evadettre.

Saa sælsomt som det maaskee forekommer Eder, ædle Ridder, saa vist er det dog, at den skionne Zoe stammer i lige Linie ned fra Ledas Æg. Det sikkreste Beviis derfor er, at hun hvert Aar nogle Dage bliver en Svane, eller som hun kalder det, klæder sig i sin Svanedragt. Thi Ledas Døttre komme ikke nøgne til Verden, som andre Mennesker, men deres spæde Legemer ere bedækkede med et rigt Klædebon, `vævet af Ætherens tykkeste Lysstraaler, hvilket udvider sig, alt som de voxe, og formaaer ikke blot at overvinde Tyngden og hæve dem høit i Luften, men endog at give dem Svaneskikkelse. Den aarlige Reise til Skionhedsbadet udkræver en Tid af ni Dage, og naar denne Fart ikke forhindres, saa skaffer den Eieriden af Svanehammen en fornyet Skionhed og Ungdom.

Vil I nu see at træffe den skionne Zoe der, for at sige hende, hvad her ingen Leilighed er til, og fortryder Eder ikke Reisen did, saa vil jeg sige Eder, hvor I skal finde disse tre Kilder. Den første ligger i Abyssinien dybt inde i Afrika, og udgier Begyndelsen til den berømte Nilstrøm. Den anden er et bundløst Kiær, ved Foden af Bierget Ararat i Asien, som har indslugt hele Vinepyinderens Syndflod. Den Tredie er i Europa i det Rige Germania, der hvor Sødeternes Rod taber sig Vester i det flade Land. Den samler sit Vand i en Dam, der ligger i en yndig Dal, som af Indbyggerne kaldes Svanemarken. Denne Dam pleier Zoe oftest at besøge, fordi den er nærmest. Det vil heller ikke falde Eder vanskeligt, at skille Trylleſvanerne fra de Naturlige, thi de have Fiærkroner paa Hovederne. Naar I nu staaer paa Lur i den tidlige Morgenstund, før Solens Straaler endnu have berørt Vandet i Dammen, eller om Afte-

nen, strax efter at den er gaaet ned, og endnu farver Himlen med sit blege Skin; saa giv vel Agt, om der ingen Svaner komme. Mærker I nu at de dale ned i Vandet, eller mellem Sivene, saa vil I snart faae badende Nymfer at see i Dammen, istedet for Svaner, og I vil da snart opdage, om Eders Elskede er deriblandt. Er nu Lykken Eder saa gunstig, saa dvæl ikke, men skynd Eder med at bemægtige Jer hendes Slør og Krone, som ligge paa Strandbredden; thi uden denne Fiæderham kan hun ikke flyve. Hvad I da mere har at tage vare, vil vel Kiærligheden sige Eder.

Ven Theofrast tang nu, og jeg vidste ikke hvad jeg skulde sige til denne Efterretning; men hans alvorlige trofaste Mine overbeviiste mig snart om, at han ikke havde villet giække mig med et Eventyr. Velan, min Ven, sagde jeg, bring mig paa Skibet; og som den evigvandrende Jode vil jeg krydse Verden om, til jeg finder Kilden. Derpaa reiste jeg over Hellesponten til Constantinopel; og drog derpaa, i Pillegrimsdragt, med en Hob fromme Brødre, der kom fra det hellige Land, i saa lige Linie som muligt, hen imod Sudeterne; hvor jeg længe forvildede mig omkring, inden jeg fandt den kiære Svanedam. I Nærheden af den byggede jeg mig en Eremithytte, og byklede saa vel min Fromhed, at de ærlige Siæle, i Egnen, snart holdt mig for en Helgen, hvilket jeg var langt fra at være; thi mine Tanker og Ønsker beskiæftigede sig kun Dag og Nat med den deilige Svaneskikkelse, med hvilken jeg saa brændende ønskede at forenes.

Kort efter min Ankomst bid oprejste jeg hist hiin Sivhytte, hvorfra jeg i Skiul kunde lure paa Badegiæsterne, og mærkede snart, at Ven Theofrast ikke havde bundet mig noget paa Ærmet. Thi i

Sommersolhverv saae jeg snart flere, snart færre Svaner flyve i Dammen, hvilke først beholdt deres naturlige Skikkelse, men naar de berørte Vandet bleve de forvandlede til nydelige Piger. Men min Elskede fandt jeg ikke mellem dem. Tre Sommere ventede jeg forgiæves med taalmodig Forhaabning. Den fierde kom. Jeg passede noie paa i mit Baghold, hørte een Dag i Morgendæmringen Vinger suse i Luften over mig, og opdagede snart badende Nymfer i Dammen, hvilke uden mindste Uudseelse legede med hverandre i Vandet, uden at troe, de bleve belurede af en Speiders Øine.

Da nu Dagen bred frem, blev jeg med Henrykkelse den skionne Zoe vaer. Hiertet slog høit i mit Bryst, men Lidenskabernes Tummel rev mig saaledes hen, at jeg ganske derover forglemte Theofrasts gode Lærdom. Istedetfor at forsikre mig min yndige Elskerinde, ved at bemægtige mig hendes Sleer, drev den ubændige Glæde mig frem af Sivrerne; og jeg raabte høit: Zoe fra Naxos! min Siæls Udvalgte, kiender du din velske Ridder igien, din tro Paladin? til hvem Kiærligheden betroede din Hemmelighed, og fik ham til at vente dig her, ved Skionhedskilden.

Det ansеelige Badeselskab, heel bestyrtet ved denne Overraskelse, gav et høit Skrig, og kastede Vand af Dammen, med den hule Haand, henimod mig, for at betage mig Synet. I det jeg nu tænkte paa Actæons Skiebne og veg betænkelig tilbage, smuttede de ind mellem Rørene, hvor de skiulte sig. Kort derpaa saae jeg syv Svaner stige høit i Luften og forsvinde for mine Øine. Nu indsaae jeg først min Daarlighed, bar mig ad som en Rasende, sønderrev mine Klæder, afrev mit Haar, udrykte mit Skiæg, og jamrede saa længe, til min Hæftighed tabte sig i mat Veemod. Jeg gik tungsindig tilbage til Hytten forbi

Sivene. Her fandt jeg Morgenduggen viſket af Græsſet, og et Fodſpor i Sandet, ſom lod til at ligne min Zoes nydelige Fod. Der laae ogſaa en lille Pakke, hvilken jeg ſtrax tog op. Da jeg aabnede den, fandt jeg en Fruentimmerhandſke af fiin hvid Silke deri, ſom ikke kunde have været til andre, end til Zoes ſpæde Haand. I denne laae en Ring, med en klar funklende Rubin, dannet ſom et Hierte. Af dette, efter al Anſeelſe frivillige Efterladenſkab, giorde jeg mig det bedſte Haab. Jeg troede, Zoe dermed vilde ſige, at hun efterlod mig ſit Hierte, ſkiondt hun dennegang, for Anſtændighedens Skyld, maatte følge ſit Selſkab; og at hun, ſaaſnart det var muligt, vilde komme til Svanedammen, for at bonhøre mine Ønſker.

Med dieſe Tanker troſtede jeg mig to og flere Aar. Men alle Svanerne havde min Ubeſindighed kyſet bort. I Tidens Længde kom der vel atter nogle. Jeg beluurede dem bag Sivet, og fik ofte de deiligſte Skabninger at ſee; men jeg havde kun Øine for min Zoe, og hende ſaae jeg aldrig. Imidlertid giemte jeg min Ring, ſom en Reliquie. Paa Stedet, hvor jeg havde fundet den, plantede jeg en Roſenbuſk, Eviggrønt og Kiærminder. Men i den Tid, jeg ventede forgiæves, har Aarene bøiet min Ryg og gravet dybe Rynker i min Pande. Alligevel forneier mig dog Svanernes Komme altid end i denne Dam, fordi de erindre mig om mit Ungdomseventyr, og om mit Livs ſkiønneſte Drøm. Naar jeg nu, ved Enden af min jordiſke Pillegrimsfart, ſkuer tilbage, mærker jeg vel med et viſt Mishag, at jeg har forſpildt mit Liv, uden Frugt og Nydelſe, ligeſom en riig Ødeland ſit Arvegods. Det er forſvundet ſom en Drøm, i en lang Vinternat, hvorfra Phantaſien ikke kan løsrive ſig, og ſom ved Opvaagnelſen efterlader mere Mathed, end Vedergvægelſe. Dog troſter igien den Erfaring

mig, at det er de Dødeliges almindelige Lod, at hendrømme deres Dage; at opofre den bedste Deel deraf til en Phantasie, en tom Grille, og at give deres hele Virksomhed denne Retning. Alt Sværmeri og Foleri, det være nu vendt mod det Himmelske, eller det Jordiske, er lutter Tant og Daarskab; og en from Grille er ikke en Hvid mere værd, end en forelsket. Alle i sig selv indsluttede Mennesker, om de ogsaa gjælde for Helgener, enten de nu forvildes omkring paa Field og i Skov eller ei, see paa Maanen, kaste Blomster og Græsstraae i en forbiilende Bæk, og som Martyrer for en Lidenskab, sukke deres Beemod i Elegier, for Klipper og Kildevæld, eller for den eenlige Maane, — ere daarlige Drømmere. Thi Contemplationsaanden, den være af hvilken Natur den vil, naar den ikke gaaer bag Ploven, eller forener sig med Spaden og Riven, er det elendigste Gioglespil i det menneskelige Liv. At jeg har podet unge Frugttræer, opreist Vindrueranker, og opelsket Meloner, hvorved den matte Vandrer har qvæget sig, er i Sandhed et fortienstligere Værk, end al den Faasten og Beden og alle de Bodfærdighedsøvelser, som bragte min Andagt i Orde. Det er ogsaa mere værdt, end mit Livs Roman. Derfor — vedblev Fader Benno til sin trofaste, lydige Friedbert, derfor vil jeg heller ikke have, at du, som en kraftig Yngling, skal tilbringe dit Liv i denne Ørk. Den korte Tid, jeg endnu har at leve i, kan du vel holde ud hos mig; men naar du har viist mig det sidste Venskab, og lagt mine Been i Graven, som jeg for mange Aar siden, af Hyklerie, selv har udhulet her i Sandstenen, da skal du vende tilbage til Verden, og som en daadfuld Mand fortiene dit Brød, i dit Ansigtes Sveed, til en elskværdig Hustru og til en blomstrende Slægt af Sønner og Døttre, der sidde ved dit Bord. Sabi-

nerindernes Rov kom fordum Romerne vel tilgode; dersom du nu vil, saa kan du jo prøve din Lykke, med at fange een af Svanefeerne. Har derimod allerede en tidligere Flamme angrebet dit Hierte, saa at der ingen Kiærlighed var at vente mere, saa lad Sommerfuglen flyve; at ikke et glædeløst Ægteskab skal forvandle dig hende til en Satansengel.

Morgenen brød allerede frem, og med denne Formaning sluttede Gubben og gik tilsengs. Men i Friedberts Hierne afløste den ene brogede Forestilling den anden; saa han ikke kunde sove. Han satte sig udenfor Eremitboligen, stirrede hen imod det Sted, hvor Solen skulde staae op, og ansaae enhver forbiflyvende Svale for en Svane, som han skulde gaae paa Jagt efter. Efter adskillige Maaneskifter slumrede Fader Benno roligt i sin Grav, til stor Sorg for Egnens Folk, som giorde Valfarter til hans Hvilested, og forlangte Reliquier af den hellige Mands Efterladenskab. Hermed forsynede Friedbert dem ogsaa rigeligen, for klingende Mynt. Han skar Bennos Eremitkiortel istykker, og gav Enhver, som ønskede det, en Lap. Da han saae, Handelen lykkedes saa godt, vaagnede Kiøbmandsaanden i ham, og han spekulerede paa andre Artikler, som kunde bringe større Fordeel. Han skar sin Mesters hvide Tornekiep i lutter Spaaner, hvilke skulde hielpe for Tandpine, naar de bleve brugte som Tandstikkere. Da det nu aldrig manglede ham paa Materialier hertil, saa havde han uden tvivl forsynet hele Christenheden med Tandstikkere, hvis han havde fundet Kiøbere. Men lidt efter lidt aftog Tilløbet, og Eremitboligen blev atter en virkelig Eremitbolig.

Imidlertid ventede han taalmodig paa Sommersolhværf, holdt flittig Die med Dammen, og Aftenen for Sanct Albani giorde han den længe ønskede Op-

dagelse. Tre Svaner komme flyvende Syd fra. I majestætisk Flugt omkrandsede de Dammen tre Gange høit i Luften, ligesom for at see om der ingen Fare var. Derpaa dalede de ned i Sivene, og kort derpaa kom tre deilige Piger ud deraf, Arm i Arm, ligesom Gratierne, og dannede den herligste Gruppe, som nogen Dødelig vilde see. De spøgte og gyngede paa Krystalbølgerne, kiælede for hverandre, og sang en sødtklingende Vise. Lytteren stod i stum Henrykkelse, og der manglede ikke meget i, at ogsaa han var gaaet Glip af det gunstige Øieblik. Til Lykke fattede han sig og kom endnu i rette Tid til Besindigheden igien. Han forlod sit Baghold, og sneeg sig ubemærket giennem Krattet hen til Stedet, hvor Svanehammene laae. Han fandt tre jomfruelige Slør i Græsset, saa fine som Spindelvæv, og hvidere end nyfalden Snee. Den øverste Flig var draget igiennem en lille Guldkrone og samlet i Puf, saa at det dannede ligesom en Fiæderbusk. Ved Siden af disse laae endnu Underklæder af stærkere Tøi, søegrønne og kiødfarvede, og, efter Ansees, af persisk Silke. Med ivrig Haand greb den kiække Røver det første det bedste Slør, og ilte glad hiem med sit Bytte, i utaalmodig Forventning om, hvad Lykken havde tildeelt ham.

Saasnart han havde giemt sin Skat i et Fernskrin, satte han sig uden for Indgangen til Klippegrotten paa en Græsbænk, liig en romersk Augur, der bemærker Fugleflugten, for deraf at spaae sin Skiæbne. Aftenstiernen begyndte just at funkle, og strax derpaa hævede der sig to Svaner i Veiret, og ilede saa hurtig bort, som om en Rovfugl forfulgte dem. Da begyndte det at arbeide i hans Hierte, og Glæden giød sin milde Ild giennem alle hans Aarer. Efter lang Kamp beholdt Overlæget Overhaand, hvilket er sieldent hos Forelskede. Den listige Skiælm meente, det

var bedre at spille Hykler, end vise sig strax som Røver. Han tændte derfor sin Lampe, hvis Skin han formodede vilde hidlokke den skiønne Natfugl. Derpaa tog han et Paternosterbaand i Haanden, knælede ned i en andægtig Stilling, og lod den ene Perle efter den anden glide ned mellem Fingrene; med det samme lyttede han noie efter, om der intet rørte sig udenfor.

Det lykkedes. Han hørte en sagte Lyd af en Fodgiænger i Sandet, der lod til at tage sig vare for at blive hørt. Hykleren forstærkede sin Andagt, og sank aldeles hen i from Betragtning. Endelig reiste han sig, og vendte sine Øine til Siden. Der stod den skiønne Fange, i den yndigste qvindelige Harme, med et henrivende Udtryk af dyb Smerte. Ved dette Syn smeltede Friedberts Hierte, som en Vordraabe, der falder fra et brændende Alterlys. Hendes Kummer var saa skiøn, hun aabnede sin Mund for at trygle, og de sødeste Toner strømmede over hendes Læber; men i et Sprog, som Eremitten ikke forstod. Imidlertid kunde han vel slutte sig til, hvad hun vilde; men han misforstod hende med Flid. Han viiste hende et eenligt tilberedet Leie i et afsides Fieldkammer og bragte hende de nydeligste Frugter og Bagværk. Men den bedragne Skiønne vred uafladeligt sine Liliehænder, og græd bestandig. Dette rørte Friedbert inderligt, og hans Medlidenhed bragte hende endelig til at troe, at han var uskyldig i Røvet.

Den første Nat forsvandt i stor Bedrøvelse; men Morgenrøden har bestandig havt den Evne, med sine Rosenvinger at aftørre den Lidendes Taarer. Friedbert læste med megen Andagt sin Morgenbøn; og dette syntes Jomfruen godt om. Hun lod sig overtale til at spise lidt Frokost; derpaa gik hun ud at søge efter sit Slør. Hun haabede endnu, at maaskee et Vindpust havde viftet det hen i en afsides Busk.

Den tienstfærdige Friedbert hialp troligt at søge, skiont det var forgiæves Uleilighed. Det mislykkede Forsøg bedrøvede atter den hulde Pige meget; men der flød let ætherisk Blod i hendes Aarer; Grænmelsen slog ikke dybere Rod i hendes Bryst, end Natteskyggen i Flyvesandet. Hun fandt sig i sin Skiæbne. Hendes mørke Die opklaredes, som naar Skyerne bortdunste i Aftenrøden. Hun vænte sig til sin Stalbroder, og hendes Blik hvilede med Velbehag paa hans blomstrende Kinder. Alt dette mærkede den snedige Enebygger, med megen Gammen. Kiærligheden havde forfinet hans Følelse saaledes, og givet ham saa dybt et Blik i det qvindelige Hierte, at hans jevne enefoldige Schwabervæsen aldeles lod til at være omskabt. Den samme opfinderske Kiærlighed lærte Eremitparret et lakonisk og dog udtryksfuldt Sprog, hvori de kunde tale ligesaa forstaaeligt med hinanden, som Inkle og Yorike.

Friedbert havde stor Lyst til at vide, hvem og hvorfra hans skiønne Ubekiendte var. Han vidste ikke, at det var græske Ord, som tonede fra de hulde Læber, thi for ham var ethvert Tungemaal malebarisk, undtagen det Schwabiske. Imidlertid kom han dog endelig efter, at hun var en Grækerinde. I Friedberts Tid ophidsede endnu intet græsk Ideal de tydske Ungersvendes Phantasie. Ingen faldt det dengang ind, at omsætte sin Kiærestes Yndigheder paa græsk, at rose hendes hellenske Vært, at fastsætte det qvindelige Legems skiønneste Forhold til otte, ni Hovedlængder, og at kalde det en græsk Profil, naar Næsen gik i een Linie med Panden. Diet og ikke Maalestokken, Følelsen og ikke udenadlærte Fraser vare dengang endnu Skiønhedens eneste Dommere. Og saaledes følte da Friedbert, at Kalliste var skiøn, inden han endnu vidste, hun var græsk. Men meget forundret blev han, da

hau erfarede, at hun var Fyrsten Zenos og den skionne Zoes yngste Datter, fra Naxos.

Siig mig, min Ven Eremit, hvis du veed det, sagde hun engang, hvorledes hænger det dog sammen med denne Dam? Og hvorfor har min Moder altid fraraadet mig at besøge det midnatlige Bad? Har hun her havt et lignende Eventyr, og mistet sit Slør? Hun pleiede aarlig at sende os til Nilkilderne, dog uden at følge selv med; thi min Fader holdt hende, af Skinsyge, i et strængt Fangenskab, lige til sin Død. Da hun nu ikke kunde komme meer til Feebadet, for at forfriske sin Skionhed og sin Ungdom, saa afblomstrede hun, visnede og blev gammel. Endnu lever hun stille og mismodig i sin Enkestand, thi naar Ungdom og Skionhed er borte, saa er Livets Glæde forbi for vor Slægt. — Engang fik min ældste Syster Lyst til at giøre en Flugt mod Norden, fordi den kiølige Luft behagede hende meer, end den udstaaelige Hede i de afrikanske Sandørkener. Paa denne Reise, som jeg, uden vor Moders Vidende, giorde med, hændte der os intet ondt. Men nu er jeg straffet for min Dristighed.

Friedbert digtede et Eventyr om en forhexet Prinds, der spøgede omkring Svanehammens Bredder, og havde sin Glæde af undertiden at bedrage de vingede Badegiæster. Han fortalte, at det for mange Aar siden var gaaet en vis Svanehilde ligerviis, men hun havde i sit Slørs Sted fundet en tro Elsker; og under Kiærlighedens Vinger havde hun snart glemt det forrige Værktøi til sin Flugt. Denne Efterretning beroligede den skionne Kalliste for endeel; kun fandt hun det alt for øde i denne stille Egn, hvilket viser, at hun ikke kiendte noget til den riatige Følsomhed. Thi i en eensom Dal, en øde, ubeboet Ørk bestaaer de unge Siæles egentlige Elysium. Den

tienstagtige Eneboer mærkede ikke saasnart sin Venindes Ønske, før han strax skulde give Slip paa sin Ensomhed, og vende tilbage til den støiende Verden, da kunde intet erstatte ham hiint Forliis, uden huuslig Lykksalighed i en dydig Ægtefælles Arme. Med disse Ord funklede hans Øine saa kiærligt paa hendes, at hun nok kunde forstaae, hvad han meente. Hun slog sine Øine rødmende ned; og det hénrev ham saameget og gav ham saa stort Haab, at han paa Øieblikket begyndte at pakke ind. Han klædte sig atter som en Kriger, og reiste derpaa til sin Fødeby, med sin skiønne Ledsagerinde.

Der ligger en lille Stad i Schwaben, hedder Eglingen, Herr von Gravenags Arvegods. Der boede Friedberts Moder, i sin Enkestand, signede sin salig Mands Minde, og forbandede Meisnerne, som hun meente havde ihielslaaet hendes kiære Dreng Friedbert. Enhver Krøbling, der kom tilbage fra Slaget, og som tiggede ved hendes Dør, gav hun venlig en Skilling, og spurgte, om han intet vidste om hendes Søn? Og naar en sladrende Invalid kunde digte Historier om, hvorledes Friedbert havde stridt, som en Kæmpe, var faldet som en Helt, og havde bedet ham bringe Moderen sin sidste Velsignelse; da tappede hun ovenikiøbet en Kande Viin til Løgneren, og græd sit Forklæde vaadt. — Under disse Veeklager vare fire Somre henrundne, og den barske Efteraarsluft havde allerede begyndt at ryste de gule Løv fra Qvistene, da pludselig den stille lille sædelige Stad kom i Oprør. Et ridende Bud forkyndte, at Friedbert var ikke faldet i Slaget; som en kiæk Ridder havde han havt mange Eventyr i Østerland, og kom nu hiem med Sultanens Datter af Egypten, og en stor Morgengave. Sandheden var, Friedbert havde arvet saameget efter Fader Benno, og fortient saameget selv, ved sin Tandstikkerfabrik, at han

paa Veien kunde kiøbe Heste med prægtige Dækkener, klæde sig selv og den skiønne Kalliste med Pragt, tage Svende og Tærner i sin Tieneste; og nu holdt han sit Indtog, saa stolt som en Gesandt fra Kongen af Arragonien.

Da Eglingerne saae dette Tog komme travende i Augspurgergaden, stimlede alle Mennesker sammen, med Hurra og Glædesraab; og Friedberts Søstre og Svogere, og det lovlige Borgerskab, anført af den velædle Magistrat, droge ham imode, med Borgerfanen, og lode, ved den hiemvendende Medborgers Indtog, Trommer og Skalmeier saaledes lyde, som om de havde været de Dødes Opstandelsesdag. Den hulkende Moder omfavnede sin Søn, anrettede et stort Giæstebud, og uddeelte alle sine Smaapenge til de Fattige. Hun kunde ikke see sig mæt paa den deilige Svigerdatter. Den skiønne Grækerinde vakte almindelig Beundring. Mange Riddere giorde Bekiendtskab med Friedbert, kaldte ham Broder og Fætter, giorde Kammeratskab med ham, og tilsvore ham evigt Venskab. Men da han havde en skinsyg Aare i Panden, der let svulmede og forårsagede ham Hovedværk, saa skiulte han den skiønne Kalliste for Verdens Øine og ilede med Bryllluppet. Da hun nu ingen Mulighed saae i, at komme tilbage til sit Fædreland, og da den blomstrende Ungersvend giorde en ganske anden Figur i Ridderdragten, end i den graa Eremitkappe, saa satte hun sig ogsaa ud over Standens Forskiellighed og gav ham sit Ja. Han forærede hende en kostelig Brudedragt, Bryllupsdagen blev berammet, den fede Kalv og Kapunerne bleve slagtede, og Kagedeigen æltet.

Dagen iforveien reed Brudgommen omkring efter gammel Skik, for at indbyde Giæster. I hans Fraværelse beskiæftigede den skiønne Kalliste sig med at ordne sin Brudestads. Qvindelig Forfængelighed

drev hende til at prøve den nye Kiole, om den passede hendes ranke Liv. Da fandt hun nu, efter det smukke Kiøns almindeli Dadlesyge, meget at udsætte og troede det fornødent at indhente Svigermoderens Betænkning. Den snaksomme Kone kom, og kunde ikke blive kied af at rose sin Svigerdatters Fuldkommenheder, og den deilige Dragt. Men med den sidste var Kalliste aldeles ikke fornøiet, især med Sløret, som hun sammenlignede med et Augspurger Rengklæde. — O — sagde hun, hvi har jeg dog ikke mit græske Slør med Guldkronen? Som en let Sneesky i Luften skulde det svæve efter mig, og vække alle Pigers og Koners Misundelse; og Friedberts Elskede skulde hyldes af alle, som den skiønneste Brud. En vemodig Taare faldt hende, ved disse Ord, ned over Rosenkinden i Svanebarmen, og giorde Svigermoderen ganske bedrøvet; da hun holdt for, det var ligesaa slemt, naar en Brud græd, som naar et Barn græd i Moders Liv. Denne Beklemmelse præssede Hemmeligheden ud af hende; thi den aabenhiertige Friedbert havde begaaet den Schwabestreg, at betroe sin Moder det ranede Slør, uden dog at sige hende dets Egenskaber. Han havde kun bedet hende forvare det vel, og tie med Hemmeligheden. Græd ikke min Engel, sagde den gamle, Sløret er vel forvaret. Siden I har saa stor Forlængsel derefter, saa skal jeg hente det paa mit Pulterkammer, hvis I vil love mig at holde reen Mund, og ikke forraade mig for Eders Brudgom. Jeg har selv Lyst til at see, hvorledes det klæder Eder.

Kalliste stod som en Tilledstøtte. Blodet stivnede i hendes Aarer af Forundring. Dog fattede hun sig snart, og tvang sin Forbittrelse. Da hun hørte Svigermoderen komme trippende tilbage, ilede hun hende imøde, greb Sløret, aabnede et Vindue, fæstede Guldkronen paa sit Hoved, og i det Øieblik, det ætheriske

Klædebon rullede ned over hendes Skuldre, blev hun en Svane, udbredte sine Vinger, og fløi bort.

Man tænke sig Moderens Forfærdelse og Sønnens Fortvivlelse, da han kom hiem, og hørte hvad der var foresaldet. Der gives neppe en piinligere Tilstand, end at lide Skibbrud midt i Havnen; og han bar sig ad som en rasende Roland. Moderen derimod troede han var blevet en Hexemester, og overvældede ham med Bebreidelser. Da den første Hede havde lagt sig, retfærdiggjorde han sig for hende, og fortalte sine Tildragelser; men hun troede ham ikke; og han havde kun det moderlige Instinct at takke for, at hun ikke anklagede ham som en Troldmand for Øvrigheden.

Friedbert havde intet andet Middel til at sætte efter sin Elskede med, end Freerne have. De hoppe nemlig og svømme, til de ere komne paa rette Sted. Han vidste ikke, om Kalliste nu var floiet til sit Fædreland. Og var han ogsaa endelig paa Naxos, hvad kunde det hielpe ham? Hvor turde jeg Spidsborger vove, sagde han, at hæve mine Øine til en Fyrstedatter? Imidlertid drev Længselen ham; han sadlede sin Ganger, indrettede hvad han ejede i Lommeformat, og reed ud af Bagporten, for at undgaae Moderens bedrøvelige Farvel. Han erindrede sig den Vei, Fader Benno havde beskrevet ham; og saaledes kom han lykkelig til Venedig, og derfra — uden at lide Skibbrud — til Naxos.

Men Ingen kunde sige ham her, hvor Frøkenen var blevet af. Man mumlede allehaande, som man pleier, naar en ung Pige pludselig undrager sig sine Bekiendteres Kreds. Dette gjorde Friedbert meget ondt, og han overlagde ved sig selv, om han skulde gaae tilbage til sin Eremitgrotte, eller fortsætte sin Vandring til Nilkilderne. Imidlertid viste han sig til sin Fordeel, under Navn af en svabisk Ridder. Han

brød sin Landse med Ære, holdt sig fast i Sadelen og fortiente virkelig den Ridderlen, som han modtog af Kallistes ældre Søster Irene, paa dennes Bryllupsdag.

Da nød han ogsaa den Lykke at kysse den skiønne Zoes Haand. Saaledes kaldte man hende endnu for Høfligheds Skyld, skiønt Tiden for længe siden havde afgnavet alle Yndighederne, saa at hun nu høist kunde tient Apelles til Model for et smukt gammelt Hoved. Ved denne Leilighed fik hun Rubinringen at see paa hans Haand, som han havde arvet efter Benno. Fyrstinden skiulte sin Forundring; men da han siden spadserede med hende i en skyggefuld Allee i Haven, spurgte hun ham pludselig: Siig mig, kiære Ridder, hvor har I faaet denne Ring? Friedbert holdt gode Miner, og foregav han havde vundet den som Krigsbytte fra en gammel Ridder. Det er min Ejendom, sagde Zoe; hvad vilde I svare, hvis jeg bad Eder derom? Friedbert bukkede sig ærbødigt og sagde: Jeg vilde med Glæde strax give Eder den tilbage, ædle Fyrstinde, dersom jeg ikke havde svoret en høi og frygtelig Ed paa, aldrig at skille mig ved denne Ring, før i det Øieblik, jeg sætter den paa min Bruds Finger, ved Herrens Alter. — Vel an, sagde Zoe, vælg een af mine skiønneste Damer til Eders Brud. Jeg skal udstyre hende med en riig Morgengave, og forlanger intet andet igien derfor, end denne Ring.

Nu tilbragte Friedbert nogle Dage i alle optænkelige Forlystelser, han saae de største Skiønheder, hvilke, da de hørte Fyrstindens Bestemmelse, giorde sig al Umage for at behage ham; nogle ved at pirre hans Sandselighed; andre ved at røre hans Hierte; atter andre ved at vise deres Forstand og Vittighed. Men det hialp altsammen saa lidet, at Fyrstinden paa næste Spadseergang var nødt til at sige: Ufølsomme Ridder, har den blomstrende Natur da saa faae Yn-

digheder for Eder, at ingen af dem er istand til at henrive Jer? Hvi dvæler og sukker I, i disse eensomme Løvhytter, naar saa mange lokkende Glæder vinke Eder? — Friedbert tilstod, at hans Hierte var koldt for alle de Piger, han havde seet. Den himmelske Skionhed, som besidder min Kierlighed, sagde han, svæver ikke i Eders Dandserinders Flok; dog har jeg seet hendes Billed i Eders Pallads. Fyrstinden var yderst utaalmodig efter at vide, hvem da det kunde være? Hun besad en skion Samling af Malerier, iblandt disse hang hun selv adskillige Gange malet, fra den Tid, hun var i sin yndigste Skionheds Blomstren. Forfængeligheden bragte hende paa den Formodning, at Friedbert maaskee havde forelsket sig i hendes eget Billed, og med disse Tanker førte hun ham i Galleriet.

Saasnart han var der, fløi han strax hen imod det elskede Contrafei, og raabte: Her er min Kiærligheds Gudinde! Dom nu selv, om jeg skal døe eller leve. Paa Eders Læber, ædle Fyrstinde, svæver min Skiæbne. Ubetænksomme, sagde den ydmygede Zoe, (med et halv forlegent, halvt misfornøiet Ansigt, hvis endnu altid skionne Oval blev en Tomme længere); hvorledes kan I skiænke Eders Hierte til en Dame, som I ikke kiender, ja I veed jo ei engang, om hun er til? Dette er Billedet af en ung Froken, ved Navn Kalliste, som aldrig kan vorde Eders. Hendes Hierte brænder endnu for en Uværdig, skiønt firehundrede Mile adskiller dem. Hun har havt Mod til at undgaae hans skiændige Snare; men dog elsker hun ham, og begræder sin Ulykke, i et eensomt Kloster.

Saa inderligt dette glædede Friedbert, saa lod han dog, som om han blev meget bestyrtet, og spurgte om Sammenhængen. Kalliste, sagde Zoe, spadserede engang uforsigtigviis ved Havet uden for Ringmuren. Bag ved en Høi laae der et Roverskib for Anker.

Roveren sprang frem, hendes Selskabssøstre flyede, og hun blev bragt ombord. Roveren førte hende til hans Hiem: men det var ham ikke muligt, at vinde hendes Hierte. Lykken førte det saaledes med sig, at ogsaa der kom et fremmed Skib forbi engang, som hun flyede til; og som bragte hende hiem igien. Men en uovervindelig Lidenskab fortærer hendes Sundhed, og snart er hun ikke mere til. — Nu, raabte Friedbert, saa vil jeg døe med hende. Alt hvad jeg beder om, er, at mit Liig maa blive begravet ved Siden af hendes. Men und mig blot først den Trøst at sige hende selv, at hun er mit Hiertes Dame, og lad mig give hende Ringen, til Pant paa min Troskab; saa er jeg mit Løfte qvit, og I kan da tage den, som et Arvegods.

Moder Zoe blev inderlig rørt over denne hiertebrækkende Kiærlighedserklæring, og gav ham en skriftlig Befaling at forevise Klostrets Archimandrit, hvilken vilde forskaffe ham Adgang til den skiønne Kalliste. Med bankende Hierte traadte han i den jomfruelige Celle. Frøkenen sad paa en Sofa, med Ryggen imod Døren; hendes Haar faldt i naturlige Lokker ned over Skuldrene, og var kun sammenholdt af et blaat Baand. Med dybsindig Mine og stirrende Blik, støttede hun sit Hoved til den svanehvide Arm. Hun slog Øiet op — og Friedbert laae for hendes Fødder. Neppe blev hun ham var, for hun forfærdet sprang op, som et ungt Rovdyr, der tager Flugten. Men Friedbert, som havde forudseet dette, lod sig ikke forvirre. Han greb hendes Haand, trykkede den til sine Læber, og med Kiærlighedens Mine forsøgte med al Kiærlighedens Veltalenhed at bevise Kalliste, hvor uskyldig han forresten var, og at denne Brøde ene og alene var begaaet af Lidenskab for hende. Hvad tilgiver vel en Qvinde

lettere, end Forbrydelser, der have slige Aarsager? Kalliste elskede ham, — og tilgav.

Den skionne Zoe kostede det mere, at skiænke sin fyrstelige Datter til en Eventyrer, der ei engang kunde bevise sit Ridderskab. Men — Ringens Besiddelse var hende for vigtig, til at hun skulde giøre mange Vanskeligheder. Hun havde ladet den blive i Handsken, fordi hun var forelsket i Benno, og ganske rigtig havde ifinde, som han troede, at besøge ham igien. Men ved hendes Hiemkomst havde den nidkiære Zens bemægtiget sig Svanehammen, og revet den i tusinde Stykker. Herved saae hun sig den Evne berøvet at besøge sin Elsker og aarlig at forynge sine Skionheder. Det varede heller ikke længe før hun sporede Virkningen deraf. Men nu havde Ringen, som Friedbert besad, den Egenskab atter at skaffe hende en ny Svanecham. En Fee af hendes Slægt havde foræret hende den, paa Vuggen i Fadergaven. Derfor var den hende saa vigtig.

Paa Kallistes og Friedberts Bryllupsdag fik hun den; og havde altsaa den Glæde, at bivaane Festen i sin forrige Skionhed, til Under for alle Nærværende. Hun fortalte sin Svigerson Ringens Egenskab, takkede ham, og stak den atter paa hans Finger. Friedbert undrede sig ved, at hun vilde skille sig ved et saa dyrebart Klenodie; men hans Forundring svandt, da han hørte, at Ringen kun eengang kunde vise sin sældne Kraft; og at Zoe derfor herefter maatte være mere forsigtig med sit Slør.

Hvilket større Beviis kunde derfor den trofaste Kalliste give paa sin Kiærlighed, end at hun, tyve Aar derefter, paa deres Sølvbryllupsaften, (da hun endnu blomstrede som en Rose; men da Friedberts Guldhaar virkelig havde forvandlet sig til Sølv) tog Svanehammen, og kastede i Ilden med disse Ord: "Uden Lig-

hed, ingen Kiærlighed. Evig Vaar, ingen Høst.“ Friedbert trykkede hende tavst til sit Bryst, men hans Taushed udtrykte hvad han følte.

Kalliste vilde ogsaa skiule Hemmeligheden for sine Døttre, men den forsængelige Bedstemoder satte sig med Liv og Siæl derimod. Og da Pigerne engang spurgte hende, hvorledes det gik til, at hun kunde være deres Bedstemoder, da hun dog var meget yngre end deres Moder, saa fortalte hun dem omstændeligt hele Hemmeligheden. — Da der nu mellem et halvhundrede Hierter sielden gives meer end Eet, der foretrækker Troskab for Egenkiærlighed, og Siælens Følelser for sandselige Glæder, saa er det vel sandsynligt, at de *fleste* af Kallistes Døttre have været Bestemoderen uendeligt forbundne for Opdagelsen.

Ridderkielderen paa Kyffhauserborgen.

En fattig, men god og altid lystig Mand i Tilleda havde engang Barnedaab. Det var alt den ottende. Efter Sædvane maatte han give Fadderne et Gilde. Landvinen, som han satte for dem, var snart drukket, og de krævede meer. Gaa, sagde den lystige Barnedaabsfader, til sin ældste Datter, en smuk Pige paa seksten Aar; gaa, og hent os bedre Viin op af Kiælderen. „Af hvilken Kiælder da?“ Jh, sagde Faderen for Spog, — af den store Viinkiælder paa gamle Kyffhauserborg.

Pigen gaaer, rolig i sin Eenfoldighed, med en lille Spand paa Armen op ad Bakken. Midt paa Bierget finder hun, ved Indgangen til den forfaldne Borgkiælder, en gammel Husholderske sidde i Indgangen, i en ganske usædvanlig Dragt, med et stort Nøgleknippe ved Siden. Pigen forfærdedes, men venlig sagde den Gamle: Du vil nok hente Viin af Ridderkiælderen? — Ja, svarede den bange Pige frygtsomt; men Penge har jeg ikke. „Kom med! sagde Husholdersken; du skal faae Viin for intet; og bedre Viin, end din Fader nogentid har drukket.

De gik begge giennem en halv nedfalden Gang, og Pigen maatte fortælle, hvorledes det nu saae ud i Tilleda. — Engang sagde den Gamle, var jeg ligesaa ung og smuk, som du, da Ridderne her toge mig om Natten ud af mine Forældres Huus. Det samme Huus, hvor din Fader nu boer. Kort tilforn havde de, ved hoilys Dag, bortført fire deilige Jomfruer fra Kolbra, der endnu undertiden ride omkring Bierget, paa prægtigsadlede Gangere, til de pludselig for-

ſvinde. — Mig gave Ridderne, da jeg blev gammel, Opſigten over deres Viinkiælder. Og den har jeg endnu.

Nu ſtode de for Kiælderdøren, og Husholderſken aabnede den. Det var en rummelig Hvælving; til begge Sider laae Viinfadene. Husholderſken bankede paa Tønderne, og de vare alle enten ganſke, eller i det mindſte halv fyldte. Hun tog den lille Spand, tappede den fuld af fortræffelig Viin, og ſagde: Bring den til din Fader og ſaa ofte der er en Feſt i Eders Huus, kan du komme igien. Men ſiig ingen, uden din Fader, hvor du faaer Vinen. Heller ikke maae I ſælge min Viin. For intet faaer I den, for intet ſkal I lade Andre drikke med. Kommer her engang Een, og henter Viin for at aagre dermed; — hans Timer ere talte.

Pigen bragte ſin Fader Vinen, og den ſmagte Giæſterne fortræffelig uden at de kunde begribe, hvor den kom fra. — Saa tidt der ſiden var et lille Gilde der i Huſet, hentede Ilſabe Viin fra Kyffhauſerborgen i ſin Spand. Men længe varede Glæden ei. Naboerne forundrede ſig over, hvor den fattige Mand fik al den herlige Drueſaft fra, der overgik al anden Viin i Landet. Faderen ſagde Ingen det; Ilſabe heller ikke.

Men lige over for boede en Kromand, ſom handlede med forfalſkede Vine. Han havde engang ſmagt Riddervinen, og tænkte: Den Viin kunde du ſpæde med tigange ſaameget Vand, og dog ſælge dyrt. Han ſneeg ſig efter Pigen, da hun fierde Gang gik til Kyffhauſerborgen med ſin Spand; ſkiulte ſig i Krattet, da hun blev ſtaaende; og ſaa hende kort derefter komme ud af Gangen, der gik fra Kiælderen, med den fulde Spand.

Næſte Aften gik han ſelv op paa Bierget, og trak den ſtørſte Tønde, han kunde overkomme, med paa en Karre. Hans Henſigt var at fylde Tønden med

den fortræffelige Ridderviin, rulle den ned af Bierget om Natten, og siden komme igien, hver Dag, saa længe der endnu var Viin i Kiælderen.

Da han stod paa det Sted, hvor han forrige Nat havde seet Kiældertrappen, blev det paa eengang fort for hans Øine. Stormen begyndte at hyle frygtelig, og Spøgeriet kastede ham, hans Karre og den tomme Tønde, fra den ene Klippe ned paa den anden. Han faldt alt dybere og dybere, og laae tilsidst i en Gravhvælving!

Da saae han, at der blev baaret en sortovertrukken Kiste forbi; og hans Kone og fire Naboersker, som han tydelig kiendte paa deres Klæder og Skikkelser, fulgte Liigbaaren. Af Skræk faldt han i Afmagt. Nogle Timer derefter kom han til sig selv igien, saae sig bange om i den svagtoplyste Gravhvælving, og hørte, lige over Hovedet paa sig, den ham velbekiendte Kirkeklokke i Tilleda slaae Tolv. Nu vidste han, at det var Midnat, og at han laae nede i Kirkens Gravkiælder, hvor han havde en egen Begravelse. Han var mere død end levende, og vovede knap at drage Veiret.

See, da kom en Munk, og bar ham op ad en lang Trappe, aabnede en Dør, trykkende ham stiltiende nogle Penge i Haanden, og lagde ham ned ved Foden af Bierget. Det var en iskold Nat.

Lidt efter lidt kom Kromanden til sig selv igien, og krob hiem til sit Hus; uden Tønde og uden Viin. Da han traadte ind ad Døren, slog Klokken Et. Han maatte strax lægge sig tilsengs; og — tre Dage derefter var han død. Pengene, som den forhexede Munk havde givet ham, sloge netop til at bestride Begravelsesomkostningerne med.

Hakelnberg og Tud= Osel ved Bundløse=Kiær.

Rundt omkring i Hartsegnen og Thüringerskoven jager den vilde Jæger Hakelnberg omkring. Ofte hører man ham ved Midienat, hvorledes han, i Storm og Regn, eller i Maanskin, forfølger det dræbte Vildts Skygger, med sine Hunde, giennem Drivskyerne.

Men see ham kan kun nogle faae Søndagsbørn. Undertiden møder han dem, som eensom Jæger med en Hund. Imellem see de ham i en Vogn, trukken af fire Heste, fulgt af sex Jagthunde. Men Enhver kan høre hans Susen giennem Luften, Hundeglammet, hvorledes hans Heste pladske, ligesom i Mosevand, og hans Jagtskrig: Hu! Hu! Og de kan see hans Ledsagerinde og Hornblæserske Tud=Osel.

Engang sadde tre Vandringsmænd paa den nordlige Side af Hakelbierget, hvor det løber ned mod et Kiær, tykt bevoxet med Siv, hvis Bund ikke kan naaes med en lang Stang, og som derfor kaldes Bundløse. Det var langt ud paa Natten. Maanen kigede giennem forbidrivende Skyer. Rundt om var alting stille. Pludselig susede det over deres Hoveder. De saae i Veiret, og en stor Ugle fløi. Ha, sagde den ene Vandrer, der er Tud=Osel: nu er Hakelnberg, den vilde Jæger, ikke langt borte. Lader os flye! sagde den Anden angst, for Utysket naaer os. Flye, kunne vi ikke, sagde den Tredie; men I have heller intet at frygte for, naar I ikke driller ham. Lægger Eder roligt ned paa Brystet, mens han farer os forbi. Men tale til Hakelnberg maae I ikke; ellers gaaer det Eder ilde.

Vandringsmændene lagde sig ned i Krattet. Snart hørte de en Raslen, som af et Kobbel Hunde, der

trængte giennem Busken. Høit i Luften lød en dæmpet Larm, som af forfulgt Vildt; og alt imellem raabte den vilde Jæger sit frygtelige Hu hu! — Men den Tredie kunde ikke tvinge sin Nysgierrighed, han saae i Veiret, og blev Skyggen af en Jæger vaer, som med sine Hunde fløi forbi hen over ham.

Nu blev det stille. Vandrerne reiste sig langsomt og bange og vilde see efter Hakelnberg; — men han var forsvunden, og kom ikke tilbage.

Hvem er da Tud-Dsel? spurgte den anden Vandrer, efter en kort Taushed.

I et fiernt Kloster i Thüringen, svarede den Første, levede engang en Nonne, ved Navn Ursel. Denne plagede alt i levende Live sine Bedesøstre daglig med sin hylende Røst, og forstyrrede ofte Chorsangen, uagtet alt hvad de bade hende at tie. Derfor kaldte de hende Tud-Ursel. Men meget værre blev det efter hendes Død. Thi fra Klokken elleve af om Aftenen, stak hun Hovedet ind giennem et Hul paa Taarnet, som var over Choret, og tudede gudsjammerligt; og hver Morgen Klokken fire istemte hun Chorsangen med, uden at Nogen bad hende derom.

Nogle Dage i Rad udholdt Søstrene dette, med bankende Hierter og vaklende Knæ. Men da hun begyndte ligedan fierde Morgen, og een af Nonnerne, med sagte skiælvende Stemme sagde: det er vist Ursel! — da tang pludselig Sangerinderne, Haaret reiste sig paa deres Hoveder; og alle Nonnerne styrtede ud af Kirken, og skreg høit: Ha, Tud-Ursel! Tud-Ursel! Og ingen Trudsel eller Straf kunde formaae dem til, at gaae ind i Kirken igien, før Ursel blev manet bort fra Klostermurene. Man hentede altsaa den berømteste Djævlemaner paa de Tider, fra et Capucinerkloster i Dohna; og han manede, under Bøn og Faste, Ursel hen i Skoven ved Dohnabierg, i Skikkelse af en Natugle.

Her traf hun Hakelnberg, den vilde Jæger; og fandt ligesaa megen Forlystelse i hans Hu hu! som han i hendes Uhu! — Og saaledes drage de nu bestandig afsted sammen, paa Lustjagt; han inderlig glad over at have truffen et Væsen af sit eget Slags; hun høist tilfreds over at hun ikke sluttes længer ind af Klostermurene, og over at høre Gienlyden af sin egen Sang.

Der have vi nu Tud-Osel, sagde den anden Vandrer; men hvem er Hakelnberg?

Tænk, hvilken særsom Tildragelse, sagde den Tredie: En Hyrde hørte engang den vilde Jæger fare hen over sit Hoved, og pudse sine Hunde paa Vildtet. Til Lykke, Hakelnberg! raabte han — Hakelnberg vendte hurtig om, og svarede med dæmpet Tordenstemme: Har du hiulpen mig at pudse, saa skal du ogsaa have Deel i Byttet. Hyrden skiulte sig skiælvende. Men Hakelnberg kastede et halvraadent Hestelaar ned i hans Hiulbor, saa han af Skræk længe ikke turde røre sig, hverken frem eller tilbage.

Hans von Hakelnberg, sagde den Første, døde for mange Aar siden i et Hospital ved Landeveien, ikke langt fra Wulperode. Hans Been dækkes der paa Kirkegaarden af en Gravsteen, jeg selv har seet, hvorpaa er ridset en harnisket Ridder paa et Muulæsel, hvis det ikke skal være en Hest. Tilforn saae man altid der i Byen hans tunge Harnisk hængende; men nu er kun Hielmen der; alt det øvrige af hans Rustning er nu i Deersheim. Hvorfor, veed jeg ikke. Han var Overjægermester hos Hertugen af Brunsvig, og Jagten var det eneste, som beskiæftigede ham i levende Live. Hver Dag dreg han med et stort Kobbel Hunde over Mark og Egn, giennem Skov og Krat, baade tidlig og silde. Engang tilbragte han Natten i Harzburg. Der saae han i Drømme et frygteligt

Vildsviin, som overvandt ham, efter en lang Kamp. Da han vaagnede, stod det fæle Drømmebillede ham endnu bestandig for Øine, og det var ham ikke muligt, paa nogen Maade at slaae sig disse Tanker af Hovedet.

Nogle Dage derefter traf han virkelig et vældigt Vildsviin i Harzskoven, aldeles liigt hint, han havde seet i Drømme, saavel af Farve, som af Børster, Størrelse og Huggetænder. Med Vildskab og Mod, fra begge Sider, begyndte Kampen, og var længe tvivlsom. Hans von Hakelnberg kunde takke sin Færdighed for Seieren; og han fældte tilsidst lykkeligen sin frygtelige Fiende. Da han saae Svinet ligge udstrakt for sine Fødder, qvægede han en Tidlang sine Øine med dette Syn, og derpaa sparkede han med sin Fod mod een af de græsselige Huggetænder, med disse Ord: Du lod mig dog gaae dengang! Men han sparkede saa hidsigt, at den skarpe Tand gik ind i Støvlen, og saarede ham Foden.

I Forstningen brød han sig ikke om Saaret, og fortsatte Jagten til den mørke Nat. Da han kom hiem, var allerede Foden saa svullen, at man maatte sprætte Støvlen af. Af Mangel paa ordentlig Pleie blev det daglig værre, saa han tilsidst maatte reise til Wolfenbüttel, for at søge Hielp. Men Rystelsen paa Vognen var ham utaalelig; og kun med Nød og Neppe naaede han Hospitalet i Wulperode, hvor han kort derefter døde.

Til Straf fordi han aldrig sparede Bondens Sæd eller Korn, aldrig gik i Kirke, men jagede bestandig under Gudstieneſten, agtede Heste og Hunde meer end Mennesker, og forresten førte det vildeste Levnet, maae han nu jage saaledes til Dommedag, og faaer ingen Ro.

Det er en fæl Tildragelse, sagde den tredie Vandrer, i det han stirrede ned i Bundløse-Kiær; men den

er dog ikke nær saa skrækkelig, som Begivenheden med dette Vand. Kiende I den? Nei, sagde de tvende Andre, ikke rigtig i Sammenhæng. Veed du noget mere derom?

Her stod, sagde den Tredie, for mange hundrede Aar siden, en Borg, da endnu det hele Land var overgroet med Skov. Den var en Samlingsplads for Skovridderne, som giorde Egnen usikker. Her deelte de deres Bytte, tvang Landets Indbyggere til at arbeide for dem, og rovede deres Døttre. Her fraadsede og larmede de, til langt ud paa den mørke Nat. Med Skræk hørte den forbidragende Pilegrim ofte Paukers og Trompeters Lyd blande sig med Jammerskriget af Ulykkelige, der bleve myrdede i de underjordiske Hvælvinger. Menneskelig Hielp var forgiæves. Men Uskyldighedens Skrig steg til Himmelen, og Hævnens Time kom.

Engang forvildede sig her i Skoven en fremmed welsk Ridder med sin Svend. Det var en taaget Høstdag. Natten kom, og der var hverken Mennesker eller Dyr at see, rundt omkring Borgmuren. Dog hørte de indenfor vild Støi, af berusede Mennesker; Horn, Trommer, og glammende Hunde. De Reisende bankede paa og raabte ved en Bagport i Krattet. Men til deres Lykke hørte ingen dem Stormen hvinede, Regnen pladskede paa Tagene.

Svenden, kied af at kalde, søgte Ly, og endelig fandt han, nær ved Laagen, en hvælvet Fordybning, og deri en Stald, hvori adskillige ædende Gangere stode. Glad over denne lykkelige Opdagelse, sagde han det til sin Herre, bragte Hestene did, og lod dem vederqvæge sig med det Foer, hvoraf Krybben var fuld.

Mat af den lange Reise sov den fremmede Ridder snart, paa et lille Straaleie. Den fierne Musik og den eensbydende Pladskregn lullede ham i Søvn.

Men Svenden hovede det ikke saa godt. Ham holdt Omsorgen for Hestene og Hungeren vaagen; og den langt fra lydende Tafflemusik giorde ham Tomheden i Maven kun saa meget følelligere. Ved Midnat forekom det ham alt fælere og fælere, i den mørke Hule. Han følte sig for overalt i den rummelige hvælvede Stald; men fandt ikke andet, end Foer til Hestene. Der kunde gierne endnu staaet tyve. — Hvem boer her? Hvem tilhører disse Gangere? Naar nu Karlene komme tilbage, og finde dig her, og see du har taget deres Hoe? — Hvis de sove i Halmen og vaagne? Eller — boer her maaskee endogsaa Røvere og Mordere? — Saaledes opstege tusind forskiellige Forestillinger i hans Hierne, og hindrede ham i at sove.

Den stigende Frygt bragte ham atter til at nærme sig Herren. Endelig sank han mismodig paa Hoet, men faldt langt ned. Under ham gik nogle troskede Lægter istykker; han faldt nogle Fod dybt, i en underjordisk Hule; og hans Ansigt og hans Hænder berørte — o Skræk — lutter Menneskepander og Menneskeknokler, som laae adspredte rundtomkring.

Hoitskrigende sprang han op, krøb skiælvende ud af det afskyelige Hul og ravede ud af Døren. Han glemte reent sin Herre og sine Heste; sad i Krattet, som bedækkede Indgangen, giennemstormet af Vinden, giennemvædet af Regnen, og Tænderne klapprede ham i Munden.

Lidt efter lidt tang Hornene og Trompeterne, og det blev dodstille. Nu slog Taarnklokken tolv, og ethvert Haar paa hans Hoved reiste sig. Thi hvert Øieblik ventede han at see de Myrdedes Aander. Han vovede hverken at see ind i Hvælvingen, eller lige frem for sig. Sammenkrøget sad han saaledes og holdt Hænderne fast for Øinene.

Pludselig trængte nogle Straaler giennem Krat-

tet som af en luende Fakkel; og paa Øieblikket var alting forsvundet. Ofte troede han at høre fierne Lænker rasle, og en sagte Klynken. Han lyttede — og alt var igien stille. Hvert Øieblik troede han, han skulde døe af Angst, og overlevede dog sin Skræk.

Nu slog endelig Taarnklokken Ett; Skyerne skilte sig ad, nogle Straaler af Maanen faldt paa ham giennem Busken, og Livshaabet vendte atter tilbage i hans Hierte. Snart stod Maanen, klar i sin Pragt, paa den muntre Himmel, der ikke længer bedækkedes af Skyer. Og nu vovede Svenden at bevæge sig nogle Skridt fremad, og at see, hvor han var.

Han opdagede snart en meget høi Mur, med mange smaae Taarne, og ikke langt fra Stalden blev han et Jernfaldgitter vaer, der skiultes af en mægtig Eeg, og lukkede Indgangen til Borggaarden. Med stigende Mod, (thi Midnatstimen var forbi og Maanen skinnede) nærmede han sig med sagte Trin, og saae ind i Gaarden. I Baggrunden af den blev han et Taarn vaer, hvis Vindetrappe førte til Riddersalen.

Midt i Gaarden stod en Rolandstøtte *) med udbredte Arme. Pludselig havde Riddersvenden her det forunderligste Syn. Tre store Haner stege majestætisk ned fra Borgfængselets runde Tag, og vandrede langsomt over Gaarden, henimod den harniskklædte Sværddrager. Der hævede de sig paa eengang med Vingerne i Luften. Den største Hane, høiere og stærkere fiædret, end en Øre, satte sig paa

*) Rolandsstøtten var den piinlige Rets Tegn, og forestillede en Kæmpe, hugget af Sandsteen, med et stort Sværd.

Rolandstøttens Hoved; de andre toge deres Plads paa dens Albuer. Og nu galede alle tre paa eengang, saa det gienlød i Gaarden og den store Skov. Alt var stille. Da hylede det, som dæmpet, i en fiern Afstand: Vee, Vee, Vee! — Syv Gange galede Hanerne endnu høiere end før, og: Vee, Vee, Vee! lød det andengang. Nigange galede Hanerne atter, med dobbelt Skingren; derpaa hævede den største Hane sig høit i Luften og skreg: Vee, Vee, Vee! Endnu i Dag synker Røverborgen!

Tumlende ravede Svenden tilbage til den hvælvede Stald, og ruskede saalænge med Skiælven i sin Herre, der laae som i en Dødsøvn, til han vaagnede. Bævende som et Espelov fortalte han ham sit Eventyr, i det han sadlede Hestene. Den welske Ridder rystede paa Hovedet, sagde til Svenden, at det var ikke sandt; men troede det dog, og gyste ved det gientagne: Vee, Vee, Vee! Og uden at dvæle rede de begge, alt hvad Toiet kunde holde, giennem Hække og Buske, indtil de funde Landeveien.

Nu gik endelig Solen op, som de saalænge havde ønsket, men halvformørket og omsløret af en Taage. Alt saae de Magdeburgs straalende Spire; da hørte de langt borte et dæmpet Buldet, som det kunde være en Torden. De saae tilbage, og en stor tyk Røgstøtte steeg i Veiret, som af et ildsprudende Bierg. Ha, raabte Svenden, nu synker vist den sæle Borg. Dampen stiger vist op af den Svovlpøl, hvori Nidingerne synke.

Kom, sagde Herren, vi ville vende tilbage og see denne forunderlige Begivenhed. Jeg har desuden glemt mine Handsker i Stalden, som min Brud gav mig med, til en Amindelse. Men Svenden vægrede sig; og vred og truende reed den welske Ridder allene

hen mod den stigende Røgstøtte. Skiælvende fulgte Svenden endelig, i en lang Fraſtand.

Efter nogle Timers Forløb naaede de Egnen, hvor Dampen opſteeg. Ridderen befalede Svenden, at ride ind i Røgſtøtten, og hente ham hans Handſker. Svenden nægtede det gnavent og vilde ikke. Da ſtødte den opbragte Ridder ham ſit Sværd i Bryſtet. Seer I den ſtore Steen derhenne? Hvergang der er Soleformørkelſe, bliver man endnu Blodsdraaberne vaer, ſom overſprøitede den.

Ridderen dvælede indtil Solen ſteeg høiere, og til kun endnu en tyk Dampſtøtte ſtod midt over Skrækkens Egn. Han ſaae kun en Sø for ſig, ſom beſtandig blev ſtørre, jo mere Taagen trak ſammen i Midten. Ved Bredden af Søen fandt han Krybben, ved hvilken hans Heſt havde ſtaaet forrige Nat; og i den — o Under! — Handſkerne, ſom hans Brud havde foræret ham.

Henſunken i dybe Tanker ſtod den fremmede velſke Ridder med Øinene ſtivt fæſtede paa ſine Handſker.

Men ſnart vaktes han af ſin Henſtirren ved et Jammerſkrig. Han ſaae i Veiret. Solen havde nu naaet Midten af Himlen, og nedtrykket Dampſkyen ganſke. Da ſaae han Taget paa den alt dybere ſynkende Borg, fuldt af Mennesker, ſom i ſtørſte Hiertensangſt hvert Øieblik krobe høiere op; jo mere Vandet i den ſtigende Sø nærmede ſig. Efter Klædedragten at ſkiønne, var det otte Riddere og tolv Svende.

Den, der ſkreg høieſt, var en tyk vanſkabt Qvinde, med ildrøde Haar og Øine. For at have Hænderne frie, havde hun bundet ſig et ſtort Nøgleknippe om Halſen. Thi til dette Afſkum havde Nøglerne været betroede til Røverborgens Kiældere og Hvælvinger, hvor de ulykkelige Slagtoffere bleve ſtyrtede ned.

Nu kom et grædseligt Syn. Utallige Beenrader af de Ihielslagne og Myrdede kravlede ogsaa op ad Taget, paa den modsatte Side. Den Ene efter den Anden, satte sig paa Tagrenden, og stirrede, i det de grinende viste Tænder, paa Nidingerne, som i Dødsangsten hverken vovede at skue op eller ned. Derpaa reiste Beenraderne sig, og sloge deres Pinere med Knokkelhænderne og Lænkerne.

Først styrtede Husholdersken i Bølgerne, med Nøgleknippet om Halsen, og blev paa Øieblikket forvandlet til en uhyre Karudse. Derpaa bleve Rovridderne nedpidskede. De forvandlede sig, saasnart de komme ned, til ferfodlange Giedder. Tilsidst plumpede Svendene med Jammerskrig i Vandet, og bleve Karper, uden at miste Størrelsen eller Tyngden.

Og saaledes forfølge nu i Aarhundreder de sultne Giedder Karperne og Karudsen i Bundløskiær, uden Rist og Ro. Gior Hungeren dem matte, saa de synke, da jage Beenraderne dem op fra Dybet igien.

Endnu undertiden see Egnens Indbyggere, paa Søens Overflade, de musbegroede Karper, der ligne smaae svømmende Øer; og den centnertunge Karudse, med de ildrøde Øine og det store Nøgleknippe om Halsen. Men i samme Øieblik, man mærker dem, dukke de forskrækkede ned igien.

Hermed endte den tredie Vandrer sit Eventyr, og de Andre maatte tilstaae, at det var det gyseligste. Kom, sagde den Første; det gaaer os ligesom den welske Ridder, med sin Svend; skient man ikke troer det, bringer den dog Een til at gyse. Det mørkner alt; lader os forlade dette sørgelige Kiær og den skumle Skov. Hist paa Landeveien vinker et venligt Værtshuus, der skal en god Flaske Viin giøre os lystige igien.

Gid den var af Kyffhauserkiælderen! sagde den anden. — Dermed reiste de sig og gik.

Børneeventyr.

1.

Tommeliden.

En Skrædder havde en Son, han var kun lille af Vært, ikke meer end en Tomme lang; derfor kaldte de ham Tommeliden. Med alt det havde han Courage og sagde til sin Fader: Fader! jeg vil vandre paa mit Haandværk. Det var ret, min Dreng, sagde den Gamle; tog en Stoppenaal og satte en liden Klat Lak paa den ved Lyset. Der har du en Kaarde med paa Veien! Den lille Skrædder drog ud i Verden, og fik Arbeide hos en Mester; men der var Maden ham ikke tilpas. Moder! sagde han til Skrædderkonen, dersom hun ikke giver os bedre Mad, saa skriver jeg i Morgen tidlig med Kridt paa Hunsdøren: „For lidt Suul, Kartofler for mange; Pokker være Kartoffelsange". Hvad vil du have, du Spirrevip? sagde Mesterens Kone; greb efter en Lap og vilde slaae ham dermed; men den lille Skrædder svubbede ind under Fingerbollet, kigede ud bag det, og rakte Tungen ud ad sin Madmoder. Hun tog Fingerbollet i Veiret, da hoppede Tommeliden ind imellem Lapperne, og da hun rev dem fra hverandre, og søgte efter ham, skyndte han sig ned i Bordskuffen, stak Hovedet frem, og raabte: Hei, hei! Moer! Og da hun slog efter ham — vips var han i Bordskuffen. Tilsidst fik hun dog fat paa ham, og jog ham paa Døren.

Den lille Skrædder vandrede nu, og kom til en stor Skov, der mødte han en Flok Rovere, som vilde stiæle Kongens Skat. Da de saae den lille Skrædder,

tænkte de: Han kan være os til stor Nytte; derfor tiltalede de ham blidt, sagde, han var en dygtig Karl, at han skulde gaae med til Skatkammeret, liige sig ind og kaste Pengene ud til dem. Det lovede han da, og fulgte med til Døren, for at see, om der ingen Spræker var deri. Lykkeligviis fandt han Een, og vilde just stige derop og krybe ind. Da sagde den ene Skildvagt til den anden: Hvad er det for en hæslig Ædderkop der kryber? den maa man træde ihiel. Aa hvad, lad den gaae, sagde den Anden; den har jo ikke giort os noget. — Saaledes kom Tommeliden i Skatkammeret, gik til Vinduet, hvor Røverne stode, og kastede den ene Daler ud til dem efter den anden. — Da Kongen eftersaae sit Skatkammer, manglede der meget i Pengene, og intet Menneske kunde begribe, hvem der havde stiaalet dem, da alle Laasene vare i god Stand. Kongen lod sætte Vagt i Skatkammeret, da hørte de det rasle imellem Pengene, ginge hen og vilde gribe Tyven. Den lille Skrædder satte sig i en Krog, bag ved en Daler, som stod paa Skraa, og raabte: Her er jeg! Vægterne løb did; da sprang han hen i en anden Krog, og da de komme derhen, skreg han hisset: Her er jeg! ligesom før. Og saaledes holdt han dem saa længe for Nar, til de bleve kiede deraf, og ginge deres Vei. Tommeliden kastede nu den ene Daler ud efter den anden; satte sig selv paa den sidste, og gled ud af Vinduet med den. Røverne roste ham meget, og havde giort ham til deres Anfører, hvis han havde villet det. Derpaa deelte man Byttet. Den lille Skrædder fik kun en Enestekilling for sin Part; thi meer kunde han ikke bære.

Derpaa tog han igien Vandringstaven i Haand, og da hans Arbeid ikke vilde flaske sig, tog han Tieneste som Gaardskarl i et Værtshuus. Men Pigerne

kunde ikke lide ham, fordi han saae alt hvad de toge sig hemmeligt for, uden at de kunde mærke det, og forklagede dem. De havde derfor stor Lyst til at spille ham et Puds. Da han nu engang spadserede over en Eng, hvor der blev slaaet Hø, meiede de ham med, satte ham i en Stak, og kastede ham for Koerne med Hoet; hvorpaa den Sorte slugte ham. Tommeliden var nu indspærret i Koen og hørte om Aftenen tale om, at den skulde slagtes. Da var hans Liv i Fare, og han raabte: Jeg er her. — Hvor er du? — I den Sorte. — Men de forstode ham ikke ret og slagtede Koen. Lykkeligviis blev han ikke hugget i Stykker, og han kom med i Polsekiodet. Da nu det skulde hakkes, skreg han: Hak ikke for dybt! Her er jeg inde. — Men de giorde saamegen Stoi, at ikke et Menneske hørte ham. Dog sprang han behændig frem og tilbage over Krumkniven, saa at han ingen Skade kom til; men slippe bort kunde han ikke, og blev stoppet i en Blodpølse. Med den blev han hængt op i Skorstenen i Rog, maatte hænge der, til Vintren kom, og Polsen skulde spises. Da nu hans Bopæl blev skaaret op, sprang han ud, og løb sin Vei.

Den lille Skrædder drog afsted igien, da mødte ham en Ræv paa Veien, som snappede ham. — Ak, Herr Ræv, raabte han, lad mig med Fred. Det er mig! — Ja, sagde Ræven, du vilde desuden kun lidt forslaae. Kan du faae din Fader til at give mig alle sine Høns i Gaarden? Det lovede han, og saa bar Mester Mikkel ham hiem, og fik alle Gaardens Høns; men den lille Skrædder bragte sin Fader den Enesteskilling, som han havde erhvervet paa sit Pillegrimskab. — „Men hvorfor fik dog Ræven alle de rare Pipiphøns at æde?" — Ih du Nar, troer du ikke, at din Fader heller vilde have sit Barn igien, end sine Høns?

2.

Den tappre Skrædder.

En Sommermorgen sad en Skrædder paa et Bord ved Vinduet, da kom der en Bondekone forbi og raabte med Honning. Skrædderen stak Hovedet ud af Vinduet og sagde: Kom op, Moer! Jeg skal give Jer god Handsel. Da Konen kom op, besaae han alle hendes Potter, og tilsidst kiobte han et Fier-dingpund. Derpaa skar han sig et Stykke rundt om Brødet, smurte Honning derpaa, satte Maden paa Bordet, og tænkte ved sig selv: Du skal smage mig godt; men jeg vil først have denne Brystdug færdig, før jeg fortærer dig. Dermed begyndte han at sye, og tog lange Sting af lutter Glæde. Imidlertid lugtede Fluerne Honningen; da kom de i Mængde, og satte sig paa Honningbrødet. „Hvem har havt Bud efter Jer?" sagde han, og jog dem bort; men det varede ikke længe, saa kom der dobbelt saamange. Da blev Skrædderen vred, greb efter en Klædelap og — „jeg skal lære jer" slog han efter dem. Derpaa trak han Lappen bort, og talte efter, hvor mange han havde truffet. Der laae ni og tyve Døde paa Val-pladsen. „Er du saadan en Karl?" sagde han, og forundrede sig over sig selv. Derpaa syede han sig et Belte, hvorpaa han baldyrede disse Ord: Nio-tyve i eet Hug. — Du maa ud i Verden, tænkte han; bandt sig Beltet om Livet, og søgte efter i Huset, om der intet var, han kunde tage med. Da fandt han en seig Ost; den puttede han i Lommen. Undervejs fangede han en Fugl; den maatte ogsaa derned. Skrædderen steeg op paa et høit Bierg; paa Toppen af det fandt han en stor Kæmpe, til ham sagde han: Hvor gaaer det, Kammerat? Ja seer jer vel om i Verden heroppe? Jeg maa ogsaa ud i

den! Men Kæmpen saae til ham med Foragt, og sagde: Du er en miserabel Karl. Skrædderen knappede Kiolen op, viste ham Beltet og sagde: Der kan du see, hvilken Mand du har for dig. Kæmpen læste de Ord: Niogtyve i eet Hug; og da han troede, det var niogtyve Menneskr, Skrædderen havde slaaet ihiel paa eengang, saa begyndte han at saae Ærbødighed for ham; dog vilde han først prøve ham. Han tog derfor en Steen, og trykkede den saa hardt, at Vandet løb ud af den. „Saa stærk er du dog ikke." — Ikke andet end det, sagde Skrædderen, det kan jeg ogsaa; — greb i Lommen, tog den vaade Ost og trykkede Vallen ud. Hvad siger du om det? det var dog mere! Kæmpen forundrede sig, tog en Steen, og kastede den saa høit, at man neppe kunde øine den „Gior mig det efter!" — Det var godt kylet, sagde Skrædderen; dog med alt det er din Steen faldet ned til Jorden igien. Jeg skal kaste dig een, saa den ikke falder ned. Dermed tog han Fuglen op af Lommen og kastede den i Luften. Og Fuglen floi heelt bort i Skyerne. „Der traf du dog din Mester!" — Kæmpen forbausedes, indgik Staldbroderskab med ham, og de droge videre. Da kommc de til et Kirsebærtræ. Kæmpen tog Toppen, bøiede den ned imod Jorden og gav den til Skrædderen, at han kunde spise deraf. Men Skrædderen var for svag, til at modstaa Grenenes Styrke, og blev vippet op i Veiret med. Hvad for noget? sagde Kæmpen; kunde du ikke holde den svage Qvist? „Det er en smal Sag, sagde Skrædderen, for den der har slaaet ni og tyve med eet Hug; men veed du, hvorfor jeg giorde det? Der nede skyde Jægerne i Krattet. Da jeg saae de sigtede paa mig, sprang jeg over Træet. Det gior du mig ikke efter. Da Kæmpen hørte det, tabte han Næse og Mund, og forlangte ingen flere Beviis paa sin Kammerats Dygtighed. Han lystrede ham i alt hvad han sagde, holdt ham frit med alt, og troede, Ingen i Verden overgik Skrædderen i Klogskab og Styrke.

3.

Frøkongen og Henrik med Jernbaandene.

Der var engang en Kongedatter, hun gik ud i Skoven og satte sig ved en kiølig Brønd. Hun havde en Guldkugle, som var hendes kiæreste Legetøi; den kastede hun i Veiret, og greb den i Luften, og havde sin Fornøielse deraf. Engang floi Kuglen meget høit, og hun havde alt udstrakt sin Haand og krummet Fingrene efter den, — da faldt den ned paa Jorden, ved Siden af, rullede og rullede, indtil den trillede ned i Brønden.

Kongedatteren saae forskrækket efter den, men Brønden var saa dyb, at der slet ingen Bund var at see. Da begyndte hun bitterligt at græde: „Ak gid jeg kun havde min Kugle igien, hvormeget vilde jeg ikke give derfor! alle mine Perler, mine Ædelstene! alt hvad jeg ejer i Verden.

Da hun klagede saaledes, stak en Frø sit Hoved ud af Vandet, og sagde: Kongedatter, hvi ynker du dig saa? — Ak, sagde hun, du hæslige Frø, hvad kan du hielpe mig? Min Guldkugle er falden i Brønden. Dine Perler, dine Ædelstene og dine Klæder forlanger jeg ikke, sagde Froen, men hvis du vil lade mig blive din Kiæreste, og jeg maa sidde hos dig, spise med dig af een Guldtallerken, sove i din Seng, og du vil holde af mig, skal jeg skaffe dig Guldkuglen igien. — Kongedatteren tænkte, hvad sladdrer den enfoldige Frø mig der for? Den maa dog blive i sit Vand; men maaskee den kan hente mig Kuglen. Jeg vil sige Ja. Og hun sagde: O ja, for mig gierne! Skaf mig kun først Guldkuglen igien. Jeg lover dig det altsammen. — Froen dukkede ned under Vandet, og det varede ikke længe, saa kom den op, havde Kuglen i Munden og kastede den paa Land. Da Kon-

gedatteren saae sin Kugle, løb hun hurtig hen, tog den op og ilede hiem, uden at tænke videre paa, hvad der var forefaldet. Frøen raabte: Bi lidt, Kongedatter, og tag mig med, som du har lovet. Men hun agtede det ikke. —

Næste Dag sad hun tilbords, da hørte hun noget komme humpende op ad Marmortrappen: Plisk plask, plisk, plask. Strax derefter bankede det paa Døren, og der blev raabt: Kongens yngste Datter! luk mig op. — Hun løb hen og lukkede Døren op, da var det Frøen, som hun reent havde glemt. Ganske forskrækket slog hun hurtig Døren i for den, og satte sig atter tilbords. Kongen blev hendes Urolighed vaer og sagde: Hvad fattes dig? — Ak, der er en hæslig Frø derude, sagde hun, den har hentet mig min Guldkugle af Vandet; jeg lovede, jeg vilde være dens Kiæreſt derfor; thi jeg havde aldrig tænkt, at den kunde forlade sit Vand. Nu er den herudenfor Døren og vil ind. I det samme bankede det anden Gang og raabte:

Yngste Kongedatter,
Her jeg staaer.
Husk, hvad du mig lovet
Har igaar.
Ved den kiøle Brønderand,
Da din Kugle faldt i Vand,
Gav du mig din Tro og Love!
Nu hos dig
Skal jeg spise, drikke, sove.
Du skal elske mig.

Kongen sagde: Hvad man har lovet, maa man holde. Gaa hen og luk Frøen op! Hun adlød, og Frøen hoppede ind, og fulgte hende i Hælene, hen paa Stolen. Og da hun havde sat sig, raabte den: Tag mig op, og lad mig sidde hos dig. — Kongedatteren vilde ikke, men Kongen befalede det. — Da Frøen

sad til høibords, sagde den: Skyd din Guldtallerken lidt længer herhen, at jeg kan spise af den med dig. Det maatte hun ogsaa. Da Frøen var mæt, sagde den: Nu er jeg træt og vil sove; bring mig op paa dit Kammer, red din Seng, saa ville vi lægge os. Kongedatteren blev forskrækket, da hun hørte det; hun frygtede for den kolde klamme Frø; hun turde ikke røre ved den, og nu skulde hun ovenikiøbet lægge den i sin Seng. Hun gav sig til at græde og vilde paa ingen Maade. Da blev Kongen vred, og befalede hende, under sin Naades Fortabelse, at holde sit Løfte. Det hialp ikke, hun maatte lyde sin Fader; men hun var smækvred. Hun tog Frøen mellem to Fingre, bar den op i Kammeret, lagde sig i Sengen, men istedet for at lægge den ved Siden af sig, kastede hun den — daask — henimod Væggen. Saa! vil du nu lade mig være i Ro, du hæslige Frø? —

Men Frøen faldt ikke død ned fra Muren, men da den kom hen til Sengen igien, da var det en deilig ung Prinds. Han blev nu hendes Kiærest, og hun holdt af ham, som hun havde lovet ham, og de sov fornøiet ind sammen.

Næste Morgen kom en prægtig Vogn med otte Heste for; de vare udpyntede med Fiæderbuske, og med Guldseletøi. Og med Vognen fulgte Prindsens tro Henrik. Han havde grædmet sig saaledes over Forvandlingen, at han havde maattet lægge tre Jernbaand om sit Hierte, for at det ikke skulde briste af Sorg. Prindsen satte sig i Vognen med Kongedatteren; men den tro Tiener stod bag paa. Saaledes vilde de nu reise hiem igien til Prindsens Rige. — Da de havde kiørt et Stykke Vei, hørte Prindsen pludselig noget knække stærkt i Stykker bag ved sig. Da vendte han sig om og sagde:

„Henrik, Vognen gaaer itu!" —
„Nei det er ikke Vognen nu.
Det var et Baand omkring mit Hierte,
Der daglig leed af Sorg og Smerte,
Dengang I sad paa Brøndens Rand,
Og var en Frø i Kildevand."

Endnu engang, og endnu engang hørte Prindsen det knak, og troede Vognen sprak; men det var kun Jernbaandene om den tro Henriks Hierte, der sprang af, fordi hans Herre nu var frelst og lykkelig.

Alferne.

Hvor er da Maria, vort Barn, spurgte Faderen.

Hun leger derude paa Grønningen, med vor Nabos Søn; svarede Moderen.

Bare hun ikke løber vild, sagde Faderen bekymret, hun er saa uregierlig. Moderen saae efter Børnene, og bragte dem deres Midaftensmad. Det er hedt, sagde Drengen, og den lille Pige greb begierligt efter de røde Kirsebær. Værer kun forsigtige Børn! sagde Moderen; løber ikke altfor langt bort fra Huset, eller ind i Skoven. Fader og jeg gaae ud paa Marken. Den lille Andres svarede: Frygt ikke for det! Skoven er vi saa bange for; vi skal blive siddende her ved Huset, hvor der er Mennesker i Nærheden.

Moderen gik og kom snart ud med Faderen. De lukkede Huusdoren i Laas, og vandrede ud paa Marken, for at see til Folkene, som meiede Hø. Deres Huus laae paa en lille grøn Høi, omringet af et smukt Stakit, der ogsaa indhegnede deres Frugt- og Kiokkenhauge. Byen laae noget længer nede; og hist hævede sig Grevens Slot. Martin havde forpagtet det store Gods af Herskabet, og levede fornøiet med sin Kone og sit eneste Barn. Han lagde aarlig noget op, og havde den Udsigt med Tiden at blive en formuende Mand; da Jorden var frugtbar, og Greven ikke paalagde ham trykkende Afgivt.

I det han nu gik med sin Kone, saae han sig om, og sagde: Hvor aldeles forskiellig er dog denne Egn, Birgitte, fra den, hvor vi før boede. Her er det saa grønt. Hele Byen er fuld af herlige Frugttræer, Jordbunden bedækt af de skiønneste Urter og Blomster; alle Husene ere muntre og pene, deres Iermænd velhavende. Ja, det forekommer mig, som om

Skovene her vare skiønnere og Himlen blaaere; og saa vidt som Diet rækker har man sin Lyst og Glæde af den gavmilde Natur.

Saasnart man kun, sagde Birgitte, kommer paa hin Side Floden, befinder man sig strax som i en anden Verden. Alt er saa sorgeligt, saa tørt. Men alle Reisende paastaae ogsaa, at vor By er den smukkeste, vidt og bredt i hele Egnen.

Paa hin Granskov nær, svarede Manden. See engang der tilbage, hvor sort og bedrøvelig den afsides Plet ligger der, omringet af den skionne lystige Egn! Og, bag de dunkle Grantræer, den indrøgede Hytte, de forfaldne Stalde, den tungsindige forbiflydende Bæk.

Det er sandt, sagde Konen, i det begge stode stille; saa ofte man kun nærmer sig hint Sted bliver man nedslaaet og ængstelig; man veed selv ikke hvorfor. Hvad det dog egentlig kan være for Mennesker, som boe der? Hvorfor mon de dog holde sig saaledes adskilt fra alle Folk i Menigheden; som om de ingen god Samvittighed havde?

Fattigt Pak! svarede den unge Forpagter; efter al Sandsynlighed Zigeunerfolk, som røve og bedrage paa fierne Steder, og her maaskee have deres Smuthul. Det undrer mig kun, at det naadige Herskab taaler dem der.

Det kunde maaskee dog ogsaa være stakkels skikkelige Folk, sagde Konen blødhiertig, som skamme sig over deres Armod; thi man veed jo dog intet ondt om dem. Kun er det noget underligt, at de ikke gaae i Kirke, og at man heller ikke egentlig veed hvoraf de leve. Thi den lille Have, der desuden lader til at ligge ganske udyrket, kan umuligt føde dem; og Marker have de ikke.

Ja Gud maa vide, vedblev Martin, i det de ginge videre, hvorledes det har sig med dem. Intet Menneske kommer der til dem; thi Stedet, hvor de boe, er jo ligesom det var forhexet og fordømt; saa ikke den dristigste Karl vover sig derhen.

Denne Samtale fortsatte de, medens de gik ud paa Marken. Hin mørke Egn, om hvilken de talede, laae afsides fra Byen. I en Fordybning, som omgaves af Graner, skimtede man en Hytte, og adskillige reent forfaldne Baaningsskure. Kun sielden saae man Røg opstige derfra, endnu sieldnere blev man Mennesker vaer. Undertiden havde Nysgierrige, som vovede sig nærmere, seet nogle afskyelige Qvinder i pialtede Klæder, paa hvis Skiød ligesaa hæslige og smudsige Børn havde væltet sig. Sorte Hunde løbe omkring ved Grændsen. Ogsaa havde man imellem i Tusmørket seet en uhyre Mand, som Ingen kiendte, gaae over Bækken paa Planken, og at forsvinde i Hytten. Saa saae man ogsaa forskiellige Skikkelser bevæge sig i Mørket, som Skygger, omkring en Kulild. Denne Lund, Granerne og den forfaldne Hytte stak virkelig paa den synderligste Maade af til det muntre grønne Landskab, de hvide Huse i Byen og det prægtige nye Slot.

Begge Børnene havde nu fortæret deres Frugter; de faldt paa at løbe omkaps, og den lille behændige Marie var altid et langt Stykke foran den langsomme Andres. Paa den Maade er det ingen Kunst, raabte endelig han; men lad os engang prøve det i Længden, saa skal vi see, hvem der vinder. — Som du vil, sagde den lille Pige; kun hen til Vandet tør vi ikke løbe. Nei, svarede Andres; men hist paa Høien staaer det store Pæretræ en Fierdingvei herfra. Jeg vil løbe venstre om Granlunden, saa kan du løbe høire om; og naar vi saa kan samles paa Høien igien, kan vi see hvem der kommer først.

Godt, sagde Marie, og begyndte alt at løbe; saa er den Ene ikke den anden i Veien. Og Fader siger jo, der er lige langt til Høien, om man saa gaaer denne eller hin Vei, omkring Zigeunerskoven.

Andres havde allerede faaet Forspringet, og Marie, der løb til høire, saae ham ikke meer. — Han er egentlig en Nar, sagde hun ved sig selv; thi hvis jeg nu bare havde Mod til at gaae over Planken, forbi Hytten, og løbe hist ud over Gaarden igien, saa kom jeg vist meget før end han. Allerede stod hun lige for Bækken og Granhoien. Skal jeg? — Det, det er dog altfor skrækkeligt, sagde hun. En lille hvid Hund stod lige over for paa hin Side, og gjøede alt hvad han kunde. I Forskrækkelsen forekom dette Dyr hende som et Ulhyre, og hun sprang tilbage. O fy! sagde hun, nu er den Klods alt langt forud, mens jeg staaer her og overlægger. Hunden gjøede i eet væk, og da hun noiere betragtede den, forekom den hende ikke mere frygtelig, tvertimod allerkiærest. Den havde et rødt Halsbaand, med en skinnende Biælde, og alt som den strakte Hovedet i Veiret, for at gjøe, klang Biælden overmaade nydeligt — Ei hvad, frisk Mod, sagde den lille Marie; jeg render alt hvad jeg kan, og er snart, snart over paa den anden Side igien. De lade dog vel være, at æde mig i Flugten. Dermed sprang det muntre modige Barn hen ad Stien, løb den lille Hund rask forbi, som blev stille og legrede for hende; og nu stod hun i Lunden og rundt omkring skiulte de mørke Graner Udsigten til hendes Forældres Huus og til det øvrige Landskab.

Men hvor forundret blev hun! Den meest brogede Blomsterhave omgav hende, i hvilken Tulipaner, Roser og Lilier lyste med de herligste Farver. Blaae og røde guldsprængte Sommerfugle gyngede paa Bladene. I Bure, flættet af gylden Traad, hang tusin-

farvede Fugle paa Plankeværkerne. De sang de herligste Sange, og Børn i hvide korte Kioler, med lokkede gule Haar og lyse Øine, sprang omkring. Nogle legede med smaae Lam, andre gav Fuglene Æde; andre plukkede Blomster og forærede hinanden; atter andre spiste Kirsebær, Viindruer og rødlige Aprikoser. Ingen Hytte var at see, men derimod stod der et stort skiønt Huus med Malmdøre og ophøiet Billedværk midt for Haugen. — Marie var ude af sig selv af Forundring, og vidste aldrig, hvad hun skulde sige dertil; men da hun ei var blye af sig, saa gik hun strax til det første Barn, hun traf, rakte det Haanden og sagde: god Dag. — Kommer du dog engang og besøger os? sagde det deilige Barn. Jeg har seet dig rende og lege derudenfor; men du har vel været bange for Hunden? — Saa er I vel ingen Zigeunere eller Kiæltringer? sagde Marie, som Andres altid siger. Ja, han er rigtignok tossет, og sladrer meget op af Væggene og ned ad Stolperne. — Bliv kun hos os, sagde det forunderlige Barn, det skal nok behage dig her. — Men vi løbe jo omkaps. — O, ham indhenter du tidsnok. Der! tag og spiis! Marie spiste og fandt Frugterne sødere, end hun endnu havde smagt nogle. Og Andres, og Vaddemaalet, og hvad hendes Forældre havde forbudt hende, glemte hun.

En stor Kone i straalende Klæder nærmede sig, og spurgte efter det fremmede Barn. Skiønneste Frue, sagde Marie, hændelsesviis er jeg løbet herind, og nu vil de beholde mig her. Du veed, Zerina, sagde den Skionne, at det kun kan tillades hende paa en kort Tid; ogsaa skulde du spurgt mig derom. Jeg tænkte, sagde det deilige Barn, siden hun dog var lukket ind over Broen, kunde jeg giøre det. Vi have jo desuden ofte seet hende løbe om der ude paa Marken,

og du har selv moret dig over hendes muntre Væsen. Hun maa jo dog forlade os tidsnok igien.

Nei jeg vil blive her, sagde Marie; thi det er deiligt her. Her er det bedste Legetøi og desuden Jordbær og Kirsebær. Udenfor er det ikke saa godt.

Den guldklædte Frue trak sig smilende tilbage. Nu vil vi lege en deilig Leeg, sagde Zerina og hentede en Æske, hvilken var fuld af glimrende Sædstov, da hun aabnede den. Hun tog deraf med de smaae Fingre og strøede det paa den grønne Grund. Strax saae man Græsset suse som Bølger, og kort derpaa voxte allerede Rosenbuske frem af Jorden. Marie strøede med, og de hvideste Lilier og meest brogede Negliker stege frem. Paa et Vink af Zerina forsvandt det alt. Nu lagde hun to Piniekorn i Jorden, og stampede derpaa. To grønne Buske hævede sig. Træd herind og hold dig fast ved mig, sagde hun. Det skedte, og nu stege Pinierne i Veiret med de skiønne Børn, og gyngede dem, medens de omarmede og kyssede hinanden i Aftenrøden. De andre Børn klavrede op ad Stammen, spogede og stødte hinanden ned; og naar nogen faldt, svævede det langsomt til Jorden, uden at støde sig. Derpaa sank Træet igien, ligesaa hurtig, som det var voxet frem.

Igiennem Malmdøren gik de derpaa ind i Palladset, hvor mange skiønne Fruer sad, ældre og yngre, i den runde Sal, og bøde dem de herligste Frugter under den herligste Musik. Væggene vare malede med de deiligste Børn, Blomster og Løvværk, og Farverne luede snart stærkere, snart blegere fra Maleriet, alt efter Tonernes Klang.

Fra Salen gik de ned i en underjordisk Hvælving, fuld af Guld, Sølv og Ædelstene. Mange smaa Dværge vare beskiæftigede med at opsøge disse Kostbarheder og at lægge dem i synderlig dannede

Kar. Andre, pukkelryggede og hinlbenede, med lange røde Næser, bare tunge Sække, i nedbukkede Stillinger, ligesom Møllersvende Meelsække til Mollen, og rystede Guldstøvet paa Jorden, i det de hivende og aandeløse snappede efter Veiret. Derpaa sprang de klodsede frem og tilbage og greb efter de rullende Kugler, som vilde rulle bort; og i Ivrigheden stødte tidt den Ene den Anden omkuld, saa de faldt om, og strakte alle Fire i Veiret. De giorde fortrædelige Miner og saae skiævt til, at Marie loe deres Adfærd og Hæslighed ud. Bag ved sad en lille indskrumpet Mand, hvilken Zerina hilsede med Ærbødighed. Han havde et Scepter i Haand, og bar en Krone paa Hovedet. Alle Dværgene lode hans Vink. Hvad er der nu igien? spurgte han gnavent, da Børnene kom ham noget nærmere. Marie taug, men Zerina svarede, at de kun vare komne for at see sig lidt om i Kamrene. Bestandig de gamle Barnestreger, sagde Gubben. Faaer den Lediggang ingen Ende? Derpaa vendte han sig igien til sit Arbeide, og lod Guldstykkerne opsøge og veie. Nogle Dværge sendte han bort, paa Andre skiændte han vredt. Hvem er den Herre? spurgte Marie. Vor Metalfyrste, svarede den Lille, i det de ginge videre.

Det lod til at de atter vare i fri Luft; thi de stode lige for en stor Dam. Men der skinnede ingen Sol, og de havde ingen Himmel over dem. En lille Baad modtog dem, og Zerina roede meget flittigt. Det gik rask. Da Marie var kommen midt i Dammen, saae hun utallige Rør og Vandledninger udbrede sig derfra til alle Kanter. Dette Vand paa høire Haand, sagde Zerina, flyder til Eders Have; deraf blomstrer alting saa friskt. Mange svømmende Børn omringede Baaden i Vandet og rakte Marie Krandse, flættede af Siv og Vandlilier; andre holdt røde Ko-

haltakker i Veiret. Nogle blæste paa krumme Snegle-ruse. Endelig løb Baaden ind i en lille Vig og standsede. En høirød qvindelig Skikkelse mødte dem paa Strandbredden. Gaaer det ret lystigt? spurgte Zerina. De ere alt i Bevægelse, svarede den røde Frue; og saa muntre, som man kan forlange; men Varmen er ogsaa overmaade behagelig.

De stege op ad en Vindetrappe, og pludselig befandt Marie sig i en saa straalende Sal, at hun i Førstningen maatte holde Haanden for Øinene. Ildrøde Tapeter bedækkede Væggene med Purpurglød, og da hun havde vænnet Øiet noget dertil, saae hun til sin Forundring, hvorledes Tapeternes Figurer bevægede sig op og ned, i den største Glæde. Deres Legemer vare gjennemsigtige som rødligt Krystal, saa man kunde see Blodet flyde og bevæge sig i dem. De smilte til det fremmede Barn, og hilste det, med forskiellige Neininger. Men da Marie vilde gaae nærmere, holdt Zerina hende med Magt tilbage og raabte: Du brænder dig, Marie! det er altsammen Ild.

Marie følte Heden. Hvorfor komme ikke de nydelige Skabninger ud og lege med os? spurgte hun. Som du lever i Luften, var Svaret, maa de leve i Ilden. Her vilde de forsmægte. Seer du vel, hvor de svæve og virke? De udbrede Ildstrømme til alle Dele af Jordens Overflade. Deraf voxe Blomsterne, Frugterne og Viinrankerne. Men det bliver dig for hedt her; lad os gaae ud i Haven.

Her havde Scenen forandret sig. Maaneskin laae paa alle Blomster, Fuglene vare tause, og Børnene sov i forskiellige Grupper i de grønne Løvhytter. Men Marie og hendes Ledsagerinde vare slet ikke søvnige, og vandrede sammen i den varme Sommernat, under mangehaande forskiellige Samtaler.

Næste Morgen vederqvægede de sig, med Brød

og Melk; og Marie sagde: Lad os engang til en Afvexling gaae ud til Granerne, og see, hvordan det der seer ud. Gierne, svarede Zerina, saa kan du ogsaa see vore Skildvagter. Og giennem en Lund fuld af Nattergale vandrede de langs den slangebugtede Bæk, over et Vinbierg, og kom saaledes endelig til den Granelund, som udgiorde Egnens Grændse. — Hvor kommer det sig, sagde Marie, at vi have saa langt at gaae herinde, da dog Omkredsen uden for os er saa liden? — Jeg veed ikke, hvor det kommer sig, sagde Veninden; men saa er det.

De ginge ud til de mørke Graner, og en kold Blæst vistede dem imøde. En Taage laae udenfor tykt over Egnen. Paa Grændsen stode underlige Skikkelser, med melede stovede Ansigter; deres fæle Hoveder lignede hvide Ugler; de vare klædte i foldede Kapper af lodden Ild, og holdt Regnskiærme over sig, udspændte af sælsomme Hænder. Med Flaggermusvinger, som besynderligt struttede ud af deres Kavaier, vistede de og sloge de uafladeligt. Det er baade til at le og gyse over, sagde Marie. — Disse ere vore gode tro Vægtere, svarede den lille Legesøster; de staae her og viste, for at ængste og forskrække alle dem, som kunde faae Lyst til at nærme sig os. Men nu ere de saaledes bedækkede, fordi det regner og fryser udenfor, hvilket de ikke kan taale. Her inde kommer aldrig Snee og Vind, eller kold Luft. Her er en evig Sommer og Vaar. Men dersom de Stakler derude ikke bleve saa tidt afløste, saa forkom de snart.

Men hvem er I da? spurgte Marie, i det de ginge ind i Blomsterlunden igien. Have I ingen Navne, hvorpaa man kan kiende Eder?

Vi kaldes Alfer, sagde det venlige Barn; og

man taler ogsaa tit om os i Verden, saa vidt jeg har hørt.

De hørte en stor Tummel paa Engen. Den deilige Fugl kommer, raabte man. Og Marie saae virkelig en overmaade skiøn Fugl komme flyvende. Alle ilte til Salen, hvor Fuglen allerede var fløiet ind, og var modtaget af den herligste Musik. Dens Fiær vare purpurfarvede og grønne, med gyldne Striber. Paa sit Hoved havde den en Dusk af Ædelstene. Næbet var rødt og Benene glindsende blaae. Den var saa stor, som en Ørn. Nu satte den sig ned paa en straalende Krone, som hang inde under det runde Løftvindue, og sang saa sødt, at alle Børnene, selv det Mindste, maatte sukke af Henrykkelse. Da Sangen var endt, fløi den atter adskillige Gange Salen rundt, derpaa foer den ud af Vinduet, steeg saa høit, at man tilsidst kun saae en lille rød Plet, og forsvandt. —

Det var Phønix, sagde Zerina til Maria, (og dette Barn forekom Marie meget mindre idag, end igaar) Mange af os havde aldrig seet Phønix endnu, sagde Zerina; han kommer, for at melde vor Konges Ankomst. Han boer i Arabien paa et Træ, hvoraf der kun gives et Eneste i Verden. Naar han mærker, at han bliver gammel, giør han sig en Rede af Balsom og Virak, tænder den, og brænder sig selv op; saa døer han syngende, og af den duftende Aske stiger en nye Phønix, i ung Skiønhed. Sielden see Menneskene ham, thi han lader sig neppe see engang i et heelt Aarhundrede. Men nu, min Veninde, maa du ogsaa forlade os; thi at see Kongen bliver dig ikke tilladt.

Da kom den guldklædte skiønne Frue giennem Haven, vinkte Marie til sig, og gik ind med hende i eensom Løvgang. Du maa forlade os, mit elskte

Barn, sagde hun. Kongen kommer og vil nu holde sit Hof her, en tyve Aars Tid, og maaskee længer. Nu vil Frugtbarhed og Velsignelse udbrede sig vidt og bredt i Egnen. Alle Brønde og Bække ville vorde fuldere, alle Haver og Marker rigere, Vinen ædlere, Engen federe, Skoven friskere, grønnere. Mildere Luft vister, ingen Hagl skader, ingen Oversvømmelse truer. Tag denne Ring, og tænk paa os! Men tag dig vel iagt for at fortælle noget om os; ellers maae vi flygte fra denne Egn, og alle her, du selv med, maae da undvære vor velgiørende Nærhed. Kys endnu engang din Legesøster, og lev vel! — De gik ud igien, Zerina græd. Marie bukkede sig for at omfavne hende; de skiltes ad. Alt stod hun paa den smalle Bro; den kolde Luft blæste paa hende fra Granerne, den lille Hund giøede af alle Kræfter, og lod sin Bielde klinge. Hun saae tilbage og skyndte sig afsted i Marken; thi nu fyldte Granernes Mørke, de forfaldne Hytters Sorthed, og de utydelige Skygger, atter hendes Siæl med Frygt.

Hvor mine Forældre vist have været angst over mig i Nat, tænkte hun ved sig selv, da hun stod paa Marken. Og jeg tør dog ikke fortælle dem, hvor jeg har været, hvad jeg har seet. De vilde saa alligevel ikke troe mig. To Mænd gik hende forbi; de hilste, og hun hørte dem sige: Det var en deilig Pige! Hvor mon hun er fra? — Med hurtige Skridt nærmede hun sig sin Faders Huus; — men Træerne, som igaar stode fulde af Frugter, stode i Dag tørre, uden Løv. Huset var malet med en anden Farve; og der stod et nyt Skuur ved Siden af. Marie blev forundret, og tænkte: Er det en Drøm? I denne Forvirring aabnede hun Døren, og ved Bordet sad hendes Fader, mellem en fremmed Kone og en fremmed Yngling. — Min Gud, Fader, raabte hun, hvor

er da min Moder? — Din Moder? raabte Konen med Ahnelse, og styrtede sig hende imøde; — ha, du er dog vel ikke? — Jo vist er du, vist er du min bortkomne eneste, kiære Marie, som vi troede var død. — Hun havde strax kiendt hende, paa en lille brun Plet under Hagen, paa hendes Øine og hendes Skabning. Alle omfavnede hende, alle vare hastig bevægede, og Forældrene græd. Marie undrede sig over, at hun naaede lige op til Faderen; hun begreb ikke, hvorledes Moderen var blevet saa forandret og gammel; hun spurgte om det unge Menneskes Navn? — Det er jo vor Naboes Andres, sagde Martin. Hvorledes kommer du nu, efter syv Aars Forløb, saa munter tilbage? — Syv Aar? sagde Marie; og kunde slet ikke finde tilrette i sine Forestillinger og Erindringer; syv hele Aar? Ja, ja, sagde Andres leende og rystede trohiertig hendes Haand; jeg har vundet Marie! Jeg har allerede for syv Aar siden været ved Pæretræet og her tilbage igien, og Du, Langsomme, kommer først i Dag!

Man spurgte hende paany, og vilde vide, hvordan det hang sammen; men hun mindede sig Forbudet, og kunde intet Svar give dem. Man lagde hende næsten den Fortælling i Munden: at hun havde forvildet sig, var kommet paa en forbikiørende Vogn, og bragt til et fremmed Sted, hvor hun ikke havde kunnet beskrive Folkene sine Forældres Hiem; at hun siden var bragt til en langtbortliggende Stad, hvor gode Mennesker havde opdraget og elsket hende; at disse nu vare døde, at hun endelig havde udfundet sit Fødested, havde benyttet sig af en Leilighed, og var vendt tilbage. Lad det nu altsammen være hvad det er, raabte Moderen; nok, at vi have dig igien, min Datter! du min Eneste, du mit Alt.

Andres blev der om Aftenen og Marie kunde

endnu ikke finde sig i nogenting. Huset forekom hende lidet og mørkt, hun forundrede sig over sin Dragt, der var reenlig og simpel, men af et ganske fremmed Snit. Hun betragtede Ringen paa sin Finger; dens Guld straalte stærkt, og indfattede en brændende rød Steen. Paa Faderens Spørgsmaal svarede hun, at denne Ring ligeledes var en Gave af hendes Velgiører.

Hun glædte sig over at det var Sengetid, og ilede til Hvile. Næste Morgen følte hun sig besindigere; hun havde ordnet sine Forestillinger mere, og kunde bedre svare og imodtage de Folk, som kom fra Byen, for at hilse paa hende. Andres var allerede tidlig paafærde, og viste sig meget virksom, glad og tienstfærdig. Den femtenaars blomstrende Pige havde giort et dybt Indtryk paa ham, og han havde tilbragt Natten uden Søvn. Herskabet lod Marie komme til sig paa Slottet; her maatte hun atter fortælle sin Historie, hvilket allerede nu faldt hende lettere. Den gamle Herre og den nadige Frue beundrede hendes gode Opdragelse; thi hun var beskeden, uden at være forlegen, svarede hofligt og udtrykte sig vel, om hvad hun blev spurgt. Frygten for de fornemme Menneskér og deres Omgivning havde tabt sig hos hende; thi naar hun sammenlignede disse Sale og Indretninger med de Underværker og den høie Skionhed, som hun havde seet under sit hemmelige Ophold hos Alferne, saa forekom denne Glands hende saa dunkel, og Menneskenes Nærværelse fast ringe. De unge Herrer vare især ganske indtagne af hendes Skionhed.

Det var i Februar. Træerne fik tidligere Løv end før, saa aarle paa Aaret havde Nattergalen endnu aldrig indfundet sig. Foraaret kom skiønnere i Landet, end de ældste Gubber kunde mindes Lige til. Overalt piblede Bække frem og vandede Engene og

Markerne. Høiene lode til at svulme mere i Veiret, Drueræksværket strakte sig længer op, Frugttræerne blomstrede usædvanligt, og en svulmende, duftende Velsignelse hang tungt i Blomsterskyen over Landskabet. Alting trivedes, over al Forventning; intet raat Veir, ingen Storm skadede Frugten; Vinen hovnede rødmende frem i uhyre Druer, og Stedets Indbyggere stirrede med Forundring paa hverandre, og gik ligesom i en behagelig Drøm. Det følgende Aar var ligesaa; man var allerede da mere vant til det Underfulde. I Høsten gav Marie efter for Andres's og sine Forældres Bønner, hun blev hans Brud, og da det blev Vinter ægtede hun ham.

Ofte tænkte hun med inderlig Længsel paa hendes Ophold bag Granitræerne; hun blev stille og alvorlig. Saa skiønt end alting var, hvad der omgav hende, kiendte hun dog noget end mere Skiønt; hvorfor en let Sorg udbredte sig over hendes Siæl og stemte Hiertet til mild Veemod. Smerteligst var det hende, naar Faderen, Moderen eller hendes Mand talte om de Skiælmer, de Zigeunere, som boede i den mørke Lund. Ofte vilde hun forsvare dem, da hun vidste, at de vare Egnens Velgiørere; især imod Andres, der lod til at have sin Lyst af at skiælde dem ivrigt ud; — men hvergang tvang hun Ordet tilbage i sit Bryst. Saaledes tilbragte hun Aaret, og næste Aar blev hun glædet med en ung Datter, som hun kaldte Alfride, for derved at erindre sig Alfernes Navn.

De unge Folk boede i samme Huus med Martin og Birgitte, thi det var rummeligt nok, og hiulpe Forældrene at føre den vidtløftige Husholdning. Den lille Alfride begyndte snart at vise særdeles Færdigheder og Anlæg; thi hun løb meget tidlig, og kunde snakke alting før hun var Aar. Efter nogle Aars Forløb var hun saa klog og sindig og saa sær-

deles skion, at alle Mennesker betragtede hende med Forundring; og hendes Moder kunde ikke dolge sig selv, at Barnet lignede de smaae straalende Born, hun havde seet i Granlunden. Alfride holdt sig ikke meget til andre Born, men undgik, selv med Ængstelighed, deres larmende Lege, og var helst allene. Da trak hun sig tilbage i en Krog af Haven og læste, eller arbeidede flittigt paa sit lille Sytoi. Ofte saae man hende ogsaa sidde hensunken i dybe Tanker, eller ogsaa at gaae hæftigt op og ned i Gangen, og tale med sig selv. Forældrene lode hende have sin egen Villie, fordi hun var sund og trivedes; kun giorde hendes sær forstandige Anmærkninger og Svar dem ofte bekymrede. Saa kloge Born, sagde Bestemoder Birgitte ofte, blive ikke gamle; de ere for gode for denne Verden. Ogsaa er det Barn overnaturlig skiønt, og vil ikke finde sin Mage paa Jorden.

Den lille Pige havde den Særhed, at hun høist ugierne lod sig hielpe af Nogen; alting vilde hun giøre selv. Hun var næsten altid tidligst oppe om Morgenen, vaskede sig omhyggeligt og klædte sig selv paa. Ligesaa ordentlig var hun om Aftenen; hun lagde selv sine Klæder og sit Linned i sine Giemmer, og lod aldeles ingen, ei engang Moderen, rore ved sine Sager. Moderen fandt sig i denne Egensindighed, da hun ikke tænkte det havde videre at betyde: men hvor forbausedes hun, som hun en Helligdag, da de skulde i Besøg paa Slottet, uagtet Barnets Skrigen og Taarer klædte det om, og fandt et Guldstykke af sær Skikkelse hængende i en Lidse paa Alfrides Bryst; just saaledes som hun havde seet mange deraf, i den underjordiske Hvælving hos Alferne. Den Lille blev meget forskrækket, og tilstod endelig, at hun havde fundet det i Haven; og da det behagede hende saa meget, havde hun omhyggelig giemt det. Hun bad

ogsaa Moderen saa inderligt og hæftigt om at maatte beholde det, at Marie tillod hende at bære det, ligesom for, og gik tankefuld op paa Slottet med hende.

Afsides fra Forpagtersfamiliens Huus laae nogle Lader og Skure, hvor Frugterne og Markredskaberne bleve gjemte, og bag disse var en grøn Plads med en gammel Løvhytte, hvor intet Menneske nu mere kom, fordi den, efter den nye Indretning, laae altfor langt borte fra Haven. I denne Ensomhed opholdt Alfride sig helst, og det faldt Ingen ind at forstyrre hende; saa at der gik mangen halv Dag hen, uden at Forældrene saae hende. En Eftermiddag var Moderen i Skuret, for at rødde op, og søge efter Noget, der var kommen bort, da hun i det samme lev vaer, at en Lysstraale faldt igiennem en Sprække i Kammeret. Det faldt hende ind at kige ud igiennem den, for at see efter Barnet; og hun mærkede, at der var en løs Steen, som kunde tages ud, hvorved hun kunde see lige ind i Løvhytten. Derinde sad Alfride paa en lille Bænk, og ved Siden af hende den velbekiendte Zerina; og begge Børnene legede sammen og fornøiede sig, i huld Endrægtighed. Alfen omfavnede det skionne Barn og sagde sorgmodig: Ak du kiære Skabning! saaledes som jeg nu leger med dig, har jeg allerede leget med din Moder, da hun var lille og besøgte os; men I Mennesker voxe altfor hurtig op, og blive saasnart store og fornuftige. Det er ret bedroveligt. Lad mig see, du nu længe bliver ved at være Barn, som jeg.

Gierne vilde jeg giøre dig den Fornøielse, sagde Alfride, men de mene jo her, at jeg faaer snart Forstand og leger ikke meer, fordi jeg har ret Anlæg til at blive selvklog. Ak, og da seer jeg dig heller ikke tiere, du kiære lille Zerina. Ja, det gaaer som med Træets Blomst. Hvor herligt staaer det frodige Æb-

letræ, med sine rødlige opsvulmende Knupper. Træet giør sig saa tykt, og kneiser saa høit, og Enhver, som gaaer forbi, bilder sig ind, at det ret skal blive til noget Stort. Nu kommer Solen, Blomstret aabner sig saa livsaligt; men da lurer allerede den hæslige Kiærne derinde, som siden fortrænger den brogede Prydelse, og kaster den ned. Nu kan det tilbageblevne Blomster, ængstet og i Skudet som det er, ikke mere hielpe sig, men maa i Høsten blive til Frugt. Vel er et Æble ogsaa sødt og glædeligt, men dog intet imod Foraarsblomstret. Just saaledes gaaer det os Mennesker! Jeg kan ikke glæde mig over at jeg skal blive en stor Pige. Ak, kunde jeg dog kun eingang besøge Eder!

Siden Kongen boer hos os, sagde Zerina, er det umuligt; men jeg kommer jo saa ofte til dig, min Elskte! Og ingen seer mig; ingen veed det, hverken hist eller her. Usect gaaer jeg giennem Luften, eller flyver herhen, som en Fugl. O vi skal ret ofte være sammen med hinanden, saalænge du endnu er lille. Gid jeg kun vidste, hvad jeg skulde giøre for at behage dig.

Ret meget skal du holde af mig, sagde Alfride, saa meget, som jeg holder af dig. Men lad os nu engang giøre en Rose.

Zerina tog den bekiendte lille Æske frem af sin Barm, kastede to Korn hen paa Jorden,, og pludselig stod der en grøn Busk for dem, med to høirøde Roser, der bøiede sig mod hinanden, som om de kyssedes. Børnene brøde dem smilende, og Buskken forsvandt. O, hvi døer det dog saa hurtig, sagde Alfride, det røde Barn! Jordens Underværk! — Giv hid, sagde den lille Alf; aandede tregange paa Rosenknuppen og kyssede den tregange. Nu holder den sig frisk og blomstrende, til Vinteren kommer, sagde hun, i det

hun gav Alfride den. Jeg vil giemme den i mit Kammer som et Billede paa dig, sagde Alfride; og kysse den Morgen og Aften, som om det var dig. — Solen gaaer alt ned, sagde hun, jeg maae hiem. De omfavnede hinanden endnu engang, og Zerina forsvandt.

Om Aftenen tog Moderen sit Barn, med en vis ængstelig og ærbødig Følelse, i sine Arme; hun gav den hulde Pige mere Frihed end før, og betog ofte Manden sin Frygt, naar han søgte efter Barnet; hvilket han paa den senere Tid oftere giorde, fordi hendes Tilbageholdenhed ikke behagede ham, og meente, hun blev eensfoldig eller halvtosset af sligt. Moderen sneeg sig ofte hen til Muursprækken, og næsten altid saae hun den lille straalende Alf sidde ved Siden af sit Barn. Enten legede de, eller de talede alvorligt sammen. Gid du kunne flyve? spurgte Zerina engang sin Veninde. — Hvor gierne, raabte Alfride. Strax tog Feen den Dødelige, og steeg op fra Jorden med hende, saa at de svævende berørte Løvhyttens Hvælvning. Moderen glemte sin Forsigtighed, og strakte forskrækket Hovedet ud, for at see efter dem. Da hævede Zerina sin Finger i Luften, og truede smilende; sank ned med Barnet igien, kiælede for det, og var forsvundet. Det skeete siden oftere, at Maria blev seet af det forunderlige Barn, som altid rystede paa Hovedet, eller truede; men med venlig Mine.

Tit alt havde Maria sagt med Hæftighed til sin Mand, naar de klamredes derom: Du gior de stakkels Folk i Hytten Uret! Naar da Andres trængte ind paa hende, at hun skulde sige ham, hvoraf hun vidste det bedre, end alle Byens Folk, og end Herskabet selv, saa afbrød hun altid forlegen og taug. Een Middag, da de havde spiist, var Andres heftigere end nogensinde, og paastod, at de skadelige Landstrygere nødvendig maatte jages bort. Da raabte hun

fortrydelig: Ti! det er dine og alles Belgiorere! Belgiorere? sagde Andres forundret; det lumpne Pak? — Hendes Vrede forledte hende til at fortælle ham sin Ungdomshændelse, da han havde lovet at holde alting hemmeligt; og da han rystede paa Hovedet med en spottende Mine, ved hvert Ord, hun sagde, tog hun ham ved Haanden, og førte ham hen i Skuret, hvor han til sin Forundring saa den straalende Alf sidde hos sit Barn i Løvhytten, og at lege kierligt med hende. — Han vidste ikke et Ord at sige, et Udbrud af Forundring foer fra hans Læber, og Zerina hævede sit Die. Hun blev pludselig bleg og skiælvede stærkt; ikke med en mild men med en fortornet Mine giorde hun den truende Bevægelse, og sagde derpaa til Alfride: Du kan intet derfor, du stakkels Pige! men de blive aldrig kloge, saa forstandige som de end bilde sig ind at være. — Derpaa omfavnede hun den Lille med hæftig Iil, og floi som en Ravn med et hæst Skrig hen over Haven til Granlunden.

Om Aftenen var den lille Alfride meget stille og kysfede grædende sin Rose. Maria var ængstelig tilmode. Andres talte lidet. Det blev Nat. Pludselig susede Træerne, Fuglene floi omkring med bange Skrig; man hørte Tordnen rulle, Jorden skiælvede og Klagetoner hylede i Luften. Marie og Andres havde ikke Mod til at staae op; de trak Sengeteppet over Hovedet, og ventede Dagen med Frygt og Bævelse. Henimod Morgen blev det roligere; og alt var stille, da Solen trængte sig frem med sit muntre Lys giennem Skoven.

Andres klædte sig paa, og Marie mærkede at Stenen i hendes Fingerring var blegnet. Da hun aabnede Døren, skinnede Solen hende klart imøde, men Landskabet rundt omkring kiendte hun neppe. Skovens Friskhed var forsvunden, Høiene vare nedsunkne,

Bækkene flode matte med lidet Vand, Himlen var graa, og da hun vendte sit Blik henimod Granerne, stode de ikke længer mørkere og skumlere der, end de øvrige Træer. Hytterne bag dem havde intet Fraſtødende, og flere Byens Indvaanere kom og fortalte om den sælsomme Nat, og at de vare gangne over Gaarden, hvor Zigeunerne havde boet, som vel maatte være borte nu, da Hytterne stode tomme; og indvendigt saae det ligesaadan ud, som i andre fattige Folks Boliger. Noget lidet Huusgeraad havde de ladet staae tilbage. Alfride sagde hemmeligt til sin Moder: Da jeg ikke kunde sove i Nat, og i min Angst bad ret inderligt, medens Tummelen varede, da aabnede sig pludselig min Dør, og min Legesøster traadte ind, for at tage Afsked med mig. Hun havde en Tværsæk over Skulderen, en Hat paa, og en stor Vandringsstav i sin Haand. Hun var meget vred paa dig, fordi hun for din Skyld maatte lide den største, smerteligste Straf, da hun dog altid havde elsket dig saa høit; thi de forlade alle heist ugierne denne Egn.

Marie forbød hende at tale derom, og i det samme kom ogsaa Færgemanden over fra Strømmen, og fortalte underfulde Ting. Da Natten frembrød, var en stor fremmed Mand kommen til ham, som havde leiet hans Færge til næste Morgen, med den Betingelse, at han skulde holde sig roligt hiemme og sove; eller i det mindste ikke gaae ud af sin Dør. — Jeg var bange, vedblev den gamle Mand, og den sælsomme Handel tillod mig ikke at lukke mit Øje. Sagte sneeg jeg mig til Vinduet, og stirrede hen over Strømmen. Store Skyer dreve urolige hen over Himlen, og de fierne Skove brusede forfærdeligt. Det forekom mig, som om min Hytte bævede, og som om .n Klagen og Hylen lød omkring Huset. Da saae jeg pludselig et hvidt strømmende Lys, der alt blev bredere og bredere,

som mange tusind nedfaldende Stierner. Funklende og bolgende bevægede det sig ud af den mørke Granelund, drog over Marken, og bredte sig hen imod Floden. Da hørte jeg en Trippen, en Klirren, en Hvisken og en Susen, der alt kom nærmere og nærmere. Det gik hen imod min Færge, og deri stege alle, store og smaae lysende Skikkelser, Mænd og Qvinder, som det lod, og Børn; og den store fremmede Mand roede dem alle over. I Strømmen svømmede, ved Siden af Færgen, tusind klare Skabninger; i Luften flagrede lys hvid Taage; og alle klagede og jamrede over, at de skulde reise saa langt bort. Dertil pladskede Aareslaget og Vandet rislede; og saa blev det igien pludselig stille. Ofte gik Færgen frem og tilbage, med nye Ladninger. De havde ogsaa mange tunge Kar og Tønder med sig, hvilke bares og rulledes af smaae hæslige Svende. Om det var Diævle eller Nisser, veed jeg ikke. Derpaa kom der et prægtigt Tog. Det var en Olding, som det lod, paa en lille hvid Hest, om hvilken Alle trængte sig. Men jeg saae kun Hestens Hoved, thi den var overalt behængt med et kostbart Skabrak. Paa Hovedet havde Gubben en Krone; saa at jeg tænkte, da han var kommen over, Solen vilde gaae op fra den Kant, og at Morgenrøden sunklede mig imode. Saaledes varede det hele Natten. Jeg sov endelig ind over al den Larm, deels i Glæde, deels med Gysen. I Norges var alting roligt; men Floden er sunken saa dybt, at jeg har ondt ved at faae mit Fartøi afsted."

Endnu det samme Aar var der Misvæxt; Skovene visnede, Bækkene tørredes, og den samme Egn, som for havde været enhver Forbireisendes Glæde, stod nu der i Høsten øde, nøgen og skaldet, og viste knap endnu hist og her i Sandørken en lille Plet, hvor Græsset voxte med kummerlige Straae. Frugttræerne

gik alle ud, Viinbiergene vare intet mere, og Synet af Egnen var saa sørgeligt, at Greven næste Aar med sin Familie forlod Slottet, saa det forfaldt, og blev til en Ruin.

Alfride betragtede Dag og Nat sin Rose med den største Længsel, og tænkte paa sin Legekammerat; og ligesom Blomsten sank og visnede, saa boiede hun ogsaa sit lille Hoved, og da Foraaret kom, var hun allerede blegnet. Marie stod ofte paa Pladsen foran Hytten og begræd den svundne Lykke. Hun hentæredes, lig sit Barn, og fulgte det nogle Aar derefter. Den gamle Martin drog hen med sin Svigerson i den Egn, hvor han før havde boet.

Den korte Kaabe.

Kong Artus af Bretland holdt sit Hof i Karleile med megen Pragt. Foruden hans Dronning, den skionne Ginevre, udmærkede sig mange andre deilige Damer der ved Hoffet; men især to, hvorfor Dronningen slet ikke heller kunde lide dem. Den ene var Morgane, Kongens Søster, en blendende Skionhed, som giorde utallige Erobringer, elskede og blev elsket. Hun forstod sig paa Naturens Hemmeligheder, var en Lærling af den vise Merlin, kort sagt, en Troldqvinde af anden Rang. Den anden var den lille Genelas fra Wales, der kom som et fader- og moderløst Barn til Hoffet, og som meget slet giengieldte Dronningen den Godhed, hun havde viist hende, ved at fordunkle Ginevres prægtige Skionhed med sine naturlige Ynder. Prindsesse Morgane var just i Begreb med at indlade sig i sin syv og tyvende Kiærligheds-forstaaelse, da Froken Genelas første Gang fik en Ahnelse om hvad Kiærlighed var. Dette skeete da Ridder Karadok, Tidsalderens Pryd, ligesaa blid i Fred, som gram i Strid, gav hende et Haandtryk. Morgane og Ginevre hadede især hinanden; den første holdt, som Kongens Søster, et Øje med Dronningen, og vidste ret godt alle hendes hemmelige Elskovshandler. Selv gialdt hun for et Dydsmønster, da hun forstod at holde alle sine Handlinger skiulte. Dette vilde hun bestandig have kunnet, hvis hun ikke uheldigviis engang var bleven a'vorligt forelsket. Men det bragte hende reent ud af sin Fatning, og lod hende glemme sin Klogskab, saa hun ikke bar sig meget anderledes ad ved denne Leilighed, end en halvvoxen Pige, der første Gang hører af en Ynglings Mund, at hun er smuk.

Fru Ginevre glædte sig inderligt over denne

Opdagelse, og lod som hun intet mærkede, for at finde Leilighed til at vise Kongen og det hele Hof, hvor falsk Morganes Uskyldighed var. Dronningen satte alle sine Venner ud paa hende; kun Genelas kunde hun ikke bruge, da denne forekom hende alt for ærlig og enfoldig.

Imidlertid havde Genelas nok at giøre med sit eget lille Hierte. Ridder Karadok havde en Aften i ondt Veir fulgt hende hiem, og hyllet hende ind for Regnen i sin Kaabe. Dengang havde han sagt hende saamange smukke Ting, at hun ikke vidste, hvad hun skulde tænke; ja ved Afskeden havde han endogsaa vovet, i Mørket, at trykke et Kys paa hendes Læber, og hun — o Himmel — havde i sin Adspredelse gienglældet det. Dette bragte hende for nogle Dage ud af sig selv af Bedrøvelse; og hun søgte ved Tilbageholdenhed og paataget Knibskhed at sætte sig i Respekt hos Ridderen igien.

Imidlertid havde Dronningen indledet alt, faaet det rigtige Øieblik at vide, talet hemmeligt med sine Fortrolige, og da det var paa Tide, sendte hun Genelas til Morgane, med Begiæring, at hun skulde komme til hende. Det blev paalagt Genelas, som en Sag af største Vigtighed; hun fik Befaling, at trænge ind i Prindsessens inderste Værelser, og noiagtig at bringe Dronningen Efterretning, om alt hvad hun havde seet og hørt.

Derpaa gik Ginevre ind i Salen for Kong Artus, en gammel godlidende Herre uden Mistænkelighed, og sagde: Ædle Konge, vi ere nu alle her forsamlede, for at begynde Lystigheden; kun to mangle: Eders ædle Søster, og Ridder Guiomars. Jeg har derfor i Hast sendt Bud efter dem. Hun havde neppe talet disse Ord, førend Genelas ganske aandeløs kom tilbage, og saa rød som et Blod. — Har I udrettet

min Befaling? spurgte Ginevra. — Nei, svarede Geneias, og blev endnu rødere. — Har I ikke fundet Prindsessen? —„ Jo — Nei! Jo! stammede Pigen. „Og hvorfor talede I ikke med hende?" „Mig tyktes hun var i Badet." Og hvor? — „Jeg veed sandelig ikke. — Jeg tittede gjennem Buskene — og saae at hendes Jomfruer vare omkring hende, og morede hende med Spil og Sang! Men — „Hvad er det for en Tale? raabte Dronningen. — Tillad, min Fyrstinde, sagde Ridder Britomarte, jeg vil indhente nøiere Efterretning. Badet har formodentlig været i Prindsessens Have. „Vi ville alle gaae med, sagde Ginevre, og see om Geneias har talet Sandhed." Jeg har ikke løiet, sagde Pigen; og havde det ikke saa strængt været mig paalagt, saa havde jeg ikke trængt mig gjennem Hækkerne, siden Havedøren var lukket. — Det hialp ikke, alle de Forestillinger, den undseelige Geneias gjorde derimod; man gik.

Morgane benyttede sig blot af sine hemmelige Kunster, for at smage Livets Glæder i deres fulde Maal. Hendes Pallads var det prægtigste, hendes Have den deiligste, hendes Hofstat den talrigste; hendes egen Skionhed den meest blændende. „Men det er kun altsammen Bedrag og Taagespil!" pleiede Ginevre at sige i et philosophisk Lune; „bleven til ved Pust, og tilintetgjøres ved et Pust! Intet saaledes, som Skaberen dannede det."

I sin Tryllehave gav Prindsessen ofte Kong Artus prægtige Fester, men de skionneste tilbragte hun ene i en Venus Arme, uden andre Vidner, end slige Væsener, som fik deres Tilværelse ved hendes Tryllestav, og, naar hun vilde, atter opløste sig i Luft. Det var i denne Kreds, at den uskyldige Geneias fandt den skionne Troldqvinde. Hun var trængt ind i en Pomerandsskov, der omringede en stor Stræk-

ning, hvor himmelhoie Cedertræer og lave Myrter omskyggede et Marmorbad, hvor Morgane pleiede at afkiole sig i Middagsheden. Genelas sneg sig gjennem Myrtehætten, og saae Prindsessen i Badet, omringet af sine lustige Tærner. Et himmelsk Syn, selv for en Piges Øine, som ikke selv manglede Yndigheder. Men Morgane var ikke allene. Paa Græstørven, hvor hendes Følge i maleriske Flokke havde leiret sig, laae en Ridders Vaaben; og han delte Kiøligheden med hende i de speilklare Vover.

Man forestille sig, hvorledes den uskyldige Genelas var bleven tilmode over dette Syn; hun som følte Samvittighedsangst over et eneste Kys, hun havde givet en Ridder. Med den største Forvirring stod hun for Dronningen, og bad alle saa indstændigt om ikke at gaae derhen, at man ikke ret vidste hvad man skulde troe om Genelas? Om hun maaskee ikke var en hemmelig Medvider? Thi ved Artus's Hof forstod man sig kun lidet paa Uskyldigheden.

Imidlertid blev hun nødt til at vise Selskabet Vei; og inden den uforsigtige Morgane vidste et Ord deraf, var Marmorbadet omringet af utallige Herrer og Damer. Kong Artus hævede sine Hænder og Øine til Himlen ved dette Syn; Ridderne anstrængte deres saa meget som muligt, for at intet deraf skulde gaae tabt for dem; Damerne sløge sig, med bortvendte Øine, for Brystet, og kun Dronningen havde Kraft nok til at bryde Tausheden og, i en spodsk Strøm af Ord, at vise Prindsessen sin Haan.

Forskrækkelse, Skam og Vrede betoge de Overraskede. Herr Guiomars skiulte først sit Ansigt i sine Hænder, indtil et Instinkt, der driver Helten ved enhver Fornærmelse, bragte ham at søge sine Vaaben. Den mere forbittrede end undseelige Morgane kastede Vand imod Tilskuerne, og heraf dannede sig et Taa-

geſlor, og en blaa Dunſt, ſom lagde ſig over hele Egnen. Da den lidt efter lidt forſvandt igien, befandt hele Selſkabet ſig i en brændende Sandørk, hvor kun hiſt og her voxte en enkelt Buſk. Ganske den ſamme øde Egn, ſom Morgane ſelv havde fundet her, og forvandlet til en Sø.

Da man endelig var kommet hiem igien, nød Ginevre ſin Hævn. Morgane var nu, ſandſynligviis for beſtandig, forſvundet fra Hoffet; thi kun Flugten kunde redde hende fra Straf. Men nu var Raden til den ſtakkels Genelas. Hendes Forvirring og Vøn, om ei at overrumple Prindſeſſen og blotte hendes Skiændſel, blev udlagt til Medhold og hemmelig Forſtaaelſe. Den uſkyldige Pige blev mistænkt for at have deeltaget i Morganes Udſvævelſer, og forviiſt Hoffet. Dette ſkeede juſt den ſamme Dag, da den tappre Karadok havde iſinde at beile om hendes Haand. Men da han hørte de afſkyelige Rygter, Dronningen havde ladet udſprede, og ſom Ingen vovede at modſige, afſtod han fra ſit Forſæt, og troede, han havde elſket Skionhed uden Dyd. For at adſprede ſig i ſin Bedrøvelſe, da han endnu beſtandig elſkede hende, tog han Orlov fra Hoffet, og drog i Ledingsfærd, for at glemme ſin Kiærlighed eller miſte ſit Liv.

Imidlertid forlod Genelas Hoffet, ſaa fattig ſom hun var kommen, eller rettere, meget fattigere. Thi dengang var hun tilfreds i ſit Hierte, og kiendte ikke alle de Livets Bequemmeligheder, der ved Vanen tilſidſt bliver halv Nødvendighed. Dengang eiede hun ogſaa en Rigdom i det glade Haab. Men diſſe Eiendomme høre kun Barndommen til, og forſvinde ſom oftest i den modnere Alder. Genelas vandrede Dag og Nat og levede ſparſomt af hvad hun i bedre Dage havde ſammenſparet, og ſom kun var ubetydeligt. Vel havde Kong Artus af Medlidenhed ſendt

et Bud efter hende, med en Gave; men ogsaa dette Bud havde hendes Fiender opsnappet. Thi hverken Dronningen eller de andre Damer kunde tilgive Genelas, at hun havde giort Indtryk paa den tappre Ridder Karadok.

Det var engang silde paa Aftenen, da Vandrerinden kom til en By, hvor hun blev saa overfaldet af Mathed, at hun ikke mægtede mere. Ved knap Næring og ringe Hvile havde hun vandret saa længe i Solhede og Regnkulde, at hendes Kræfter forlode hende; og ved en Bondehytte, som laae noget fra Byen, sank hun ned. Hendes Klynken og Gispen vakte Opmærksomheden; man aabnede et lille Vindue paa Døren og spurgte; hvad det var? Ak, sukkede Genelas, en syg Vandrerske! Hielp, Hielp! ellers er det ude med mig.

Det varede længe inden der blev lukket op, endelig kom en qvindelig Skikkelse, hvis Ansigt havde kun lidet lovende, med et Lys i Haanden. Hvad vil I, hvad fattes jer? spurgte Bondekonen i en gnaven Tone. Ak alting, alt! svarede Genelas. — Hvordan, sagde Qvinden, i det hun belyste Genelas; saa ung, saa smuk, og i en saadan Tilstand? Bort fra min Dør! Her er ikke Plads for saadanne Jomfruer. Og med det samme gik hun ind igien og slog Døren i efter sig.

O Barmhiertighed, Barmhiertighed! raabte Genelas. Ved Gjestfrihed have jo dog selv Nogle herberget Engle. — Jo vist, Gjestfriheden! svarede Qvinden; den faaer man godt betalt. Den stakkels Reisende blev saa længe ved at græde og bede, at endelig den haardhiertede Vertinde rakte hende et Glas Vand ud gjennem Dørhullet; skiønt Genelas neppe kunde reise sig, for at modtage det.

Er her da intet andet Sted her i Byen, spurgte

hun, da hun havde lædsket sig, hvor jeg kunde finde Ly? — Aa jo, svarede Bondekvinden, der er nu først Værtshuset! og saa er der desuden en grumme riig Kone, som huser alle Tiggere, og har godt af det selv. See engang det store røde Hus, med de to Lindetræer! Prøv om I kan slæbe Jer derhen! Hun vil ikke afvise Eder.

Genelas vendte sine matte Øine did, men blev ikke andet vaer, end en lille reenlig Hytte, som kun Misundelse, Ulvidenhed og Spot kunde give hiint Navn. Hun takkede imidlertid for Efterretningen, og slæbte sig derhen.

Saasnart hun havde banket paa, og med et Par Ord givet sig tilkiende ved Vinduet, blev hun lukket ind af en gammel venlig Kone, som modte hende, hvis reenlige Klædning virkelig vidnede om Bondevelstand; men hvis Blik var saa mildt og deeltagende, som man sielden finder det hos den Rige. Hun ledte Genelas ind; lod hende sætte sig ned; hentede en Skaal Melk, bragte hende et Bad for de saarede Fødder, og stod saa tienstfærdig for hende, som fordum Abraham for Englene. Genelas var saa svag, at hun kun med Bevægelser kunde ytre sin Taknemmelighed. Den godhiertede Bondekone behandlede hende med yderste Forsigtighed; gjorde ingen nysgierrige Spørgsmaal; bragte hende i en god Seng med fine Lagen, stoppede ned om hende for Natkulden, og spærrede Hanen i Baggaarden, for at den ikke skulle vække hende.

Det var alt Middag da Genelas vaagnede, uden at kunde finde sig i at forlade Sengen endnu. Men den venlige Værtinde havde allerede et Par Gange aabnet Døren og seet ind; og Genelas stod op, for ei at blive mistænkt for Dovenskab. Saaledes var hun der i to Dage. Den tredie Dag begyndte hun

med skiælvende Stemme at tale om Afskeden; men da Værtinden indvendte, at hendes Svaghed endnu ikke tillod hende at drage videre, bad hun om Arbeide. Først da Genelas flere Dage havde været der, blev det hende tilladt at tage Deel med i Arbeidet. Hun trykte den gamle Kone i sine Arme, kaldte hende Moder, og det blev afgiort, at Genelas skulde være som Datter hos hende, og at de ikke vilde forlade hinanden.

Men længes I dog ikke efter at vide min Historie, sagde Pigen nogle Uger derefter, da de sadde sammen og spandt. Jeg veed, mit Barn, svarede den Gamle, at du er stille, sædelig, from og taknemmelig. Det Øvrige er Biting, som du vel engang vil opdage mig, naar du føler Trang dertil. Jeg selv skulde aldrig spørge derom, om vi saa levede vort hele Liv sammen.

Da Genelas havde fortalt Moer Rose alt, uden at blive afbrudt, sagde denne: Tillad mig kun eet Spørgsmaal: Stod du virkelig ikke i nogen Forstaaelse med den lastefulde Morgane? — Jeg kan ikke bevise Eder min Uskyldighed med andet, svarede Genelas bedrøvet, end mine Forsikkringer og min Tilstand. Du har ret, svarede Rose, Lasten lønner sædvanlig sine Tilhængere bedre. Du behøver ikke at forsvare dig videre. Dine Øienbryne droge sig ikke vildt i Veiret ved mit Spørgsmaal, ingen Vredesrødme farvede dit Ansigt; din Mine blev mild og blid. Du har udstaaet din Prøve. Jeg haaber det bedste for Dig i Fremtiden. Vær taalmodig og vent! saa vil alting vel give sig.

Den hæslige Bondekone, der havde behandlet Genelas saa haardt, besøgte dem tiere end Rose skiøttede om. Hun er mit Sødskendebarn, sagde denne, hendes Hovedfeil er Misundelse og Gierrighed, og

hun besøger os ei af anden Aarsag, end for at udlokke dine Hemmeligheder, og for at skade os. Genelas troede Rose paa sit Ord; men den gamle Kone, som vilde at hun selv skulde overbevise sig om Sandheden, viklede et frisk Lag Hør om sin Tot, og begyndte saaledes at fortælle:

Jeg er tydsk af Fødsel, og saae første Gang Lyset i en lille By, dybt inde i Harzskoven. Jeg mistede tidlig mine Forældre; hvad de ejede, tilfaldt deres Giældnere. Jeg kom i Huset til en Faster, som ogsaa havde været min Gudmoder, og som for Skams Skyld maatte tage sig af mig. Hun undte mig ikke den Bid, jeg stak i min Mund, forlangte Ting af mig, som hun ikke havde lært mig, og skiændte uophørlig. Hendes Vrede tog til, alt som jeg voxte, og ved Blidhed og Sagtmodighed gjorde jeg mig mere lidt af Naboerne end hendes egen Datter, et forkiælet Barn, der ikke duede til nogen Ting, og hvis Ondskab og Stivsind stod skrevet paa hendes Pande. Da den gamle Tienestepige dode, havde jeg ikke en eneste Ven. Hun havde lært mig den Smule jeg kunde, og fortalte mig gyselige Eventyr om Aftenen, naar vi skulde i Seng. Søndagen var den eneste Dag, jeg havde Ro, for mit Sind og min Græmmelse; naar Faster og hendes Datter gik i Kirke, saa kunde jeg i Ensomhed lette mit Hierte ved at græde. Da jeg var vant til aldrig at være ledig, tog jeg min Haandteen, og jeg forekom mig selv fornemmere og bedre, ved dette reenlige Arbeide, som jeg ellers ikke mere blev holdet værdig til. Men den Traad, jeg spandt, var grov og ujevn. Jeg havde seet Byens pene Piger fylde deres Tene med Garn, saa hvidt og blødt og fiint som Silke, og græd over min Keithaandethed.

I disse min tungsindige Ensligheds søde Timer,

sad jeg gierne under et af de Lindetræer, som beskyg-gede vor Husdør, ved en forfalden Brønd, bevoret med Mos og Krat, som ikke længer var brugelig. Naturligviis maatte denne Brønds Naboskab bringe mig adskillige Eventyr tilbage i Erindringen, hvormed den Afdøde, som jeg ofte begræd her, havde moret mig i forrige Dage. Du maa vide, (havde hun ofte sagt, naar hun formanede mig til Flid og Orden) fra Arilds Tid af boer her et Spøgelse i denne Egn, som kaldes Hulla eller Hulda. Paa hin Side Bron-den stiger det op, sniger sig ind i Husene, seer om Pigerne giøre hvad de skulle; finder hun Urenlighed i Kammer eller Kiøkken, paa Bord eller Skorsteen, saa kniber hun de dovne Tøse, trækker Dynen af dem og lægger dem nøgne paa Steengulvet. Finder hun en Helligaften eller om Løverdagen Totter, som endnu ikke ere afspundne, eller ufuldendt Sytøi, saa drypper hun det i Mudderet i Gadekiæret, eller tænder Ild deri, saa at undertiden hele Huse og Skure derved ere gaaede i Løbet. Men Flid, Orden og Reenlighed lønner hun; og det er ikke sielden, at flinke Piger, naar de om Morgenen tidlig, ved Solens Opgang, hente Vand i det skurede Kiøkken, finde Sølvskillinger paa Bunden af Spanden, hvorfor de kunne kiøbe sig Baand og smukke Skoe, for at være pyntede om Søndagen.

Saaledes fortalte min godhiertige Lærerinde, og jeg troede hende gierne. Hullas Sølvskillinger havde jeg rigtig nok, uagtet al anvendt Møie, endnu ikke mærket noget til, derimod var der engang kommen Ild i Hørtotten, da jeg var sovet ind over den; og jeg havde neppe tidsnok faaet den slukket, for at und-gaae min fortiente Straf. Imidlertid holdt det mig til Flid. Straffen havde jeg allerede forsøgt, og Be-lønningen forestod mig. Jeg satte mig aldrig ved

Brønden, førend alting i Huset var reent og pænt; førend jeg syvgange havde vasket mig i Kilden, og taget mine bedste Klæder paa. Saa spandt jeg, og sørgede over, at jeg ikke kunde spinde bedre; og naar der imellem lykkedes mig en Traad, saae jeg mig stolt omkring, og mine Øine dvælede altid længst i den Krog, hvor, efter Rygtet, det agtpaagivende Spøgelse pleiede at komme fra, som om jeg fræmede hende til Vidne paa min gode Opførsel.

Een Dag, da jeg længe havde spundet, og Solens Stilling forkyndte mig, at mine Herskaber snart kunde ventes hiem, overfaldt mig en ster Tungsind. De havde allerede været vrede tidlig om Morgenen, for de gik, og saa vidste jeg, hvad jeg kunde vente mig om Middagen; thi de pleiede altid at komme ærgerlige fra Kirken. Jeg tænkte ved denne Leilighed mere levende, end sædvanligt, paa min hele Stilling, og brast i Graad. Min Haand sank i mit Skiød, og Hvirvelen gik af min Haandteen, og trillede i Brønden, saa jeg kunde høre, hvorledes den to Gange faldt klingende ned paa de indvendige Stene.

Forskrækket foer jeg op af mine Drømmerier. Var jeg bleven behandlet saaledes, naar jeg intet havde forbrudt, hvad kunde jeg da nu vente mig! Jeg var saa fattig, at jeg selv ingen Teen ejede; den jeg brugte, tilhørte mit Sødskendebarn, som gierne saae, at jeg skiulte hendes Dovenskab, uden at lønne mig derfor med en venlig Mine; og jeg var vis paa, at hun vilde tilregne mig Tabet af den nedfaldne Blyring, som om den havde været af reden Guld.

Dreven af Fortvivlelse, uden at vide hvad jeg skulde gribe til, løb jeg hen, og bøiede mig over Randen paa Brønden, i hvis Dyb jeg troede at øine mit tabte Klenodie. I det samme hørte jeg min Faster og hendes Datter komme snakkende sammen